ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2007-2013

ΔΕΚΑΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2011

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Τίτλος Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 1

2. Κράτος Μέλος και Διοικητική Περιφέρεια (κατά περίπτωση) 2

2.1. Γεωγραφική περιοχή καλυπτόμενη από το πρόγραμμα 2

2.2. Περιφέρειες υπαγόμενες στον στόχο σύγκλισης 2

3. Ανάλυση της κατάστασης από την άποψη πλεονεκτημάτων και αδυναμιών, της στρατηγικής που έχει επιλεγεί για την αντιμετώπισή τους και της εκ των προτέρων αξιολόγησης 3

3.1. Ανάλυση της κατάστασης από την άποψη πλεονεκτημάτων και αδυναμιών 3

3.1.1. Το γενικό κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο της γεωγραφικής περιοχής 3

3.1.1.1. Γενική Οικονομική - Δημογραφική Κατάσταση 3
3.1.1.2. Απασχόληση 7
3.1.1.3. Κοινωνικό-οικονομική κατάσταση στον Πρωτογενή τομέα 7
3.1.1.4. Χρήσεις γης 9
3.1.1.5. Διαρθρωτικά χαρακτηριστικά εκμεταλλεύσεων 10

3.1.2. Επιδόσεις στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοκομίας 11

3.1.2.1. Γεωργικός τομέας 11
3.1.2.1.1. Εκπαίδευση και Κατάρτιση αγροτών 11
3.1.2.1.2. Καινοτομία – Γνώση 12
3.1.2.1.3. Ανταγωνιστικότητα 13
3.1.2.2. Αγροδιατροφικός τομέας 15
3.1.2.3. Δασοκομικός τομέας 23

3.1.3. Περιβάλλον και διαχείριση της γης 24

3.1.3.1. Βιοποικιλότητα 24
3.1.3.2. Υδατικοί Πόροι 25
3.1.3.3. Κλιματική Αλλαγή 29
3.1.3.4. Έδαφος 33
3.1.3.5. Βιολογική Γεωργία & Βιολογική Κτηνοτροφία 33
3.1.3.6. Βιοκαύσιμα 36

3.1.4. Αγροτική οικονομία και ποιότητα ζωής 37

3.1.4.1. Κοινωνικοοικονομική κατάσταση στις αγροτικές περιοχές 37
3.1.4.2. Χωρική ανάλυση 38
3.1.4.3. Διάρθρωση της αγροτικής οικονομίας 40
3.1.4.4. Πολιτιστική Κληρονομιά 41
3.1.4.5. Υποδομές στις αγροτικές περιοχές 42

3.1.5. LEADER – Ο.Π.Α.Α.Χ. 44

3.1.6. Πλεονεκτήματα – Αδυναμίες της υφιστάμενης κατάστασης (SWOT Analysis) 45

3.1.7. Στρατηγικές κατευθύνσεις πολιτικής για την Αγροτική Ανάπτυξη την 4η Προγραμματική Περίοδο. 51

3.1.8. Στρατηγική για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων των πυρκαγιών του θέρους του 2007 56

3.1.9. Στρατηγική για την ενσωμάτωση στο ΠΑΑ ειδικών ενεργειών σε σχέση με τις προτεραιότητες, που καθορίστηκαν στο πλαίσιο του Ελέγχου Υγείας της ΚΓΠ και του Ευρωπαϊκού Σχεδίου για την Ανάκαμψη της Οικονομίας» 64

3.2. Η στρατηγική που έχει επιλεγεί για την αντιμετώπιση πλεονεκτημάτων και αδυναμιών 66

3.2.1. Κοινοί Δείκτες Επιπτώσεων 72

3.3. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση 74

3.4. Επιπτώσεις της προηγούμενης περιόδου προγραμματισμού 108

4. Αιτιολόγηση των προτεραιοτήτων που έχουν επιλεγεί λαμβανομένων υπόψη των κοινοτικών στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών και του εθνικού σχεδίου στρατηγικής, καθώς και της αναμενόμενης επίπτωσης σύμφωνα με την εκ των προτέρων αξιολόγηση 120

4.1. Αιτιολόγηση των προτεραιοτήτων που έχουν επιλεγεί, λαμβανομένων υπόψη των κοινοτικών στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών και του εθνικού σχεδίου στρατηγικής 120

4.1.1. Αιτιολόγηση των προτεραιοτήτων που έχουν επιλεγεί σε σχέση με τα μέτρα και τις χρηματοδοτικές τους βαρύτητες. 123

4.2. Αναμενόμενες επιπτώσεις των προτεραιοτήτων που έχουν επιλεγεί, σύμφωνα με την εκ των προτέρων αξιολόγηση 129

5. Πληροφορίες για τους άξονες και τα μέτρα που προτείνονται για τον κάθε ένα, και περιγραφή αυτών 132

5.1. Γενικές απαιτήσεις 134

5.2. Απαιτήσεις για το σύνολο ή μέρος των μέτρων 135

5.2.1. Τεκμηρίωση των επιλογών που αντικατοπτρίζουν την επιλογή των προτεραιοτήτων με βάση τις κατά περιοχή ανάγκες και τα διαρθρωτικά μειονεκτήματα που έχουν προσδιορισθεί 142

5.2.2. Κριτήρια και διοικητικοί κανόνες που διασφαλίζουν την συμπληρωματικότατα και την αποφυγή επικαλύψεων μεταξύ πρώτου και δευτέρου πυλώνα. 155

5.2.3. Ταμείο Δανειοδότησης Αγροτικής Ανάπτυξης 176

5.3. Απαιτούμενα στοιχεία για τους άξονες και τα μέτρα 181

5.3.1. Άξονας 1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας 181

5.3.1.1. Μέτρα που αποσκοπούν στην προαγωγή της γνώσης και στη βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού 189

5.3.1.1.1. 189

5.3.1.1.2. Εγκατάσταση νέων γεωργών 190

5.3.1.1.3. Πρόωρη συνταξιοδότηση γεωργών και γεωργικών εργατών 196

5.3.1.1.4. Χρήση υπηρεσιών παροχής γεωργικών συμβουλών στην εκμετάλλευση και παροχή δασοκομικών συμβουλών 200

5.3.1.2. Μέτρα που αποσκοπούν στην αναδιάρθρωση και ανάπτυξη του φυσικού δυναμικού και στην προαγωγή της καινοτομίας 204

5.3.1.2.1. Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων 204

5.3.1.2.2. Βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών 216

5.3.1.2.3. Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων 217

5.3.1.2.5. Βελτίωση και ανάπτυξη της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη και προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας 241

5.3.1.2.6. Αποκατάσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές και εισαγωγή των κατάλληλων δράσεων πρόληψης 256

5.3.1.3. Μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας της γεωργικής παραγωγής και των προϊόντων 260

5.3.1.3.1. Εκπλήρωση των προτύπων με βάση την κοινοτική νομοθεσία 260

5.3.1.3.2. Συμμετοχή γεωργών σε συστήματα για την ποιότητα τροφίμων 265

5.3.1.3.3. Δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης 279

5.3.1.4.4. Εκμεταλλεύσεις υπό αναδιάρθρωση λόγω μεταρρύθμισης κοινής οργάνωσης αγοράς 284

5.3.2. Άξονας 2: Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου 287
5.3.2.1. Μέτρα που στοχεύουν στην αειφορική χρήση της γεωργικής γης 302
5.3.2.1.1. Ενισχύσεις στους γεωργούς ορεινών περιοχών για φυσικά μειονεκτήματα 303
5.3.2.1.2. Ενισχύσεις στους γεωργούς περιοχών με μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών περιοχών 309
5.3.2.1.3. Ενισχύσεις Natura 2000 και ενισχύσεις που συνδέονται με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ 315
5.3.2.1.4. Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις 319
Δράση 2.3 : Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στην παραγωγή καπνού 369
5.3.2.1.6 Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις 425
5.3.2.2 Μέτρα που στοχεύουν στην αειφορική χρήση δασικής γης 437
5.3.2.2.1. Πρώτη δάσωση γεωργικών γαιών 438
5.3.2.2.2.Πρώτη δάσωση μη γεωργικών γαιών 449
5.3.2.2.4. Ενισχύσεις Natura 2000 450
5.3.2.2.6. Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγή δράσεων πρόληψης 458
5.3.2.2.7. Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις 469

5.3.3. Άξονας 3: Ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας 475

5.3.3.1. Μέτρα για τη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας 481
5.3.3.1.1. Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες 482
5.3.3.1.2. Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων 489
5.3.3.1.3. Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων 496
5.3.3.2. Μέτρα για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές 501
5.3.3.2.1. Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό 501
5.3.3.2.2. Ανακαίνιση και ανάπτυξη των χωριών 512
5.3.3.2.3. Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς 515
5.3.4. Άξονας 4: Εφαρμογή της προσέγγισης Leader 520
5.3.4.1. Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης 524
5.3.4.2. Διατοπική και διεθνική συνεργασία 533
5.3.4.3. Λειτουργία της ομάδας τοπικής δράσης, απόκτηση δεξιοτήτων και εμψύχωση στην περιοχή 535
5.3.5. ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3.6. Κατάλογος τύπων ενεργειών που αναφέρονται στο Άρθρο 16α (3) (α) του Καν. (ΕΚ) 1698/2005 538

6. Χρηματοδοτικό σχέδιο, το οποίο περιλαμβάνει δύο πίνακες 539

6.1. Ετήσια συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ (σε ΕΥΡΩ) 539

6.2. Χρηματοδοτικό σχέδιο ανά Άξονα (σε ΕΥΡΩ, συνολική περίοδος) 540

7. Ενδεικτική κατανομή ανά μέτρο αγροτικής ανάπτυξης (σε ΕΥΡΩ, συνολική περίοδος) 543

8. Συμπληρωματική εθνική χρηματοδότηση ανά άξονα 544

9. Τα στοιχεία που απαιτούνται για την εκτίμηση της τήρησης των κανόνων ανταγωνισμού και ο κατάλογος των καθεστώτων ενίσχυσης 545

10. Πληροφορίες για τη συμπληρωματικότητα με τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από τα άλλα μέσα της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, μέσω της πολιτικής Συνοχής, καθώς και από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας 549

10.1. Εκτίμηση και μέσα συμπληρωματικότητας 549

10.2. Συμπληρωματικότητα σε σχέση με τα μέτρα των Αξόνων 1, 2, και 3 561

10.2.1. Γενικά 561
10.2.2. Ειδικά Κριτήρια Διαχωρισμού 563
10.2.2.1. Έργα υποδομών που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ και ΕΤΑ 563

10.2.2.1.1. Υποδομές για την ενθάρρυνση της τουριστικής δραστηριότητας και τη διατήρηση και αναβάθμιση της πολιτιστικής κληρονομιάς (άξονας 3 ΠΑΑ) 563
10.2.2.1.2. Υποδομές και Υπηρεσίες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές (άξονας 3 ΠΑΑ) 564
10.2.2.1.3. Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών (άξονας 3 ΠΑΑ). 565
10.2.2.1.4. Υποδομές πρόσβασης. 565
10.2.2.1.5. Αλιευτικά καταφύγια (Άξονας 3 ΕΠΑΛ) 565
10.2.2.1.6. Υποδομές Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) 565
10.2.2.1.7. Λοιπά έργα υποδομών 566
10.2.3. Ανθρώπινο δυναμικό 566
10.2.3.1. Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013 566
10.2.4. Περιβάλλον 566
10.2.4.1. Κριτήρια διαχωρισμού ανά περιβαλλοντικό τομέα 566
10.2.4.2. Κριτήρια διαχωρισμού για παρεμβάσεις στις περιοχές του δικτύου Natura 2000 569
10.2.4.3. Περιβάλλον στο πλαίσιο της αλιείας 571
10.2.5. Παρεμβάσεις στο Παραγωγικό περιβάλλον 572
10.2.5.1. Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες -Επενδύσεις από γεωργούς 573
10.2.5.2. Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες / Επενδύσεις από μη γεωργούς 574
10.2.6. Κριτήρια διαχωρισμού δράσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013 576
10.2.7. Οριζόντια Διάταξη 577
10.3. Σε Σχέση με τα Μέτρα του Άξονα 4 577
10.4. Συντονισμός ΕΠ του ΕΣΠΑ με ΕΓΤΑΑ και ΕΤΑ 577

11. Προσδιορισμός αρμόδιων αρχών και υπευθύνων φορέων 579

11.1. Αρμόδιες Αρχές και Φορείς 579
11.1.1. Διαχειριστική Αρχή (ΔΑ) 579
11.1.2. Διαπιστευμένος Οργανισμός Πληρωμών (ΟΠΛ) 582
11.1.3. Οργανισμός Πιστοποίησης (ΟΠ/Σ) 583
11.1.4. Ειδικές Υπηρεσίες Συντονισμού και Εφαρμογής 583
11.2. Διατάξεις Εφαρμογής / Πορεία Εντάξεων/ Σύστημα διαχείρισης και Ελέγχου 586
11.2.1. Πορεία ένταξης πράξεων και πληρωμών 586
11.2.2. Έλεγχοι 587
11.2.3. Χρηματορροές 589
11.2.4. Διαδικασία αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών 590

12. Περιγραφή των Συστημάτων Παρακολούθησης και Αξιολόγησης, καθώς και προβλεπόμενη σύνθεση της Επιτροπής Παρακολούθησης 591

12.1. Περιγραφή του Συστήματος Παρακολούθησης και Αξιολόγησης 591
12.2. Προβλεπόμενη σύνθεση της Επιτροπής Παρακολούθησης 593

13. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ 596

Όροι και προϋποθέσεις ενημέρωσης και δημοσιότητας – Υλοποίηση δράσεων επικοινωνίας για το ΠΑΑ 596
13.1. Γενικά 596

13.2. Ενημέρωση και δημοσιότητα σχετικά με τη συγχρηματοδότηση από το ΕΓΤΑΑ και τη χώρα 596

13.2.1. Υποχρεώσεις Διαχειριστικής Αρχής 596

13.2.2. Υποχρεώσεις Φορέων Εφαρμογής 597

13.3. Δράσεις ενημέρωσης και δημοσιότητας – Σχέδιο Επικοινωνίας 598

α. Στόχοι 598

γ. Περιεχόμενο της Στρατηγικής του Σχεδίου Επικοινωνίας 600

ε. Διοικητικά τμήματα / φορείς που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή του Σχεδίου Επικοινωνίας 604

στ. Κριτήρια αξιολόγησης των επιπτώσεων των μέτρων ενημέρωσης και δημοσιότητας 604

14. Προσδιορισμός των εταίρων των οποίων ζητείται η γνώμη και των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης 606

14.1. Προσδιορισμός των εταίρων των οποίων ζητείται η γνώμη 606

14.2. Αποτελέσματα της διαβούλευσης 608

15. Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και έλλειψη διακρίσεων 611

15.1. Περιγραφή του τρόπου με τον οποίο πρόκειται να προωθηθεί η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλα τα στάδια εφαρμογής του προγράμματος (σχεδιασμός, εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση) 611

15.2. Περιγραφή του τρόπου με τον οποίο αποφεύγεται κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού σε όλα τα στάδια εφαρμογής του προγράμματος 613

16. Πράξεις Τεχνικής Βοήθειας 614

16.1. Περιγραφή των δραστηριοτήτων της προπαρασκευής, διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης, ενημέρωσης και ελέγχου της συνδρομής του προγράμματος, οι οποίες χρηματοδοτούνται από την Τεχνική Βοήθεια 614

16.2. Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο 618

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ 1-11 623

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ 2

Πίνακας 1 Μόνιμος πληθυσμός κατά ομάδες ηλικιών σε περιφερειακό επίπεδο (Αμφοτέρων των φύλων)

Πίνακας 2 Μόνιμος πληθυσμός κατά ομάδες ηλικιών σε περιφερειακό επίπεδο (Άνδρες)

Πίνακας 3 Μόνιμος πληθυσμός κατά ομάδες ηλικιών σε περιφερειακό επίπεδο (Γυναίκες)

Πίνακας 4 Μεταβολή πραγματικού πληθυσμού και πυκνότητας κατά περιφέρεια

Πίνακας 5 Βασικοί δείκτες σε περιφερειακό επίπεδο

Πίνακας 6 Πραγματικό γεωργικό εισόδημα (Δείκτης Α) των συντελεστών παραγωγής ανά ετήσια μονάδα εργασίας για τα έτη 2000 – 2006 (έτος βάσης 2000=100, σε €)

Πίνακας 7 Γεωργικό εμπόριο κατά έτος 2000 (σε €)

Πίνακας 8 Γεωργικό εμπόριο κατά έτος 2004 (σε €)

Πίνακας 9 Κάλυψη γης

Πίνακας 10 Αριθμός και έκταση γεωργικών εκμεταλλεύσεων

Πίνακας 11 Οικονομικό μέγεθος εκμεταλλεύσεων

Πίνακας 12 Ηλικία και φύλο των αρχηγών ανά κατηγορία κοινότητας

Πίνακας 13 Επίπεδο μόρφωσης ανθρώπινο δυναμικού στον πρωτογενή τομέα (έτος 1997)

Πίνακας 14 Αξία πρωτογενούς παραγωγής

Πίνακας 15 Εκτάσεις και γεωργική παραγωγή

Πίνακας 16 Ζωικό κεφάλαιο και κτηνοτροφική παραγωγή

Πίνακας 17 Εκτάσεις και περιοχές με καπνά τύπου Virginia

Πίνακας 18 Εκτάσεις και περιοχές με καλλιέργειες βαμβακιού

Πίνακας 19 Εκτάσεις και περιοχές με καλλιέργειες ζαχαρότευτλων

Πίνακας 20 Κατανομή των δασών και των άλλων δασικών εκτάσεων

Πίνακας 21 Η κατανομή των δασών και των άλλων δασικών εκτάσεων κατά μορφή ιδιοκτησίας

Πίνακας 22 Γεωργικές και δασικές εκτάσεις σε ΤΚΣ και ΖΕΠ, εξαιρουμένων των αλληλεπικαλύψεων

Πίνακας 23 Γεωργικές εκτάσεις σε ΤΚΣ και ΖΕΠ, εξαιρουμένων των αλληλεπικαλύψεων

Πίνακας 24 Δασικές εκτάσεις σε ΤΚΣ και ΖΕΠ, εξαιρουμένων των αλληλεπικαλύψεων

Πίνακας 25 Απογραφή εκπομπών/απορροφήσεων αερίων του θερμοκηπίου (σε kt CO_2 eq) για την περίοδο 1990 – 2004

Πίνακας 26 Εκτάσεις βιολογικής γεωργίας από το 1994 και ετήσια δέσμευση CO2 από τη δράση αυτή την περίοδο 1994-2003

Πίνακας 27 Ετήσια δέσμευση CO2 από τη δράση αυτή την περίοδο 2003-2012 και στο σύνολο της περιόδου δέσμευσης σύμφωνα με το Σενάριο 2 – Αναμενόμενη Εξέλιξη

Πίνακας 28 Γεωργικές εκτάσεις που δασώθηκαν από το 1994 και ετήσια δέσμευση CO2 από τη δράση την περίοδο 1994-2003

Πίνακας 29 Ετήσια δέσμευση CO2 από τη δράση Δάσωσης Γεωργικών Γαιών την περίοδο 2003-2012 και στο σύνολο της περιόδου δέσμευσης σύμφωνα με το Σενάριο 2 – Αναμενόμενη Εξέλιξη

Πίνακας 30 Ετήσια δέσμευση CO2 από τη δράση Δάσωσης Γεωργικών Γαιών την περίοδο 2003-2012 και στο σύνολο της περιόδου δέσμευσης σύμφωνα με το Σενάριο 3 – Πρόσθετα μέτρα

Πίνακας 31 Αγροτικές περιοχές

Πίνακας 32 Αγροτικός πληθυσμός (μέσος όρος 1999-2001)
Πίνακας 33 Αγροτικές περιοχές
Πίνακας 34 Πληθυσμιακή πυκνότητα (μέσος όρος 1999-2001)
Πίνακας 35 Αύξηση πληθυσμού μεταξύ "1990" και "2000"
Πίνακας 36 Σημαντικότητα της ηλικίας πληθυσμού (99-01)
Πίνακας 37 ΑΕΠ / κάτοικο (σε ΜΑΔ - μέσος όρος 1999-2001)
Πίνακας 38 Γεωργική απασχόληση (2000-02)
Πίνακας 39 Ανεργία (μέσος όρος 1999-2001)
Πίνακας 40 Δημογραφική πίεση εργασίας (2000)
Πίνακας 41 Βασικοί δείκτες περιεχομένου σε περιφερειακό επίπεδο
Πίνακας 42 Σημαντικότητα των αγροτικών κοινοτήτων
Πίνακας 43 Δραστηριότητα του αρχηγού ανά κατηγορία κοινότητας
Πίνακας 44 Βασικοί δείκτες σε περιφερειακό επίπεδο
Πίνακας 45 Κατάλογος "λευκών" περιοχών παρέμβασης του Άξονα 3

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1	Εξέλιξη του ρυθμού ανάπτυξης (Πραγματικό ΑΕΠ) – Ποσοστό μεταβολής με βάση το προηγούμενο έτος
Διάγραμμα 2	Εξέλιξη του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) και του κατά κεφαλή ΑΕΠ
Διάγραμμα 3	Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε Μονάδες Σταθερής Αγοραστικής Δύναμης) (ΕΕ-15=100)
Διάγραμμα 4	Εξέλιξη Πληθωρισμού
Διάγραμμα 5	Καθαρή μετανάστευση
Διάγραμμα 6	Καθαρή μετανάστευση σε περιφερειακό επίπεδο (ανεπεξέργαστα στοιχεία 2002)
Διάγραμμα 7	Απασχόληση (Σύνολο)
Διάγραμμα 8	Απασχόληση (Γυναίκες)
Διάγραμμα 9	Απασχόληση (Άνδρες)
Διάγραμμα 10	Ανεργία (Σύνολο)
Διάγραμμα 11	Ανεργία (Γυναίκες)
Διάγραμμα 12	Ανεργία (Άνδρες)
Διάγραμμα 13	Εξέλιξη της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) του πρωτογενή τομέα
Διάγραμμα 14	Εξέλιξη της απασχόλησης στη γεωργία και τους άλλους τομείς
Διάγραμμα 15	Διάρθρωση της απασχόλησης στη γεωργία κατά είδος απασχόλησης (έτος 2004)
Διάγραμμα 16	Ποσοστιαία κατανομή εκτάσεων σε βασικές κατηγορίες
Διάγραμμα 17	Ποσοστιαία κατανομή της ηλικιακής διάρθρωσης της γεωργίας κατά φύλο το έτος 2000
Διάγραμμα 18	Ποσοστιαία κατανομή της ηλικιακής διάρθρωσης της γεωργίας κατά φύλο το έτος 2004
Διάγραμμα 19	Κατανομή καλλιεργούμενης έκταση κατά βασικές καλλιέργειες
Διάγραμμα 20	Μερίδιο του αγροδιατροφικού τομέα στη συνολική αξία των εξαγωγών των γεωργικών προϊόντων το έτος 2004
Διάγραμμα 21	Μερίδιο του αγροδιατροφικού τομέα στη συνολική αξία των εξαγωγών των προϊόντων το έτος 2004
Διάγραμμα 22	Ποσοστιαία κατανομή γεωργικών και δασικών εκτάσεων σε ΤΚΣ και ΖΕΠ, εξαιρουμένων των αλληλεπικαλύψεων
Διάγραμμα 23	Ποσοστιαία κατανομή γεωργικών εκτάσεων σε ΤΚΣ και ΖΕΠ, εξαιρουμένων των αλληλεπικαλύψεων
Διάγραμμα 24	Ποσοστιαία κατανομή δασικών εκτάσεων σε ΤΚΣ και ΖΕΠ, εξαιρουμένων των αλληλεπικαλύψεων
Διάγραμμα 25	Εξέλιξη της συνολικής βιολογικά καλλιεργούμενης έκτασης στην Ελλάδα ανά έτος
Διάγραμμα 26	Βιολογική κτηνοτροφία το έτος 2004
Διάγραμμα 27	Εξέλιξη αριθμού ζώων βιολογικής εκτροφής

1. Τίτλος Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013.

2. Κράτος Μέλος και Διοικητική Περιφέρεια (κατά περίπτωση)

2.1. Γεωγραφική περιοχή καλυπτόμενη από το πρόγραμμα

Το παρόν πρόγραμμα καλύπτει την επικράτεια της Ελλάδας.

2.2. Περιφέρειες υπαγόμενες στον στόχο σύγκλισης

Η Ελλάδα διαιρείται σε 13 διοικητικές περιφέρειες (NUTS II). Από αυτές, 11 περιφέρειες είναι επιλέξιμες για τον στόχο Σύγκλισης ως εξής:

Αμιγούς στόχου σύγκλισης

Ανατολική Μακεδονία – Θράκη (GR11)

Θεσσαλία (GR14)

Ήπειρος (GR21)

Ιόνια Νησιά (GR22)

Δυτική Ελλάδα (GR23)

Πελοπόννησος (GR25)

Βόρειο Αιγαίο (GR41)

Κρήτη (GR43)

Στατιστικής σύγκλισης (phasing out)

Δυτική Μακεδονία (GR13)

Κεντρική Μακεδονία(GR12)

Αττική (GR30)

Οι 2 περιφέρειες που είναι επιλέξιμες για το στόχο Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας και Απασχόλησης είναι:

Σταδιακής εισόδου (phasing in)

Στερεά Ελλάδα (GR24)

Νότιο Αιγαίο (GR42)

3. Ανάλυση της κατάστασης από την άποψη πλεονεκτημάτων και αδυναμιών, της στρατηγικής που έχει επιλεγεί για την αντιμετώπισή τους και της εκ των προτέρων αξιολόγησης

3.1. Ανάλυση της κατάστασης από την άποψη πλεονεκτημάτων και αδυναμιών

3.1.1. Το γενικό κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο της γεωγραφικής περιοχής

3.1.1.1. Γενική Οικονομική - Δημογραφική Κατάσταση

Η Ελληνική οικονομία κατά τα διάρκεια της δεκαετίας του 1980 αναπτύχθηκε με μέσο ρυθμό 0,7% έναντι 2,4% της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 15 (παρά την δημοσιονομική επέκταση και την ταχεία συσσώρευση δημοσίου χρέους), με αποτέλεσμα να υπάρξει απόκλιση του κατά κεφαλήν εισοδήματος από το μέσο εισόδημα των χωρών αυτών (σε Μονάδες Σταθερής Αγοραστικής Δύναμης). Από τη δεκαετία του 1990, όμως, ο ρυθμός ανάπτυξης επιταχύνεται. Μια σειρά παραγόντων συνετέλεσαν στην ανάκαμψη αυτή: η δημοσιονομική επέκταση κυρίως λόγω της προετοιμασίας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, οι εισροές κοινοτικών κονδυλίων (ΚΠΣ), η πιστωτική επέκταση ως αποτέλεσμα της πορείας ονομαστικής σύγκλισης και, πιο πρόσφατα, η συνεισφορά τομέων όπως η ναυτιλία και ο τουρισμός οδήγησαν σε υψηλούς **ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης**, κατά μέσον όρο υψηλότερους από τον αντίστοιχο ρυθμό της ΕΕ-15 (3% για την περίοδο 1991 – 2004 έναντι 2% για την ΕΕ-15). Ο ρυθμός ανάπτυξης για το 2005 διαμορφώθηκε στο 3,7%, ενώ για τα έτη 2007 και 2008 προβλέπεται επιτάχυνση στο 3,9% και 4% αντίστοιχα. Ήδη το 1ο εξάμηνο του 2006, ο ρυθμός ανάπτυξης έφθασε το 4,1%, με ευνοϊκές ενδείξεις και προοπτικές για το υπόλοιπο του έτους, γεγονός που δείχνει ότι η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας θα μπορούσε να ξεπεράσει τις προβλέψεις του Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Οι προβλέψεις για διατήρηση της αναπτυξιακής δυναμικής και του διαφορικού ρυθμού μεγέθυνσης (κοντά στην 1,5 ποσοστιαία μονάδα) επιβεβαιώνονται και από διεθνείς οργανισμούς όπως ο ΟΟΣΑ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή **(**Διάγραμμα 1).

Παράλληλα, χαρακτηριστικό της ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας είναι το γεγονός ότι το 2005, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε μονάδες αγοραστικής δύναμης βελτιώθηκε σημαντικά στο 77,3% του μέσου όρου της ΕΕ-15, από 75,5% το 2004. Η πραγματική αύξηση των 1,8 ποσοστιαίων μονάδων είναι περίπου τριπλάσια της μέσης ετήσιας αύξησης που παρουσίασε ο σχετικός δείκτης την περίοδο 1994-2001.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πορεία του ρυθμού ανάπτυξης στη χώρα για τη διετία 2006-2007, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε μονάδες σταθερής αγοραστικής δύναμης στο τέλος της περιόδου αυτής θα προσεγγίσει το 84% του κοινοτικού μέσου όρου. (Διάγραμμα 2, Διάγραμμα 3).

Ο πληθωρισμός, από 19,1% τη δεκαετία του 1980 μειώθηκε σε 9,4% την δεκαετία που ακολούθησε, στο πλαίσιο της ονομαστικής σύγκλισης, παραμένοντας όμως σημαντικά υψηλότερος από το μέσο της ευρωζώνης και της ΕΕ-15. Τα τελευταία χρόνια ο πληθωρισμός επηρεάζεται σημαντικά από συγκυριακούς παράγοντες, όπως οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου, εξέλιξη που απεικονίζεται στην πορεία του πυρήνα του πληθωρισμού. Το 2004 ο πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο 2,9%, για να φθάσει το 3,5% το 2005, κυρίως λόγω των συγκυριακών παραγόντων που αναφέρθηκαν ανωτέρω (Διάγραμμα 4). Ο προσδιορισμός των αγροτικών περιοχών παρουσιάζει μεγάλες αποκλίσεις από χώρα σε χώρα και δεν υπάρχει κοινός αποδεκτός ορισμός σε επίπεδο Ε.Ε. Η Ε.Ε. δέχεται, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να υιοθετήσουν δικό τους ορισμό, τον ορισμό του ΟΟΣΑ[1].. Η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία[2] χρησιμοποιεί άλλο ορισμό, γεγονός που δημιουργεί συχνά προβλήματα λόγω των διαφορετικών τιμών που λαμβάνουν τα διάφορα στατιστικά μεγέθη.

Για λόγους ενιαίας αντιμετώπισης για το σύνολο των προγραμματικών εγγράφων, η Ελλάδα για τον ορισμό των αγροτικών περιοχών αποδέχεται τον ορισμό του ΟΟΣΑ, που χρησιμοποιεί ως κριτήριο προσδιορισμού του αγροτικού χαρακτήρα την πληθυσμιακή πυκνότητα.

Η Ελλάδα καλύπτει μία έκταση 13.196.887 Ha της οποίας το 97,1% χαρακτηρίζονται ως αγροτικές περιοχές (73,9% κυρίως αγροτικές και 23,2% ενδιάμεσες αγροτικές), σύμφωνα με τα κριτήρια του ΟΟΣΑ στις οποίες κατοικεί περίπου τα 2/3 του συνολικού πληθυσμού της χώρας (37,2% κυρίως αγροτικές και 27,2% ενδιάμεσες αγροτικές). Με βάση τη διοικητική ταξινόμηση της χώρας σε επίπεδο NUTS II, μόνο η Περιφέρεια Αττικής κατατάσσεται στις κυρίαρχα αστικές περιφέρειες, ενώ η πλειονότητα των υπόλοιπων περιφερειών, με εξαίρεση τις περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας, κατατάσσεται στις κυρίως αγροτικές περιφέρειες (Χάρτης 1).

---

[1] Κυρίως αγροτικές περιοχές (PR): πάνω από 50% του πληθυσμού ζει στις αγροτικές κοινότητες (με λιγότερο από 150 κατοίκους/km2) Ενδιάμεσες αγροτικές περιοχές (IR): 15% έως 50% του πληθυσμού της περιοχής ζει στις αγροτικές κοινότητες Κυρίως αστικές περιοχές (PU): λιγότερο από 15% του πληθυσμού της περιοχής ζει στις αγροτικές κοινότητες

[2] Σύμφωνα με την ΕΣΥΕ, αστικό χαρακτηρίζεται κάθε δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμα του οποίου ο πολυπληθέστερος οικισμός έχει 2.000 κατοίκους και άνω και κατά συνέπεια αστικός χαρακτηρίζεται ένας δήμος ή κοινότητα του οποίου το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού ανήκει σε αστικά δημοτικά ή κοινοτικά διαμερίσματα, ενώ αγροτικό χαρακτηρίζεται κάθε δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμα του οποίου ο πολυπληθέστερος οικισμός έχει λιγότερους από 2.000 κατοίκους και κατά συνέπεια αγροτικός χαρακτηρίζεται ένας δήμος ή κοινότητα του οποίου το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού ανήκει σε αγροτικά δημοτικά ή κοινοτικά διαμερίσματα.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του έτους 2001 η χώρα έχει μόνιμο πληθυσμό 10.934.097[3] και έχει αυξηθεί κατά 7% περίπου σε σχέση με τα αποτελέσματα της Απογραφής του έτους 1991 (Πίνακας 1, Πίνακας 2, Πίνακας 3). Αύξηση παρουσιάστηκε σε όλες τις περιφέρειες της χώρας και ιδιαίτερα στην περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (17,6%). Η πληθυσμιακή πυκνότητα της χώρας ανέρχεται σε 83,1 κατοίκους/Km^2 και είναι αυξημένη κατά 5,3 κατοίκους/Km^2 σε σχέση με το αντίστοιχο μέγεθος της απογραφής του 1991. Ως πλέον αραιοκατοικημένες περιφέρειες εμφανίζονται οι περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (31,9 κάτοικοι/Km^2), Ηπείρου (38,4 κάτοικοι/Km^2) και Στερεάς Ελλάδας (38,9 κάτοικοι/Km^2). Αντίθετα, η περιφέρεια Αττικής παραμένει η πλέον πυκνοκατοικημένη περιοχή με 987,9 κατοίκους/Km^2 (Πίνακας 4).

Η εγκατάλειψη της υπαίθρου και η μετακίνηση προς τα αστικά κέντρα είναι μια μακρόχρονη διαδικασία που χαρακτηρίζει τη χώρα. Η εξέταση των πληθυσμιακών δεδομένων κατά τα τελευταία τριάντα χρόνια δείχνει εύλογα το μέγεθος του προβλήματος και την αναγκαιότητα λήψης μέτρων για τη συγκράτηση του πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές. Μετά από δύο δεκαετίες έντονης μείωσης (1961 – 1981) του αγροτικού πληθυσμού, αλλά και της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα, άρχισε από το 1981 μια μείωση του ρυθμού της πληθυσμιακής αποδυνάμωσης στις αγροτικές περιοχές (1981 – 1991)[4].

Εξέλιξη του Πληθυσμού την περίοδο 1961-1991

Έτος	Αστικός (%)	Ημιαστικός (%)	Αγροτικός (%)	Σύνολο (%)
1961	43,3	12,9	43,8	100
1971	53,2	11,6	35,2	100
1981	58,1	11,6	30,3	100
1991	58,8	12,8	28,4	100

Πηγή: ΕΣΥΕ

Οι διαπεριφερειακές ανισότητες στην Ελλάδα εμφανίζονται σχετικά περιορισμένες και σε κάθε περίπτωση σε χαμηλότερα επίπεδα από τις αντίστοιχες των υπολοίπων χωρών της ΕΕ. Οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες στην Ελλάδα σε σύγκριση με άλλες χώρες κυμαίνονται σε υψηλά επίπεδα και υπάρχουν περιφέρειες που εμφανίζουν διαρθρωτικά προβλήματα από το μετασχηματισμό της οικονομίας, με την εγκατάλειψη της γεωργίας και της παραδοσιακής μεταποίησης προς «αστικού τύπου» δραστηριότητες. Οι περιφέρειες που παρουσιάζουν το υψηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε μονάδες σταθερής αγοραστικής δύναμης (ΕΕ-25=100) είναι η Στερεά Ελλάδα (105,3%) και το Νότιο Αιγαίο (87,7%), σε αντίθεση με τις περιφέρειες της Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, της Δυτικής Ελλάδας και της Ηπείρου όπου το

[3] Απογραφή Πληθυσμού 2001 ΕΣΥΕ

[4] Στην απογραφή του 2001 διαφοροποιήθηκε η διάκριση των περιοχών σε αγροτικές και αστικές σε σχέση με τις προηγούμενες απογραφές με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτή η σύγκριση στοιχείων.

κατά κεφαλήν ΑΕΠ βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα κάτω του 60%. Η συμμετοχή του πρωτογενή τομέα στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ), εμφανίζεται υψηλότερη στις περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (19%), Θεσσαλίας (13%) και Πελοποννήσου (12%). Το ποσοστό απασχόλησης της χώρας διαμορφώθηκε στο 59,4% (απασχολούμενοι/ ενεργός πληθυσμός) για το έτος 2004. Το ποσοστό απασχόλησης εμφανίζεται υψηλό σε έξι περιφέρειες και σε επίπεδα άνω του 60%, παρόλο που δεν υπερβαίνει το 70% που αποτελεί στόχο της στρατηγικής της Λισσαβόνας για το 2010. Η απασχόληση στον πρωτογενή τομέα εμφανίζεται ιδιαίτερα υψηλή σε όλες σχεδόν τις περιφέρειες και διαμορφώνεται άνω του 20% με εξαίρεση τις περιφέρειες Αττικής, Νοτίου Αιγαίου και Κεντρικής Μακεδονίας που η απασχόληση στον πρωτογενή τομέα κυμαίνεται σε επίπεδα κατώτερα ή ίσα του εθνικού μέσου όρου (16,4%). Η ηλικιακή διάρθρωση στο γεωργικό τομέα είναι προβληματική και ο δείκτης (αναλογία γεωργών ηλικίας μικρότερης των 35 με γεωργούς ηλικίας μεγαλύτερης των 55) να διαμορφώνεται στην τιμή του 0,13. Η ηλικιακή διάρθρωση χαρακτηρίζεται λιγότερο προβληματική στις περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (0,21) και Δυτικής Μακεδονίας (0,20), σε αντίθεση με τις περιφέρειες Αττικής (0,07), Ιονίων Νήσων (0,07), Ηπείρου (0,07) και Στερεάς Ελλάδας (0,08) που χαρακτηρίζονται ως οι πλέον προβληματικές σε όρους δημογραφικής σύνθεσης των απασχολούμενων στο γεωργικό τομέα.

Δείκτης		Οικονομικής ανάπτυξης	Οικονομική ανάπτυξη πρωτογενή τομέα		Απασχόληση	Δομή της απασχόλησης	Ηλικιακή διάρθρωση στη γεωργία
Μονάδα Μέτρησης		ΑΕΠ (σε pps)/κεφαλή (EU-25=100)	ΑΠΑ πρωτογενής τομέας		απασχολούμενοι/ σύνολο του πληθυσμού (25-64 ετών)	απασχόληση στον πρωτογενή τομέα	αναλογία: αγρότες <35 / >= 55 years ετών
Πηγή		Eurostat National Accounts	Eurostat Regional Accounts		Eurostat Labour Force Survey	Eurostat - Economic Accounts	Eurostat Farm Structure Survey
Έτος		Μ.Ο. 2000-2002	2002		2004	2002	2003
	Μονάδα	pps	σε εκατομ. ΕΥΡΩ	% στη συνολική	%	%	%
α/α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ						
1	ΑΝΑΤ. ΜΑΚ. & ΘΡΑΚΗ	57,4	859,3	11%	59,4	35,2	0,16
2	ΚΕΝΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	75,9	1.528,2	19%	56,9	16,9	0,21
3	ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	76,8	517,6	6%	53,3	20,0	0,20
4	ΘΕΣΣΑΛΙΑ	62,9	1.081,1	13%	60,9	28,3	0,14
5	ΗΠΕΙΡΟΣ	59,3	249,6	3%	57,7	24,5	0,07
6	ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	65,5	146,4	2%	61,1	24,8	0,07
7	ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑ	56,3	774,9	9%	55,6	31,6	0,14
8	ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΑΔΑ	105,3	804,6	10%	57,2	23,3	0,08
9	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	73,7	942,0	12%	62,1	36,5	0,10
10	ΑΤΤΙΚΗΣ	79,0	174,1	2%	60,8	1,3	0,07
11	ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	74,3	227,8	3%	56,4	22,0	0,11
12	ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	87,7	170,0	2%	60,4	10,6	0,14
13	ΚΡΗΤΗ	72,3	704,8	9%	64,0	32,1	0,14
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ	**75,0**	**8.180,4**	100%	**59,4**	**16,2**	**0,13**

3.1.1.2. Απασχόληση

Το ποσοστό απασχόλησης στην Ελλάδα κατά την περίοδο 1994-2005 παρουσίασε αύξηση από 54,2% σε 60,1%, υπολειπόμενο όμως σημαντικά του ευρωπαϊκού μέσου όρου (ΕΕ-15), ο οποίος κατά την ίδια περίοδο αυξήθηκε από 59,8% σε 65,2% και παραμένει σημαντικά κάτω από το στόχο του 70% της συνολικής απασχόλησης για το 2010 που τίθεται στο πλαίσιο της Στρατηγικής της Λισσαβόνας (Διάγραμμα 7). Η σημαντική απόκλιση του επιπέδου απασχόλησης στην Ελλάδα από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο οφείλεται κυρίως στο χαμηλό ποσοστό απασχόλησης των γυναικών. Ωστόσο, τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών παρουσιάζουν αυξητική τάση τα τελευταία χρόνια και από 39,3% το 1997 διαμορφώνονται στο 45,2% το 2004, υπολειπόμενα όμως κατά πολύ του ευρωπαϊκού μέσου όρου της ΕΕ-25 (55,7%) (Διάγραμμα 8) Οι τάσεις που παρατηρούνται στην τομεακή διάρθρωση της απασχόλησης, καταδεικνύουν αύξηση μόνο στον τριτογενή τομέα, ενώ αντίθετα η απασχόληση μειώνεται στον πρωτογενή (κυρίως) αλλά και στο δευτερογενή τομέα της οικονομίας.

Η ανεργία, που κορυφώθηκε το 1999 (12%), εμφάνισε μικρή αλλά σταθερά πτωτική πορεία και δείχνει την τελευταία τριετία να σταθεροποιείται στα επίπεδα του 9,7% (2003), πάντα άνω του μέσου όρου της ΕΕ-25 (9,0%) (Διάγραμμα 10). Τα ποσοστά ανεργίας των γυναικών, αν και μειώθηκαν την περίοδο 1999-2005 από 18,1% σε 15,3%, εμφανίζονται κατά πολύ υψηλότερα του μέσου όρου της ΕΕ-25 (9,8%). Σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι το παραπάνω ποσοστό είναι υπερδιπλάσιο του ποσοστού ανεργίας των αντρών (6,1% για το 2005 έναντι 7,9% για το 1999) (Διάγραμμα 11, Διάγραμμα 12).

3.1.1.3. Κοινωνικό-οικονομική κατάσταση στον Πρωτογενή τομέα

Ο πρωτογενής τομέας στην Ελλάδα παρά τη μείωση που υφίσταται σε όρους άξιας παραγωγής ως ποσοστό στα συνολικά μεγέθη της οικονομίας και σε απόλυτες τιμές αλλά και ως ποσοστό σε όρους, εξακολουθεί να αποτελεί έναν από τους βασικούς τομείς της οικονομίας, έχοντας ιδιαίτερο κοινωνικό και περιβαλλοντικό ρόλο. Η συμμετοχή της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) του πρωτογενή τομέα κατά την περίοδο 1995 – 2005 στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας παρουσιάζει σημαντική μείωση και από 9,9% το 1995, διαμορφώνεται στο 5,2% κατά το 2005. Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στη μεγέθυνση του τομέα των Υπηρεσιών (τριτογενής τομέας), με ρυθμούς πολύ μεγαλύτερους από τους αντίστοιχους του πρωτογενή τομέα (Διάγραμμα 13).

Η γεωργική απασχόληση μειώθηκε δραματικά, από το 30,3% της συνολικής απασχόλησης το έτος 1980, στο 12,6% το έτος 2004. Ωστόσο, το ποσοστό του 12,6% συγκρινόμενο με το 3,8% της ΕΕ-15 για το έτος 2004, υποδεικνύει ότι ο τομέας συνεχίζει να παρέχει/ διατηρεί θέσεις εργασίας σε σημαντικό αριθμό ατόμων, σε μία χώρα όπου η ανεργία συνεχίζει να παραμένει ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα (Διάγραμμα 14).

Η διάρθρωση της απασχόλησης σε αυτοαπασχολούμενους και μισθωτούς διαμορφώνει τη μορφή των εκμεταλλεύσεων της ελληνικής γεωργίας. Από το σύνολο των απασχολουμένων στη γεωργία το 2004, ένα ποσοστό 90,21% είναι αυτοαπασχολούμενοι και μόλις το 9,79% είναι μισθωτοί, ενώ στην Ε.Ε-25, τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 64,1% και 35,9%. Επίσης οι απασχολούμενοι πλήρους απασχόλησης (full time) αντιπροσωπεύουν το 91,7% ενώ οι απασχολούμενοι μερικής απασχόλησης (part time) το 8,3%, με τα αντίστοιχα ποσοστά στην Ε.Ε-25 να ανέρχονται σε 81,4% και 18,6% (Διάγραμμα 15).

Παρά την αύξηση της τιμής των καυσίμων, το πραγματικό γεωργικό εισόδημα (Δείκτης Α) κατά τη διετία 2005-2006 παρουσίασε αύξηση κατά 2,64%, σε αντίθεση με τη διετία 2002-2003 κατά την οποία μειώθηκε κατά 11,34% .

Το έτος 2000 μεγάλο μέρος (5-6%) των Ακαθάριστων Επενδύσεων Παγίου Κεφαλαίου της χώρας κατευθύνθηκε στο γεωργικό τομέα, ποσοστό διπλάσιο αυτού της ΕΕ-15 (περίπου 3%). Το αντίστοιχο ποσοστό των Ακαθάριστων Επενδύσεων Παγίου Κεφαλαίου που κατευθύνθηκε στη γεωργία διαμορφώθηκε σε 3,3% για το έτος 2003. Διαπιστώνεται δηλαδή ότι οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου στον πρωτογενή τομέα χαρακτηρίζονται από αρνητικές τάσεις εξαιτίας μιας συνεχιζόμενης μείωσης των επενδύσεων στον τομέα.

Το εμπόριο του πρωτογενή τομέα και των γεωργικών προϊόντων αποτελεί ένα σημαντικό μέρος του συνολικού εμπορίου της χώρας, παρόλα αυτά η συμμετοχή των προϊόντων του στις συνολικές εξαγωγές φθίνει συνεχώς. Το έτος 2000 η αξία των εισαγωγών του πρωτογενή τομέα και των γεωργικών προϊόντων ανήλθε στα 3.907.248,716 € (12,7% της συνολικής αξίας των εισαγωγών), η αξία των εξαγωγών ανήλθε στα 2.890.426.999 € (25,1% της συνολικής αξίας των εξαγωγών) και το εμπορικό γεωργικό ισοζύγιο διαμορφώθηκε στα -1.016.821.717 €. Η τάση αυτή συνεχίστηκε και για το έτος 2004, στην οποία η αξία των εισαγωγών του πρωτογενή τομέα και των γεωργικών προϊόντων ανήλθε στα 5.267.867.531 € (12,5% της συνολικής αξίας των εισαγωγών), η αξία των εξαγωγών ανήλθε στα 2.799.206.037 € (22,9% της συνολικής αξίας των εξαγωγών) και το εμπορικό αγροτικό ισοζύγιο διαμορφώθηκε στα -2.468.661.494€. Σημειώνεται ότι οι εμπορικές συναλλαγές με τις Ευρωπαϊκές χώρες (ΕΕ-15) καλύπτουν το 86% του συνολικού όγκου (Πίνακας 7, Πίνακας 8).

Οι ορεινές περιοχές χαρακτηρίζονται από τα χαμηλά εισοδήματα, τη δυσμενή δημογραφική σύνθεση και το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού καθώς και την έλλειψη βασικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και άλλων υποδομών. Η ανάπτυξη των περιοχών αυτών συνδέεται άμεσα με τη δημιουργία σημαντικών έργων υποδομών και την προώθηση βιώσιμων προτύπων παραγωγής και διαβίωσης με στόχο την αύξηση της προσπελασιμότητας και μείωση των χρονοαποστάσεων των διαφόρων ορεινών περιοχών από τις μεγάλες πληθυσμιακές συγκεντρώσεις της χώρας.

Στις νησιωτικές περιοχές, παρά τη σημαντική ανάπτυξη του τουρισμού, στο γεωργικό και αλιευτικό τομέα εξακολουθεί να απασχολείται ένα σημαντικό τμήμα του τοπικού πληθυσμού, με αποτέλεσμα η κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη των περιοχών να εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από την εξέλιξη της γεωργικής και αλιευτικής δραστηριότητας. Οι νησιωτικές περιοχές της χώρας αντιμετωπίζουν προβλήματα που πηγάζουν από την έλλειψη υποδομών πρόσβασης και κοινωνικών υπηρεσιών, το χαμηλό βαθμό αξιοποίησης των δυνατοτήτων της επιχειρηματικής και τουριστικής δραστηριότητας και τη διατήρηση και ανάδειξη των ιδιαιτεροτήτων και συγκριτικών πλεονεκτημάτων του νησιωτικού χώρου.

Ο πρωτογενής τομέας στη χώρα μας είχε και εξακολουθεί να έχει σημαντική θέση, τόσο ως τομέας οικονομικής δραστηριότητας, αλλά και ως παράγοντας διατήρησης της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής για πολλές περιοχές της ελληνικής επικράτειας. Συμβάλλει σημαντικά στη διαμόρφωση του συνολικού ΑΕΠ της χώρας, απασχολεί ένα μεγάλο μέρος του ενεργού πληθυσμού, συνεισφέρει σημαντικά στο σύνολο των εξαγωγών της χώρας ενώ, παράλληλα, δημιουργεί προϋποθέσεις ανάπτυξης σε σημαντικό αριθμό άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων και ιδιαίτερα της μεταποίησης (βιομηχανία τροφίμων). Χαρακτηρίζεται εντούτοις ως τομέας «έντασης εργασίας» βασιζόμενος σε δραστηριότητες χαμηλής προστιθέμενης αξίας, στις οποίες η ποιότητα και η καινοτομία (δηλ. η ενσωματωμένη εξειδίκευση – γνώση) των παραγόμενων αγαθών (υπηρεσιών & προϊόντων) παραμένει χαμηλή. Για το λόγο αυτό, ο πρωτογενής τομέας είναι πάντα ευπαθής σε πιέσεις, όπως αυτές που δημιουργεί η αναθεώρηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και η απελευθέρωση του εμπορίου των προϊόντων.

3.1.1.4. Χρήσεις γης

Η Ελλάδα καλύπτει μία έκταση 13.196.887 Ha, συμπεριλαμβανομένων των 1.271.090 Ha παραθαλάσσιων υγρών ζωνών και θαλάσσιων υδάτων (κατηγορίες 4.2 και 5.2 σύμφωνα με την ταξινόμηση της Corrine Land Cover). Από τη συνολική έκταση των 11.925.797 Ha της χώρας (δεν περιλαμβάνεται η έκταση των παραθαλάσσιων υγρών ζωνών και θαλάσσιων υδάτων), το 40,9% καλύπτεται από γεωργικές περιοχές (4.877.986 Ha), 18,9% από δάση (2.255.901 Ha), 37,0% από φυσικές περιοχές (4.418.487 Ha), 2,3% από τεχνητές (270.084 Ha) και 0,9% από εσωτερικά νερά (103.339 Ha). Η διάρθρωση των γεωργικών περιοχών περιλαμβάνει σε ποσοστό 43,9% αρόσιμη γη (2.140.676 Ha), 15,4% μόνιμες καλλιέργειες (750.278 Ha), 1,4% μόνιμους βοσκοτόπους (67.063 Ha) και 39,4% ετερογενείς γεωργικές περιοχές (1.919.969 Ha).(έτος 2000), (Πίνακας 9, Διάγραμμα 16).

Βασικό ρόλο στην ανταγωνιστικότητα του πρωτογενούς τομέα διαδραματίζουν οι περιορισμοί που τίθενται από τη γεωφυσική κατάσταση της χώρας. Αυτή όμως η γεωφυσική κατάσταση δημιουργεί μια ποικιλομορφία μικροκλιμάτων και συνθηκών παραγωγής, η δυναμική των οποίων απαιτείται να αξιοποιηθεί αναπτυξιακά με τρόπο που οι περιορισμοί να μετατραπούν σε προοπτικές ανάπτυξης. Επίσης βασικό ρόλο διαδραματίζουν και οι περιορισμένοι φυσικοί της πόροι. Σχετικά με τους

περιορισμένους φυσικούς πόρους αναφέρεται ότι η χρησιμοποιούμενη γεωργική έκταση της χώρας για το έτος 2003 ανέρχεται σε 3.967.770 Ha, που αποτελεί το 30,1% της συνολικής έκτασης, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στην ΕΕ-25 είναι 42%. Από αυτήν την έκταση, θα πρέπει να σημειωθεί, ότι το 82,7% βρίσκεται σε μειονεκτικές περιοχές (LFAs).

Οι ορεινές περιοχές καταλαμβάνουν μεγάλο τμήμα της έκτασης του ηπειρωτικού τμήματος της χώρας αλλά και σημαντικό μέρος των νησιωτικών περιοχών με τον πρωτογενή τομέα να είναι ο κυρίαρχος κλάδος της οικονομικής δραστηριότητας. Η χρησιμοποιούμενη γεωργική έκταση (ΧΓΕ) στις ορεινές μειονεκτικές περιοχές καταλαμβάνει ποσοστό 56,4% της συνολικής ΧΓΕ.

3.1.1.5. Διαρθρωτικά χαρακτηριστικά εκμεταλλεύσεων

Η ανταγωνιστικότητα του πρωτογενούς τομέα εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό κι από τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά των εκμεταλλεύσεών του. Κατά το 2003, το σύνολο των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στη χώρα ανερχόταν περίπου, σε 824.460 έναντι 817.060 το 2000. Το μέσο μέγεθος των εκμεταλλεύσεων, με βάση τη χρησιμοποιούμενη γεωργική έκταση (ΧΓΕ), εμφάνισε μικρή αύξηση της τάξης του 9% (2000: 4,4 - 2003: 4,8 Ha/ εκμετάλλευση). Παρόλα αυτά παραμένει αναλλοίωτη η μεγάλη απόκλιση του μέσου μεγέθους της ελληνικής γεωργικής εκμετάλλευσης από τον αντίστοιχο μ.ο. Ε.Ε-25, ο οποίος ανέρχεται σε 15,8 Ha/ εκμετάλλευση. Σημαντικό επίσης χαρακτηριστικό των εκμεταλλεύσεων είναι ότι οι περισσότερες από αυτές αποτελούνται από μικρά τεμαχισμένα αγροτεμάχια (μέσο μέγεθος αγροτεμαχίου 0,7 Ha), τα οποία βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση μεταξύ τους. Η κατάσταση αυτή δεν ευνοεί την οικονομική ανάπτυξη των εκμεταλλεύσεων καθώς κρίνεται αναποτελεσματική η χρήση των συντελεστών παραγωγής.

Η κατανομή των εκμεταλλεύσεων με βάση τα εκτάρια της χρησιμοποιημένης γεωργικής γης καταδεικνύει ότι η συντριπτική πλειοψηφία των εκμεταλλεύσεων ανήκει στην κλάση μεγέθους (0-5) Ha με ποσοστό 76,1% το έτος 2003 και 76,8% το έτος 2000, ενώ μόλις 0,8% για το έτος 2003 και 0,5% για το έτος 2000 ανήκουν στην κλάση μεγέθους (≥ 50) Ha (Πίνακας 10).

Το μέσο οικονομικό μέγεθος των εκμεταλλεύσεων ήταν το 2003 6,3 European Size Unit (ESU) με το 37,5% των εκμεταλλεύσεων να έχει μέγεθος μικρότερο των 2 ESU, 62,4% των εκμεταλλεύσεων να έχει μέγεθος από 2-100 ESU και 0,1% των εκμεταλλεύσεων με μέγεθος μεγαλύτερο από100 ESU. Το έτος 2003 η καταβληθείσα εργασία στο σύνολο εκμεταλλεύσεων της χώρας ανήλθε σε 615.950 Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (AWU). Στην Ελλάδα διακρίνονται δύο τύποι γεωργικών εκμεταλλεύσεων, οι προσωπικές εκμεταλλεύσεις (οικογενειακής μορφής) και οι νομικού προσώπου (επιχειρηματικής μορφής). Με βάση το οικονομικό μέγεθος των εκμεταλλεύσεων (ESU), η συντριπτική πλειοψηφία τους (εκμεταλλεύσεις οικονομικού μεγέθους μεγαλύτερο από 1 ESU) με ποσοστό 99,9% ανήκει στις προσωπικές εκμεταλλεύσεις ενώ μόλις 0,1% στις νομικού προσώπου, ποσοστό όμως που αυξάνεται σε 12,3% για οικονομικό μέγεθος εκμεταλλεύσεων μεγαλύτερο από 100

ESU. Η κατάσταση αυτή υποδηλώνει ότι υπάρχει ανάγκη εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, προκειμένου να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητά τους.

Στην Ελλάδα υπάρχουν σήμερα 6.350 Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (Πρωτοβάθμιες Οργανώσεις), 114 Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΕΑΣ - Δευτεροβάθμιες Οργανώσεις) και απαριθμούν 746.812 μέλη, που αποτελούν μια από τις βασικές θεσμικές δομές στήριξης του πρωτογενή τομέα, σε συνεργασία με τις πολυάριθμες Ομάδες Παραγωγών διαχείρισης της αγοράς γεωργικών προϊόντων. Στο πλαίσιο αυτό δημιουργείται η ανάγκη στήριξής τους, ώστε να καταστούν ικανοί να μεταφέρουν και να διαδώσουν τεχνογνωσία και καινοτομίες στον αγροτικό τομέα και κυρίως να ενδυναμώσουν τη θέση των παραγωγών, προκειμένου να βελτιώσουν την ποιότητα της παραγωγής τους και τη διάθεση και εμπορία των προϊόντων, με αποτέλεσμα την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας των εκμεταλλεύσεων τους.

Εκτός των ανωτέρω στην ανταγωνιστικότητα του πρωτογενή τομέα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο ο ανθρώπινος παράγοντας. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι για το έτος 2003 το ποσοστό των αρχηγών των εκμεταλλεύσεων ηλικίας μικρότερης των 35 ετών ανέρχεται σε 9,2% ενώ το ποσοστό των αρχηγών των εκμεταλλεύσεων ηλικίας μεγαλύτερης των 65 ετών διαμορφώνεται σε 29,1%. Η ηλικιακή διάρθρωση των αρχηγών των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στον τομέα προβληματίζει, δεδομένου ότι οι γηραιότεροι αγρότες δεν είναι πρόθυμοι να εγκαταλείψουν τη γεωργική δραστηριότητα εξαιτίας του γεγονότος ότι αποτελεί την κύρια πηγή του εισοδήματός τους. Όξυνση του προβλήματος αποτελεί επίσης το γεγονός ότι οι γηραιότεροι αγρότες δεν έχουν βασικές γνώσεις οικονομικής και τεχνικής διαχείρισης της εκμετάλλευσής τους και τις απαιτούμενες ικανότητες για την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και γενικότερα καθυστερούν να ανταποκριθούν στις συνεχώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς.

3.1.2. Επιδόσεις στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοκομίας

3.1.2.1. Γεωργικός τομέας

3.1.2.1.1. Εκπαίδευση και Κατάρτιση αγροτών

Σημαντικό πρόβλημα στην ανταγωνιστικότητα του πρωτογενή τομέα αποτελεί το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των απασχολουμένων στον τομέα. Ποσοστό 69,5% είναι οι απόφοιτοι δημοτικού, 14,3% έχει τελειώσει μερικές τάξεις του δημοτικού ή δεν έχει καμία εκπαίδευση, 15% είναι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης ή των τριών τάξεων μέσης εκπαίδευσης και μόλις 1,2% είναι απόφοιτοι ΑΕΙ ή ΤΕΙ (Πίνακας 13).

Πρόσθετο πρόβλημα αποτελεί επίσης το χαμηλό ποσοστό εκπαίδευσης και κατάρτισης, το οποίο κυμαίνεται για το έτος 1999/2000 στο 2,9% των αγροτών με βασική εκπαίδευση. Επιπλέον η «Δια Βίου Μάθηση» ανέρχεται το έτος 2004 σε 2,1% ως προς τη συμμετοχή των ηλικιών μεταξύ 25-64. Αξιοσημείωτο επίσης είναι το

γεγονός της ελλιπούς πρόσβασης σε ευρεία κατηγορία υπηρεσιών που περιορίζει τις ευκαιρίες ενημέρωσης, εκπαίδευσης, κατάρτισης, παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και γενικότερα της απασχόλησης.

Επομένως διαπιστώνεται η ανάγκη για επαγγελματική κατάρτιση των απασχολουμένων στον πρωτογενή τομέα προκειμένου να αποκτήσουν τεχνικές ικανότητες, να αναβαθμίσουν την τεχνογνωσία τους και να προσαρμόζονται στις αλλαγές του οικονομικού και κοινωνικού περιβάλλοντος. Σημαντικό επίσης γεγονός αποτελεί η ανάγκη παροχής εξειδικευμένων συμβουλών και κατάρτισης σε πεδία που σχετίζονται με την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων προστιθέμενης αξίας (τρόφιμα), με την παραγωγή προϊόντων ολοκληρωμένης διαχείρισης και βιολογικής παραγωγής, με τον προσανατολισμό της παραγωγής τους σε προϊόντα που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της αγοράς, με την προστασία του περιβάλλοντος, με τη διαχείριση του εδάφους και των υδάτων, με την τοπική ανάπτυξη και την εταιρική σχέση, με την προώθηση και διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων, αλλά και με θέματα καινοτόμων δραστηριοτήτων καθώς επίσης και με την εισαγωγή και χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών ΤΠΕ.

3.1.2.1.2. Καινοτομία – Γνώση

Η παραγωγή, η μεταφορά και η διάχυση τεχνογνωσίας και καινοτομιών στον πρωτογενή τομέα και ιδιαίτερα στην φυτική και ζωική παραγωγή παρουσιάζει ανεπάρκειες κυρίως ποιοτικού χαρακτήρα και δυσκολίες προσαρμογής στις ιδιαιτερότητες των ελληνικών αγροτικών εκμεταλλεύσεων.

Η παραγωγή τεχνογνωσίας και καινοτομιών που προκύπτει από την αγροτική έρευνα, η οποία διεξάγεται στη χώρα μας καλύπτει ένα μικρό μέρος της ζήτησης από την πλευρά των αγροτών και όσων άλλων ασχολούνται στον τομέα της γεωργίας, της δασοκομίας και των τροφίμων. Αυτό δεν οφείλεται στην ποσότητα και στην ποιότητα των αποτελεσμάτων της ελληνικής εφαρμοσμένης έρευνας, αλλά στην ανεπάρκεια των μηχανισμών σύνδεσής της με την παραγωγή, με αποτέλεσμα να μην αξιοποιούνται από τις επιχειρήσεις του τομέα της γεωργίας, της δασοκομίας και των τροφίμων. Ιδιαίτερες ανάγκες για την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα υπάρχουν για την προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας σε τομείς που σχετίζονται με τη γενετική βελτίωση ειδών φυτικής και ζωικής παραγωγής, βελτίωση του εξοπλισμού και των πρακτικών παραγωγής καθώς και την εισαγωγή νέων καινοτομικών προϊόντων.

Το Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας (ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.), τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα που διαθέτουν ερευνητικά εργαστήρια, καθώς και διάφορα άλλα κρατικά ή ημικρατικά ερευνητικά Ινστιτούτα όπως ο «Δημόκριτος» το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ), το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο, κ.ά. στα πλαίσια των ερευνητικών τους δραστηριοτήτων, και με βάση το ύψος της χρηματοδότησης, παράγουν σημαντική τεχνογνωσία στον ελληνικό αγροτικό τομέα, χωρίς όμως η τεχνογνωσία αυτή να διαχέεται και να αξιοποιείται στον απαιτούμενο βαθμό από τις

γεωργικές εκμεταλλεύσεις (πρωτογενή παραγωγή) και σύμφωνα με τις νέες απαιτήσεις που διαμορφώνονται στο χώρο της γεωργίας και των τροφίμων.

Από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι απαιτείται καλύτερη διασύνδεση και συνεργασία μεταξύ των ερευνητικών κέντρων και των επιχειρήσεων (γεωργικών εκμεταλλεύσεων και μεταποιητικών επιχειρήσεων) για την προώθηση καινοτομιών και την ανάπτυξη τεχνολογικών λύσεων που θα είναι άμεσα εφαρμόσιμες στην παραγωγή με στόχο τη μεγαλύτερη δυνατή απόδοση και το χαμηλότερο δυνατό κόστος.

3.1.2.1.3. Ανταγωνιστικότητα

Η τελική αξία παραγωγής για το 2005 ανήλθε στα 12.217,72 εκατ. ευρώ (τρέχουσες τιμές) και αυξήθηκε κατά 1,26%, εκ των οποίων τα 8.455,67 εκατ. ευρώ (ποσοστό 69,20%) προέρχονται από τη Φυτική Παραγωγή και τα 2.907,32 εκατ. ευρώ (ποσοστό 23,79%) από τη Ζωική Παραγωγή. Η Φυτική Παραγωγή το 2005 σε σχέση με το 2004 παρουσίασε μία αύξηση κατά 0,91% και η Ζωική Παραγωγή κατά 1,03% . Η σχέση φυτικής και ζωικής παραγωγής συνεχίζει να είναι υπέρ της φυτικής με αναλογία 3:1 ως προς την αξία των παραγόμενων προϊόντων. Η παραγωγικότητα της εργασίας στο γεωργικό τομέα ανέρχεται σε 82 ευρώ ως προς την ΑΠΑ (σε σταθερές τιμές €) ανά Ετήσια Μονάδα Εργασίας (ΕΜΕ) .

Στη φυτική παραγωγή οι καλλιεργούμενες εκτάσεις ανέρχονται περίπου σε 3.425.800 Ha για το 2003 και παρατηρείται σχετική σταθερότητα στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις. Οι βασικές καλλιέργειες είναι οι αροτραίες (2.176.200 Ha) – Σιτάρι σκληρό (72.130 Ha), Αραβόσιτος (24.100 Ha), καπνός (56.000), Βαμβάκι (370.000 Ha), Ζαχαρότευτλα (36.000 Ha) – , οι δενδρώδεις (1.002.000 Ha) – ελαιώνες (780.000 Ha) –, αμπέλια (131.300 Ha) και οι κηπευτικές (116.300 Ha), ενώ η παραγωγή βασικών γεωργικών προϊόντων της φυτικής παραγωγής ανέρχεται για το Σιτάρι σε 1.725 χιλ. τόνους, Βαμβάκι σε 1.091 χιλ. τόνους, Καπνό σε 127 χιλ. τόνους, Μούστο σε 387 χιλ. τόνους, Ελαιόλαδο 504 χιλ. τόνους, Εσπεριδοειδή σε 1.182 χιλ. τόνους (Πίνακας 15, Διάγραμμα 19). Λαμβάνοντας υπόψη τα διαθέσιμα στοιχεία των τελευταίων τριών δεκαετιών παρατηρείται μια σταθερότητα στην έκταση των βασικών ανωτέρω καλλιεργειών κατά την οποία εμφανίζεται μια συνεχής ελαφρά μείωση των αροτραίων καλλιεργειών και των αμπέλων σε αντίθεση με τις δενδρώδεις καλλιέργειες που παρουσιάζουν μια σταδιακή αύξηση των εκτάσεων τους.

Όσον αφορά στην κτηνοτροφία, το ζωικό κεφάλαιο για το έτος 2003 αποτελείται από βοοειδή 621 χιλ. κεφάλια, χοίροι 934 χιλ. κεφάλια, πρόβατα 9.000 χιλ. κεφάλια, αίγες 5.619 χιλ. κεφάλια. Τα βασικά προϊόντα της κτηνοτροφικής παραγωγής αφορούν σε κρέας (454 χιλ. τόνοι), γάλα (1.986 χιλ. τόνοι), τυρί σκληρό (36 χιλ. τόνοι) και τυρί μαλακό (127 χιλ. τόνοι) Η ζωική παραγωγή παρουσιάζει σημαντικές διακυμάνσεις, είναι πάντως λιγότερο αναπτυγμένη και εν γένει ελλειμματική. Η γαλακτοπαραγωγός αγελαδοτροφία, η πτηνοτροφία και η χοιροτροφία, είναι σχετικά αναπτυγμένες και συνδέονται με τη μεταποίηση. Η αιγοπροβατοτροφία, που στο σύνολό της δεν αφορά

εσταβλισμένη, αλλά εκτατική κτηνοτροφία, πάσχει από διαρθρωτικά προβλήματα στις εκμεταλλεύσεις και χρήζει εκσυγχρονισμού.

Με την αναμόρφωση της ΚΓΠ αναμένονται ανακατατάξεις στην ισορροπία μεταξύ των κλάδων φυτικής παραγωγής, σημαντικές εκτάσεις καπνοκαλλιέργειας, βαμβακιού και ζαχαροτεύτλων κινδυνεύουν να μείνουν ακαλλιέργητες και καθίσταται απαραίτητη η άμεση εισαγωγή νέων καλλιεργειών με δυνατότητες διεξόδου στην αγορά, ώστε να μην οδηγηθούν γεωργικές γαίες στην εγκατάλειψη (Πίνακας 17, Πίνακας 18, Πίνακας19). Με την εφαρμογή της πλήρους αποδέσμευσης, ένα πολύ μικρό ποσοστό εκμεταλλεύσεων καπνού (κυρίως ανατολικού τύπου) κατατάσσονται στις οικονομικά βιώσιμες και διαθέτουν σχετικά μεγάλο μέγεθος, ενώ συνδυάζουν την κύρια δραστηριότητά τους με την εκτροφή αιγοπροβάτων σχετικά μεγάλου μεγέθους. Ωστόσο μεγάλο μέρος των εκμεταλλεύσεων καπνού αναμένεται να κατευθυνθεί σε αναδιάρθρωση του συστήματος παραγωγής, ίσως αναπτύσσοντας περαιτέρω το κλάδο εκτροφής αιγοπροβάτων, ενώ ορισμένες εκμεταλλεύσεις ενδέχεται να διακόψουν την παραγωγική τους δραστηριότητα (εισπράττοντας τις αποδεσμευμένες ενισχύσεις ή ενοικιάζοντας τα εδάφη). Το μεγαλύτερο ποσοστό των εκμεταλλεύσεων καπνού διαμορφώνουν αρνητικό εισόδημα μετά την εφαρμογή της πλήρους αποδέσμευσης και απαιτείται ανάγκη της πλήρους αναδιάρθρωσης του παραγωγικού συστήματος ώστε να μην αναγκαστούν να διακόψουν τη γεωργική δραστηριότητα.

Ανάλογα αποτελέσματα με αυτά του τομέα καπνού εμφανίζονται και στην περίπτωση του τομέα βάμβακος. Με την εφαρμογή της ενιαίας αποδέσμευσης μεγάλο μέρος των βαμβακοπαραγωγικών εκμεταλλεύσεων διαμορφώνουν αρνητικά εισοδήματα. Ορισμένες (λίγες σε αριθμό) από τις εκμεταλλεύσεις αυτές για να παραμείνουν στην βαμβακοκαλλιέργεια θα πρέπει να αυξήσουν πολύ την παραγωγικότητα της καλλιέργειας ή να εφαρμόσουν συστήματα ολοκληρωμένης διαχείρισης. Ακόμη ενδέχεται να προχωρήσουν σε αναδιάρθρωση του παραγωγικού τους συστήματος με έμφαση στην καλλιέργεια λαχανικών της υπαίθρου (λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς που απαιτούνται στις ευπρόσβλητες περιοχές νιτρορύπανσης) και την ημιεντατική προβατοτροφία συνδυασμένη με την καλλιέργεια κτηνοτροφικών φυτών.

Τα ενεργειακά φυτά και γενικά τα μη εδώδιμα (non food) προσφέρουν μία διέξοδο στην κατεύθυνση της διατήρησης της γεωργικής δραστηριότητας σε πολλές περιοχές. Είναι γνωστό ότι οι πρώτες μονάδες παραγωγής βιοκαυσίμων στην Ελλάδα είναι έτοιμες και παράγουν (βιοντήζελ σε Κιλκίς, Βόλο, Πάτρα, Λαμία) ενώ η βιομηχανία ζάχαρης ενόψει της αλλαγής στο καθεστώς της ΚΟΑ ζάχαρης κινείται προς την κατεύθυνση συμπαραγωγής ζάχαρης και καυσίμου αιθανόλης. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι η Κοινοτική Οδηγία 2003/30/ΕΚ για τα Βιοκαύσιμα συστήνει ελάχιστο ποσοστό[5] βιοκαυσίμων στο σύνολο των υγρών καυσίμων που καταναλώνονται στις μεταφορές.

[5] Το 5,75% του συνόλου των καυσίμων μεταφορών που καταναλώνονται στις χώρες της Ε.Ε. μέχρι το

Ως αποτέλεσμα της αναθεώρησης της ΚΓΠ, η παραγωγή του πρωτογενούς τομέα πρέπει να προσανατολιστεί σε ανταγωνιστικά αγροτικά προϊόντα συνδυάζοντας μεθόδους παραγωγής χαμηλού κόστους, περιβαλλοντικά φιλικές και κοινωνικά αποδεκτές. Στο πλαίσιο αυτό η παραγωγή συμβατικών προϊόντων με εφαρμογή συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης, ποιοτικών, τυποποιημένων και πιστοποιημένων μπορεί να αποτελέσει σημαντική προτεραιότητα και εναλλακτική λύση στην πρωτογενή παραγωγή.

Το στάδιο της διάθεσης των γεωργικών προϊόντων στο εσωτερικό και στο εξωτερικό απορροφά σημαντικό τμήμα της τελικής τιμής που καταβάλλει ο καταναλωτής, χωρίς προσφορά ισοδύναμων υπηρεσιών. Οι λαϊκές αγορές αποτελούν διέξοδο για μικρό αριθμό παραγωγών, ενώ οι κεντρικές αγορές αδυνατούν να στηρίξουν την ποιότητα των προϊόντων και τη διαφάνεια των συναλλαγών. Οι αλυσίδες πολυκαταστημάτων αναδύονται ως καθοριστικοί ρυθμιστές της λειτουργίας της ελεύθερης αγοράς. Με δεδομένη την αδύνατη θέση των αγροτικών συνεταιρισμών, έστω ως φορέων διαπραγματευτικής δύναμης, είναι αναμενόμενο οι παραγωγοί να γίνονται απλοί αποδέκτες των όρων που θέτουν οι αγοραστές των προϊόντων τους (όπως και οι προμηθευτές των εφοδίων τους) και να αποτελούν τον πλέον αδύναμο κοινωνικό εταίρο.

Από το 2000 έως και το 2004, τα μοναδικά αγροτικά προϊόντα που παρουσιάζουν θετικό ισοζύγιο είναι οι φυσικές υφαντικές ίνες, τα φρούτα και λαχανικά, ο καπνός και τα έλαια. Από το σταθμισμένο ισοζύγιο φαίνεται ότι τα κτηνοτροφικά προϊόντα είναι καθαρά εισαγωγικά προϊόντα όπου μαζί με τις ζωοτροφές αποτελούν το 35,86% των εισαγωγών. Εξαίρεση αποτελούν τα τυριά από αιγοπρόβειο γάλα, κυρίως η φέτα, καθώς και η γιαούρτη λόγω των σημαντικών εξαγωγών που παρουσίασαν (Πίνακας 7, Πίνακας 8).

Εν γένει, διαπιστώνεται χαμηλή ανταγωνιστικότητα του πρωτογενούς τομέα, που οφείλεται στο υψηλό κόστος παραγωγής και διάθεσης των προϊόντων, τη χαμηλή εν γένει προστιθέμενη αξία στο προϊόν σε συσκευασία, τυποποίηση και στη μη δυνατότητα προώθησής του στις ξένες αγορές.

3.1.2.2. Αγροδιατροφικός τομέας

Ο αγροδιατροφικός τομέας στην Ελλάδα αποτελεί έναν από τους πιο δυναμικούς κλάδους της Ελληνικής οικονομίας. Ο συγκεκριμένος τομέας χαρακτηρίζεται από διαφοροποίηση όσον αφορά την υφιστάμενη κατάσταση και τις αναπτυξιακές προοπτικές ανάλογα με τους επιμέρους τομείς.

Ο αγροδιατροφικός τομέας απασχολεί 124 χιλιάδες εργαζόμενους (έτος 2003) που αντιπροσωπεύει το 3,2% των απασχολούμενων της χώρας, όταν το αντίστοιχο μέγεθος στο σύνολο της EU–25 είναι 2,3 % (4,5 περίπου εκατομμύρια). Η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία του τομέα ανέρχεται για το έτος 2003 σε 3.528 εκ. €

2010 θα είναι βιοκαύσιμα.

και συνεισφέρει στο 2,5% της συνολικής ΑΠΑ της χώρας. Η παραγωγικότητα της εργασίας του τομέα, ως ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ανά απασχολούμενο, διαμορφώνεται στα 28,5 χιλ. € (2003), και είναι σημαντικά χαμηλότερη από το αντίστοιχο μέγεθος για την EU –25 (50,5 χιλ. €).

Το μερίδιο συμμετοχής του αγροδιατροφικού τομέα στη συνολική αξία των εξαγωγών των γεωργικών προϊόντων ανέρχεται σε 71,7% για το έτος 2004 και 16,4% στην αξία των εξαγωγών για το σύνολο των προϊόντων (Διάγραμμα 20, Διάγραμμα 21).

Ο αγροδιατροφικός τομέας εμφανίζει μια έντονη διαφοροποίηση σ' ότι αφορά τον αριθμό και το μέγεθος παραγωγής μεταξύ των μεγάλων και μικρών επιχειρήσεων. Ένας συγκριτικά πολύ μικρός αριθμός επιχειρήσεων συγκεντρώνει το 85% της παραγωγής και του μεριδίου της αγοράς. Αντίθετα, ένας πολύ μεγάλος αριθμός μικρών επιχειρήσεων παράγει το υπόλοιπο μέρος των τροφίμων υπό μορφή οικοτεχνιών και βιοτεχνιών στις αγροτικές περιοχές της χώρας. Οι επιχειρήσεις αυτές αν και υστερούν σε τεχνολογικό επίπεδο και επίπεδο κατάρτισης στελεχών, συμβάλλουν σημαντικά στην απασχόληση στις αγροτικές περιοχές, στη διατήρηση παραδοσιακών τροφίμων, καθώς και στην ποικιλία της διατροφής. Υστερούν όμως σε προστιθέμενη αξία και χρειάζονται στήριξη για θέματα υιοθέτησης και ανάπτυξης καινοτομιών και τεχνολογικού εκσυγχρονισμού, βελτίωσης της ποιότητας, της υγιεινής και ασφάλειας των προϊόντων τους. Ο τομέας φαίνεται ότι έχει απώλειες σε ανταγωνιστικότητα, και τα τελευταία έτη υφίσταται έντονη εισαγωγική διείσδυση.

Με την πάροδο του χρόνου γίνεται αντιληπτό ότι τα θέματα της ποιότητας και της ασφάλειας των τροφίμων απασχολούν όλο και περισσότερους καταναλωτές. Με βάση το ενιαίο θεσμικό πλαίσιο της ΕΕ για την αναγνώριση και τη σήμανση των προϊόντων ποιότητας, δημιουργήθηκαν τρία διαφορετικά συστήματα στα οποία εντάσσονται συγκεκριμένα προϊόντα που πληρούν τις προϋποθέσεις. Έτσι τα προϊόντα ποιότητας μπορεί να ανήκουν σε μία από τις παρακάτω κατηγορίες:

Προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ). Πρόκειται για προϊόντα των οποίων η παραγωγή, η μεταποίηση και η επεξεργασία λαμβάνουν χώρα σε μία οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή με αναγνωρισμένη τεχνογνωσία.

Προϊόντα Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ): Στην περίπτωση των προϊόντων αυτών υπάρχει ο δεσμός με τη γεωγραφική περιοχή, που παραμένει τουλάχιστον για ένα από τα στάδια της παραγωγής, της μεταποίησης ή της επεξεργασίας.

Ειδικά Παραδοσιακά Προϊόντα Εγγυημένα (ΕΠΠΕ): Ο χαρακτηρισμός αυτός δεν αναφέρεται στην προέλευση του προϊόντος, αλλά αποσκοπεί στην ανάδειξη της παραδοσιακής σύνθεσης ή του παραδοσιακού τρόπου παραγωγής του.

Πίνακας ΠΟΠ/ΠΓΕ Προϊόντων

1. Τυριά
Ανεβατό
Γαλοτύρι
Γραβιέρα Αγράφων
Γραβιέρα Κρήτης
Γραβιέρα Νάξου
Καλαθάκι Λήμνου
Κασέρι
Κατίκι Δομοκού
Κεφαλογραβιέρα
Κοπανιστή
Λαδοτύρι Μυτιλήνης
Μανούρι
Μετσοβόνε
Μπάτζος
Ξυνομυζήθρα Κρήτης
Πηχτόγαλο Χανίων
Σαν Μιχάλη
Σφέλα
Φορμαέλλα Αράχωβας Παρνασσού

2. Επιτραπέζιες ελιές
Ελιά Καλαμάτας
Θρούμπα Αμπαδιάς Ρεθύμνης Κρήτης
Θρούμπα Θάσου
Θρούμπα Χίου
Κονσερβολιά Αμφίσσης
Κονσερβολιά Αρτας
Κονσερβολιά Αταλάντης
Κονσερβολιά Πηλίου Βόλου
Κονσερβολιά Ροβίων
Κονσερβολιά Στυλίδας

3. Φρούτα, λαχανικά και δημητριακά
Ακτινίδιο Σπερχειού
Κελυφωτό φυστίκι Φθιώτιδας
Κεράσια τραγανά Ροδοχωρίου
Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα
Κουμ Κουάτ Κερκύρας
Μήλα Ντελίσιους Πιλάφα Τριπόλεως
Μήλα Ζαγοράς Πηλίου
Ξερά σύκα Κύμης
Πατάτα κάτω Νευροκοπίου
Πορτοκάλια Μάλεμε Χανίων Κρήτης
Ροδάκινα Νάουσας
Σύκα Βραυρώνας Μαρκοπούλου Μεσογείων
Τσακώνικη Μελιτζάνα Λεωνιδίου
Φασόλια γίγαντες ελέφαντες Κάτω Νευροκοπίου
Φασόλια (γίγαντες λέφαντες) Πρεσπών Φλώρινας
Φασόλια κοινά μεσόσπερμα Κάτω Νευροκοπίου
Φασόλια (μεγαλόσπερμα) Πρεσπών Φλώρινας
Φυστίκι Αίγινας
Φυστίκι Μεγάρων

4. Ψωμί, ζύμη, κέικ, γλυκά, μπισκότα και άλλα αρτοσκευάσματα
Κρητικό παξιμάδι
Φρέσκο ψάρι, μαλάκια, όστρακα
Αυγοτάραχο Μεσολογγίου

5. Άλλα προϊόντα ζωικής προελεύσεως (αυγά, μέλι, γαλακτοκομικά προϊόντα εκτός από βούτυρο)
Μέλι Ελάτης Μαινάλου Βανίλια

6. Λίπη και έλαια (ελαιόλαδα)
Αποκορώνας Χανίων Κρήτης
Αρχάνες Ηρακλείου Κρήτης
Βιάννος Ηρακλείου Κρήτης
Βόρειος Μυλοπόταμος Ρεθύμνης Κρήτης
Ζάκυνθος
Θάσος
Καλαμάτα
Κεφαλονιά
Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης
Κρανίδι Αργολίδας
Κροκεές Λακωνίας
Λακωνία
Λυγουριό Ασκληπιείου
Λέσβος
Ολυμπία
Πεζά Ηρακλείου Κρήτης
Πέτρινα Λακωνίας
Πρέβεζα
Ρόδος
Σητεία Λασιθίου Κρήτης
Σάμος
Χανιά Κρήτης

Μη βρώσιμα προϊόντα και άλλα
Κρόκος Κοζάνης
Μαστιχέλαιο Χίου
Μαστίχα Χίου
Τσίκλα Χίου

Η ανάλυση της μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων αφορά στους ακόλουθους υποτομείς: κρέας, γάλα, αυγά – πουλερικά, μέλι, ελαιούχα προϊόντα, οίνο, οπωροκηπετικά.

Υποτομέας κρέας

Ο υποτομέας περιλαμβάνει το βόειο, πρόβειο, αίγειο και χοιρινό κρέας και διακρίνεται σε επιμέρους κλάδους: i) Μονάδες σφαγής (βοοειδών – χοιρινών – αιγοπροβάτων), ii) μονάδες τεμαχισμού και παραγωγής κρεατοσκευασμάτων iii) μονάδες παραγωγής προϊόντων με βάση το κρέας (αλλαντικά, κονσέρβες) iv) κρεαταγορές v) μονάδες αξιοποίησης υποπροϊόντων και παραπροϊόντων κρέατος.

Το ισοζύγιο γεωργικού εμπορίου του υποτομέα Κρέατος παρουσιάζει συνεχή επιδείνωση με τιμές -712.463.683 € το 2000 που φτάνουν τα -816.598.127 € το 2004. Η συνολική παραγωγή κρέατος των τριών κατηγοριών ζώων (βοοειδή – αιγοπρόβατα – χοιρινά) ανέρχεται σε 316 χιλιάδες για το έτος 2004 και η οποία, σύμφωνα με τα στοιχεία των δυο προηγούμενων ετών διατηρείται σε σταθερά επίπεδα. Οι ανάγκες της χώρας σε κρέας καλύπτονται κατά μεγαλύτερο ποσοστό από τις εισαγωγές οι οποίες πραγματοποιούνται κυρίως από την Ε.Ε-15 (280 χιλιάδες για το έτος 2004). Στον υποτομέα δεν υφίσταται η ανάγκη για ίδρυση νέων σφαγείων, παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις για λόγους ορθής χωροταξικής κατανομής, καθώς και σε ορεινές απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές για την κάλυψη τοπικών αναγκών της περιοχής. Αντίθετα υπάρχει ανάγκη για

εκσυγχρονισμό υφιστάμενων σφαγείων με ή χωρίς προσθήκη μονάδων επεξεργασίας παραπροϊόντων σφαγής (rendering) για τη προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση της υγιεινής.

Όσον αφορά τα τυποποιητήρια κρέατος και κρεατοσκευασμάτων προκύπτει ανάγκη για ιδρύσεις ή επεκτάσεις υφισταμένων μονάδων κυρίως σε συνδυασμό με την ύπαρξη σφαγείων, για τη διασφάλιση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων.

Υποτομέας Γάλακτος

Ο υποτομέας αξιοποιεί το πρόβειο, αίγειο και αγελαδινό γάλα και διακρίνεται σε δύο επιμέρους κλάδους: i) βιομηχανίες γάλακτος και τυροκομεία και ii) σταθμοί πρόψυξης γάλακτος.

Το εμπορικό ισοζύγιο του υποτομέα γάλακτος κατά την περίοδο 2000 – 2002 δείχνει ότι οι ανάγκες για ιδία κατανάλωση της χώρας μας σε νωπό γάλα καλύπτονται κατά ποσοστό 94,17% από ιδία παραγωγή ενώ οι εισαγωγές που πραγματοποιούνται κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα, από 41.730 έως 61.430 τόνους. Ωστόσο, η απελευθέρωση των αγορών είχε σαν αποτέλεσμα την κρίση της αγοράς του τομέα με συνέπειες τη μείωση της ζήτησης του γάλακτος, τη μείωση τιμών παραγωγού, και τη συνεχόμενη πτώση της παραγωγής του αγελαδινού γάλακτος. Επιπλέον, η λήξη του καθεστώτος των γαλακτοκομικών ποσοστώσεων το 2015, όπως προβλέπεται από τον Καν. 1234/07 για τη «θέσπιση κοινής οργάνωσης γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα», θα απαιτήσει επιμέρους προσπάθειες από τους παραγωγούς γαλακτοκομικών προϊόντων, προκειμένου να προσαρμοσθούν στις μεταβαλλόμενες συνθήκες, ιδιαίτερα στις μειονεκτικές περιοχές. Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω και σε συνάρτηση με τον Καν. 74/09, καθώς και για την αξιοποίηση ενός μέρους των πόρων, που αφορούν το γαλακτοκομικό τομέα και διατίθενται στην Ελλάδα για ενέργειες που να σχετίζονται με τις νέες προκλήσεις, οι οποίες καθορίσθηκαν στο πλαίσιο του Ελέγχου Υγείας της ΚΓΠ, θα προβλεφθούν συνοδευτικά μέτρα για την αναδιάρθρωση του γαλακτοκομικού τομέα σε επίπεδο μεταποίησης.

Στο γαλακτοκομικό τομέα, οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές χαρακτηρίζονται από συνεχή αύξηση της κοινοτικής ζήτησης για προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας και από σημαντική άνοδο της παγκόσμιας ζήτησης γαλακτοκομικών προϊόντων, η οποία οφείλεται στην αύξηση των εισοδημάτων και του πληθυσμού σε πολλές περιοχές του κόσμου, καθώς και από αλλαγές στις προτιμήσεις των καταναλωτών που στρέφονται προς τα γαλακτοκομικά προϊόντα. Επομένως η ποσότητα γάλακτος που παραδίδεται σε γαλακτοκομεία για μεταποίηση αναμένεται ότι θα εξακολουθήσει να αυξάνεται κατά την προβλεπόμενη περίοδο. Στις επιχειρήσεις επεξεργασίας γάλακτος, θα πρέπει να προωθηθούν οι εκσυγχρονισμοί των υφιστάμενων και στις περιπτώσεις όπου αποδεδειγμένα δεν αξιοποιείται πλήρως η παραγωγή γάλακτος σε τοπικό επίπεδο και δεδομένου ότι θα τηρούνται οι διατάξεις του ισχύοντος εθνικού και κοινοτικού κανονιστικού πλαισίου, απαιτούνται ιδρύσεις νέων μονάδων. Άλλωστε στο τομέα του γάλακτος υπάρχει ακόμη περιθώριο επέκτασης του δυναμικού

αξιοποίησής του μέσα από την παραγωγή προϊόντων προστιθέμενης αξίας, όπως βιολογικά και ΠΟΠ-ΠΓΕ προϊόντα. Επισημαίνεται ότι για τον ελλαδικό χώρο, η εξασφάλιση της ορθολογικής τροφοδότησης των μονάδων επεξεργασίας γάλακτος βασίζεται στην απαραίτητη συμπλήρωση των δικτύων των μονάδων αυτών, λαμβάνοντας υπόψη ότι η παραγωγή γάλακτος (κυρίως για το αιγοπρόβειο) προέρχεται από διάσπαρτες κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις μικρού μεγέθους, σε συνδυασμό με το ότι οι κλιματολογικές συνθήκες (υψηλές θερμοκρασίες) δεν διευκολύνουν τη μεταφορά του προϊόντος χωρίς ψύξη.

Παράλληλα η αγορά τυριού σημειώνει σταθερή ανάπτυξη με αυξανόμενη ζήτηση τόσο εντός όσο και εκτός της Κοινότητας. Αν και οι εξαγωγές που πραγματοποιούνται κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα, παρουσιάζουν αυξητική τάση από 19.070 τόνους/έτος σε 35.340 τόνους/έτος το 2002, κυρίως για το τυρί φέτα. Η τάση αύξησης των εξαγωγών δημιουργεί την ανάγκη, τόσο ίδρυσης νέων τυροκομείων κυρίως σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές (μικρά τυροκομεία) όσο και εκσυγχρονισμού των υφιστάμενων τυροκομείων, προκειμένου να διασφαλιστούν και να προωθηθούν τα ποιοτικά προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ της χώρας μας (20 κατοχυρωμένα παραδοσιακά τυριά). Επιπλέον, στα τυροκομικά προϊόντα παρατηρείται ότι στην περίοδο 2000-2002, εισάγονται κατά μέσο όρο 66.800 τόνοι για να καλύψουν ένα μικρό μέρος των καταναλωτικών αναγκών οι οποίες ανέρχονται σε 268.900 τόνους κατά μέσο όρο,

Επιπλέον, με τη λήξη του καθεστώτος γαλακτοκομικών ποσοστώσεων, απαιτούνται επιμέρους προσπάθειες προκειμένου να προσαρμοστεί ο τομέας στις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Οι δράσεις που υπάρχουν ήδη στο πρόγραμμα και αφορούν στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας του γάλακτος, βοηθούν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του γαλακτοκομικού τομέα. Προκειμένου να ενισχυθούν, ένα τμήμα των πόρων, που διατίθενται στην Ελλάδα για ενέργειες που να σχετίζονται με τις νέες προκλήσεις, οι οποίες καθορίστηκαν στο πλαίσιο του Ελέγχου Υγείας της ΚΓΠ, προβλέπονται συνοδευτικά μέτρα για την αναδιάρθρωση του γαλακτοκομικού τομέα στο πλαίσιο του Μέτρου 123 Α «Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων».

Υποτομέας αυγά - πουλερικά

Ο υποτομέας αξιοποιεί προϊόντα της πτηνοτροφίας και διακρίνεται σε επιμέρους κλάδους: i) αυγά που προέρχονται από ωοτόκες όρνιθες της συστηματικής πτηνοτροφίας, ii) πτηνοσφαγεία.

Η παραγωγή αυγών χαρακτηρίζεται από τη μεγάλη συγκέντρωση παραγωγής σε συγκεκριμένες ζώνες, αλλά και από ικανό αριθμό διάσπαρτων μικρών μονάδων τοπικής κατανάλωσης. Ο βαθμός αυτάρκειας του κλάδου είναι υψηλός (97%) ενώ το έλλειμμα των αυγών αφορά μόνο επεξεργασμένα προϊόντα αυγών (κρόκοι, αλβουμίνες κτλ) λόγω της αδυναμίας κάλυψης των αναγκών από την εγχώρια

βιομηχανία. Το μικρός μέγεθος των εκμεταλλεύσεων παραγωγής αυγών, καθώς και ο μεγάλος αριθμός τους, δημιουργούν προβλήματα σε σχέση με το κόστος παραγωγής (αυξημένο) αλλά και δυσχέρειες στη συγκέντρωση του προϊόντος. Βασική επιδίωξη του κλάδου αποτελεί η απαραίτητη υποδομή σε κέντρα συσκευασίας (εκσυγχρονισμός μονάδων τυποποίησης) για τη βελτίωση της εμπορευσιμότητας και της μείωσης του κόστους παραγωγής.

Το κρέας των πουλερικών περιλαμβάνει το κοτόπουλο, που αντιστοιχεί περίπου στο 80% του συνολικού κρέατος της κατηγορίας, κρέας ινδιάνων, πάπιας, χήνας και σε πολύ μικρά ποσοστά περιστεριών. Η παραγωγή κρέατος πουλερικών ανέρχεται για το έτος 2004 σε 164 χιλιάδες τόνους και το ποσοστό συμμετοχής των εισαγωγών στη συνολική χρησιμοποιούμενη παραγωγή κυμάνθηκε σε επίπεδα της τάξης του 27%. Οι μονάδες κρεατοπαραγωγής είναι καθετοποιημένες (παραγωγή/ σφαγή/ εμπορία) σε μεγάλο βαθμό και διακρίνονται σε συνεταιριστική είτε σε ιδιωτική μορφή. Για τα πουλερικά, υπάρχει έλλειμμα, κυρίως σε γαλοπούλες και σε επεξεργασμένα προϊόντα πουλερικών.

Στα πτηνοσφαγεία εκτιμάται ότι υπάρχουν ανάγκες μόνο για εκσυγχρονισμό των υφισταμένων για την προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση των συνθηκών υγιεινής.

Υποτομέας μέλι

Το κυριότερο προϊόν της μελισσοκομίας είναι το μέλι και ακολουθούν σε μικρότερη κλίμακα το κερί, ο βασιλικός πολτός, η γύρη και η πρόπολη. Το μεγαλύτερο μέρος των μελισσοκομικών εκμεταλλεύσεων είναι μικρού μεγέθους, έχουν χαμηλή παραγωγική ικανότητα ενώ σε μεγάλο βαθμό απασχολούνται άτομα ερασιτεχνικά με τον κλάδο. Ωστόσο η παραγωγή του μελιού αυξάνεται βαθμιαία, στη συνολική αξία της ζωικής παραγωγής, γεγονός που υποδεικνύει ότι η αγορά έχει αυξημένο ενδιαφέρον για τα προϊόντα του κλάδου.

Το εμπορικό ισοζύγιο του υποτομέα του μελιού κατά την περίοδο 2002-2003 δείχνει ότι οι ανάγκες της χώρας μας σε μέλι καλύπτονται κατά 90% από την εγχώρια παραγωγή, η οποία ανέρχεται σε 14.000 τόνους μέλι ετησίως. Το 2002 οι εισαγωγές μελιού ήταν 2.754 τόνοι, ενώ οι εξαγωγές ήταν 323 τόνοι και το 2004 1.133 χιλ. τόνοι εισαγωγές ενώ οι εξαγωγές 214 τόνοι. Εκτιμάται ότι υπάρχουν ανάγκες εκσυγχρονισμού υφιστάμενων μονάδων και δημιουργίας μονάδων τυποποίησης, επεξεργασίας και μεταποίησης.

Υποτομέας ελαιούχων προϊόντων

Ο υποτομέας της μεταποίησης των ελαιούχων προϊόντων περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως τα ελαιοτριβεία, τις ελαιοδεξαμενές, τις ραφιναρίες, τα σπορελαιουργία και τα τυποποιητήρια.

Ο υποτομέας ελαιούχων προϊόντων φαίνεται ότι είναι ο δεύτερος πιο σημαντικός τομέας εξαγωγών της χώρας μας μετά τον τομέα των Φρούτων και Λαχανικών, με το ισοζύγιο γεωργικού εμπορίου να διαμορφώνεται από 198.154.072 € το έτος 2000 σε

270.288.260 € το έτος 2005. Οι εξαγωγές του τομέα ελαιούχων που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο 2000 – 2005 φτάνουν κατά μέσο όρο το 31,48% της παραγωγής, ενώ η παραγωγή που κατευθύνεται προς κατανάλωση στην χώρα μας ανέρχεται, για την ίδια περίοδο, σε ποσοστό 69,37%. Η ανάπτυξη του υποτομέα περιορίζεται από αδυναμίες που οφείλονται στην έλλειψη συστημάτων βελτίωσης της ποιότητας του προϊόντος, τυποποίησης και εμπορίας. Εκτιμάται ότι υπάρχει περιθώριο περαιτέρω εκσυγχρονισμού των μονάδων και οπωσδήποτε σε συνδυασμό με μονάδες τυποποίησης σε μικρές εμπορικές συσκευασίες. Τα ελαιοτριβεία στην Ελλάδα λειτουργούν για μικρότερο χρονικό διάστημα (διάρκεια συγκομιδής 3-4 μήνες) από αντίστοιχες εγκαταστάσεις άλλων κλάδων (τυροκομεία, σφαγεία κλπ.), ωστόσο υφίστανται μεγαλύτερες φθορές δεδομένου ότι για την περίοδο αυτή λειτουργούν όλο το 24ωρο προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες των παραγωγών. Αυτό έχει σαν συνέπεια τη φθορά των εγκαταστάσεων (κτιριακών και μηχανολογικών) οι οποίες επιβαρύνουν το κόστος αλλά και την ποιότητα του παραγόμενου προϊόντος καθώς και του περιβάλλοντος χώρου. Στο πλαίσιο μιας Στρατηγικής Πολιτικής για το ελαιόλαδο, που στοχεύει στην παραγωγή πιστοποιημένου προϊόντος άριστης ποιότητας, απαιτείται ο εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων ελαιοτριβείων τα οποία, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, θα πρέπει να καλύπτουν συγκεκριμένα πρότυπα. Οι υφιστάμενες μονάδες καλύπτουν σε μεγάλο βαθμό τις ανάγκες της χώρας μας (δραστηριοποιούνται σήμερα περισσότερα από 3.000 ελαιοτριβεία συνολικής δυναμικότητας 19 χιλιάδων τόνων/8ώρο) και επομένως δεν χρειάζεται η δημιουργία νέων, παρά μόνο όπου αποδεδειγμένα υπάρχει έλλειψη.

Οι μονάδες τυποποίησης ελαιολάδου θα πρέπει να ενισχυθούν εν γένει με νέες ή με εκσυγχρονισμούς υφιστάμενων, προκειμένου να προωθηθεί περαιτέρω η διακίνηση του ελαιολάδου, μάλλον σε μικρές και πιο ελκυστικές συσκευασίες, ώστε να καλύψουν τις ανάγκες από την επερχόμενη απελευθέρωση (δημιουργία Ζωνών Ελεύθερων Συναλλαγών από το 2012). Με την αποσύνδεση των ενισχύσεων του ελαιολάδου κρίνεται αναγκαία η εφαρμογή συμβολαιακής παραγωγής ελαιόκαρπου προκειμένου να διασφαλισθούν τόσο η συνέχιση της λειτουργίας των μονάδων ελαιουργείων και των μονάδων τυποποίησης όσο και η αύξηση των εξαγωγών. Παράλληλα θα πρέπει να προωθηθεί η περαιτέρω επέκταση της βιολογικής παραγωγής ελαιοκάρπου με ιδιαίτερη στήριξη ελαιοτριβείων και τυποποιητηρίων για παραγωγή βιολογικού ελαιολάδου.

Τα υφιστάμενα σπορελαιουργεία και βιομηχανίες σπορελαιουργίας, με μικρή δυναμικότητα και παλαιά τεχνολογία δε μπορούν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες για ζήτηση σπορελαίων που υπάρχουν στην αγορά. Σημειώνεται ότι οι καλλιεργούμενες

εκτάσεις ελαιοκράμβης από 120.000 στρέμματα, σήμερα ανέρχονται στις 400.000 στρέμματα με τάση περαιτέρω αύξησή τους. Επιπλέον η εγχώρια παραγωγή βαμβακέλαιου και ηλιέλαιου έχει προοπτικές αύξησης τουλάχιστον κατά 20%.

Υποτομέας οίνου

Το προϊόν που καλύπτεται από τον υποτομέα αυτό, είναι ο οίνος που παράγεται από την πρώτη επεξεργασία νωπών σταφυλιών.

Στον υποτομέα οίνου περιλαμβάνονται μονάδες οινοποιείων και οξοποιείας. Η μέση παραγωγή της χώρας μας ανέρχεται σε 3.646 χιλιάδες εκατόλιτρα εκ των οποίων το 11,66% προορίζεται για εξαγωγές και το 85,95% για την εσωτερική κατανάλωση (3.129,6 χιλιάδες εκατόλιτρα). Στην παρούσα φάση αναμένεται αναθεώρηση του τομέα του οίνου, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει δυνατότητα προσδιορισμού του τρόπου αντιμετώπισης των επιπτώσεων που θα προκληθούν καθώς και διευκρίνισης ζητημάτων που σχετίζονται τόσο με την δυνατότητα αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών αμπέλου όσο και με την χρηματοδοτική στήριξή τους μέσω του Πυλώνα Ι.

Στον υποτομέα, διαγράφεται η τάση τα τελευταία χρόνια για προτίμηση των ποιοτικών εμφιαλωμένων κρασιών (αύξηση περίπου 5% ετησίως) και οι εξαγωγές διαγράφουν μια μεταστροφή από τη χύμα μορφή ή το μούστο προς το ποιοτικό εμφιαλωμένο προϊόν με τους σχετικούς ρυθμούς ετήσιας αύξησης να είναι ανοδικοί. Επομένως υπάρχει ανάγκη για εκσυγχρονισμό μονάδων τυποποίησης / εμφιάλωσης οίνου, καθώς και για ιδρύσεις αυτών για οίνο από βιολογική καλλιέργεια.

Υποτομέας οπωροκηπευτικών

Τα προϊόντα που περιλαμβάνονται στον υποτομέα των οπωροκηπευτικών αφορούν τις κηπευτικές καλλιέργειες, τα βρώσιμα όσπρια και τα φρούτα, τα οπωροφόρα δένδρα, τις επιτραπέζιες ελιές και τους ξηρούς καρπούς. Τα οπωροκηπευτικά αποτελούν έναν σημαντικό τομέα της ελληνικής γεωργίας, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση της ακαθάριστης αξίας των προϊόντων φυτικής παραγωγής, σε επίπεδο της τάξεως του 40%. Τα βασικότερα διαρθρωτικά προβλήματα του υποτομέα σχετίζονται με την παραγωγή, όπου παρατηρείται κατακερματισμός των εκμεταλλεύσεων μικρής έκτασης με συνέπεια αυξημένο κόστος παραγωγής, το εμπορικό δίκτυο που κρίνεται ανεπαρκές με αποτέλεσμα να διαμορφώνεται υψηλό κόστος διακίνησης και εμπορίας, τους ανεπαρκείς αποθηκευτικούς χώρους και την έλλειψη ικανοποιητικής υποδομής των μεταποιητικών μονάδων.

Η παραγωγική δυναμικότητα του υποτομέα των Οπωροκηπευτικών ανέρχεται σε 1.912.784,10 τόνους ανά έτος. Σύμφωνα με τα στοιχεία του εμπορικού ισοζυγίου της EUROSTAT για τα έτη 1999 – 2002 κάθε χρόνο εισάγεται μια επιπλέον ποσότητα της τάξεως του 5%, ενώ εξάγεται το 13,47% της συνολικής ποσότητας (παραγόμενης και εισαγόμενης) και το 86,53% προορίζεται για την εσωτερική κατανάλωση. Οι εξαγωγές που πραγματοποιούνται έχουν ως κατεύθυνση κυρίως τις Τρίτες Χώρες, ενώ κάποιο τμήμα τους εξάγεται και προς την Ε.Ε.-15.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αύξηση στην παραγωγή των κατεψυγμένων κηπευτικών σε βάρος των κονσερβοποιημένων. Όσον αφορά την αγορά χυμών φρούτων, το 76% αποτελείται από χυμούς μεγάλης διάρκειας ενώ το υπόλοιπο 24% από χυμούς μικρής διάρκειας.

Από παραπάνω προκύπτει ότι εξακολουθούν να παρουσιάζονται μία σειρά από αδυναμίες που αποτρέπουν τη δυναμική ανάπτυξη του αγροδιατροφικού τομέα. Οι αδυναμίες αυτές αφορούν σε θέματα ποιότητας, υγιεινής και ασφάλειας των προϊόντων ή χρήσης νέων τεχνολογιών και υιοθέτησης καινοτομίας, καθώς και στην έλλειψη υποστηρικτικών υπηρεσιών εμπορίας και διάθεσης τυποποιημένων προϊόντων.

3.1.2.3. Δασοκομικός τομέας

Τα δάση και οι άλλες δασικές εκτάσεις στην Ελλάδα καλύπτουν 6.651.280 Ha στο σύνολο της χερσαίας έκτασης της χώρας, από τα οποία 2.255.901 ha (17,9%) χαρακτηρίζονται ως δάση, 4.182.000 Ha (31,7%) χαρακτηρίζονται ως συνδυασμοί θαμνώδους ή / και ποώδους βλάστησης και 213.379 Ha (1,6%) χαρακτηρίζονται ως εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση.

Η κατανομή των δασών και των άλλων δασικών εκτάσεων κατά μορφή ιδιοκτησίας διακρίνεται σε Δημόσια (74,10%), Κοινοτικά (9%), Ιδιωτικά (6,5%) και Άλλα[6] (10,4%).

Η παραγωγή Τεχνικού Ξύλου και πριστής ξυλείας από το 1994 μέχρι και το 2004 ανήλθε σε 6.000.126 m^3 κατά μέσο όρο, οι εισαγωγές την ίδια περίοδο κυμάνθηκαν σε 30.917.870 m^3 και οι εξαγωγές στην ίδια χρονική περίοδο σε 1.086.460 m^3. Η παραγωγικότητα της εργασίας στο δασοκομικό τομέα ανέρχεται σε 11,4 χιλιάδες € ως προς την Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) ανά απασχολούμενο για το έτος 2002. Η αξία εισαγωγών και εξαγωγών δασικών προϊόντων (όπως τεχνικό ξύλο και καυσόξυλα) κατά την περίοδο 1994 έως 2004 κυμαίνεται για τις εισαγωγές σε 7.745.381,03 € και για τις εξαγωγές σε 875.016,07 €.

Τα έτη 1990, 2000 και 2005 τα αποθέματα βιομάζας από τα δάση ανήλθαν σε 103, 113 και 117 εκατομμύρια μετρικοί τόνοι ξηρού βάρους[7] (αύξηση της τάξης του 10% μεταξύ των ετών 1990 -2000).

Η συμβολή του δασοκομικού τομέα στο ΑΕΠ της χώρας είναι γενικά χαμηλή και κυμαίνεται περίπου στο 1,32%. Αυτό οφείλεται αφενός μεν στο γεγονός ότι τα δάση της χώρας μας είναι χαμηλής παραγωγικότητας αφού στο σύνολό τους έχουν προστατευτικό χαρακτήρα και αφετέρου στο ότι οι ωφέλειες, που προκύπτουν από αυτή τους τη λειτουργία, δεν αποτιμώνται σε χρήμα και δεν καταχωρούνται στους εθνικούς λογαριασμούς.

Κατά το έτος 2004 παρήχθησαν από τα μη δημόσια δάση της χώρας 355.531 m^3 ξυλείας όλων των τύπων (τεχνική και βιομηχανική).

---

[6] μοναστηριακά και συνιδιόκτητα

[7] Στοιχεία FAO, Global Forest Resources Assessment 2005

Υπάρχουν δύο εργοστάσια επεξεργασίας του ξύλου στην Καλαμπάκα του Ν. Τρικάλων και στο Λιτόχωρο του Ν. Πιερίας. Το έτος 2004 επεξεργάστηκαν 5.602 m^3 στρόγγυλη ξυλεία.

Σε επίπεδο χώρας υπάρχουν 699 δασικές βιομηχανίες (απασχολούνται 13.266 εργαζόμενοι) και περίπου 600 δασικοί συνεταιρισμοί, που αριθμούν περίπου 20.000 εγγεγραμμένα μέλη. Οι δασοκτήμονες της χώρας ανέρχονται σε 1.159[8].

3.1.3. Περιβάλλον και διαχείριση της γης

3.1.3.1. Βιοποικιλότητα

Η χώρα μας λόγω της γεωγραφικής της θέσης, του πολυποίκιλου ανάγλυφου και των παραδοσιακών γεωργικών δραστηριοτήτων, είναι από τις πλουσιότερες σε όλα τα συστατικά που συνθέτουν την βιοποικιλότητα.

Έχουν καταγραφεί 6.500 φυτικά είδη και υποείδη, από τα οποία τα 1.275 θεωρούνται ενδημικά, 2.000 είδη μανιταριών, 100 περίπου είδη θηλαστικών, 420 είδη πουλιών, το 60% των οποίων αναπαράγεται στην Ελλάδα, 81 είδη αυτόχθονων ειδών ιχθυοπανίδας γλυκού νερού και 26 ευρύαλων. Σημαντικό τμήμα της βιοποικιλότητας αποτελεί η γεωργική βιοποικιλότητα με τις εκατοντάδες τοπικές ποικιλίες και φυλές αγροτικών ζώων, σπονδυλωτών και ασπόνδυλων (μέλισσα – μεταξοσκώληκας). Πρόσφατα αποτελέσματα καταγραφής της κατάστασης[9] των φυτογενετικών πόρων στην Ελλάδα αποκάλυψε ότι επιτελείται μεγάλος γενετικός εκφυλισμός ή και εξαφάνιση στις ντόπιες παραδοσιακές ποικιλίες στις περιοχές καλλιέργειάς τους, πράγμα το οποίο αντικατοπτρίζεται και στους χώρους συλλογής – διατήρησης και προστασίας του ΕΘΙΑΓΕ. Οι λόγοι που οδήγησαν στον σημαντικό βαθμό της γενετικής διάβρωσης είναι η αλλαγή χρήσης γης, καθώς και η εγκατάλειψη της γεωργίας και η στροφή σε άλλες δραστηριότητες. Όσον αφορά τα άγρια, συγγενικά είδη διαπιστώνεται μικρότερος βαθμός γενετικής διάβρωσης λόγω της εγκατάλειψης της άσκησης της γεωργίας.

Η Ελλάδα έχει χαρακτηρίσει σήμερα 151 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) και υπέβαλλε τμηματικά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (1996 – 2002) κατάλογο 239 προτεινόμενων Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) («Εθνικός Κατάλογος»). Οι δύο κατάλογοι παρουσιάζουν μεταξύ τους επικαλύψεις όσον αφορά τις εκτάσεις τους (υπάρχουν τμήματα ΖΕΠ που αποτελούν τμήματα ΤΚΣ). Μάλιστα, 31 περιοχές έχουν οριστεί ταυτόχρονα ως ΖΕΠ και έχουν προταθεί και ως ΤΚΣ. Η γεωργική και δασική έκταση που καταλαμβάνουν οι περιοχές Natura 2000 (ΖΕΠ και πΤΚΣ) είναι 2.268.742 ha (εξαιρουμένων των αλληλοεπικαλύψεων), από την οποία τα 447.948

[8] Ετήσια Έκθεση Δασών, έτος 2004

[9] Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & τροφίμων, 2006 Greece: Second Country Report concerning the state of plant genetic resources for food and agriculture. Δ/νση Χωροταξίας & Προστασίας Περιβάλλοντος, Αθήνα.

ha χαρακτηρίζονται ως γεωργικές εκτάσεις και τα 1.820.794 ha χαρακτηρίζονται ως δασικές εκτάσεις.

Οι 359 συνολικές περιοχές (ΖΕΠ και ΤΚΣ), οι οποίες περιλαμβάνουν οικοτόπους και περιοχές προστασίας της ορνιθοπανίδας αλληλοσυμπληρώνονται με τον Επιστημονικό Κατάλογο, στον οποίο εντάσσονται προστατευόμενες περιοχές σε εθνικό και διεθνές επίπεδο που περιλαμβάνουν Εθνικούς Δρυμούς (10), Αισθητικά Δάση (19), υγρότοπους Ramsar (10), Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς (2), Αποθέματα Βιόσφαιρας (2), Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλους.

Τα τοπία που διαμόρφωσε η γεωργική δραστηριότητα όπως ξερολιθιές και αναβαθμίδες (κυρίως νησιά Αιγαίου), φυτοφράκτες ορίων ιδιοκτησίας, παραδοσιακοί ελαιώνες (Άμφισσα, Κέρκυρα, Μυτιλήνη κλπ.), αμπελώνες (Σαντορίνη), βοσκότοποι, χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας και διατήρησης δεδομένου ότι βιώνει εκεί το σύνολο σχεδόν της άγριας πανίδας και χλωρίδας. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η χρησιμοποιούμενη γεωργική έκταση (ΧΓΕ) των γεωργικών περιοχών υψηλής φυσικής αξίας ανέρχεται σε 1,91 εκατ. ha.

Στον ορεινό και νησιωτικό χώρο έχουν εγκαταλειφθεί μεγάλες εκτάσεις γεωργικής γης, οι οποίες στη συνέχεια, με την επίδραση της διάβρωσης ή λόγω της μετατροπής τους σε βοσκότοπους, παρουσιάζουν έντονα συμπτώματα ερημοποίησης (π.χ. νησιά Αιγαίου). Η ύπαρξη του εγκαταλελειμμένου γεωργικού, πολιτιστικού περιβάλλοντος (μονοπάτια, καλύβια, λοιπές κατασκευές) παρέχει δυνατότητες για την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού και συνθέτουν ένα πολιτιστικό απόθεμα και ένα αγροτικό τοπίο που πρέπει να προστατευθεί.

Άμεσα συνυφασμένο με την προστασία του περιβάλλοντος είναι και το πρόβλημα της μείωσης της γεωργικής γης, κυρίως αυτής που είναι υψηλής παραγωγικότητας, στις νησιωτικές, περιαστικές και παραθαλάσσιες περιοχές. Ιδιαίτερα έντονες είναι επίσης οι πιέσεις για την αλλαγή χρήσεων γης σε αυτές τις περιοχές, κυρίως εξαιτίας της επέκτασης των οικιστικών και τουριστικών χρήσεων.

Προβλήματα στην διατήρηση της βιοποικιλότητας μπορούν να δημιουργήσουν η ερημοποίηση, οι πυρκαγιές ιδίως των Δασών, ο ευτροφισμός, η εντατικοποίηση της γεωργίας – κτηνοτροφίας, η υπερβόσκηση, η εγκατάλειψη της γεωργικής δραστηριότητας, οι κλιματικές μεταβολές κλπ.

3.1.3.2. Υδατικοί Πόροι

Η Ελλάδα διαθέτει σχετικά επαρκείς – με ιδιαίτερα υψηλά ποιοτικά χαρακτηριστικά - ποσότητες υδατικών πόρων. Όμως παρατηρείται σημαντική γεωγραφική και εποχιακή ανισοκατανομή τους: άνυδρα νησιά και Ανατολική / Νότια Ελλάδα από τη μία, πλεονασματικό υδατικό δυναμικό στη Δυτική και Βόρεια ενδοχώρα από την άλλη.

Η χρήση των Υδατικών Πόρων κατανέμεται ως εξής: Γεωργία 87%, Ύδρευση 10%, Βιομηχανία – Ενέργεια κλπ χρήσεις 3%, όπου η απόδοση της χρήσης τους –

ιδιαίτερα για τη Γεωργία είναι απαράδεκτα χαμηλή. Οι αρδευόμενες εκτάσεις ανέρχονται σε ποσοστό 32,8%[10] της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ). Στο 92% των αρδευόμενων εκτάσεων της χώρας η άρδευση γίνεται με συστήματα & τεχνικές υψηλών απωλειών (μεγαλύτερες του 50%) και χωρίς ορθολογική τιμολόγηση και παρακολούθηση, με συνέπεια την αλόγιστη υπερεκμετάλλευση των υδροφορέων.

Η Ποιότητα των Υδάτων είναι γενικά καλή με σχετικές αδυναμίες σε τοπικό επίπεδο στα υπόγεια νερά, όπου τοπικά εμφανίζονται αυξημένες τιμές νιτρικών αλάτων λόγω της εντατικοποίησης της γεωργίας και της αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων κυρίως νιτρικών. Στα πλαίσια εναρμόνισης με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ καθορίσθηκαν αρχικά (ΚΥΑ 19652/1906/99 ΦΕΚ 1575/Β) τέσσερις ευπρόσβλητες περιοχές (Θεσσαλίας, Κωπαϊδας, Αργολίδας, Πηνειού Ηλείας) και στη συνέχεια (ΚΥΑ 20419/2522/01, ΦΕΚ 1212/Β) και άλλες τρεις περιοχές Θεσσαλονίκης – Κιλκίς – Πέλλας – Ημαθίας, λεκάνης Στρυμόνα και Άρτας – Πρέβεζας. Οι παθογενείς εκτάσεις των ανωτέρω περιοχών βρίσκονται σε διαδικασία ακριβούς προσδιορισμού τους και εντοπίζονται στις καλλιεργούμενες εκτάσεις των εν λόγω περιοχών. Ειδικότερα οι καλλιεργούμενες εκτάσεις στις ανωτέρω περιοχές ανέρχονται σε 506.735 Ha στη Θεσσαλία, σε 113.200 Ha στην Κωπαΐδα, σε 18.300 Ha στο Αργολικό πεδίο, σε 17.600 Ha στη λεκάνη Πηνειού Ηλιείας, σε 402.009 Ha στην περιοχή Θεσσαλονίκης – Κιλκίς – Πέλλας – Ημαθίας. Οι κύριες καλλιέργειες των ανωτέρω ευπρόσβλητων περιοχών που επιδρούν στην ποιότητα των υδατικών πόρων αφορούν σε βαμβάκι, σιτηρά, ζαχαρότευτλα, αραβόσιτο και οπωροκηπευτικά στη Θεσσαλία, σε βαμβάκι, σιτηρά, ελιά, αραβόσιτο, βιομηχανική ντομάτα και κηπευτικά στη Κωπαίδα, σε εσπεριδοειδή και ελιά στο Αργολικό Πεδίο, σε αραβόσιτο, κηπευτικά, εσταβλισμένη κτηνοτροφία (βοοειδή και χοίροι) και εκτατική αιγοπροβατοτροφία στη λεκάνη Πηνειού Ηλείας, σε αροτραίες, ελιές, αμπέλια, θερμοκηπιακές καλλιέργειες, πυρηνόκαρπα και μηλοειδή, καθώς και εσταβλισμένη κτηνοτροφία στη περιοχή του κάμπου Θεσσαλονίκης – Πέλλας – Ημαθίας. Για το σύνολο των περιοχών έχουν εκπονηθεί τα Σχέδια Δράσης και έχουν εκδοθεί οι αντίστοιχες ΚΥΑ. Για την επιτάχυνση της απονιτροποίησης απαιτείται η λήψη πρόσθετων μέτρων που υπερβαίνουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ανωτέρω σχετική οδηγία. Ειδικότερα το Μέτρο της «Μείωσης της νιτρορύπανσης γεωργικής προέλευσης», στο πλαίσιο του Εγγράφου Προγραμματισμού Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΠΑΑ), εφαρμόστηκε σε τρεις ευπρόσβλητες ζώνες συνολικής έκτασης 114.265,5 Ha. Αναλυτικότερα στην Περιφέρεια της Θεσσαλίας και στο Νομό Φθιώτιδας εφαρμόζεται σε έκταση 107.199,2 Ha, στην Περιοχή Κωπαϊδικού Πεδίου (Ν. Βοιωτίας) εφαρμόζεται σε έκταση 7.051,3 Ha και στην Περιοχή Λεκάνης Πηνειού Ν. Ηλείας (περιλαμβάνει τον Ν. Ηλείας) εφαρμόζεται σε έκταση ελαχίστου μεγέθους.

[10] Χρήση υδάτων, No 15 (% αρδευόμενης ΧΓΕ), Πίνακας «ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΒΑΣΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ»- Draft data set for context related baseline indicator, Technical meeting on CMEF 2 May 2006 – DOC 20c

Σημαντική επίσης πηγή ρύπανσης των νερών μπορεί να αποτελούν τα αστικά και τα βιομηχανικά απόβλητα (συγκέντρωση βαρέων μετάλλων). Όσον αφορά στα κτηνοτροφικά απόβλητα το πρόβλημα δεν είναι έντονο και εντοπίζεται κυρίως σε περιοχές συγκέντρωσης μονάδων μέσου και μεγάλου μεγέθους, όπως είναι οι περιοχές Αρτάκης – Χαλκίδας, Μεγάρων - Ασπροπύργου (Ν. Αττικής), Νεοχωρούδας – Πενταλόφου (Ν. Θεσ/νίκης), Λίμνης Παμβώτιδας, Λεκάνες απορροής Λούρου – Αράχθου, Λίμνης Τριχωνίδας κλπ.

Βασικό πρόβλημα εντοπίζεται στην υφαλμύρωση του υπόγειου υδροφορέα επειδή η απόληψη γίνεται με εντονότερους ρυθμούς τους θερινούς μήνες (αυξημένη ζήτηση λόγω εντατικοποίησης, χρήση αδόκιμων πρακτικών και κυρίως σπατάλη) απ' ότι η αναπλήρωση τους χειμερινούς μήνες, με αποτελέσματα να έχουμε πτώση του υδροφορέα, τη δημιουργία υποπίεσης και την είσοδο της θάλασσας, γεγονός που διευκολύνεται από τα 16.000 km ακτογραμμών, τα 3.000 νησιά και τα ασβεστολιθικά πετρώματα. Κίνδυνος υφαλμύρωσης υπάρχει σχεδόν σε ολόκληρη τη χώρα και ιδίως στην Ανατολική και τα νησιά, ενώ προβλήματα έχουν παρουσιασθεί στην παράκτια ζώνη του Δέλτα Νέστου έως την λίμνη Μητρικού, στις περιοχές Ελευθερούπολης Καβάλας, στον κάμπο της Θεσσαλονίκης, στη παράκτια ζώνη της Πιερίας, στη Νικόπολη Πρεβέζης, στα νησιά του Αιγαίου και στο Αργολικό πεδίο. Η αλάτωση οφείλεται στην υπεράντληση των υπόγειων υδροφορέων (ιδίως στις παραθαλάσσιες περιοχές) καθώς και στην εγκατάλειψη των παραδοσιακών καλλιεργητικών πρακτικών. Ο κίνδυνος υφίσταται για το σύνολο των αρδευόμενων εκτάσεων. Ωστόσο σε περιοχές υψηλού κινδύνου βρίσκεται περίπου το 1,53% των εδαφών. Γίνονται μελέτες και έργα εμπλουτισμού των υπόγειων υδροφορέων που πρέπει να συνεχιστούν.

Ιδιαίτερα προστατευτικός είναι ο ρόλος των δασών που καλύπτουν τις λεκάνες απορροής των χειμάρρων, η έκταση των οποίων εκτιμάται σε 1.300.000 Ha. Η χώρα μας εφαρμόζει πολυετή (πριν την εφαρμογή των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης) προγράμματα επέμβασης σε 250 περίπου ορεινές λεκάνες απορροής, σε πολλές από τις οποίες έχουν ήδη αμβλυνθεί τα πλημμυρικά φαινόμενα.

Η χώρα μας εφαρμόζει το πλαίσιο του Νόμου 3199/2003 (ΦΕΚ 280 Α/09-12-2003) για την «Προστασία και Διαχείριση των υδάτων», σε εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60 /ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000. Η εφαρμογή της Οδηγίας πλαίσιο είναι μία συνεχής διαδικασία η οποία ξεκίνησε το έτος 2003 με την ψήφιση του ανωτέρω Νόμου και συνεχίζεται με την έκδοση των Διοικητικών πράξεων που προβλέπονται στον Νόμο (Αποφάσεις, Π.Δ.) και την αναφορά στην Περιβαλλοντική – Οικονομική ανάλυση. Το έτος 2008 προβλέπεται η έκδοση των Διαχειριστικών Σχεδίων των λεκανών απορροής, ενώ τα τελικά σχέδια προβλέπεται να εκδοθούν το 2009. Η εφαρμογή, αξιολόγηση, ρύθμιση προβλέπεται να υλοποιηθεί μέχρι το έτος 2015. Οι παρεμβάσεις του ΠΑΑ 2007 -2013 θα είναι απόλυτα συμβατές με τα υδατικά ισοζύγια και το περιεχόμενο των διαχειριστικών μελετών.

Από στοιχεία της Δ/νσης Γεωλογίας – Υδρολογίας του ΥΠΑΑΤ, η οποία διαθέτει εκτεταμένο δίκτυο μετεωρολογικών σταθμών, έγινε σύγκριση των πρόσφατων υδρολογικών ετών για τις βροχοπτώσεις σε σχέση με το μέσο όρο των τελευταίων 35 υδρολογικών ετών και προέκυψε ότι το υδρολογικό έτος 2006-2007 ήταν σαφώς ξηρότερο από το μέσο όρο, έως σοβαρά ελλειμματικό, για την πλειοψηφία των διαμερισμάτων της χώρας, ενώ το υδρολογικό έτος 2007-2008 παρουσιάζει ενδιάμεση εικόνα, με άλλα διαμερίσματα της χώρας πάνω από το μέσο όρο βροχοπτώσεων και άλλα σαφώς ελλειμματικά.

Η Δυτική Ελλάδα αν και στατιστικά είχε πάντα περισσότερες βροχές από την Ανατολική και παρουσιάζει έτσι καλύτερη εικόνα, ως προς τις βροχοπτώσεις, το 35% των πετρωμάτων της είναι ασβεστολιθικά, με συνέπεια τα νερά που κατεισδύουν να στραγγίζουν προς τη θάλασσα ανεκμετάλλευτα. Η Βόρεια Ελλάδα, που γενικά παρουσιάζει καλύτερη εικόνα από πλευράς βροχοπτώσεων, είναι εξαρτημένη από τις επιφανειακές απορροές ποταμών, που προέρχονται από γειτονικά κράτη και έχει ως επί το πλείστον δίκτυα με ανοικτούς αγωγούς, δηλαδή διώρυγες, ενίοτε χωμάτινες, οι οποίες έχουν μεγάλες απώλειες.

Χαρακτηριστικό πάντως είναι πως, όπου οι βροχοπτώσεις οποιουδήποτε μηνός του εκάστοτε υδρολογικού έτους είναι σημαντικά αυξημένες σε σχέση με την υψηλότερη μηνιαία βροχόπτωση πολυετών παρατηρήσεων, αυτές αφορούν σε ραγδαίες βροχοπτώσεις.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται ακραία φαινόμενα υψηλών θερμοκρασιών, που συνοδεύονται από ξηρασία και ραγδαίες βροχοπτώσεις / καταιγίδες, με αποτέλεσμα πλημμυρικές παροχές. Είναι πολλά τα αίτια για τα ακραία αυτά φαινόμενα. Ωστόσο η κλιματική αλλαγή αναμένεται να αυξήσει τη συχνότητα εμφάνισης και τη σοβαρότητά τους και πρέπει να αντιμετωπιστεί. Κατά συνέπεια απαιτείται αξιολόγηση της ευπάθειάς της χώρας και ανάληψη δράσης για να περιοριστούν οι κίνδυνοι.

Οι πλημμυρικές παροχές των ραγδαίων βροχοπτώσεων έχουν μικρή στατιστική σημασία και μικρή συνεισφορά στη φυσική εναποθήκευση νερού στους υπόγειους υδροφορείς με κατείσδυση, καθώς το περισσότερο νερό απορρέει επιφανειακά και χάνεται στη θάλασσα στις περισσότερες περιπτώσεις, ιδίως σε μια χώρα με ισχυρό ανάγλυφο, όπως η Ελλάδα, όπου εκλείπουν οι εκτεταμένες πεδινές εκτάσεις, που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν αξιόλογους υπόγειους υδροφορείς. Οι ραγδαίες βροχοπτώσεις μπορούν να συνεισφέρουν στην εναποθήκευση νερού, σε περίπτωση που υπάρχει ταμιευτήρας (φράγμα ή εξωποτάμια λιμνοδεξαμενή), κατάλληλα χωροθετημένος στη λεκάνη απορροής. Το νερό, που συλλέγεται έτσι, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για άρδευση ή και για τεχνητό εμπλουτισμό των υπόγειων υδροφόρων στρωμάτων. Οι ταμιευτήρες έχουν σα στόχο τη βελτίωση της ικανότητας αποθήκευσης του νερού.

Οι υψηλότερες θερμοκρασίες των τελευταίων ετών και η ανισοκατανομή των βροχοπτώσεων οδηγούν πολλές φορές σε χειμερινές αρδεύσεις καλλιεργειών (πρόωρες αντλήσεις). Οδηγούμαστε έτσι σε συνθήκες ελλειμματικότητας υδατικού

δυναμικού, αφού αντλούνται συνεχώς υπόγεια υδατικά αποθέματα, που δεν αναπληρώνονται από τις βροχοπτώσεις. Η ξηρασία μπορεί να αντιμετωπιστεί με εκσυγχρονισμό των αρδευτικών δικτύων, με αξιοποίηση των επιφανειακών απορροών και με τη χρήση αποτελεσματικών συστημάτων άρδευσης, που συμβάλλουν στη μείωση των απωλειών νερού με αποτέλεσμα τη βελτίωση της ικανότητας αποδοτικότερης χρήσης του.

Στο πλαίσιο των νέων προκλήσεων του Άρθρου 16 α παρ. α του Καν. (ΕΚ) αριθμ. 74/2009 για την τροποποίηση του Καν. (ΕΚ) αριθμ. 1698/2005, και ειδικότερα σε ότι αφορά το Μέτρο 121 «Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων», ενισχύονται επενδυτικές δραστηριότητες που συμβάλλουν στην ορθολογική χρήση των υδάτινων πόρων.

3.1.3.3. Κλιματική Αλλαγή

Με βάση το Πρωτόκολλο του Κιότο η Ελλάδα έχει δεσμευτεί να περιορίσει την αύξηση των εκπομπών της κατά την περίοδο 2008-2012 σε 25% σε σχέση με το έτος βάσης (1990 για τα CO_2, CH_4 και N_2O και 1995 για τα HFCs, PFCs και SF_6 – Οι εκπομπές βάσης για την Ελλάδα υπολογίζονται σε 111.054.072 t CO_2 eq). Επίσης, το Εθνικό Πρόγραμμα Μείωσης των Εκπομπών Αερίων Θερμοκηπίου μέχρι το 2010, απέκτησε νομική μορφή το 2003 με την ΠΥΣ 5/27-2-2003. Όσον αφορά στην Εμπορία Δικαιωμάτων Εκπομπών, η σχετική Οδηγία ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με την ΚΥΑ 54409/2632/27-12-2004 και το Εθνικό Σχέδιο Κατανομής εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιούνιο 2005.

Τα αέρια που συμβάλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου (ΑΘΚ), σύμφωνα με την εφαρμογή της μεθοδολογίας του προγράμματος CORINAIR και τις κατευθυντήριες οδηγίες του IPCC, είναι το διοξείδιο του άνθρακα (CO_2), το μεθάνιο (CH_4), το υποξείδιο του αζώτου (N_2O), οι υδροφθοράνθρακες, οι υπερφθοράνθρακες και το εξαφθοριούχο θείο (HFCs, PFCs και SF_6 αντίστοιχα - συνολικά F-gases). Οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα αποτελούν την πλειονότητα των συνολικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, αφού ευθύνονταν για το 80,1% (110.280,16 kt CO_2 eq) περίπου των συνολικών εκπομπών στην Ελλάδα το 2004, ενώ το μεθάνιο και το υποξείδιο του αζώτου ευθύνονταν για το 6,1% (8.412,02 kt CO_2 eq) και 9,6% (13.155,22 kt CO_2 eq) αντίστοιχα. Τέλος, τα F-gases ευθύνονταν για το υπόλοιπο 4,2% (5.785,61 kt CO_2 eq). Όσον αφορά στη συνεισφορά της γεωργίας στην εκπομπή των αερίων του θερμοκηπίου είναι περιορισμένη και ανέρχεται σε 8,7% των συνολικών εκπομπών[11] που προέρχεται κυρίως από τις εκπομπές υποξειδίου του αζώτου.

Οι πηγές εκπομπών αερίων του φαινόμενου του θερμοκηπίου (ΑΘΚ) από τη γεωργία είναι:

[11] Ετήσια Απογραφή εκπομπών αερίων Θερμοκηπίου (2005), ΥΠΕΧΩΔΕ

α) εκπομπές N_2O (υποξείδιο του αζώτου) από εδάφη, οφειλόμενες κυρίως στη λίπανση με αζωτούχα λιπάσματα και από τη διαχείριση της κόπρου. Ο γεωργικός τομέας είναι η κύρια πηγή εκπομπών υποξειδίου του αζώτου, ευθυνόμενος για το 70,7% (8.439,25 kt CO_2 eq) περίπου των συνολικών εκπομπών της γεωργίας το 2004.

β) εκπομπές CH_4 (μεθάνιο) από εντερικές ζυμώσεις των ζώων και από τη διαχείριση της κόπρου, οι οποίες συνεισφέρουν στο 29,3% (3.497,46 kt CO_2 eq) των συνολικών εκπομπών της γεωργίας το 2004.

Η αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής απαιτεί, μεταξύ άλλων, τη λήψη μέτρων για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Το Πρωτόκολλο του Κιότο αποτελεί το πρώτο βήμα στην προσπάθεια της διεθνούς κοινότητας για την από κοινού αντιμετώπιση του φαινομένου του θερμοκηπίου. Στο πλαίσιο του ΠΚ, οι χώρες έχουν αναλάβει νομικά δεσμευτικούς ποσοτικούς στόχους μείωσης ή περιορισμού της αύξησης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για την περίοδο 2008 – 2012. Για την επίτευξη των στόχων αυτών το Πρωτόκολλο προβλέπει τη χρήση των παρακάτω εργαλείων:

- Εθνικές πολιτικές και μέτρα μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στους τομείς (κατηγορίες εκπομπών) που περιγράφονται στο Παράρτημα Α του Πρωτοκόλλου (Ενέργεια, Βιομηχανικές Διεργασίες, Χρήση διαλυτών και άλλων συναφών προϊόντων, Γεωργία, Απορρίμματα).
- Ευέλικτοι μηχανισμοί (Εμπορία Δικαιωμάτων εκπομπών / Emissions Trading [ET], Προγράμματα από Κοινού / Joint Implementation [JI] και Μηχανισμός Καθαρής Ανάπτυξης / Clean Development Mechanism [CDM]).
- Επαύξηση των απορροφήσεων ή/και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από ανθρωπογενείς δραστηριότητες στον τομέα «Χρήσεις Γης, Αλλαγές Χρήσεων Γης και Δασοκομία» (Άρθρα 3.3 και 3.4 του Πρωτοκόλλου).

Στο πλαίσιο των άρθρων 3.3 και 3.4 του Πρωτοκόλλου του Κιότο ενδεικτικά μέτρα που περιλαμβάνονται για τη μείωση/ απορρόφηση των εκπομπών για την Κλιματική Αλλαγή για τον τομέα της γεωργίας είναι:

Βιολογική Γεωργία – Κτηνοτροφία.

Τέθηκε ένας στόχος 99.997 ha συνολικών εκτάσεων να έχουν καλλιεργηθεί μέχρι το 2012 σύμφωνα με τις αρχές της βιολογικής γεωργίας, λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική έκταση των βιολογικά καλλιεργούμενων εκτάσεων που εντάχθηκαν από το 1994, δηλαδή 61.002 ha νέων εκτάσεων βιολογικής γεωργίας για την περίοδο 2004-2012. Απαιτείται ένας μέσος ρυθμός αύξησης των εκτάσεων ανά έτος 6.778 ha μετά

το 2003. Η μείωση των εκπομπών στην περίπτωση αυτή, υπολογίζεται σε 432 kt CO_2 [12] περίπου για την περίοδο 2008 -2012 (Πίνακας 26, Πίνακας 27)

Τα βασικά μέτρα που περιλαμβάνονται για την Κλιματική Αλλαγή σχετικά με τον τομέα της δασοκομίας είναι:

Στόχος 77.284 ha συνολικών εκτάσεων να έχουν δασωθεί μέχρι το 2012, λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική δασωτέα έκταση από το 1994, δηλαδή 36.612 ha νέων δασωμένων εκτάσεων την περίοδο 2004-2012 (μέσος ρυθμός αύξησης των εκτάσεων ανά έτος ανέρχεται σε 4.068 ha μετά το 2003). Η μείωση των εκπομπών υπολογίζεται σε 3.610 kt CO_2 περίπου για την περίοδο 2008 -2012. Στην περίπτωση ανάληψης πρόσθετων μέτρων ο ανωτέρω στόχος διαμορφώνεται σε 90.811 ha συνολικών δασωμένων εκτάσεων μέχρι το 2012, δηλαδή 54.000 ha νέες δασωμένες εκτάσεις την περίοδο 2004-2012 (μέσος ρυθμός αύξησης των εκτάσεων ανά έτος ανέρχεται σε 6.000 ha μετά το 2003). Η μείωση των εκπομπών, στην περίπτωση αυτή, υπολογίζεται σε 4.115 kt CO_2 περίπου για την περίοδο 2008 -2012 (Πίνακας 28, Πίνακας 29, Πίνακας 30).

Στα πλαίσια των νέων προκλήσεων του Άρθρου 16 α παρ. α του Καν. (ΕΚ) αριθμ. 74/2009 για την τροποποίηση του Καν. (ΕΚ) αριθμ. 1698/2005 σε ότι αφορά τις νέες προκλήσεις, οι επιλέξιμες ενέργειες, που προτείνονται για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, καθώς επίσης και για την άμβλυνση των επιπτώσεων αυτής, συνδέονται με τις Δράσεις 1 και 3 του Μέτρου 226 «Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγή δράσεων πρόληψης» καθώς και με το Μέτρο 121 «Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων» του ΠΑΑ 2007-2013.

Για την Δράση 1 «Βελτίωση των συνθηκών πρόληψης για την αντιπυρική προστασία των δασών και δασικών εκτάσεων» του Μέτρου 226, επιλέξιμες ενέργειες για προληπτικές δράσεις κατά των δασικών πυρκαγιών και των φυσικών καταστροφών, που σχετίζονται με το κλίμα είναι όλα τα έργα της Δράσης του ΠΑΑ 2007-2013.

Επιλέξιμες ενέργειες για την αποκατάσταση των πληγέντων δασικών οικοσυστημάτων είναι όλα τα έργα της Δράσης 3 «Έργα Αναδάσωσης – Ορεινά αντιπλημμυρικά και αντιδιαβρωτικά έργα αποκατάστασης καμένων περιοχών» του Μέτρου 226 του ΠΑΑ 2007-2013.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι επιπλέον πιστώσεις για τις Δράσεις 1 και 3, θα συμβάλλουν αθροιστικά για τη νέα πρόκληση, που θα έχει αποτέλεσμα στην δέσμευση του άνθρακα από τα δάση και στην αποφυγή των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO_2), καθώς επίσης και στην μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της αλλαγής του κλίματος.

[12] Για την εκτίμηση του δυναμικού απορρόφησης άνθρακα από τις εκτάσεις που εφαρμόζεται βιολογική καλλιέργεια θεωρήθηκε ότι ο ετήσιος ρυθμός αποθήκευσης άνθρακα στο έδαφος είναι 1 t CO2/ha (σύμφωνα με τους Smith et al. 2000, κυμαίνεται από 0-1,98 t CO2/ha).

Τα ενεργειακά φυτά, τα οποία χαρακτηρίζονται από υψηλή περιεκτικότητα λιγνίνης και κυτταρίνης και αντίστοιχη υψηλή παραγωγή βιομάζας, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον περιορισμό των εκπομπών του φαινομένου του θερμοκηπίου. Ετήσια ενεργειακά φυτά είναι ο αραβόσιτος, ο ηλίανθος, το σόργο, η ελαιοκράμβη και το βαμβάκι (βαμβακόσπορος), ενώ πολυετή είναι ο ευκάλυπτος, η ιτιά, η ψευδακακία και η λεύκα. Δεδομένου ότι αποδόσεις των ενεργειακών φυτειών στις Μεσογειακές χώρες είναι χαμηλότερες σε σύγκριση με την Κεντρική και Βόρεια Ευρώπη, μια ρεαλιστική απόδοση για τη χώρα μας είναι 12 τόννοι ανά εκτάριο το έτος. Η δυνατότητα καλλιέργειας των ενεργειακών φυτειών εξαρτάται κυρίως από την τιμή των συμβατικών καυσίμων. Η σταδιακή εισαγωγή των ενεργειακών καλλιεργειών για παραγωγή βιοκαυσίμων είναι απαραίτητη προκειμένου να αποκτηθεί η απαιτούμενη εμπειρία στην καλλιεργητική τεχνική καθώς επίσης και να αντικατασταθούν ή να χρησιμοποιηθούν συμπληρωματικά οι υφιστάμενες καλλιέργειες που αντιμετωπίζουν προβλήματα διάθεσης μετά κυρίως την αναμόρφωση της ΚΓΠ. Στον τομέα αξιοποίησης των βιοκαυσίμων, έχει ψηφισθεί ο Ν. 3423/2005 για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2003/30/ΕΚ στην ελληνική νομοθεσία που συνεπάγεται για τη χώρα μας ότι η κατανάλωση των βιοκαυσίμων θα ανέρχεται περίπου σε 160.000 τόνους βιοντήζελ και 400.000 βιοαιθανόλης. Λειτουργούν 4 μονάδες παραγωγής βιοκαυσίμων (Κιλκίς, Βόλος, Πάτρα, Λαμία) και έχουν διαθέσει ήδη 30.000 χιλιόλιτρα βιοντήζελ στα διυλιστήρια, ποσότητα η οποία διοχετεύτηκε στην αγορά. Στο πλαίσιο αυτό καλλιέργειες όπως τα δημητριακά, το βαμβάκι και τα ζαχαρότευτλα που βρίσκονται σε φάση έντονης συρρίκνωσης, μπορούν ποσοτικά και ποιοτικά να επανακάμψουν, ενώ άλλες, όπως το γλυκό σόργο και η ελαιοκράμβη μπορεί να συμβάλλουν στην αναδιάρθρωση των καλλιεργειών. Η επιλογή των καλλιεργούμενων ενεργειακών φυτών θα λαμβάνει υπόψη τη διαθεσιμότητα ύδατος και έμφαση θα δοθεί στις λιγότερο υδροβόρες καλλιέργειες.

Προκειμένου να μειωθούν οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στην Ε.Ε. και να περιορισθεί η εξάρτησή της από εισαγωγές ενέργειας, θα πρέπει η ανάπτυξη ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές να βρίσκεται σε στενή συνάρτηση με την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης.

Για τη χώρα μας, η προστασία του κλίματος μέσω της προώθησης της παραγωγής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) αποτελεί περιβαλλοντική και ενεργειακή προτεραιότητα ύψιστης σημασίας για τη χώρα.

Έχει καθοριστεί ως εθνικός δεσμευτικός στόχος η συμμετοχή των ΑΠΕ κατά 20% στην κάλυψη της τελικής κατανάλωσης ενέργειας και 40% για τον ηλεκτρισμό, μέχρι το 2020. Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και κλιματικής αλλαγής, στις αρχές του 2010, υπάρχουν εγκατεστημένα και σε λειτουργία 1.400 MW σε ΑΠΕ, από τα οποία τα 1.100 MW αφορούν αιολικές επενδύσεις, τα 180 MW αφορούν μικρά υδροηλεκτρικά και τα 70 MW αφορούν φωτοβολταϊκά.

Η ενέργεια που καταναλώνεται από την ελληνική γεωργία αντιστοιχεί περίπου στο 5.5% της συνολικά δαπανώμενης ενέργειας. Η βασική προέλευση των ενεργειακών

πηγών ανήκει κατά το μεγαλύτερο ποσοστό στις συμβατικές πηγές όπως υγρά καύσιμα (82%), ηλεκτρισμός (16%), και σε μικρότερο ποσοστό (2%) στις εναλλακτικές πηγές (γεωθερμία, βιομάζα, τηλεθέρμανση). Σε εξέλιξη βρίσκεται τελευταία το δίκτυο μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου για αγροτική χρήση. Η ενέργεια αυτή καταναλώνεται για τα αγροτικά νοικοκυριά, για την παραγωγή των γεωργικών προϊόντων, για τη δασική παραγωγή, για την αλιευτική παραγωγή αλλά και για την μεταποίηση ορισμένων γεωργικών προϊόντων. Το 60% περίπου της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας στη γεωργία αντιπροσωπεύει η άμεση κατανάλωση, ενώ το υπόλοιπο η έμμεση (μέσω λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων κ.λ.π.).

Στο πλαίσιο των Νέων Προκλήσεων, ενισχύονται δράσεις χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) προκειμένου να επιτευχθεί εξοικονόμηση ενέργειας στο γεωργικό τομέα η οποία θα συμβάλλει σημαντικά στη διαμόρφωση χαμηλού κόστους παραγωγής των αγροτικών προϊόντων και στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, μέσω του Μέτρου 121 «Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων».

3.1.3.4. Έδαφος

Ο μεγαλύτερος κίνδυνος για τα ελληνικά εδάφη είναι αυτός της ερημοποίησης. Οι κύριοι παράγοντες που συμβάλλουν στην εμφάνιση του προβλήματος είναι η διάβρωση του εδάφους αποτέλεσμα των ειδικών εδαφοκλιματικών συνθηκών, που επικρατούν στην χώρα μας, κυρίως των μεγάλων κλίσεων σε συνδυασμό με την αποψίλωση εξαιτίας των πυρκαγιών, της εντατικοποίησης της γεωργίας, των αδόκιμων πρακτικών άρδευσης, της υπερβόσκησης και σε ορισμένες περιπτώσεις της εγκατάλειψης της αγροτικής δραστηριότητας.

Η διάβρωση του εδάφους ως αποτέλεσμα των ειδικών εδαφοκλιματικών συνθηκών και κυρίως των μεγάλων κλίσεων, των αδόκιμων πρακτικών άρδευσης και καλλιεργειών και των φυσικών καταστροφών εντοπίζεται κυρίως στις περιφέρειες Πελοποννήσου, Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Κρήτης και Στερεάς Ελλάδας. Στις νησιωτικές περιοχές του Αιγαίου η διάβρωση του εδάφους προκαλείται από την επίδραση του ανέμου κατά την οποία παρασύρεται υλικό από την επιφάνεια του εδάφους λόγω της αραιής βλάστησης, της υπερβόσκησης και της καταστροφής των αναβαθμίδων.

Δευτερεύοντες παράγοντες, αλλά εξίσου σημαντικοί αφού δρουν πολλαπλασιαστικά, είναι η μείωση της οργανικής ουσίας, η ρύπανση από γεωργικά και αστικά – βιομηχανικά απόβλητα, η καταστροφή της δομής και της περατότητας του εδάφους.

3.1.3.5. Βιολογική Γεωργία & Βιολογική Κτηνοτροφία

Η βιολογική γεωργία, τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Ελλάδα, αναπτύχθηκε κυρίως μετά τη δημιουργία και ψήφιση του Καν.(ΕΟΚ)2092/91 του Συμβουλίου, ο οποίος

αποτελεί το νομοθετικό πλαίσιο που θέτει κοινούς κανόνες και πρότυπα παραγωγής, τυποποίησης, μεταποίησης, αποθήκευσης και εισαγωγής από τρίτες χώρες γεωργικών προϊόντων για ανθρώπινη κατανάλωση, εξασφαλίζοντας την τήρηση των προϋποθέσεων που θέτει και τον έλεγχο και την πιστοποίηση των βιολογικών προϊόντων.

Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, εξαιτίας και των αλλεπάλληλων διατροφικών κρίσεων, η αύξηση της βιολογικής γεωργίας είναι ραγδαία.

Το έτος 2003, οι βιολογικά καλλιεργούμενες εκτάσεις ήταν 38.995 ha και αποτελούσαν περίπου το 1% της συνολικά καλλιεργούμενης γης στην Ελλάδα, ενώ το 2004, η βιολογικά καλλιεργούμενη γη έφτασε τα 54.342 ha, παρουσιάζοντας μια μεγάλη αύξηση της τάξης των 15.347 ha και φτάνοντας σε ποσοστό το περίπου το 1,5% της συνολικά καλλιεργούμενης γης στη χώρα .

Η συνολικά βιολογικά καλλιεργούμενη έκταση στην Ελλάδα, μαζί με τους βοσκοτόπους καλύπτει 267.159 ha, κατά το έτος 2004.

Οι κυριότερες βιολογικές καλλιέργειες στην Ελλάδα και το αντίστοιχο ποσοστό τους επί του συνόλου των βιοκαλλιεργειών κατά φθίνουσα σειρά είναι:

της ελιάς με ποσοστό 47,5%

των σιτηρών, με ποσοστό 23%

του αμπελιού με ποσοστό 6,1 %

των εσπεριδοειδών με ποσοστό 3,8%

Η αύξηση των βιολογικά καλλιεργούμενων εκτάσεων των ανωτέρω κυριότερων καλλιεργειών κατά το έτος 2004 σε σχέση με το 2003 ήταν :

της ελιάς με ποσοστό 48,8%

της αμπελοκαλλιέργειας με ποσοστό 4,3%

των σιτηρών με ποσοστό 98,1%

Οι εμπλεκόμενοι με τη βιολογική γεωργία-κτηνοτροφία παραγωγοί, μεταποιητές και εισαγωγείς, κατά το έτος 2004 έφτασαν τους 9.002 από 6.642 που ήταν το 2003, παρουσιάζοντας μια αύξηση της τάξης του 44,8%.

Η βιολογική κτηνοτροφία άρχισε να αναπτύσσεται στην Ελλάδα μετά τη θέσπιση του Κανονισμού (ΕΟΚ) 1804/99 του Συμβουλίου για τη συμπλήρωση για τα κτηνοτροφικά προϊόντα, του Κανονισμού (ΕΟΚ) 2092/91 περί του Βιολογικού τρόπου παραγωγής γεωργικών προϊόντων και των σχετικών ενδείξεων στα γεωργικά προϊόντα και στα είδη διατροφής.

Η Ελλάδα παρουσιάζει συγκριτικό πλεονέκτημα σε σχέση με άλλες χώρες, όσο αφορά την βιολογική κτηνοτροφία, λόγω των ευνοϊκών εδαφοκλιματικών συνθηκών, των πλούσιων φυσικών πόρων των ορεινών και ημιορεινών περιοχών και της εφαρμογής της εκτατικής κτηνοτροφίας η οποία μπορεί εύκολα να μετατραπεί σε βιολογική. Η βιολογική κτηνοτροφία είναι άμεσα συνδεδεμένη με την βιολογική γεωργία, επειδή οι διατροφικές ανάγκες των ζώων εκτός από την βόσκηση

καλύπτονται και με βιολογικές ζωοτροφές. Στο παράρτημα παρουσιάζεται το μερίδιο συμμετοχής (%) κάθε είδους ζώου βιολογικής εκτροφής, στο σύνολο των βιολογικά εκτρεφόμενων ζώων για το έτος 2004.

Το μεγαλύτερο μερίδιο στην βιολογική εκτροφή κατέχουν οι αίγες με ποσοστό 49% (έτος 2004) και ακολουθούν τα πρόβατα με ποσοστό 30% (έτος 2004) και τα πουλερικά με ποσοστό 16% (έτος 2004).

Ο αριθμός των ζώων που εκτρέφονται σύμφωνα με τους κανόνες παραγωγής του Κανονισμού 2092/91 αυξάνεται συνεχώς κατά τα τελευταία χρόνια.

Στο παράρτημα παρουσιάζεται η μεταβολή του αριθμού των ζώων βιολογικής εκτροφής, για κάθε είδος ζώου και για τα 3 τελευταία χρόνια (2002-2004). Όπως φαίνεται και στο διάγραμμα ο αριθμός των βιολογικά εκτρεφόμενων αιγών και προβάτων παρουσιάζει αυξητική τάση τα τελευταία χρόνια (2002-2003-2004).

Η βιολογική γεωργία ξεκίνησε στην Ελλάδα με σαφείς εξαγωγικές κατευθύνσεις. Μέχρι πρόσφατα, ο αριθμός των σημείων λιανικής πώλησης των βιολογικών προϊόντων στην ελληνική αγορά ήταν σχετικά περιορισμένος. Το γεγονός αυτό άρχισε να μεταβάλλεται με τη δραστηριοποίηση μεγάλων αλυσίδων super market, στο εμπόριο βιολογικών προϊόντων. Παράλληλα, θετική εξέλιξη αποτελεί και η δημιουργία αλυσίδων εξειδικευμένων καταστημάτων που διαθέτουν μόνο βιολογικά προϊόντα, καθώς και η δημιουργία τακτικών λαϊκών αγορών βιολογικών προϊόντων. Τα εξειδικευμένα καταστήματα βιολογικών προϊόντων εκτιμάται ότι κάλυψαν συνολικά το 50% των εγχώριων λιανικών πωλήσεων σε βιολογικά προϊόντα το 2002. Ειδικότερα, το 30% καλύφθηκε από τα ανεξάρτητα καταστήματα του κλάδου, το δε 20% κατέλαβαν οι αλυσίδες εξειδικευμένων καταστημάτων βιολογικών προϊόντων. Το ποσοστό που κατέλαβαν τα super market αγγίζει το 40%. Τέλος, σχετικά περιορισμένες πωλήσεις πραγματοποιήθηκαν από τις λαϊκές αγορές και τα λοιπά κανάλια διάθεσης.

Η συνολική αξία της εγχώριας αγοράς βιολογικών τροφίμων, σε τιμές λιανικής, εκτιμάται σε €18,5 εκατ. για το 2002, σημειώνοντας αύξηση κατά 19,4% σε σχέση με το 2001, ενώ για το τρέχον έτος εκτιμάται περαιτέρω αύξηση της τάξης του 10%, παρουσιάζοντας όμως επιβράδυνση των ρυθμών αύξησης.

Η εγχώρια κατανάλωση τυποποιημένου βιολογικού ελαιόλαδου σημείωσε αύξηση την περίοδο 1999-2002 με μέσο ετήσιο ρυθμό 16,45%. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το μεγαλύτερο μέρος της ελληνικής παραγωγής βιολογικού ελαιόλαδου έχει ως προορισμό χώρες του εξωτερικού, στις οποίες κατευθύνθηκε το 71,5% της παραγωγής για το 2002. Η αγορά κρασιού από σταφύλια βιολογικής καλλιέργειας για την ίδια περίοδο παρουσίασε μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης 53,74%. Το μεγαλύτερο μέρος της ελληνικής παραγωγής του συγκεκριμένου προϊόντος απευθύνεται στην ελληνική αγορά. Οι εξαγωγές κάλυψαν μόλις το 19,5% της παραγωγής το 2002. Τέλος, η κατανάλωση βιολογικών εσπεριδοειδών παρουσίασε μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης 108,01%, ενώ το ποσοστό των εξαγωγών επί της εγχώριας παραγωγής ανήλθε το 2002 σε 75,0%.

Οι προοπτικές εξέλιξης του συγκεκριμένου κλάδου κρίνονται ευνοϊκές, εφόσον δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην ενημέρωση των καταναλωτών. Επίσης, μεγάλη συμβολή στην ανάπτυξη της αγοράς θα έχει η περαιτέρω διείσδυση των βιολογικών προϊόντων στα super market.

3.1.3.6. Βιοκαύσιμα

Η οδηγία 2003/30/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα βιοκαύσιμα συστήνει στα κράτη-μέλη την αντικατάσταση των ορυκτών καυσίμων με βιοκαύσιμα σε ποσοστό που κλιμακώνεται μέχρι το 2010 στο 5,75%. Προτείνεται δηλαδή να αξιοποιηθεί η εμπειρία της πιλοτικής εφαρμογής (συμπληρώνει δεκαετία σε Γαλλία, Γερμανία, Ισπανία κ.α.) και να περάσουμε σε μείζονα (για τα δεδομένα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας) συμβολή στο ενεργειακό ισοζύγιο μέχρι το 2010. Στην Ελλάδα λόγω του μικρού μεγέθους των εκμεταλλεύσεων δεν εφαρμόστηκε η υποχρεωτική αγρανάπαυση μετά την αναθεώρηση της ΚΓΠ το 1992. Έτσι δεν δόθηκε η ευκαιρία την δεκαετία του ’90 για την πιλοτική ανάπτυξη αλυσίδων βιοκαυσίμων. Αντίθετα, στη σημερινή συγκυρία, η συνέργια της ευρωπαϊκής ενεργειακής πολιτικής με τη μεταρρύθμιση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής δίνουν και στη χώρα μας περιθώρια παραγωγής βιομάζας για ενέργεια. Για μια ακόμη φορά το νέο άλμα στην παραγωγή βιοκαυσίμων συμπίπτει με αναθεώρηση της ΚΓΠ, όπου οι ενισχύσεις θα αποσυνδεθούν εκτός από την ποσότητα και από συγκεκριμένη καλλιέργεια (στρεμματική ενίσχυση) ενώ προβλέφθηκε, μέχρι και το 2009, μικρή πρόσθετη επιδότηση (4,5 €/στρέμμα) στις καλλιέργειες για ενεργειακούς σκοπούς για τη συμβολή τους στην αντιμετώπιση του φαινομένου του θερμοκηπίου.

Είναι γνωστό ότι οι πρώτες μονάδες παραγωγής βιοκαυσίμων στην Ελλάδα παράγουν βιοντήζελ (σε Κιλκίς, Βόλο, Πάτρα, Λαμία). Ήδη μέχρι το τέλος του έτους υπολογίζεται, ότι θα έχουν καλλιεργηθεί περίπου 15.000 Ηα με ενεργειακά φυτά για παραγωγή βιοντήζελ. Σε ότι αφορά τη χώρα μας η ανταγωνιστικότητα ενεργειακών καλλιεργειών όπως ο ηλίανθος για παραγωγή βιοντήζελ, και το καλαμπόκι ή το γλυκό σόργο για παραγωγή βιοαιθανόλης, η οποία φαίνεται ότι επιτυγχάνεται αν και πρέπει να σημειωθεί ότι εξαρτάται κατά μεγάλο μέρος από ειδικές συνθήκες (εδαφοκλιματικά δεδομένα, δομές γεωργικών εκμεταλλεύσεων κλπ.).

Πρέπει να σημειωθεί ότι η δημιουργία γεωργικού εισοδήματος και η κατανομή του στους παραγωγούς δεν είναι ίδιες για κάθε βιοκαύσιμοΤο γεγονός επίσης ότι το βιοντήζελ μπορεί να παραχθεί από βιομάζα που καλλιεργείται σε ξηρικά χωράφια σε αντίθεση με την αιθανόλη που παράγεται από ποτιστικά φυτά μπορεί να αποτελέσει κριτήριο σε ότι αφορά τις άδειες που θα εκχωρηθούν στη βιομηχανία για την παραγωγή βιοκαυσίμων και την κατανομή τους μεταξύ βιοντήζελ και αιθανόλης. Η αιθανόλη είναι πιθανότερο να αρχίζει να παράγεται από ζαχαρότευτλα λόγω της εμπειρίας σε αυτή την καλλιέργεια και της διαθεσιμότητας του μηχανικού εξοπλισμού από τους παραγωγούς όσο και της ύπαρξης της βιομηχανίας ζάχαρης και της συμβολαιακής διαχείρισης της παραγωγής. Στην περίπτωση του γλυκού σόργου θα χρειαστεί στήριξη των παραγωγών για την αγορά εισαγόμενου εξειδικευμένου

εξοπλισμού (συγκομιστικών μηχανών κλπ.) αλλά και πιλοτική ανάπτυξη σχεδίων για να αποκτηθεί εμπειρία η οποία θα διαχυθεί στους ενδιαφερόμενους.

Αναλυτική εκτίμηση του κόστους νέων καλλιεργειών, όπως το γλυκό σόργο είναι χρήσιμη τόσο στην πολιτεία για τη ρύθμιση του ύψους των φοροαπαλλαγών όσο και στη βιομηχανία για να υπολογίσει την τιμή που θα πρέπει να δώσει για να προμηθευτεί τις απαιτούμενες ποσότητες. Στην προσπάθεια προσέγγισης του κόστους παραγωγής πρέπει να επιλεγεί κατάλληλη μεθοδολογία ώστε να ληφθούν υπόψη (α) ο μεγάλος αριθμός και η διασπορά των παραγωγών της βιομάζας πρώτης ύλης (απαιτεί τη χρήση λεπτομερών γεωργοοικονομικών στοιχείων) και η γεωγραφική τους τοποθέτηση, (β) το γεγονός ότι οι ενεργειακές καλλιέργειες πρέπει να ανταγωνιστούν διατροφικές καλλιέργειες, και (γ) ότι η ανταγωνιστικότητα των ενεργειακών καλλιεργειών είναι στενά συνδεδεμένη με το εκάστοτε πλαίσιο Αγροτικής Πολιτικής.

Το ΚΑΠΕ (Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, Τομέας Βιομάζας) και άλλα ερευνητικά ιδρύματα έχουν συσσωρεύσει εμπειρία από πιλοτικά προγράμματα σε θέματα απόδοσης καλλιεργειών, κυρίως σχετικά με φυτείες σε πειραματική κλίμακα και θέματα διερεύνησης και επίλυσης προβλημάτων τεχνικής εφικτότητας στα διάφορα σημεία της αλυσίδας. Περαιτέρω προγράμματα εφαρμογής των βέλτιστων λύσεων είναι σκόπιμο να πραγματοποιηθούν σε συνεργασία ερευνητικών κέντρων και βιομηχανίας και να αφορούν επίσης βιοτεχνολογία (προσαρμογή και βελτιώσεις ποικιλιών για την Ελληνική πραγματικότητα) καθώς και άλλες μορφές ενέργειας πλην των υγρών καυσίμων, ώστε να εκμεταλλευθούμε την υπάρχουσα εμπειρία και τις καινοτομίες.

3.1.4. Αγροτική οικονομία και ποιότητα ζωής

3.1.4.1. Κοινωνικοοικονομική κατάσταση στις αγροτικές περιοχές

Η Ελλάδα καλύπτει μία έκταση 13.196.887 Ha της οποίας το 97,1% χαρακτηρίζονται ως αγροτικές περιοχές (73,9% κυρίως αγροτικές και 23,2% ενδιάμεσες αγροτικές), σύμφωνα με τα κριτήρια του ΟΟΣΑ[13], στις οποίες κατοικεί περίπου τα 2/3 του συνολικού πληθυσμού της χώρας (64,4%). Επισημαίνεται ότι για την περιφέρεια Αττικής που χαρακτηρίζεται ως αστική, υπάρχουν αγροτικές περιοχές με σημαντική γεωργική κτηνοτροφική παραγωγή, που απέχουν από το κέντρο των Αθηνών σε ακτίνα μεγαλύτερη των 40 Km.

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία η πυκνότητα του πληθυσμού της χώρας ανέρχεται σε 83,1 κατοίκους/Km^2, και ειδικότερα στις κυρίως αγροτικές περιοχές σε 43 κατοίκους/Km^2 και στις σημαντικά αγροτικές περιοχές σε 95 κατοίκους/Km^2 .

[13] πυκνότητα πληθυσμού κάτω των 150 κατοίκων ανά Km^2, σε δεδομένη περιοχή NUTS III

Μεταξύ των ετών 1990 – 2000 παρατηρείται αύξηση του πληθυσμού τόσο στις κυρίως αγροτικές (4,7%) όσο και στις ενδιάμεσες αγροτικές περιοχές (8,8%). Αντίθετα στις αστικές περιοχές καταγράφηκε μείωση του πληθυσμού κατά -2,1%, γεγονός που πιθανόν να οφείλεται στην μετακίνηση προς στις ενδιάμεσες αγροτικές περιοχές. Σχετικά με την ηλικιακή διάρθρωση των κατοίκων στις αγροτικές περιοχές τα στοιχεία δείχνουν ότι το 18,74% στις κυρίως αγροτικές και 16,7% στην ενδιάμεσες αγροτικές έχουν ηλικία μεγαλύτερη των 65 ετών. Ο αντίστοιχος δείκτης για τις αστικές περιοχές είναι 15,9%.

Όσον αφορά στο κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ισοδύναμα αγοραστικής αξίας (pps) ο μέσος όρος της τριετίας 1999-2001 με τιμή βάσης ΕΕ-25=100, κυμάνθηκε στις κυρίως αγροτικές σε 68,1, στις ενδιάμεσες αγροτικές περιοχές σε 72,0, ενώ στις αστικές περιοχές σε 77,8 λαμβάνοντας υπόψη ότι για το σύνολο της χώρας ο αντίστοιχος δείκτης κυμάνθηκε στο 72,4, διαπιστώνεται ότι υφίσταται μια υστέρηση στις κυρίως αγροτικές περιοχές .

Το ποσοστό των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα στις κυρίως αγροτικές περιοχές ανέρχεται σε 29,3% σε αντίθεση με τις αστικές περιοχές που είναι μόλις το 1,3% . Το ποσοστό της ανεργίας τόσο στις αγροτικές όσο και στις αστικές περιοχές κυμαίνεται στα ίδια επίπεδα της τάξεως του 10% περίπου. Σημαντικό στοιχείο επίσης αποτελεί η αναλογία των νέων που εισέρχονται στην αγορά εργασίας σε σχέση με γηραιότερους που αποχωρούν, όπου στις κυρίως αγροτικές περιοχές διαμορφώνεται σε 1,02 ενώ στις αστικές περιοχές σε 0,94. Οι τιμές αυτές καταδεικνύουν ότι μικρότερος αριθμός νέων ατόμων εισέρχονται στην αγορά εργασίας στις αγροτικές περιοχές σε σχέση με τις αστικές αναδεικνύοντας και τις δυσκολίες δημιουργίας θέσεων εργασίας στις αγροτικές περιοχές .

Η απασχόληση στον πρωτογενή τομέα εμφανίζεται ιδιαίτερα υψηλή σε όλες σχεδόν τις περιφέρειες και διαμορφώνεται άνω του 20% με εξαίρεση τις περιφέρειες Αττικής, Νοτίου Αιγαίου και Κεντρικής Μακεδονίας. Αναφορικά με την απασχόληση του δευτερογενή τομέα εμφανίζεται σε υψηλά ποσοστά στις περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας, Δυτικής Μακεδονίας, Κεντρικής Μακεδονίας και Αττικής άνω του 25%, ενώ εμφανίζει χαμηλά ποσοστά στις περιφέρειες Ιονίων Νήσων, Κρήτης και Βορείου Αιγαίου. Τέλος η απασχόληση στον τριτογενή τομέα είναι ιδιαίτερα υψηλή στις περιφέρειες Αττικής, Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων και Βορείου Αιγαίου σε αντίθεση με τις περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, Στερεάς Ελλάδας και Πελοποννήσου.

3.1.4.2. Χωρική ανάλυση

Δυναμικές αγροτικές περιοχές

Βρίσκονται κυρίως σε πεδινές ζώνες, οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις δεν παρουσιάζουν στοιχεία προβληματικότητας, αποτελούν την καρδιά της αγροτικής παραγωγής της χώρας καθώς επίσης και των αγροτικών εξαγωγών, πλήττονται όμως πολύ περισσότερο από τις μεταρρυθμίσεις της ΚΓΠ (μείωση της εξωτερικής προστασίας).

Στις περιοχές αυτές το ποσοστό αρδευόμενων εδαφών φθάνει το 64,7% έναντι 32,8% του μέσου όρου της χώρας. Σε ορισμένες περιπτώσεις η εντατική καλλιέργεια έχει δημιουργήσει περιβαλλοντικά προβλήματα (υφαλμύρωση, υπεράντληση υδάτων, κατάλοιπα λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, εξάντληση των εδαφών κά). Επίσης στις ίδιες περιοχές υπάρχει ο κίνδυνος σε βάρος του περιβάλλοντος, των αποβλήτων και των εκπομπών των εντατικών κτηνοτροφικών μονάδων

Η γεωργία σε αυτές τις περιοχές ασκείται από «επαγγελματίες» αγρότες με υψηλό επίπεδο εξειδίκευσης κατά εκμετάλλευση. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι οι αρχηγοί των εκμεταλλεύσεων δεν ασκούν πολλές φορές και άλλο επάγγελμα γιατί δεν έχουν τόσο υψηλό εισόδημα όσο θα αναμενόταν, λόγω των εμφανών δαπανών τους.

Από τα ανωτέρω γίνεται εμφανές ότι η αγροτική ανάπτυξη σε αυτές τις περιοχές θα πρέπει να δώσει έμφαση στην ανταγωνιστικότητα του αγροτικού τομέα αλλά και στην προστασία του περιβάλλοντος από τις χρήσεις της γεωργίας, χωρίς να αποκλείεται και η ύπαρξη του πολυλειτουργικού γεωργικού προτύπου.

Ορεινές – μειονεκτικές – προβληματικές αγροτικές περιοχές

Οι περιοχές αυτές μπορεί να είναι κυρίαρχα ή σημαντικά αγροτικές, ανάλογα με την γειτνίασή τους με αστικά κέντρα και την πληθυσμιακή τους πυκνότητα ανά km^2, σύμφωνα με τον ορισμό του ΟΟΣΑ. Στις περιοχές αυτές προβλέπονται ειδικά μέτρα από την ΚΓΠ που σκοπό έχουν να αντισταθμίσουν τις συνέπειες των φυσικών και κοινωνικοοικονομικών αντιξοοτήτων (μικρότερη βλαστική περίοδος, δυσκολία διανομής προϊόντων, κά) σε σχέση με τις πιο προνομιούχες περιοχές, τις δυναμικές.

Τα ποσοστά άρδευσης είναι πολύ χαμηλότερα από το μέσο όρο της χώρας 19,8% για τις ορεινές αγροτικές περιοχές και 29,5% για τις προβληματικές αγροτικές περιοχές έναντι των 32,8 % του μέσου όρου.

Στις ορεινές περιοχές παρατηρείται ένας δυϊσμός τάσεων όσον αφορά την ανάπτυξή τους: Η μια συνίσταται στην εγκατάλειψη μεγάλων περιοχών ακόμα και ως περιοχών βιώσιμης κατοίκησης και παραγωγής ή στην υποχώρηση των δραστηριοτήτων αυτών σε μεγάλο βαθμό. Η δεύτερη τάση συνδέεται με την ήπια τουριστική ανάπτυξη, την αναδυόμενη βιολογική γεωργία, την αντοχή ορισμένων παραδοσιακών προτύπων, κλπ.

Η γενικότερη αναπτυξιακή στρατηγική των ορεινών περιοχών είναι κοινή για όλη την χώρα αφού τα προβλήματα του ορεινού χώρου είναι κοινά σε όλες τις περιφέρειες και αποσκοπεί στην ανασυγκρότηση των δραστηριοτήτων παραγωγής και κατοίκησης, οι οποίες παρουσιάζουν σημαντική εποχικότητα και υποχώρηση, κατά βιώσιμο οικονομικά και περιβαλλοντικά πρότυπο. Η αγροτική ανάπτυξη στοχεύει σε ένα πολυλειτουργικό μοντέλο με έμφαση στην παραγωγή «ειδικών προϊόντων» (προϊόντα τοπικά, ειδικού τύπου και τεχνολογίας, υψηλής ποιότητας, κλπ.) ώστε να μην μπορούν να εκτοπισθούν από τα φθηνότερα προϊόντα άλλων περιοχών.

Στις προβληματικές και μειονεκτικές αγροτικές περιοχές παράγεται ποικιλία προϊόντων χωρίς ιδιαίτερη εξειδίκευση, αλλά τόσο η γονιμότητα των εδαφών όσο και η απόσταση από αστικά κέντρα δημιουργούν σοβαρά προβλήματα στα αγροτικά

εισοδήματα. Στις περιοχές αυτές θα χρησιμοποιηθεί ένα μίγμα στρατηγικής το οποίο θα περιλαμβάνει μέτρα τόσο για την ενδυνάμωση της γεωργίας όσο και για την διαφοροποίηση της οικονομικής βάσης των περιοχών αυτών με την ενίσχυση της βιοτεχνίας, του τουρισμού και γενικότερα των εγκαταστάσεων αναψυχής με δεδομένη την νέα σχέση που διαμορφώνεται μεταξύ αστικών κέντρων και υπαίθρου .

Νησιωτικές Αγροτικές Περιοχές

Χαρακτηρίζονται από την μεγάλη τους ποικιλομορφία (μικρά – μεγάλα νησιά, τουριστικά ή λιγότερο τουριστικά, ορεινά – πεδινά). Παρόλα αυτά παρουσιάζουν βασικά κοινά χαρακτηριστικά όπως είναι η απόσταση από την ηπειρωτική Ελλάδα και συνεπώς το αυξημένο κόστος μεταφοράς, η επίδραση στην οικολογική ισορροπία, η σπανιότητα των πόρων, η ανταγωνιστική χρήση γης μεταξύ αγροτικής και τουριστικής δραστηριότητα κά. Στις νησιωτικές αγροτικές περιοχές αρδεύεται το 19,8% των εκμεταλλεύσεων.

Στα παράλια των νησιών έχει αναπτυχθεί τουριστική δραστηριότητα με αποτέλεσμα να υπάρχει μια μετακίνηση πληθυσμού και ένα σχετικά ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο των κατοίκων. Στο εσωτερικό όμως των νησιών, που δεν έχει αναπτυχθεί ο τουρισμός η κατάσταση του αγροτικού χώρου είναι εξαιρετικά προβληματική.

Στις περιοχές αυτές παράγεται μια μεγάλη ποικιλία προϊόντων συνήθως σε περιορισμένο ύψος παραγωγής αλλά συνήθως υψηλότερης ποιότητας, ενώ σε αρκετά νησιά είναι ανεπτυγμένη και η κτηνοτροφία νομαδικού κυρίως χαρακτήρα. Επίσης στα περισσότερα νησιά σημαντικό ρόλο έχει η παράκτια και ποντοπόρα αλιεία.

Συνεπώς οι αναπτυξιακές προτεραιότητες για την αγροτική ανάπτυξη των νησιωτικών αγροτικών περιοχών θα πρέπει να προσβλέπουν σε ένα μοντέλο Ολοκληρωμένης Αγροτικής Ανάπτυξης συμβατό με την εν γένει αναπτυξιακή πολιτική των περιοχών με συμπληρωματικές δράσεις των λοιπών εθνικών πολιτικών και χρηματοδοτικών μέσων. Η γενικότερη αναπτυξιακή πολιτική του νησιωτικού χώρου θα είναι μεν ενιαία ως προς τις αρχές της στρατηγικής αλλά με διαφοροποιήσεις οι οποίες θα λαμβάνουν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε νησιού ή κάθε κατηγορίας νησιών.

3.1.4.3. Διάρθρωση της αγροτικής οικονομίας

Αναφορικά με την σπουδαιότητα του πρωτογενή τομέα στον αγροτικό χώρο μπορούμε να αναφέρουμε ότι το 93% του συνόλου των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, το 93% της χρησιμοποιούμενης γεωργικής γης και το 90% του ζωικού κεφαλαίου βρίσκονται σε αγροτικές κοινότητες. Διαπιστώνεται ότι ο πρωτογενής τομέας και ειδικότερα η γεωργία και σε μικρότερο βαθμό η κτηνοτροφία έχει σημαντική θέση τόσο ως τομέας οικονομικής δραστηριότητας όσο και ως παράγοντας διατήρησης της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής μεγάλων περιοχών της ελληνικής επικράτειας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι απασχολούμενοι σε γεωργικές δραστηριότητες που κατοικούν σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές αντιπροσωπεύουν το 61,7% του συνόλου των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα.

Στις αγροτικές περιοχές της χώρας έχουν σημειωθεί σημαντικές οικονομικές και κοινωνικές μεταβολές, ιδιαίτερα στις γεωργικές διαρθρώσεις. Μία από τις κυριότερες διαρθρωτικές μεταβολές είναι η αύξηση της πολυαπασχόλησης των γεωργικών νοικοκυριών. Η πολυαπασχόληση δεν παρατηρείται μόνο στις κυρίως αγροτικές περιοχές, αλλά αποτελεί κοινό χαρακτηριστικό της οικονομικής βάσης του ραγδαία μετασχηματιζόμενου αγροτικού χώρου. Αναλυτικότερα, παρατηρούνται σχετικά υψηλοί βαθμοί πολυαπασχόλησης σε περιοχές με ανεπτυγμένο βαθμό διαφοροποίησης της οικονομικής βάσης, καθώς και σε περιοχές οι οποίες χαρακτηρίζονται από ευνοϊκές γεωργικές διαρθρώσεις. Σε γενικές γραμμές, η έκταση της πολυαπασχόλησης παρατηρείται πιο συχνά στις περιοχές, όπου υπάρχουν ευκαιρίες εξωγεωργικής απασχόλησης (τουρισμός, γεωργικές βιομηχανίες, υπηρεσίες), ενώ επίσης εμφανίζεται συχνότερα και σε γεωργικά νοικοκυριά μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Παρόλα αυτά απαιτείται περαιτέρω προώθηση της διαφοροποίησης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων προς μη γεωργικές δραστηριότητες και η ενίσχυση του πολυλειτουργικού ρόλου της γεωργίας συμβάλλοντας ουσιαστικά στην συγκράτηση του γεωργικού πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές εξασφαλίζοντας συμπληρωματικά εισοδήματα.

Στις αγροτικές περιοχές ποσοστό μόλις 12,3% των αρχηγών γεωργικών εκμεταλλεύσεων απασχολείται πλήρως στη γεωργία, ενώ ποσοστό 68,3% των αρχηγών γεωργικών εκμεταλλεύσεων απασχολείται σε ποσοστό μικρότερο ή ίσο του 50% του συνολικού διαθέσιμου χρόνου απασχόλησης. Σημαντικό στοιχείο επίσης αποτελεί το ποσοστό 24,7% των αρχηγών γεωργικών εκμεταλλεύσεων που απασχολούνται με άλλες επικερδείς δραστηριότητες γεγονός που υποδηλώνει σημαντική διαφοροποίηση του βαθμού πολυαπασχόλησης στις αγροτικές περιοχές.

3.1.4.4. Πολιτιστική Κληρονομιά

Η Ελλάδα έχει να επιδείξει αξιόλογη πολιτιστική κληρονομιά και είναι άμεσα συνδεδεμένη με την τοπική ταυτότητα και σε αρμονία με το φυσικό τοπίο, συνιστώντας σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα, το οποίο δύναται να συντελέσει αναμφισβήτητα στην αναζωογόνηση και εν γένει στην ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών. Η σπουδαιότητα του πολιτιστικού αποθέματος τεκμηριώνεται, μεταξύ άλλων, από τον μεγάλο αριθμό αρχαιολογικών χώρων και περιοχών με αρχαιολογικά ίχνη και ευρήματα, την ύπαρξη πλήθους μουσείων (αρχαιολογικών, λαογραφικών, εκκλησιαστικών κ.α.), τον μεγάλο αριθμό χαρακτηρισμένων παραδοσιακών οικισμών, την υψηλή συγκέντρωση Ιερών Μονών, την ύπαρξη πλήθους μνημείων ιστορίας όπως φρούρια, κάστρα κλπ.

Επίσης, η πολιτισμική εξέλιξη των περιοχών αντικατοπτρίζεται από τις παραδόσεις, τα δρώμενα και τις τοπικές συνήθειες που διατηρούνται σχεδόν αναλλοίωτες στο πέρασμα του χρόνου. Σε ολόκληρη τη χώρα διοργανώνονται και υλοποιούνται πλήθος πολιτιστικών εκδηλώσεων, πολλές εκ των οποίων συνδέονται με τις γεωργικές εργασίες, την τοπική κουζίνα και τις τοπικές συνήθειες. Σημειώνεται ότι αρκετές από τις εκδηλώσεις είναι υπερτοπικού χαρακτήρα, έχουν αποκτήσει ιδιαίτερη

φήμη και αποτελούν πόλο έλξης για χιλιάδες επισκέπτες. Η διατήρηση και ανάδειξη της αγροτικής πολιτιστικής κληρονομιάς σε συνδυασμό με την διατήρηση του αγροτικού και δασικού τοπίου αποτελούν βασικούς πόλους έλξης για τη δημιουργία τουριστικού ρεύματος προς τις αγροτικές περιοχές. Η βελτίωση των μεταφορικών υποδομών που σημειώθηκε τα τελευταία χρόνια και η βελτίωση της προσβασιμότητας σε αρκετές περιοχές της υπαίθρου σε συνδυασμό με τις παρεμβάσεις του ΕΓΤΠΕ – Προσανατολισμός εδραίωσαν ως σημαντικούς τουριστικούς προορισμούς μεγάλο αριθμό κυρίως ορεινών αγροτικών περιοχών αναστρέφοντας τις τάσεις εγκατάλειψης.

3.1.4.5. Υποδομές στις αγροτικές περιοχές

Το υφιστάμενο οδικό δίκτυο και γενικά οι συγκοινωνιακές υποδομές σε συνδυασμό με την ορεινή γεωμορφολογία και τις δυσμενείς καιρικές και κλιματολογικές συνθήκες, αποτελεί το σοβαρότερο ίσως παράγοντα για την απομόνωση αρκετών ορεινών περιοχών ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες από τα κέντρα των νομών. Οι προσπάθειες που καταβλήθηκαν τα τελευταία χρόνια για τη βελτίωση του μεταφορικού δικτύου της χώρας, με τη σημαντική συνδρομή της Ε.Ε., συνετέλεσαν στην παρουσία των πρώτων ουσιωδών εξελίξεων στον τομέα, ιδιαίτερα στο θέμα της ποιοτικής βελτίωσης των δικτύων.

Το ελληνικό σύστημα εμπορευματικών μεταφορών παρουσιάζει ορισμένες σημαντικές δυσλειτουργίες, με αρνητικές επιπτώσεις στο λειτουργικό κόστος μεταφοράς και στην ποιότητα εξυπηρέτησης (χρόνος, αξιοπιστία, ασφάλεια κλπ). Οι δυσλειτουργίες αυτές έχουν άμεση επίπτωση στη δυνατότητα προσέλκυσης διερχόμενων εμπορευματικών ροών και στην ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων. Επομένως, η άμβλυνση των δυσλειτουργιών αποτελεί σημαντικό παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης. Επιπλέον, η ζήτηση για εμπορευματικές μεταφορές αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά, λαμβάνοντας υπόψη την νέα γεωπολιτική κατάσταση στα Βαλκάνια και την ελκυστικότητα ορισμένων μεγάλων έργων υποδομής, όπως η Εγνατία και ο ΠΑΘΕ, που διαφοροποιούν το χάρτη των δικτύων και το ρόλο των ελληνικών περιφερειών ως προς τις διερχόμενες ροές.

Το ελληνικό σιδηροδρομικό δίκτυο που βρισκόταν σε λειτουργία το 2001 είχε συνολικό μήκος περίπου 2.503 χιλιόμετρα από τα οποία το 65% περίπου είναι κανονικού και το 35% μετρικού πλάτους. Η πυκνότητα του ανερχόταν μόλις σε 1.90 χλμ. σιδηροδρομικής γραμμής ανά 100 τετραγωνικά χλμ., ενώ υπολογίζεται ότι 25,3 χλμ. γραμμής αναλογούν σε κάθε 100.000 κατοίκους. Οι τιμές των παραπάνω δεικτών είναι ιδιαίτερα χαμηλές αν αναλογιστεί κανείς ότι ο μέσος όρος αυτών για τις υπόλοιπες χώρες της ευρωπαϊκής ένωσης κυμαίνεται σε 6.65 χιλιόμετρα σιδηροδρομικής γραμμής ανά 100 τετραγωνικά χιλιόμετρα και 42 χιλιόμετρα σιδηροδρομικής γραμμής ανά 100.000 κατοίκους.

Η αεροπορική υποδομή στην Ελλάδα περιλαμβάνει ένα εκτεταμένο δίκτυο αεροδρομίων που περιλαμβάνει πολιτικά / δημοτικά, στρατιωτικά και (ελάχιστα) ιδιωτικά και καλύπτει τις ηπειρωτικές περιοχές και τα περισσότερα από τα μεγάλα

νησιά της χώρας. Ο αριθμός των αεροδρομίων της Ελλάδος είναι δυσανάλογος με την έκταση, τον πληθυσμό και το βιοτικό επίπεδο της χώρας, σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε, και οφείλεται κατά βάση στη γεωμορφολογική ιδιομορφία του Ελλαδικού χώρου, με τον μεγάλο κατακερματισμό του νησιωτικού της χώρου, αλλά και το έντονο εδαφικό ανάγλυφο των ηπειρωτικών περιοχών, σε συνδυασμό και με το μη ικανοποιητικό οδικό δίκτυο.

Οι υποδομές εκπαίδευσης στις αγροτικές περιοχές έχουν βελτιωθεί σημαντικά τα τελευταία έτη και καλύπτουν τις ανάγκες για εκπαίδευση ακόμα και στις ορεινές και νησιωτικές περιοχές.

Το επίπεδο υποδομών στον τομέα της υγείας στις αγροτικές περιοχές βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο με τη λειτουργία των κέντρων υγείας και των Περιφερειακών Ιατρείων. Παρατηρούνται όμως ελλείψεις όσον αφορά το έμψυχο δυναμικό. Το επίπεδο των κοινωνικών υπηρεσιών, αν ληφθεί υπ' όψη η ηλικιακή σύνθεση, το επίπεδο εκπαίδευσης και η επαγγελματική ενασχόληση του πληθυσμού της περιοχής, θεωρείται εξαιρετικά χαμηλό ή και ανεπαρκές.

Τα τελευταία χρόνια το εύρος, η ποιότητα και το κόστος των τηλεπικοινωνιακών υποδομών και υπηρεσιών στην Ελλάδα έχει βελτιωθεί σημαντικά. Το ποσοστό ψηφιακοποίησης του δικτύου το 2000 είχε αυξηθεί στο 95% για τα αστικά κέντρα και 74% για το σύνολο της χώρας, ενώ η ποιότητα των υπηρεσιών παρουσιάζει αλματώδη βελτίωση. Η εξάπλωση του Διαδικτύου αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την ανάπτυξη της ΚτΠ, αλλά και για συγκεκριμένες εφαρμογές όπως το ηλεκτρονικό εμπόριο. Σύμφωνα με στοιχεία του 2006 το 26% του πληθυσμού στην Ελλάδα είχε πρόσβαση στο Διαδίκτυο και ο αριθμός των χρηστών παρουσίαζε αλματώδη αύξηση κάθε χρόνο. Όσον αφορά την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου, η Ελλάδα υστερούσε στη δημιουργία της κατάλληλης υποδομής, καθότι ο μέσος αριθμός ασφαλών Web servers ανά 100,000 κατοίκους ήταν 0,1 (έναντι μ.ο. 0,8 για την Ε.Ε.).

Η παρέμβαση που πραγματοποιήθηκε μέσω της «Λευκής Βίβλου» στην οποία βασίσθηκε η Ελλάδα για την ανάπτυξη της «Κοινωνίας της Πληροφορίας» και ακολούθως μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» κατά την περίοδο 2000-2006 (Γ΄ Κ.Π.Σ.) παρά το γεγονός ότι αναμένεται να έχει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα από αντίστοιχες προηγούμενες παρεμβάσεις, δεν βελτιώνει αποφασιστικά την τεχνολογική θέση της χώρας στον παγκόσμιο χάρτη. Η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013 παρότι δε μπορεί να επαναφέρει το χαμένο χρόνο, αντιμετωπίζει την ψηφιακή πρόκληση ως ένα στόχο που μπορεί ακόμη να κατακτηθεί από τη χώρα. Η Ευρωπαϊκή διάσταση της χώρας συμβάλλει προς αυτή την κατεύθυνση. Την 1η Ιουνίου του 2005 η ΕΕ παρουσίασε τη νέα στρατηγική της Ευρώπης για τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, με τίτλο “i2010”. Η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013 της χώρας, είναι πλήρως συμβατή με τις βασικές κατευθυντήριες και τις πολιτικές του “i2010”, προκειμένου να επιτύχει ταχύτερα τη συμμετοχή της Ελλάδας στις τεχνολογικές εξελίξεις. Ο σκοπός της Ψηφιακή

Στρατηγικής είναι να πραγματοποιηθεί στη χώρα ένα Ψηφιακό Άλμα για να αντιμετωπίσει δυναμικά τις κύριες αιτίες καθυστέρησης, εστιάζοντας σε δυο κατευθύνσεις: στη βελτίωση της παραγωγικότητας μέσω της τεχνολογίας και στη βελτίωση της ποιότητας της καθημερινής ζωής των πολιτών με πρακτικό τρόπο. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος απαιτείται η καλύτερη διαδικτυακή (ευρυζωνική) πρόσβαση υψηλής ταχύτητας όχι μόνο στις αστικές αλλά και στις αγροτικές περιοχές, όπου στην Ελλάδα η κάλυψη παραμένει σε χαμηλά επίπεδα. Στο πλαίσιο αυτό οι πόροι οι οποίοι κατανεμήθηκαν στην Ελλάδα μέσω του Ευρωπαϊκού Σχεδίου για την Ανάκαμψη της Οικονομίας θα χρησιμοποιηθούν για να δημιουργηθούν/αναβαθμιστούν οι υποδομές ευρυζωνικού διαδικτύου σε αγροτικές περιοχές του Άξονα 3, στις οποίες δεν υφίσταται ευρυζωνική υποδομή .

3.1.5. LEADER – Ο.Π.Α.Α.Χ.

Στην Ελλάδα, κατά την 3η Προγραμματική Περίοδο, η Πρωτοβουλία LEADER+ εφαρμόζεται σε ορεινές -περιοχές χαρακτηρισμένες σύμφωνα με τον εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατάλογο των ορεινών, μειονεκτικών και με ειδικά προβλήματα περιοχών- και νησιωτικές περιοχές, στις οποίες παρουσιάζεται η εντονότερη κοινωνικοοικονομική υστέρηση. Ωστόσο, σε αιτιολογημένες περιπτώσεις και εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις (γεωγραφική γειτνίαση, ύπαρξη προβλημάτων αλλά παράλληλα αναπτυξιακών προοπτικών κ.λ.π), περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα και άλλες μειονεκτικές περιοχές, καθώς και περιοχές Natura 2000.

Τα τοπικά προγράμματα LEADER+ υλοποιούνται σε περιοχές που καλύπτονται εν μέρει ή στο σύνολό τους από τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου – Ο.Π.Α.Α.Χ. (άξονας 7 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000 – 2006» ή Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα 2000-2006 -ΠΕΠ). Σ΄ αυτές τις περιπτώσεις, η εφαρμογή του Ε.Π. Κ.Π. LEADER+ είναι δυνατή μόνο για δράσεις που δεν καλύπτονται από τα Ο.Π.Α.Α.Χ., λειτουργούν συμπληρωματικά, ενισχύοντας την αποτελεσματικότητα των δράσεων του ολοκληρωμένου προγράμματος (π.χ. συνεργασίες, δικτυώσεις κλπ.) και εξασφαλίζουν την πιλοτική διάσταση του τοπικού προγράμματος και αναδεικνύουν την προστιθέμενη αξία της πρωτοβουλίας. Οι περιοχές εφαρμογής του LEADER+ καλύπτουν συνολική έκταση 8.266.800 Ha (63% της χώρας) και πληθυσμό περίπου 2.212.549 (20% του συνολικού πληθυσμού της χώρας) κατοίκων. Τα τοπικά προγράμματα που εντάσσονται στα πλαίσια της πρωτοβουλίας σχεδιάζονται και υλοποιούνται από τις Ομάδες Τοπικής Δράσης (Ο.Τ.Δ.). Πρόκειται για ανώνυμες αναπτυξιακές εταιρίες, οι οποίες αποτελούνται από συλλογικούς φορείς του ευρύτερου Δημόσιου ή Ιδιωτικού τομέα. Στο πλαίσιο του LEADER+, υλοποιούνται 40 τοπικά προγράμματα (40 Ο.Τ.Δ).

Τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου – Ο.Π.Α.Α.Χ. εφαρμόζονται συνολικά σε 87 περιοχές της χώρας που καλύπτουν έκταση 6.570.600

Ha και πληθυσμό 1.496.627 κατοίκους. Τα ολοκληρωμένα προγράμματα υλοποιούνται σε τοπικό επίπεδο, με τη στήριξη τοπικών φορέων (13 Δομές Στήριξης, μέσω του δικτύου των αντενών τους).

3.1.6. Πλεονεκτήματα – Αδυναμίες της υφιστάμενης κατάστασης (SWOT Analysis)

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται συνολικά η καταγραφή των Πλεονεκτημάτων – Αδυναμιών, που στηρίζεται στην προαναφερθείσα ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και αποτελεί τη βάση για τον καθορισμό της επιλεγμένης στρατηγικής για την αγροτική ανάπτυξη της χώρας στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2007-2013.

Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης (SWOT Analysis)				
	Πλεονεκτήματα (Strengths)	**Αδυναμίες (Weaknesses)**	**Ευκαιρίες (Opportunities)**	**Απειλές (Threats)**
Οικονομική κατάσταση – ανταγωνιστικότητα του γεωργικού, αγροδιατροφικού και δασοκομικού τομέα	Παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας που συνδέεται με την εφαρμογή της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας Σημαντική θέση του αγροδιατροφικού τομέα στην ελληνική οικονομία Σημαντικό ποσοστό προϊόντων φυτικής παραγωγής που συνθέτουν τη Μεσογειακή Διατροφή Σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων του αγροδιατροφικού τομέα με ισχυρή παρουσία στις παγκόσμιες αγορές Ευνοϊκές προϋποθέσεις από άποψη κλίματος και εδαφών για βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία Ευνοϊκές επιχειρηματικές συνθήκες λόγω μακροοικονομικής σταθερότητας (ΟΝΕ) Διαφαινόμενη τάση βελτίωσης της ηλικιακής σύνθεσης μέσω της	Γεωφυσικοί περιορισμοί (έντονο ανάγλυφο του εδάφους, νησιωτικός χαρακτήρας) με αποτέλεσμα τη διάσπαση της γεωργικής παραγωγής και της αγοράς Μικρό μέγεθος γεωργικών εκμεταλλεύσεων και κατακερματισμένος μέσος κλήρος Υστέρηση ζωικής παραγωγής Τάση μείωσης των επενδύσεων στο γεωργικό τομέα Αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο των γεωργικών προϊόντων Προβληματική διασύνδεση πρωτογενούς παραγωγής – μεταποίησης Προβληματική ηλικιακή σύνθεση απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα Χαμηλό επίπεδο τεχνικής υποστήριξης – καθοδήγησης των γεωργών	Αξιοποίηση ενισχύσεων για παραγωγή προϊόντων υψηλής ποιότητας, υψηλής προστιθέμενης αξίας και ζήτησης σε όλο το φάσμα της πρωτογενούς παραγωγής Αξιοποίηση των εδαφοκλιματολογικών συνθηκών και της αυξανόμενης ζήτησης για παραγωγή βιολογικών προϊόντων φυτικής και ζωικής παραγωγής Αυξημένη ζήτηση για αγροδιατροφικά προϊόντα υψηλής ποιότητας στην χώρα Αξιοποίηση της έμφασης της ΕΕ στην αειφόρο προσέγγιση της γεωργίας – κτηνοτροφίας Η παροχή ενισχύσεων για υιοθέτηση μεθόδων παραγωγής που καλύπτουν τις υποχρεώσεις των κωδίκων ορθής γεωργικής πρακτικής Σημαντικό ποσοστό εξαγωγών γεωργικών προϊόντων Φυτικής	Αύξηση της έντασης του ανταγωνισμού με την περαιτέρω απελευθέρωση των αγορών (ΠΟΕ) Περιορισμός των πόρων της ΕΕ για τη στήριξη του γεωργικού τομέα Διαταραχές στην ισορροπία βασικών κλάδων της φυτικής παραγωγής με την αναμόρφωση της ΚΓΠ Δυσκολία προσαρμογής στα δεδομένα συμμόρφωσης από την εφαρμογή της νέας ΚΓΠ Αύξηση των τιμών του πετρελαίου και του κόστους των εισροών στον πρωτογενή τομέα Περιορισμένες δυνατότητες των παραγωγών να προσαρμοστούν στις αναγκαίες αναδιαρθρώσεις και εκσυγχρονισμούς Έλλειψη δομών υποστήριξης παραγωγών για την παραγωγή, διάθεση και εμπορία γεωργικών

Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης (SWOT Analysis)				
	Πλεονεκτήματα (Strengths)	**Αδυναμίες (Weaknesses)**	**Ευκαιρίες (Opportunities)**	**Απειλές (Threats)**
	αύξησης των νεαρών ατόμων στον πρωτογενή τομέα και της πρόωρης συνταξιοδότησης	Χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και κατάρτιση των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα Χαμηλό επίπεδο οργάνωσης των συνεταιριστικών οργανώσεων Μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων του αγροδιατροφικού τομέα με έλλειψη υιοθέτησης και ανάπτυξης καινοτομιών, τεχνολογικού εκσυγχρονισμού και ποιότητας, υγιεινής και ασφάλειας των προϊόντων τους Ελλείψεις στους ελεγκτικούς μηχανισμούς του Κράτους και της αυτοδιοίκησης σε ζητήματα ποιότητας προϊόντων – προστασίας περιβάλλοντος – καταναλωτή Μείωση του πληθυσμού των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών Χαμηλή παραγωγικότητα του δασοκομικού τομέα	Παραγωγής ως προς τις συνολικές εξαγωγές της χώρας Προαγωγή της συμβολαιακής γεωργίας Διαμόρφωση ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος Έμφαση στη δια βίου μάθηση και αξιοποίησή της για τη βελτίωση των δεξιοτήτων και των γνώσεων του ανθρώπινου δυναμικού Δυνατότητα ανάπτυξης μηχανισμών και θεσμών υποστήριξης – καθοδήγησης – πληροφόρησης και διάχυσης της καινοτομίας στον πρωτογενή τομέα	προϊόντων Ανεπαρκής μεταφορά και διάχυση τεχνογνωσίας και καινοτομιών στη γεωργική παραγωγή σε σχέση με τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις διεθνώς
Περιβαλλοντική κατάσταση	Υψηλό απόθεμα περιοχών φυσικού κάλλους, πλούσιας	Τάσεις εγκατάλειψης της γεωργικής δραστηριότητας σε ορεινές και	Δυνατότητες παραγωγής ενέργειας από την αξιοποίηση της	Σχετικά υψηλά ποσοστά απειλούμενων ειδών

Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης (SWOT Analysis)				
	Πλεονεκτήματα (Strengths)	**Αδυναμίες (Weaknesses)**	**Ευκαιρίες (Opportunities)**	**Απειλές (Threats)**
	περιβαλλοντικής κληρονομιάς και ιδιαίτερης γεωμορφολογίας Δάση μεγάλης γενετικής ποικιλότητας Επίπεδο ποιότητας των υδατικών πόρων που καλύπτει σε μεγάλο βαθμό τα όρια που τίθενται σε σχετικές Κοινοτικές Οδηγίες Σημαντικός αριθμός περιοχών υψηλής περιβαλλοντικής αξίας Ευνοϊκές προϋποθέσεις για ανάπτυξη βιολογικής κτηνοτροφίας Μεγάλος αριθμός προτεινόμενων τόπων κοινοτικής σημασίας (πΤΚΣ) Σημαντικός αριθμός ζωνών ειδικής προστασίας (ΖΕΠ)	μειονεκτικές περιοχές με αρνητικές συνέπειες στην προστασία του περιβάλλοντος Ανθρωπογενείς πιέσεις σε περιοχές NATURA και υψηλής φυσικής αξίας περιοχές, καθώς και σε δάση και δασικές εκτάσεις (κτηνοτροφία, οικιστική ανάπτυξη) Υποβάθμιση υπόγειων υδροφορέων από ανθρωπογενείς δραστηριότητες (υφαλμύρωση, νιτρικά, βιομηχανικά απόβλητα) Ανισομερή κατανομή του υδατικού δυναμικού της χώρας Πολλά άνυδρα ή με περιορισμένους υδατικούς πόρους νησιά της χώρας - Ελλείψεις στην ορθολογική διαχείριση υδατικών πόρων Ελλείψεις στο καθεστώς προστασίας και διαχείρισης σε περιοχές NATURA Έλλειψη ορθολογικών διαχειριστικών πρακτικών σε δασικές περιοχές	γεωργικής και δασοκομικής παραγωγής συμβάλλοντας στον περιορισμό της κλιματικής αλλαγής Ενίσχυση της ΕΕ στην αειφόρο προσέγγιση της γεωργίας – κτηνοτροφίας Αυξημένη ευαισθητοποίηση των πολιτών για την προστασία του περιβάλλοντος και ασφάλεια των τροφίμων Ανάπτυξη ελεγκτικών μηχανισμών για το περιβάλλον	Υψηλός κίνδυνος διάβρωσης εδαφών Ξηρασία λόγω κλιματικής αλλαγής Υψηλό κόστος για την αναστροφή της περιβαλλοντικής υποβάθμισης Κίνδυνος εγκατάλειψης εκτάσεων γης με αποτέλεσμα την απώλεια της υφιστάμενης φυσικής τους αξίας Έλλειψη μέτρων για την αποφυγή συγκρούσεων χρήσεων γης Έλλειψη μέτρων προστασίας της γεωργικής γης

Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης (SWOT Analysis)				
	Πλεονεκτήματα (Strengths)	**Αδυναμίες (Weaknesses)**	**Ευκαιρίες (Opportunities)**	**Απειλές (Threats)**
Κοινωνικο-οικονομική κατάσταση στις αγροτικές περιοχές	Ευνοϊκές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη συμπληρωματικής απασχόλησης και της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας Ύπαρξη σημαντικού αριθμού πιστοποιημένων προϊόντων σε συνδυασμό με μια αυξανόμενη τάση ζήτησής τους Αξιόλογη πολιτιστική, λαϊκή και αγροτική κληρονομιά στις αγροτικές περιοχές και εκτενής χωρική διασπορά αυτής Πολυετής εμπειρία στην εφαρμογή προγραμμάτων τοπικών στρατηγικών ανάπτυξης Εξοικείωση με τη φιλοσοφία LEADER	Υστέρηση των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών της χώρας ως προς το εισόδημα, τη δημογραφική σύνθεση, το μορφωτικό επίπεδο και τις υποδομές Έλλειψη τουριστικών υποδομών και χαμηλή ποιότητα τουριστικών υπηρεσιών σε συγκεκριμένες περιοχές Χαμηλό επίπεδο κατάρτισης – εκπαίδευσης και εξειδίκευσης του ανθρώπινου δυναμικού Υστέρηση στις δομές εμπορίας και διανομής αγροτικών προϊόντων Ανεπαρκής αξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων Χαμηλή διείσδυση και αξιοποίηση των ΤΠΕ στην ύπαιθρο Χαμηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ μεταξύ των κατοίκων αγροτικών και αστικών περιοχών Περιορισμένη χρονική διάρκεια τουριστικής ζήτησης και έντονη εποχικότητα	Αξιοποίηση της 'ολοκληρωμένης' οπτικής και πολιτικής της ΕΕ για την κοινωνικοοικονομική και πολιτισμική ανάπτυξη της υπαίθρου – έμφαση στην ποιότητα ζωής, στις υποδομές υγείας, παιδείας, συγκοινωνίας Υψηλό απόθεμα περιοχών φυσικού κάλλους, πλούσιας πολιτιστικής – περιβαλλοντικής κληρονομιάς και ιδιαίτερης γεωμορφολογίας περαιτέρω ενίσχυση της πολυαπασχόλησης, ιδίως με δραστηριότητες του τουρισμού της υπαίθρου Αυξανόμενη ζήτηση για εναλλακτικές μορφές τουρισμού Αυξημένη ζήτηση διαφοροποιημένου τουρσιτικού προϊόντος Αυξανόμενη ζήτηση για νέους τουριστικούς προορισμούς Ενθάρρυνση της εισόδου γυναικών στη γεωργία και γενικότερα στην αγορά εργασίας στις αγροτικές περιοχές	Πληθυσμιακή αποδυνάμωση με την εγκατάλειψη ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, κυρίως από το νεανικό πληθυσμό Χαμηλός βαθμός αξιοποίησης των δυνατοτήτων επιχειρηματικής και τουριστικής δραστηριότητας στις ορεινές και νησιωτικές περιοχές Αδυναμία προσαρμογής στις απαιτήσεις της νέας ΚΑΠ Αδυναμία ανάσχεσης της πληθυσμιακής ερήμωσης ορεινών, μειονεκτικών περιοχών/ διατήρηση των τάσεων αστικοποίησης

Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης (SWOT Analysis)				
	Πλεονεκτήματα (Strengths)	**Αδυναμίες (Weaknesses)**	**Ευκαιρίες (Opportunities)**	**Απειλές (Threats)**
		Χαμηλή διαφοροποίηση της οικονομίας της υπαίθρου	Βελτίωση και δημιουργία νέως υποδομών πρόσβασης στις αγροτικές περιοχές Διαφαινόμενη τάση επαναγκατάστασης στον αγροτικό χώρο για κατοίκηση και ανάληψη επιχειρηματικής δραστηριότητας Διάδοση των εφαρμογών ΤΠΕ για την εξυπηρέτηση του πολίτη και των επιχειρήσεων	

3.1.7. Στρατηγικές κατευθύνσεις πολιτικής για την Αγροτική Ανάπτυξη την 4η Προγραμματική Περίοδο.

Με βάση τα μεθοδολογικά δεδομένα. η ανάλυση SWOT θα πρέπει, αφενός να παρουσιάζει και να αποσαφηνίζει τα Δυνατά σημεία και τις Αδυναμίες (S,W) δηλαδή τους εσωτερικούς παράγοντες, αφετέρου δε τις Ευκαιρίες και τις Απειλές (O,P) δηλαδή τους εξωτερικούς παράγοντες, που επηρεάζουν την πορεία της Αγροτικής Ανάπτυξης της χώρας στην προκειμένη περίπτωση, έχοντας ως βάση την αποτύπωση και ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και τον προσδιορισμό των προβλημάτων και αναγκών, με τελικό στόχο τον έλεγχο της σχετικότητας της επιλεχθείσας στρατηγικής.

Σημειώνονται τα εξής:

Τα δυνατά και αδύνατα σημεία χαρακτηρίζουν το εσωτερικό περιβάλλον της χώρας, ενώ οι ευκαιρίες και απειλές συσχετίζουν το εξωτερικό περιβάλλον με την εξεταζόμενη χωρική ενότητα.

Ο συνδυασμός τους θα πρέπει να τεκμηριώνει το αναπτυξιακό όραμα (και αντίστροφα).

Η κατηγοριοποίηση της ανάλυσης SWOT ανά θεματική προτεραιότητα του ΕΣΣΑΑ κατευθύνει το σχεδιασμό σε ένα πλαίσιο άμεσα συμβατό τόσο με την εθνική όσο και την ευρωπαϊκή στρατηγική για την ανάπτυξη των περιφερειακών οικονομιών και κοινωνιών.

Η ανάλυση SWOT διαιρείται σε δύο επιμέρους βασικές ενότητες:

Στοιχεία του εσωτερικού περιβάλλοντος που αφορούν τα υφιστάμενα ισχυρά σημεία και αδυναμίες. Ειδικότερα:

- Ισχυρά σημεία είναι κάθε ενδογενής αναπτυξιακός συντελεστής που συμβάλλει στην αξιοποίηση των ευκαιριών και στην αντιμετώπιση των απειλών.
- Αδυναμίες είναι κάθε ενδογενής αναπτυξιακή συνθήκη ή έλλειμμα που υπονομεύει την ανταγωνιστική θέση της χώρας ή παρεμποδίζει την αξιοποίηση των ευκαιριών.

Στοιχεία του εξωτερικού περιβάλλοντος που αφορούν τις υφιστάμενες απειλές και τις μη διερευνημένες ευκαιρίες. Ειδικότερα:

- Ευκαιρίες είναι κάθε εξωγενής συνθήκη ή χαρακτηριστικό που ευνοεί την τόνωση της ζήτησης ή που συντελεί στη διαμόρφωση συγκριτικού πλεονεκτήματος.
- Απειλές είναι η πρόκληση που δημιουργείται εξαιτίας μη ευνοϊκών τάσεων ή κάθε εξωγενούς συνθήκης που ασκεί μη ευνοϊκή επίδραση στην αναπτυξιακή θέση της χωρικής ενότητας.

Η συνδυασμένη ανάλυση - όπως θα επεξηγηθεί παρακάτω - των ισχυρών σημείων και των αδυναμιών από κοινού με τις ευκαιρίες και τις απειλές που συνδέονται με το εξωτερικό περιβάλλον έχει ως αποτέλεσμα την προκαταρκτική διαμόρφωση των

στόχων, της αναπτυξιακής στρατηγικής, καθώς και την ιεράρχηση των στρατηγικών προτεραιοτήτων, με βάση το χρονικό ορίζοντα (βραχύ-, μέσο-, μακροπρόθεσμο) υλοποίησης που απαιτείται για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων.

Το αποτέλεσμα της ανάλυσης SWOT συνθέτει το πλαίσιο διαμόρφωσης του αναπτυξιακού οράματος και της επιλογής δημόσιων πολιτικών που προσανατολίζονται στην κάλυψη των ενδογενών αναγκών λαμβάνοντας υπόψη το υφιστάμενο εξωγενές δυναμικό.

Πρακτικά, η διαδικασία παραγωγής πολιτικής διενεργείται μέσω της ομαδοποίησης των τεταρτημόριων της ανάλυσης SWOT όπως εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα. Ειδικότερα, στον πίνακα αυτό (SWOT Matrix) παρουσιάζεται σχηματικά ο τρόπος αξιοποίησης της ανάλυσης SWOT για την διαμόρφωση κομβικών επιλογών πολιτικής για τη χωρική ενότητα, ανάλογα με την συνδυασμένη ανάγνωση των τεταρτημόριων ανά ζεύγος (ισχυρά σημεία με ευκαιρίες, αδυναμίες με ευκαιρίες, ισχυρά σημεία με απειλές, αδυναμίες με απειλές). Στα τεταρτημόρια συνδυασμού που προκύπτουν περιέχονται εναλλακτικές αλλά ρεαλιστικές, με βάση τον συνδυασμό των ενδογενών με τα εξωγενή χαρακτηριστικά, κατευθύνσεις πολιτικής, οι οποίες κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες σύμφωνα με τον χαρακτήρα τους.

	Ισχυρά Σημεία	**Αδυναμίες**
Ευκαιρίες	**Επιταχυντικές πολιτικές (S-O strategies)**	**Διαρθρωτικές πολιτικές (W-O strategies)**
Απειλές	**Σταθεροποιητικές πολιτικές (S-T strategies)**	**Προληπτικές πολιτικές (W-T strategies)**

Οι κατηγορίες των κατευθύνσεων πολιτικής είναι οι εξής:

Επιταχυντικές πολιτικές (growth-accelerating/expansionary policies). Αποβλέπουν στην διαστολή του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης και στη διατήρηση – διεύρυνση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.

Διαρθρωτικές πολιτικές (structural policies). Αντιμετωπίζουν διαχρονικές στρεβλώσεις και αναπτυξιακές στερήσεις και συμβάλουν στη διατηρησιμότητα - βιωσιμότητα του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης.

Σταθεροποιητικές πολιτικές (stabilisation policies). Στοχευμένες πολιτικές που εξουδετερώνουν ή αντισταθμίζουν συγκεκριμένες αρνητικές εξελίξεις ή τάσεις στο αναπτυξιακό περιβάλλον.

Προληπτικές πολιτικές (preventive/discretionary policies). Επιλεκτικές πολιτικές που προλαμβάνουν και αμβλύνουν αρνητικές επιδράσεις στο ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης.

Βάσει της ανάλυσης αυτής προκύπτει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση του αναπτυξιακού οράματος της χώρας και, ειδικότερα, φαίνεται στον πίνακα με ποιο τρόπο είναι σκόπιμο να εξελιχθεί η Αγροτική Ανάπτυξη στο βραχυ-μεσοπρόθεσμο μέλλον, ποιες είναι οι βασικές προτεραιότητες στρατηγικής και ποιοι οι κατευθυντήριοι άξονες για την ανάπτυξή της. Επίσης ο πίνακας αποτελεί βασικό υλικό για εκλογή της στρατηγικής που παρουσιάζεται σε επόμενο κεφάλαιο.

Από την συνδυαστική εξέταση των ισχυρών σημείων, αδυναμιών, ευκαιριών και απειλών προκύπτουν τα ακόλουθα αποτελέσματα.

Ο συνδυασμός ισχυρών σημείων και ευκαιριών που οδηγεί στην υιοθέτηση επιταχυντικών πολιτικών βρίσκεται στην Τρίτη θέση (η τομή τους λαμβάνει την τιμή 44).

Ο συνδυασμός ευκαιριών με αδυναμίες που οδηγεί στην υιοθέτηση διαρθρωτικών πολιτικών βρίσκεται στη πρώτη θέση (η τομή τους λαμβάνει την τιμή 58).

Ο συνδυασμός των ισχυρών σημείων με τις απειλές που οδηγεί στην υιοθέτηση σταθεροποιητικών πολιτικών βρίσκεται στην τέταρτη και τελευταία θέση (η τομή τους λαμβάνει την τιμή 42)

Ο συνδυασμός των αδυναμιών με τις απειλές που οδηγεί στην υιοθέτηση προληπτικών πολιτικών λαμβάνει την δεύτερη υψηλότερη τιμή (η τομή τους λαμβάνει την τιμή 56).

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το καταλληλότερο μίγμα πολιτικής είναι εκείνο που δίνει έμφαση στην υιοθέτηση ενός μίγματος διαρθρωτικών πολιτικών που θα επιδιώκει την κατά το δυνατόν ομαλότερη μετάβαση στα νέα δεδομένα που δημιουργεί η νέα ΚΓΠ, χωρίς να διαρραγεί ο κοινωνικοοικονομικός ιστός των αγροτικών περιοχών.

Η εξέταση των «μακροοικονομικών» μεγεθών της ελληνικής γεωργίας που παρουσιάσθηκε αναλυτικά στο κεφάλαιο της υφιστάμενης κατάστασης αναδεικνύει ότι η ελληνική γεωργία έχει φθάσει σε ένα οριακό σημείο. Η διατήρηση του όγκου αλλά και της αξίας της ελληνικής γεωργικής παραγωγής σχεδόν σταθερή με σημαντικότατη μείωση της απασχόλησης αναδεικνύει την σημαντική αύξηση της παραγωγικότητας που σημειώνει ο τομέας. Η νέα ΚΓΠ παρέχει τουλάχιστον μέχρι το 2013 μέσω της αποδεσμευμένης ενίσχυσης ένα «Δίκτυ» κοινωνικής προστασίας. Η περαιτέρω ανάπτυξη της ελληνικής γεωργίας μπορεί να προέλθει μόνο μέσω της υιοθέτησης ενός μοντέλου «επιχειρηματικής» γεωργίας που θα βασίζεται στις τιμές της αγοράς και θα δύναται να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό σε μια απελευθερωμένη παγκόσμια αγορά που η «στήριξη» σε όρους επιδότησης της παραγωγής θα τείνει να μηδενίζεται. Στο πρότυπο αυτό είναι εξαιρετικά αμφίβολο αν μπορεί να προσαρμοσθεί το σύνολο των απασχολούμενων στον πρωτογενή όπως επίσης και οι 820.000 περίπου γεωργικές εκμεταλλεύσεις της χώρας για τους λόγους και τις αιτίες που αναλυτικά παρουσιάσθηκαν στην περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης. Παράλληλα όμως γίνεται ολοένα και περισσότερο κατανοητό ότι η

«γεωργία» μπορεί να διαδραματίσει ένα ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην διαχείριση και προστασία του περιβάλλοντος ενώ ιδιαίτερα για την Ελλάδα η παραμονή των κατοίκων στις αγροτικές περιοχές αποτελεί κεντρική επιδίωξη της Περιφερειακής πολιτικής.

Η μείωση των ανισοτήτων μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών με τις επιμέρους διαφοροποιήσεις που παρουσιάζει η τυπολογία τους (περιαστικές αγροτικές περιοχές, απομακρυσμένες και ορεινές αγροτικές περιοχές) αποτελεί κοινή επιδίωξη τόσο της πολιτικής συνοχής όσο και της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Κατά συνέπεια η βελτίωση των αναπτυξιακών επιδόσεων των αγροτικών περιοχών είναι δεδομένο ότι δεν μπορεί να προέλθει και δεν θα προέλθει μόνο μέσω του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013 αλλά από το σύνολο των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών ταμείων και από το Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα.

Με βάση τα ανωτέρω προκύπτει το ακόλουθο μίγμα πολιτικής και οι επιμέρους συνιστώσες του που θα υλοποιηθεί μέσω του ΠΑΑ:

	Ισχυρά σημεία	Αδυναμίες
	ΕΠΙΤΑΧΥΝΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	**ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ**
Ευκαιρίες	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας της ελληνικής γεωργίας, κτηνοτροφίας, της δασοκομίας και του αγροδιατροφικού τομέα κυρίως μέσω της αύξησης της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων τους, αλλά και ενσωματώνοντας καινοτομίες και νέες γνώσεις	Αναβάθμιση και βελτίωση των υποδομών και αναδιάρθρωση του φυσικού δυναμικού
		Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές
	Αλλαγή στα διατροφικά πρότυπα και έμφαση στην ποιότητα ασφάλεια και υγιεινή των προϊόντων διατροφής	Βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού και της γνώσης του
	Βελτίωση του βιοτικού επιπέδου αλλά και συνολικά της ποιότητας της ζωής των κατοίκων της υπαίθρου μέσω της βελτίωσης της προσβασιμότητας των αγροτικών περιοχών από την ολοκλήρωση των μεταφορικών υποδομών της χώρας (ΕΣΠΑ)	Ενίσχυση του πολυλειτουργικού ρόλου της γεωργίας, διαφοροποίηση της οικονομίας των αγροτικών περιοχών μέσω της υιοθέτησης στρατηγικών ολοκληρωμένης τοπικής ανάπτυξης
	.	
	ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	**ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ**
Απειλές	Συγκράτηση του πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές, ιδιαίτερα σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές και ιδίως στα μικρά νησιά	Προστασία των φυσικών πόρων κατά την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας
		Άμβλυνση της γήρανσης των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα αλλά και στις αγροτικές περιοχές
		Αύξηση της συμβολής της γεωργίας και των δασών στην προστασία και αναβάθμιση του περιβάλλοντος

3.1.8. Στρατηγική για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων των πυρκαγιών του θέρους του 2007

Οι πυρκαγιές Ιουλίου – Αυγούστου 2007, στη κλίμακα που εκδηλώθηκαν, προκάλεσαν μια ανατροπή στο κοινωνικό και οικονομικό καθεστώς περιοχών με έντονη γεωργική δραστηριότητα κυρίως στους Νομούς Λακωνίας, Αρκαδίας, Μεσσηνίας, Κορινθίας, Αχαΐας, Ηλείας και Ευβοίας.

Η εκτίμηση του ακριβούς μεγέθους των ζημιών βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη. Σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα δεδομένα που βασίζονται σε δορυφορικές εικόνες, επιτόπιες καταγραφές από το προσωπικό του ΕΛΓΑ (αρμόδια υπηρεσία για την καταγραφή των ζημιών στην γεωργική παραγωγή και την καταβολή των αποζημιώσεων στους παραγωγούς) και κλιμάκια μηχανικών του ΥΠΕΧΩΔΕ, αλλά και τα πρώτα στοιχεία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α και Β βαθμού, οι καταστροφές σε παραγωγικό δυναμικό και υποδομές συνοψίζονται στην απώλεια ανθρώπινων ζωών που ανέρχονται συνολικά σε 74 νεκρούς, 250.000 εκτάρια (ha) καμένων δασικών εκτάσεων και αγροτικών καλλιεργειών, με δυσμενέστατες συνέπειες στα εν λόγω οικοσυστήματα, στις προστατευόμενες περιοχές Natura 2000, στην πανίδα και στο ευρύτερο φυσικό περιβάλλον, καταστροφές στο ανθρωπογενές περιβάλλον.

Το μεγαλύτερο «κόστος» των πυρκαγιών αποτιμάται στην **Πελοπόννησο** όπου οι καμένες εκτάσεις φτάνουν τα 177.265,4 ha, από τα οποία περισσότερα από τα μισά δηλαδή 97.518 ha (55%), ήταν δάση και δασικές εκτάσεις. Από τα υπόλοιπα το 41% (78.104,2 ha) ήταν γεωργικές καλλιέργειες και το 1% (1.643,2 ha) οικισμοί, δρόμοι, γήπεδα και άλλες τεχνητές επιφάνειες. Παράλληλα σημειώνεται ότι μεταξύ των άλλων, καταστράφηκαν περιοχές ιδιαίτερης οικολογικής αξίας, που φιλοξενούσαν σπάνια είδη πανίδας και χλωρίδας.

Στις πληγείσες περιοχές - νομούς η τοπική οικονομία εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τον πρωτογενή τομέα με γεωργία και κτηνοτροφία μικρής κλίμακας, ενώ τα τελευταία χρόνια έχει υπάρξει μια μικρής κλίμακας στροφή προς αγροτουριστικές δραστηριότητες.

Ζημιές στην αγροτική παραγωγή

Σε ό,τι αφορά τις **καλλιέργειες** που επλήγησαν, πιο σημαντικές όλων είναι οι ζημιές στους εκτεταμένους ελαιώνες της περιοχής. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις πρώτες διαθέσιμες πληροφορίες, μόνο στην Ηλεία καταστράφηκε το 50% του δυναμικού ελαιοπαραγωγής. Σύμφωνα με τις προκαταρκτικές εκτιμήσεις του WWF Ελλάς και του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, μετά από αυτοψίες στην Πελοπόννησο διαπιστώθηκαν και αρκετά εκτεταμένες –αν και μικρότερης οικονομικής σημασίας- ζημιές σε αμπέλια ενώ σημαντικά μικρότερης σημασίας είναι οι ζημιές στις αροτραίες εκτάσεις και τα κηπευτικά. Οι ζημιές στη γεωργία

συμπληρώνονται και από τις έμμεσες ζημιές που προκύπτουν από καταστροφές σε σχετικές υποδομές (αποθήκες) αλλά και στον εξοπλισμό.

Ο κλάδος της **κτηνοτροφίας** επλήγη επίσης σοβαρά. Η τελική αποτίμηση καταδεικνύει τις τεράστιες απώλειες σε ζωικό κεφάλαιο που συμπληρώνονται και από τις καταστροφές σχετικών υποδομών, όπως οι στάβλοι. Στις επιπτώσεις στην κτηνοτροφία εκτός της απώλειας σε ζωικό κεφάλαιο και των καταστροφών των παγίων εγκαταστάσεων πρέπει να συνυπολογισθεί και η καταστροφή των βοσκοτόπων με δεδομένη την κατά βάση εκτατική μορφή της κτηνοτροφίας στις πυρόπληκτες περιοχές. Σε επόμενη φάση, η κτηνοτροφία της περιοχής μπορεί να δεχτεί επίσης ισχυρά πλήγματα από τις σχετικές απαγορεύσεις της βόσκησης, εάν αυτές δεν αποφασιστούν και με γνώμονα τη διατήρηση του κλάδου στην περιοχή.

Οι εκτιμήσεις σε **καταστροφές στο φυτικό κεφάλαιο, σε ζωικό κεφάλαιο και σε πάγιες εγκαταστάσεις,** όπως έχουν καταγραφεί από τον ΕΛΓΑ παρουσιάζεται στον κατωτέρω πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΖΗΜΙΩΝ

	ΦΥΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ (ΣΕ Ha)					ΠΑΓΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ (σε τμ.)						ΖΩΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ					
ΝΟΜΟΣ	**Ελιές**	**ΟΠΩΡΟΦΟΡΑ**	**ΑΜΠΕΛΙΑ**	**Διάφορα κηπευτικά**	**αραβόσιτος**	**Σταύλοι**	**πλήθος**	**σταυλουπόστεγα**	**πλήθος**	**αιγοπροβατοστάσια**	**πλήθος**	**Αίγες**	**μόνοπλα**	**πρόβατα**	**βοοειδή**	**μελισσοσμήνος**	**πλήθος**
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1.399,14	456,53	71,16	23,31	34,45	9.479	126	9.071	177	722	16	1.342	37	1.145	4	4.917	95
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	1.735,45	20,66	6,56	1,35	0,00	8429	88	1758	40	80	2	911	4	368	296	2300	42
ΑΧΑΙΑΣ	1.305,20	74,69	608,28	1,07	0,00	4.219	75	85	3			1.257	8	613	4	580	24
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	565,73	7,14	144,05	1,40	0,95	440	10					235		185		28	3
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	2.121,50	257,52	61,09	29,82	1,40	4.145	82	3.807	92	102	3	2.372	8	533	23	1.810	46
ΗΛΕΙΑΣ	15.711,23	458,04	1.134,50	45,78	71,50	18.647	841	4.438	223	590	8	3.815	65	9.791	136	7.956	242
ΕΥΒΟΙΑΣ	1.479,74	113,91	79,46	28,55	3,15	2.683	253	119	13	328	29	843	11	887	6	924	37
ΣΥΝΟΛΑ	24.318,00	1.388,49	2.105,09	131,28	111,45	48.042,00	1.475,00	19.278,00	548,00	1.822,00	58,00	10.775,00	133,00	13.522,00	469,00	18.515,00	489,00

Καταστροφές σε δασικές περιοχές

Εκτός από τις καταστροφές σε φυτικό και ζωικό κεφάλαιο στην Πελοπόννησο, επλήγησαν σοβαρά οι ακόλουθες **δασικές** περιοχές με ιδιαίτερη οικολογική αξία:

Δάσος και Λίμνη Καϊάφα: κάηκαν 757,7 ha (22,5% της προστατευόμενης περιοχής)

Ολυμπία: Κάηκαν 67 ha (21,3% της προστατευόμενης περιοχής)

Οροπέδιο Φολόης: Κάηκαν 2.994,3 ha (30,7% της προστατευόμενης περιοχής)

Όρος Ταΰγετος: Κάηκαν 8.654,2 ha (16,3% της προστατευόμενης περιοχής)

Όρος Πάρνωνας: Κάηκαν 4.506,6 ha (8,1% της προστατευόμενης περιοχής)

Όρη Μπαρμπάς και Κλωκός, φαράγγι Σελινούντα: Κάηκαν 3.047,6 ha (50,4% της προστατευόμενης περιοχής)

Φαράγγι Βουραικού: Κάηκαν 636,2 ha (29,2% της προστατευόμενης περιοχής)

Από τις δορυφορικές εικόνες του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών για τις δασικές πυρκαγιές (EFFIS), οι καμένες εκτάσεις δασών και δασικών εκτάσεων στην **Εύβοια** ανέρχονται σε 24.342 ha.

Καταστροφές σε υποδομές και ανθρωπογενές περιβάλλον

Εκτός από τις ζημιές που προκλήθηκαν στο φυσικό περιβάλλον και στις προστατευόμενες περιοχές, σημαντικές είναι και οι επιπτώσεις της πυρκαγιάς στις **παραγωγικές και οικιστικές υποδομές των πληγεισών περιοχών**. Οι αυτοψίες στην περιοχή κατέγραψαν επίσης αρκετά εκτενείς ζημιές στις υποδομές του οδικού δικτύου, αλλά και στις υποδομές τηλεπικοινωνιών και ηλεκτροδότησης.

Σύμφωνα με την καταγραφή των ζημιών από κλιμάκια μηχανικών του ΥΠΕΧΩΔΕ, τα αναλυτικά στοιχεία των ζημιών στις περιοχές των Νομών Αρκαδίας, Ηλείας, Λακωνίας, Μεσσηνίας, Κορινθίας και Εύβοιας ανά Νομό έχουν ως εξής:

Α/Α	ΝΟΜΟΙ	ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ		**ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΤΙΡΙΑ/ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ/ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΣΤΕΓΕΣ**		**ΣΤΑΥΛΟΙ/ΑΠΟΘΗΚΕΣ/ ΛΟΙΠΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ**	
		ΟΛΟΣΧΕΡΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΜΕΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΟΛΟΣΧΕΡΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΜΕΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΟΛΟΣΧΕΡΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΜΕΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ
1	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	185	110	6	3	157	171
2	ΗΛΕΙΑΣ	524	238	30	12	498	233
3	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	3	0	1	0	10	5
4	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	8	33	0	0	90	32
5	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	95	40	4	2	33	8
	ΣΥΝΟΛΟ	815	421	41	17	788	449

Επιπλέον, σημειώνεται ότι οι επιπτώσεις στον **τουρισμό** είναι σημαντικές, καθώς σημειώθηκε σοβαρό πλήγμα στο οικιστικό κεφάλαιο, το οποίο αποτελούσε πόλο έλξης επισκεπτών, και στα λοιπά τουριστικά αξιοθέατα της περιοχής. Για το μέλλον υπάρχει φόβος για επέκταση αυτής της υποβάθμισης του τουριστικού προϊόντος, σε περίπτωση άναρχης χωροθέτησης αναπτυξιακών επενδύσεων και παρεμβάσεων.

Οι επιπτώσεις της θεομηνίας καταγράφονται δραματικές για τις πληγείσες περιοχές και αφορούν στη συνοχή του κοινωνικού ιστού, την οικονομική δραστηριότητα, την απώλεια εισοδήματος, την μείωση της απασχόλησης, τον τουρισμό, την υποβάθμιση του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής των κατοίκων, το δημογραφικό κλπ.

Μια ενδεικτική εκτίμηση των συνεπειών της καταστροφής κυρίως για την περιοχή της Πελοποννήσου που σημειώθηκαν οι σημαντικότερες ζημίες δείχνει ότι αναμένεται :

- Μείωση κατά 80% της παραγωγής ελαιολάδου, για τουλάχιστον πέντε χρόνια
- Μείωση κατά 30-40% της παραγωγής σταφίδας, για τρία χρόνια
- Μείωση κατά 40% της παραγωγής γάλακτος, για δύο χρόνια
- Μείωση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών καθώς και σε βιοτεχνίες και βιομηχανίες που χρησιμοποιούσαν ως πρώτη ύλη τοπικά προϊόντα (ελαιοτριβεία, οινοποιεία, εργοστάσια σταφίδας)
- Μείωση της τουριστικής κίνησης στις περιοχές με οικολογικό και πολιτισμικό ενδιαφέρον (στα χωριά κοντά στη Ζαχάρω και την Ολυμπία)
- Εγκατάλειψη χιλιάδων καλλιεργούμενων εκταρίων από ετεροδημότες

- Υποβάθμιση παραθαλάσσιων περιοχών λόγω φερτών υλικών
- Εσωτερική μετανάστευση για τους νέους 20-25 χρόνων
- Εγκατάλειψη μικρών οικισμών
- Υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων στις περιοχές αυτές και κίνδυνος να επακολουθήσουν και άλλες καταστροφές όπως πλημμύρες και διαβρώσεις, αφού η επιφανειακή απορροή των υδάτων αναμένεται να αυξηθεί έως και 30%.

Σε ότι αφορά την χωρική κατανομή των καταστροφών παρατηρείται ότι οι σημαντικότερες επιπτώσεις καταγράφονται στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές οι οποίες και πριν την εκδήλωση των πυρκαγιών παρουσίαζαν ιδιαίτερα δυσμενή δημογραφική σύνθεση.

Συνεπώς, υπάρχει ο φόβος ερήμωσης των ορεινών όγκων με τη δημιουργία ρεύματος εσωτερικής μετανάστευσης. Υπάρχει επίσης, ο φόβος δημιουργίας μιας νέας πληθυσμιακής ομάδας που κινδυνεύει με κοινωνικό αποκλεισμό με δεδομένη την ηλικία και το μορφωτικό τους επίπεδο που δύσκολα θα τους επιτρέψει να στραφούν σε άλλο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Επίσης, είναι αμφίβολη η αναβίωση του δασικού πλούτου, σε όποιο βαθμό αυτό είναι πιθανόν, χωρίς τη φροντίδα των πληθυσμών που γνωρίζουν τη συμβίωση με το δάσος., ενώ τέλος η αγρό-τουριστική δραστηριότητα, που βρίσκεται στην παιδική της ηλικία, κινδυνεύει να εκμηδενιστεί.

Οι παραπάνω κίνδυνοι οδηγούν στην αναγκαιότητα ανάληψης δράσεων αποκατάστασης των περιοχών που επλήγησαν που θα περιλαμβάνουν την οικολογική, οικιστική και οικονομική συνιστώσα και θα προβλέπουν παράλληλες δράσεις σε όλους τους τομείς με βασικό στόχο την παραμονή των κατοίκων στις περιοχές κατοικίας τους .

Με στόχο την αποφυγή αποσπασματικών λύσεων και την χάραξη μιας βιώσιμης αναπτυξιακής στρατηγικής εκπονήθηκαν μελέτες για την κατάρτιση ενός ολοκληρωμένου χαρακτήρα αναπτυξιακού προγράμματος. Αρχικά είχε προβλεφθεί η χρηματοδότηση δράσεων μέσα από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Γ΄ΚΠΣ, καθώς και ανεξαρτήτων προγραμμάτων υπό τον συντονισμό του ΥΠΟΙΟ που θα περιελάμβαναν παρεμβάσεις άμεσου χαρακτήρα στις πληγείσες περιοχές. Παράλληλα, με την υποβολή των αναθεωρήσεων έγιναν πολλές συζητήσειςγια την αναγκαιότητα εκπόνησης ειδικών μελετών πριν την εφαρμογή οποιασδήποτε περέμβασης στις πυρόπληκτες περιοχές, κυρίως σε ότι αφορά στην φυσική αναγέννηση. Μάλιστα τον Μάϊο του 2008 πραγματοποιήθηκε σχετικό Συνέδριο που οργανώθηκε από το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, όπου τονίστηκε η ανάγκη εκπόνησης μελετών πριν την εφαρμογή ποιασδήποτε παρέμβασης, καθώς επίσης και του κεντρικού συντονισμού των δράσεων, ώστε να γίνει η κατανομή των επεμβάσεων

που θα υλοποιήσει κάθε Πρόγραμμα, με στόχο ολοκληρωμένες και αποτελεσματικότερες παρεμβάσεις.

Οι δράσεις του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης που μπορούν να συμβάλλουν στην αναζωογόνηση της οικονομίας των περιοχών που έχουν πληγεί ομαδοποιούνται σε :

1. Δημόσια έργα – Μελέτες

Οι παρεμβάσεις για τα δημόσια έργα εστιάζονται στην εκπόνηση των απαραίτητων μελετών και την κατασκευή των ακόλουθων κατηγοριών έργων :

α) δίκτυα πυρόσβεσης

β) αγροτική οδοποιΐα

γ) αντιδιαβρωτική προστασία

δ) διευθέτηση χειμάρρων

ε) αντιπλημμυρικά – αποστραγγιστικά

στ) εσωτερική οδοποιΐα

ζ) καταστραφέντα δίκτυα άρδευσης

η) ομβροδεξαμενές

θ) συμπληρωματικές υποδομές

Όλα τα ανωτέρω είναι μικρά δημόσια έργα που δύναται να υλοποιηθούν στους αγροτικούς Δήμους των πυρόπληκτων περιοχών.

2. Δασικά

α) Έργα αποκατάστασης δασοκομικού δυναμικού

β) Προληπτικά μέτρα προστασίας δασών

γ) Κατασκευή αντιπυρικών ζωνών δικτύων πυρόσβεσης

δ) Έργα Ορεινής Υδρονομίας

ε) Έργα περιβαλλοντικής αποκατάστασης

στ) Διαρκή παρακολούθησης της :

(1) φυσικής αναγέννησης των δασών και

(2) πανίδας

ζ) Έργα πολιτιστικού ενδιαφέροντος στα δάση

3. Ιδιωτικά έργα

α) τουριστικά (καταλύματα, εστίαση, αναψυχή)

β) βιοτεχνικές δραστηριότητες

γ) μεταποιητικές, τυποποιητικές μονάδες

δ) αποκατάσταση ανταγωνιστικότητας πυρόπληκτων επιχειρήσεων

Όπως προαναφέρθηκε, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει αναθέσει την εκπόνηση των μελετών που θα εξειδικεύσουν το περιεχόμενο **των επτά (7) Προγραμμάτων Αποκατάστασης Πυρόπληκτων Περιοχών.** (δηλαδή ένα (1) κατά Νομό).

Ο συνολικός προϋπολογισμός των δράσεων για τις πυρόπληκτες περιοχές θα ανέλθει στα **200 εκ. €.**

3.1.9. Στρατηγική για την ενσωμάτωση στο ΠΑΑ ειδικών ενεργειών σε σχέση με τις προτεραιότητες, που καθορίστηκαν στο πλαίσιο του Ελέγχου Υγείας της ΚΓΠ και του Ευρωπαϊκού Σχεδίου για την Ανάκαμψη της Οικονομίας»

Στο πλαίσιο του Ελέγχου Υγείας της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής και της έγκρισης του Ευρωπαϊκού Σχεδίου για την Ανάκαμψη της Οικονομίας, διατέθηκαν στην Ελλάδα επιπρόσθετοι πόροι, οι οποίοι ενσωματώθηκαν στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013 (ΠΑΑ), σε ενέργειες που σχετίζονται με τις νέες προκλήσεις και συγκεκριμένα με την προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος, τη διαχείριση των υδάτων και τα συνοδευτικά μέτρα της αναδιάρθρωσης του τομέα γαλακτοκομικών προϊόντων, καθώς και με τη δημιουργία/αναβάθμιση υποδομών ευρυζωνικού διαδικτύου.

Στο πλαίσιο του Ελέγχου Υγείας της ΚΓΠ, στην Ελλάδα κατανεμήθηκαν 134,1 εκ. €, περιορισμένος προϋπολογισμός, μέσω του οποίου δεν είναι δυνατό να χρηματοδοτηθούν ενέργειες κάτω από όλες τις προτεραιότητες, που περιγράφονται στις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές και ορίζονται στον Καν. (ΕΚ) 74/2009. Στο πλαίσιο αυτό αξιολογήθηκε η κατάσταση της χώρας στους τομείς των νέων προτεραιοτήτων και σε σχέση πάντα με τη στρατηγική, τα μέτρα, τις δράσεις του ΠΑΑ καθώς και του βαθμού υλοποίησής τους και αποφασίστηκε η κατανομή των πόρων σε ήδη υπάρχοντα Μέτρα του Προγράμματος.

Ειδικότερα:

Στα Μέτρα 121 «Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων», 123Α «Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων», και 226 «Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγή δράσεων πρόληψης (δράσεις 1 και 3), με στόχο : α) να βοηθηθούν οι παραγωγοί γαλακτοκομικών προϊόντων για να προσαρμοστούν στις μεταβαλλόμενες συνθήκες με τη λήξη του καθεστώτος γαλακτοκομικών ποσοστώσεων το 2015, β) να γίνει καλύτερη διαχείριση των υδάτων γ) χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) και δ) να περιοριστεί η κλιματική αλλαγή.

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Σχεδίου για την Ανάκαμψη της Οικονομίας κατανεμήθηκαν στην Ελλάδα 42,024 εκ. €, τα οποία δεσμεύονται στο Μέτρο 321 «Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό», προκειμένου να δημιουργηθούν/αναβαθμιστούν οι υποδομές ευρυζωνικού διαδικτύου σε αγροτικές περιοχές του Άξονα 3, στις οποίες δεν υφίσταται ευρυζωνική υποδομή. Θα δοθεί έμφαση και θα επιδιωχθεί η δημιουργία και αναβάθμιση διαδικτυακής υποδομής υψηλής ταχύτητας, ποιότητας, χωρητικότητας και απόδοσης στις αγροτικές περιοχές που ορίζονται στο Τεχνικό Δελτίο του Μέτρου για την κάλυψη των «λευκών κηλίδων» στο ευρυζωνικό χάρτη της χώρας, έτσι ώστε να προσφέρουν εύκολη, ασφαλή, ταχύτερη και αδιάλειπτη πρόσβαση στο διεθνές «ηλεκτρονικό πλέγμα» της γνώσης και της περιφερειακής ανάπτυξης στο πλαίσιο του εμπορίου και του τουρισμού μεταξύ άλλων. Θα ενισχυθούν δράσεις για την ανάπτυξη υποδομών ευρυζωνικής

πρόσβασης, που μπορεί να περιλαμβάνουν α) δημιουργία νέας ευρυζωνικής υποδομής συμπεριλαμβανομένων ευκολιών οπισθόζευξης β) επέκταση ήδη υφιστάμενης ευρυζωνικής υποδομής γ) ανάπτυξη παθητικής ευρυζωνικής υποδομής με την πιθανή αξιοποίηση των υποδομών δικτύων κοινής ωφέλειας, όπως Ενέργεια, Μεταφορές, Ύδρευσης, Αποχέτευσης, κλπ

Λεπτομέρειες σχετικά με τη στρατηγική πάνω στην οποία βασίζεται η κατανομή των πόρων στις προτεραιότητες που περιγράφονται παραπάνω, παρατίθενται στα Κεφάλαια 3.1.2.2, 3.1.3.2, 3.1.3.3 και 3.1.4.5. Εξειδίκευση των ειδικών ενεργειών που ενσωματώθηκαν στο ΠΑΑ σε σχέση με τις νέες προτεραιότητες γίνεται στο Κεφάλαιο 5 στα αντίστοιχα Τεχνικά Δελτία των Μέτρων.

3.2. Η στρατηγική που έχει επιλεγεί για την αντιμετώπιση πλεονεκτημάτων και αδυναμιών

Από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και τον προσδιορισμό των πλεονεκτημάτων και αδυναμιών που σχετίζονται με την οικονομική κατάσταση – ανταγωνιστικότητα του γεωργικού, αγροδιατροφικού και δασοκομικού τομέα, την περιβαλλοντική κατάσταση και την κοινωνικο-οικονομική κατάσταση στις αγροτικές περιοχές, προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα, που οδηγούν στην ανάγκη της διατύπωσης των στρατηγικών στόχων της ασκούμενης αγροτικής πολιτικής.

Κατά την κατάρτιση του ΕΣΣΑΑ 2007-2013, υιοθετήθηκε μια στρατηγική προσαρμοσμένη προς τις νέες κατευθύνσεις της πρόσφατης μεταρρύθμισης της ΚΓΠ, που εισήγαγε μείζονες αλλαγές οι οποίες πιθανώς θα έχουν σοβαρές επιπτώσεις στην οικονομία του συνόλου της αγροτικής παραγωγής. Οι επιπτώσεις αναμένεται να είναι σοβαρότερες σε παραδοσιακούς παραγωγικούς κλάδους, όπως του καπνού, των ζαχαρότευτλων και ενδεχομένως του βάμβακος αλλά και στα συστήματα παραγωγής, στις χρήσεις γης, στην απασχόληση και γενικότερα στις ευρύτερες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες της ελληνικής υπαίθρου. Οι σύγχρονες περιβαλλοντικές απαιτήσεις παίζουν καθοριστικό ρόλο στην νέα ΚΓΠ, η οποία ανταποκρίνεται τόσο με την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών παραμέτρων στους κανόνες της, όσο και με την ανάπτυξη γεωργικών πρακτικών που συμβάλλουν στη διατήρηση του περιβάλλοντος και στη διαφύλαξη της υπαίθρου. Η περιβαλλοντική διάσταση της ΚΓΠ αποσκοπεί κυρίως στον περιορισμό της εγκατάλειψης της γεωργικής γης και τη μείωση της απασχόλησης που θα προκληθεί αφενός και αφετέρου στην ανάγκη ικανοποίησης της ολοένα αυξανόμενης απαίτησης των ευρωπαίων καταναλωτών για καλύτερο περιβάλλον και ασφαλέστερα τρόφιμα.

Η αγροτική ανάπτυξη αποτελεί βασικό εργαλείο για την αναδιοργάνωση του γεωργικού τομέα καθώς επίσης και για την ενθάρρυνση της διαφοροποίησης και της καινοτομίας στις αγροτικές περιοχές.

Η διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων εντός της εκμετάλλευσης μέσω της στροφής σε νέες καλλιέργειες, η αλλαγή στην τεχνικοπαραγωγική κατεύθυνση της εκμετάλλευσης μέσω των επενδύσεων, η παροχή συμβουλών, η υιοθέτηση και τήρηση προτύπων, η προώθηση και προβολή των προϊόντων, η καθετοποίηση της παραγωγής, ο εκσυγχρονισμός των ΜΜΕ του αγροδιατροφικού τομέα μπορούν να συμβάλλει στην οικονομική μεγέθυνση, τη διατήρηση της απασχόλησης και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα, αποτελώντας το περιεχόμενο των επιταχυντικών πολιτικών.

Η βελτίωση των γνώσεων του απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα και η ευαισθητοποίηση τους στα θέματα της προστασίας του περιβάλλοντος, η βελτίωση των υποδομών και ιδιαίτερα όσων μπορούν να συμβάλλουν στην άμβλυνση των

διαρθρωτικών προβλημάτων, όπως το χαμηλό ποσοστό αρδευόμενων εκτάσεων, η μείωση του κατακερματισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, η βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές, η διαφοροποίηση των πηγών εισοδήματος αλλά και η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και συνακόλουθα η δημιουργία θέσεων απασχόλησης ιδιαίτερα σε κλάδους όπως ο τουρισμός που οι αγροτικές περιοχές παρουσιάζουν σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης μέσω της εφαρμογής ολοκληρωμένων στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης συνθέτουν το περιεχόμενο των διαρθρωτικών πολιτικών.

Η συνέχιση της άσκησης της γεωργικής δραστηριότητας σε ορεινές περιοχές και περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα στις οποίες οι παραγωγοί δεν μπορούν να έχουν ικανοποιητικές αποδόσεις λόγω εδαφολογικών – κλιματολογικών συνθηκών με την υιοθέτηση γεωργικών πρακτικών που δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον συνθέτουν το περιεχόμενο των σταθεροποιητικών πολιτικών.

Τέλος η άμβλυνση της δυσμενούς δημογραφικής σύνθεσης των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα, η διασφάλιση ομαλής «διαδοχής» στη γεωργική επαγγελματική δραστηριότητα, αλλά και η σημαντική αύξηση της συμβολής της γεωργίας – δασοκομίας στην προστασία και αναβάθμιση του περιβάλλοντος συνθέτουν το περιεχόμενο των προληπτικών πολιτικών.

Συμπερασματικά, ο απώτερος σκοπός από την εφαρμογή μίας πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης δεν θα πρέπει να είναι άλλος από τη δημιουργία μίας ευέλικτης πολυσυλλεκτικής οικονομίας της υπαίθρου με υψηλότερη προστιθέμενη αξία σε εφαρμογή της στρατηγικής της Λισσαβόνας. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην ενθάρρυνση της παραγωγής προϊόντων υψηλών ποιοτικών προδιαγραφών με χρήση μεθόδων παραγωγής φιλικών προς το περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης της βιολογικής παραγωγής, στη χρήση ανανεώσιμων πρώτων υλών και στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, σε συμφωνία με τους στόχους του Γκέτεμποργκ.

Η αγροτική κοινωνία οδεύει προς μια σύζευξη των γεωργικών και μη γεωργικών δραστηριοτήτων κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται αξιόλογη πρωτογενής παραγωγή, αλλά και ταυτόχρονη επιχειρηματική δράση στο εμπόριο, στο βιοτεχνικό τομέα και στις υπηρεσίες. Οι προβλεπόμενες παρεμβάσεις οφείλουν να ικανοποιήσουν μια σειρά αναγκών με βασικό στόχο τη βελτίωση της απασχόλησης, του εισοδήματος και των συνθηκών διαβίωσης στην ύπαιθρο οι οποίες προσδιορίζονται από τις αδυναμίες και τα μειονεκτήματα που αναφέρθηκαν παραπάνω.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, η συνολική στρατηγική για την Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας, η οποία ενσωματώνεται στη συνολική στρατηγική του ΕΣΠΑ που προωθεί την ενίσχυση των τριών πυλώνων που συνθέτουν την αειφόρο ανάπτυξη, δηλαδή την οικονομική, την κοινωνική και την περιβαλλοντική στοχεύοντας στην ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας της ελληνικής αγροτικής οικονομίας με παράλληλη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και γενικότερα της ποιότητας της ζωής

των κατοίκων της υπαίθρου, εστιάζεται στην ***αειφόρο Αγροτική Ανάπτυξη μέσω της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενή και αγροδιατροφικού τομέα, καθώς και του περιβάλλοντος, σε μία βιώσιμη ΄Υπαιθρο.***

Το παραπάνω αναπτυξιακό όραμα της Ελλάδας για την Αγροτική Ανάπτυξη την 4η Προγραμματική περίοδο εξυπηρετείται από τους ακόλουθους Στρατηγικούς Στόχους, μέσω των οποίων αξιοποιούνται οι ευκαιρίες και τα πλεονεκτήματα που τεκμηριώθηκαν και αναδείχθηκαν στην προηγούμενη ενότητα εστιάζοντας στο μίγμα πολιτικών που αναλύεται ανωτέρω, έχοντας απόλυτη συνέπεια με το ΕΣΣΑΑ 2007-2013.

Οι Στρατηγικοί Στόχοι του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας για την 4η Προγραμματική Περίοδο είναι οι :

Διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, της δασοκομίας και του αγροδιατροφικού τομέα (γενικός στρατηγικός στόχος 1)

Έμφαση θα δοθεί στο Γεωργικό Τομέα, έτσι ώστε αυτός να συμβάλει πιο αποδοτικά στην ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας βελτιώνοντας την παραγωγικότητά του αλλά δίνοντας επίσης περαιτέρω ώθηση στη βιομηχανία επεξεργασίας τροφίμων, η οποία αποτελεί ένα σημαντικό κρίκο της «αγροδιατροφικής αλυσίδας» (παραγωγή-μεταποίηση-εμπορία γεωργικών προϊόντων). Ένας ανταγωνιστικός Γεωργικός Τομέας αποτελεί την ικανή αλλά όχι απαραίτητα και αναγκαία συνθήκη για την τοπική ανάπτυξη σε μεγάλο τμήμα του Ελληνικού χώρου. Η δημιουργία ανταγωνιστικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων που έχουν τις προϋποθέσεις δυναμικής αγροτικής ανάπτυξης προάγεται κατά προτεραιότητα από το πρώτο στρατηγικό στόχο.

Με τον στόχο αυτό επιδιώκεται η βελτίωση των συνθηκών ανταγωνισμού των προϊόντων της πρωτογενούς και μεταποιημένης ελληνικής γεωργικής παραγωγής, έτσι ώστε αυτή να ανταπεξέλθει στις πιέσεις που θα προέλθουν από τη πιθανή διεύρυνση της εισαγωγικής διείσδυσης αφ' ενός, και αφ' ετέρου να διευρύνει τις εξαγωγικές της επιδόσεις. Οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις θα συντελέσουν αποφασιστικά στη βελτίωση του εισοδήματος των παραγωγών αλλά και θα προσφέρουν στην κατανάλωση ποιοτικά προϊόντα που θα σέβονται το περιβάλλον, τα οποία θα είναι πλήρως συμβατά με τους κανόνες της Ενιαίας Κοινοτικής Αγοράς, που σχετίζονται με την διασφάλιση της υγιεινής κατάστασης αυτών των προϊόντων και την προστασία του καταναλωτή.

Παράλληλα θα συμπεριληφθούν δράσεις αντιμετώπισης των διατηρούμενων διαρθρωτικών προβλημάτων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (ηλικιακή διάρθρωση, μικρό μέγεθος γεωργικών εκμεταλλεύσεων και κατακερματισμένος μέσος κλήρος) μέσω της πρόωρης συνταξιοδότησης και της ενθάρρυνσης εγκατάστασης νέων γεωργών καθώς και υποδομές ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα σχετικές με την πρόσβαση στη γεωργική και δασική γη, καθώς και τη διαχείριση των υδάτων. Η προετοιμασία για τη μετάβαση στο νέο περιβάλλον απαιτεί την ανάληψη δράσεων και πρωτοβουλιών, οι οποίες θα είναι προσανατολισμένες στην παραγωγή προϊόντων

υψηλών ποιοτικών προδιαγραφών που θα ανταποκρίνονται τόσο στην εγχώρια όσο και την παγκόσμια αγορά, στην υιοθέτηση παραγωγικών συστημάτων που θα προσαρμόζονται καλύτερα στις εξελίξεις της αγοράς και στην αναδιάρθρωση του παραγωγικού συστήματος κυρίως σε γεωργούς των περιοχών που πλήττονται περισσότερο από την νέα ΚΓΠ. Θα δοθεί προτεραιότητα σε επενδύσεις που αφορούν τη ζωική παραγωγή με έμφαση στην ποιότητα τροφίμων, στην προστασία του περιβάλλοντος και σε παραγωγικές επενδύσεις με στόχο την βέλτιστη αξιοποίηση των συντελεστών παραγωγής Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στην προαγωγή της επιχειρηματικότητας με χρήση των συμβουλευτικών υπηρεσιών, επαγγελματικής κατάρτισης και ενημέρωσης (δράση η οποία θα υλοποιηθεί με συγχρηματοδότηση αποκλειστικά από το ΕΚΤ, με στόχο τον καλύτερο συντονισμό της κατάρτισης όλων των δικαιούχων και την ισότιμη αντιμετώπισή τους), την ενίσχυση της μεταποίησης και τυποποίησης με παράλληλη τήρηση των περιβαλλοντικών και ποιοτικών προτύπων και των τεχνικών διασφάλισης της ποιότητας και της ασφάλειας των παραγομένων προϊόντων.

Η επίτευξη του προαναφερθέντος στρατηγικού στόχου θα επιδιωχθεί μέσω των ακόλουθων Ειδικών Στόχων.

στην αναστροφή της ηλικιακής διάρθρωσης και του μικρού μέσου μεγέθους των γεωργικών εκμεταλλεύσεων

στην αναδιάρθρωση και ανάπτυξη των επιχειρηματικών δομών μέσω της προώθησης του τεχνολογικού εξοπλισμού και της καινοτομίας

στην αναβάθμιση και βελτίωση των υποδομών του πρωτογενή τομέα

στην ανάπτυξη δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού για την προσαρμογή του στις νέες απαιτήσεις

Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων (γενικός στρατηγικός στόχος 2)

Σε γενικά πλαίσια η ελληνική γεωργία δεν δημιουργεί σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα, με εξαίρεση συγκεκριμένες περιοχές όπου η εντατικοποίηση της γεωργίας έχει δημιουργήσει προβλήματα που σχετίζονται με την επιβάρυνση του εδάφους και των υδατικών πόρων από την αλόγιστη χρήση λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών ουσιών. Επιβάρυνση στο περιβάλλον όμως δημιουργεί και η εγκατάλειψη της γεωργικής δραστηριότητας με αποτέλεσμα την υποβάθμιση των εδαφών, τη μείωση της βιοποικιλότητας κλπ.

Στο πλαίσιο αυτό, θα ενταθεί η προσπάθεια υιοθέτησης μεθόδων φιλικών προς το περιβάλλον που διασφαλίζουν την ασφάλεια των τροφίμων και την δημόσια υγεία, δημιουργώντας παράλληλα ένα πρόσθετο εισόδημα στους παραγωγούς. Θα προωθηθούν δράσεις σχετικά με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την ορθολογική χρήση της γεωργικής γης και των δασών, την προστασία της ποιότητας

των υδάτων καθώς επίσης την ενίσχυση των παραγωγών των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών για τη διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας.

Ιδιαίτερα θα χρηματοδοτηθούν παρεμβάσεις υπέρ της προστασίας του εδάφους και των νερών, καθώς επίσης και την αύξηση της δασικής έκτασης είτε άμεσα μέσω της δάσωσης γεωργικών γαιών είτε έμμεσα μέσω της αναδάσωσης των δασικών εκτάσεων που έχουν καταστραφεί από τις πυρκαγιές και τέλος μέσω της προώθησης της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας και στην διάδοση καλλιεργητικών μεθόδων και τεχνικών που στοχεύουν στην εξοικονόμηση των υδατικών πόρων.

Οι ανωτέρω δράσεις θα συμβάλλουν στη διατήρηση του τοπίου και τη μείωση των κινδύνων που συνδέονται με την εγκατάλειψη και απερήμωση σε περιοχές λιγότερο ευνοημένες, στην προώθηση ενεργειών για την προστασία του περιβάλλοντος και φιλικών προς τα ζώα πρακτικών εκτροφής, για την προστασία των νερών και του εδάφους, στην καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος και στην παγίωση της συμβολής της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας στην συνολική του τομέα.

Η επίτευξη του προαναφερθέντος στρατηγικού στόχου θα επιδιωχθεί μέσω των ακόλουθων Ειδικών Στόχων.

της προστασίας του εδάφους

της προστασίας των υδατικών πόρων

της άμβλυνσης των κλιματικών μεταβολών

της προστασίας της βιοποικιλότητας

της προστασίας – διατήρησης του αγροτικού τοπίου

της βελτίωσης της οικολογικής σταθερότητας των δασών

Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας (γενικός στρατηγικός στόχος 3)

Οι αγροτικές περιοχές της χώρας μπορούν να ομαδοποιηθούν σε δύο βασικές κατηγορίες: τις απομακρυσμένες ορεινές / μειονεκτικές περιοχές και τις πεδινές περιοχές. Οι ορεινές / μειονεκτικές περιοχές διακρίνονται από σημαντικές ελλείψεις σε υποδομές και στην πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουν έντονο πρόβλημα συγκράτησης του πληθυσμού σε αντίθεση με τις πεδινές περιοχές, οι οποίες χαρακτηρίζονται έως σήμερα από σχετικά υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης οι οποίες όμως αναμένεται να αντιμετωπίσουν προβλήματα σε βασικούς κλάδους παραγωγής εξαιτίας των επιπτώσεων της εφαρμογής της νέας ΚΓΠ. Οι παρεμβάσεις που προτείνονται στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος γενικού στόχου (άξονας 3) προσανατολίζονται στις ορεινές/ μειονεκτικές περιοχές δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία βασικών υποδομών καθώς και στην προώθηση της διαφοροποίησης της τοπικής οικονομίας, ενώ οι παρεμβάσεις του επόμενου γενικού στρατηγικού στόχου της προσέγγισης LEADER (άξονας 4), επεκτείνονται και στις λοιπές περιοχές (πεδινές) και θα επικεντρωθούν στην

ενίσχυση της επιχειρηματικότητας με έμφαση στην καινοτομία και την οικονομική διαφοροποίηση.

Στο πλαίσιο αυτό θα αναληφθούν πρωτοβουλίες για τη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας και της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές με στόχο τη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης και προϋποθέσεων οικονομικής ανάπτυξης. Ειδικότερα επιδιώκεται η αναστροφή των δυσμενών τάσεων της πληθυσμιακής συρρίκνωσης, κυρίως των φθινουσών περιοχών, και της εγκατάλειψης των ορεινών περιοχών των οποίων η τοπική οικονομία εξαρτάται άμεσα από τον πρωτογενή τομέα, καθώς και η ενσωμάτωση των περιοχών αυτών σε μια ολοκληρωμένη προσπάθεια δημιουργίας μιας ζωντανής και εξελισσόμενης υπαίθρου με προοπτικές ανάπτυξης, μέσω της προώθησης ευκαιριών πολυαπασχόλησης, της διασφάλισης συνθηκών ίσων ευκαιριών μεταξύ των δύο φύλων, της αξιοποίησης του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, την αναβάθμιση των υποδομών, την προστασία και ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των περιοχών της υπαίθρου που θα συμβάλλουν στη βελτίωση της ελκυστικότητας ως περιοχές κατοίκησης και στην προσέλκυση επενδύσεων.

Επίσης, θα αναληφθούν δράσεις για την ενεργοποίηση του ενδογενούς δυναμικού των αγροτικών περιοχών μέσω της ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας μικρής κλίμακας είτε μέσω παρεμβάσεων για την επεξεργασία των τοπικών προϊόντων και την ενίσχυση του τουρισμού. Η αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της υπαίθρου, τα νέα πρότυπα κατοίκησης αστικοποίησης ή επαναστικοποίησης που ενισχύονται μέσω των μεγάλων έργων υποδομής που θα χρηματοδοτηθούν από τα διαρθρωτικά ταμεία, θα αξιοποιηθούν μέσω του παρόντος γενικού στόχου.

Η επίτευξη του προαναφερθέντος στρατηγικού στόχου θα επιδιωχθεί μέσω των ακόλουθων Ειδικών Στόχων:

Της βελτίωσης της ελκυστικότητας των αγροτικών περιοχών

Της ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας

Δημιουργία τοπικών ικανοτήτων για την απασχόληση και τη διαφοροποίηση στις αγροτικές περιοχές μέσω της προσέγγισης Leader (γενικός στρατηγικός στόχος 4)

Οι στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης που αναπτύσσονται μέσω της προσέγγισης LEADER έχουν ολοκληρωμένο και πολυτομεακό χαρακτήρα. Η ολοκληρωμένη προσέγγιση αφορά στην προώθηση όλων των οικονομικών δραστηριοτήτων στις οποίες στηρίζεται το τοπικό παραγωγικό σύστημα, στην ισόρροπη ανάπτυξη του αγροτικού χώρου (ορεινές, μειονεκτικές, νησιωτικές και πεδινές περιοχές) και την τοπική ανάπτυξη σε πλαίσια οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ισορροπίας. Η ολοκληρωμένη προσέγγιση στην τοπική ανάπτυξη ταυτίζεται με την «εκ των κάτω» προσέγγιση, αφού προϋποθέτει συμμετοχικό προγραμματισμό (σχεδιασμό) και κινητοποίηση των τοπικών φορέων και του τοπικού πληθυσμού, οι οποίοι γνωρίζουν τα προβλήματα και τις δυνατότητες της περιοχής τους.

Οι παρεμβάσεις της προσέγγισης θα αφορούν στη βελτίωση της διακυβέρνησης και της κινητοποίησης του ενδογενούς αναπτυξιακού δυναμικού των αγροτικών περιοχών, μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας και της δικτύωσης περιοχών και φορέων και κλάδων προκειμένου να αναπτυχθούν νέοι τρόποι και διαδικασίες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των επιλεγμένων αγροτικών περιοχών, με στόχο τη στήριξη της καινοτομίας σε όλους τους τομείς της τοπικής οικονομίας και της ενίσχυσης καινοτόμων παρεμβάσεων με θετικά αποτελέσματα στην ανταγωνιστικότητα των περιοχών παρέμβασης αλλά και στη δυνατότητα νέων ευκαιριών απασχόλησης, στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής.

Η επίτευξη του προαναφερθέντος στρατηγικού στόχου θα επιδιωχθεί μέσω των ακόλουθων Ειδικών Στόχων.

της εφαρμογής σχεδίων συνεργασίας

της ενίσχυσης της ικανότητας των τοπικών φορέων και κινητοποίησης του πληθυσμού για το σχεδιασμό και υλοποίηση τοπικών στρατηγικών ανάπτυξης

3.2.1. Κοινοί Δείκτες Επιπτώσεων

Η εφαρμογή του Προγράμματος αναμένεται να επιφέρει μια σειρά επιπτώσεων σε κρίσιμα μεγέθη της ελληνικής γεωργίας, αλλά και του περιβάλλοντος που αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Κοινοί Δείκτες Επιπτώσεων

Ενδεικτικοί στόχοι 2007-2013

	I1	**I2**	**I3**	**I4 ***	**I5**	**I6**	**I7**
	Οικονομική ανάπτυξη (καθαρή προστιθέμενη αξία σε μονάδες αγοραστικής δύναμης)	**Δημιουργία θέσεων εργασίας. Νέες θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης**	**Παραγωγικότητα εργασίας. Η μεταβολή στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ανά θέση εργασίας πλήρους απασχόλησης**	**Αναστροφή της τάσης μείωσης της βιοποικιλότητας. Η μεταβολή του πληθυσμού των πτηνών στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις**	**Διατήρηση των γεωργικών εκτάσεων και της δασοκομίας υψηλής φυσικής αξίας - Αλλαγές στις περιοχές υψηλής φυσικής αξίας (ΧΓΕ) σε περιοχές υψηλής φυσικής αξίας - Σύνθεση ειδών δένδρων**	**Βελτίωση της ποιότητας των υδάτων - Αλλαγές στο ακαθάριστο ισοζύγιο θρεπτικών ουσιών των υδάτων**	**Συμβολή στην καταπολέμηση των κλιματικών αλλαγών - αύξηση της παραγωγής ανανεώσιμης πηγής ενέργειας κιλοτόνοι (kroes/ ktons)**
ΑΠΟ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΠΑΑ	585.943.099	3.648	13.965	NA	Εκταση περιοχών φυσικής αξίας 336.549 23,77% κωνοφόρα - 76,23 πλατύφυλλα	-1 kgr/Ha νιτρικά -1 kgr/Ha φωσφορικά	410
ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	40.707.626	241	970				
ΣΥΝΟΛΟ	626.650.724	3.709	14.935				

* Ανατέθηκε μελέτη για το δείκτη βάσης Β17 (Πληθυσμός των πτηνών σε γεωργικές εκτάσεις) το 2011 στην Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία και βάσει αυτής της τιμής θα είμαστε σε θέση να ορίσουμε το στόχο για το 2013.

3.3. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση

ΣΥΝΟΨΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

I. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2007 – 2013

Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013 καταρτίστηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, για την αγροτική ανάπτυξη και τον εφαρμοστικό του κανονισμό.

Τα περιεχόμενα του Προγράμματος βρίσκονται σε πλήρη συμφωνία με το άρθρο 16 του Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, (Περιεχόμενο Προγραμμάτων).

Η κατάρτιση του Προγράμματος έγινε με τη στενή συνεργασία των εταίρων του άρθρου 6 του προαναφερθέντος κανονισμού.

I.1 ΣΤΟΧΟΙ

Οι Γενικοί Στρατηγικοί, οι Ειδικοί στόχοι και οι Άξονες του Προγράμματος για την περίοδο 2007-2013 παρουσιάζονται στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Το 46,1% του Προγράμματος θα δαπανηθεί για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της δασοκομίας (Άξονας 1), το 34,5% για τη βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου (Άξονας 2), το 19,4% για την ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές και τη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας (Άξονας 3). Η αναφορά στα ποσοστά αυτά, σε επίπεδο Άξονα, πραγματοποιείται χωρίς να λαμβάνεται υπόψη στους υπολογισμούς το ποσό της Τεχνικής Βοήθειας, και με τον Άξονα Leader να κατανέμεται στους Άξονες 1 και 3. Για την εφαρμογή δράσεων προσέγγισης Leader συνολικά θα δαπανηθεί το 5,9% του Προγράμματος, ενώ για την Τεχνική Βοήθεια το 2,0 %.

Οι περιφέρειες σύγκλισης θα αντλήσουν το 81,1% των διαθέσιμων πόρων, οι εκτός σύγκλισης το 14,4% και τα νησιά του Αιγαίου το 4,5%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

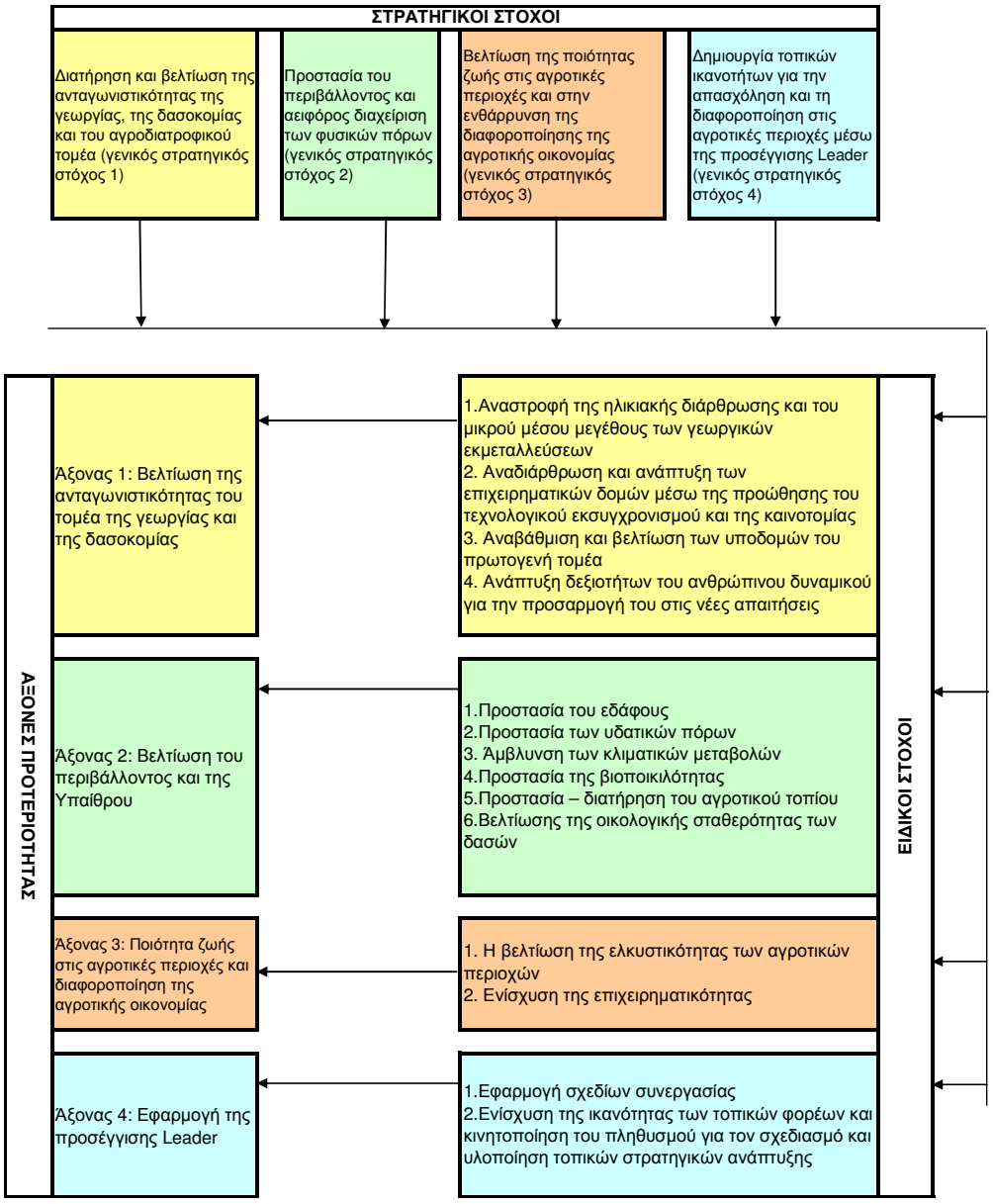

ΙΙ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΘΕΙΣΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

ΙΙ.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Γενική οικονομική κατάσταση

Ορθώς τοποθετείται, εξαρχής, η σχετική περιγραφή στο ευρύτερο πλαίσιο της **γενικής οικονομικής κατάστασης** της ελληνικής οικονομίας επιχειρώντας να φωτίσει το 'σκηνικό' εντός του οποίου δρα, εξελίσσεται και λειτουργεί ο πρωτογενής τομέας της οικονομίας. Η ανάλυση αξιολογείται ως επαρκής.

Επισημάνθηκαν στο κείμενο του ΠΑΑ ορισμένα στοιχεία που έχρηζαν βελτίωσης όπως η αναφορά ότι οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες είναι μέτριες ενώ αντίθετα είναι σημαντικές και ότι η πολυαπασχόληση των αγροτών κινείται σε υψηλά επίπεδα ενώ αντίθετα είναι χαμηλή, γεγονός που επισημαίνει την ύπαρξη αντίστοιχης δυνατότητας αντιμετώπισης των σχετικών προβλημάτων μέσω της πολυαπασχόλησης.

Οι παρατηρήσεις ελήφθησαν υπόψη και ενσωματώθηκαν στο σχετικό κείμενο του ΠΑΑ 2007-2013.

Επισημάνθηκε επίσης ότι κατά την πορεία του Προγράμματος θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και ορισμένα μακροοικονομικά μεγέθη τα οποία επηρεάζουν τη γενικότερη κοινωνικοικονομική δραστηριότητα και επομένως και την αποτελεσματικότητα του Προγράμματος

Για την τεκμηρίωση του μεγέθους των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων ο Σύμβουλος προέβη σε σχετικές εκτιμήσεις με τη χρήση εργαλείων περιφερειακής ανάλυσης.

Οικονομική κατάσταση του Πρωτογενή τομέα

Η περαιτέρω ειδικότερη περιγραφή του πρωτογενή τομέα αναδεικνύει με επαρκή βαθμό τεκμηρίωσης τόσο το ρόλο του και τη σημαντικότητά του στην ελληνική οικονομία όσο και τα μείζονα διαρθρωτικά προβλήματα του τομέα. Πράγματι, ο πρωτογενής τομέας στην Ελλάδα εξακολουθεί να αποτελεί βασικό τομέα της παραγωγικής δραστηριότητας με σημαντικό ρόλο στην οικονομία, την κοινωνική συνοχή, το περιβάλλον και τον πολιτισμό, παρά το γεγονός ότι η τάση, όπως ορθά διαπιστώνεται, είναι να συρρικνώνεται με βάση τα κριτήρια της συμμετοχής του στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία του συνόλου της οικονομίας.

Στις εξαγωγές, το εμπορικό αγροτικό ισοζύγιο αυξάνεται αρνητικά .

Ακόμη, ο πρωτογενής τομέας χαρακτηρίζεται «ως τομέας 'έντασης εργασίας', με χαμηλή προστιθέμενη αξία, ποιότητα, ενσωματωμένη γνώση και εξειδίκευση των παραγόμενων αγαθών». Η εκτίμηση αυτή είναι σημαντική και συνοψίζει πολύ περιεκτικά τη φυσιογνωμία του πρωτογενή τομέα και τις συνέπειες των χρόνιων και επίμονων διαρθρωτικών προβλημάτων του τομέα για τα οποία γίνεται αναφορά στη συνέχεια.

Η οικονομική κατάσταση του τομέα μπορεί να αποτυπωθεί με τα εξής χαρακτηριστικά στοιχεία:

Οικονομική Κατάσταση του Αγροτικού Τομέα

Τομέας έντασης εργασίας, με

- **χαμηλή προστιθέμενη αξία**
- **χαμηλή ποιότητα παραγόμενων προϊόντων**

Ανταγωνιστικότητα στον Πρωτογενή τομέα

Η χαμηλή παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα του πρωτογενή τομέα συνιστά ένα διαχρονικό χαρακτηριστικό του τομέα που εμμένει παρά την εφαρμογή των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης. Η συνέπεια της χαμηλής ανταγωνιστικότητας εκδηλώνεται στις σχετικά υψηλότερες τιμές σε σύγκριση με τις τιμές των εισαγομένων προϊόντων και γενικά σε σύγκριση με τις διεθνείς τιμές, με επιπτώσεις στη ζήτηση, στο ισοζύγιο εξαγωγών – εισαγωγών γεωργικών προϊόντων και, φυσικά, στα εισοδήματα του πρωτογενούς τομέα. Οι παράγοντες που καθορίζουν τη χαμηλή παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα εντοπίζονται κατά κύριο λόγο στα ακόλουθα:

- περιορισμοί που τίθενται από τη γεωφυσική κατάσταση της χώρας και τους περιορισμένους φυσικούς πόρους
- το μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων το οποίο με 4,8 Ha ανά εκμετάλλευση βρίσκεται σε τεράστια απόκλιση από τα 15,8 Ha ανά εκμετάλλευση στην Ε.Ε. των 25.
- η κατανομή των εκμεταλλεύσεων κατά μέγεθος που καταδεικνύει ότι η συντριπτική πλειοψηφία τους (76,1%) ανήκουν στην κλάση μεγέθους (0-5) ενώ μόλις το 0,8% ανήκουν στην κλάση μεγέθους (>50 Ha).
- η κυριαρχία των προσωπικών ή οικογενειακής μορφής εκμεταλλεύσεων (99,9%) και μόνο 0,1% στις εκμεταλλεύσεις επιχειρηματικής μορφής.
- οι αδυναμίες των αγροτικών συνεταιρισμών που συνιστούν τις βασικές θεσμικές δομές στήριξης του πρωτογενή τομέα να διαδραματίσουν πιο αποφασιστικό ρόλο τόσο στον επαναπροσανατολισμό της παραγωγής όσο και στη διάθεση και εμπορία των προϊόντων.
- η ηλικιακή διάρθρωση των αρχηγών των γεωργικών εκμεταλλεύσεων όπου η τιμή του δείκτη «ποσοστό αγροτών ηλικίας <35 σε σχέση με τους αγρότες ηλικίας >55» για το έτος 2003 ήταν 0,13 με όχι αισιόδοξη προοπτική αναστροφής της κατάστασης αυτής αφού το 40% των απασχολουμένων στη γεωργία είναι πάνω από 55 ετών.
- το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των απασχολουμένων στον τομέα (69,5% απόφοιτοι δημοτικού, 14,3% με μερικές τάξεις του δημοτικού ή χωρίς καμιά

εκπαίδευση, 15% απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης και μόλις το 1,2% απόφοιτοι ΑΕΙ ή ΤΕΙ)

- το χαμηλό ποσοστό καταρτιζόμενων αγροτών και η αδυναμία πρόσβασης σε συμβουλευτικές υπηρεσίες. Η σημασία του εν λόγω παράγοντα είναι ιδιαίτερα μεγάλη ενόψει της επείγουσας ανάγκης στροφής της παραγωγής σε βιολογικές καλλιέργειες, της διαφοροποίησης, της προστασίας του περιβάλλοντος και της υιοθέτησης καινοτομιών.
- η καινοτομία, τόσο με την έννοια της παραγωγής τεχνογνωσίας όσο και με την έννοια της διάχυσης και της μεταφοράς τεχνογνωσίας. Η σχετική έρευνα είναι ανεπαρκής ποσοτικά και ποιοτικά και οι μηχανισμοί σύνδεσης των όποιων αποτελεσμάτων της με την παραγωγή είτε απουσιάζουν είτε είναι ανεπαρκείς.

Είναι φανερό ότι τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά, περιορισμοί και αδυναμίες μπορούν να ταξινομηθούν σε **«ανελαστικά»** τα οποία παρουσιάζουν μεγαλύτερη αντίσταση στη μεταβολή παρά τις παρεμβατικές πολιτικές και τα **«ελαστικά»** η μεταβολή των οποίων παρότι δυσχερής, εντούτοις επηρεάζεται περισσότερο από τις παρεμβατικές πολιτικές και είναι δυνατόν να αντιμετωπιστεί πιο αποτελεσματικά εφόσον διατεθούν οι αναγκαίοι γι' αυτό πόροι και υπάρξει ο ανάλογος σχεδιασμός. Η διάκριση αυτή επηρεάζει την κατεύθυνση και την έμφαση των επί μέρους επιλογών και επιχειρησιακών στόχων. Στην πρώτη κατηγορία θα μπορούσαν να ταξινομηθούν τα πρώτα τέσσερα σημεία και στη δεύτερη τα επόμενα πέντε.

Παραγωγή στον Πρωτογενή τομέα-Τάσεις

Στοιχείο που χαρακτηρίζει τη διάρθρωση της παραγωγής, σε ένα πρώτο επίπεδο, είναι η σύνθεση της τελικής αξίας της παραγωγής.. Η σχέση φυτικής / κτηνοτροφικής παραγωγής είναι 3:1 υπέρ της φυτικής ως προς την αξία των παραγόμενων προϊόντων. Η εν λόγω παρατήρηση έχει τη σημασία της αφού πρέπει να σταθμιστεί τόσο ως προς την κατανομή των πόρων όσο και ως προς την κατεύθυνση της έρευνας, της καινοτομίας, της κατάρτισης, ως προς τις δράσεις κλπ.

Η κατεύθυνση που προτείνεται όσον αφορά τον προσανατολισμό της παραγωγής είναι: για τη φυτική παραγωγή, η καλλιέργεια ενεργειακών φυτών και μη εδώδιμων (βιοκαύσιμα, βιολογική γεωργία, κτηνοτροφικά φυτά, λαχανικά της υπαίθρου) και για τη ζωική παραγωγή η βιολογική κτηνοτροφία σε συνδυασμό με τον εκσυγχρονισμό των εκμεταλλεύσεων ιδίως της αιγοπροβατοτροφίας. Συναφώς επισημαίνεται η ικανοποιητική μέχρι τώρα εφαρμογή της βιολογικής γεωργίας και βιολογικής κτηνοτροφίας και η ύπαρξη κατάλληλων εδαφοκλιματικών συνθηκών για περαιτέρω ανάπτυξη. Γενικότερα, υποδεικνύονται μέθοδοι παραγωγής χαμηλού κόστους, περιβαλλοντικά φιλικές και κοινωνικά αποδεκτές.

Αγροδιατροφικός τομέας

Παρά τις διαφοροποιήσεις που παρουσιάζει ο εν λόγω κλάδος όσον αφορά την παραγωγικότητα, την οργάνωση, την τεχνολογία, την προστιθέμενη αξία και γενικά την αναπτυξιακή προοπτική, είναι γεγονός ότι αποτελεί ένα ιδιαίτερα δυναμικό κλάδο της ελληνικής οικονομίας. Το ότι απασχολεί 124 χιλιάδες εργαζομένους και περιλαμβάνει 17.000 περίπου μικρές επιχειρήσεις οικοτεχνικού ή βιοτεχνικού τύπου στις αγροτικές κυρίως περιοχές της χώρας αναδεικνύει τον ιδιαίτερο κοινωνικό ρόλο του εν λόγω κλάδου και ταυτόχρονα υπογραμμίζει τις περαιτέρω δυνατότητες ανάπτυξής του. Οι περαιτέρω δυνατότητες ανάπτυξης επισημαίνονται και από το γεγονός ότι τα ισοζύγια εμπορίου στους διάφορους υποκλάδους (κρέατος, πουλερικών, αυγών, μελιού, ζωοτροφών) είναι έντονα αρνητικά και επομένως τα περιθώρια για αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμό μεγάλα και υπαρκτά. Άλλωστε ο δυναμισμός αυτό έχει φανεί και από την μέχρι σήμερα πορεία απορρόφησης των πόρων του τρέχοντος «Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000-2006».

Ο κλάδος αυτός παρουσιάζει τις ίδιες χρόνιες εγγενείς αδυναμίες και προβλήματα όσον αφορά στο κόστος παραγωγής, την ποιότητα των προϊόντων, τις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας των προϊόντων, την προστασία του περιβάλλοντος, την τυποποίηση και την εμπορία. Ιδιαίτερα υπογραμμίζεται η μεγάλη συγκέντρωση που παρουσιάζεται στον κλάδο αφού, σύμφωνα με την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, ένας αριθμός 200 περίπου επιχειρήσεων συγκεντρώνει το 85% της παραγωγής και του μεριδίου της αγοράς. Είναι φανερό ότι τα πιο έντονα και πιεστικά προβλήματα από τα προαναφερθέντα αντιμετωπίζουν οι μικρές και πολύ μικρές μονάδες και επομένως είναι αυτές που κατά κύριο λόγο και προτεραιότητα έχουν ανάγκη στήριξης μέσω του Προγράμματος.

Περιβαλλοντική κατάσταση (Βιοποικιλότητα, Υδατικοί πόροι, Κλιματικές αλλαγές)

Η διαπίστωση ότι η «Ελλάδα λόγω της γεωγραφικής της θέσης και του πολυποίκιλου ανάγλυφου είναι από τις πλουσιότερες χώρες σε όλα τα συστατικά που συνθέτουν τη βιοποικιλότητα» - φυτικά είδη, θηλαστικά, πουλιά, φυλές αγροτικών ζώων, είδη ιχθυοπανίδας κλπ – σε συνδυασμό με την προϊούσα υποβάθμιση του περιβάλλοντος (γης, ατμόσφαιρας υδάτων) και τις αυξανόμενες απαιτήσεις της εθνικής και κοινοτικής πολιτικής στα ζητήματα της περιβαλλοντικής προστασίας, παρέχει το πλαίσιο για την εντατικοποίηση των παρεμβάσεων και την αποτελεσματικότερη λειτουργία των προληπτικών πολιτικών και των κατασταλτικών μηχανισμών του κράτους στο ευαίσθητο αυτό πεδίο.

Η αναφορά στον αριθμό των Ζωνών Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), των Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ), στην έκταση των περιοχών Natura και γενικά η αναφορά στις προστατευόμενες περιοχές υπό οποιαδήποτε μορφή, ενώ ασφαλώς απεικονίζει μια καταρχήν φροντίδα για το περιβάλλον σε θεσμικό επίπεδο δεν είναι, ωστόσο,

οπωσδήποτε επαρκής για την ακριβή διάγνωση της κατάστασης στις εν λόγω περιοχές. Ενδεχομένως, μια εκτίμηση για την αποτελεσματικότητα της **προστασίας και των παρεμβάσεων** -έστω σε γενικές γραμμές- θα συντελούσε στη διαμόρφωση πληρέστερης εικόνας προς την ανωτέρω κατεύθυνση.

Γενικότερα**,** πάντως, εκτός από την πλούσια βιοποικιλότητα σε όλες της τις συνιστώσες, άλλος θετικός παράγοντας για το περιβάλλον είναι η διατήρηση της φυσιογνωμίας της υπαίθρου από την ύπαρξη ποικίλων δραστηριοτήτων γύρω από τη γεωργία και τον αγροτικό τομέα γενικότερα.

Όμως, οι αρνητικές εξελίξεις και οι αυξανόμενοι κίνδυνοι είναι που αρχίζουν πλέον να συσσωρεύονται και να αλλοιώνουν την εικόνα. Ειδικότερα, η εγκατάλειψη μεγάλων εκτάσεων γης (κυρίως στις νησιωτικές και παράκτιες περιοχές), η συνακόλουθη διάβρωση και ερημοποίηση, η οικοπεδοποίηση γεωργικής γης, η εντατική γεωργία και η υπερβόσκηση, η μείωση των δασικών εκτάσεων λόγω πυρκαγιών, η μη ορθολογική διαχείριση των κάθε τύπου αποβλήτων, συνιστούν μείζονες απειλές και κινδύνους που παραπέμπουν στην ενεργοποίηση όλων των μορφών παρέμβασης, στην ανάγκη για εντοπισμό των κρίσιμων δράσεων, τρόπων και μορφών που άμεσα ή έμμεσα θα συμβάλουν στην αναστροφή της κατάστασης αυτής.

Κοινωνικοοικονομική κατάσταση στις αγροτικές περιοχές

Η ειδικότερη ανάλυση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης στις αγροτικές περιοχές αναφέρεται στην παραγωγική διάρθρωση, τα εισοδήματα, τα δημογραφικά στοιχεία, την απασχόληση, τις συγκοινωνιακές υποδομές και υποδομές υγείας και εκπαίδευσης ώστε να προκύψει το επίπεδο της ποιότητας ζωής και η φυσιογνωμία της οικονομίας των εν λόγω περιοχών που καλύπτουν, από άποψη έκτασης, το 97% του συνόλου της ελληνικής επικράτειας.

Η ανάλυση θα μπορούσε να συμπληρωθεί με εντοπισμό των περιοχών εκείνων που αντιμετωπίζουν σήμερα και εκείνων που πρόκειται να αντιμετωπίσουν στο άμεσο μέλλον εντονότερα προβλήματα ανισοτήτων, υστέρησης και φθίνουσας ανάπτυξης, ιδιαίτερα μετά την αναθεώρηση της ΚΓΠ και τις αρνητικές επιπτώσεις που αυτή αναμένεται να έχει, πρώτιστα, στις περιοχές με καλλιέργειες βαμβακιού, καπνού, ζαχαροτεύτλων κλπ.

Όσον αφορά στο κρίσιμο θέμα της απασχόλησης, στο ΠΑΑ 2007-2013, η περιγραφή στην κοινωνικοοικονομική ανάλυση που αφορά στην απασχόληση στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις καθώς επίσης και στην πολυαπασχόληση των γεωργοκτηνοτρόφων έχρηζε ορισμένων διευκρινήσεων/διορθώσεων προκειμένου να αποδοθεί ορθότερα η πραγματική κατάσταση. Οι διορθώσεις ενσωματώθηκαν στο πρόγραμμα μετά από την υποβολή σχετικής τεκμηρίωσης του Συμβούλου.

ΙΙ.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΘΕΙΣΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

Οι διαγνωσμένες ανάγκες όπως προκύπτουν από τα χαρακτηριστικά και από τα προβλήματα του πρωτογενή τομέα μπορούν να συνοψιστούν στα ακόλουθα:

Ανάγκες

• **να ενισχυθεί η πολυαπασχόληση και ο αγροτουρισμός**
• **να αναβαθμιστεί η ανταγωνιστικότητα του πρωτογενή τομέα**
• **να αυξηθεί η κατά κεφαλή ακαθ. προστ. αξία στον πρωτογενή τομέα**
• **να αυξηθεί η προστιθέμενη αξία των παραγόμενων προϊόντων**
• **να μεταβληθεί η διάρθρωση της φυτικής παραγωγής, να αναπτυχθεί η βιολογική γεωργία και η παραγωγή ενεργειακών φυτών**
• **να αναπτυχθεί η βιολογική κτηνοτροφία**
• **να μεταβληθεί η σχέση φυτικής / ζωικής παραγωγής προς όφελος της δεύτερης**
• **να αυξηθεί το μέσο μέγεθος των εκμεταλλεύσεων**
• **να μειωθεί ο κατακερματισμός του κλήρου**
• **να καταστούν πιο αποτελεσματικοί οι συλλογικοί φορείς των αγροτών**
• **να εξυγιανθεί το κύκλωμα διακίνησης και εμπορίας**
• **να βελτιωθούν οι δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού**
• **να βελτιωθεί η συμβουλευτική και τεχνική υποστήριξη των παραγωγών**
• **να γίνουν αποτελεσματικότεροι οι έλεγχοι του δημοσίου όσον αφορά το περιβάλλον, την προστασία του καταναλωτή, την ποιότητα των προϊόντων,**
• **να ενισχυθεί η συμβολαιακή γεωργία**
• **να παραχθούν οι απαιτούμενες υποδομές όσον αφορά τις συγκοινωνίες, την υγεία, την παιδεία, τον πολιτισμό, κυρίως στις ορεινές, μειονεκτικές και νησιωτικές περιοχές**
• **να συγκρατηθεί ο πληθυσμός στην ύπαιθρο χώρα και να αναχαιτιστεί η αστυφιλία**
• **να γίνουν οικονομικά βιώσιμες οι μικρές επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα**
• **να μεταβληθεί θετικά η ηλικιακή διάρθρωση των απασχολουμένων στη γεωργία**
• **να βρεθούν νέες αγορές στο εξωτερικό και να εδραιωθούν οι υφιστάμενες**

Οι ανάγκες αυτές δεν υπάρχουν ομαδοποιημένες και καταγραμμένες στο κείμενο του ΠΑΑ 2007-2013 αλλά προκύπτουν από την κοινωνικοοικονομική ανάλυση που

παρατίθεται σε αυτό. Οι βαρύτητες που δίνονται στα διάφορα Μέτρα αποτελούν ουσιαστικά την ιεράρχηση των αναγκών.

Οι εν λόγω ανάγκες, οδηγούν στον καθορισμό των προγραμματικών στόχων, δηλαδή, των Στρατηγικών και των Ειδικών στόχων, με προϋπολογισμούς (ποσοτικοποίηση) και χρονικό προγραμματισμό.

ΙΙ.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ SWOT

Μετά τη συγγραφή του πρώτου κειμένου του ΠΑΑ 2007-2013, ο Σύμβουλος για την εκ των προτέρων αξιολόγηση, σε συνεργασία με στελέχη της ΕΥΔ επανεξέτασαν και αναδιαμόρφωσαν την ανάλυση SWOT, έτσι ώστε να αποτυπώνει με ποιο αποτελεσματικό τρόπο τα στοιχεία που προαναφέρθηκαν.

Ο πίνακας της SWOT συνοψίζει και ομαδοποιεί τα κρίσιμα θέματα στα οποία το πρόγραμμα πρέπει να στηριχθεί. Τα ισχυρά σημεία, τα αδύνατα σημεία, οι ευκαιρίες και οι απειλές καταγράφονται με τρόπο που αποτυπώνει την πραγματικότητα που καταδεικνύει τόσο η κοινωνικοοικονομική ανάλυση όσο και η γνώση του Συμβούλου (της ex ante) για τα προβλήματα και τις προοπτικές του πρωτογενή τομέα και του αγροτικού χώρου.

Η επιλεχθείσα στρατηγική οδηγεί στην αξιοποίηση των ισχυρών σημείων, στην αντιμετώπιση των αδυναμιών και στην εκμετάλλευση των ευκαιριών. Η πρόληψη πιθανών κινδύνων αντιμετωπίζεται έμμεσα από την επιδίωξη της στρατηγικής να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα, να προστατεύσει το περιβάλλον με την εφαρμογή του μοντέλου της αειφόρου ανάπτυξης, να βελτιώσει το επίπεδο διαβίωσης στις αγροτικές περιοχές και να διαφοροποιήσει την οικονομική τους δραστηριότητα.

ΙΙ.4 ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Κατά την Γ΄ Προγραμματική περίοδο 2000-2006 συγχρηματοδοτήθηκαν από το ΕΓΤΠΕ συνολικά παρεμβάσεις, οι οποίες εντάσσονταν στα ακόλουθα Προγράμματα:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου, 2000-2006», (ΕΠ ΑΑ-ΑΥ)

Έγγραφο Προγραμματισμού «Αγροτική Ανάπτυξη», (ΕΠΑΑ)

Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα των 13 διοικητικών Περιφερειών της Ελλάδας, ΠΕΠ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Leader +

Με βάση τα υφιστάμενα στοιχεία παρακολούθησης της εξέλιξης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των παρεμβάσεων, καθώς επίσης και στοιχεία από τις Ενημερώσεις των Ενδιάμεσων Αξιολογήσεων των παραπάνω Προγραμμάτων πραγματοποιείται μια αποτίμηση των μέχρι σήμερα αποτελεσμάτων και επιπτώσεων. Η

αποτίμηση αυτή αναλυτικά παρουσιάζεται στο υποκεφάλαιο 3.4 «Επιπτώσεις της προηγούμενης περιόδου προγραμματισμού» του ΠΑΑ και στο υποκεφάλαιο 3.4 «Επιτεύγματα της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου» της Εκ των Προτέρων Αξιολόγησης.

Η πλήρης αποτίμηση των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεων των Προγραμμάτων της προηγούμενης Γ΄ Προγραμματικής Περιόδου 2000-2006 θα καταστεί δυνατή μετά την ολοκλήρωση τους, στο πλαίσιο της εκ των υστέρων αξιολόγησης.

III. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

III.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΠΑΑ

Αξιολόγηση της εσωτερικής λογικής της στρατηγικής του ΠΑΑ

Όπως παρουσιάζεται στο σχετικό κείμενο του ΠΑΑ 2007-2013 «Η συνολική στρατηγική για την Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας θα υλοποιηθεί μέσω τεσσάρων Γενικών Στρατηγικών στόχων:

Γενικός Στρατηγικός στόχος 1: Διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, της δασοκομίας και του αγροδιατροφικού τομέα

Γενικός Στρατηγικός στόχος 2: Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων

Γενικός Στρατηγικός στόχος 3: Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας

Γενικός Στρατηγικός στόχος 4: Δημιουργία τοπικών ικανοτήτων για την απασχόληση και τη διαφοροποίηση στις αγροτικές περιοχές μέσω της προσέγγισης Leader

Για κάθε έναν από τους ανωτέρω Γενικούς Στρατηγικούς στόχους έχουν τεθεί επιμέρους στόχοι. Οι Ειδικοί αυτοί στόχοι εξετάστηκαν σε πρώτη φάση από το Σύμβουλο (της ex ante αξιολόγησης) και διαπιστώθηκε ότι αποτελούν γενικά εύστοχες επιλογές με ορισμένες όμως αστοχίες (είτε ως προς τη διατύπωση είτε ως προς το βαθμό συμβολής τους στην επίτευξη των Στρατηγικών Στόχων). Στη συνέχεια και σε συνεργασία με την Υπηρεσία αναδιατυπώθηκαν οι επιμέρους στόχοι οι οποίοι οδηγούν θεματικά σε επιμέρους Μέτρα.

Σε ειδικό διάγραμμα στην έκθεση της εκ των προτέρων αξιολόγησης αποτυπώνεται ο βαθμός συσχέτισης μεταξύ των Γενικών Στρατηγικών και Ειδικών Στόχων.

Όπως παρουσιάζεται στο διάγραμμα το επίπεδο συνέπειας των Ειδικών στόχων μπορεί να θεωρηθεί ως ιδιαίτερα ικανοποιητικό αφού μετά την αναδιαμόρφωση μόνο δύο παρουσιάζουν μέτρια συσχέτιση ενώ στην πρώτη έκδοση της στρατηγικής υπήρξαν κάποιες αστοχίες.

Για την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της εσωτερικής λογικής της στρατηγικής του ΠΑΑ 2007-2013 κατασκευάστηκε η μήτρα συνάφειας στην οποία παρουσιάζονται οι συσχετίσεις των Αξόνων με τους Ειδικούς Στόχους.

Στον Άξονα 1, τα Μέτρα που αφορούν στην Εγκατάσταση νέων γεωργών, Εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και Βελτίωση και ανάπτυξη της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη και προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας συντελούν στην εξυπηρέτηση περισσότερων ταυτόχρονα στόχων.

Αθροιστικά τα Μέτρα (δηλ. ο Άξονας) συνεισφέρουν κυρίως στην επίτευξη των στόχων που αφορούν στη βελτίωση της ηλικιακής διάρθρωσης, στην αναδιάρθρωση και ανάπτυξη των επιχειρηματικών δομών μέσω της προώθησης του τεχνολογικού εκσυγχρονισμού και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού για την προσαρμογή του στις νέες απαιτήσεις.

Στον Άξονα 2 σχεδόν όλα τα Μέτρα συνεισφέρουν στην εξυπηρέτηση των περισσότερων στόχων ενώ αθροιστικά αυξημένη συγκέντρωση Μέτρων παρουσιάζουν οι στόχοι που αφορούν στη μείωση της επιβάρυνσης των περιβαλλοντικών πόρων (του φυσικού περιβάλλοντος) από την γεωργική δραστηριότητα και στην αειφορική χρήση της γεωργικής και δασικής γης, διατήρηση της βιοποικιλότητας και διατήρηση της άσκησης της γεωργικής δραστηριότητας σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές.

Στον Άξονα 3, τα Μέτρα Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες, Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς και Απόκτηση δεξιοτήτων και εμψύχωση με στόχο την προπαρασκευή και υλοποίηση μιας στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης συνεισφέρουν στην εξυπηρέτηση και των δύο στόχων ενώ αθροιστικά οι στόχοι ικανοποιούνται από αυξημένο αριθμό Μέτρων.

Τέλος, στον Άξονα 4, τα Μέτρα που αφορούν Στρατηγικές Τοπικής Ανάπτυξης συνεισφέρουν στην εξυπηρέτηση όλων των στόχων, ενώ αθροιστικά οι στόχοι ικανοποιούνται από αυξημένο αριθμό Μέτρων.

Συνάφεια της στρατηγικής με την ανάλυση SWOT

Στο κείμενο του ΠΑΑ 2007-2013 παρουσιάζεται με αποτελεσματικό και συνοπτικό τρόπο η συνάφεια της επιλεχθείσας στρατηγικής με την ανάλυση SWOT.

Η ανάλυση ομαδοποιεί τα δεδομένα της SWOT σε δεδομένα εσωτερικού περιβάλλοντος (δυνατά και αδύνατα σημεία) και εξωτερικού περιβάλλοντος (ευκαιρίες και απειλές) της χώρας.

Προκειμένου να διερευνηθεί η συνάφεια SWOT και στρατηγικής, κατασκευάστηκε σχετική μήτρα που στην οποία παρουσιάζονται τα Μέτρα τα οποία με άμεσο ή έμμεσο τρόπο αξιοποιούν τα ευρήματα της SWOT. Παρουσιάζονται δηλ. τα Μέτρα που αξιοποιούν τα ισχυρά σημεία, εκμεταλλεύονται τις ευκαιρίες, αντιμετωπίζουν τα αδύνατα σημεία και προλαβαίνουν τις απειλές.

Από την ανάλυση αυτή προκύπτει ότι σε κάθε σημείο της SWOT (ισχυρό, αδύνατο, ευκαιρία, κίνδυνο) το ΠΑΑ παρεμβαίνει κατά μέσο όρο (ανά ομάδα σημείων: όπως

παρουσιάζεται η σχετική ομαδοποίηση στη SWOT) με 5 έως 12 Μέτρα. Αυτό αποτελεί το κρισιμότερο στοιχείο του Προγράμματος επειδή υποδηλώνει ότι με την επιλεχθείσα στρατηγική κάθε ανάγκη, κάθε πρόβλημα, κάθε πλεονέκτημα και κάθε κίνδυνος αντιμετωπίζονται ταυτόχρονα με περισσότερα του ενός Μέτρα γεγονός που αναμένεται να μεγιστοποιήσει την αποτελεσματικότητα αυτής της στρατηγικής.

Παρά το γεγονός ότι οι διαθέσιμοι πόροι είναι περιορισμένοι, δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα στην αποτελεσματική κατανομή τους έτσι ώστε να καλυφθούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό οι υπάρχουσες ανάγκες. Κάποια σημεία διαφαίνεται ότι δεν αντιμετωπίζονται αλλά αυτό γίνεται είτε γιατί δεν είναι εφικτό στο πλαίσιο του ΠΑΑ (π.χ. οι περιορισμένοι πόροι της ΕΕ για τη γεωργία), είτε γιατί αφορούν παράλληλες λειτουργικού χαρακτήρα παρεμβάσεις (π.χ. η συμβολαιακή γεωργία δεν απαιτεί πόρους αλλά ενημέρωση που γίνεται στο πλαίσιο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) που αναλαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές.

Ανάλυση της σχέσης και της αλληλοσυμπληρωματικότητας των προτεραιοτήτων

Για τη διερεύνηση της σχέσης και αλληλοσυμπληρωματικότητας των προτεραιοτήτων ο Σύμβουλος κατάρτισε ειδική μήτρα συσχετίσεων στην οποία βαθμολογήθηκε η συσχέτιση μεταξύ Μέτρων και Αξόνων.

Ο βαθμός αυτός υπολογίστηκε για το πρόγραμμα συνολικά σε 53% και κρίνεται ικανοποιητικός. Το ποσοστό αυτό σημαίνει ότι το 53% των Μέτρων συνδέονται μεταξύ τους με έμμεσο ή άμεσο τρόπο. Το 72% των Μέτρων παρουσιάζει συνάφεια πάνω από 50% ενώ το 89% παρουσιάζει συνάφεια πάνω από 30%.

Τα στοιχεία αυτά οδηγούν στο συμπέρασμα ότι το πρόγραμμα παρουσιάζει ολοκληρωμένο και όχι αποσπασματικό χαρακτήρα και ότι η επιδίωξη επίτευξης των τεθέντων στόχων σχεδιάστηκε με αποτελεσματικό τρόπο.

Σε επίπεδο Αξόνων, ο Άξονας 1 παρουσιάζει τη μεγαλύτερη συσχέτιση (μέσος όρος των συσχετίσεων κάθε μέτρου) με 64% και τη μικρότερη ο Άξονας 4, με ποσοστό 48%. Η συσχέτιση του Άξονα 4 παρά το γεγονός ότι κρίνεται ικανοποιητική είναι χαμηλότερη από τους άλλους εξαιτίας του συγκεκριμένου χαρακτήρα του (τα Μέτρα δηλ. του Άξονα συσχετίζονται κυρίως μεταξύ τους και λιγότερο με τα Μέτρα των άλλων Αξόνων).

Αξιολόγηση της καταλληλότητας του «μείγματος πολιτικής»

Η προτεινόμενη στρατηγική συνιστά το αποτέλεσμα της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον που οριοθετεί και προσδιορίζει τις αναπτυξιακές δυνατότητες του αγροτικού χώρου.

Ο Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, η ΚΓΠ, το ΕΣΣΑΑ, το ΕΣΠΑ, οι Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές για την Αγροτική Ανάπτυξη, η Στρατηγική Λισσαβόνας κ.λ.π. συνιστούν το περιβάλλον εντός του οποίου πρέπει να διαμορφωθεί η σχεδιαζόμενη στρατηγική.

Το σύνολο των Μέτρων του Προγράμματος συνιστά ένα κατάλληλο μείγμα πολιτικής.

Το πρόγραμμα χαρακτηρίζεται από την αναγκαία συγκέντρωση των πόρων προκειμένου να υπάρξουν ικανοποιητικά αποτελέσματα στους Στρατηγικούς Στόχους, ενώ παράλληλα διαχέει πόρους σε πολλά Μέτρα έτσι ώστε να διασφαλίζονται ευρύτερες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του διαθέσιμου προϋπολογισμού.

Εκτίμηση της επάρκειας των διαθέσιμων πόρων

Η ύπαρξη ανειλημμένων υποχρεώσεων αφενός και αφετέρου η ύπαρξη δυσεπίλυτων προβλημάτων στον πρωτογενή τομέα καθιστούν απαραίτητη την ενίσχυση κάποιων Μέτρων τα οποία στοχεύουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, στην βελτίωση της πληθυσμιακής πυραμίδας και στην πολυαπασχόληση έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Προγράμματος.

Δεν είναι εφικτός στο πλαίσιο της παρούσας αξιολόγησης ο προσδιορισμός των απαιτούμενων επιπλέον πόρων. Εκείνο όμως που θα μπορούσε να ειπωθεί με βεβαιότητα είναι ότι οι δράσεις για τη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας και οι δράσεις προσέγγισης Leader θα έπρεπε να αυξηθούν σημαντικά γιατί προσφέρουν συμπληρωματικές/εναλλακτικές πηγές απασχόλησης και εισοδήματος στους κατοίκους των αγροτικών περιοχών.

Η ύπαρξη και άλλων προγραμμάτων που χρηματοδοτούν δράσεις στον αγροτικό χώρο, όπως π.χ τα ΠΕΠ, συμπληρώνει τους απαιτούμενους πόρους, και βελτιώνει το ύψος των αναμενόμενων επιπτώσεων στην απασχόληση.

III.2 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ / ΔΥΣΧΕΡΕΙΩΝ

Ανάδειξη πιθανών κινδύνων / δυσχερειών κατά την υλοποίηση των στρατηγικών και προτεραιοτήτων που επελέγησαν

Οι κίνδυνοι κατά την εφαρμογή του Προγράμματος μπορούν να ομαδοποιηθούν σε δύο κατηγορίες:

Κατηγορία 1: Κίνδυνοι αστοχίας της στρατηγικής

Κατηγορία 2: Διαχειριστικοί Κίνδυνοι

Η πρώτη κατηγορία κινδύνων οφείλεται στη δυσκολία επίτευξης ορισμένων στόχων λόγω είτε των διαρθρωτικών προβλημάτων του τομέα και του αγροτικού χώρου είτε της μορφολογίας του εδάφους και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του αγροτικού χώρου.

Σε σχετικό διάγραμμα βαθμολογήθηκε η πιθανότητα επέλευση κινδύνων σε επίπεδο Γενικών και Ειδικών Στόχων.

Η αύξηση του μέσου μεγέθους των εκμεταλλεύσεων είναι εξαιρετικά δύσκολη ενώ η εφαρμογή σχεδίων συνεργασίας στις περιοχές που αφορά για να έχει αποτέλεσμα πρέπει να προκύπτει μετά από εξειδικευμένη μελέτη και όχι ως έκφραση επιθυμίας γενικά.

Η δεύτερη κατηγορία κινδύνων οφείλεται τόσο σε αντικειμενικούς λόγους (αδυναμία ακριβούς πρόβλεψης των χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησης των έργων) όσο και σε υποκειμενικούς (έλλειψη κατάλληλης υποδομής και οργάνωσης).

Τα προβλήματα αυτής της κατηγορίας εστιάζονται κυρίως σε δύο κατευθύνσεις.

Η μία κατεύθυνση αφορά στο μεγάλο αριθμό υποέργων που πρέπει να αξιολογηθούν, να ενταχθούν και να παρακολουθηθούν από τις κεντρικές υπηρεσίες.

Η δεύτερη κατεύθυνση αφορά στην έλλειψη ενός αποτελεσματικού και ευέλικτου πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης.

Το γεγονός της έλλειψης του πληροφοριακού συστήματος και του μεγάλου αναμενόμενου όγκου έργων/υποέργων προς ένταξη, αποτελεί υψηλό παράγοντα κινδύνου.

Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι το ΠΑΑ αποτελεί ένα σύνολο Μέτρων τα οποία κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο 16 προγραμμάτων (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ανασυγκρότησης της Υπαίθρου, Έγραφο Προγραμματισμού Αγροτικής Ανάπτυξης, δράσεις συγχρηματοδοτούμενες από το ΕΓΤΠΕ στο πλαίσιο των 13 Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, Επιχειρησιακό. Πρόγραμμα Κοινοτικής πρωτοβουλίας Leader +).

Ανάλυση των μεθόδων ελαχιστοποίησης των κινδύνων

Η ελαχιστοποίηση των κινδύνων που προαναφέρθηκαν, ανάγεται στην εφαρμογή ενός αποτελεσματικού συστήματος διοίκησης/διαχείρισης του Προγράμματος με τη χρήση των κατάλληλων εργαλείων παρακολούθησης.

Αυτό που διαφαίνεται από τις συζητήσεις με του αρμοδίους για την κατάρτιση του ΠΑΑ, η προσπάθεια ελαχιστοποίησης των κινδύνων εστιάζεται στην διαμόρφωση μηχανισμών έγκαιρης αντιμετώπισης προβλημάτων τα οποία προέκυψαν κατά το παρελθόν.

Η ενδεχόμενη εκχώρηση διαχειριστικών αρμοδιοτήτων για ορισμένα Μέτρα σε περιφερειακές υπηρεσίες αποτελεί θετική ενέργεια γιατί θα αναλάβουν χειριστές με προϋπάρχουσα εμπειρία ενώ παράλληλα θα αποδεσμευτούν οι κεντρικές υπηρεσίες από αυξημένο φόρτο εργασίας.

IV. ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

IV.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Αξιολόγηση της συνάφειας του ΠΑΑ με το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς καθορίζει τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις της χώρας για την περίοδο 2007-20013.

Στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 (ΠΑΑ) η στρατηγική για την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος υλοποιείται μέσω των Αξόνων που είναι:

- ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑΣ
- ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ
- ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
- ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ LEADER

Από τον πίνακα που καταρτίστηκε για τη διερεύνηση του ΠΑΑ με το ΕΣΠΑ, προέκυψε ότι κάθε προτεραιότητα του ΠΑΑ συσχετίζεται με τουλάχιστον μία από τις προτεραιότητες του ΕΣΠΑ, γεγονός που υποδηλώνει υψηλό βαθμό συσχέτισης των στρατηγικών των δύο προγραμμάτων.

Αξιολόγηση της συνάφειας του ΠΑΑ με Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων

Το Ελληνικό Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση 2005-2008, είναι σύμφωνο με τις κατευθύνσεις του Συμβουλίου του 2005, (COM 2005/141) εξειδικεύοντας τις προτεραιότητες της Λισσαβόνας, σύμφωνα με τις ανάγκες και τα ειδικότερα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας.

Οι κατευθύνσεις, επιλογές, κατηγορίες Μέτρων και δράσεων του ΕΠΜ έχουν πλήρως και ρητά ενσωματωθεί τόσο γενικά στους 4 Άξονες όσο και ειδικότερα σε κατάλληλα Μέτρα και δράσεις που ρητά διαλαμβάνονται στο ΠΑΑ 2007-2013. Επομένως η συσχέτιση των δύο εγγράφων είναι άμεση, η συμβατότητα πλήρης και η λεπτομερέστερη εξειδίκευση υπακούει στις ειδικές ανάγκες και προβλήματα του γεωργικού τομέα πάντα όμως στο πλαίσιο των κοινών κεντρικών επιλογών.

Σε πίνακα που διαμορφώθηκε για τη διερεύνηση του βαθμού συνάφειας μεταξύ των Αξόνων του ΕΠΜ και του ΠΑΑ εμφανίζεται υψηλός βαθμός συσχέτισης όλων των Αξόνων.

Συνάφεια του ΠΑΑ με το ΕΣΣΑΑ 2007-2013

Όλοι οι στόχοι του ΕΣΣΑΑ 2007-2013 έχουν ενσωματωθεί στο ΠΑΑ 2007 -2013. Δεν πρόκειται δηλ. για συσχέτιση αλλά για ταύτιση. Επίσης, διάφορα στοιχεία της ανάλυσης του ΕΣΣΑΑ με βάση τα οποία διαμορφώθηκε η προτεινόμενη στρατηγική έχουν ενσωματωθεί στο ΠΑΑ. Το ΕΣΣΑΑ αποτέλεσε τη βάση για τη διαμόρφωση του Προγράμματος.

IV.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΑ ΜΕ ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Αξιολόγηση της συνάφειας του ΠΑΑ με την Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ)

Η νέα ΚΓΠ εισάγει ορισμένες διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις πολιτικές των προηγούμενων περιόδων. Για πρώτη φορά υιοθετείται η υποχρέωση της 'πολλαπλής συμμόρφωσης' και εισάγονται τα λεγόμενα 'δικαιώματα ενίσχυσης' αποδεσμεύοντας τις πληρωμές από την παραγωγή. Προβλέπει ακόμα σταδιακή προσαρμογή στις ενισχύσεις, ώστε να εξασφαλισθούν πόροι που θα χρηματοδοτήσουν δράσεις για την ανάπτυξη της υπαίθρου, με την εφαρμογή συγκεκριμένων συντελεστών μείωσης από 2005-2012 (διαφοροποίηση).

Αποτυπώνοντας σε κατάλληλο πίνακα τους Γενικούς Στρατηγικούς Στόχους της ΚΓΠ και του ΠΑΑ 2007-2013 παρατηρείται ότι υπάρχει μεγάλη συσχέτιση Στο πνεύμα, ακριβώς της νέας ΚΓΠ είναι τα Μέτρα και οι δράσεις για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό, την ποιοτική αναβάθμιση των προϊόντων, η αναβάθμιση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των αγροτών για παραγωγή με προσανατολισμό στις αγορές κλπ.

Αξιολόγηση της συνάφειας του ΠΑΑ με τις Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές Αγροτικής Ανάπτυξης (ΣΚΓΑΑ)

Σε πίνακα που καταρτίστηκε για την αξιολόγηση της συνάφειας του ΠΑΑ με τις ΣΚΓΑΑ αποτυπώθηκαν οι Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές της Κοινότητας για την Αγροτική Ανάπτυξη 2007-2013, και οι Άξονες, οι Ομάδες Μέτρων και τα Μέτρα του ΠΑΑ 2007-2013.

Εκείνο το οποίο προκύπτει από την ανάγνωση της μήτρας συσχέτισης είναι ότι κάθε μέτρο συσχετίζεται με κάποια από τις ΣΚΓΑΑ, καθώς επίσης ότι κάθε Άξονας συσχετίζεται με μία από τις ΣΚΓΑΑ.

Αξιολόγηση της συμβολής της στρατηγικής στους στόχους της Λισσαβόνας

Η Στρατηγική της Λισσαβόνας υιοθετήθηκε το 2000 από τους Ευρωπαίους ηγέτες, ακολουθώντας την απελευθέρωση των αγορών και το άνοιγμα των συνόρων των ευρωπαϊκών κρατών.

Σε Πίνακα συσχετίσεων αποτυπώθηκαν οι Στόχοι που αποφασίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας και συμπληρώθηκαν ακολούθως στο Γκέτεμποργκ και τη Βαρκελώνη και οι Άξονες Προτεραιότητες του ΠΑΑ 2007-2013 με τα σχετικά Μέτρα.

Οι στόχοι που υιοθετήθηκαν αποτελούν αντικείμενο των πολιτικών που εφαρμόζονται για το σύνολο των τομέων της οικονομίας. Επομένως το ΠΑΑ δεν μπορεί να καλύπτει το σύνολο αυτών των στόχων. Εν τούτοις 18 από τα 34 Μέτρα του Προγράμματος συνεισφέρουν στην επίτευξη αυτών των στόχων ενώ 9 από αυτά συνεισφέρουν στην επίτευξη περισσότερων του ενός στόχων.

IV.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όπως παρατηρείται, σε ένα πρώτο επίπεδο θεώρησης, το ΠΑΑ έχει λάβει αποφασιστικά υπόψη του τις ευρωπαϊκές στρατηγικές επιλογές και κατευθύνσεις καθώς και τις γενικότερες εθνικές πολιτικές και τις έχει ενσωματώσει στις ρυθμίσεις του, τόσο σε επίπεδο στρατηγικών προτεραιοτήτων όσο και σε χαμηλότερο επιχειρησιακό επίπεδο.

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τους **γενικότερους στρατηγικούς στόχους** κοινό τόπο τόσο των κοινοτικών όσο και των εθνικών επιλογών πολιτικής αποτελούν η **ανταγωνιστικότητα, η αειφόρος ανάπτυξη, η πλήρης απασχόληση, η ποιότητα ζωής, η ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη και η κοινωνική συνοχή.** Έτσι, οι στρατηγικές προτεραιότητες του ΠΑΑ (Άξονες) **αντανακλούν ή μάλλον ενσωματώνουν, κυριολεκτικά, τις εν λόγω επιλογές**. **Ίδια υψηλή συσχέτιση** παρουσιάζει το ΠΑΑ με τις Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές της Κοινότητας για την Αγροτική Ανάπτυξη 2007-2013, τις Βασικές Προτεραιότητες Πολιτικής του ΕΣΠΑ και τις Στρατηγικές Προτεραιότητες του ΕΣΣΑΑ 2007-2013.

Μπορεί, επομένως, να γίνει αποδεκτό ότι είναι εμφανής η συνέπεια του ΠΑΑ 2007-2013 με τις γενικότερες και τις ειδικότερες κοινοτικές και εθνικές πολιτικές και η συμβολή του στους σχετικούς στόχους.

V. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

V.1 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΧΩΝ ΠΑΑ

Τα σχετικά κοινοτικά έγγραφα καθορίζουν ένα πλέγμα δεικτών που θα πρέπει να περιληφθούν στο ΠΑΑ 2007-2013.

Το πρόγραμμα ενέταξε στο περιεχόμενό του αυτούς τους δείκτες. Οι δείκτες αποτελούν τα εργαλεία παρακολούθησης της εξέλιξης διαφόρων μεγεθών.

Η υπηρεσία υπολόγισε το σύνολο των δεικτών εκροών (επιδόσεων) και το σύνολο των λοιπών δεικτών που δεν αφορούν προστιθέμενη αξία κα απασχόληση.

Ο Σύμβουλος της εκ των προτέρων αξιολόγησης εφαρμόζοντας την ανάλυση εισροών-εκροών υπολόγισε τους δείκτες που αφορούν οικονομικά μεγέθη και απασχόληση.

Οι δείκτες αυτοί περιλαμβάνονται στο ΠΑΑ 2007-2013.

Το σύνολο του Προγράμματος πλην της τεχνικής βοήθειας παρακολουθείται μέσω δεικτών.

V.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΥΝ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το σύνολο του Προγράμματος παρακολουθείται από δείκτες. Οι δείκτες αυτοί επιλέχθηκαν με βάση το κοινό πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης και προέρχονται από τις κατευθυντήριες οδηγίες της επιτροπής.

Όσον αφορά στους δείκτες επιδόσεων, οι εκτιμήσεις των τιμών στόχου έγιναν με βάση μοναδιαία κόστη, όπου αυτά υπήρχαν, τα οποία σταθμίστηκαν με βάση την εμπειρία του κάθε χειριστή του αντίστοιχου μέτρου.

Όσον αφορά στους δείκτες αποτελεσμάτων και επιπτώσεων (όπου αφορούν οικονομικά στοιχεία ή στοιχεία απασχόλησης) η εκτίμηση των τιμών στόχου έγινε με βάση το υπόδειγμα εισροών-εκροών, στο οποίο εκτιμώνται οι διακλαδικές σχέσεις σε 58 κλάδους. Η πραγματοποιούμενη δαπάνη διαχέεται στους κλάδους αυτούς παράγοντας προϊόν το οποίο για να παραχθεί απαιτεί μονάδες εργασίας. Με βάση αυτή τη λογική της μεθόδου, υπολογίστηκαν οι επιπτώσεις στην ακαθάριστη αξία παραγωγής, στην ακαθάριστη και καθαρή προστιθέμενη αξία, στην απασχόληση.

Δυσκολία υπάρχει, λόγω έλλειψης δεδομένων, για τον υπολογισμό ορισμένων δεικτών που αφορούν στη βιοποικιλότητα.

V.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΦΙΚΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

Το πλέγμα των δεικτών που χρησιμοποιούνται αξιολογείται ως κατάλληλο για την παρακολούθηση των ποσοτικοποιημένων στόχων.

Οι μεθοδολογίες/τεχνικές υπολογισμού που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση των στόχων (που παρακολουθούνται από αντίστοιχους δείκτες) παρέχουν ικανοποιητικό βαθμό ασφάλειας και αξιοπιστίας για την εφικτότητα επίτευξής τους.

Ο Σύμβουλος εκτιμά ότι, δεδομένης της ύπαρξης ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, κρίνεται σκόπιμη και η διαμόρφωση ενός δείκτη που θα παρακολουθεί τις αντίστοιχες μεταβολές. Παρά το ότι είναι δύσκολη η εφαρμογή του δείκτη για να μετρά τις επιπτώσεις από το συγκεκριμένο μόνο πρόγραμμα, η παρακολούθηση για το σύνολο της χώρας θα δίνει μία εικόνα της γενικότερης πορείας που άλλωστε είναι και το ζητούμενο του αναπτυξιακού σχεδιασμού. Ο προτεινόμενος δείκτης είναι αυτός που χρησιμοποίησε ο Σύμβουλος Αξιολόγησης για την εκτίμηση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων (συντελεστής μεταβλητότητας)

V.4 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Σύμφωνα με τη στρατηγική που έχει επιλεχθεί, το Πρόγραμμα επιδιώκει την αντιμετώπιση των προβλημάτων που σχετίζονται με την οικονομική κατάσταση (ανταγωνιστικότητα του γεωργικού, αγροδιατροφικού και δασοκομικού τομέα), την κατάσταση του περιβάλλοντος και την κοινωνικοοικονομική κατάσταση στις αγροτικές περιοχές. Οι τομείς παρέμβασης σε συνάρτηση με τη χρηματοδοτική βαρύτητα που αποδίδεται στους Άξονες Προτεραιότητας, αλλά και στα επιμέρους Μέτρα αναδεικνύει τα ακόλουθα:

Πρώτη Προτεραιότητα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης αποτελεί η «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και δασοκομίας» και εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα τον πρώτο γενικό στόχο του Προγράμματος «Διατήρηση και βελτίωση

της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, της δασοκομίας και του αγροδιατροφικού τομέα» και συμπληρωματικά με τους άλλους. Αποτελείται από τρεις διακριτές ενότητες, ανθρώπινο κεφάλαιο, επιχειρηματικότητα – καινοτομία και ποιότητα, οι οποίες στοχεύουν στη βελτίωση των βασικών παραμέτρων που συνθέτουν την ανταγωνιστικότητα και συγκεκριμένα το ανθρώπινο δυναμικό, τις υποδομές και την επιχειρηματικότητα. Στον Άξονα περιλαμβάνονται Μέτρα που υλοποιούν τις επιταχυντικές πολιτικές που στοχεύουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων του πρωτογενή και του αγροδιατροφικού τομέα.

Με βάση τη στοχοθεσία σε επίπεδο προτεραιότητας τα αναμενόμενα αποτελέσματα στο τέλος της προγραμματικής περιόδου, θα είναι τα εξής:

- Η επιτυχής ολοκλήρωση μιας δραστηριότητας κατάρτισης στον τομέα της γεωργίας ή/και δασοκομίας από 30.000 συμμετέχοντες.
- Η αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας στις στηριζόμενες εκμεταλλεύσεις / επιχειρήσεις σε 115.223.453 ευρώ.
- Η υιοθέτηση της εισαγωγής νέων προϊόντων και / ή νέων τεχνικών από 3.525 εκμεταλλεύσεις / επιχειρήσεις

Δεύτερη Προτεραιότητα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης τίθεται η «Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου» η οποία συμβάλλει στην επίτευξη κυρίως του δεύτερου γενικού στόχου του Προγράμματος «Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων, αποτελούμενη από τρεις διακριτές ενότητες που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος και τη διαχείριση των φυσικών πόρων. Η γεωργία, ταυτόχρονα με την ιδιότητά της ως ο μεγαλύτερος «χρήστης του εδάφους και των υδάτων», αποκτά τα τελευταία χρόνια και μια νέα ιδιότητα, αυτή του σημαντικού παραγωγού «περιβαλλοντικών ωφελειών». Το Πρόγραμμα λαμβάνοντας υπόψη τις δύο αυτές ιδιότητες της γεωργίας υιοθετεί μια δυαδική προσέγγιση που εστιάζεται σχεδόν ισόρροπα στην προστασία του περιβάλλοντος, είτε μέσω της συνέχισης της άσκησης της γεωργικής δραστηριότητας σε περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα, είτε μέσω της υιοθέτησης φιλοπεριβαλλοντικών γεωργικών πρακτικών σε περιοχές που εντοπίζονται προβλήματα, αλλά και στη στροφή σε γεωργικές και δασοκομικές πρακτικές που συμβάλλουν στην προώθηση των στόχων της ευρωπαϊκής στρατηγικής για το περιβάλλον όπως είναι η προστασία της βιοποικιλότητας, η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής κλπ.

Οι παρεμβάσεις στο πλαίσιο της προτεραιότητας αυτής, με βάση τα οριζόμενα στο Πρόγραμμα αναμένεται να επιφέρουν τα παρακάτω αποτελέσματα και επιπτώσεις:

Την εφαρμογή σε 2.727.600 εκτάρια δράσεων επιτυχούς διαχείρισης γης, οι οποίες θα συμβάλλουν

Στην αναστροφή της τάσης μείωσης της βιοποικιλότητας,

Στη διατήρηση των γεωργικών εκτάσεων και της δασοκομίας υψηλής φυσικής αξίας,

Στη βελτίωση της ποιότητας των υδάτων.

Τρίτη Προτεραιότητα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης αποτελεί η «Ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας» και η «Εφαρμογή της προσέγγισης Leader», εξυπηρετώντας τους γενικούς στόχους «*βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και στην ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας»* και «δ*ημιουργία τοπικών ικανοτήτων για την απασχόληση και τη διαφοροποίηση στις αγροτικές περιοχές μέσω της προσέγγισης LEADER», αντίστοιχα.*

Η προτεραιότητα αυτή αντανακλά την έμφαση που αποδίδεται στη σταδιακή μετατόπιση της κοινής γεωργικής πολιτικής από μια κλαδική τομεακή πολιτική σε μία χωρική πολιτική που στοχεύει στην ολοκληρωμένη τοπική προσέγγιση για την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών μέσω της βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων και της ανάπτυξης νέων κλάδων και τομέων που μπορούν να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας ιδιαίτερα για τους νέους και τις γυναίκες συμβάλλοντας στην επίτευξη του ευρύτερου στόχου που είναι η συγκράτηση του πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές. Οι επιμέρους παρεμβάσεις μπορούν να ομαδοποιηθούν σε δύο ενότητες, στην ενότητα που στοχεύει στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας κινητοποιώντας σημαντικούς ιδιωτικούς πόρους και στην ενότητα που στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων μέσω της υλοποίησης έργων «υποδομής δημόσιου χαρακτήρα» για τη διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς, την ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών, τη βελτίωση της πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες που παρατηρούνται σημαντικές ανισότητες μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών.

Τα αποτελέσματα, όπως αυτά θέτονται ως στόχοι σε επίπεδο προτεραιότητας, αναμένεται είναι τα ακόλουθα:

- Η αύξηση μη γεωργικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας στις στηριζόμενες επιχειρήσεις κατά 21.435.153 ευρώ,
- Η δημιουργία 5.294 ακαθάριστων θέσεων εργασίας,
- Η αύξηση του αριθμού τουριστών κατά 800.000 άτομα στις περιοχές όπου θα εφαρμοστούν οι παρεμβάσεις,
- Η απολαβή βελτιωμένων υπηρεσιών από 1.600.000 κατοίκους αγροτικών περιοχών στις οποίες θα εφαρμοστούν οι παρεμβάσεις.

Συνολικά σε επίπεδο Προγράμματος οι σημαντικότερες επιπτώσεις αναμένεται να είναι οι ακόλουθες:

- Η επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης, η οποία εκτιμώμενη ως μεταβολή της καθαρής προστιθέμενης αξίας ανέρχεται σε 616.782.906 σε μονάδες αγοραστικής δύναμης,
- Η δημιουργία 3.645 καθαρών νέων θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης,
- Η μεταβολή στην παραγωγικότητα εργασίας, η οποία εκτιμώμενη ως μεταβολή στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ανά θέση εργασίας πλήρους απασχόλησης ανέρχεται σε 14.448 Ευρώ.

Για την αξιολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή του Προγράμματος ο Σύμβουλος Αξιολόγησης στο πλαίσιο της εκ των προτέρων αξιολόγησης προέβη στη διερεύνηση των επιπτώσεων σε τρία κρίσιμα μακροοικονομικά μεγέθη:

Α) Το προϊόν (ακαθάριστη αξία παραγόμενου προϊόντος)

Β) Την απασχόληση (ετήσιες μονάδες πλήρους απασχόλησης)

Γ) Την προστιθέμενη αξία

Προϊόν

Η επίπτωση στο σύνολο της οικονομίας, αφορά στην ακαθάριστη αξία παραγωγής, είναι θετική και κατά μέσο όρο θα διαμορφωθεί κατά μέσο όρο σε 989 εκ. Ευρώ που αντιστοιχεί στο 0,4% περίπου της συνολικής ακαθάριστης αξίας της παραγωγής της Χώρας.

Στο σύνολο γεωργίας-κτηνοτροφίας-δασοκομίας η επίπτωση στην ακαθάριστη αξία παραγωγής θα είναι θετική και θα διαμορφωθεί κατά μέσο όρο σε 445 εκ. Ευρώ που αντιστοιχεί στο 3% περίπου της συνολικής ακαθάριστης αξίας της γεωργίας-κτηνοτροφίας-δασών.

Ακαθάριστη προστιθέμενη Αξία

Στο σύνολο της οικονομίας, η επίπτωση στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία θα είναι θετική και θα διαμορφωθεί κατά μέσο όρο σε 547 εκ. Ευρώ που αντιστοιχεί στο 0,35% περίπου της συνολικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας της Χώρας.

Στο σύνολο γεωργίας-κτηνοτροφίας-δασοκομίας η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία η επίπτωση στην ακαθάριστη αξία παραγωγής θα είναι θετική και θα διαμορφωθεί κατά μέσο όρο σε 271 εκ. Ευρώ που αντιστοιχεί στο 3,2% περίπου της συνολικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας της γεωργίας-κτηνοτροφίας-δασών.

Απασχόληση

Η εκτίμηση των επιπτώσεων του Προγράμματος στην απασχόληση προσεγγίζεται διττά.

Η πρώτη προσέγγιση αφορά στην εκτίμηση της απασχόλησης που δημιουργείται κατά την υλοποίηση του Προγράμματος συνολικά σε όλους τους τομείς.

Με βάση τη μεθοδολογία που εφαρμόστηκε, οι δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης εκτιμώνται σε 37.868 ετήσια ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης στο σύνολο της οικονομίας.

Οι θέσεις αυτές είναι οι συνολικά απαιτούμενες για να υλοποιηθεί το Πρόγραμμα και δεν υποδηλώνουν πραγματοποιούμενη αύξηση στο τέλος της προγραμματικής περιόδου.

Η δεύτερη προσέγγιση αφορά στην εκτίμηση της συμβολής του Προγράμματος στη δημιουργία απασχόλησης ως επίπτωση με την ολοκλήρωσή του. Αυτές οι νέες θέσεις πλήρους απασχόλησης που δημιουργεί το Πρόγραμμα εκτιμώνται σε 3.645 στον αγροτικό χώρο. Ο αριθμός αυτός είναι ο μέγιστος δυνατός και υπάρχει το ενδεχόμενο να διαμορφωθεί και σε χαμηλότερα επίπεδα.

Δεδομένου ότι στην αντίστοιχη μελέτη του ΚΕΠΕ για την εκτίμηση των μακροοικονομικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του ΕΣΠΑ 2007-2013 εκτιμάται ότι θα αυξηθεί η συνολική απασχόληση της οικονομίας κατά 55.000 θέσεις, η εκτίμηση για το ΠΑΑ κρίνεται ως ρεαλιστική.

VI. ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ/ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

VI.1 ΒΑΣΙΚΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2000 – 2006

Κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο τα αντίστοιχα Μέτρα του ΠΑΑ 2007-2013 υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΠΑΑΑΥ, του ΕΠΑΑ, των 13 ΠΕΠ και της κοινοτικής πρωτοβουλίας Leader+.

Τα συστήματα διαχείρισης αυτών των προγραμμάτων κατόρθωσαν να ανταπεξέλθουν αποτελεσματικά στο έργο που έπρεπε να εκπληρώσουν με αρκετές όμως δυσκολίες, ιδιαίτερα στην έναρξη (πρώτα χρόνια) της εφαρμογής τους.

Το ΟΠΣ, από την έναρξη εφαρμογής του μέχρι σήμερα, βελτιώθηκε σημαντικά. Αυτή όμως η βελτίωση αφενός δεν μεταφέρθηκε στα στελέχη των υπηρεσιών έτσι ώστε να μπορεί σημαντικός αριθμός να χειριστεί το σύστημα, να αντλήσει στοιχεία και ενδεχομένως να προτείνει βελτιώσεις (η χρήση αποτελεί βασικό εργαλείο ελέγχου της αποτελεσματικότητας των πληροφοριακών συστημάτων) και αφετέρου δεν έγιναν οι βελτιώσεις εκείνες που θα διευκόλυναν σημαντικά το διαχειριστικό έργο.

Η μεγάλη συγκέντρωση αρμοδιοτήτων στις Κεντρικές Υπηρεσίες δημιούργησε καθυστερήσεις ενώ η προσπάθεια για την εκ των υστέρων αντιμετώπιση των δυσμενών επιπτώσεων –από τις καθυστερήσεις- δημιούργησε οργανωτικά προβλήματα.

VI.2 ΤΑ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΑ 2007 – 2013

Σύμφωνα με το Άρθρο 74 (2) του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, για την εφαρμογή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 -2013 που εφαρμόζεται σε εθνικό επίπεδο καθορίζονται οι ακόλουθες αρμόδιες αρχές:

η Διαχειριστική Αρχή (ΔΑ)

ο Διαπιστευμένος Οργανισμός Πληρωμών (ΟΠΛ)

ο Οργανισμός Πιστοποίησης (ΟΠ/Σ)

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ (ΔΑ)

Διαχειριστική Αρχή του ΠΑΑ σύμφωνα με το Άρθρο 75 του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000-2006» (ΕΥΔ του ΕΠΑΑ-ΑΥ).

Αξιολογώντας τα στοιχεία που αποτυπώνονται στο ΠΑΑ 2007-2013 και συνεκτιμώντας τα με τις θέσεις των αρμοδίων στελεχών, εκείνο που εξάγεται ως συμπέρασμα από μία πρώτη θεώρηση είναι ότι το σύστημα διαχείρισης επιχειρεί να συνδυάσει την κτηθείσα εμπειρία της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου, με τα δεδομένα και τις απαιτήσεις τόσο του ΠΑΑ 2007-2013 όσο και του νέου κανονισμού 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Το ΠΑΑ 2007-2013 αποτελεί ένα σύνολο παρεμβάσεων οι οποίες στην περίοδο 2000-2006 υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο 16 προγραμμάτων.

Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό αφενός με τα προβλήματα που προέκυψαν κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο σε σχέση με τις διαδικασίες εφαρμογής, παρακολούθησης, αξιολόγησης και χρηματοοικονομικής διαχείρισης και αφετέρου με τους περιορισμούς και δυνατότητες που θέτει ο κανονισμός 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, οδήγησαν τις αρμόδιες αρχές στη διαμόρφωση ενός πλαισίου το οποίο ποιοτικά αξιολογείται ως το βέλτιστο. Θα μπορούσαν να προβλεφθούν διάφορα εναλλακτικά σενάρια, με αβέβαιο όμως αποτέλεσμα. Με βάση τα δεδομένα του ΠΑΑ 2007-2013 και με βάση τις προσωπικές συνεντεύξεις του Συμβούλου με τα αρμόδια στελέχη, εκτιμάται ότι οι συγκεκριμένες επιλογές αξιοποιούν την αποκτηθείσα εμπειρία και επιχειρούν βελτίωση της αποτελεσματικότητας χωρίς την εισαγωγή υψηλών κινδύνων (δεν δημιουργούνται ριζικές αλλαγές).

Ειδικότερα, ο ορισμός της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΕΠΑΑ-ΑΥ ως Διαχειριστικής Αρχής (ΔΑ) του Προγράμματος 2000-2006, παρέχει επαρκείς εγγυήσεις για αποτελεσματική και με διαφάνεια διαχείριση τόσο λόγω της οργανωτικής της πληρότητας όσο και λόγω της σημαντικής εμπειρίας των στελεχών της από τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους. Η εσωτερική οργάνωση της ΔΑ, η διασύνδεσή της με επιτελικές μονάδες του Υπουργείου και άλλους περιφερειακούς φορείς διασφαλίζει τη δυνατότητα έγκαιρων προσαρμογών εκεί όπου θα υπάρχει ανάγκη ανασχεδιασμών και παρεμβάσεων.

Παράλληλα, ο ορισμός «Ενδιάμεσων Διαχειριστικών Αρχών» σύμφωνα με την ευχέρεια που παρέχει ο Κανονισμός 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, αφενός δίνει τη δυνατότητα στη ΔΑ του ΠΑΑ 2007-2013 να ενισχύσει τον επιτελικό, συντονιστικό και

καθοδηγητικό της ρόλο και αφετέρου ενισχύει τον αποκεντρωτικό και από-συγκεντρωτικό χαρακτήρα της διαχείρισης με μηχανισμούς έμπειρους που έχουν ενσωματώσει πολύχρονη πείρα από τις αρμοδιότητες που άσκησαν σε προηγούμενες προγραμματικές περιόδους. Ταυτόχρονα, η σαφήνεια του πλαισίου των αρμοδιοτήτων τους όπως αυτές θα περιγράφονται στις κανονιστικές πράξεις ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο συγχύσεων και επικαλύψεων.

Ο Σύμβουλος εκτιμά επίσης ότι η εκπόνηση ειδικής μελέτης, το έτος 2009, για την επανεξέταση των διαδικασιών εφαρμογής, παρακολούθησης, αξιολόγησης και χρηματοοικονομικής διαχείρισης, θα αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας του Προγράμματος.

ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΜΕΝΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (ΟΠΛ)

Ως Οργανισμός Πληρωμών, σύμφωνα με το Άρθρο 6 του Καν. (ΕΚ) 1290/2005 , όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, για τη χρηματοδότηση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, ορίσθηκε ο ΟΠΕΚΕΠΕ, όπως προβλέπεται στο Άρθρο 3 του υπ' αρ. 3508 Νόμου (ΦΕΚ 249 Α/16-11-2006). Σε εφαρμογή του άρθρου 6 του καν 1290/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, η εκτέλεση καθηκόντων του Οργανισμού Πληρωμών μπορεί να γίνει κατ' εξουσιοδότηση του, με εξαίρεση την καταβολή των κοινοτικών ενισχύσεων.

Ο ορισμός του ΟΠΕΚΕΠΕ ως του Οργανισμού Πληρωμών διασφαλίζει όχι μόνο τη λογιστική ακρίβεια και διαφάνεια των πληρωμών αλλά, με τις οργανωτικές δυνατότητες και το προσωπικό που διαθέτει, μπορεί να βελτιώσει ουσιωδώς τους χρόνους πληρωμής, αφού, στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο, διαπιστώθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις στον τομέα αυτόν. Επίσης, ο Οργανισμός Πιστοποίησης με την ελεγκτική λειτουργία του θα συμβάλει περαιτέρω στη διαφάνεια αλλά και στην ελαχιστοποίηση των κινδύνων να χαθούν πόροι.

Η υποστήριξή του από ένα πληροφοριακό σύστημα αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την αποτελεσματική του λειτουργία. Από συζητήσεις με αρμόδια στελέχη, ο Σύμβουλος διαμόρφωσε την άποψη ότι οι σχεδιαζόμενες οργανωτικές και λειτουργικές προσεγγίσεις κινούνται προς την ορθή κατεύθυνση επειδή εκτιμάται ότι βελτιώνουν το επίπεδο της γραφειοκρατίας -περιορίζουν δηλ. τον όγκο των θεσμοθετημένων διαδικασιών- και διευκολύνουν το επίπεδο της επικοινωνίας των χρηστών –βελτιώνουν δηλ. την λειτουργικότητα του πληροφοριακού συστήματος-.

Στη μεταβατική περίοδο, θα χρησιμοποιηθεί το υπάρχον σύστημα, το οποίο σύμφωνα με τις συζητήσεις του Συμβούλου με αρμόδια στελέχη θα υποστεί σχετικές προσαρμογές με στόχο την βελτίωσή του -στο μέτρο του εφικτού- προκειμένου να υποστηρίξει αποτελεσματικότερα τον Οργανισμό Πληρωμών.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΟΠ/Σ)

Ο Οργανισμός Πιστοποίησης , σύμφωνα με το Άρθρο 7 του Καν. 1290/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, δύναται να είναι οντότητα του δημοσίου η του ιδιωτικού δικαίου ο οποίος επιλέγεται μετά από ανοιχτή δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, σύμφωνα με τις εν ισχύ ρυθμίσεις για τις δημόσιες συμβάσεις εκτός των περιπτώσεων που είναι Δημόσια Υπηρεσία ή ΝΠΔΔ.

Ο Οργανισμός Πιστοποίησης είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο των λογαριασμών του διαπιστευμένου Οργανισμού Πληρωμών ως προς το αληθές, την πληρότητα και την ακρίβεια, έχοντας υπόψη το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου που υφίσταται.

VI.3 ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Η εταιρική σχέση αποτέλεσε κρίσιμη παράμετρο στη διαμόρφωση του ΠΑΑ 2007-2013, δεδομένου ότι μέσω αυτής αφενός ενσωματώθηκαν -στο μέτρο του εφικτού- οι προτάσεις των εκπροσωπούμενων -μέσω των εταίρων- ομάδων πληθυσμού και αφετέρου πραγματοποιήθηκαν διορθώσεις και αναπροσαρμογές. Με αυτό τον τρόπο το πρόγραμμα χαρακτηρίζεται από τη μέγιστη δυνατή αποδοχή ενώ διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή αποτελεσματικότητά του.

VI.4 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΔΥΣΧΕΡΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Με βάση τους μηχανισμούς που προαναφέρθηκαν οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι και δυσχέρειες κατά την εφαρμογή του Προγράμματος, κατά το Σύμβουλο εστιάζονται στα εξής.

1. Στην καθυστέρηση λειτουργίας του νέου πληροφοριακού συστήματος
2. Στη δυσκολία αντιμετώπισης/περιορισμού των σύνθετων διοικητικών διαδικασιών
3. Στη συναρμοδιότητα των υπουργείων
4. Στην καθυστέρηση ενημέρωσης των ωφελούμενων έτσι ώστε έγκαιρα να παρουσιαστεί η αναγκαία προσέλευση.

Το πληροφοριακό σύστημα αποτελεί το βασικό εργαλείο παρακολούθησης και η καθυστέρηση εφαρμογής θα δημιουργήσει προβλήματα λόγω της έλλειψης ενημέρωσης ή της πλημμελούς πληροφόρησης.

Οι σύνθετες διοικητικές διαδικασίες συνεπάγονται διαφορετικούς χρονισμούς των εμπλεκομένων φορέων στη διεκπεραίωση μιας διοικητικής πράξης με αποτέλεσμα καθυστερήσεις οι οποίες σε αρκετές περιπτώσεις κατά το παρελθόν ήταν ιδιαίτερα σημαντικές (υπερέβαιναν τον ένα χρόνο).

Το ίδιο με το ανωτέρω πρόβλημα δημιούργησε και αναμένεται να δημιουργήσει η συναρμοδιότητα των υπουργείων.

Τέλος, έχει παρατηρηθεί κατά το παρελθόν να μην ενημερώνονται έγκαιρα οι ωφελούμενοι με αποτέλεσμα καθυστέρηση στην προσέλευση για υποβολή αιτημάτων χρηματοδότησης.

VI.5 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Το περιβάλλον στο οποίο θα υλοποιηθεί το ΠΑΑ 2007-2013 είναι αυτό της τρίτης προγραμματικής περιόδου με κάποιες διαφοροποιήσεις οι οποίες εστιάζονται κυρίως στην αυστηρότητα εκ μέρους της κοινότητας για την τήρηση όλων των σχετικών κανονισμών που διέπουν την εφαρμογή του Προγράμματος.

Οι προτεινόμενοι μηχανισμοί και οι αντίστοιχοι φορείς που παρουσιάστηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο αξιολογούνται ως επαρκείς και ικανοί να φέρουν εις πέρας το έργο της αποτελεσματικής υλοποίησης του ΠΑΑ 2007-2013.

Οι φορείς, έχουν ήδη πολυετή εμπειρία στην υλοποίηση, παρακολούθηση ή συμμετοχή επιχειρησιακών προγραμμάτων και επομένως είναι σε θέση να φέρουν εις πέρας το ανατεθέν έργο.

Η υλοποίηση ενός Προγράμματος αντί για 16 (της προηγούμενης περιόδου) θα δημιουργήσει κάποιο αυξημένο φόρτο εργασίας. Ταυτόχρονα όμως θα δημιουργήσει «οικονομίες συγκέντρωσης» και επομένως αποτελεσματικότερο συντονισμό. Η ενδεχόμενη εκχώρηση διαχειριστικών δικαιωμάτων για κάποια Μέτρα στις Περιφέρειες εκτιμάται ότι θα λειτουργήσει θετικά γιατί αφενός θα αποφορτίσει τις κεντρικές υπηρεσίες και αφετέρου θα βελτιώσει το επίπεδο διαχείρισης για τα Μέτρα αυτά, λόγω της κτηθείσας εμπειρίας.

Το επίπεδο του συντονισμού είναι αυτό που θα καθορίσει το επίπεδο της αποτελεσματικότητας των μηχανισμών.

Με βάση τα όσα αναφέρθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια και αφορούν τους προτεινόμενους μηχανισμούς και διαδικασίες εφαρμογής, ο Σύμβουλος διαμόρφωσε τον πίνακα στον οποίο βαθμολογείται η επάρκεια των μηχανισμών.

Με βάση την βαθμολογία του πίνακα, ο οποίος διαμορφώθηκε όχι μόνο με βάση τα στοιχεία που παρατίθενται στο κείμενο του ΠΑΑ 2007-2013 αλλά και με βάση συζητήσεις με αρμόδια στελέχη, προκύπτει ότι οι μηχανισμοί και διαδικασίες κρίνονται επαρκείς και επομένως εκτιμάται ότι το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί επιτυγχάνοντας τους προκαθορισμένους στόχους, στον προκαθορισμένο χρόνο με το προκαθορισμένο κόστος.

VII. ΛΟΙΠΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ

Το ΠΑΑ 2007-2013 αποτελεί ένα πρόγραμμα του οποίου οι επιμέρους δράσεις συνιστούν παρέμβαση σε ένα ευρύ φάσμα της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας του αγροτικού χώρου.

Με το πρόγραμμα επιδιώκεται η διασφάλιση της αειφόρου ανάπτυξης μέσω της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας, της προστασίας του περιβάλλοντος και της βελτίωσης της ποιότητας ζωής.

Αυτή η επιδίωξη αποτελεί μία προσπάθεια για την επίτευξη ισόρροπης ανάπτυξη σε επίπεδο κοινοτικής επικράτειας, για τον περιορισμό των ανισοτήτων μεταξύ της Ελληνικής υπαίθρου και λοιπών των περιφερειών της Ένωσης καθώς και την ουσιαστική ισότητα ευκαιριών για όλους τους ανθρώπους. Αποτελεί δηλ. μία προστιθέμενη αξία προς την πλευρά της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

Η διαχείριση του Προγράμματος γίνεται με την ευθύνη των ελληνικών αρχών διασφαλίζοντας έτσι την αρχή της αναλογικότητας.

Ο κανονισμός 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ο οποίος καθορίζει το αναπτυξιακό πλαίσιο για την ανάπτυξη του αγροτικού χώρου αποτελεί το ένα εργαλείο της πολιτικής μέσω του οποίου μεταφέρονται οι κοινοτικές προτεραιότητες στην αναπτυξιακή διαδικασία της χώρας και επομένως συνεισφέρει προστιθέμενη αξία στο επίπεδο της εφαρμοζόμενης πολιτικής.

Η διαμόρφωση του ΠΑΑ 2007-2013, ολοκληρώνεται σε ένα περιβάλλον σταθερής και συνεχούς συνεργασίας με τα κοινοτικά όργανα. Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας ανταλλάσσονται θέσεις και απόψεις με αποτέλεσμα τη βελτίωση του επιπέδου του αναπτυξιακού σχεδιασμού, τη βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης, την διεύρυνση του περιβάλλοντος επιρροής της εταιρικής σχέσης, τη διεύρυνση των εμπειριών σε θέματα προστασίας περιβάλλοντος σε σχέση με την οικονομική ανάπτυξη.

Η δαπάνη του Προγράμματος διαχέεται στον πρωτογενή τομέα, στον αγροτικό χώρο και στο σύνολο της οικονομίας δημιουργώντας σημαντική προστιθέμενη αξία ενώ παράλληλα συνεισφέρει στη διατήρηση και δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Όπως παρουσιάζεται και στο κεφάλαιο της αξιολόγησης των επιπτώσεων από την εφαρμογή του ΠΑΑ 2007-2013 η δημιουργούμενη προστιθέμενη αξία είναι ιδιαίτερα σημαντική. Η σημαντικότητα γίνεται περισσότερο κατανοητή αν εκτιμηθεί τι θα συνέβαινε χωρίς την υλοποίηση του Προγράμματος.

Η υλοποίηση του Προγράμματος συνεπάγεται εξ αντικειμένου μία προστιθέμενη αξία από πλευράς τεχνογνωσίας δεδομένου ότι τόσο στο επίπεδο των Μέτρων αλλά και στο επίπεδο πολλών από τα έργα και υποέργα που θα υλοποιηθούν εμπερικλείεται εμπειρία από άλλες χώρες της ΕΕ η οποία θα μεταφερθεί στην Ελλάδα. Παράλληλα η υλοποίηση του Προγράμματος θα αποτελέσει επίσης μία πηγή τεχνογνωσίας που θα μεταφερθεί από την Ελλάδα προς τις άλλες κοινοτικές χώρες.

Η κοινοτική προστιθέμενη αξία αποτελεί βασικό στοιχείο της Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Πολιτικής. Η αγροτική ανάπτυξη αποτελεί ένα συνδυασμό παρεμβάσεων τόσο στον πρωτογενή όσο και στους άλλους τομείς. Η βελτίωση της ποιότητας ζωής στην ύπαιθρο, η διατήρηση του αγροτικού πληθυσμού, η βελτίωση της ηλικιακής πυραμίδας επιτυγχάνονται με μία σειρά δράσεων που αφορούν στην προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, στον εκσυγχρονισμό των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, αναπλάσεις οικισμών, αγροτουριστικές δραστηριότητες, μεταποιητικές και εμπορικές δραστηριότητες κ.λ.π. Αυτό το «μωσαϊκό» των παρεμβάσεων αποτελεί σημαντική κοινοτική προστιθέμενη αξία γιατί συνεισφέρει σημαντικά στην αγροτική ανάπτυξη τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά. Στην υποθετική περίπτωση που δεν υπήρχε το ΠΑΑ 2007-2013, ή δεν υπήρχε το σκέλος της κοινοτικής χρηματοδότησης, θα ήταν εξαιρετικά δύσκολο να στηριχθεί ο αγροτικός χώρος, να διατηρηθεί και να προστατευτεί ο φυσικός και ο πολιτισμικός πλούτος του αγροτικού χώρου, να διατηρηθεί ο πληθυσμός στην ύπαιθρο, να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Προκειμένου να διερευνηθεί η χωρική κατανομή του Προγράμματος χρησιμοποιήθηκαν ταυτόχρονα διαφορετικές προσεγγίσεις προκειμένου αφενός να διασφαλιστεί η μέγιστη δυνατή αντικειμενικότητα στην κατανομή των πόρων του Προγράμματος και αφετέρου να σχηματιστεί μία πληρέστερη εικόνα της σπουδαιότητας που παρουσιάζουν τα εξεταζόμενα μεγέθη.

Με βάση αυτές τις προσεγγίσεις (χρησιμοποιήθηκαν τεχνικές περιφερειακής ανάλυσης) ο Σύμβουλος διαμόρφωσε ένα πίνακα στον οποίο αποτυπώνεται ενδεικτικά πρόταση περιφερειακής κατανομής του Προγράμματος.

VIII. Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) εκπονήθηκε παράλληλα με την κατάρτιση του Προγράμματος και την Εκ των Προτέρων Αξιολόγηση και εγκρίθηκε όπως απαιτεί το θεσμικό πλαίσιο (ΚΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/5.9.2006) για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001 (ΦΕΚ 1225/Β). με την Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργείων ΥΠΕΧΩΔΕ, ΥΠΕΣΔΔΑ, ΥΠΟΙΟ.

Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 εγκρίθηκε από την αρμόδια Εθνική Αρχή «Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος» του ΥΠΕΧΩΔΕ με Κοινή Απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Οικονομίας και Οικονομικών (ΚΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/ οικ. 130800/8.11.2007) και παρατίθεται στο Παράρτημα 9 του Προγράμματος.

Η παράλληλη διαδικασία εκπόνησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, της ΣΜΠΕ και της Εκ των Προτέρων Αξιολόγησης επέτρεψε την υιοθέτηση πολλών προτάσεων της ΣΜΠΕ στις στρατηγικές προτεραιότητες του Προγράμματος, με άμεσο αποτέλεσμα οι διαφοροποιήσεις που επιβάλλονται στο Πρόγραμμα ως αποτέλεσμα της περιβαλλοντικής ενσωμάτωσης να επικεντρώνονται στη θέσπιση όρων και

προϋποθέσεων που δεν επηρεάζουν τον προγραμματισμό και τη στοχοθέτηση (Γενικοί και Ειδικοί Στόχοι, Άξονες Προτεραιότητας) αλλά εστιάζονται στη φάση της εφαρμογής.

Δίνονται μόνο κατευθύνσεις και εκείνο που τονίζεται στην εγκριτική απόφαση είναι κυρίως η ανάγκη για αυξημένη βαρύτητα στα κριτήρια αξιολόγησης των πράξεων και στην τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας καθώς επίσης και η ενθάρρυνση δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης, ρύπανσης, κ.λ.π.

Επισημαίνεται ότι κατά την υλοποίηση των έργων του προγράμματος:

-Θα πρέπει να εφαρμόζεται η περιβαλλοντική νομοθεσία, να αξιοποιείται η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης έτσι ώστε να επιβάλλονται μέτρα, όροι και περιορισμοί

-Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι θεσμικές ρυθμίσεις χρήσεων γης

-Θα πρέπει να διασφαλίζεται εκ των προτέρων ότι τα έργα και οι δράσεις του ΠΑΑ δεν θα ενέχουν κινδύνους υποβάθμισης περιοχών πολιτιστικού και ιστορικού περιβάλλοντος

-Οι αγροτουριστικές δραστηριότητες σε προστατευόμενες περιοχές θα πρέπει να συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις προστασίας της χλωρίδας και πανίδας

-Θα πρέπει να ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις στο τοπίο και να διασφαλίζονται μέτρα αποκατάστασής του

-Για την πρόληψη φυσικών καταστροφών να εκπονούνται ολοκληρωμένα σχέδια δράσης

-Να προωθούνται δράσεις υποστήριξης των Εθνικών Προγραμμάτων μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Η παρακολούθηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του προγράμματος πραγματοποιείται με την ευθύνη της Αρχής Σχεδιασμού και με τη συνεργασία κάθε Υπηρεσίας Περιβάλλοντος που έχει σχετικές αρμοδιότητες. Η παρακολούθηση γίνεται μέσω: α) ετήσιων εκθέσεων παρακολούθησης, η οποία μεταξύ άλλων έχει σκοπό την καταγραφή των δεικτών που συνδέονται με τις δράσεις του προγράμματος και αντιπροσωπεύουν ενδεχόμενες περιβαλλοντικές μεταβολές και β) μιας συγκριτικής έκθεσης παρακολούθησης, η οποία εκπονείται εντός του πρώτου εξαμήνου του έτους 2011 παράλληλα με την ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος και επιτρέπει τη λήψη διορθωτικών ενεργειών. (Αναλυτική περιγραφή του Συστήματος Παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του Προγράμματος γίνεται στο Κεφ. Γ της προαναφερθείσας ΚΥΑ).

Συμπερασματικά, γίνεται σαφές ότι το πρόγραμμα είναι πλήρως αποδεκτό και δίνονται κατευθύνσεις, οι οποίες επισημαίνουν τα σημεία στα οποία, κατά το στάδιο έγκρισης των έργων και δράσεων, θα δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα.

Επομένως, η αξιολόγηση της ενσωμάτωσης των πορισμάτων της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης μετατίθεται στο επίπεδο της on going αξιολόγησης, για την αξιολόγηση των κριτηρίων επιλογής των πράξεων που θα εγκριθούν από την Επιτροπή Παρακολούθησης αλλά και την τήρησή τους.

Η χρονική αλληλουχία των ενεργειών παρακολούθησης και αξιολόγησης ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο της μη έγκαιρης αποτίμησης των περιβαλλοντικών μεταβολών που οφείλονται στο υλοποιηθέν τμήμα του Προγράμματος, ή την απόκλιση με τις εκτιμήσεις της ΣΜΠΕ και τις εξελίξεις στο θεσμικό πλαίσιο για το περιβάλλον.

Η διαδικασία αυτή επίσης διασφαλίζει ότι οποιαδήποτε αναθεώρηση του Προγράμματος θα γίνεται με γνώμονα και τους όρους και τις προϋποθέσεις που προδιαγράφονται από την ΣΜΠΕ. Σε περίπτωση διαπίστωσης είτε σημαντικών αποκλίσεων από τις εκτιμήσεις της ΣΜΠΕ, είτε νέων υποχρεώσεων από το τότε ισχύον θεσμικό πλαίσιο προστασίας του περιβάλλοντος, θα λαμβάνονται τα κατάλληλα επανορθωτικά μέτρα. Τέλος, στο πλαίσιο της έκθεσης παρακολούθησης της ΣΜΠΕ (2011) δύναται να προταθεί, εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο, η εκπόνηση νέας συγκριτικής έκθεσης παρακολούθησης του Προγράμματος σε μεταγενέστερο χρονικό διάστημα.

Τόσο το περιεχόμενο της ΣΠΜΕ όσο και η εγκριτική της απόφαση έγιναν ευρέως γνωστά και δόθηκε η δυνατότητα σε κάθε ενδιαφερόμενο να κάνει σχετικές προτάσεις και παρατηρήσεις επί του περιεχομένου τους.

Συγκεκριμένα η ΣΜΠΕ κοινοποιήθηκε σε επτά Υπουργεία, στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΕΧΩΔΕ, στους Οργανισμούς Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας και Θεσ/νίκης και στα Περιφερειακά Συμβούλια των δεκατριών Περιφερειών της Χώρας, ενώ πραγματοποιήθηκε η δημοσίευσή της σε δύο ημερήσιες εφημερίδες πανελλαδικής κυκλοφορίας. Τέλος, η ΣΜΠΕ ήταν διαθέσιμη στο ευρύ κοινό μέσω του δικτυακού τόπου (ιστοσελίδα) του Ε.Π. «Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου και δόθηκε ικανοποιητικό χρονικό διάστημα (30 ημερών) για την υποβολή σχολίων και παρατηρήσεων.

Από το σύνολο των αποδεκτών όπου κοινοποιήθηκε η ΣΜΠΕ (δημόσιες αρχές και αυτοδιοίκηση) αλλά και το ευρύ κοινό δεν εκφράσθηκαν άλλες απόψεις επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ.

Ακόμη, με δεδομένο ότι, η εφαρμογή του Προγράμματος δεν ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον άλλου κράτους – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν απαιτήθηκε η διενέργεια διασυνοριακών διαβουλεύσεων.

Παράλληλα, η Αρχή Σχεδιασμού έχει ξεκινήσει τις διαδικασίες στις οποίες υποχρεούται να προβεί για τη δημοσιοποίησή της εγκριτικής απόφασης με σκοπό την ενημέρωση του κοινού, δημοσιεύοντας σχετική ανακοίνωση σε δύο τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες εθνικής εμβέλειας, καθώς και με δημοσίευση της εγκριτικής απόφασης στο δικτυακό τόπο του Ε.Π. «Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου» εντός δέκα ημερών από την παραλαβή του σχεδίου εγκριτικής απόφασης (ΚΥΑ) και στη συνέχεια θα αποστείλει στην ΕΥΠΕ του ΥΠΕΧΩΔΕ τα αποδεικτικά διενέργειας της ανωτέρω δημοσιοποίησης.

Κατά συνέπεια, η προβλεπόμενη διαδικασία διαβούλευσης με το κοινό, τις περιβαλλοντικές αρχές (δημόσιες αρχές, μη κυβερνητικές οργανώσεις) αλλά και το σύνολο των κοινωνικών και οικονομικών εταίρων και των τοπικών αρχών ολοκληρώνεται τηρώντας τα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία .

ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικής Εκτίμησης του Προγράμματος εξετάζει τις επιπτώσεις των Μέτρων του στο περιβάλλον καθώς και προτάσεις για την παρακολούθηση και τον περιορισμό τους. Το πλήρες κείμενο της Μη Τεχνικής Περίληψης της ΣΜΠΕ παρουσιάζεται αναλυτικά στο Παράρτημα 4 του Προγράμματος. Στη συνέχεια ακολουθεί μια σύντομη αναφορά στα κυριότερα σημεία της Μη Τεχνικής Περίληψης της ΣΜΠΕ.

Οι επιπτώσεις παρουσιάζονται υπό μορφή μητρών συσχέτισης ανά Άξονα και ανά προβλεπόμενο Μέτρο. Για την αξιολόγηση, χρησιμοποιούνται:

- ένα πλέγμα ερωτήσεων - κλειδιών αξιολόγησης
- ένα σύστημα βαθμολόγησης. Συγκεκριμένα η ένταση (βαθμός) της επίπτωσης κάθε μέτρου αξιολογείται ως εξής:

Συμβολισμός	**Ένταση Επίπτωσης**
+++:	Μεγάλη Θετική
++:	Μέτρια Θετική
+:	Μικρή Θετική
0:	Καμία
-:	Μικρή Αρνητική
--:	Μέτρια Αρνητική
---:	Μεγάλη Αρνητική

Οι ερωτήσεις-κλειδιά που σχετίζονται με τις περιβαλλοντικές παραμέτρους χρησιμοποιούνται ως "ερωτήσεις καθοδήγησης" για την περιβαλλοντική αξιολόγηση (η οποία γίνεται εδώ, ανά Μέτρο κάθε Άξονα). Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι διάφορες περιβαλλοντικές παράμετροι και οι "ερωτήσεις καθοδήγησης" σε κάθε μια από αυτές, που μπορούν να θεωρηθούν και ως δείκτες ανάλυσης για την περιβαλλοντική αξιολόγηση. Οι ερωτήσεις αυτές τίθενται σε κάθε Μέτρο του ΠΑΑ, το οποίο αξιολογείται.

Πίνακας: "Ερωτήσεις καθοδήγησης" για την περιβαλλοντική αξιολόγηση

Περιβαλλοντικές παράμετροι	**Ερωτήσεις αξιολόγησης:**
Ύδατα	Οι δράσεις του Μέτρου θα επηρεάσουν την ποιότητα των επιφανειακών / υπογείων υδάτων σε σχέση με τα απαιτούμενα από την Οδηγία Πλαίσιο για τα νερά «καλή οικολογική και χημική κατάσταση»; Οι δράσεις του Μέτρου θα επηρεάσουν την υδρομορφολογία των ποτάμιων συστημάτων; Οι δράσεις του Μέτρου θα επηρεάσουν την αειφόρο χρήση των υδατικών πόρων;
Έδαφος	Οι δράσεις του Μέτρου θα συμβάλλουν στην προστασία των χαρακτηριστικών του εδάφους; Οι δράσεις του Μέτρου θα επηρεάσουν την κατάσταση υποβαθμισμένων (ρυπασμένων) εδαφών; Οι δράσεις του Μέτρου προωθούν την αειφόρο διαχείριση των αποβλήτων εστιάζοντας στην αποφυγή διάθεσης απορριμμάτων σε χώρους διάθεσης;
Ατμόσφαιρα, Κλίμα	Οι δράσεις του Μέτρου θα οδηγήσουν σε μείωση των αερίων ρύπων; Οι δράσεις του Μέτρου θα οδηγήσουν σε μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου; Οι δράσεις του Μέτρου υποστηρίζουν την αύξηση της ενεργειακής

	αποδοτικότητας; Οι δράσεις του Μέτρου θα ενισχύσουν το ρόλο των ΑΠΕ; Οι δράσεις του Μέτρου θα οδηγήσουν σε μείωση των εκπομπών που συνδέονται με μεταφορές/κυκλοφορία;
Πληθυσμός, υγεία	Οι δράσεις του Μέτρου θα είναι καταλυτικές ως προς τη μείωση του πληθυσμού που εκτίθεται σε θόρυβο; Οι δράσεις του Μέτρου θα υποστηρίζουν τη μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων για την υγεία;
Βιοποικιλότητα, χλωρίδα, πανίδα	Οι δράσεις του Μέτρου υποστηρίζουν το στόχο της ΕΕ για ανάσχεση της μείωσης της βιοποικιλότητας; Οι δράσεις του Μέτρου θα βελτιώσουν την ποιότητα / ποσότητα των προστατευόμενων περιοχών, ειδικά των περιοχών του δικτύου Natura ;
Τοπίο, πολιτιστική κληρονομιά	Οι δράσεις του Μέτρου θα επηρεάσουν τη ζήτηση γης για αστική ανάπτυξη; Οι δράσεις του Μέτρου υποστηρίζουν τη διατήρηση ή ανάπλαση αξιόλογου τοπίου από πολιτιστική άποψη; Οι δράσεις του Μέτρου θα διευκολύνουν την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς; Οι δράσεις του Μέτρου υποστηρίζουν την αειφόρο αστική και περιφερειακή ανάπτυξη; Οι δράσεις του Μέτρου προωθούν την προστασία από φυσικούς κινδύνους;

Στους **Πίνακες** που παρατίθενται στο Παράρτημα 4 «Στρατηγική Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων», παρουσιάζονται αναλυτικά οι επιπτώσεις των δράσεων των Μέτρων του ΠΑΑ ανά Άξονα, όπως αυτοί έχουν διαμορφωθεί στην παρούσα φάση, σε σχέση με την επίδραση που θα έχει η εφαρμογή των δράσεων στο περιβάλλον της χώρας. Σημειώνεται ότι αν και ορισμένα μέτρα ενέχουν και επί μέρους αρνητικές επιπτώσεις, οι επιπτώσεις αυτές με επί μέρους μέτρα προστασίας μπορούν να αρθούν ή να μειωθούν σημαντικά. Σε κάθε περίπτωση το σύνολο των μέτρων του προγράμματος, συνυπολογίζοντας θετικές και αρνητικές επιπτώσεις, έχει σαφή θετική επίπτωση στο περιβάλλον και ειδικά στους κύριους περιβαλλοντικούς στόχους του προγράμματος και της Στρατηγικής για τη Γεωργική και Δασική ανάπτυξη.

3.4. Επιπτώσεις της προηγούμενης περιόδου προγραμματισμού

Κατά την Γ΄ Προγραμματική περίοδο 2000-2006 συγχρηματοδοτήθηκαν από το ΕΓΤΠΕ συνολικά παρεμβάσεις, οι οποίες εντάσσονταν στα ακόλουθα Προγράμματα:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου, 2000-2006», (ΕΠ ΑΑ-ΑΥ)

Έγγραφο Προγραμματισμού «Αγροτική Ανάπτυξη», (ΕΠΑΑ)

Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα των 13 διοικητικών Περιφερειών της Ελλάδας, ΠΕΠ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Leader +

Η πλήρης αποτίμηση των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεων των Προγραμμάτων της 3ης Προγραμματικής Περιόδου 2000-2006 θα καταστεί δυνατή μετά την ολοκλήρωση τους, στο πλαίσιο της εκ των υστέρων αξιολόγησης. Με βάση τα υφιστάμενα στοιχεία της παρακολούθησης της εξέλιξης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των παρεμβάσεων πραγματοποιείται μια αποτίμηση των μέχρι σήμερα αποτελεσμάτων και επιπτώσεων ανά Πρόγραμμα και ειδικότερα των σημαντικότερων Μέτρων από πλευράς χρηματοοικονομικής βαρύτητας.

Ε.Π. «Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου» (ΕΠ ΑΑ-ΑΥ)

Για το σύνολο του Προγράμματος παρατηρείται σημαντικά ικανοποιητικός βαθμός αποτελεσματικότητας ως προς τα χρηματοοικονομικά του στοιχεία, αφού τα ενταγμένα έργα αντιπροσωπεύουν το 138,2% του προϋπολογισμού του (μέχρι τον 5ο 2007), οι συμβασιοποιήσεις (νομικές δεσμεύσεις) ποσοστό 96,4% και οι πληρωμές του αντιστοιχούν στο 60,5% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του. Η υπερκάλυψη του προϋπολογισμού του Προγράμματος πραγματοποιήθηκε, προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης απορρόφηση των σχετικών πόρων, καθώς και λόγω του μεγάλου ενδιαφέροντος που παρουσιάστηκε από τους εν δυνάμει δικαιούχους για ένταξη στα Μέτρα του. Επιπλέον, το μεγάλο ενδιαφέρον για ένταξη των εν δυνάμει δικαιούχων καταδεικνύει τις μεγάλες ανάγκες του τομέα για επενδυτικά σχέδια με στόχο τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς του, καθώς και τις μεγάλες ανάγκες των αγροτικών περιοχών για παρεμβάσεις με στόχο την ανασυγκρότησή τους και τη βιώσιμη ανάπτυξή τους.

Αναφορικά με την υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου του Προγράμματος των σημαντικότερων Μέτρων, από πλευράς χρηματοδοτικής βαρύτητας, παρεμβάσεων έχουν επιτευχθεί τα ακόλουθα:

Μέτρο 1.1: «Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις»: έχουν εγκριθεί συνολικά από την έναρξη του Προγράμματος 14.937 επενδυτικά σχέδια (σχέδια βελτίωσης) εκτός των ανειλημμένων υποχρεώσεων της προγραμματικής περιόδου του Β΄ ΚΠΣ 1994-1999, τα

οποία αντιστοιχούν σε περίπου 258 εκατ. Ευρώ δημόσιας δαπάνης. Από αυτά έχουν ολοκληρωθεί τα 628 σχέδια βελτίωσης.

Μέτρο 2.1 «Επενδύσεις στη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων»: έχουν εγκριθεί συνολικά 1.489 επενδυτικά σχέδια (εκτός των ανειλημμένων υποχρεώσεων της προγραμματικής περιόδου του Β΄ΚΠΣ 1994-1999), τα οποία αντιστοιχούν σε 697,5 εκατ. Ευρώ δημόσιας δαπάνης. Από τα επενδυτικά σχέδια αυτά έχουν ολοκληρωθεί τα 654.

Μέτρο 3.1 «Εφάπαξ πριμοδότηση πρώτης εγκατάστασης»: έχουν ενταχθεί συνολικά 16.291 νέοι γεωργοί, τα οποία αντιστοιχούν σε 337 εκατ. Ευρώ δημόσια δαπάνη.

Άξονας 7 «Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης του Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ)»: έχουν ενταχθεί συνολικά 738 μικρά δημόσια έργα, συνολικής δημόσιας δαπάνης 198,38 εκατ. Ευρώ και 1.541 ιδιωτικές επενδύσεις, συνολικής δημόσιας δαπάνης 168,3 εκατ. Ευρώ.

Σε επίπεδο εκροών, αναφορικά με το βαθμό επίτευξης των τεθέντων στόχων η εξέλιξη είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική, για το σύνολο των τεσσάρων δεικτών του Προγράμματος, οι οποίοι αντιστοιχούν στα ανωτέρω Μέτρα, αφού η υλοποίησή τους έχει ήδη φθάσει σε υψηλά ποσοστά επί του στόχου τους. Επιπροσθέτως, ως προς τη δυνατότητα επίτευξης των στόχων τους, μέχρι τη λήξη του Προγράμματος, εκτιμάται ότι για όλους τους δείκτες εκροών είναι εφικτή η επιτευξιμότητά τους με βάση τους υπόλοιπους διαθέσιμους πόρους των αντίστοιχων Μέτρων και το μέσο μοναδιαίο κόστος των σχετικών με αυτούς ήδη ενταγμένων δράσεων, από τις οποίες προκύπτουν οι δείκτες εκροών[14].

Επιπτώσεις στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία στη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων

Στο πλαίσιο της Ενημέρωσης της Ενδιάμεσης Αξιολόγησης εκτιμήθηκε η συμβολή του ΕΠ ΑΑ-ΑΥ στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία στη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων ως επίπτωση των παρεμβάσεων του Μέτρου 2.1 «Επενδύσεις στη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων», του Μέτρου με τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα, 30% επί της συνολικής δημόσιας δαπάνης του Προγράμματος. Σύμφωνα με την εκτίμηση αυτή, αναμένεται με την ολοκλήρωση του Μέτρου 2.1 να αυξηθεί η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία στη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων κατά 26,1%, επιτυγχάνοντας τον προγραμματικό στόχο.

Επιπτώσεις στην απασχόληση

Η συμβολή του ΕΠ ΑΑ-ΑΥ στη απασχόληση από τη χρήση / λειτουργία των έργων του, με την ολοκλήρωσή τους, καθώς και οι μικτές θέσεις εργασίας που δημιουργούνται με την πλήρη ανάπτυξη της δυναμικότητας του κεφαλαίου που επενδύθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος εκτιμήθηκαν σύμφωνα με μεθοδολογία του Συμβούλου Αξιολόγησης (Σ.Α.) της Ενημέρωσης της Ενδιάμεσης Αξιολόγησης.

[14] «Ενημέρωση της Ενδιάμεσης Αξιολόγησης του ΕΠ ΑΑ-ΑΥ 2000-2006» Δεκέμβριος του 2005.

Οι θέσεις που θα δημιουργηθούν με την ολοκλήρωση του συνόλου των δράσεων/έργων του Ε.Π., εκτιμώνται σε 11.233. Όπως είναι αναμενόμενο, ο μεγαλύτερος αριθμός θέσεων (8.171 θέσεις, ήτοι 73% επί του συνόλου των αναμενόμενων θέσεων με την ολοκλήρωση του Ε.Π.) προέρχεται από την υλοποίηση των δράσεων/έργων του Άξονα 2, δεδομένης της υψηλής χρηματοδοτικής βαρύτητάς του στο Ε.Π., σε συνδυασμό με το είδος των δράσεων που περιλαμβάνει (επενδυτικά σχέδια μεταποίησης και εμπορίας πρωτογενούς προϊόντος). Δεύτερος κατά σειρά, για τους ίδιους εν γένει λόγους, είναι ο Άξονας Προτεραιότητας 1, όπου οι δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης προέρχονται από τη λειτουργία των Σχεδίων Βελτίωσης. Οι αναμενόμενες από αυτές τις δράσεις θέσεις εργασίας καλύπτουν ποσοστό 14% του συνόλου των θέσεων του Προγράμματος. Οι υπόλοιποι Άξονες Προτεραιότητας, σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Σ.Α., συμμετέχουν λιγότερο στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, κυρίως λόγω του είδους των παρεμβάσεων που περιλαμβάνουν. Αναφερόμενοι με φθίνουσα σειρά είναι: Ο Άξονας Προτεραιότητας 7, ο Α.Π. 3, ο Α.Π. 6 και ο Άξονας 4, ενώ, σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Σ.Α., ο Άξονας 5 δεν δημιουργεί θέσεις εργασίας με την ολοκλήρωση των δράσεων / έργων που περιλαμβάνει.

Επιπτώσεις στο περιβάλλον

Η διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων της υπαίθρου, αποτελεί τον τρίτο γενικό στόχο του Επιχειρησιακού Προγράμματος ‘‘Αγροτική Ανάπτυξη Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000-2006’’.

Το Ε.Π. Αγροτική Ανάπτυξη - Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου χρηματοδοτεί μια σειρά έργων που έχουν άμεση συσχέτιση με το περιβάλλον και το επηρεάζουν άλλοτε θετικά και άλλοτε αρνητικά.

Ειδικότερα, στο Μέτρο 1.1 οι επιπτώσεις προκύπτουν καθώς ένας σημαντικός αριθμός σχεδίων βελτίωσης περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων επενδύσεις προστασίας του περιβάλλοντος που συνδέονται με την εξοικονόμηση ύδατος σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης, την υιοθέτηση φιλοπεριβαλλοντικών συστημάτων εκμετάλλευσης, την παραγωγή βιολογικών προϊόντων.

Επίσης, στο πλαίσιο του Μέτρου 2.1 οι επιπτώσεις στο περιβάλλον προέρχονται από τα επενδυτικά σχέδια ύψους μέχρι 300.000 Ευρώ, τα οποία υποχρεωτικά περιλαμβάνουν κάποια επένδυση για το περιβάλλον (π.χ. βιολογικοί καθαρισμοί, HACCP, ISO, κλπ.) και από τα επενδυτικά σχέδια μεγαλύτερου ύψους, τα οποία βαθμολογούνται θετικά κατά την αξιολόγησή τους όταν περιλαμβάνουν επενδύσεις για το περιβάλλον.

Οι μεγαλύτερες επιπτώσεις στο περιβάλλον προκύπτουν από τα σημαντικού προϋπολογισμού έργα των Μέτρων 6.1 και 6.2, που είναι αρδευτικά δίκτυα και φράγματα.

Εκτιμάται ότι οι κύριες αρνητικές επιπτώσεις προκύπτουν κατά τη φάση κατασκευής και λιγότερο έως καθόλου κατά τη φάση λειτουργίας των έργων.

Οι περισσότερες εξ αυτών είναι μικρής κλίμακας και έως ένα ικανοποιητικό βαθμό αναστρέψιμες με την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων. Τα μέτρα αντιμετώπισης που έχουν προβλεφθεί καταγράφονται στις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, που

έχουν ολοκληρωθεί για την πλειονότητα των μεγάλων έργων και στους Περιβαλλοντικούς Όρους που έχουν εκδοθεί.

Ιδιαίτερη προσοχή έχει δοθεί, στις επιπτώσεις των μέτρων αποκατάστασης και διατήρησης των χλωριδο-πανιδικών οικοσυστημάτων και των ευαίσθητων οικολογικά περιοχών. Τα μέτρα που έχουν προβλεφθεί για την προστασία, είτε την αποκατάστασή τους είναι ικανοποιητικά, ενώ ταυτόχρονα ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται στην εφαρμογή τους έτσι ώστε να αποφευχθούν οι απώλειες των ευπαθών οικοσυστημάτων.

Επίσης, λόγω της φύσης των έργων, επιπτώσεις θα υπάρχουν στο έδαφος και τα υπόγεια και επιφανειακά νερά. Οι επιπτώσεις στο έδαφος αφορούν, είτε στην ποιότητά του, είτε στο ανάγλυφό του και οι επιπτώσεις στα νερά αφορούν κυρίως στην ποιότητα και την ισορροπία του δυναμικού τους.

Όπως και στην περίπτωση των οικοσυστημάτων έτσι και εδώ, είναι σημαντικό να εφαρμοστούν τα μέτρα που έχουν προβλεφθεί από τις σχετικές μελέτες για τον περιορισμό των επιπτώσεων και την αποκατάσταση της ισορροπίας. Τα προβλεπόμενα μέτρα θεωρούνται επαρκή για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων αυτών.

Τέλος, οι επιπτώσεις στο ακουστικό και ατμοσφαιρικό περιβάλλον θεωρούνται περιορισμένου μεγέθους και έχουν προσωρινό χαρακτήρα (φάση κατασκευής), ενώ η αισθητική του τοπίου δεν προβλέπεται να επηρεαστεί σε σημαντικό βαθμό.

Έγγραφο Προγραμματισμού «Αγροτική Ανάπτυξη»

Το Ε.Π.Α.Α 2000–2006 αποτελεί οριζόντιο πρόγραμμα με εφαρμογή στο σύνολο της χώρας. Αποτελείται, μετά την τελευταία αναθεώρηση του Νοέμβριου 2006, από έξι (6) Άξονες Προτεραιότητας, οι οποίοι περιλαμβάνουν 24 Μέτρα και την Τεχνική Στήριξη. Έχει συνολικό προϋπολογισμό 2.402,3 εκατ. €, με την Κοινοτική Συμμετοχή να καλύπτει το 42,9%, ήτοι 1.030,4 εκ. Ευρώ.

Τα βασικά συμπεράσματα[15] που προκύπτουν αναφορικά με τις επιπτώσεις σε επίπεδο Άξονα Προτεραιότητας είναι τα κάτωθι:

Άξονας Προτεραιότητας 1: Πρόωρη Συνταξιοδότηση

Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 1 έχουν ενισχυθεί 61.650 δικαιούχοι, με αποδεσμευθείσα έκταση 199.553 εκτάρια.

Οι στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας 1 που αφορούν στην άμβλυνση του οξυμένου δημογραφικού προβλήματος των απασχολούμενων στην γεωργία και η ενίσχυση της δημιουργίας βιώσιμων γεωργικών εκμεταλλεύσεων μέσω της αύξησης του μεγέθους της, φαίνεται να επιτυγχάνονται δεδομένου ότι η μέση ηλικία των διαδόχων γεωργών είναι 30 έτη και η μέση διαφορά ηλικίας μεταξύ του αποχωρούντος και διαδόχου 27 έτη. Σχετικά με τη βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που προκύπτουν μετά την διαδικασία της μεταβίβασης αυτή επιτυγχάνεται δεδομένου ότι το μέγεθος του δύναται να

[15] Σύμφωνα με την Έκθεση της Ενημέρωσης της Ενδιάμεσης Αξιολόγησης του ΕΠ ΑΑ, Οκτώβριος 2005.

εξαχθεί το συμπέρασμα ότι είναι πολλαπλάσιο του υφιστάμενου. Από τα στοιχεία του πληροφοριακού συστήματος της Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδας (Α.Τ.Ε) προκύπτει ότι το μέσο μέγεθος των νέων εκμεταλλεύσεων είναι 9 εκτάρια το οποίο είναι σχεδόν διπλάσιο από το μέσο μέγεθος σε εθνικό επίπεδο 4,8 εκτάρια.

Οι παρεμβάσεις του Άξονα Προτεραιότητας 1 εκτιμάται ότι έχουν ιδιαίτερη συνεισφορά στην άρση των μακροχρόνιων δυσμενών διαρθρωτικών προβλημάτων του πρωτογενούς τομέα της χώρας. Επιπλέον, παρουσιάζει υψηλή συνέργια με παρεμβάσεις άλλων προγραμμάτων που υλοποιούνται στο πλαίσιο της 3ης Προγραμματικής Περιόδου σε επίπεδο χώρας, όπως το Μέτρο 3.1 «Εφάπαξ πριμοδότηση πρώτης εγκατάστασης» του ΕΠ ΑΑ-ΑΥ, που αφορά στην ενίσχυση της πρώτης εγκατάστασης νέων γεωργών, οπότε η συμβολή του αυξάνεται στο πλαίσιο συντονισμένων παρεμβάσεων σε επίπεδο χώρας για την αντιμετώπιση των μακροχρόνιων δυσμενών διαρθρωτικών προβλημάτων του πρωτογενούς τομέα.

Άξονας Προτεραιότητας 2: Εξισωτική Αποζημίωση

Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 2 έχουν ενισχυθεί 110.000 δικαιούχοι, με κατεχόμενη έκταση 13,199 εκατ. εκτάρια.

Σκοπός του Άξονα Προτεραιότητας 2 αποτελεί η άμβλυνση των προβλημάτων που απορρέουν από τα φυσικά μειονεκτήματα των μειονεκτικών και ορεινών περιοχών, αντισταθμίζοντας μέρος της απώλειας εισοδήματος έτσι ώστε να παραμείνει ένα ελάχιστο αποδεκτό όριο πληθυσμού και να διασφαλίζει μέσω της άσκησης της γεωργικής δραστηριότητας την αξιοποίηση κυρίως των φυσικών πόρων αυτών των περιοχών και ποιο συγκεκριμένα, τη συνέχιση της χρήσης της γεωργικών γαιών, τη διαφύλαξη του αγροτικού τοπίου και τη διατήρηση και παραγωγή αειφόρων καλλιεργητικών συστημάτων. Από τα μέχρι τώρα διαθέσιμα στοιχεία παρατηρείται αύξηση της γεωργικής γης στις περιοχές εφαρμογής του προγράμματος περίπου 16% για την τριετία 2003-2005. Η πορεία εφαρμογής του Άξονα Προτεραιότητας 2 είναι ικανοποιητική, δεδομένου ότι έχει επιτευχθεί σε υψηλό βαθμό ο στόχος των εκροών και η απορρόφηση ανέρχεται σε σχετικά υψηλά επίπεδα, οπότε με την ολοκλήρωση του θα είναι δυνατή η πλήρης αποτίμηση των επιπτώσεών του. Επισημαίνεται ότι η συγκράτηση του πληθυσμού στις επιλέξιμες περιοχές και η άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας εξαρτάται και από άλλους παράγοντες όπως είναι η άρση της γεωγραφικής και φυσικής απομόνωσης των περιοχών, η γειτνίαση με μεγάλα αστικά κέντρα και αγορές, οι κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες κλπ., θέματα τα οποία αντιμετωπίζονται από άλλα διαρθρωτικά προγράμματα στο πλαίσιο του Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006. Συνεπώς, και ο Άξονας 2 σε επίπεδο χώρας εντάσσεται σε ένα πλαίσιο παρεμβάσεων με υψηλή συνέργια μεταξύ τους, οι οποίες συμβάλλουν από κοινού στην αντιμετώπιση των προβλημάτων των περιοχών με φυσικά μειονεκτήματα και των ορεινών περιοχών.

Άξονας Προτεραιότητας 3: Γεωργοπεριβαλλοντικά Μέτρα

Στο πλαίσιο του Άξονα 3 έχουν ενταχθεί 41.323 δικαιούχοι με καλυπτόμενη έκταση 553.691 εκτάρια και 12.127 μονάδες μεγάλων ζώων (ΜΜΖ).

Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 3 τίθενται οι ακόλουθοι στόχοι: 1) Εφαρμογή μεθόδων γεωργικής παραγωγής που κρίνονται συμβατικοί με την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος, των φυσικών πόρων, του εδάφους και της γενετικής ποικιλομορφίας. 2) Μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στο περιβάλλον και ειδικότερα στην ποιότητα του νερού, του εδάφους και της βιοποικιλότητας και 3) Εισαγωγή αειφορικών πρακτικών, πέραν των συνήθων, για την προστασία του εδάφους και τον έλεγχο της φυσικής, χημικής και βιολογικής υποβάθμισης του.

Άξονας Προτεραιότητα 4: Δασώσεις Γεωργικών Γαιών

Στο πλαίσιο του Άξονα 4 ενισχύονται περισσότεροι από 15.871 δικαιούχοι για τη δάσωση 24.110 εκταρίων.

Ο Άξονας Προτεραιότητας 4 θέτει ως στόχους την ανάπτυξη των δασικών πόρων, τη βελτίωση της βιοποικιλότητας, την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος, την προστασία των φυσικών πόρων των εδαφών, καθώς επίσης τη διατήρηση του τοπίου και του φυσικού χώρου. Με βάση τα αποτελέσματα της υλοποίησης του άξονα διαφαίνεται να έχουν επιτευχθεί σε ικανοποιητικό βαθμό οι παραπάνω στόχοι, δεδομένου ότι έχει απορροφηθεί το 95,89% των διαθέσιμων πιστώσεων. Επισημαίνεται ότι ο στόχος δάσωσης γεωργικών γαιών αντιστοιχεί στο 1,1% της δασικής έκτασης της χώρας, ήτοι στόχος είναι να αυξηθούν οι δασικές εκτάσεις της χώρας κατά 1,1%.

Άξονας Προτεραιότητας 5: Τήρηση Προτύπων

Στο πλαίσιο του Άξονα 5 έχουν ενισχυθεί 3.503 δικαιούχοι, με καλυπτόμενο αριθμό ζώων 778.000 αιγοπρόβατα, για την εφαρμογή του προτύπου τήρησης ηλεκτρονικής σήμανσης ζώων.

Ο Άξονας 5 αποσκοπεί στην καθιέρωση καθεστώτων ενίσχυσης στους γεωργούς προκειμένου να τους ενθαρρύνει να προσαρμοσθούν σε απαιτητικά και βασιζόμενα στην κοινοτική νομοθεσία πρότυπα στους τομείς του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας, της υγείας των ζώων και φυτών, της καλής διαβίωσης των ζώων και της ασφάλειας στο χώρο εργασίας.

Η υλοποίηση των παρεμβάσεων του Άξονα 5 αναμένεται να συμβάλλει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα και στην προστασία του περιβάλλοντος, μέσω της εναρμόνισης των καλλιεργητικών μεθόδων και των μεθόδων εκτροφής των ζώων με πρότυπα με υψηλή αποδοχή και αναγνωρισιμότητα.

Άξονας Προτεραιότητας 6: Ποιότητα Τροφίμων

Ο Άξονας 6 αποσκοπεί στη στήριξη μεθόδων παραγωγής που αποβλέπουν στη βελτίωση της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων και την προώθησή τους με στόχους: την παροχή εγγυήσεων στους καταναλωτές, την επίτευξη προστιθέμενης αξίας για τα πρωτογενή προϊόντα του γεωργικού τομέα και τη βελτίωση των δυνατοτήτων διάθεσής τους στην αγορά και τέλος τη βελτίωση της ενημέρωσης των καταναλωτών όσον αφορά τη διαθεσιμότητα και τις προδιαγραφές των προϊόντων ποιότητας.

Η νέα Κοινή Γεωργική Πολιτική και οι μελλοντικές απαιτήσεις για την εφαρμογή της (Κανονισμός 73 και 1783/2003), καθώς και η προετοιμασία για την εφαρμογή των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για την Αγροτική Ανάπτυξη στην 4η Προγραμματική Περίοδο 2007 – 2013 και στο πλαίσιο του Κανονισμού 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, του Συμβουλίου για την στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (Ε.Γ.Τ.Α.Α), συντέλεσαν στην προσθήκη του Άξονα 6 κατά την αναθεώρηση του ΕΠΑΑ το 2004. Η ενεργοποίηση του Άξονα 6 πρόκειται να πραγματοποιηθεί στην 4η Προγραμματική Περίοδο .

Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα των 13 διοικητικών Περιφερειών της Ελλάδας

Η δημόσια δαπάνη των δράσεων των ΠΕΠ που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΠΕ - Π ανέρχεται σε 1.382.699.523 €, δηλαδή το 40% του δημόσιας δαπάνης του ΕΓΤΠΕ – Π στο Γ' ΚΠΣ.

Το κύριο βάρος των χρηματοδοτήσεων των δράσεων του ΕΓΤΠΕ – Π κατανέμεται μεταξύ των επενδύσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (περίπου 25% της δημόσιας δαπάνης) στα έργα διαχείρισης υδατικού δυναμικού (28%) και στις παρεμβάσεις στα δάση (12%). Άλλες παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΠΕ – Π στο πλαίσιο των ΠΕΠ αφορούν στην ανασυγκρότηση της υπαίθρου μέσω της υλοποίησης Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου.

Συνολικά έχουν εγκριθεί μέχρι σήμερα 7.000 σχέδια βελτίωσης με προσανατολισμό στη φυτική παραγωγή, συνολικής δημόσιας δαπάνης 333 εκατ. Ευρώ.

Επιπτώσεις στην Απασχόληση[16]

Αναφορικά με τις επιπτώσεις στην απασχόληση στην παρούσα χρονική στιγμή γίνονται εκτιμήσεις και όχι αποτιμήσεις, όπως έχει ήδη αναφερθεί, καθώς μικρός σχετικά αριθμός έργων έχει ολοκληρωθεί και μόνο μετά την ολοκλήρωση και τη λειτουργία των έργων είναι δυνατόν να αποτιμηθεί η επίπτωση τους στην απασχόληση. Με μεγαλύτερη ακρίβεια γίνεται η εκτίμηση των επιπτώσεων στην απασχόληση από την υλοποίηση των έργων και από την εκτίμηση των άμεσα δημιουργούμενων θέσεων εργασίας.

Οι επιπτώσεις των έργων που υλοποιούνται με συγχρηματοδότηση από το ΕΓΤΠΕ – Π στο πλαίσιο των 13 ΠΕΠ στην απασχόληση είναι θετικές, όπως δείχνουν οι σχετικές αναλύσεις, Οι επιπτώσεις στην απασχόληση αφορούν κυρίως στη διατήρηση θέσεων εργασίας. Αυτό οφείλεται, αφενός στο ότι απευθύνονται στο γεωργικό πληθυσμό και κυρίως διατηρούν παρά δημιουργούν νέες θέσεις, αφετέρου στο ότι τα περισσότερα έργα είναι μικρής κλίμακας και ως στόχο έχουν τη συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού στην ύπαιθρο με τη δημιουργία πολυαπασχόλησης, ήτοι μείωση της υποαπασχόλησης και αύξηση του εισοδήματος. Τα μέτρα με τη μεγαλύτερη συνεισφορά στη διατήρηση θέσεων εργασίας και στη δημιουργία νέων θέσεων είναι: «Επενδύσεις

[16] Τα στοιχεία προέρχονται από τις Ενημερώσεις της Ενδιάμεσης Αξιολόγησης των 13 ΠΕΠ.

στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις», «Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου» που στοχεύουν στη διατήρηση της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα μέσω της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, αλλά και στη δημιουργία συμπληρωματικής απασχόλησης σε εξωγεωργικές δραστηριότητες.

Μεγάλη συνεισφορά στην απασχόληση κατά την υλοποίηση έχουν τα έργα που αφορούν σε υποδομές, όπως τα εγγειοβελτιωτικά έργα.

Επιπτώσεις στο περιβάλλον[17]

Τα έργα με θετική συμβολή στη βελτίωση του περιβάλλοντος που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΠΕ στο πλαίσιο των ΠΕΠ αφορούν κυρίως σε έργα διαχείρισης υδατικών πόρων, δασών και οικολογικά ευαίσθητων περιοχών και στη μείωση της ρύπανσης από κτηνοτροφικές και άλλες γεωργικές δραστηριότητες. Οι κατηγορίες δράσεων με θετική συμβολή στο περιβάλλον είναι οι ακόλουθες:

Δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης και αρδευτικά

Δασικά έργα, κυρίως αναδασώσεις και δασικοί δρόμοι

Προστασία οικολογικά ευαίσθητων περιοχών

Μετεγκαταστάσεις οχλουσών μονάδων ή άλλες σχετικά «καινοτόμες» δράσεις, εμφανίζουν συνήθως χαμηλά ποσοστά εντάξεων.

Για την αποφυγή των περιβαλλοντικών αρνητικών επιπτώσεων κατά την υλοποίηση έργων έχει συμβάλλει σημαντικά στον έγκαιρο εντοπισμό και στη λήψη βελτιωτικών μέτρων η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων με βάση τη μελέτη των περιβαλλοντικών όρων ως προαπαιτούμενο ένταξης των έργων.

Κοινοτική Πρωτοβουλία Leader +

Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER+ είναι η πρωτοβουλία του αγροτικού τομέα κατά την Γ΄ προγραμματική περίοδο (2000-2006).

Το συνολικό κόστος του Επιχειρησιακού Προγράμματος εκτιμάται να ανέλθει στα 392,6 εκ. Ευρώ περίπου, ενώ το ύψος της Δημόσιας Δαπάνης ανέρχεται σε 251,18 εκ. Ευρώ, από τα οποία τα 182,90 εκ. Ευρώ αποτελούν την κοινοτική συμμετοχή (ταμείο ΕΓΤΠΕ-Π).

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα υιοθετεί δυο γενικούς αναπτυξιακούς στόχους, που είναι:

Η ολοκληρωμένη, υψηλής ποιότητας, αειφόρος ανάπτυξη της υπαίθρου μέσω πιλοτικών εφαρμογών.

Η ενίσχυση της προσπάθειας για άρση της απομόνωσης των περιοχών σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Εκτίμηση επιπτώσεων στην απασχόληση

[17] Τα στοιχεία προέρχονται από τις Ενημερώσεις της Ενδιάμεσης Αξιολόγησης των 13 ΠΕΠ.

Σε επίπεδο Επιχειρησιακού Προγράμματος, οι επιπτώσεις της Πρωτοβουλίας στην απασχόληση αφορούν:

Τη δημιουργία 1.350 νέων μόνιμων θέσεων εργασίας

Τη δημιουργία 1.165 νέων εποχικών θέσεων εργασίας

Τη διατήρηση 1.115 θέσεων εργασίας.

Όλοι οι παραπάνω στόχοι αναμένεται να υπερκαλυφθούν μέχρι το τέλος της προγραμματικής περιόδου. Το μεγαλύτερο ποσοστό υπερκάλυψης του στόχου εμφανίζουν οι δείκτες «Νέες μόνιμες θέσεις εργασίας (116,7%) και «Νέες εποχικές θέσεις εργασίας» (114,4%), ενώ ο δείκτης «Διατήρηση θέσεων εργασίας» εμφανίζει οριακή υπερκάλυψη του προγραμματικού στόχου.

Η παραπάνω εικόνα επιβεβαιώνεται και από τα αποτελέσματα της σχετικής έρευνας πεδίου που διενήργησε ο Σύμβουλος Αξιολόγησης[18] στο σύνολο των ΟΤΔ, διαφοροποιείται ωστόσο σε ορισμένα σημεία. Ειδικότερα, επιβεβαιώνεται η επίτευξη σε υψηλότερο ποσοστό των δεικτών «Νέες μόνιμες θέσεις εργασίας» και «Διατήρηση θέσεων εργασίας», παρά τις επιμέρους αριθμητικές διαφορές που παρατηρούνται και οι οποίες οφείλονται, ως ένα βαθμό, στο γεγονός ότι η έρευνα πεδίου καταγράφει τις εκτιμήσεις 34 ΟΤΔ (ποσοστό 85%) και όχι του συνόλου των ΟΤΔ του Προγράμματος. Αντίθετα, η εκτιμώμενη, σύμφωνα με τα στοιχεία Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ), επίτευξη του δείκτη «Νέες εποχικές θέσεις εργασίας» δεν φαίνεται να επιβεβαιώνεται από τα στοιχεία της έρευνας πεδίου. Η παρατηρούμενη απόκλιση μεταξύ των στοιχείων όπως αποτυπώνονται στο ΟΠΣ και των αντίστοιχων τιμών που προκύπτουν από την έρευνα πεδίου υπερβαίνει μάλιστα το 50%. Η απόκλιση αυτή συνδέεται κυρίως με την επανεκτίμηση προς τα κάτω (συχνά σε ποσοστό άνω του 70%) των αρχικών υπερβολικά αισιόδοξων στόχων ορισμένων Τοπικών Προγραμμάτων όσον αφορά στο Μέτρο 1.2 «Ενισχύσεις σε επενδύσεις – στήριξη στην επιχειρηματικότητα» και λιγότερο με την εκτιμώμενη υποεπίτευξη των αντίστοιχων στόχων του Μέτρου 1.4 «Προστασία – ανάδειξη και αξιοποίηση φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς», του οποίου η συμβολή στην απασχόληση είναι, ούτως ή άλλως, περιορισμένη σε προγραμματικό επίπεδο.

Εκτίμηση επιπτώσεων στο Περιβάλλον

Στο πλαίσιο των Τοπικών Προγραμμάτων υλοποιούνται έργα που αφορούν κατά κύριο λόγο σε περιπατητικά μονοπάτια / διαδρομές και ορειβατικά καταφύγια, που ουσιαστικά συμβάλλουν στην ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος μέσω μιας ήπιας τουριστικής ανάπτυξης που προωθεί εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Τα συγκεκριμένα έργα συμβάλλουν επίσης με έμμεσο τρόπο στην προστασία του περιβάλλοντος, καθώς συντελούν στον έλεγχο της διακίνησης των επισκεπτών μέσα από καθορισμένες διαδρομές, ελαχιστοποιώντας έτσι την επιβάρυνση του φυσικού οικοσυστήματος.

[18] Τα στοιχεία προέρχονται από την Έκθεση του Συμβούλου Αξιολόγησης της Ενημέρωσης της Ενδιάμεσης Αξιολόγησης του Leader Plus, Οκτώβριος 2005.

Επιπλέον, τα συγκεκριμένα έργα υποδομών δεν επιδρούν αρνητικά στο περιβάλλον, καθώς πρόκειται για ήπιες, μικρές, παρεμβάσεις για την κατασκευή των οποίων χρησιμοποιούνται φυσικά υλικά, όπως π.χ. πέτρα και ξύλο, που συνάδουν απόλυτα με το ευρύτερο περιβάλλον και σε καμία περίπτωση δεν το επιβαρύνουν.

Στο πλαίσιο της Κ.Π. LEADER+, αν και δόθηκε η δυνατότητα για την υλοποίηση έργων που θα μπορούσαν να συμβάλλουν άμεσα στην προστασία του περιβάλλοντος, η ευκαιρία αυτή έμεινε ανεκμετάλλευτη, καθώς στη δράση 1.4.1.2 «Συστήματα Προστασίας Περιβάλλοντος» δεν εντάχθηκαν έργα και στη δράση 1.2.2.10 «Βελτίωση επιχειρήσεων κυρίως προς την κατεύθυνση της προστασίας του περιβάλλοντος» δεν υπήρξε μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον. Σημειώνεται επίσης ότι μέσα από τα Τοπικά Προγράμματα δεν προέκυψαν νέες, καινοτόμες και πιλοτικές ενέργειες για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Τα έργα που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της δράσης 1.2.2.10 δεν αποτελούν πρότυπες εφαρμογές, καθώς εφαρμόζονται ήδη σε άλλες περιοχές και απλά αποτελούν μεταφορά και μίμηση, παρά καινοτομία.

Η διασύνδεση που επιτυγχάνεται από τα Τοπικά Προγράμματα σε ότι αφορά στην προστασία – αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος με τις παραγωγικές δραστηριότητες τουρισμού, πρώτης μεταποίησης ή άλλες δραστηριότητες περιορίζεται κατά κύριο λόγο στο συνδυασμό των ήπιων μορφών τουρισμού με την ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και περιβάλλοντος, ενώ σε εξαιρετικά περιορισμένες περιπτώσεις εκτείνεται και μέχρι τον προσανατολισμό της παραγωγικής δραστηριότητας σε προϊόντα ποιότητας φιλικά προς το περιβάλλον.

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας και του σχεδιασμού των Τοπικών Προγραμμάτων οι ΟΤΔ έλαβαν υπόψη τις κατευθύνσεις της Ε.Ε. για τη σημασία του περιβάλλοντος, την προστασία και ανάδειξή του και τελικά ο τομέας του περιβάλλοντος αποτέλεσε μια από τις προτεραιότητες. Ωστόσο, ο σχεδιασμός αυτός δεν έχει επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό, όπως προκύπτει από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση των Τοπικών Προγραμμάτων. Παρά το γεγονός ότι η αξιοποίηση, ανάδειξη και προστασία περιοχών φυσικού κάλλους, τοπίων και περιοχών Natura 2000 αποτέλεσε στρατηγικό στόχο και θέμα συσπείρωσης, εντούτοις διαπιστώνεται ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, τα Τοπικά Προγράμματα δεν έχουν καταφέρει να συμβάλλουν ουσιαστικά στην προστασία και αξιοποίηση των εν λόγω περιοχών, καθώς οι παρεμβάσεις και τα έργα προς αυτή την κατεύθυνση είναι ελάχιστα. Ενώ λοιπόν δόθηκε σε προγραμματικό επίπεδο προτεραιότητα υλοποίησης έργων σε περιοχές Natura, αυτό τελικά δεν εφαρμόστηκε. Παρά το γεγονός ότι οι ΟΤΔ θέτουν και για την επόμενη προγραμματική περίοδο στις προτεραιότητες τους για τον τομέα του περιβάλλοντος τη διαχείριση και ανάδειξη φυσικών οικοσυστημάτων σε περιοχές του δικτύου Natura 2000, καθώς και τη δικτύωση των περιοχών Natura, εκτιμάται ότι ο στόχος αυτός δεν θα είναι εφικτός στο βαθμό που δεν επιλυθούν τα προβλήματα με τους φορείς διαχείρισης των περιοχών αυτών, παράγοντας που επέδρασε ανασταλτικά στην τρέχουσα περίοδο στην υλοποίηση των σχετικών δράσεων.

Η Κ.Π. LEADER+ εμφανίζεται να συμβάλλει σημαντικά κυρίως στη διατήρηση και τη βελτίωση της ποιότητας του τοπικού περιβάλλοντος, όπως επίσης στη διατήρηση και τη

βελτίωση της ποιότητας των ιστορικών και πολιτιστικών πόρων. Αντίθετα, η συμμετοχή της στην επίτευξη στόχων που ενισχύουν την αειφόρο ανάπτυξη όπως ορθή χρήση και διαχείριση επικίνδυνων / ρυπογόνων ουσιών και αποβλήτων, διατήρηση και βελτίωση της κατάστασης της άγριας ζωής, των οικοτόπων και των τοπίων διατήρηση της ποιότητας του εδάφους και των υδατικών πόρων, προστασία της ατμόσφαιρας, περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και επιμόρφωση είναι ιδιαίτερα περιορισμένη έως και μηδενική σε ορισμένες περιπτώσεις.

Εκτίμηση επιπτώσεων στη γυναικεία και νεανική επιχειρηματικότητα

Παρά το γεγονός ότι η προώθηση της ισότητας των ευκαιριών αποτελεί βασικό στοιχείο της προσέγγισης που υιοθετεί η Κ.Π. LEADER+, η οποία ενσωματώνει πλήρως την οπτική της άρσης των ανισοτήτων στις ευκαιρίες οικονομικής και κοινωνικής δραστηριοποίησης των νέων στον αγροτικό χώρο, διαφαίνεται ότι οι επιπτώσεις του Προγράμματος στην ενίσχυση της γυναικείας και νεανικής επιχειρηματικότητας στις περιοχές παρέμβασης θα είναι μικρότερες του αναμενόμενου. Πιο συγκεκριμένα, με βάση τις προβλέψεις των ΟΤΔ, όπως αυτές καταγράφονται στα στοιχεία του ΟΠΣ, ο στόχος του Προγράμματος για την υλοποίηση 700 επενδυτικών σχεδίων από γυναίκες θα επιτευχθεί σε ποσοστό 44%, ενώ ο στόχος για την υλοποίηση 900 επενδυτικών σχεδίων από νέους σε ποσοστό 57% αντίστοιχα.

Παρά το γεγονός ότι σε προγραμματικό επίπεδο οι στόχοι και η εξειδίκευση των Τοπικών Προγραμμάτων περιλαμβάνουν ως βασικό στοιχείο τους την άρση των ανισοτήτων για τις δύο πληθυσμιακές ομάδες, ο βαθμός κινητοποίησης των ομάδων αυτών, τόσο στη φάση του σχεδιασμού των προγραμμάτων, όσο και κατά την υλοποίησή τους, παρουσιάζει διαφοροποιήσεις από περιοχή σε περιοχή, αποτέλεσμα σε πολλές περιπτώσεις όχι μόνο της δημογραφικής σύνθεσης αλλά και των ιδιαίτερων κοινωνικών, πολιτιστικών χαρακτηριστικών και των αντιλήψεων που επικρατούν σε αυτές. Περαιτέρω, σημαντικές διαφοροποιήσεις εμφανίζονται και μεταξύ του βαθμού ανταπόκρισης των γυναικών και των νέων, όσον αφορά στην αξιοποίηση των ευκαιριών συμμετοχής τους στο σχεδιασμό των Προγραμμάτων και παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν από τις ΟΤΔ με σκοπό να αυξήσουν τη συμμετοχή των γυναικών και των νέων στις διαδικασίες διαβούλευσης των Τοπικών Προγραμμάτων.

Παρόλη την εμφάνιση επιμέρους προβλημάτων στην ανάληψη επενδυτικών πρωτοβουλιών από τις γυναίκες και τους νέους, η όποια κινητοποίηση γυναικών και νέων καταγράφεται αποτελεί ουσιαστική συμβολή της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας, δεδομένου ότι στην πλειοψηφία τους οι ΟΤΔ θεωρούν ότι κανένα από τα επενδυτικά σχέδια δεν θα υλοποιούνταν αν δεν είχε χορηγηθεί επιδότηση μέσω του Τοπικού Προγράμματος LEADER+.

Ωστόσο, ακόμη και στις περιπτώσεις τοπικών προγραμμάτων όπου επισημάνθηκε ότι οι γυναίκες θα υπέβαλαν προτάσεις επενδυτικών σχεδίων ακόμα και χωρίς την επιπλέον πριμοδότηση και μάλιστα ότι αυτά θα μπορούσαν να ενταχθούν στο πρόγραμμα χωρίς τη βαθμολογική προσαύξηση λόγω της μοριοδότησης, η θετική συμβολή των προγραμμάτων μπορεί να εντοπιστεί κυρίως στην κινητοποίηση και ενθάρρυνση του

γυναικείου πληθυσμού, παρέχοντας άλλης μορφής δυνατότητες, όπως π.χ. δράσεις σε αντικείμενα που αφορούν περισσότερο τις γυναίκες, ή δημιουργία ενός διαφορετικού περιβάλλοντος ώθησης συμμετοχής των γυναικών στη διαμόρφωση του οικονομικού ιστού της περιοχής τους.

4. Αιτιολόγηση των προτεραιοτήτων που έχουν επιλεγεί λαμβανομένων υπόψη των κοινοτικών στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών και του εθνικού σχεδίου στρατηγικής, καθώς και της αναμενόμενης επίπτωσης σύμφωνα με την εκ των προτέρων αξιολόγηση

4.1. Αιτιολόγηση των προτεραιοτήτων που έχουν επιλεγεί, λαμβανομένων υπόψη των κοινοτικών στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών και του εθνικού σχεδίου στρατηγικής

Η συνολική στρατηγική για την αγροτική ανάπτυξη ανταποκρίνεται και μεταφέρει πλήρως τις Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές για την Αγροτική Ανάπτυξη, στο πλαίσιο της 4ης προγραμματικής περιόδου 2007-2013. Ειδικότερα:

Ο γενικός στρατηγικός στόχος για τη ***διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, της δασοκομίας και του αγροδιατροφικού τομέα*** βρίσκεται σε αντιστοιχία με την ΚΣΚΓ 1 για την περαιτέρω ανάπτυξη του πρωτογενή και αγροδιατροφικού τομέα, προσαρμοσμένου στη νέα διεθνή οικονομική πραγματικότητα που χαρακτηρίζεται από αυξανόμενο ανταγωνισμό, τάσεις απελευθέρωσης του εμπορίου, ζήτηση για προϊόντα υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας, μείωση των παρεμβατικών μηχανισμών της ΚΓΠ για τη στήριξη των τιμών των ευρωπαϊκών γεωργικών προϊόντων και εστιασμένου στη μεταφορά γνώσης, στον εκσυγχρονισμό και στην καινοτομία, με επενδύσεις σε φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο.

Θα πρέπει να σημειωθεί η εξαίρεση κάποιων μέτρων και για το στόχο αυτό, αλλά και για τους άλλους στόχους που αναφέρονται στη συνέχεια, λόγω μη ετοιμότητας για την εφαρμογή τους στη φάση έναρξης εφαρμογής του ΠΑΑ, δε μειώνει ούτε διαγράφει την ουσία αυτών των στόχων, η οποία θα πραγματοποιηθεί στη συνέχεια όταν η ετοιμότητα εφαρμογής αυτών των Μέτρων θα είναι σε ώριμο στάδιο.

Ο γενικός στρατηγικός στόχος για τη ***προστασία του περιβάλλοντος και στην αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων*** βρίσκεται σε αντιστοιχία με την ΚΣΚΓ 2 για την προστασία και βελτίωση των φυσικών πόρων και τοπίων της χώρας, με στόχο τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, την ανάδειξη των προστατευόμενων περιοχών (δίκτυο Natura 2000), την ενίσχυση των μειονεκτικών περιοχών για τη διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας, την ανάπτυξη των γεωργικών και δασοκομικών συστημάτων σε περιοχές υψηλής φυσικής αξίας και παραδοσιακών γεωργικών τοπίων, στην προώθηση των περιβαλλοντικών υπηρεσιών και των φιλικών προς τα ζώα πρακτικών εφαρμογής, τη μείωση των κινδύνων που συνδέονται με την εγκατάλειψη και απερήμωση των

περιοχών, την προστασία και ορθολογική διαχείριση του υδατικού ισοζυγίου και του υπόγειου υδροφορέα και τον περιορισμό των επιπτώσεων των κλιματικών αλλαγών.

Ο γενικός στρατηγικός στόχος για τη ***βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και στην ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας*** βρίσκεται σε αντιστοιχία με την ΚΣΚΓ 3, για τη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας και της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές με στόχο τη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης και προϋποθέσεων οικονομικής ανάπτυξης, καθώς και την ανάπτυξη τοπικών στρατηγικών για την προώθηση της επιχειρηματικότητας και την εξασφάλιση της διαρκούς ελκυστικότητας των αγροτικών περιοχών μέσω της διατήρησης και αναβάθμισης της αγροτικής κληρονομιάς και αναβάθμιση της τοπικής υποδομής με έργα μικρής κλίμακας.

Ο γενικός στρατηγικός στόχος για τη ***Δημιουργία τοπικών ικανοτήτων για την απασχόληση και τη διαφοροποίηση στις αγροτικές περιοχές μέσω της προσέγγισης Leader,*** που εξυπηρετεί τους ανωτέρω τρεις γενικούς στρατηγικούς στόχους, βρίσκεται σε αντιστοιχία με την ΚΣΚΓ 4, για τη βελτίωση της διακυβέρνησης και της κινητοποίησης του ενδογενούς αναπτυξιακού δυναμικού επιλεγμένων αγροτικών περιοχών, στο πλαίσιο ολοκληρωμένης τοπικής στρατηγικής ανάπτυξής τους.

Η προτεινόμενη Στρατηγική Αγροτικής Ανάπτυξης συμβάλλει στην επίτευξη του πολλαπλασιαστικού αποτελέσματος δεδομένου ότι χαρακτηρίζεται από συνοχή και άμεση σύνδεση με το Ελληνικό Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση στο πλαίσιο εφαρμογής της στρατηγικής της Λισσαβόνας. Ειδικότερα, οι προτεραιότητες του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση 2005-2008 και του αντίστοιχου της περιόδου 2008-2010, που έχουν σχέση με όσα προβλέπονται στο ΕΣΣΑΑ αφορούν στην:

Αποκατάσταση της δημοσιονομικής ισορροπίας και εξασφάλιση της μακροχρόνιας βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, η προτεραιότητα αυτή του ΕΠΜ δεν σχετίζεται άμεσα με το ΠΑΑ και τους στόχους/δράσεις του, αλλά αποτελεί προϋπόθεση για την αποτελεσματική εφαρμογή του αφού η διασφάλιση μακροικονομικής σταθερότητας διαμορφώνει ένα θετικό επιχειρηματικό κλίμα που ευνοεί τις επενδύσεις.

Αύξηση της παραγωγικότητας, μέσα από την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων στη λειτουργία των αγορών, τις επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο και την προώθηση της Κοινωνίας της Γνώσης. Η προτεραιότητα αυτή του ΕΠΜ εξυπηρετείται απόλυτα από τον πρώτο Γενικό στόχο του Προγράμματος

Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ενίσχυση του ανταγωνισμού, άνοιγμα των αγορών, αύξηση της εξωστρέφειας και αξιοποίηση της γεωπολιτικής θέσης της χώρας ως πόλου έλξης επενδυτικών δραστηριοτήτων με προοπτικές επέκτασης στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, Η προτεραιότητα αυτή εξυπηρετείται έμμεσα από τον Πρώτο γενικό στόχο του προγράμματος

Αύξηση της απασχόλησης, μείωση της ανεργίας, καθώς και αποτελεσματικότερη λειτουργία των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με μια σειρά από στοχευμένες δράσεις που περιορίζουν παράλληλα τον κίνδυνο του κοινωνικού αποκλεισμού, Η προτεραιότητα αυτή του ΕΠΜ εξυπηρετείται έμμεσα από τον γενικό στόχο 1 και άμεσα από τους Γενικούς στόχους 3 και 4.

Περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη: η προτεραιότητα αυτή του ΕΠΜ εξυπηρετείται απόλυτα από τον δεύτερο γενικό στόχο του προγράμματος.

Τέλος και οι τέσσερεις γενικοί στόχοι του προγράμματος εξυπηρετούν την προτεραιότητα του ΕΠΜ για την περιφερειακή και κοινωνική συνοχή

Η εθνική στρατηγική για την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών, όπως εκφράζεται στο ΕΣΠΑ 2007-2013, μεταφέρεται στο ΕΣΣΑΑ 2007-2013, ως ακολούθως:

Βραχυπρόθεσμα στη διασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των αγροτικών περιοχών, μέσω των ΓΣΣ 3, ΓΣΣ 4 του Προγράμματος

Στη διασφάλιση της ευρύτερης οικολογικής και πολιτιστικής σημασίας των αγροτικών περιοχών καθώς και μιας βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, που συνδυάζει παραδοσιακές με σύγχρονες επιχειρηματικές δραστηριότητες σε συμβατά με το περιβάλλον και το τοπίο όρια, μέσω των ΓΣΣ 2, ΓΣΣ 3, ΓΣΣ 4 της συνολικής στρατηγικής

Στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενή τομέα μέσω της οργάνωσης του σε σύγχρονα επιχειρηματικά πρότυπα, με περαιτέρω ενδυνάμωση της εξωστρέφειας του, αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που έχει σε μια σειρά προϊόντων αλλά και μεθόδων παραγωγής, μέσω του ΓΣΣ 1,

Στην ανάδειξη του πολυλειτουργικού χαρακτήρα της γεωργίας και του ρόλου της σαν σημαντικού «διαχειριστή» των φυσικών πόρων αλλά και διατήρησης του αγροτικού τοπίου, φυσικού και ανθρωπογενούς, μέσω των ΓΣΣ 2, ΓΣΣ 3, ΓΣΣ 4 του Προγράμματος

Στη βελτίωση του περιβάλλοντος μέσω της μείωσης των πιέσεων και προστασίας εδάφους επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, προστασίας της βιοποικιλότητας αλλά και επίτευξης των στόχων της χώρας σε σχέση με το πρωτόκολλο του Κιότο, μέσω του ΓΣΣ 2 της συνολικής στρατηγικής

Στη διαφοροποίηση της οικονομίας των αγροτικών περιοχών, μέσω της περαιτέρω ενίσχυσης των εναλλακτικών μορφών τουρισμού και της συμβολής τους στη διαφοροποίηση /εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος , μέσω των ΓΣΣ 3, ΓΣΣ 4 της συνολικής στρατηγικής.

Στην αύξηση της ελκυστικότητας των αγροτικών περιοχών τους σαν περιοχές πρώτης αλλά και δεύτερης κατοικίας, μέσω των ΓΣΣ 3, ΓΣΣ 4

Στην ανασυγκρότηση βιώσιμων προτύπων παραγωγής και κατοίκησης, μέσω των ΓΣΣ 1, ΓΣΣ 3

Στη δημιουργία δικτύων με τα αστικά κέντρα και ιδιαίτερα με τα επιλεγμένα ημιαστικά και αστικά κέντρα που θα αποτελέσουν τους πόλους ανάπτυξης των ευρύτερων γεωγραφικών ενοτήτων και αποτυπώνονται στον εθνικό χωροταξικό σχεδιασμό, μέσω του ΓΣΣ 4

Στις ακόλουθες προτεραιότητες του ΕΣΠΑ το πρόγραμμα αυτοτελώς έχει πολύ περιορισμένη συμβολή με δεδομένο ότι οι προτεραιότητες αυτές καλύπτονται συνδυαστικά από τα τομεακά και περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ

Στη διάδοση της χρήσης των ΤΠΕ στις επιχειρήσεις αλλά και στη βελτίωση των προσφερομένων υπηρεσιών στον πολίτη. Ο στόχος αυτός εξυπηρετείται από τα Περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα στις περιφέρειες σε μετάβαση και από το Ε.Π «Ψηφιακή Σύγκλιση» στις περιφέρειες σύγκλισης

Στην αναβάθμιση του μορφωτικού επιπέδου των κατοίκων των αγροτικών περιοχών,. Ο στόχος αυτός εξυπηρετείται από το Ε.Π «Εκπαίδευση και δια βίου μάθηση»

4.1.1. Αιτιολόγηση των προτεραιοτήτων που έχουν επιλεγεί σε σχέση με τα μέτρα και τις χρηματοδοτικές τους βαρύτητες.

Οι προτεραιότητες που έχουν επιλεγεί ταυτίζονται με τους άξονες προτεραιότητας του προγράμματος οι οποίοι περιλαμβάνουν το σύνολο των μέτρων μέσω των οποίων θα επιτευχθούν οι ειδικοί και συνακόλουθα οι Γενικοί Στόχοι του Προγράμματος. Η χρηματοδοτική βαρύτητα του κάθε άξονα προτεραιότητας, αλλά και των μέτρων του προγράμματος αναδεικνύει την έμφαση που αποδίδεται στις επιμέρους συνιστώσες του μίγματος πολιτικής και αντικατοπτρίζουν τις εθνικές προτεραιότητες που απορρέουν από τις ιδιαίτερες κοινωνικοοικονομικές και περιβαλλοντικές συνθήκες, τις ευκαιρίες αλλά και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο πρωτογενής τομέας και οι αγροτικές περιοχές του κάθε κράτους μέλους.

Σημειώνεται ότι οι αναφορές στη χρηματοδοτική βαρύτητα κάθε άξονα, μέτρου ή ομάδας μέτρων γίνεται σε σχέση με το σύνολο των πιστώσεων των Αξόνων 1 έως 3, χωρίς τον προβλεπόμενο προϋπολογισμό για την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος και με τις πιστώσεις για την προσέγγιση Leader ενσωματωμένες στις πιστώσεις κάθε Άξονα.

Ο Άξονας 1 : «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας» που είναι δεύτερος σε χρηματοδοτική βαρύτητα με **43,6%** και εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα τον πρώτο γενικό στόχο του προγράμματος ***διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, της δασοκομίας και του αγροδιατροφικού τομέα.***

Η υψηλή χρηματοδοτική βαρύτητα οφείλεται στο γεγονός ότι περιλαμβάνει τέσσερις διακριτές ενότητες ομάδες μέτρων, η κάθε μια εκ των οποίων στοχεύει στη βελτίωση των βασικών παραμέτρων που συνθέτουν την ανταγωνιστικότητα και συγκεκριμένα :

Α. Μέτρα που στοχεύουν στην προώθηση της γνώσης και βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού, με χρηματοδοτική βαρύτητα **10,5%** επί των πιστώσεων του Άξονα,

Β. Μέτρα, που στοχεύουν στην αναδιάρθρωση και ανάπτυξη φυσικού δυναμικού και στην προώθηση καινοτομίας, με χρηματοδοτική βαρύτητα **76%** επί των πιστώσεων του Άξονα,

Γ. Μέτρα που στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας γεωργικής παραγωγής και των προϊόντων, με χρηματοδοτική βαρύτητα **3,2%** επί των πιστώσεων του Άξονα, καθώς και

Δ. Μεταβατικά μέτρα (το νέο μέτρο για τον καπνό) «Εκμεταλλεύσεις υπό αναδιάρθρωση, λόγω μεταρρύθμισης Κοινής Οργάνωσης Αγοράς», με χρηματοδοτική βαρύτητα **10,3%** επί των πιστώσεων του Άξονα,

Τα μέτρα 121 «Εκσυγχρονισμός Γεωργικών εκμεταλλεύσεων», (**πρώτο** σε χρηματοδοτική βαρύτητα με **35,9**% μέτρο του Άξονα), και 123Α «Προστιθέμενη αξία γεωργικών προϊόντων» & 123Β «Προστιθέμενη αξία δασικών προϊόντων» (**τρίτο** σε χρηματοδοτική βαρύτητα μέτρο του Άξονα με **15,9**%) που στοχεύουν άμεσα στην ενίσχυση των γεωργικών, δασικών εκμεταλλεύσεων και των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται στην πρώτη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων, συγκεντρώνουν το **22,6%** των πόρων του προγράμματος (**51,7**% των πόρων του άξονα).

Συνδυαστικά με τα ανωτέρω μέτρα λειτουργούν τα μέτρα 131 «Εκπλήρωση Προτύπων», 132 «Συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας», 133 «Δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης» που συγκεντρώνουν το **1,37%** των πόρων του προγράμματος (**3,2%** των πόρων του άξονα). Τα μέτρα αυτά, παρά την χαμηλή τους χρηματοδοτική βαρύτητα, δρουν ενισχυτικά για την ανάδειξη ενός συγκριτικού πλεονεκτήματος που μπορούν να έχουν τα εγχώρια γεωργικά προϊόντα που είναι η υψηλή ποιότητα και η κάλυψη των απαιτήσεων που διαμορφώνουν οι νέες τάσεις των καταναλωτών για τα προϊόντα διατροφής. Η χαμηλή χρηματοδοτική βαρύτητα των συγκεκριμένων μέτρων οφείλεται και στο γεγονός της ύπαρξης σημαντικών πόρων από τον πρώτο πυλώνα στο πλαίσιο των ΚΟΑ. Το μέτρο 114 «Χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών» ολοκληρώνει τα μέτρα που συνθέτουν το μίγμα της επιταχυντικής πολιτικής του προγράμματος, έχοντας όμως πολύ χαμηλή χρηματοδοτική βαρύτητα (0,5% των πόρων του άξονα προτεραιότητας) που οφείλεται στη περιορισμένη εμπειρία που υπάρχει για την εφαρμογή του. Η παροχή συμβουλών στους παραγωγούς και ιδιαίτερα στους πλέον «δυναμικούς» σε όρους όγκου και αξίας παραγωγής είναι ιδιαιτέρα σημαντική σε μια χρονική περίοδο που η τεχνογνωσία αποτελεί συστατικό στοιχείο για την ανταγωνιστικότητα.

Τα μέτρα 112 «Εγκατάσταση νέων γεωργών» (με χρηματοδοτική βαρύτητα 8,6% των πόρων του άξονα) και 113 «Πρόωρη Συνταξιοδότηση» (με 1,4%) συνθέτουν την ενότητα

μέτρων του άξονα που καλύπτουν τμήμα των προληπτικών πολιτικών και στοχεύουν στην άμβλυνση του εντονότατου προβλήματος γήρανσης των απασχολουμένων στον πρωτογενή και με έμμεσο τρόπο την βελτίωση του μορφωτικού τους επιπέδου. Αθροιστικά τα δύο μέτρα καλύπτουν το **4,4%** των πόρων προγράμματος (10% των πόρων του άξονα προτεραιότητας).

Τα μέτρα 125 «Γεωργικές και δασικές υποδομές» (δεύτερο σε χρηματοδοτική βαρύτητα μέτρο του άξονα) και 126 «Φυσικές καταστροφές» συνθέτουν το πλέγμα των μέτρων του άξονα που υλοποιούν τη διαρθρωτική πολιτική και εκτός της συμβολής τους στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα μέσω της μείωσης του κόστους παραγωγής που θα προέλθει από τις έγγειες βελτιώσεις και τους αναδασμούς, την βελτίωση των συνθηκών άρδευσης, έχουν και μια σημαντική συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος μέσω των έργων ταμίευσης των επιφανειακών υδάτων, εκσυγχρονισμού των αγροτικών δικτύων για την μείωση των απωλειών, καθώς επίσης δράσεις κατάρτισης, οι οποίες θα υλοποιηθούν αποκελιστικά με τη συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ, θα εστιασθούν στην ευαισθητοποίηση των παραγωγών σε θέματα περιβαλλοντικής προστασίας. Η ομάδα των δύο αυτών μέτρων αντιπροσωπεύει το **10,6%** των πόρων του προγράμματος (**24,3**% των πόρων του άξονα)

Τέλος, το νέο Μέτρο που προστέθηκε στον Άξονα 1 (στην Ομάδα των Μεταβατικών Μέτρων) «Εκμεταλλεύσεις υπό αναδιάρθρωση, λόγω μεταρρύθμισης Κοινής Οργάνωσης Αγοράς», με χρηματοδοτική βαρύτητα 10,2% (**τέταρτο** σε χρηματοδοτική βαρύτητα Μέτρο του Άξονα), στοχεύει στην προσαρμογή των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στις συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες, μέσω της αναδιάρθρωσης των οικονομικών τους δραστηριοτήτων εντός και εκτός της γεωργίας.

Ο Άξονας 2 : «Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου» παρουσιάζει την υψηλότερη χρηματοδοτική βαρύτητα με **45,5%** εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα το δεύτερο γενικό στόχο του προγράμματος ***προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων.***

Στον άξονα περιλαμβάνονται δύο διακριτές ενότητες μέτρων που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος και τη διαχείριση των φυσικών πόρων και πιο συγκεκριμένα :

Α. Μέτρα που στοχεύουν στην αειφορική χρήση γεωργικής γης, με χρηματοδοτική βαρύτητα **86%** επί των πιστώσεων του Άξονα,

Β. Μέτρα, που στοχεύουν στην αειφορική χρήση δασικής γης, με χρηματοδοτική βαρύτητα **14%** επί των πιστώσεων του Άξονα,

Η γεωργία αφενός μεν είναι ο μεγαλύτερος «χρήστης του εδάφους και των υδάτων» αφετέρου δε και με ιδιαίτερη ένταση τα τελευταία χρόνια αναδεικνύεται σε σημαντικό παραγωγό «περιβαλλοντικών ωφελειών». Κατά συνέπεια, το πρόγραμμα υιοθετεί μια δυαδική προσέγγιση που εστιάζεται σχεδόν ισόρροπα στην προστασία του περιβάλλοντος, είτε μέσω της συνέχισης της άσκησης της γεωργικής δραστηριότητας σε

περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα είτε μέσω της υιοθέτησης φιλοπεριβαλλοντικών γεωργικών πρακτικών σε περιοχές που εντοπίζονται προβλήματα, αλλά και στη στροφή σε γεωργικές και δασοκομικές πρακτικές που συμβάλλουν στην προώθηση των στόχων της ευρωπαϊκής στρατηγικής για το περιβάλλον όπως είναι η προστασία της βιοποικιλότητας, η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής κλπ.

Τα μέτρα 211 «Ενισχύσεις στους γεωργούς ορεινών περιοχών για φυσικά μειονεκτήματα» που είναι το **δεύτερο** σε χρηματοδοτική βαρύτητα (18,7%) μέτρο του άξονα και 212 «Ενισχύσεις στους γεωργούς περιοχών με μειονεκτήματα εκτός των ορεινών περιοχών» συνθέτουν το τμήμα της σταθεροποιητικής πολιτικής του εφαρμοζόμενου μίγματος πολιτικής αθροιστικά αντιπροσωπεύουν **11,6%** των πόρων του προγράμματος και το **25,5**% των πόρων του άξονα.

Στη δεύτερη ενότητα με δράσεις κυρίως προληπτικού χαρακτήρα που συμβάλλουν όμως και στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα μέσω των δράσεων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας εντάσσεται το **πρώτο** σε χρηματοδοτική βαρύτητα μέτρο τόσο του άξονα (59,8%), όσο και του προγράμματος (**27,16%**) Μέτρο 214 «Γεωργοπεριβαλλοντικές Ενισχύσεις», το οποίο σε συνδυασμό με το μέτρο 216 «Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις» και το μέτρο 213 «Ενισχύσεις Natura 2000 και ενισχύσεις που συνδέονται με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ» αντιπροσωπεύουν το σύνολο των μέτρων που αποσκοπούν κυρίως στην μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον. Αθροιστικά τα τρία μέτρα αντιπροσωπεύουν το **27,5%** των πόρων του προγράμματος (**60,5%** των πόρων του άξονα). Οι επιμέρους δράσεις των μέτρων αυτών στοχεύουν σε διακριτά πεδία της στόχους της περιβαλλοντικής πολιτικής (έδαφος, νερό, κλίμα, βιοποικιλότητα, αγροτικό τοπίο) .

Η τελευταία ενότητα των μέτρων του άξονα στοχεύει στην ενίσχυση της οικολογικής σταθερότητας των δασών και την ενίσχυση του πολυλειτουργικού τους χαρακτήρα. Η ενότητα αυτή των μέτρων συγκεντρώνει το **6,4%** των πόρων του προγράμματος (**14%** των πόρων του άξονα προτεραιότητας). Από το σύνολο των μέτρων έμφαση δίνεται στο μέτρο 221 «Πρώτη Δάσωση Γεωργικών Γαιών» και στο μέτρο 226 «Αποκατάσταση δασοκομικού δυναμικού» με χρηματοδοτικές βαρύτητες 5,3% και 7,9% αντίστοιχα των πόρων του άξονα.

Ο Άξονας 3 : «Ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας» που είναι τρίτος σε χρηματοδοτική βαρύτητα με **10,9%** εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα το γενικό στόχο του προγράμματος : ***βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και στην ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας.***

Ο άξονας 3, καθώς επίσης και ο άξονας 4 που παρατίθεται στην συνέχεια και αφορά την προσέγγιση Leader, αντιπροσωπεύουν την έμφαση που αποδίδεται στη σταδιακή μετατόπιση της κοινής γεωργικής πολιτικής από μια κλαδική τομεακή πολιτική σε μία χωρική πολιτική που στοχεύει στην ολοκληρωμένη τοπική προσέγγιση για την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών μέσω της βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων και της

ανάπτυξης νέων κλάδων και τομέων που μπορούν να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας ιδιαίτερα για τους νέους και τις γυναίκες συμβάλλοντας στην επίτευξη του ευρύτερου στόχου που είναι η συγκράτηση του πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές. Τα μέτρα του άξονα 3 μπορούν να ομαδοποιηθούν σε τρείς ενότητες :

Α. Μέτρα που στοχεύουν στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας κινητοποιώντας σημαντικούς ιδιωτικούς πόρους, με χρηματοδοτική βαρύτητα **60,6%** επί των πιστώσεων του Άξονα,

Β. Μέτρα, που στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων μέσω της υλοποίησης έργων «υποδομής δημόσιου χαρακτήρα» για τη διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς, την ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών, τη βελτίωση της πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες που παρατηρούνται σημαντικές ανισότητες μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών, με χρηματοδοτική βαρύτητα **39,4%** επί των πιστώσεων του Άξονα,

Την πρώτη ενότητα αποτελούν τα μέτρα 311 «Διαφοροποίηση», 312 «Ανάπτυξη πολύ μικρών επιχειρήσεων» και 313 «Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων» και αποτελούν το **6,6%** των συνολικών πόρων του προγράμματος (60,6% των πόρων του αξόνα προτεραιότητας).

Τα μέτρα 321 «Βασικές υπηρεσίες», 322 «Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών», 323 «Διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς» συνθέτουν τη δεύτερη ενότητα μέτρων και αποτελούν το **4,3%** των πόρων του προγράμματος (39,4% του άξονα προτεραιότητας).

Αντίστοιχα, ο Άξονας 4 : «Εφαρμογή της προσέγγισης Leader» εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα το γενικό στόχο του προγράμματος : ***Δημιουργία τοπικών ικανοτήτων για την απασχόληση και τη διαφοροποίηση στις αγροτικές περιοχές μέσω της προσέγγισης LEADER.***

Σημειώνεται ότι η προσέγγιση Leader εφαρμόζεται στους Άξονες 1 και 3 με μια αναλογία 11,5% στον Άξονα 1 - Μέτρο 411 «Ανταγωνιστικότητα» και 88,5% στον Άξονα 3 - Μέτρο 413 «Ποιότητα ζωής/ διαφοροποίηση».[19] .Επικουρικά προς τα δύο αυτά μέτρα λειτουργούν και τα μέτρα 421 «Συνεργασίες» και 431 «Λειτουργικά/ Απόκτηση δεξιοτήτων και εμψύχωση» που στοχεύουν στη δημοσιοποίηση, κινητοποίηση και εμψύχωση του τοπικού ανθρώπινου δυναμικού.

Συνολικά η προσέγγιση Leader έχει χρηματοδοτική βαρύτητα **6,6%** στο σύνολο των Αξόνων 1 έως 3.

[19] Εκτιμάται ότι το 20% των πόρων αφορά δημόσια έργα και το 80% ιδιωτικά. Τα ποσοστά αυτά θα οριστικοποιηθούν μετά την υποβολή, αξιολόγηση και ένταξη των τοπικών προγραμμάτων.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΒΑΡΥΤΗΤΩΝ (%)

Μέτρο / Άξονας		Σύντομη Περιγραφή	Δημόσια Δαπάνη	ΒΑΡΥΤΗΤΑ ΔΔ/ ΣΥΝ. 1-3	Κοινοτική Συμμετοχή	ΒΑΡΥΤΗΤΑ ΚΣ/ ΣΥΝ. 1-3
111	Επαγγελματική κατάρτιση και ενημέρωση		0	0,00%	-	0,00%
112	Εγκατάσταση νέων γεωργών		184.811.292	3,77%	132.163.311	3,67%
113	Πρόωρη συνταξιοδότηση		29.962.783	0,61%	21.427.157	0,59%
114	Χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών		9.985.335	0,20%	7.140.770	0,20%
115	Σύσταση συμβουλευτικών υπηρεσιών		0	0,00%	-	0,00%
121	Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων		766.999.326	15,65%	548.500.955	15,22%
122	Βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών		0	0,00%	-	0,00%
123	Προστιθέμενη αξία των γεωργικών και δασοκομικών		339.658.644	6,93%	242.898.637	6,74%
124	Ανάπτυξη νέων προϊόντων, επεξεργασιών και τεχνο		0	0,00%	-	0,00%
125	Γεωργικές και Δασοκομικές Υποδομές		510.249.546	10,41%	364.892.581	10,12%
126	Φυσικές καταστροφές. Αποκατάσταση/πρόληψη		9.987.270	0,20%	7.142.154	0,20%
131	Εκπλήρωση προτύπων		7.987.330	0,16%	5.711.945	0,16%
132	Συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας		29.961.596	0,61%	21.426.308	0,59%
133	Δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης		29.961.596	0,61%	21.426.308	0,59%
144	Εκμεταλλεύσεις υπό αναδιάρθρωση λόγω κοινής ορ		219.778.427	4,48%	157.169.209	4,36%
Σύνολο Άξονα 1		**Ανταγωνιστικότητα**	**2.139.343.145**	**43,6%**	**1.529.899.335**	**42,4%**
211	Ενισχύσεις για μειονεκτήματα ορεινών περιοχών		415.613.029	8,48%	313.977.046	8,71%
212	Ενισχύσεις για μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών πε		152.322.606	3,11%	115.072.913	3,19%
213	Ενισχύσεις Natura 2000 και Νερά		8.061.527	0,16%	6.090.123	0,17%
214	Γεωργο-περιβαλλοντικές ενισχύσεις		1.331.187.751	27,16%	1.005.652.779	27,90%
215	Ενισχύσεις για την καλή διαβίωση των ζώων		0	0,00%	-	0,00%
216	Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις		8.468.533	0,17%	6.397.598	0,18%
221	Πρώτη δάσωση γεωργικής γης		119.030.035	2,43%	89.921.865	2,49%
222	Πρώτη εγκατάσταση γεωργοδασοκομικών συστημά		0	0,00%	-	0,00%
223	Πρώτη δάσωση μη γεωργικής γης		0	0,00%	-	0,00%
224	Ενισχύσεις Natura 2000 (για δάση)		10.078.233	0,21%	7.613.654	0,21%
225	Δασο-περιβαλλοντικές ενισχύσεις		0	0,00%	-	0,00%
226	Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και εισα		175.524.780	3,58%	132.601.117	3,68%
227	Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις		8.062.827	0,16%	6.091.105	0,17%
Σύνολο Άξονα 2		**Βελτίωση Περιβάλλοντος & Υπαίθρου**	**2.228.349.321**	**45,5%**	**1.683.418.200**	**46,7%**
311	Διαφοροποίηση		49.879.150	1,02%	36.564.774	1,01%
312	Ανάπτυξη πολύ μικρών επιχειρήσεων		34.441.768	0,70%	25.248.134	0,70%
313	Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων		239.247.803	4,88%	175.384.743	4,87%
321	Βασικές υπηρεσίες		130.373.286	2,66%	95.572.394	2,65%
322	Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών		62.439.290	1,27%	45.772.202	1,27%
323	Διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς		17.871.152	0,36%	13.100.757	0,36%
331	Κατάρτιση και ενημέρωση οικονομικών φορέων		0	0,00%	-	0,00%
341	Απόκτηση δεξιοτήτων και εμψύχωση		0	0,00%	-	0,00%
Σύνολο Άξονα 3		**Διαφοροποίηση & Ποιότητα Ζωής**	**534.252.448**	**10,9%**	**391.643.004**	**10,9%**
ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ			**4.901.944.913**	**100,00%**	**3.604.960.539**	**100,00%**
ΑΠΟ ΑΞΟΝΑ 1			*37.455.376*	*11,5%*	*28.542.355*	*11,5%*
ΑΠΟ ΑΞΟΝΑ 2			*0*			
ΑΠΟ ΑΞΟΝΑ 3			*287.424.176*	*88,5%*	*219.027.645*	*88,5%*
Σύνολο Άξονα 4		**Leader**	***324.879.552***	***6,6%***	***247.570.000***	***6,9%***
Μέτρο	**511**	**Τεχνική Βοήθεια**	**71.597.180**	**1,4%**	**53.697.885**	**1,4%**
		1) Λειτουργικά για το ΕΑΔ *	2.500.000		1.875.000	
		2) Πρόγραμμα Δράσης του ΕΑΔ	7.500.000		5.625.000	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ			**5.298.421.646**		**3.906.228.424**	

4.2. Αναμενόμενες επιπτώσεις των προτεραιοτήτων που έχουν επιλεγεί, σύμφωνα με την εκ των προτέρων αξιολόγηση

Σύμφωνα με τη στρατηγική που έχει επιλεχθεί, το Πρόγραμμα επιδιώκει την αντιμετώπιση των προβλημάτων που σχετίζονται με την οικονομική κατάσταση (ανταγωνιστικότητα του γεωργικού, αγροδιατροφικού και δασοκομικού τομέα), την κατάσταση του περιβάλλοντος και την κοινωνικοοικονομική κατάσταση στις αγροτικές περιοχές. Οι τομείς παρέμβασης σε συνάρτηση με τη χρηματοδοτική βαρύτητα που αποδίδεται στους Άξονες Προτεραιότητας, αλλά και στα επιμέρους Μέτρα αναδεικνύει τα ακόλουθα:

Πρώτη Προτεραιότητα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης αποτελεί η «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και δασοκομίας» και εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα τον πρώτο γενικό στόχο του Προγράμματος «Διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, της δασοκομίας και του αγροδιατροφικού τομέα» και συμπληρωματικά με τους άλλους. Αποτελείται από

τρεις διακριτές ενότητες, ανθρώπινο κεφάλαιο, επιχειρηματικότητα – καινοτομία και ποιότητα, οι οποίες στοχεύουν στη βελτίωση των βασικών παραμέτρων που συνθέτουν την ανταγωνιστικότητα και συγκεκριμένα το ανθρώπινο δυναμικό, τις υποδομές και την επιχειρηματικότητα. Στον άξονα περιλαμβάνονται μέτρα που υλοποιούν τις επιταχυντικές πολιτικές που στοχεύουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων του πρωτογενή και του αγροδιατροφικού τομέα.

Με βάση τη στοχοθεσία σε επίπεδο προτεραιότητας τα αναμενόμενα αποτελέσματα στο τέλος της προγραμματικής περιόδου, θα είναι τα εξής:

Η επιτυχής ολοκλήρωση μιας δραστηριότητας κατάρτισης στον τομέα της γεωργίας ή/και δασοκομίας από 30.000 συμμετέχοντες, η οποία θα υλοποιηθεί αποκλειστικά με τη συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ.

Η αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας στις στηριζόμενες εκμεταλλεύσεις / επιχειρήσεις σε 116.117.840 ευρώ.

Η υιοθέτηση της εισαγωγής νέων προϊόντων και / ή νέων τεχνικών από 1.366 εκμεταλλεύσεις / επιχειρήσεις

Δεύτερη Προτεραιότητα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης τίθεται η «Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου» η οποία συμβάλλει στην επίτευξη κυρίως του δεύτερου γενικού στόχου του Προγράμματος «Προστασία του περιβάλλοντος και

αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων, αποτελούμενη από τρεις διακριτές ενότητες που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος και τη διαχείριση των φυσικών πόρων. Η γεωργία, ταυτόχρονα με την ιδιότητά της ως ο μεγαλύτερος «χρήστης του εδάφους και των υδάτων», αποκτά τα τελευταία χρόνια και μια νέα ιδιότητα, αυτή του σημαντικού παραγωγού «περιβαλλοντικών ωφελειών». Το Πρόγραμμα λαμβάνοντας υπόψη τις δύο αυτές ιδιότητες της γεωργίας υιοθετεί μια δυαδική προσέγγιση που εστιάζεται σχεδόν ισόρροπα στην προστασία του περιβάλλοντος, είτε μέσω της συνέχισης της άσκησης της γεωργικής δραστηριότητας σε περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα, είτε μέσω της υιοθέτησης φιλοπεριβαλλοντικών γεωργικών πρακτικών σε περιοχές που εντοπίζονται προβλήματα, αλλά και στη στροφή σε γεωργικές και δασοκομικές πρακτικές που συμβάλλουν στην προώθηση των στόχων της ευρωπαϊκής στρατηγικής για το περιβάλλον όπως είναι η προστασία της βιοποικιλότητας, η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής κλπ.

Οι παρεμβάσεις στο πλαίσιο της προτεραιότητας αυτής, με βάση τα οριζόμενα στο Πρόγραμμα αναμένεται να επιφέρουν τα παρακάτω αποτελέσματα και επιπτώσεις:

Γεωργική γη (Ha)

Βιοποικιλότητα	Ποιότητα νερού	Κλιματική αλλαγή	Ποιότητα εδάφους	Αποφυγή περιθωριοποίησης
2.031.324,00	74.384,00	167.884,00	1.913.634,00	

Δασική γη (Ha)

Βιοποικιλότητα	Ποιότητα νερού	Κλιματική αλλαγή	Ποιότητα εδάφους	Αποφυγή περιθωριοποίησης
225600		225600	225600	

Τρίτη Προτεραιότητα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης αποτελεί η «Ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας» και η «Εφαρμογή της προσέγγισης Leader», εξυπηρετώντας τους γενικούς στόχους «βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και στην ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας» και «δημιουργία τοπικών ικανοτήτων για την απασχόληση και τη διαφοροποίηση στις αγροτικές περιοχές μέσω της προσέγγισης LEADER», αντίστοιχα.

Η προτεραιότητα αυτή αντανακλά την έμφαση που αποδίδεται στη σταδιακή μετατόπιση της κοινής γεωργικής πολιτικής από μια κλαδική τομεακή πολιτική σε μία χωρική πολιτική που στοχεύει στην ολοκληρωμένη τοπική προσέγγιση για την ανάπτυξη των

αγροτικών περιοχών μέσω της βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων και της ανάπτυξης νέων κλάδων και τομέων που μπορούν να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας ιδιαίτερα για τους νέους και τις γυναίκες συμβάλλοντας στην επίτευξη του ευρύτερου στόχου που είναι η συγκράτηση του πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές. Οι επιμέρους παρεμβάσεις μπορούν να ομαδοποιηθούν σε δύο ενότητες, στην ενότητα που στοχεύει στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας κινητοποιώντας σημαντικούς ιδιωτικούς πόρους και στην ενότητα που στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων μέσω της υλοποίησης έργων «υποδομής δημόσιου χαρακτήρα» για τη διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς, την ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών, τη βελτίωση της πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες που παρατηρούνται σημαντικές ανισότητες μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών.

Τα αποτελέσματα, όπως αυτά θέτονται ως στόχοι σε επίπεδο προτεραιότητας, αναμένεται να είναι τα ακόλουθα:

Η αύξηση μη γεωργικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας στις στηριζόμενες επιχειρήσεις κατά 21.435.153 ευρώ,

Η δημιουργία 2.945 νέων θέσεων εργασίας,

Η αύξηση του αριθμού τουριστών κατά 800.000 άτομα στις περιοχές όπου θα εφαρμοστούν οι παρεμβάσεις,Μέτρο 313 \

Η αύξηση του αριθμού των διανυκτερεύσεων κατά 3.301.579, Μέτρο 313

Η απολαβή βελτιωμένων υπηρεσιών από 1.600.000 κατοίκους αγροτικών περιοχών στις οποίες θα εφαρμοστούν οι παρεμβάσεις.

Συνολικά σε επίπεδο Προγράμματος οι σημαντικότερες επιπτώσεις αναμένεται να είναι οι ακόλουθες:

Η επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης, η οποία εκτιμώμενη ως μεταβολή της καθαρής προστιθέμενης αξίας ανέρχεται σε 616.782.209 σε μονάδες αγοραστικής δύναμης,

Η δημιουργία 3.645 νέων θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης,

Η μεταβολή στην παραγωγικότητα εργασίας, η οποία εκτιμώμενη ως μεταβολή στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ανά θέση εργασίας πλήρους απασχόλησης ανέρχεται σε 14.448 Ευρώ.

5. Πληροφορίες για τους άξονες και τα μέτρα που προτείνονται για τον κάθε ένα, και περιγραφή αυτών

Όπως καθορίζεται στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης για την Ελλάδα, το πρόγραμμα θα συμβάλει σε κάθε έναν από τους τέσσερις γενικούς στρατηγικούς στόχους που αφορούν:

Στη διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, της δασοκομίας και του αγροδιατροφικού τομέα (ΓΣΣ 1);

Στην προστασία του περιβάλλοντος και στην αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων (ΓΣΣ 2);

Στη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και στην ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας (ΓΣΣ 3) και

Στη δημιουργία τοπικών ικανοτήτων για την απασχόληση και τη διαφοροποίηση στις αγροτικές περιοχές μέσω της προσέγγισης Leader (ΓΣΣ 4).

Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί μέσω των ακόλουθων μέτρων:

Άξονας 1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας

112 Εγκατάσταση νέων γεωργών

113 Πρόωρη συνταξιοδότηση γεωργών και γεωργικών εργατών

114 Χρήση υπηρεσιών παροχής γεωργικών συμβουλών στην εκμετάλλευση και παροχή δασοκομικών συμβουλών

121 Εκσυγχρονισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων

123 Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων

125 Βελτίωση και ανάπτυξη της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη και προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας

126 Αποκατάσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές και εισαγωγή των κατάλληλων δράσεων πρόληψης

131 Παροχή βοήθειας σε γεωργούς για να προσαρμοσθούν σε απαιτητικά πρότυπα βασιζόμενα στην κοινοτική νομοθεσία

132 Στήριξη γεωργών που συμμετέχουν σε συστήματα για την ποιότητα τροφίμων

133 Στήριξη ομάδων παραγωγών για δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης των προϊόντων στο πλαίσιο συστημάτων για την ποιότητα τροφίμων

144 Εκμεταλλεύσεις υπό αναδιάρθρωση λόγω μεταρρύθμισης κοινής οργάνωσης αγοράς

Άξονας 2: Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου

211 Ενισχύσεις για φυσικά μειονεκτήματα στους γεωργούς ορεινών περιοχών

212 Ενισχύσεις στους γεωργούς περιοχών με μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών περιοχών

213 Ενισχύσεις Natura 2000 και ενισχύσεις που συνδέονται με την Οδηνία 2000/60/ΕΚ
214 Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις

216 Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις

221 Πρώτη δάσωση γεωργικών γαιών

224 Ενισχύσεις Natura 2000

226 Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγή δράσεων πρόληψης

227 Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις

Άξονας 3: Ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας

311 Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες

312 Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων

313 Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων

321 Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό

322 Ανακαίνιση και ανάπτυξη των χωριών

323 Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς

Άξονας 4: Εφαρμογή της προσέγγισης Leader

41 Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης

411 Ανταγωνιστικότητα

413 Ποιότητα ζωής/διαφοροποίηση

421 Διατοπική και διεθνική συνεργασία

431 Λειτουργία της ομάδας τοπικής δράσης, απόκτηση δεξιοτήτων και εμψύχωση

Επισημαίνεται ότι οι δείκτες βάσης σε σχέση με τους στόχους καθώς και οι δείκτες βάσης σε σχέση με το γενικό πλαίσιο παρατίθενται στο παράρτημα 1 του παρόντος Προγράμματος.

5.1. Γενικές απαιτήσεις

Τα αναφερόμενα στο σημείο 5.1, του Παραρτήματος ΙΙ του Κανονισμού 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, περιλαμβάνονται αναλυτικά στο Τεχνικό Δελτίο του κάθε Μέτρου. Οι νομικές βάσεις των Μέτρων σύμφωνα να με τον Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, παρατίθενται στη συνέχεια σε Πίνακα:

Π.Α.Α. 2007-2013		
Μέτρο / Άξονας	**Σύντομη Περιγραφή**	**ΝΟΜΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ (Καν. 1698/05, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει)**
112 Εγκατάσταση νέων γεωργών		Άρθρα 20 (α) (ii) και 22 του Καν. 1698/05
113 Πρόωρη συνταξιοδότηση γεωργών και γεωργικών εργατών		Άρθρα 20 (α) (iii) και 23 του Καν. 1698/05
114 Χρήση υπηρεσιών παροχής γεωργικών συμβουλών στην εκμετάλλευση και παροχή δασοκομικών συμβουλών		Άρθρα 20 (α) (iv) και 24 του Καν. 1698/05
121 Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων		Άρθρα 16α (1) (β) και (1) (γ), 20 (β) (i) και 26 του Καν. 1698/05
123 Προστιθέμενη αξία των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων		Άρθρα 16α (1) (ε), 20 (β) (iii) και 28 του Καν. 1698/05
125 Υποδομή σχετική με την ανάπτυξη και προσαρμογή της γεωργίας και δασοκομίας		Άρθρο 20 (β) (v) και 30 του Καν. 1698/05
126 Αποκατάσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού … πρόληψης		Άρθρα 20 (β) (vi) του Καν. 1698/05
131 Εκπλήρωση των προτύπων με βάση την κοινοτική νομοθεσία		Άρθρα 20 (γ) (i) και 31 του Καν. 1698/05
132 Συμμετοχή γεωργών σε συστήματα για την ποιότητα τροφίμων		Άρθρα 20 (γ) (ii) και 32 του Καν. 1698/05
133 Δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης		Άρθρα 20 (γ) (iii) και 33 του Καν. 1698/05
144 Εκμεταλλεύσεις υπό αναδιάρθρωση λόγω μεταρρύθμισης κοινής οργάνωσης αγοράς		Άρθρα 20 (δ) (iii) και 35α του Καν. 1698/2005
Σύνολο Άξονα 1 Ανταγωνιστικότητα		
211 Ενισχύσεις για φυσικά μειονεκτήματα στους γεωργούς ορεινών περιοχών		Άρθρα 36 (α) (i) και 37 του Καν. 1698/05
212 Ενισχύσεις στους γεωργούς περιοχών με μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών περιοχών		Άρθρα 36 (α) (ii) και 37 του Καν. 1698/05
213 Ενισχύσεις Natura 2000 και ενισχύσεις που συνδέονται με την Οδηγία για τα νερά (2000/60/ΕΚ)		Άρθρα 36 (α) (iv) και 39 του Καν. 1698/05
214 Γεωργο-περιβαλλοντικές ενισχύσεις		Άρθρα 36 (α) (vi) και 41 του Καν. 1698/05
216 Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις		Άρθρα 36 (β) (i) και 43 του Καν. 1698/05
221 Πρώτη δάσωση γεωργικής γης		Άρθρα 36 (β) (iii) και 45 του Καν. 1698/05
224 Ενισχύσεις Natura 2000 (για δάση)		Άρθρα 36 (β) (iv) και 46 του Καν. 1698/05
226 Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγή δράσεων πρόληψης		Άρθρα 16α (1) (α), 36 (β) (vi) και 48 του Καν. 1698/05
227 Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις		Άρθρα 36 (β) (vii) και 49 του Καν. 1698/05
Σύνολο Άξονα 2	**Βελτίωση Περιβάλλοντος & Υπαίθρου**	
311 Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες		Άρθρα 52 (α) (i) και 53 του Καν. 1698/05
312 Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων		Άρθρα 52 (α) (ii) και 54 του Καν. 1698/05
313 Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων		Άρθρα 16α (1) (ζ), 52 (α) (iii) και 55 του Καν. 1698/05

321 Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό			Άρθρα 52 (β) (i) και 56 του Καν. 1698/05
322 Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών			Άρθρα 52 (β) (ii) του Καν. 1698/05
323 Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς			Άρθρα 52 (β) (iii) και 57 του Καν. 1698/05
Σύνολο Άξονα 3		**Διαφοροποίηση & Ποιότητα Ζωής**	
411 Ανταγωνιστικότητα			Άρθρα 63 (α), 20 (β) (iii) και 28 του Καν. 1698/05
413 Ποιότητα ζωής /Διαφοροποίηση			Άρθρα 63 (α), 52 (α) (i), 53, 52 (α) (ii),54, 52 (α) (iii), 55, 52 (β) (i), 56, 52 (β) (ii),52 (β) (iii) του Καν. 1698/05
421 Διατοπική και διεθνική συνεργασία			Άρθρα 63 (β) και 65 του Καν. 1698/05
431 Λειτουργικά / Απόκτηση δεξιοτήτων και εμψύχωση			Άρθρα 63 (γ) του Καν. 1698/05
Σύνολο Άξονα 4		**Leader**	
Μέτρο	**511**	**Τεχνική Βοήθεια**	Άρθρα 66 παρ. 2 του Καν. 1698/05
		Ελληνικό Αγροτικό Δίκτυο	Άρθρα 66 παρ. 3 και 68 του Καν. 1698/05

5.2. Απαιτήσεις για το σύνολο ή μέρος των μέτρων

Σχετικά με την υπό εκτέλεση πράξεων/συμβάσεων (από την προηγούμενη περίοδο), περιλαμβανομένων των οικονομικών πτυχών, παρατίθεται σε συνέχεια πίνακας ανειλημμένων υποχρεώσεων και συνεχιζόμενων έργων. Έχει ληφθεί υπόψη ότι το ΕΠ «ΑΑ-ΑΥ 2000-2006» και τα ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας, Στερεάς Ελλάδας, Πελοποννήσου και Αττικής έληξαν στις 31-12-2009, ενώ τα υπόλοιπα ΠΕΠ είχαν λήξει από τις 31-6-2009.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Γ' ΚΠΣ	ΑΞΟΝΑΣ / ΜΕΤΡΟ Γ' ΚΠΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟ ΜΕΤΡΟ ΠΑΑ	ΑΡΧΙΚΟΙ ΠΡΟΫΠ/ΣΜΟΙ (€)	Π/Υ ΠΡΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑ (€)
ΑΝΕΙΛΗΜΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
ΕΠΑΑ-ΑΥ	1.1	ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ (ΕΠΑΑ-ΑΥ & ΠΕΠ)	121		230.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	3.1	ΝΕΟΙ ΑΓΡΟΤΕΣ	112		30.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.3	ΕΛΚΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ	227		2.000.000
Α1. Ανειλημμένες Υποχρεώσεις ΕΠΑΑ-ΑΥ					**262.000.000**
ΕΠΑΑ	1	ΠΡΟΩΡΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	113		0
ΕΠΑΑ	2	ΕΞΙΣΩΤΙΚΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ	211, 212		190.000.000
ΕΠΑΑ	3	ΓΕΩΡΓΟΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ	214, 216		817.000.000
ΕΠΑΑ	4	ΔΑΣΩΣΕΙΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΓΑΙΩΝ	221		110.000.000
ΕΠΑΑ	5	ΤΗΡΗΣΗ ΠΡΟΤΥΠΩΝ	131		20.000.000
Α2. Ανειλημμένες Υποχρεώσεις ΕΠΑΑ					**1.137.000.000**
Α. ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΙΛΗΜΜΕΝΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ					**1.399.000.000**
ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΜΕΤΑΞΥ Γ' ΚΑΙ Δ' Π.Π.					
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.1	ΔΙΚΤΥΑ ΑΡΤΖΑΝ, ΑΜΑΤΟΒΟΥ Ν.ΚΙΛΚΙΣ	125	21.866.757	10.000.000

ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.1	ΔΙΚΤΥΑ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΒΡΑΧΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	125	14.600.000	5.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.2	ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΥΔΑΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, ΘΡΑΚΗΣ ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	125	2.600.000	1.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.2	ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΕΡΡΩΝ -ΖΩΝΗ ΑΛΔΕΦΙΚΟΥ	125	15.351.845	2.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.2	ΔΙΚΤΥΑ ΛΕΚΑΝΟΠΕΔΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	125	57.920.000	15.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.2	ΔΙΚΤΥΑ ΖΩΝΗς ΛΑΜΑΡΗΣ Ν.ΠΡΕΒΕΖΗΣ	125	15.742.000	5.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.2	ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗ ΣΚΟΠΕΛΟΥ	125	8.470.000	3.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.2	ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ ΑΛΟΝΝΗΣΟΥ	125	13.263.000	4.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.2	ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΚΑΡΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΠΕΡΕΙΑΣ ΛΑΡΙΣΣΑΣ - ΟΡΦΑΝΩΝ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	125	3.734.000	1.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.2	ΥΔΡΟΔΟΤΗΣΗ ΚΩΠΑΪΔΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΑΠΌ ΛΙΜΝΗ ΥΛΙΚΗ Ν.ΒΟΙΩΤΙΑΣ	125	10.700.000	2.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.2	ΔΙΚΤΥΟ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΔΙΩΡΥΓΩΝ ΠΕΔΙΑΔΑΣ ΜΟΡΝΟΥ ΦΩΚΙΔΑΣ	125	15.536.035	4.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.2	ΦΡΑΓΜΑ ΦΕΡΕΚΑΜΠΟΥ ΣΚΥΡΟΥ	125	12.014.630	2.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.2	ΦΡΑΓΜΑ ΑΣΩΠΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	125	49.950.000	20.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.2	ΦΡΑΓΜΑ ΚΟΡΗΣ ΓΕΦΥΡΙ ΧΙΟΥ	125	18.535.304	2.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.2	ΦΡΑΓΜΑ - ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑΣ ΚΡΗΤΗΝΙΑΣ ΡΟΔΟΥ	125	17.881.500	3.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.2	ΦΡΑΓΜΑ ΣΧΟΙΝΑ ΚΑΡΠΑΘΟΥ	125	10.460.000	4.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.2	ΔΙΚΤΥΑ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ ΜΕΣΣΑΡΑΣ	125	27.826.250	7.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.2	ΦΡΑΓΜΑ ΠΛΑΚΙΩΤΙΣΣΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	125	29.700.000	8.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	6.2	ΦΡΑΓΜΑ ΒΑΛΣΑΜΙΩΤΗ ΧΑΝΙΩΝ	125	26.247.211	13.000.000
ΕΠΑΑ-ΑΥ	4.6	ΜΟΥΣΕΙΟ	323	3.000.000	2.000.000
Β1. Συνεχιζόμενα Έργα ΕΠΑΑ-ΑΥ			**20**	**375.398.532**	**113.000.000**

ΠΕΠ				
ΠΕΠ ΑΜΘ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΙΑΣΙΟΥ	125	18.453.345	2.000.000
	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΜΑΡΜΑΡΑ (ΑΚΡΟΠΟΤΑΜΟΥ)	125	10.961.544	3.000.000
	ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΘΡΕΠΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΒΑΡΕΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΔΡΟΔΥΝΑΜΙΚΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΩΝ ΕΔΑΦΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΜΘ	125	4.748.672	500.000
ΠΕΠ ΔΜ	ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑΣ ΠΑΡΟΡΙΟΥ Ν. ΦΛΩΡΙΝΑΣ	125	5.620.808	4.000.000
	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΑΝΑΡΡΑΧΗΣ	125	5.720.000	720.000
ΠΕΠ Η	ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΒΑΘΥΠΕΔΟΥ ΑΜΜΟΥΔΙΑΣ Ν. ΠΡΕΒΕΖΑΣ	125	9.445.000	4.400.000
ΠΕΠ Θ	ΦΡΑΓΜΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΝΕΡΟΥ ΣΤΟ ΡΕΜΑ ΜΑΥΡΟΜΑΤΙ ΔΗΜΟΥ ΣΟΥΡΠΗΣ ΝΟΜΟΥ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	125	10.400.000	5.000.000
	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΑΓΙΟΝΕΡΙΟΥ	125	9.320.144	4.300.000
	ΦΡΑΓΜΑ ΛΗΘΑΙΟΥ Ν. ΤΡΙΚΑΛΩΝ	125	6.668.153	4.500.000
ΠΕΠ ΔΕ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΚΑΙ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΝΤΑΣΚΑ ΕΡΥΜΑΝΘΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΤΑΙΑΣ	125	8.506.663	3.000.000
ΠΕΠ ΣΕ	ΔΙΚΤΥΑ ΛΙΛΑΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΦΩΚΙΔΑΣ	125	6.035.297	2.300.000
ΠΕΠ Π	ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗ ΚΑΤΩ ΠΙΤΣΩΝ Ν. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	125	1.760.278	450.000
ΠΕΠ ΒΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΛΑΜΩΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΧΙΟΥ - ΑΓΩΓΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΝΕΡΟΥ	125	15.279.418	3.000.000
ΠΕΠ ΝΑ	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΛΙΒΑΔΙΟΥ ΝΗΣΟΥ ΠΑΤΜΟΥ	125	2.390.000	890.000

	ΦΡΑΓΜΑ ΑΝΑΣΧΕΣΗΣ-ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΡΟΥΚΟΥΝΑ ΝΗΣΟΥ ΑΝΑΦΗΣ	125	3.912.065	1.412.000
Β1. Συνεχιζόμενα Έργα ΠΕΠ		**15**	**119.221.387**	**39.472.000**
Β. ΣΥΝΟΛΟ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ		**35**	**119.221.387**	**152.472.000**

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	**ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ & ΑΝΕΙΛΗΜΜΕΝΩΝ ΥΠ. (Α+Β)**	**1.551.472.000**

ΜΟΝΟ ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

ΕΠΑΑ	1	ΠΡΟΩΡΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	**113**		**800.000.000**

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΜΕΛΟΥΣ

Επιβεβαιώνεται ότι, για το Άρθρο 28 και ειδικότερα σε ό,τι αφορά τα δασοκομικά προϊόντα, καθώς και για το Άρθρο 52 (Μέτρα 311,312 και 313), διασφαλίζεται η τήρηση των διαδικασιών κρατικής ενίσχυσης και των ουσιαστικών κριτηρίων συμβατότητας και, ιδίως των ανώτατων ορίων ενίσχυσης της συνολικής δημόσιας στήριξης σύμφωνα με τα άρθρα 87 έως 89 της συνθήκης.

Επιβεβαιώνεται ότι οι απαιτήσεις πολλαπλής συμμόρφωσης, οι οποίες διέπουν την εφαρμογή σειράς μέτρων αγροτικής ανάπτυξης, είναι ταυτόσημες με αυτές που προβλέπονται στον Καν. (ΕΚ) αριθμ. 1782/2003.

Σε ό,τι αφορά την επιβεβαίωση των κοστολογίων, σύμφωνα με το Άρθρο 48, παράγραφος 2 του Καν. 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, δηλώνουμε ότι τα κοστολόγια για τα Μέτρα των ακόλουθων Άρθρων του Καν.1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, επιβεβαιώνονται ή επιβεβαιώθηκαν ως εξής:

Άρθρο 31 «Τήρηση προτύπων βασισμένων στην κοινοτική νομοθεσία» Αφορά μόνο ανειλημμένες υποχρεώσεις και ισχύουν τα σχετικά κοστολόγια, που εφαρμόσθηκαν στο Έγγραφο Προγραμματισμού Αγροτικής Ανάπτυξης 2000-2006 (ΕΠΑΑ).

Άρθρο 38 «Ενισχύσεις για NATURA 2000 και ως προς την Οδηγία 2000/60/ΕΚ». Επιβεβαιώθηκε με μελέτη το κοστολόγιο του μέτρου, που αφορά την αντιστάθμιση του κόστους και το διαφυγόν εισόδημα λόγω μειονεκτημάτων στις αντίστοιχες περιοχές, τα οποία σχετίζονται με την εφαρμογή των οδηγιών 79/409/ΕΟΚ, 92/43/ΕΟΚ και 2000/60/ΕΚ.

Άρθρο 39 «Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις». Πραγματοποιήθηκαν σχετικές μελέτες από το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και επιβεβαιώθηκαν τα στοιχεία και το κοστολόγιο. Οι μελέτες παρελήφθησαν με σχετική Απόφαση του Ειδικού Γραμματέα και βρίσκονται στο σχετικό Παράρτημα του ΠΑΑ.

Άρθρο 40 «Καλή διαβίωση των ζώων». Το Μέτρο αποσύρεται και θα υποβληθεί σε κάποια από τις φάσεις αναθεώρησης του ΠΑΑ, όταν θα υπάρξει σχετική ετοιμότητα για το Μέτρο.

Σημειώνεται ότι σε ό,τι αφορά τα γεωργικά Μέτρα, πέραν των όσων απαιτούνται σύμφωνα με το Άρθρο 48, παράγραφος 2, εκπονήθηκαν μελέτες για τα κοστολόγια και ύψος ενίσχυσης, όπως περιγράφεται ανωτέρω για το Άρθρο 39, και για τα Μέτρα των Άρθρων 32 (Συμμετοχή γεωργών σε προγράμματα ποιότητας τροφίμων) και 37 (πληρωμές για φυσικά μειονεκτήματα σε ορεινές και άλλες μειονεκτικές περιοχές).

Άρθρα 43, 45 και 46. Έχουν πραγματοποιηθεί για τα Μέτρα αυτά σχετικές μελέτες και επιβεβαιώθηκαν τα στοχεία και τα κοστολόγια. Οι μελέτες έγιναν αποδεκτές από τη Δ/νση Ανάπτυξης Δασικών Πόρων με Απόφαση της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος. Οι μελέτες αυτές βρίσκονται στο σχετικό Παράρτημα του ΠΑΑ.

Σημειώνεται ότι τα Μέτρα των Άρθρων 44 «Πρώτη εγκατάσταση γεωργοδασικών συστημάτων σε γεωργική γη» και 47 «Δασοπεριβαλλοντικές πληρωμές» δε θα εφαρμοσθούν στη φάση αυτή, γι'αυτό και δεν εκπονήθηκαν σχετικές μελέτες κοστολογίων κλπ. για τα υπόψη Μέτρα.

5.2.1. Τεκμηρίωση των επιλογών που αντικατοπτρίζουν την επιλογή των προτεραιοτήτων με βάση τις κατά περιοχή ανάγκες και τα διαρθρωτικά μειονεκτήματα που έχουν προσδιορισθεί

Στο κεφάλαιο 4 παρουσιάζεται αναλυτικά η συνολική αναπτυξιακή στρατηγική του Προγράμματος. Με βάση το περιεχόμενο του κεφαλαίου αυτού αλλά και το περιεχόμενο του κεφαλαίου 3 «Ανάλυση της κατάστασης από την άποψη των πλεονεκτημάτων και αδυναμιών» προκύπτει το συμπέρασμα ότι δύο τομείς της φυτικής παραγωγής εκτιμάται ότι θα πληγούν ιδιαίτερα από την αναδιάρθρωση της ΚΓΠ. Οι τομείς αυτοί είναι ο τομέας του καπνού που είναι ήδη ορατές οι επιπτώσεις σε όρους καλλιεργούμενων εκτάσεων και αριθμού παραγωγών (σημαντική μείωση των δύο μεγεθών) και του βάμβακος που οι επιπτώσεις την παρούσα χρονική περίοδο είναι ορατές μόνο σε όρους όγκου παραγωγής και όχι μείωσης των καλλιεργούμενων εκτάσεων.

Για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων αυτών έχουν μεταφερθεί στο Πρόγραμμα από τον πρώτο πυλώνα συνολικά 694,2 ΜΕυρώ για την εφαρμογή μέτρων στις περιοχές που υπήρχε σημαντική παραγωγή των προϊόντων αυτών.

Αναλυτικά κατ' έτος οι πόροι φαίνονται στον παρακάτω πίνακα

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	ΣΥΝΟΛΟ
					σε ευρώ			
ΚΑΠΝΟΣ					189.440.500	189.440.500	189.440.500	568.321.500
ΒΑΜΒΑΚΙ	18.000.000	18.000.000	18.000.000	18.000.000	18.000.000	18.000.000	18.000.000	126.000.000
								694.321.500

Ειδικότερα ανά τομέα σημειώνονται τα ακόλουθα:

ΤΟΜΕΑΣ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ

Με την εφαρμογή της νέας ΚΓΠ στον τομέα του βαμβακιού, δεν υπήρξαν σημαντικές μεταβολές στην καλλιεργούμενη έκταση στις περιοχές βαμβακοπαραγωγής της χώρας. Έτσι η συνολικά καλλιεργηθείσα έκταση του 2006 (η πρώτη χρονιά εφαρμογής της νέας ΚΓΠ), αυξήθηκε ελαφρά σε σχέση με αυτή του 2005 όταν δηλαδή ίσχυε ακόμη το παλαιό σύστημα ενίσχυσης στην παραγωγή .

Όμως αισθητή ήταν η μεταβολή στη συνολική παραγωγή σύσπορου βαμβακιού (μειωμένη κατά 20-25 % περίπου εν σχέσει με το 2005), κάτι που αποδίδεται, εκτός των αντίξοων καιρικών συνθηκών που επικράτησαν, και στο γεγονός ότι οι καλλιεργητές βαμβακιού ακολούθησαν λιγότερο εντατικές πρακτικές καλλιέργειας, αφού ούτως ή άλλως το αυξημένο κόστος δεν τους επέτρεπε μεγαλύτερο κέρδος από τυχόν μεγαλύτερη παραγωγή. Η χορηγούμενη εξ άλλου συνδεδεμένη ενίσχυση ανά εκτάριο είναι ανεξάρτητη από τον όγκο παραγωγής.

Τα χαρακτηριστικά αυτά στον τομέα του βαμβακιού ισχύουν σε γενικές γραμμές και για τις επόμενες καλλιεργητικές περιόδους.

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι καλλιεργούμενες εκτάσεις ανά νομό που ουσιαστικά καλύπτουν το σύνολο της παραγωγής της χώρας, για τις καλλιεργητικές περιόδους 2005/06 και 2006/07 αντίστοιχα.

ΠΙΝΑΚΑΣ

	Εκτάρια	
Νομοί	**Περίοδος 2005-2006**	**Περίοδος 2006-2007**
Αιτ/νίας	5.696	4.289
Αττικής	684	823
Βοιωτίας	26.752	27.685
Εύβοιας	1.627	1.526
Φθιώτιδας	24.619	17.173
Φωκίδας	137	78
Ηλείας	1.908	1.757
Άρτας	147	113
Πρέβεζας	304	367
Καρδίτσας	54.610	54.902
Λάρισας	66.884	63.386
Μαγνησίας	11.983	10.734
Τρικάλων	14.134	14.698
Δράμας	8.506	9.891
Ημαθίας	14.230	16.151
Θεσσαλονίκης	15.589	20.569
Καβάλας	965	1.117
Κιλκίς	8.224	9.038
Πέλλας	17.280	18.069
Πιερίας	5.153	5.820
Σερρών	33.099	37.290
Χαλκιδικής	1.478	1.891
Έβρου	16.672	25.668
Ξάνθης	4.289	5.504
Ροδόπης	23.137	28.655
ΣΥΝΟΛΟ	**358.107**	**377.194**

Για τις περιοχές αυτές έχει ληφθεί ιδιαίτερη μέριμνα με στόχο την μακροπρόθεσμη διασφάλιση της βιωσιμότητας της γεωργικής δραστηριότητας. Με δεδομένο ότι δεν μπορεί να εκτιμηθεί στην παρούσα φάση το περιεχόμενο της νέας αναθεώρησης της ΚΓΠ μετά το 2013 που ενδεχομένως να οδηγήσει σε μείωση των άμεσων ενισχύσεων, έχουν θεσπιστεί κριτήρια επιλογής πράξεων που αφορούν στην προτεραιότητα ένταξης δράσης σε περιοχές βαμβακοπαραγωγής, στο πλαίσιο των μέτρων:

Του Άξονα 1 που έχει ως στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και του αγροδιατροφικού τομέα και συγκεκριμένα στα μέτρα:

- Μ 121 «Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων»
- Μ 123^{A} «Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων»

Του Άξονα 3 που έχει σαν στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και την ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας καθώς

επίσης και του άξονα 4 με στόχο τη δημιουργία τοπικών ικανοτήτων και συγκεκριμένα στα μέτρα:

Μ 311 «Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες»

Μ 312 «Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων»

Μ 313 «Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων»

Μ 321 «Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία του αγροτικού πληθυσμού»

Μ 322 «Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών»

Μ 323 «Διατήρηρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς»

Μ 411 «Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων»

Μ 413 «Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες»

Επίσης μέσω του μέτρου 125 «Βελτίωση και ανάπτυξη της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη και προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας» έχει προγραμματιστεί μια σειρά δράσεων που εστιάζονται στην αναβάθμιση των υποδομών, με προεξέχουσα την κατασκευή αρδευτικών έργων που θα συμβάλλουν στη σημαντική μείωση του κόστους παραγωγής (χωρίς αύξηση των αρδευόμενων εκτάσεων) με διακοπή της λειτουργίας των γεωτρήσεων .

Την τέταρτη προγραμματική περίοδο προγραμματίζονται μία σειρά αρδευτικών έργων στους νομούς Λαρίσης, ΘεσσαλονίκηςΚιλκίς , Τρικάλων, Σερρών και Ροδόπης.

Για τον τομέα του βάμβακος σε επίπεδο ετήσιας έκθεσης, θα παρουσιάζονται οι δείκτες εκροών και νομικών δεσμεύσεων - πληρωμών που υλοποιούνται στις ανωτέρω περιοχές. Η παρακολούθηση σε ετήσια βάση και απολογιστικά, θα επιτρέψει τον πλήρη έλεγχο της διάθεσης των πόρων που μεταφέρθηκαν από τον πρώτο πυλώνα και ανέρχονται συνολικά σε 126ΜΕυρώ.

ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΠΝΟΥ

Στη χώρα μας η καπνοκαλλιέργεια ασκείται κυρίως σε ορεινές και άγονες περιοχές με μικρό κλήρο (ποιοτικά καπνά ποικιλιών ανατολικού τύπο). Οι περιοχές αυτές είναι κατάλληλες για την παραγωγή καπνών ποιότητας, αλλά δεν είναι κατάλληλες για την άσκηση άλλων μορφών γεωργικών δραστηριοτήτων με τα ίδια αποτελέσματα από οικονομικής πλευράς και απασχόλησης.

Οι καπνοπαραγωγές εκμεταλλεύσεις είναι τυπικά μικρές. Σχεδόν το 60% των εκμεταλλεύσεων που καλλιεργούν καπνό έχουν έκταση κάτω των 5 εκταρίων, ενώ ποσοστό μόλις μεγαλύτερο από 18% κυμαίνονται από 5 έως 10 εκτάρια, γεγονός που αναπόφευκτα περιορίζει τη δυνατότητα των γεωργών για διαφοροποίηση. Η μέση έκταση ανά εκμετάλλευση κυμαίνεται περί το 1.5 εκτάριο.

Η Κοινή Οργάνωση Αγοράς (ΚΟΑ) του καπνού έτυχε εις βάθος μεταρρύθμιση το 2003, έτσι ώστε να επιτραπεί η πλήρης μετάβαση στο σύστημα της ενιαίας ενίσχυσης ανά

γεωργική εκμετάλλευση, μέσω της αποσύνδεσης των ενισχύσεων από την παραγωγή σε διάστημα τεσσάρων ετών, με αφετηρία το 2006. Πλέον, οι επιδοτήσεις παρέχονται υπό μορφή δικαιωμάτων που εξήχθησαν με βάση τις επιδοτήσεις των περιόδων εσοδείας της τριετίας 2000-2002. Για τη χώρα μας αποφασίστηκε να υπάρξει 100% αποσύνδεση του ύψους των ενισχύσεων από την παραγωγή.

Από την περίοδο εσοδείας 2010 και μετά το ύψος των χορηγούμενων ενισχύσεων στους καπνοπαραγωγούς θα ανέρχεται στο 50% των δικαιωμάτων τους. Το υπόλοιπο 50% των ενισχύσεων για τον καπνό έχει μεταφερθεί στο ΠΑΑ και προορίζεται για την αναδιάρθρωση των περιοχών καπνοπαραγωγής.

Με την εφαρμογή της νέας ΚΓΠ στον τομέα του καπνού, υπήρξε σημαντική μείωση τόσο στον αριθμό καπνοπαραγωγών στο σύνολο της χώρας (70%), όσο και στην καλλιεργούμενη έκταση στις περιοχές καπνοπαραγωγής (68%). Η καλλιεργηθείσα έκταση από 48.215 εκτάρια που ήταν το 2005 μειώθηκε σε 19.994 εκτάρια το 2006 (πρώτη χρονιά εφαρμογής της ΚΓΠ). Ανάμεσα στις κυριότερες ποικιλίες καπνού που καλλιεργούνταν στη χώρα μας, η μεγαλύτερη μείωση παρατηρήθηκε στην ποικιλία Βιρτζίνια, της οποίας η καλλιέργεια έχει σχεδόν εγκαταληφθεί (μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων κατά 98,16%). Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις των ποικιλιών Μπασμάς και Κατερίνης μειώθηκαν κατά 44,67% και 41,15% αντίστοιχα.

Η ποικιλία Βιρτζίνια εμφανίζει μείωση μεγαλύτερη από 90% ενώ στις ποικιλίες Berley, Κλασικά Ελασσόνας, Αγρινίου, Τσεμπέλια - Μαύρα, Σοχούμια η μείωση ξεπερνά το 95%, αγγίζοντας σχεδόν το 100%. Στις ποικιλίες Μπασμάς και Κατερίνης εμφανίζεται μείωση κατά 50% περίπου, καθώς η εμπορική τους αξία και μόνον μπορεί ενδεχομένως να στηρίξει την καλλιέργεια.

Στον πίνακα[20] που ακολουθεί φαίνονται οι περιοχές καπνοπαραγωγής, όλης της χώρας (σε επίπεδο νομού) και η μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων και του αριθμού των καπνοπαραγωγών (ανά νομό και καλλιεργούμενη ποικιλία), το 2006, που εφαρμόστηκε για πρώτη φορά η αναθεωρημένη ΚΓΠ στον τομέα του καπνού, σε σχέση με το 2005.

[20] Στοιχεία τμήματος καπνού Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

ΝΟΜΟΣ	ΠΟΙΚΙΛΙΑ	ΑΡΙΘΜ. ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ			ΕΚΤΑΣΗ (Ha)		
		2005	2006	% Μεταβολή	2005	2006	% Μεταβολή
ΕΒΡΟΥ	ΜΠΑΣΜΑΣ	404	218	-46%	432	262	-39%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	4	0	-100%	19	0	-100%
ΡΟΔΟΠΗΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	7.477	6.358	-15%	6.456	5.885	-9%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	38	0	-100%	113	0	-100%
ΞΑΝΘΗΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	4.442	3.541	-20%	2.878	2.430	-16%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	40	5	-88%	108	21	-81%
ΔΡΑΜΑΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	384	239	-38%	444	234	-47%
	ΜΠΕΡΛΕΥ	1	0	-100%	5	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	4	1	-75%	38	1	-98%
ΚΑΒΑΛΑΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	544	184	-66%	496	223	-55%
ΣΕΡΡΩΝ	ΜΠΑΣΜΑΣ	3.394	2.148	-37%	4.242	2.085	-51%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	101	88	-13%	130	78	-40%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Σ79)	554	7	-99%	507	5	-99%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	0	5		0	4	
	ΜΠΕΡΛΕΥ	1	1	0%	5	1	-85%
ΗΜΑΘΙΑΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	768	314	-59%	958	430	-55%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Σ79)	0	1		0	1	
	ΜΠΕΡΛΕΥ	236	0	-100%	358	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	62	2	-97%	93	2	-98%
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	1.229	131	-89%	1.467	163	-89%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	0	12		0	16	
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Σ79)	0	3		0	5	
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	263	0	-100%	537	0	-100%
ΚΙΛΚΙΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	529	64	-88%	605	59	-90%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	11	37	236%	11	50	336%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Σ79)	249	4	-98%	191	8	-96%
	ΚΛΑΣΣΙΚΗ	1	2	100%	1	1	27%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	491	8	-98%	968	7	-99%
ΠΕΛΛΑΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	660	1	-100%	485	1	-100%
	ΚΛΑΣΣΙΚΗ	635	0	-100%	388	0	-100%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	0	8		0	8	
	ΜΠΕΡΛΕΥ	1.178	0	-100%	1.730	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	190	0	-100%	221	0	-100%
ΠΙΕΡΙΑΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	6.210	3.442	-45%	7.674	4.594	-40%
	ΜΠΕΡΛΕΥ	1	0	-100%	1	0	-100%
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	128	7	-95%	106	6	-94%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	0	1		0	1	
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	9	0	-100%	13	0	-100%
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	ΜΠΑΣΜΑΣ	699	105	-85%	949	128	-86%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	0	33		0	45	
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Σ79)	0	1		0	1	
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	127	61	-52%	145	89	-38%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	0	1		0	0	
ΚΟΖΑΝΗΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	1.253	268	-79%	1.533	328	-79%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	0	6		0	7	
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Σ79)	0	5		0	4	
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	0	24		0	27	
	ΚΛΑΣΣΙΚΗ	0	1		0	4	
ΦΛΩΡΙΝΑΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	184	16	-91%	131	19	-86%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	0	1		0	1	
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	0	7		0	7	

ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	23	2	-91%	9	1	-91%
	ΕΛΑΣΣΩΝΑ	65	0	-100%	48	0	-100%
	ΜΠΕΡΛΕΥ	7	0	-100%	9	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	897	5	-99%	1.290	9	-99%
ΛΑΡΙΣΣΑ	ΜΠΑΣΜΑΣ	824	12	-99%	871	13	-98%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	739	380	-49%	653	402	-39%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Σ79)	0	34		0	30	
	ΚΛΑΣΣΙΚΗ	116	0	-100%	74	0	-100%
	ΕΛΑΣΣΩΝΑ	97	1	-99%	83	1	-99%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	278	0	-100%	348	0	-100%
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	2	0	-100%	3	0	-100%
ΤΡΙΙΚΑΛΩΝ	ΜΠΑΣΜΑΣ	30	3	-90%	26	3	-89%
	ΕΛΑΣΣΩΝΑ	6	1	-83%	8	3	-67%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	0	4		0	4	
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	638	20	-97%	791	33	-96%
ΑΡΤΑΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	82	0	-100%	38	0	-100%
	ΤΣΕΜΠΕΛΙΑ	28	0	-100%	11	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	11	0	-100%	16	0	-100%
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	32	0	-100%	16	0	-100%
ΠΡΕΒΕΖΑ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	15	0	-100%	5	0	-100%
	ΤΣΕΜΠΕΛΙΑ	3	0	-100%	2	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	1	0	-100%	1	0	-100%
ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	660	0	-100%	292	0	-100%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	49	1	-98%	21	0	-99%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Σ79)	1.693	18	-99%	680	10	-99%
	ΜΥΡ. ΑΓΡΙΝΙΟΥ	1.028	15	-99%	680	9	-99%
	ΤΣΕΜΠΕΛΙΑ	407	0	-100%	178	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	5.643	1	-100%	4.054	1	-100%
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	ΜΑΥΡΑ	2	0	-100%	1	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	106	2	-98%	149	3	-98%
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	146	0	-100%	43	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	6	0	-100%	1	0	-100%
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	58	0	-100%	30	0	-100%
	ΤΣΕΜΠΕΛΙΑ	2	0	-100%	3	0	-100%
	ΜΑΥΡΑ	14	0	-100%	15	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	2.197	55	-97%	3.086	91	-97%
ΦΩΚΙΔΑΣ	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	73	6	-92%	106	23	-79%
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	ΜΑΥΡΑ	108	0	-100%	63	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	33	0	-100%	37	0	-100%
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	ΜΑΥΡΑ	23	0	-100%	8	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	2	0	-100%	1	0	-100%
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	23	0	-100%	24	0	-100%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ		**48.668**	**17.921**	**-63%**	**48.215**	**17.876**	**-63%**

Πίνακας 5-1 Περιοχές καπνοπαραγωγής της χώρας (σε επίπεδο νομού) και μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων και του αριθμού των καπνοπαραγωγών (ανά νομό και καλλιεργούμενη ποικιλία)

Η μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων και του αριθμού των παραγωγών, στον τομέα του καπνού, ισχύουν σε γενικές γραμμές και για τις υπόλοιπες καλλιεργητικές περιόδους, όπως φαίνεται και στους πίνακες[21] που ακολουθούν:

Α/Α	ΝΟΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΠΝΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ					ΜΕΙΩΣΗ ΑΡΙΘΜΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΤΗΝ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑ 2005-2009	% ΜΕΙΩΣΗ ΑΡΙΘΜΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΤΗΝ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑ2005-2009
		2005	2006	2007	2008	2009		
1	ΑΙΤΩΛΟΑΚ/ΝΙΑΣ	9.480	76	23	28	32	9.448	**-100%**
2	ΡΟΔΟΠΗΣ	7.515	6.828	6.091	5.923	5.791	1.724	**-23%**
3	ΠΙΕΡΙΑΣ	6.211	3.730	3.359	3.139	2.986	3.225	**-52%**
4	ΞΑΝΘΗΣ	4.482	3.647	3.310	3.290	3.213	1.269	**-28%**
5	ΣΕΡΡΩΝ	4.050	2.524	1.800	1.385	1.193	2.857	**-71%**
6	ΠΕΛΛΑΣ	2.663	44	41	12	7	2.656	**-100%**
7	ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	2.271	90	14	6	7	2.264	**-100%**
8	ΛΑΡΙΣΑΣ	2.054	546	389	312	325	1.729	**-84%**
9	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	1.492	176	103	84	87	1.405	**-94%**
10	ΚΙΛΚΙΣ	1.281	183	147	124	114	1.167	**-91%**
11	ΚΟΖΑΝΗΣ	1.253	349	168	142	105	1.148	**-92%**
12	ΗΜΑΘΙΑΣ	1.066	377	272	186	155	911	**-85%**
13	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	992	6	3	0	1	991	**-100%**
14	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	699	208	124	125	104	595	**-85%**
15	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	674	42	29	19	20	654	**-97%**
16	ΚΑΒΑΛΑΣ	544	239	116	75	56	488	**-90%**
17	ΕΒΡΟΥ	408	261	209	199	203	205	**-50%**
18	ΔΡΑΜΑΣ	389	274	176	138	121	268	**-69%**
19	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	184	33	14	12	10	174	**-95%**
20	ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	141	590	41	7	0	141	**-100%**
21	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	137	11	7	6	5	132	**-96%**
22	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	127	71	46	35	28	99	**-78%**
23	ΑΡΤΑΣ	121	3	1	1	0	121	**-100%**
24	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	108	9	2	1	0	108	**-100%**
25	ΦΩΚΙΔΑΣ	73	8	1	0	1	72	**-99%**
26	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	32	1	0	0	0	32	**-100%**
27	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	25	74	3	8	2	23	**-92%**
28	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	19	7	0	0	0	19	**-100%**
29	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	2	0	0	0	0	2	**-100%**
30	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	152	0	0	0	0	152	**-100%**
31	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	23	0	0	0	0	23	**-100%**
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	**48.668**	**20.407**	**16.489**	**15.257**	**14.566**	**34.102**	**-70%**

Πίνακας 5-2 Πορεία αριθμού καπνοπαραγωγών την πενταετία 2005-2009

[21] Στοιχεία ΟΠΕΚΕΠΕ, βάσει δικαιωμάτων καπνού 2009

Α/Α	ΝΟΜΟΣ	ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ (σε εκτάρια)					ΜΕΙΩΣΗ ΚΑΛ/ΜΕΝΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΤΗΝ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑ 2005-2009	% ΜΕΙΩΣΗ ΚΑΛ/ΜΕΝΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΤΗΝ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑ 2005-2009
		2005	2006	2007	2008	2009		
1	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	5.905,40	41,59	15,21	17,45	19,27	5.886,13	-100%
2	ΡΟΔΟΠΗΣ	99,97	245,89	11,32	1,14	0,00	99,97	-100%
3	ΠΙΕΡΙΑΣ	64,39	0,99	0,16	0,16	0,00	64,39	-100%
4	ΞΑΝΘΗΣ	149,90	7,30	1,80	1,20	0,00	149,90	-100%
5	ΣΕΡΡΩΝ	949,30	243,71	135,17	139,54	121,21	828,09	-87%
6	ΠΕΛΛΑΣ	486,99	250,61	160,57	126,02	118,45	368,54	-76%
7	ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	451,66	273,69	227,87	241,75	265,01	186,65	-41%
8	ΛΑΡΙΣΑΣ	1.409,58	481,70	401,48	307,63	312,69	1.096,89	-78%
9	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	2.004,00	214,63	120,55	100,51	146,78	1.857,22	-93%
10	ΚΙΛΚΙΣ	15,93	0,70	0,00	0,00	0,00	15,93	-100%
11	ΚΟΖΑΝΗΣ	495,85	262,44	115,68	67,71	53,57	442,28	-89%
12	ΗΜΑΘΙΑΣ	1.356,70	8,77	5,02		0,40	1.356,30	-100%
13	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	145,36	94,54	51,17	41,04	35,72	109,64	-75%
14	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	1.776,47	195,23	163,87	156,23	152,13	1.624,34	-91%
15	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	1.533,14	420,97	202,96	207,41	187,76	1.345,38	-88%
16	ΚΑΒΑΛΑΣ	8,81	20,37	1,91	1,32	0,46	8,35	-95%
17	ΕΒΡΟΥ	2.029,81	541,77	387,60	332,25	374,43	1.655,38	-82%
18	ΔΡΑΜΑΣ	2.985,44	2.473,43	2.161,30	2.081,44	2.033,10	952,34	-32%
19	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	2.823,75	42,47	59,99	31,54	28,01	2.795,74	-99%
20	ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	7.675,25	4.712,52	4.405,15	4.424,30	4.612,68	3.062,57	-40%
21	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	8,05	2,16	0,00	0,00	0,00	8,05	-100%
22	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	6.568,91	6.092,07	5.395,56	5.348,40	5.494,37	1.074,54	-16%
23	ΑΡΤΑΣ	4.884,28	3.123,94	2.252,62	1.628,55	1.573,61	3.310,67	-68%
24	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	824,13	53,78	39,84	23,26	21,56	802,57	-97%
25	ΦΩΚΙΔΑΣ	3.134,18	127,40	15,48	4,65	7,14	3.127,04	-100%
26	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	131,09	29,22	14,14	11,29	9,88	121,21	-92%
27	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	105,50	23,70	14,00		14,61	90,89	-86%
28	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	119,64	8,46	5,64	4,67	3,63	116,01	-97%
29	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	3,35	0,00	0,00	0,00	0,00	3,35	-100%
30	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	44,54	0,00	0,00	0,00	0,00	44,54	-100%
31	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	24,00	0,00	0,00	0,00	0,00	24,00	-100%
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	**48.215,37**	**19.994,05**	**16.366,06**	**15.299,46**	**15.586,47**	**32.628,90**	**-68%**

Πίνακας 5-3 Πορεία καλλιεργούμενων εκτάσεων (σε εκτάρια) με καπνό την πενταετία 2005-2009

Οι περιοχές καπνοπαραγωγής της χώρας αναμένεται να αντιμετωπίσουν εντονότερο πρόβλημα μετά το 2010, που θα μειωθούν κατά 50% οι άμεσες ενισχύσεις προς τους καπνοπαραγωγούς.

Όπως φαίνεται στον πίνακα 5-4[22] και το διάγραμμα 5-1 που ακολουθούν, οι σημαντικότεροι από άποψη αριθμού καπνοκαλλιεργητών και καλλιεργούμενων εκτάσεων νομοί είναι: Ροδόπης, Πιερίας, Σερρών, Αιτωλοακαρνανίας, Ξάνθης, Φθιώτιδας, Πέλλας, Λάρισας, Θεσσαλονίκης, Ημαθίας και Κοζάνης.

[22] Στοιχεία ΟΠΕΚΕΠΕ βάσει δικαιωμάτων 2009

Α/Α	ΝΟΜΟΣ*	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ					ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ (σε εκτάρια)					ΜΕΣΟΙ ΟΡΟΙ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΣ 2005-2009	
												ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ	ΚΑΛ/ΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ (σε ha)
		2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009	2005-2009	2005-2009
1	ΡΟΔΟΠΗΣ	7.515	6.828	6.091	5.923	5.791	6.568,91	6.092,07	5.395,56	5.348,40	5.494,37	6.430	5.779,86
2	ΠΙΕΡΙΑΣ	6.211	3.730	3.359	3.139	2.986	7.675,25	4.712,52	4.405,15	4.424,30	4.612,68	3.885	5.165,98
3	ΣΕΡΡΩΝ	4.050	2.524	1.800	1.385	1.193	4.884,28	3.123,94	2.252,62	1.628,55	1.573,61	2.190	2.692,60
4	ΞΑΝΘΗΣ	4.482	3.647	3.310	3.290	3.213	2.985,44	2.473,43	2.161,30	2.081,44	2.033,10	3.588	2.346,94
5	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΙΑΣ	9.480	76	23	28	32	5.905,40	41,59	15,21	17,45	19,27	1.928	1.199,78
6	ΛΑΡΙΣΑΣ	2.054	546	389	312	325	2.029,81	541,77	387,60	332,25	374,43	725	733,17
7	ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	2.271	90	14	6	7	3.134,18	127,40	15,48	4,65	7,14	478	657,77
8	ΠΕΛΛΑΣ	2.663	44	41	12	7	2.823,75	42,47	59,99	31,54	28,01	553	597,15
9	ΗΜΑΘΙΑΣ	1.066	377	272	186	155	1.409,58	481,70	401,48	307,63	312,69	411	582,62
10	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	1.492	176	103	84	87	2.004,00	214,63	120,55	100,51	146,78	388	517,29
11	ΚΟΖΑΝΗΣ	1.253	349	168	142	105	1.533,14	420,97	202,96	207,41	187,76	403	510,45
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	42.537	18.387	15.570	14.507	13.901	40.953,74	18.272,49	15.417,90	14.484,13	14.789,84	20.980	20.783,62

* ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΟΙ ΝΟΜΟΙ, ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ, ΟΙ ΜΕΣΟΙ ΟΡΟΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ, ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ 2005-2009, ΗΤΑΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΤΩΝ 500 ΗΑ.

Πίνακας 5-4 Σειρά σημαντικότητας νομών, ως προς τις καλλιεργούμενες εκτάσεις και τον αριθμό των καπνοπαραγωγών

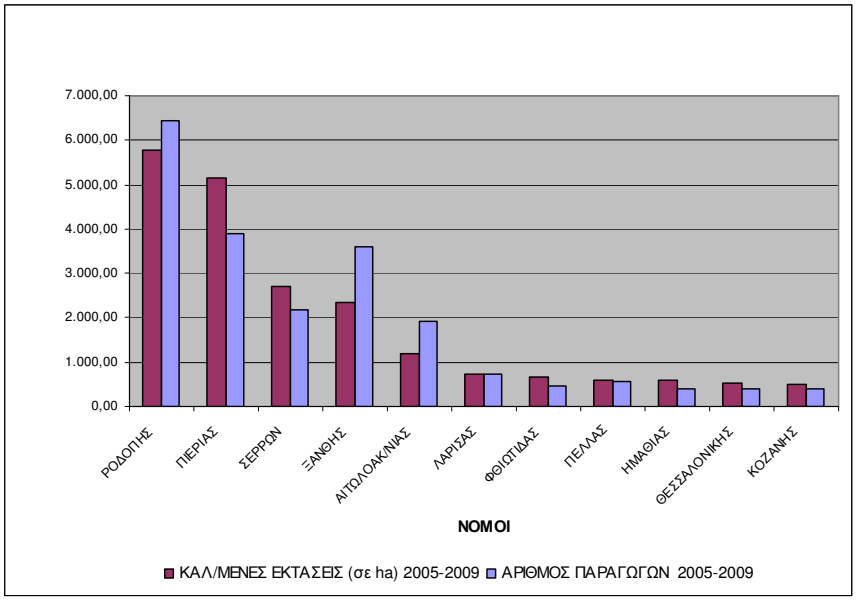

Διάγραμμα 5-1 Σειρά σημαντικότητας νομών, ως προς τις καλλιεργούμενες εκτάσεις και τον αριθμό καπνοπαραγωγών (μέσοι όροι πενταετίας 2005-2009)

Περιοχές καπνοπαραγωγής όπως αυτές των νομών Καρδίτσας, Αιτωλοακαρνανίας, Φθιώτιδας, Κιλκίς, Θεσσαλονίκης (περιοχή Λαγκαδά) Πέλλας, Τρικάλων φαίνεται να έχουν εγκαταλείψει τελείως την καλλιέργεια καπνού. Στις περιοχές όπου καλλιεργούνται τα ανατολικού τύπου καπνά, όπως Πιερία, Ξάνθη και Ροδόπη, η παραγωγή μειώθηκε κατά 47% στην ποικιλία «Μπασμάς» και κατά 52% στα καπνά «Κατερίνης».

Στον πίνακα 5-5 και στο διάγραμμα 5-2 που ακολουθούν παρουσιάζεται η συνολική μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων με καπνό αλλά και του αριθμού καπνποπαραγωγών την πενταετία 2005-2009.

Α/Α	ΝΟΜΟΣ*	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΠΝΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ		ΚΑΛ/ΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ (σε ha)	
		ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ 2005-2009	% ΜΕΙΩΣΗ ΑΡΙΘΜΟΥ ΚΑΠΝΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ 2005-2009	ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ 2005-2009	% ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΚΑΛ/ΜΕΝΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ 2005-2009
1	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	991	-100%	1.356,30	-99,97%
2	ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	2.264	-100%	3.127,04	-99,77%
3	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	9.448	-100%	5.886,13	-99,67%
4	ΠΕΛΛΑΣ	2.656	-100%	2.795,74	-99,01%
5	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	654	-97%	802,57	-97,38%
6	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	1.405	-94%	1.857,22	-92,68%
7	ΚΙΛΚΙΣ	1.167	-91%	1.624,34	-91,44%
8	ΚΑΒΑΛΑΣ	488	-90%	442,28	-89,20%
9	ΚΟΖΑΝΗΣ	1.148	-92%	1.345,38	-87,75%
10	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	595	-85%	828,09	-87,23%
11	ΛΑΡΙΣΑΣ	1.729	-84%	1.655,38	-81,55%
12	ΗΜΑΘΙΑΣ	911	-85%	1.096,89	-77,82%
13	ΔΡΑΜΑΣ	268	-69%	368,54	-75,68%
14	ΣΕΡΡΩΝ	2.857	-71%	3.310,67	-67,78%
15	ΕΒΡΟΥ	205	-50%	186,65	-41,33%
16	ΠΙΕΡΙΑΣ	3.225	-52%	3.062,57	-39,90%
17	ΞΑΝΘΗΣ	1.269	-28%	952,34	-31,90%
18	ΡΟΔΟΠΗΣ	1.724	-23%	1.074,54	-16,36%
	ΣΥΝΟΛΟ	**33.004**	**-69%**	**31.772,67**	**-67,18%**

* ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΝΟΜΟΙ, ΣΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΟΙ ΚΑΠΝΟΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟ 2005 ΗΤΑΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ ΑΠΟ 200

Πίνακας 5-5 Μείωση καλλιεργούμενων εκτάσεων καπνού και αριθμού καπνοπαραγωγών, ανά νομό, την πενταετία 2005-2009

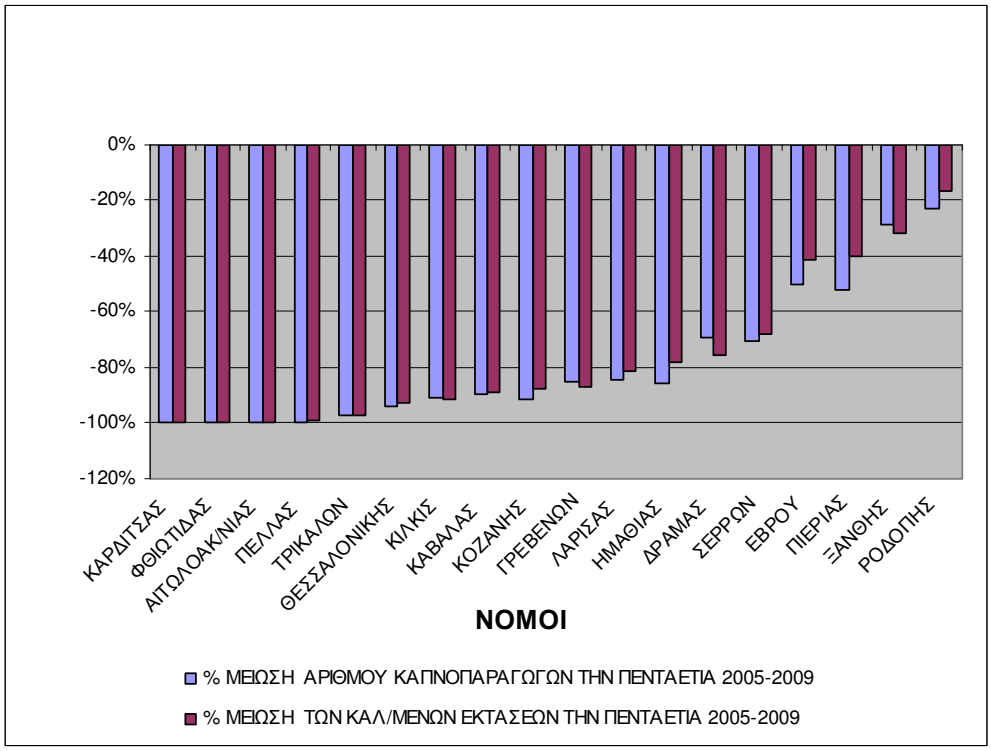

Διάγραμμα 5-2 Επί τοις εκατό μειώσεις, καλλιεργούμενων εκτάσεων με καπνό και αριθμού καπνοπαραγωγών

Στην Ελλάδα διακρίνονται δύο κατηγορίες περιοχών καπνοπαραγωγής, ανάλογα με τις καλλιεργούμενες ποικιλίες και την προσαρμογή των καπνοπαραγωγών, μετά την αναθεώρηση της ΚΟΑ του καπνού, το 2006.

- Στις περιοχές όπου καλλιεργούνταν οι ποικιλίες Κλασσική, Τσεμπέλια, Μυρωδάτα Αγρινίου, Βιρτζίνια και Μπέρλεϋ, οι καπνοπαραγωγοί, κατά κύριο λόγο, έχουν σταματήσει την καλλιέργεια καπνού. Τα χαρακτηριστικά των καπνοπαραγωγικών εκμεταλλεύσεων στις περιοχές αυτές (καπνοχώραφα σε εδάφη μειονεκτικά και ορεινά – ποικιλίες Τσεμπέλια, Κλασσική), μεγάλο κόστος παραγωγής σε σχέση με την τιμή πώλησης – ποικιλίες Μπέρλεϋ και Βιρτζίνια) δεν είναι ευνοϊκά για τη συνέχιση ή για την αναδιάρθρωση της καλλιέργειάς του καπνού.
- Στις περιοχές όπου καλλιεργούνται τα ανατολικού τύπου καπνά (Μπασμάς και Κατερίνης), οι εμπορικές τιμές του ποιοτικού προϊόντος επιτρέπουν τη συνέχιση της καλλιέργειας καπνού. Η ενίσχυση για τη διατήρηση της καλλιέργειας καπνού προάγει τη συγκράτηση του αγροτικού κοινωνικού ιστού και δημιουργεί μία βιομηχανική δραστηριότητα, η οποία συμβάλλει στην επιβίωση περιοχών που απειλούνται με ερήμωση και με μαζική έξοδο από τις γεωργικές δραστηριότητες. Δεδομένου ότι οι βιομηχανίες επεξεργασίας βρίσκονται πολύ συχνά κοντά στον τόπο της καλλιέργειας του φυτού, η οικονομική σημασία της αλυσίδας παραγωγής του καπνού για τις εν λόγω περιοχές που αντιμετωπίζουν δυσκολίες είναι πρωταρχικής σημασίας.

Κατά συνέπεια κρίνεται αναγκαίο να ενδυναμωθεί η στήριξη των περιοχών καπνοπαραγωγής αλλά και των καπνοπαραγωγών στο ΠΑΑ. Έτσι στο πλαίσιο του Προγράμματος έχει σχεδιαστεί ομάδα μέτρων και δράσεων η οποία στοχεύει στη στήριξη των περιοχών καπνοπαραγωγής με τη διάθεση του συνόλου του ποσού, το οποίο μεταφέρθηκε από τον Πυλώνα Ι στις περιοχές αυτές. Οι παραγωγοί, οι οποίοι ενεργοποίησαν δικαιώματα καπνού το 2009 θα ενισχυθούν μέσα από μέτρα και δράσεις του ΠΑΑ, όπως φαίνεται και στον πίνακα που ακολουθεί:

ΜΕΤΡΟ - ΔΡΑΣΗ	
Κωδικός	**Τίτλος**
ΑΞΟΝΑΣ 1	**ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ & ΔΑΣΟΚΟΜΙΑΣ**
113	Πρόωρη συνταξιοδότηση γεωργών & γεωργικών εργατών
121	Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων
144	Στήριξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων που βρίσκονται στη διαδικασία αναδιάρθρωσης λόγω μεταρρύθμισης Κοινής Οργάνωσης Αγοράς
ΑΞΟΝΑΣ 2	**ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ**
214	Δράση 1.4 Αμειψισπορά με ξηρικές καλλιέργειες
	Δράση 2.3 Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στην παραγωγή καπνού
221	Πρώτη δάσωση γεωργικών γαιών
ΑΞΟΝΑΣ 3	**ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**
311	Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες
312	Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων
313	Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων

Πίνακας 5-6 Μέτρα και δράσεις υπέρ των περιοχών καπνοπαραγωγής

Ο στόχος είναι να δοθεί στους παραγωγούς καπνού η ευκαιρία να αναδιαρθρώσουν τις εκμεταλλεύσεις τους, εντός ή/και εκτός γεωργίας. Η βάση για να γίνει αυτό είναι η εισαγωγή του νέου μέτρου 144 «Εκμεταλλεύσεις υπό αναδιάρθρωση λόγω κοινής οργάνωσης αγοράς», το οποίο εισήχθη στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης στο πλαίσιο του Ελέγχου Υγείας της ΚΓΠ.

Συγκεκριμένα, μέσω των μέτρων του Άξονα 1, στοχεύεται:

- Η εξασφάλιση ενός ελάχιστου εισοδήματος στους κατόχους μικρών καπνοπαραγωγών εκμεταλλεύσεων, οι οποίοι επιθυμούν να διακόψουν τη γεωργική τους δραστηριότητα.
- Η αναδιάρθρωση των εκμεταλλεύσεων οι οποίες πλήττονται από την μεταρρύθμιση της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς, μέσω ειδικής μεταβατικής στήριξης, για τα έτη 2011, 2012, 2013.
- Η αναδιάρθρωση των καπνοπαραγικών εκμεταλλεύσεων προς άλλες καλλιέργειες, οι οποίες δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα διάθεσης στην αγορά, για όσους έχουν διακόψει ή θα διακόψουν την καλλιέργεια καπνού, αλλά επιθυμούν να συνεχίσουν

τη γεωργική τους δραστηριότητα ή/και η προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος, είτε μέσω χρησιμοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, είτε μέσω της εξοικονόμησης υδατικών πόρων.

Μέσω των μέτρων του Άξονα 2 προγραμματίζεται:

- Η κάλυψη του πρόσθετου κόστους και της απώλειας εισοδήματος που συνεπάγεται η παραγωγή καπνού με το Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης
- Η ενίσχυση για την εισαγωγή ξηρικών καλλιεργειών, με φιλοπεριβαλλοντικές καλλιεργητικές πρακτικές, στα επιβαρυμένα εδάφη των πρώην καπνοχώραφων με στόχο τη βελτίωση τους και την προστασία του περιβάλλοντος (προστασία των εδαφών από τη διάβρωση, εξοικονόμηση ύδατος, διατήρηση της βιοποικιλότητας, μείωση της εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου).
- Η ενίσχυση της αλλαγής χρήσης (πρώην) καπνοχώραφων μέσω της δάσωσης γεωργικών γαιών με στόχο τη βελτίωση του περιβάλλοντος (αντιαδιαβρωτική προστασία, διατήρηση βιοποικιλότητας, άμβλυνση κλιματικής αλλαγής).

Μέσω των μέτρων του Άξονα 3 δίνεται η δυνατότητα στους γεωργούς να αναδιαρθρώσουν τις εκμεταλλεύσεις τους εκτός γεωργίας και να διαφοροποιήσουν το εισόδημά τους.

Τα παραπάνω μέτρα θα εφαρμοστούν στις περιοχές καπνοπαραγωγής της χώρας, όπως αυτές ορίζονται στο παρόν κεφάλαιο και θα ενεργοποιούνται με στοχευμένες προκηρύξεις για τις περιοχές αυτές.

Για τον τομέα του καπνού σε επίπεδο ετήσιας έκθεσης, θα παρουσιάζονται οι δείκτες εκροών και νομικών δεσμεύσεων - πληρωμών που υλοποιούνται στις περιοχές καπνοπαραγωγής. Η παρακολούθηση σε ετήσια βάση και απολογιστικά, θα επιτρέψει τον πλήρη έλεγχο της διάθεσης των πόρων που μεταφέρθηκαν από τον πρώτο πυλώνα.

5.2.2. Κριτήρια και διοικητικοί κανόνες που διασφαλίζουν την συμπληρωματικότητα και την αποφυγή επικαλύψεων μεταξύ πρώτου και δευτέρου πυλώνα.

Η διασφάλιση της συμπληρωματικότητας των δράσεων μεταξύ του πρώτου και δεύτερου πυλώνα, καθώς επίσης και η δυνατότητα χρηματοδότησης μιας δεδομένης πράξης στο πλαίσιο ενός μόνο καθεστώτος, αποτελεί βασική προτεραιότητα της χώρας. Για το λόγο αυτό αποφασίσθηκε κατά την τέταρτη προγραμματική περίοδο η δημιουργία μονάδας εντός της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΠΑΑ, που θα έχει ως αρμοδιότητα τη διασφάλιση της συμπληρωματικότητας και την αποφυγή επικαλύψεων μεταξύ των δράσεων των δύο πυλώνων της ΚΓΠ, ώστε να επιτυγχάνεται η μεγιστοποίηση των ωφελειών στην αγροτική ανάπτυξη της χώρας. Η αποφυγή των επικαλύψεων μεταξύ πρώτου και δεύτερου πυλώνα επιτυγχάνεται τόσο με την σύσταση της προαναφερθείσας μονάδας, όσο και με την διεξοδική ανάλυση του περιεχομένου των επιμέρους επιχειρησιακών σχεδίων των ΚΟΑ, τη διασταύρωση στοιχείων με τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ και τη διενέργεια διασταυρωτικών ελέγχων μέσω του Οργανισμού Πληρωμών.

Αναλυτικά ανά τομέα ισχύουν τα ακόλουθα.

ΤΟΜΕΑΣ ΖΑΧΑΡΗΣ

Σύμφωνα με τον ΚΑΝ.(Ε.Κ.) 320/2006 του Συμβουλίου για τη θέσπιση προσωρινού καθεστώτος αναδιάρθρωσης του κλάδου της ζάχαρης στην Κοινότητα και ειδικότερα στα άρθρα 6 και 7 αυτού, προβλέπεται η χορήγηση ενίσχυσης για μέτρα διαφοροποίησης και πρόσθετης διαφοροποίησης αντίστοιχα, σε περιοχές που θίγονται από την αναδιάρθρωση του κλάδου της ζάχαρης. Τα Κ-Μ, που δικαιούνται των ενισχύσεων αυτών, καταρτίζουν Εθνικά Προγράμματα Αναδιάρθρωσης, βάσει του Καν. (ΕΚ) 968/2006 της Επιτροπής.

Το πρόγραμμα για το ζαχαρικό τομέα που απέστειλε η χώρα μας προς την DG AGRI /C-1 αφορά τις περιοχές και τους τευτλοπαραγωγούς που θίγονται από την αναδιάρθρωση του ζαχαρικού τομέα στην Ελλάδα και συγκεκριμένα τις περιοχές, που τροφοδοτούσαν με τεύτλα τα εργοστάσια της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης (Ε.Β.Ζ.) στη Λάρισα και την Ξάνθη. Τα δύο αυτά εργοστάσια έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης του ΚΑΝ.(Ε.Κ.) 320/2006.

Οι περιοχές – νομοί που αφορά το πρόγραμμα είναι οι εξής:

- Ν. Φθιώτιδας (στην Περιφέρεια Στ. Ελλάδας)

- Ν. Λάρισας – Ν. Καρδίτσας- Ν. Τρικάλων – Ν. Μαγνησίας (στην Περιφέρεια Θεσσαλίας) και
- Ν. Δράμας – Ν. Καβάλας – Ν. Ροδόπης – Ν. Ξάνθης (στην Περιφέρεια Ανατ. Μακεδονίας – Θράκης).

Οι τευτλοπαραγωγοί που μπορούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα του ζαχαρικού τομέα είναι καταγεγραμμένοι από τον αρμόδιο Οργανισμό Πληρωμών (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.), δεδομένου ότι είναι δικαιούχοι της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης (άρθρο 3 του ΚΑΝ.(Ε.Κ.) 320/2006) λόγω της αποποίησης ποσόστωσης που έκανε η Ε.Β.Ζ. αναφορικά με τα προαναφερθέντα δύο εργοστάσια.

Το πρόγραμμα για το ζαχαρικό τομέα περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

Μέτρο 1.2.1: Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων

Στο μέτρο περιλαμβάνεται η ενίσχυση δραστηριοτήτων όπως:

- Η κατασκευή νέων ή η βελτίωση υπαρχουσών εγκαταστάσεων αποθήκευσης προϊόντων της εκμετάλλευσης, αμέσως μετά τη συγκομιδή τους και μέχρι τη διάθεσή τους στο εμπόριο για μεταποίηση ή άλλη χρήση.
- Η προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού νέας τεχνολογίας ή η αντικατάσταση παλαιού με στόχο: τη βελτίωση της ποιότητας, τη μείωση του κόστους παραγωγής και την αύξηση της διαπραγματευτικής ικανότητας όσον αφορά τη διάθεση των προϊόντων, με τελικό αποτέλεσμα την επίτευξη καλύτερων τιμών στην αγορά.
- Επενδυτικές δραστηριότητες που συμβάλλουν στην ορθολογική χρήση των υδάτινων πόρων (συστήματα στάγδην άρδευσης, ταμιευτήρες νερού κ.τ.λ.).
- Επενδύσεις στο πλαίσιο νέων καλλιεργειών, όπως:
    - Τα χειμερινά σιτηρά και ο αραβόσιτος τόσο για διατροφική όσο και για ενεργειακή χρήση.
    - Τα κτηνοτροφικά φυτά με προορισμό είτε την πώληση στην αγορά είτε την κατανάλωση στην ίδια την παράγουσα εκμετάλλευση, με παράλληλη δημιουργία κτηνοτροφικών μονάδων.
    - Τα ενεργειακά φυτά και ειδικότερα αυτά με χαμηλές απαιτήσεις σε νερό και συνολικές εισροές.
    - Τα αρωματικά φυτά, με σκοπό την αξιοποίηση των πιο αποδοτικών και καλύτερα προσαρμοσμένων στις εδαφοκλιματικές συνθήκες κάθε περιοχής.

Μέτρο 1.3.2: Στήριξη γεωργών που συμμετέχουν σε συστήματα ποιότητας.

Ενίσχυση για την πιστοποίηση συστημάτων ποιότητας εθνικών και κοινοτικών προτύπων.

Στο πρόγραμμα του ζαχαρικού τομέα το συνολικό ποσό από το ταμείο αναδιάρθρωσης για τις δράσεις διαφοροποίησης ανέρχεται σε 17.388.600 Ευρώ (άρθρο 6 του ΚΑΝ.(Ε.Κ.) 320/2006 – Απόφαση Επιτροπής της 23-04-07/L116).

Πρόσθετη Διαφοροποίηση

Όσον αφορά την πρόσθετη διαφοροποίηση (άρθρο 7 του ΚΑΝ.(Ε.Κ.) 320/2006), το συνολικό ποσό των 8.694.300 Ευρώ (Απόφαση Επιτροπής της 23-04-07 /L116) χορηγήθηκε στους καλλιεργητές ζαχαροτεύτλων που εγκατέλειψαν την καλλιέργεια τεύτλων για ζάχαρη, στους παραπάνω νομούς.

Λόγω των ανωτέρω, δεν ενισχύονται μέσω των Μέτρων 121 και 132 του ΠΑΑ οι τευτλοπαραγωγοί, οι οποίοι είναι δικαιούχοι της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης (άρθρο 3 του Καν. (ΕΚ) 320/2006), δηλαδή οι καλλιεργητές ζαχαροτεύτλων, που εγκατέλειψαν την παραγωγή ζάχαρης, λόγω του κλεισίματος των εργοστασίων που προμήθευαν προηγουμένως, στους Νομούς Φθιώτιδας, Λάρισας, Καρδίτσας, Τρικάλων, Μαγνησίας, Δράμας, Καβάλας, Ροδόπης και Ξάνθης.

Τευτλοπαραγωγοί οι οποίοι συνεχίζουν να καλλιεργούν τεύτλα για παραγωγή ζάχαρης μπορούν να ενταχθούν στο ΠΑΑ.

ΤΟΜΕΑΣ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ

Η ΚΟΑ των οπωροκηπευτικών δίνει τη δυνατότητα υλοποίησης σημαντικού αριθμού δράσεων σε οργανώσεις/ομάδες παραγωγών του τομέα των οπωροκηπευτικών, που υποβάλλουν Επιχειρησιακά Προγράμματα βάσει των Κανονισμών (ΕΚ) 1234/07 του Συμβουλίου και 1580/07 της Επιτροπής, όπως αυτοί τροποποιήθηκαν και ισχύουν. Ακολουθεί αναλυτικός πίνακας με τις επιλέξιμες δράσεις των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Ε.Π.) των οργανώσεων/ομάδων παραγωγών του τομέα των οπωροκηπευτικών και με τις αντίστοιχες επιλέξιμες δράσεις των μέτρων του ΠΑΑ.

ΔΡΑΣΕΙΣ Ε.Π.. ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ (Καν. (ΕΚ) 1580/07) **Δικαιούχοι: Ομάδες Παραγωγών**	**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**
1. Κόστος φυτών για πολυετείς καλλιέργειες (πολυετή φυτά, δένδρα, δενδρύλλια).	Ανάλογες δράσεις στο Μέτρο 121 «Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων» (Άξονας 1) Στο πλαίσιο του Μέτρου έχουν καθοριστεί εξαιρέσεις για τα νησιά Ιονίου και Αιγαίου με λιγότερους από 3.100 κατοίκους και για νέους γεωργούς.
2. Ειδικό κόστος για: α) βιολογική, ολοκληρωμένη ή πειραματική παραγωγή β) βιολογικά προϊόντα φυτοπροστασίας γ) περιβαλλοντικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένου του κόστους που απορρέει από την περιβαλλοντική διαχείριση των συσκευασιών δ) μέτρα βελτίωσης της ποιότητας	Ανάλογες δράσεις στο Μέτρο 214 «Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις» (Άξονας 2) Στο πλαίσιο του Μέτρου 214 και συγκεκριμένα στη Δράση 1.1 «Βιολογική γεωργία» δεν ενισχύονται τα οπωροκηπευτικά. Ανάλογες δράσεις στο, Μέτρο 132 «Συμμετοχή γεωργών σε συστήματα για την ποιότητα τροφίμων» (Άξονας 1), στο πλαίσιο του οποίου δεν ενισχύονται τα οπωροκηπευτικά.
3. Τα γενικά έξοδα που αφορούν ειδικότερα το επιχειρησιακό πρόγραμμα μέσω πληρωμής κατ' αποκοπή ποσού ίσου με το 2 % του εγκεκριμένου επιχειρησιακού ταμείου και μέχρις ανωτάτου ορίου 180 000 ευρώ Το εν λόγω ποσοστό του 2 % αποτελείται κατά 1 % από κοινοτική ενίσχυση, ενώ το υπόλοιπο 1 % προέρχεται από την οργάνωση παραγωγών. Στην περίπτωση αναγνωρισμένης ένωσης οργανώσεων παραγωγών το εν λόγω κατ' αποκοπή ποσό μπορεί να πολλαπλασιασθεί με τον αριθμό των οργανώσεων παραγωγών που συμμετέχουν στην ένωση, μέχρις ανωτάτου ορίου 1 250 000 ευρώ.	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
4. Τα έξοδα προσωπικού (συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων για μισθούς και ημερομίσθια εφόσον βαρύνουν την οργάνωση παραγωγών), όταν προκύπτουν από μέτρα που αποσκοπούν: α) στη βελτίωση ή στη διατήρηση υψηλού επιπέδου ποιότητας ή προστασίας του περιβάλλοντος· β) στη βελτίωση του επιπέδου εμπορίας	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
5. Επενδύσεις για πρόσθετες εγκαταστάσεις σε οχήματα	Άξονας 1, Μέτρο 123: «Αύξηση

για ψυκτικό εξοπλισμό ή μεταφορά υπό ελεγχόμενη ατμόσφαιρα.	της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων». Υπάρχει επικάλυψη μόνο για νησιωτικές περιοχέστου Αιγαίου και Ιονίου Πελάγους όπου θα υπάρχουν σχετικές εξαιρέσεις από το αντίστοιχο μέτρο για τις περιοχές αυτές.
6. Συμπληρωματικά έξοδα εξωτερικής μεταφοράς, σε σχέση με το κόστος συγκρίσιμης οδικής μεταφοράς, όταν επιλέγεται η σιδηροδρομική ή/και θαλάσσια μεταφορά στο πλαίσιο μέτρου προστασίας του περιβάλλοντος.	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
7. Έξοδα συνεδριάσεων και προγραμμάτων κατάρτισης που αφορούν την υλοποίηση των ενεργειών του επιχειρησιακού προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων των ημερήσιων αποζημιώσεων των συμμετεχόντων που καλύπτουν τα έξοδα μεταφοράς και στέγης.	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ γιατί η κατάρτιση θα υλοποιηθεί αποκλειστικά με συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ.
8. Γενική προώθηση ή/και προώθηση σημάτων ποιότητας. Οι γεωγραφικές ονομασίες επιτρέπονται μόνο εφόσον: α) αποτελούν προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη με βάση τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 510/2006 του Συμβουλίου, ή β) οι γεωγραφικές ονομασίες αυτές είναι δευτερεύουσες σε σχέση με το κύριο μήνυμα, σε όλες τις περιπτώσεις για τις οποίες δεν ισχύουν τα προβλεπόμενα από το στοιχείο α).	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ γιατί στο πλαίσιο των Μέτρων 132 και 133 δεν ενισχύονται τα οπωροκηπευτικά
9. Προώθηση των εμπορικών σημάτων των οργανώσεων παραγωγών, ενώσεων οργανώσεων παραγωγών και θυγατρικών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 52 παρ. 7.	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ γιατί στο πλαίσιο των Μέτρων 132 και 133 δεν ενισχύονται τα οπωροκηπευτικά.
10. Νομικά και διοικητικά έξοδα για συγχωνεύσεις οργανώσεων παραγωγών ή την εξαγορά τους καθώς και νομικά και διοικητικά έξοδα που αφορούν τη δημιουργία διεθνικών οργανώσεων παραγωγών ή διεθνικών ενώσεων οργανώσεων παραγωγών·μελέτες σκοπιμότητας και προτάσεις που ανατίθενται από τις οργανώσεις παραγωγών σχετικά με αυτό το θέμα.	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
11. Αγορά οικοπέδων χωρίς κτίσματα, η κτήση των οποίων είναι αναγκαία για την πραγματοποίηση επενδύσεων που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα.	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
12. Χρηματοδοτική μίσθωση εντός των ορίων της καθαρής ανταλλακτικής αξίας του αγαθού και σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 55, παρ. 1 πρώτο εδάφιο, στοιχείο (β) του ΕΚ 1974/2006 της Επιτροπής.	Οι δικαιούχοι των ΚΟΑ δεν είναι επιλέξιμοι στα αντίστοιχα Μέτρα του Άξονα 1 του ΠΑΑ
13. Μίσθωση όταν προτιμάται της αγοράς, εφόσον είναι οικονομικά δικαιολογημένη και πληροί τους όρους που καθορίζουν τα κράτη μέλη.	Οι δικαιούχοι των ΚΟΑ δεν είναι επιλέξιμοι στα αντίστοιχα Μέτρα του Άξονα 1 του ΠΑΑ
14. Επενδύσεις ή ενέργειες μεμονωμένων εκμεταλλεύσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του επιχειρησιακού προγράμματος.	Ανάλογες δράσεις στο, Μέτρο 121 «Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων» (Άξονας 1) Στο πλαίσιο του Μέτρου έχουν καθοριστεί εξαιρέσεις για τα νησιά Ιονίου και Αιγαίου με λιγότερους

	από 3.100 κατοίκους και για νέους γεωργούς.
15. Επενδύσεις σε μετοχές εταιρειών εφόσον η επένδυση συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του επιχειρησιακού προγράμματος	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
16. Αντικαταστάσεις για επενδύσεις, υπό τον όρο ότι η απομένουσα αξία των επενδύσεων: α) είτε προστίθεται στο επιχειρησιακό ταμείο της οργάνωσης παραγωγών, ή β) αφαιρείται από το κόστος της αντικατάστασης.	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
17. Οι επενδύσεις για τη μεταποίηση νωπών προϊόντων δεν είναι επιλέξιμες, αλλά οι εργασίες που πραγματοποιούνται από τις ΟΠ για την προετοιμασία του προϊόντος ενόψει της διάθεσής του στο εμπόριο (καθαρισμός, κοπή, αφαίρεση άχρηστων τμημάτων, αποξήρανση και συσκευασία) δεν θεωρούνται ως εργασίες μεταποίησης.	Ανάλογες δράσεις στο Μέτρο 123: «Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων». Στο πλαίσιο του Μέτρου έχουν καθοριστεί εξαιρέσεις για τα νησιά Ιονίου και Αιγαίου με λιγότερους από 3.100 κατοίκους, για τις αιτήσεις ενίσχυσης π/υ ίσου ή μεγαλύτερου από 500.000€.

Πίνακας 5-7 Δράσεις των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Ομάδων παραγωγών των οπωροκηπευτικών μέσω ΚΟΑ και μέσω του ΠΑΑ

Μέτρο 121:

Στον τομέα οπωροκηπευτικών, για δυνητικούς δικαιούχους φυσικά πρόσωπα και για επενδύσεις που δεν έχουν συλλογική διάσταση, το μέγιστο επιλέξιμο κόστος ανά επενδυτικό σχέδιο ορίζεται στο ποσό των 50.000 €.

Δε χορηγείται καμία ενίσχυση για επενδύσεις με συλλογική διάσταση, δηλαδή:

- Επενδύσεις που εμπίπτουν στις επιλεξιμότητες του Εθνικού κανονιστικού πλαισίου περί Εθνικής Στρατηγικής για βιώσιμα επιχειρησιακά προγράμματα στον τομέα των οπωροκηπευτικών, όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει, σε εφαρμογή του ΚΑΝ.(Ε.Κ.) 1234/2007 του Συμβουλίου, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον ΚΑΝ.(Ε.Κ.) 361/2008 του Συμβουλίου, και
- Επενδύσεις που έχουν ενταχθεί σε επιχειρησιακό πρόγραμμα οργάνωσης / ομάδας παραγωγών στο πλαίσιο του ανωτέρω Εθνικού κανονιστικού πλαισίου.

Κατ' εξαίρεση, δύναται να ενισχυθούν επενδυτικά σχέδια προϋπολογισμού που υπερβαίνει τα 50.000 ευρώ:

- α) Νέων Γεωργών, που δεν είναι μέλη ομάδας/οργάνωσης παραγωγών της ΚΟΑ οπωροκηπευτικών
- β) Φυσικών προσώπων μονίμων κατοίκων νησιού με πληθυσμό έως 3.100 κατοίκους

Παράλληλα, με στόχο την πλήρη εξασφάλιση της συμπληρωματικότητας και της βέλτιστης αξιοποίησης της κοινοτικής χρηματοδότησης καθώς και την αποφυγή οποιασδήποτε επικάλυψης, έχει συσταθεί μονάδα εντός της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΠΑΑ, η οποία θα μεριμνά για τον έλεγχο των ανωτέρω. Θεσπίστηκαν

διοικητικοί κανόνες και έχουν προβλεφθεί όπου ενδείκνυται διασταυρωτικοί έλεγχοι από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου και του Οργανισμού Πληρωμών.

Μέτρο 123^{A}:

Δεν είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του Μέτρου 123^{A}:

- Επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται από οργανώσεις/ομάδες παραγωγών του τομέα των οπωροκηπευτικών ή συνεταιρισμούς ή/και ΕΑΣ καθώς επίσης και από εταιρείες Α.Ε, Ο.Ε, Ε.Ε, ΕΠΕ, οι οποίες έχουν οργάνωσεις/ομάδες παραγωγών του τομέα των οπωροκηπευτικών (σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 1580/07), με προϋπολογισμό μικρότερο των 500.000 €.
- Επενδυτικά σχέδια Οργανώσεων/ομάδων Παραγωγών (Ο.Π) του τομέα οπωροκηπευτικών με προϋπολογισμό άνω των 500.000 €, όταν: α) οι Ο.Π χαρακτηρίζονται από καθετοποίηση δράσεων και β) απασχολούν περισσότερους από 250 εργαζόμενους και ο ετήσιος κύκλος εργασιών τους υπερβαίνει τα 50 εκ. € ή το σύνολο του ισολογισμού του υπερβαίνει τα 43 εκ. €.

Στην Υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (Διεύθυνση ΠΑΠ Δενδροκηπευτικής) υπάρχει μητρώο αναγνωρισμένων Ομάδων Παραγωγών μέσω του οποίου μπορεί να ελεγχθεί η ύπαρξη ή όχι αναγνωρισμένης Ομάδας στους ανωτέρω φορείς.

Για το λόγο ότι αυτά τα επενδυτικά σχέδια είναι επιλέξιμα και στο ΠΑΑ, ορίζονται διασταυρωτικοί έλεγχοι (Δ/νση Δενδροκηπευτικής, ΟΠΕΚΕΠΕ, Μονάδα Συντονισμού ΕΥΔ – ΠΑΑ) σε όλες τις περιπτώσεις προκειμένου να εξαιρεθούν αυτά από το ΠΑΑ.

Κατ' εξαίρεση, δύναται να ενισχυθούν στο Μέτρο 123Α επενδυτικά σχέδια :

- Στα νησιά Αιγαίου και Ιονίου με λιγότερους από 3100 κατοίκους.

Ομάδων/Οργανώσεων Παραγωγών, στις περιπτώσεις ομοειδών δράσεων των ΚΟΑ, οι οποίες κατατάσσονται στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, προϋπολογισμού ίσου ή μεγαλύτερου από 500.000€. Η χρήση του οικονομικού αυτού ορίου κρίνεται απαραίτητη προκειμένου να επιτευχθεί η καλύτερη στοχοθέτηση των προβλεπομένων δράσεων και παράλληλα να αποφευχθεί οποιοσδήποτε κίνδυνος επικάλυψης, επιτυγχάνοντας βελτιστοποίηση της κοινοτικής χρηματοδότησης και των αποτελεσμάτων. Παράλληλα με στόχο την πλήρη εξασφάλιση της συμπληρωματικότητας και της βέλτιστης αξιοποίησης της κοινοτικής χρηματοδότησης καθώς και την αποφυγή οποιασδήποτε επικάλυψης, έχει συσταθεί Μονάδα Συντονισμού εντός της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης, θεσπίστηκαν διοικητικοί κανόνες και έχουν προβλεφθεί, όπου ενδείκνυται, διασταυρωτικοί έλεγχοι από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου και του Οργανισμού Πληρωμών.

Μέτρο 132:

Δεν είναι επιλέξιμες, στο πλαίσιο του Μέτρου 132, δαπάνες δικαιούχων που αφορούν βιολογική παραγωγή ή ολοκληρωμένη διαχείριση στον κλάδο των επιτραπέζιων σταφυλιών.

Μέτρο 214 / Δράση 1.1:

Δεν είναι επιλέξιμη η βιολογική μέθοδος παραγωγής επιτραπέζιων σταφυλιών στο πλαίσιο του Μέτρου 214 / Δράση 1.1: Βιολογική Γεωργία.

ΤΟΜΕΑΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ

Καν. (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου και Καν. (ΕΚ) 867/2008 της Επιτροπής

Σχετικά με τις δράσεις οι οποίες εκτελούνται στα πλαίσια του Καν. (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου πρέπει να επισημανθεί ότι:

α) Τα Κ-Μ τα οποία δεν προχώρησαν στην παρακράτηση για τη χρηματοδότηση των Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ), έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόζουν τα μέτρα που αφορούν τον τομέα μέσω του καν. (ΕΚ) 1698/2005 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Ο τομέας του ελαιολάδου στις χώρες αυτές, δεν έχει άλλη επιβάρυνση πέραν της διαφοροποίησης .

β) Μέσω των ποσών που παρακρατούνται από τα Κ-Μ, χρηματοδοτούνται τριετή προγράμματα, που καταρτίζουν αναγνωρισμένες οργανώσεις φορέων. Η έγκριση των ΟΕΦ και των τριετών προγραμμάτων κινείται στο πλαίσιο του Καν. (ΕΚ) 867/2008 της Επιτροπής και των εθνικών διατάξεων που προβλέπουν τους όρους–προϋποθέσεις και τις διαδικασίες που πρέπει να τηρηθούν .

γ) Δε χορηγούνται ενισχύσεις στρεμματικές και άλλες στους ελαιοπαραγωγούς μέσω των προγραμμάτων εργασίας των ΟΕΦ. Κατά συνέπεια δεν υφίσταται επικάλυψη με τις δράσεις του άξονα 2 του ΠΑΑ

δ) Τα προγράμματα δράσεων των ΟΕΦ υποβάλλονται για έγκριση σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους. Η πρώτη τριετής περίοδος υλοποίησης ξεκίνησε τον Απρίλιο 2006, η δεύτερη τον Απρίλιο 2009 και η τρίτη περίοδος δύναται να ξεκινήσει το έτος 2012. Τα προγράμματα της πρώτης περιόδου (2006 - 2008) έχουν ολοκληρωθεί, αφορούσαν 42 αναγνωρισμένες ΟΕΦ και κάλυψαν ένα μέρος των ελαιοπαραγωγών της χώρας, οι οποίοι ανέρχονται συνολικά σε 730.000 περίπου. Όσον αφορά στη δεύτερη περίοδο (Απρίλιος 2009 – Μάρτιος 2012), για την οποία δεν υπάρχει δυνατότητα νέων εντάξεων καθώς οι πιστώσεις έχουν δεσμευθεί στο σύνολό τους, οι αναγνωρισμένες ΟΕΦ είναι πλέον 51 και τα υλοποιούμενα προγράμματα 45.

Οι επιλέξιμες δράσεις για κοινοτική χρηματοδότηση βάσει του Καν. (ΕΚ) 867/2008 της Επιτροπής και ενδεικτικά δράσεις που έτυχαν έγκρισης στο πλαίσιο των υποβληθέντων προγραμμάτων είναι οι αναφερόμενες στους συνημμένους πίνακες. Επισημαίνεται ότι η χρηματοδότηση αφορά τις Ο.Ε.Φ. και όχι μεμονωμένους ελαιοπαραγωγούς. Στον οδηγό εφαρμογής υπάρχει διάκριση της ομάδας ολοκληρωμένης διαχείρισης εντός των ΟΕΦ και τα άτομα που εφαρμόζουν ολοκληρωμένη διαχείριση είναι συγκεκριμένα.

ΔΡΑΣΕΙΣ Καν. (ΕΚ) 867/2008 (άρθρο 5, παρ. 1)	**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ**	**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**
α) στον τομέα της παρακολούθησης και της διοικητικής διαχείρισης της αγοράς στον κλάδο του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελιών:		
i) συγκέντρωση στοιχείων για τον κλάδο και την αγορά, σύμφωνα με τις προδιαγραφές μεθόδου, γεωγραφικής αντιπροσωπευτικότητας και ακρίβειας που καθορίζονται από την αρμόδια εθνική αρχή	Πληροφοριακό σύστημα διοικητικής παρακολούθησης και συλλογής δεδομένων της αγοράς ελαιολάδου και επιτραπέζιας ελιάς σε τοπικό επίπεδο, Συλλογή στατιστικών στοιχείων και πληροφοριών για τον Τομέα του Ελαιολάδου και ελιάς σε Εθνικό Κοινοτικό και Διεθνές επίπεδο.	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
ii) εκπόνηση μελετών, ιδίως για θέματα συνδεόμενα με τις άλλες δραστηριότητες που προβλέπονται στο πρόγραμμα εργασίας της σχετικής οργάνωσης ελαιουργικών φορέων.	Μελέτες, π.χ. α) Μελέτη για την κοινή έκθλιψη του ελαιοκάρπου, τις προϋποθέσεις εφαρμογής και τα προσδοκώμενα οφέλη, β) μελέτη διατήρησης ελαιώνων υψηλής περιβαλλοντικής αξίας από εγκατάλειψη	Αντίστοιχες μελέτες δεν θα χρηματοδοτηθούν από την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος
β) στον τομέα της βελτίωσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ελαιοκαλλιέργειας		
i) συλλογικές εργασίες διατήρησης των ελαιώνων υψηλής περιβαλλοντικής αξίας που κινδυνεύουν να εγκαταλειφθούν, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζει βάσει αντικειμενικών κριτηρίων η αρμόδια εθνική αρχή, ιδίως όσον αφορά τις δυνητικά επιλέξιμες περιφερειακές ζώνες, καθώς και την έκταση και τον ελάχιστο αριθμό ελαιοπαραγωγών που πρέπει να συμμετέχουν για να αποβούν αποτελεσματικές οι εν λόγω εργασίες	Παρεμβάσεις διατήρησης ελαιώνων υψηλής περιβαλλοντικής αξίας που κινδυνεύουν από εγκατάλειψη (διευκρινίζεται ότι οι παρεμβάσεις αφορούν σε γενικές εργασίες και κυρίως σε έργα οδοποιίας για την εξασφάλιση της πρόσβασης στους ελαιώνες και φυσικά δεν χορηγείται καμμία ενίσχυση στρεμματική ή άλλη στους ελαιοπαραγωγούς στους οποίους ανήκουν οι εν λόγω ελαιώνες. Η χρηματοδότηση χορηγείται στις ΟΕΦ	Τα έργα αγροτικής οδοποιΐας του ΠΑΑ αποτελούν δημόσια έργα και υλοποιούνται από τους ΟΤΑ.
ii) ανάπτυξη ορθών γεωργικών πρακτικών για την ελαιοκαλλιέργεια με βάση περιβαλλοντικά κριτήρια προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες, καθώς και η διάδοσή τους στους ελαιοκαλλιεργητές και η παρακολούθηση της πρακτικής εφαρμογής τους	ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ για την επεξεργασία ορθών γεωργικών πρακτικών για την ελαιοκαλλιέργεια με βάση περιβαλλοντικά κριτήρια προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες καθώς και η διάδοση τους στους ελαιοκαλλιεργητές και η παρακολούθηση της πρακτικής εφαρμογής τους	Αποτελούν πιλοτικές δράσεις και δεν αφορούν την παροχή άμεσων ενισχύσεων στους παραγωγούς, όπως προβλέπεται μέσω του Άξονα 2

iii) έργα πρακτικής επίδειξης εναλλακτικών τεχνικών, αντί της χρήσης χημικών προϊόντων, για την καταπολέμηση του δάκου της ελιάς	Πρακτική επίδειξη εναλλακτικών τεχνικών αντί της χρήσης χημικών προϊόντων για την καταπολέμηση του δάκου	Αποτελούν πιλοτικές δράσεις και δεν αφορούν την παροχή άμεσων ενισχύσεων στους παραγωγούς, όπως προβλέπεται μέσω του Άξονα 2
iv) έργα πρακτικής επίδειξης των τεχνικών ελαιοκαλλιέργειας που έχουν ως στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και τη διατήρηση του τοπίου, όπως η βιολογική, η ορθολογική και η ολοκληρωμένη γεωργία	Εφαρμογή Συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης με απαίτηση πιστοποιητικό συμμόρφωσης από διαπιστευμένο πιστοποιητικό φορέα στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα πρότυπα AGRO 2.1, AGRO 2.2 του ΟΠΕΓΕΠ με το εγκεκριμένο πεδίο πιστοποίησης.	Δεν θα είναι επιλέξιμες ανάλογες δράσεις στο Μέτρο 132 «Συμμετοχή γεωργών σε συστήματα για την ποιότητα τροφίμων» (Άξονας 1)
v) εισαγωγή δεδομένων περιβαλλοντικού χαρακτήρα στο ηλεκτρονικό σύστημα γεωγραφικής πληροφόρησης για την ελαιοκαλλιέργεια (ελαιοκομικό ΣΓΠ), που αναφέρεται στο άρθρο 20 του Καν. (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου.		Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
γ) στον τομέα της βελτίωσης της ποιότητας της παραγωγής ελαιολάδου και επιτραπέζιων ελιών:		
i) βελτίωση των συνθηκών καλλιέργειας —ιδίως καταπολέμηση του δάκου της ελιάς—, συγκομιδής, παράδοσης και αποθήκευσης των ελιών πριν από τη μεταποίησή τους, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζονται από την αρμόδια εθνική αρχή	Προμήθεια, εγκατάσταση και λειτουργία συσκευών μέτρησης ελαιοπεριεκτικότητας, Βελτίωση ποιότητας παραγωγής ελαιολάδου και επιτραπέζιας ελιάς με την προμήθεια και χρήση καταλλήλων μέσων κατά την παράδοση και αποθήκευση των ελιών. Τα μέσα αυτά παρέχονται για χρήση στα μέλη που εφαρμόζουν σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης.	Δε θα είναι επιλέξιμες ανάλογες δράσεις στο Μέτρο 121 «Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων» (Άξονας 1), για όσους παραγωγούς είναι μέλη ΟΕΦ (η οποία έχει εγκριθεί για τη συγκεκριμένη δράση) και εφαρμόζουν σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης.
ii) βελτίωση των ποικιλιών των ελαιώνων των ιδιωτικών εκμεταλλεύσεων, υπό τον όρο ότι συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων των προγραμμάτων εργασίας	Βελτίωση ποικιλιών ελαιοδένδρων	Δε θα είναι επιλέξιμες ανάλογες δράσεις στο Μέτρο 121 «Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων» (Άξονας 1), για όσους παραγωγούς είναι μέλη ΟΕΦ και υλοποιούν τη δράση αυτή στο πλαίσιο εγκεκριμένου προγράμματος δράσης της οικείας ΟΕΦ.
iii) βελτίωση των συνθηκών αποθήκευσης και αξιοποίησης των καταλοίπων της παραγωγής ελαιολάδου και επιτραπέζιων ελιών,	Δημιουργία μονάδας επεξεργασίας αποβλήτων ελαιουργείων δυο φάσεων. Προμήθεια εξοπλισμού επεξεργασίας αποβλήτων	Δε θα είναι επιλέξιμες ανάλογες δράσεις στο Μέτρο 123 «Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων»

	μονάδων επιτραπέζιας ελιάς	(Άξονας 1), εφόσον αυτές έχουν εγκριθεί στο πρόγραμμα δράσης της οικείας ΟΕΦ.
iv) παροχή τεχνικής βοήθειας στην ελαιουργική μεταποιητική βιομηχανία για τα θέματα που συνδέονται με την ποιότητα των προϊόντων	π.χ. α) μεταφορά τεχνογνωσίας στα στελέχη των ελαιοτριβείων για τη βελτίωση της ποιότητας του ελαιολάδου, β) μεταφορά τεχνογνωσίας σε στελέχη μονάδων τυποποίησης ελαιολάδου	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
v) δημιουργία και βελτίωση των εργαστηρίων ανάλυσης παρθένου ελαιολάδου.	Ιδρυση / εκσυγχρονισμός χημικών εργαστηρίων των ΟΕΦ	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
vi) κατάρτιση γευσιγνωστών για τους ελέγχους των οργανοληπτικών χαρακτηριστικών των παρθένων ελαιολάδων.	Κατάρτιση δοκιμαστών για τους ελέγχους των Οργανοληπτικών χαρακτηριστικών των Παρθένων Ελαιολάδων	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
δ) στον τομέα της ιχνηλασιμότητας, της πιστοποίησης και της προστασίας της ποιότητας του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελιών, ιδίως με ποιοτικό έλεγχο των ελαιολάδων που πωλούνται στον τελικό καταναλωτή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων των εθνικών διοικήσεων:		
i) δημιουργία και διαχείριση συστημάτων που επιτρέπουν την ιχνηλασιμότητα των προϊόντων από τον ελαιοκαλλιεργητή έως τη συσκευασία και την επισήμανση, σύμφωνα με τις προδιαγραφές που καθορίζονται από την αρμόδια εθνική αρχή	Σχεδιασμός Ανάπτυξης και Υποστήριξης της λειτουργίας Εθνικού πληροφοριακού συστήματος ιχνηλασιμότητας ελαιολάδου	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
ii) δημιουργία και διαχείριση συστημάτων πιστοποίησης της ποιότητας, με βάση σύστημα ανάλυσης κινδύνου και κρίσιμων σημείων ελέγχου (HACCP), για τα οποία η συγγραφή υποχρεώσεων είναι σύμφωνη με τα τεχνικά κριτήρια που καθορίζονται από την αρμόδια εθνική αρχή	Δημιουργία και διαχείριση συστήματος ανάλυσης και κρίσιμων σημείων ελέγχου (HACCP)	Δε θα είναι επιλέξιμες ανάλογες δράσεις στο Μέτρο 123 «Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων» (Άξονας 1), εφόσον αυτές έχουν εγκριθεί στο πρόγραμμα δράσης της οικείας ΟΕΦ.
iii) δημιουργία και διαχείριση συστημάτων για την παρακολούθηση της τήρησης των προτύπων γνησιότητας, ποιότητας και εμπορίας του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελιών που διατίθενται στην αγορά, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζονται από την αρμόδια εθνική αρχή.	Έλεγχος της Ποιότητας των ελαιολάδων που διακινούνται στη Μαζική εστίαση, τους Τελικούς καταναλωτές και στις εξαγωγές	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
ε) στον τομέα της διάδοσης πληροφοριών σχετικών με τις δραστηριότητες των		

οργανώσεων φορέων που αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελιών:		
i) διάδοση πληροφοριών για το έργο των οργανώσεων ελαιουργικών φορέων στους τομείς που αναφέρονται στα στοιχεία α), β), γ) και δ).	Διάδοση πληροφοριών για τις δραστηριότητες του προγράμματος της ΕΑΣ	Δε θα είναι επιλέξιμη αντίστοιχη δράση στο πλαίσιο του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου του ΠΑΑ.
ii) δημιουργία και ενημέρωση δικτυακού τόπου σχετικού με τις δραστηριότητες των οργανώσεων ελαιουργικών φορέων στους τομείς που αναφέρονται στα στοιχεία α), β), γ) και δ).	Δράση Δημιουργίας Διαδικτυακών Τόπων	Δε θα είναι επιλέξιμη αντίστοιχη δράση στο πλαίσιο του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου του ΠΑΑ.

Πίνακας 5-8 Δράσεις μελών αναγνωρισμένης ΟΕΦ και αντιστοιχία αυτών με δράσεις του ΠΑΑ

Μέτρο 121:

Δεν είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του Μέτρου επενδύσεις μελών αναγνωρισμένης ΟΕΦ που αφορούν :

- Βελτίωση των συνθηκών καλλιέργειας —ιδίως καταπολέμηση του δάκου της ελιάς—, συγκομιδής, παράδοσης και αποθήκευσης των ελιών πριν από τη μεταποίησή τους, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζονται από την αρμόδια εθνική αρχή, εφόσον οι επενδύσεις αυτές έχουν εγκριθεί στο πρόγραμμα δράσης της οικείας ΟΕΦ και ο δυνητικός δικαιούχος εφαρμόζει σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης.
- Βελτίωση των ποικιλιών των ελαιώνων των ιδιωτικών εκμεταλλεύσεων, υπό τον όρο ότι συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων των προγραμμάτων εργασίας , εφόσον ο δυνητικός δικαιούχος υλοποιεί τη συγκεκριμένη επένδυση στο πλαίσιο εγκεκριμένου προγράμματος δράσης της οικείας ΟΕΦ.

Οι ανωτέρω κατηγορίες επενδύσεων είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από τα τριετή προγράμματα δράσης των ΟΕΦ βάσει του Καν. (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου και του Καν. 867/2008 της Επιτροπής.

Μέτρο 123Α:

Δεν είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του μέτρου επενδύσεις μελών αναγνωρισμένης ΟΕΦ που αφορούν :

-Βελτίωση των συνθηκών αποθήκευσης και αξιοποίησης των καταλοίπων της παραγωγής ελαιολάδου και επιτραπέζιων ελιών, εφόσον αυτές έχουν εγκριθεί στο πρόγραμμα δράσης της οικείας ΟΕΦ.

-Δημιουργία και διαχείριση συστημάτων πιστοποίησης της ποιότητας, με βάση σύστημα ανάλυσης κινδύνου και κρίσιμων σημείων ελέγχου (HACCP), για τα οποία η συγγραφή υποχρεώσεων είναι σύμφωνη με τα τεχνικά κριτήρια που καθορίζονται από την αρμόδια εθνική αρχή, εφόσον αυτές έχουν εγκριθεί στο πρόγραμμα δράσης της οικείας ΟΕΦ.

Οι ανωτέρω κατηγορίες επενδύσεων είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από τα τριετή προγράμματα δράσης των ΟΕΦ, βάσει του Καν. (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου και του Καν. 867/2008 της Επιτροπής.

Μέτρο 132:

Δεν είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του Μέτρου δαπάνες ολοκληρωμένης διαχείρισης στην καλλιέργεια ελιάς, για μέλη ΟΕΦ (η οποία συμμετέχει στη δράση (βiv) «Έργα πρακτικής επίδειξης των τεχνικών ελαιοκαλλιέργειας που έχουν ως στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και τη διατήρηση του τοπίου, όπως η βιολογική, η ορθολογική και η ολοκληρωμένη γεωργία»), τα οποία ενισχύονται για δαπάνες ανάπτυξης και εφαρμογής συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης.

Στον Οδηγό Εφαρμογής για την υλοποίηση των προγραμμάτων των ΟΕΦ προβλέπεται διάκριση της υποομάδας εντός της ΟΕΦ, η οποία υλοποιεί ολοκληρωμένη διαχείριση.

Παράλληλα, με στόχο την πλήρη εξασφάλιση της συμπληρωματικότητας και της βέλτιστης αξιοποίησης της κοινοτικής χρηματοδότησης καθώς και την αποφυγή οποιασδήποτε επικάλυψης, έχει συσταθεί μονάδα εντός της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΠΑΑ, η οποία μεριμνά για τον έλεγχο των ανωτέρω. Θεσπίστηκαν διοικητικοί κανόνες και έχουν προβλεφθεί, όπου ενδείκνυται διασταυρωτικοί έλεγχοι από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου και του Οργανισμού Πληρωμών.

Καν. (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου

Βάσει του Καν. (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου καταβάλλεται στήριξη υπό τη μορφή πρόσθετης ενίσχυσης σε γεωργούς οι οποίοι καλλιεργούν και παράγουν ελαιοκομικά προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.) ή Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε.), και παράλληλα πληρούν τις πρόσθετες ποιοτικές υποχρεώσεις των αρχών της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης σύμφωνα με το εθνικό πρότυπο Agro 2.1 και 2.2 ή των αρχών της βιολογικής γεωργίας σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία, για τα έτη 2010, 2011 και 2012.

Για την αποφυγή επικάλυψης μεταξύ πρώτου και δεύτερου πυλώνα, δεν είναι δικαιούχοι της πρόσθετης ενίσχυσης ελαιολάδου και επιτραπέζιων ελιών κατά τα έτη 2010, 2011 και 2012 όσοι γεωργοί συγχρηματοδοτούνται για τις ίδιες δράσεις και για το ίδιο έτος ενίσχυσης στο πλαίσιο του Μέτρου 132 ή/και της Δράσης 1.1 του Μέτρου 214 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013.

ΤΟΜΕΑΣ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑΣ

Στα πλαίσια του Καν(ΕΚ)1234/2007 του Συμβουλίου σχετικά με τη βελτίωση των συνθηκών παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων της μελισσοκομίας, το εθνικό μελισσοκομικό πρόγραμμα για την τριετία 2011-2013 προβλέπει τις ακόλουθες δράσεις:

ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΕΛΙΣ/ΚΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (Καν. (ΕΚ) 1234/2007 για την τριετία 2011-2013)	**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ**	**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**
1^{Ο} ΜΕΤΡΟ: ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΟΥΣ ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΩΝ		
1.1 Λειτουργία Κέντρων Μελισσοκομίας	Προβλέπεται η κάλυψη των δαπανών λειτουργίας των Κέντρων Μελισσοκομίας, που φιλοξενούνται σε 14 Μελισσοκομικούς Συνεταιρισμούς της Χώρας για την παροχή τεχνικής βοήθειας, συμβουλών και πρακτικής βοήθειας στους μελισσοκόμους της περιοχής που καλύπτει το καθένα από αυτά, καθώς και για την επίτευξη υλοποίησης του τριετούς προγράμματος της μελισσοκομίας	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
1.2 Ηλεκτρονικό Δίκτυο Μελισσοκομίας (Melinet)	Προβλέπεται η ενίσχυση για τη λειτουργία του Ηλεκτρονικού Δικτύου Μελισσοκομίας – "Melinet", καθώς και την εισαγωγή στοιχείων (άρθρα, μελέτες, ερευνητικά προγράμματα κλπ) στο διαδικτυακό τόπο (**Σφάλμα! Η αναφορά της υπερ-σύνδεσης δεν είναι έγκυρη.** οποία ενδιαφέρουν τους μελισσοκόμους, τους υποψήφιους για ένταξη στη μελισσοκομία, καθώς και τους καταναλωτές)	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
1.3 Εκπαιδεύσεις – Έντυπα	Προβλέπεται η ενίσχυση για: **α)** πραγματοποίηση εκπαιδεύσεων (ενοικίαση αιθουσών και οπτικών ή/και ηχητικών μέσων, αγορά εκπαιδευτικού εξοπλισμού, αμοιβές εισηγητών, μετακινήσεις-διαμονή-διατροφή, αναλώσιμα) των μελισσοκόμων πάνω σε σαφώς οριζόμενα πρακτικά τεχνικά θέματα που έχει ανάγκη τόσο ο πρωτογενής όσο και ο δευτερογενής τομέας της μελισσοκομίας. **β)** έκδοση ενημερωτικού έντυπου υλικού,	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
1.4 Στήριξη της προώθησης του μελιού και των λοιπών προϊόντων της κυψέλης	Προβλέπεται η κάλυψη των δαπανών για την πραγματοποίηση ή συμμετοχή σε ημερίδες, ή την υλοποίηση δραστηριοτήτων (έκδοση έντυπου υλικού, μελέτες αγοράς, κ.λπ.) με σκοπό την ανάδειξη και την προώθηση του μελιού και των άλλων προϊόντων της κυψέλης. Επίσης, η κάλυψη των δαπανών για σύνταξη και υποβολή φακέλου για την αναγνώριση μελισσοκομικών προϊόντων ως ΠΟΠ-ΠΓΕ, κ.λπ.	Ανάλογες δράσεις με την πραγματοποίηση ή συμμετοχή σε ημερίδες, την έκδοση έντυπου υλικού και τις μελέτες αγοράς, υλοποιούνται στο πλαίσιο του Μέτρου 133 «Ενημέρωση – προώθηση των προϊόντων στο πλαίσιο συστημάτων για την ποιότητα τροφίμων». Οι δράσεις αυτές δεν θα είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του Μέτρου 133.
3^{Ο} ΜΕΤΡΟ: ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ		

3.1 Εξοπλισμός για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων	Προβλέπεται η ενίσχυση για την αντικατάσταση των παλιών και φθαρμένων κυψελών με νέα και η αντικατάσταση εξαρτημάτων και μερών των κυψελών και η αγορά άλλων μέσων, προς διευκόλυνση των μετακινήσεων, ώστε να γίνεται ορθολογική εκμετάλλευση της ανθοφορίας και της μελιττοφορίας, με σκοπό την ποιοτική και ποσοστική βελτίωση της παραγωγής αμιγών (μονοανθικών) τύπων μελιού.	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
3.2 Οικονομική στήριξη της νομαδικής μελισσοκομίας	Προβλέπεται η ενίσχυση των μελισσοκόμων για την κάλυψη μέρους των δαπανών μετακίνησης των μελισσοσμηνών τους, με σκοπό την εκμετάλλευση μελιτοεκκρίσεων, δεδομένου ότι στη χώρα μας η μελισσοκομία ασκείται κυρίως νομαδικά.	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
4^{ο} ΜΕΤΡΟ: ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΧΗΜΙΚΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΜΕΛΙΟΥ		
4.1 Αναλύσεις Μελιού και στήριξη ίδρυσης και λειτουργίας εργαστηρίων ανάλυσης μελιού	Προβλέπεται η κάλυψη των δαπανών για την πραγματοποίηση αναλύσεων δειγμάτων ελληνικού μελιού, σε διαπιστευμένα εργαστήρια, με σκοπό τη διασφάλιση της υγείας του καταναλωτικού κοινού, την προστασία του από εξαπάτηση και νοθεία και τη διαφύλαξη της ποιότητας του μελιού, καθώς και των δαπανών λειτουργίας και διαπίστευσης εργαστηρίων ανάλυσης μελιού.	Οι αναλύσεις δειγμάτων ελληνικού μελιού (βιολογικού) δε θα ενισχύονται μέσω του Μέτρου 132 «Συμμετοχή γεωργών σε συστήματα για την ποιότητα τροφίμων».
6^{ο} ΜΕΤΡΟ: ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΕΡΕΥΝΑ		
6.1 Εφαρμοσμένη Έρευνα	Προβλέπεται η ενίσχυση ειδικευμένων φορέων, Ερευνητικών Ιδρυμάτων και Πανεπιστημίων, για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας και της εμπορίας του μελιού και των λοιπών προϊόντων της κυψέλης και της καταπολέμησης ασθενειών και εχθρών των μελισσών.	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ

Πίνακας 5-9 Δράσεις στο πλαίσιο του Καν(ΕΚ)1234/2007 του Συμβουλίου, σχετικά με τη βελτίωση των συνθηκών παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων της μελισσοκομίας για την τριετία 2011-2013 και αντιστοίχισή τους με δράσεις του ΠΑΑ (Σημ: Η αρίθμηση των Μέτρων γίνεται σε αντιστοιχία με τα Μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 106 του Καν. (ΕΚ) 1234/2007).

Σημειώνεται ότι βασική αρχή του Καν(ΕΚ)1234/2007 του Συμβουλίου είναι ότι οι δράσεις που περιλαμβάνει δεν ενισχύονται παράλληλα από άλλη πηγή (πρόγραμμα).

Το μελισσοκομικό πρόγραμμα είναι συγχρηματοδοτούμενο (50% των πιστώσεων προέρχονται από το ΕΓΤΠΕ και 50% των πιστώσεων προέρχονται από το Κράτος – Μέλος), τριετούς διάρκειας, γεγονός που δεν εξασφαλίζει τη συνέχιση των προαναφερθεισών δράσεων και κατά τα επόμενα χρόνια, πέραν δηλαδή της 31^{ης} Αυγούστου 2013.

Μέτρο 132: Συμμετοχή γεωργών σε συστήματα για την ποιότητα τροφίμων

Στο Μέτρο 132 δε θα είναι επιλέξιμες οι αναλύσεις δειγμάτων ελληνικού μελιού (βιολογικού) σε διαπιστευμένα εργαστήρια.

Μέτρο 133: Ενημέρωση – προώθηση των προϊόντων στο πλαίσιο συστημάτων για την ποιότητα τροφίμων

Δε θα είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του Μέτρου 133 οι δράσεις της έκδοσης ενημερωτικού έντυπου υλικού, της διοργάνωσης – συμμετοχής σε ημερίδες και της μελέτης αγοράς για το βιολογικό μέλι. Εξαιρείται και είναι επιλέξιμη η συμμετοχή σε εκθέσεις.

Συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του Κοινοτικού καθεστώτος, όσον αφορά τις ενισχύσεις για τη βελτίωση της παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων της μελισσοκομίας στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους, σε εφαρμογή του Καν. (ΕΚ)1405/2006 του Συμβουλίου και Καν. (ΕΚ) 1914/2006 της Επιτροπής

Στο πλαίσιο των ετήσιων Προγραμμάτων Πρωτοβουλιών των Μελισσοκομικών Συνεταιρισμών, που δραστηριοποιούνται στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους, (όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 1§2 του Καν. (ΕΚ) 1405/2006 του Συμβουλίου), έχουν προβλεφθεί οι παρακάτω δράσεις:

ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΣΤΑ ΜΙΚΡΑ ΝΗΣΙΑ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ	**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**
Διατήρηση της απόδοσης του ζωικού κεφαλαίου με τη χορήγηση μέσων, όπως υλικά διατροφής, για την υποβοήθηση των μελισσοσμηνών κατά το κρίσιμο στάδιο ανάπτυξης τους.	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
Προώθηση της εμπορίας των προϊόντων της μελισσοκομίας με τη βελτίωση της μηχανοργάνωσης των γραφείων των συνεταιριστικών οργανώσεων (σύνδεση με Internet, δημιουργία ιστοσελίδας κ.λπ.) και την αγορά του κατάλληλου ηλεκτρονικού εξοπλισμού (αγορά Η/Υ, εκτυπωτών, κ.λπ.).	Ανάλογη δράση με την «Δημιουργία ιστοσελίδας» υπάρχει στο Μέτρο 133 «Δραστηριότητες Ενημέρωσης και Προώθησης» (Άξονας 1). Για την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης, η εν λόγω δράση δε θα είναι επιλέξιμη στα πλαίσια του Μέτρου 133. Οι υπόλοιπες δράσεις είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ.
Προώθηση της εμπορίας των προϊόντων της μελισσοκομίας με μελέτες αγοράς, την εφαρμογή νέων μεθόδων συσκευασίας, καθώς και την οργάνωση από τις συνεταιριστικές οργανώσεις ή και τη συμμετοχή τους σε εμποροπανηγύρεις και άλλες εκδηλώσεις εμπορικής φύσεως, την έκδοση ενημερωτικών ή/και διαφημιστικών φυλλαδίων, πινακίδων κ.λπ.	Ανάλογες δράσεις στο Μέτρο 133 «Δραστηριότητες Ενημέρωσης και Προώθησης» (Άξονας 1), εκτός της δράσης «Εφαρμογή νέων μεθόδων συσκευασίας», για την οποία δεν υφίσταται επικάλυψη με δράσεις στο πλαίσιο του Μέτρου 123^{A} «Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων».

Βελτίωση των συνθηκών παραγωγής, εμπορίας και προώθησης των προϊόντων της μελισσοκομίας, με τη συμμετοχή των μελών των συνεταιριστικών οργανώσεων σε ενημερωτικές ημερίδες, σεμινάρια και συνέδρια στο εσωτερικό και εξωτερικό, σχετικά με την μελισσοκομία και τα προϊόντα της.	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
Βελτίωση της παραγωγής των προϊόντων της μελισσοκομίας με την χρήση κατάλληλων, εγκεκριμένων από τον ΕΟΦ φαρμάκων για την καταπολέμηση ασθενειών της μέλισσας, πλην βαρροϊκής ακαρίασης, η καταπολέμηση της οποίας διενεργείται στο πλαίσιο του Καν. (ΕΚ) 797/2004 του Συμβουλίου.	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
Ενίσχυση των μελισσοκόμων με βάση τον αριθμό των μελισσοσμηνών τους, με σκοπό την αντιμετώπιση του επιπλέον κόστους παραγωγής των προϊόντων της μελισσοκομίας στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους.	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ

Πίνακας 5-10: Δράσεις προγραμμάτων πρωτοβουλιών των μελισσοκομικών συνεταιρισμών στα Μικρά Νησιά του Αιγαίου Πελάγους και αντιστοιχισή τους με Μέτρα του ΠΑΑ

Μέτρο 133: Ενημέρωση – προώθηση των προϊόντων στο πλαίσιο συστημάτων για την ποιότητα τροφίμων

Στο πλαίσιο του Μέτρου 133 δεν είναι επιλέξιμες οι δράσεις ενημέρωσης και προώθησης βιολογικού μελιού και μελισσοκομικών προϊόντων από Μελισσοκομικούς Συνεταιρισμούς που δραστηριοποιούνται στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους.

ΤΟΜΕΑΣ ΑΜΠΕΛΟΥ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥ

Στον αμπελοοινικό τομέα την περίοδο 2001-2008 υλοποιήθηκε το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης των αμπελώνων, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 1493/1999, το οποίο χρηματοδοτήθηκε από τον πρώτο πυλώνα της ΚΓΠ. Το πρόγραμμα συνεχίζεται και στο πλαίσιο εφαρμογής του Καν. (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα στήριξης 2009-2013. Το οικονομικό έτος 2009 απορροφήθηκαν 11.709.932,33 €, που αντιστοιχούσαν σε έκταση 1.082.567 Ha. Το οικονομικό έτος 2010 ο προϋπολογισμός ήταν μηδενικός. Τα επόμενα οικονομικά έτη προβλέπεται να διατεθούν για ενίσχυση τα εξής ποσά: 2.840.000€ το οικονομικό έτος 2011, 4.237.000€ το οικονομικό έτος 2012 και 3.945.000€ το οικονομικό έτος 2013.

Επίσης, από την αμπελοοινική περίοδο 2008-2009 εώς το τέλος της αμπελοοινικής περιόδου 2010-2011, εφαρμόζεται το πρόγραμμα οριστικής εγκατάλειψης αμπελώνων. Το 2008-2009 ενισχύθηκαν 950 παραγωγοί με 6.572.718,96€ για συνολική έκταση 836,474 Ha. Το 2009-2010 ενισχύθηκαν 647 παραγωγοί με 4.394.714,72€, για συνολική έκταση 600,674 Ha. Ο προϋπολογισμός για την περίοδο 2010-2011 ανέρχεται σε 3.600.607€.

Οι δικαιούχοι των ανωτέρω προγραμμάτων εξαιρούνται και δε δύναται να χρηματοδοτηθούν από τις αντίστοιχες δράσεις του ΠΑΑ (Άξονας 1 και Άξονας 2). Ο έλεγχος της μη επικάλυψης δράσεων μεταξύ του πυλώνα Ι και του πυλώνα ΙΙ πραγματοποιείται από τον Οργανισμό Πληρωμής μέσω και των διασταυρωτικών ελέγχων.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα μέτρα που είναι δυνατό να περιλαμβάνουν τα προγράμματα στήριξης του αμπελοοινικού τομέα, σύμφωνα με το άρθρο 103ιγ του Καν. (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου:

ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ (άρθρο 103ιγ του Καν.(ΕΚ) 1234/2007)	**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**
1. Στήριξη στο πλαίσιο του καθεστώτος ενιαίας ενίσχυσης	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
2. Προώθηση	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
3. Αναδιάρθρωση και μετατροπή των αμπελώνων	Ανάλογες δράσεις στο Μέτρο 121 «Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων»
4. Πρώιμος τρύγος	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
5. Ταμεία αλληλοβοήθειας	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
6. Ασφάλιση συγκομιδής	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
7. Επενδύσεις	Ανάλογες δράσεις στο Μέτρο 123^{A} «Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων»
8. Απόσταξη υποπροϊόντων	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ
9. Απόσταξη πόσιμης αλκοόλης	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ.
10. Απόσταξη κρίσης	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ.
11. Χρησιμοποίηση συμπυκνωμένου γλεύκους σταφυλιών	Είναι εκτός επιλεξιμότητας του ΠΑΑ.

Πίνακας 5-10 Επιλέξιμες κατηγορίες παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από την ΚΟΑ οίνου και αντιστοίχισή τους με δράσεις του ΠΑΑ

Στο εθνικό πρόγραμμα στήριξης έχει συμπεριληφθεί το Μέτρο «Αναδιάρθρωση και μετατροπή των αμπελώνων» (οινοποιήσιμων ποικιλιών), ενώ δεν έχει συμπεριληφθεί το Μέτρο «Επενδύσεις».

Κατά συνέπεια οι δράσεις που αφορούν «Αναδιάρθρωση και μετατροπή των αμπελώνων», όπως περιγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί και χρηματοδοτούνται από τον Πυλώνα Ι, δε θα είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του Μέτρου 121, ενώ δράσεις που αφορούν «Επενδύσεις» θα χρηματοδοτούνται από τον Πυλώνα ΙΙ και θα είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του Μέτρου 123Α, όπως αυτές ορίζονται και περιγράφονται στο τεχνικό δελτίο του μέτρου. Επίσης δεν παρατηρείται επικάλυψη μεταξύ της δράσης «Κατασκευή αναβαθμίδων» και του υπομέτρου «Προστασία φυτοφρακτών και αναβαθμίδων» του Μέτρου 216 «Στήριξη για μη

παραγωγικές επενδύσεις» του ΠΑΑ, το οποίο αφορά στην αποκατάσταση αναβαθμίδων, οι οποίες έχουν υποστεί σοβαρές ζημιές.

ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΜΠΕΛΩΝΩΝ	
α/α	**ΔΡΑΣΕΙΣ**
1.	Εκρίζωση και προετοιμασία εδάφους – επαναφύτευση (βάσει δικαιώματος συμπεριλαμβανόμενης και της γεωγραφικής επανατοποθέτησης των αμπελώνων για λόγους ποιοτικής βελτίωσης).
2.	Φύτευση αμπελώνων ((βάσει δικαιώματος συμπεριλαμβανόμενης και της γεωγραφικής επανατοποθέτησης των αμπελώνων για λόγους ποιοτικής βελτίωσης).
3.	Επανεμβολιασμός (για την ποικιλιακή μετατροπή των αμπελώνων)
4.	Βελτίωση ορισμένων τεχνικών διαχείρισης των αμπελουργικών εκτάσεων, που αναλύονται σε α) υποστύλωση, β) κατασκευή αναβαθμίδων

Πίνακας 5-11 Δράσεις που αφορούν την αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων, μέσω ΚΟΑ αμπελοοινικού τομέα

ΚΑΠΝΟΣ

Βάσει του Καν. (ΕΚ) 2182/2002 χρηματοδοτείται Πρόγραμμα Δράσεων Μετατροπής της Καπνοκαλλιέργειας με δράσεις αναδιάρθρωσης της παραγωγής και στροφής σε νέες καλλιέργειες. Οι νομικές δεσμεύσεις του Μέτρου 3 «Διαφοροποίηση Γεωργικών Δραστηριοτήτων» του ανωτέρω προγράμματος ανέρχονται σε 6.794.715,46€ και είναι ενταγμένοι 269 καπνοκαλλιεργητές που στρέφονται στην κτηνοτροφία. Οι επιλέξιμες δράσεις του μέτρου αφορούν την προμήθεια υποδομών και εξοπλισμού για κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις και την προμήθεια ζωικού κεφαλαίου (πρόβατα). Μόνο οι δικαιούχοι του εν λόγω μέτρου, που είναι καταγεγραμμένοι από τον αρμόδιο Οργανισμό Πληρωμών (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.) εξαιρούνται μέχρι το τέλος του 2010 από το Μέτρο 121 του ΠΑΑ.

Από το ίδιο πρόγραμμα και συγκεκριμένα μέσω του Άξονα 2 «Δράσεις γενικού ενδιαφέροντος» με νομική βάση τον Καν.(ΕΚ) 2182/2002 χρηματοδοτούνται μελέτες, έρευνες αγοράς και γενικότερα «οριζόντιες σοφτ ενέργειες» που αφορούν τον τομέα του καπνού. Οι νομικές δεσμεύσεις του άξονα ανέρχονται σε 9.949.799,25 και αφορά 33 δικαιούχους στους οποίους ανήκουν ενδεικτικά το ΕΘΙΑΓΕ, Δημοτικές επιχειρήσεις, Αναπτυξιακές Εταιρείες.

Μελέτες, έρευνες αγοράς και γενικότερα «οριζόντιες σοφτ ενέργειες» που αφορούν τον τομέα του καπνού δεν θα είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από την τεχνική βοήθεια του προγράμματος.

ΣΚΛΗΡΟΣ ΣΙΤΟΣ

Βάσει του Καν. (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου καταβάλλεται στήριξη υπό τη μορφή πρόσθετης ενίσχυσης σε γεωργούς οι οποίοι καλλιεργούν και παράγουν σίτο υψηλής ποιότητας, σύμφωνα με το εθνικό καθεστώς ποιότητας του Συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Agro 2.1 και 2.2, για τα έτη 2010, 2011 και 2012.

Για την αποφυγή επικάλυψης μεταξύ πρώτου και δεύτερου πυλώνα, δεν είναι δικαιούχοι της πρόσθετης ενίσχυσης σκληρού σίτου κατά τα έτη 2010, 2011 και 2012 όσοι γεωργοί συγχρηματοδοτούνται για τις ίδιες δράσεις και για το ίδιο έτος ενίσχυσης στο πλαίσιο του Μέτρου 132 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013.

ΤΟΜΕΑΣ ΑΙΓΟΠΡΟΒΕΙΟΥ ΚΡΕΑΤΟΣ

Βάσει του Καν. (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου καταβάλλεται στήριξη υπό τη μορφή πρόσθετης ενίσχυσης σε γεωργούς ορεινών και μειονεκτικών περιοχών οι οποίοι διατηρούν αιγοπρόβατα, για τα έτη 2010, 2011 και 2012.

Για την αποφυγή επικάλυψης μεταξύ πρώτου και δεύτερου πυλώνα, δεν είναι δικαιούχοι της πρόσθετης ενίσχυσης αιγοπροβάτων κατά τα έτη 2010, 2011 και 2012 όσοι γεωργοί συγχρηματοδοτούνται για τις ίδιες δράσεις και για το ίδιο έτος ενίσχυσης στο πλαίσιο του Μέτρου 214, Δράση 3.1 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013.

5.2.3. Ταμείο Αγροτικής Επιχειρηματικότητας

Στην παρούσα περίοδο οικονομικής κρίσης, οι επενδύσεις στο γεωργικό τομέα έχουν σημειώσει κατακόρυφη πτώση. Κρίνεται, λοιπόν, επιτακτική η ανάγκη στήριξης όλων αυτών που εμπλέκονται σε γεωργικές δραστηριότητες και επιθυμούν να ανακάμψουν επενδύοντας σε αυτές, μέσω της χορήγησης από τις τράπεζες χαμηλότοκων βραχυπρόθεσμων και μεσομακροπρόθεσμων δανείων.

Η δημιουργία ενός μέσου χρηματοοικονομικής τεχνικής που θα χρηματοδοτηθεί από το ΕΓΤΑΑ - (**Ε**υρωπαϊκό **Γ**εωργικό **Τ**αμείο **Α**γροτικής **Α**νάπτυξης) θα επιτρέψει, μεταξύ των άλλων, την ενίσχυση της ρευστότητας, την οικονομική ανάπτυξη σε περιφερειακό επίπεδο, την ανάπτυξη του αγροδιατροφικού τομέα, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, τον εκσυγχρονισμό γεωργικών εκμεταλλεύσεων, την αύξηση προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων, την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και τη διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες.

Για την υλοποίηση των ανωτέρω προτείνεται η σύσταση «Ταμείου Αγροτικής Επιχειρηματικότητας» , εφεξής καλούμενο «Ταμείο», σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανονισμών (ΕΚ) 1698/2005 (άρθρο 71) και 1974/2006 (άρθρα 50-52) όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν. Το εν λόγω Ταμείο θα συσταθεί ως ανεξάρτητη χρηματοοικονομική μονάδα, με ειδικό κωδικό, εντός της ΕΤΕΑΝ Α.Ε. (**Ε**θνικό **Τ**αμείο **Ε**πιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης ΑΕ). Η ΕΤΕΑΝ ΑΕ θα είναι ο διαχειριστής του Ταμείου και θα λειτουργήσει ως ενδιάμεσος φορέας για τη χορήγηση χαμηλότοκων δανείων από χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

Η ΕΤΕΑΝ ΑΕ θα καταρτίσει την επενδυτική στρατηγική και θα δημοσιεύσει ανοιχτή πρόσκληση προς τους χρηματοοικονομικούς και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Επιπλέον θα αξιολογήσει και θα επιλέξει τους κατάλληλους οργανισμούς που θα συμπράξουν στην υλοποίηση της δράσης, ενώ θα είναι υπεύθυνη για την διαπραγμάτευση των «Συμφωνιών Συνεπένδυσης» με τα χρηματοοικονομικά και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Τέλος θα είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση και την υποβολή τρίμηνων και ετήσιων εκθέσεων καθώς και για τη διεξαγωγή εσωτερικών ελέγχων και συμφωνία λογαριασμών.

Η ΕΤΕΑΝ ΑΕ διαθέτει την εμπειρία, την τεχνογνωσία και την υποδομή για την διαχείριση του εν λόγω Ταμείου και την αποτελεσματική υλοποίηση και παρακολούθηση των επενδύσεων ενταχθούν σ΄αυτό. Η ίδρυση και λειτουργία της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ συγχρηματοδοτήθηκε από το Γ' ΚΠΣ και σήμερα έχει μετοχικό κεφάλαιο περίπου 1,7 δις €. Λειτουργεί ως ανώνυμη εταιρεία με κύριο και μοναδικό μέτοχο το Ελληνικό Δημόσιο (μέτοχοι είναι το Υπ. Οικονομικών και το Υπ. Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας) και είναι υπό την εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος ως ειδικό χρηματοδοτικό ίδρυμα. Έως σήμερα έχει ενισχύσει

με την μορφή εγγυήσεων και επιδοτήσεων επιτοκίου περισσότερες από 62.500 επιχειρήσεις, με αξία εγγυήσεων περίπου 4,5 δις € (αντίστοιχη αξία δανείων 5,6 δις €). Σύμφωνα με τον ιδρυτικό της νόμο, όπως αυτός ισχύει σήμερα, η ΕΤΕΑΝ ΑΕ δύναται επιπλέον να διαχειρίζεται και να υλοποιεί προγράμματα που χρηματοδοτούνται από τον Κρατικό προϋπολογισμό ή το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, κοινοτικά και διακρατικά προγράμματα ή χρηματοδοτικά μέσα. Επιπλέον, η ΕΤΕΑΝ ΑΕ πέρα από την εμπειρία της στην διαχείριση Κοινοτικών προγραμμάτων έχει αναπτύξει συνεργασίες και με πολυμερείς ευρωπαϊκούς φορείς, όπως με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων για την παροχή αντεγγυήσεων, στην έρευνα αγοράς και ανάλυση του χρηματοδοτικού κενού για τον σχεδιασμό του Jeremie στην Ελλάδα, στην συμμετοχή διεθνών μελετών (π.χ. Interreg, Med).

Το Ταμείο αυτό, τη διαχείριση του οποίου θα αναλάβει η ΕΤΕΑΝ ΑΕ, θα στοχεύει στη χορήγηση δανείων από τις τράπεζες με ευνοϊκότερους όρους, στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και θα επιταχύνει την απορρόφηση των πόρων του ΕΓΤΑΑ, από το οποίο και θα χρηματοδοτηθεί. Πρόσθετα το εν λόγω Ταμείο θα διέπεται από ειδικούς κανόνες εφαρμογής οι οποίοι προβλέπουν, ιδίως, την τήρηση χωριστών λογαριασμών. Έτσι επιτρέπεται η διάκριση μεταξύ των νέων πόρων που επενδύονται στο Ταμείο, περιλαμβανομένων εκείνων που εισφέρει το ΕΓΤΑΑ, και των αρχικών πόρων του.

Η ΕΤΕΑΝ ΑΕ θα υποβάλλει στην Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΥΔ-ΠΑΑ) επιχειρηματικό σχέδιο στο οποίο θα προσδιορίζει, μεταξύ άλλων, την αγορά-στόχο, τα κριτήρια, τους όρους και τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης, τον προϋπολογισμό του Ταμείου, το ιδιοκτησιακό καθεστώς και τους εταίρους συγχρηματοδότες, τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα, την εμπειρία και την ανεξαρτησία των διαχειριστών, το καταστατικό του Ταμείου, την αιτιολόγηση και την προβλεπόμενη χρήση της συνεισφοράς του ΕΓΤΑΑ, την πολιτική εξόδου από τις επενδύσεις και τους κανόνες εκκαθάρισης του Ταμείου, περιλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης των πόρων που μπορούν να καταλογιστούν στη συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ. Το επιχειρηματικό σχέδιο θα αξιολογηθεί και η εφαρμογή του θα παρακολουθείται από την ΕΥΔ-ΠΑΑ.

Οι όροι και οι προϋποθέσεις που διέπουν τη συνεισφορά του ΠΑΑ στο Ταμείο, περιλαμβανομένων των παραδοτέων, καθώς και οι διατάξεις περί επενδυτικής στρατηγικής και σχεδιασμού, παρακολούθησης της εφαρμογής, πολιτικής εξόδου από τις επενδύσεις και εκκαθάρισης, θα καθορίζονται σε συμφωνία χρηματοδότησης,

η οποία συνάπτεται μεταξύ, αφενός του Ταμείου και αφετέρου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Η χρηματοδότηση του εν λόγω Ταμείου θα γίνει από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης και πιο συγκεκριμένα οι πιστώσεις θα προέρχονται από τα παρακάτω μέτρα:

Μέτρο 121:	100.000.0000 € **(Δ.Δ.)**	⟶	71.490.0000 € **(Κ.Σ.)**
Μέτρο 123Α:	30.000.0000 € **(Δ.Δ.)**	⟶	21.447.0000 € **(Κ.Σ.)**
Μέτρο 311:	3.000.0000 € **(Δ.Δ.)**	⟶	2.189.100 € **(Κ.Σ.)**
Μέτρο 312:	3.000.0000 € **(Δ.Δ.)**	⟶	2.189.100 € **(Κ.Σ.)**
Μέτρο 313Β:	14.000.0000 € **(Δ.Δ.)**	⟶	10.215.800 € **(Κ.Σ.)**

Στο πλαίσιο αυτό, το Ελληνικό Δημόσιο θα μεταφέρει τα κεφάλαια στην ΕΤΕΑΝ ΑΕ, ώστε η τελευταία να λειτουργήσει ως κεντρικός οργανισμός διαχείρισης χρηματοοικονομικών εργαλείων / προγραμμάτων με σκοπό την υποβοήθηση στη χρηματοδότηση υποψήφιων και υφιστάμενων επενδυτών του αγροτικού τομέα. Τα προσφερθέντα κεφάλαια από τα μέτρα 121, 123Α, 311, 312 και 313Β του ΠΑΑ ύψους **150 εκατ. €,** θα καταβληθούν από το ΕΓΤΑΑ (μέσω του ΟΠΕΚΕΠΕ) σε έντοκο τραπεζικό λογαριαμό της ΕΤΕΑΝ ΑΕ, ως άμεση χρηματοδοτική συνεισφορά. Το ανωτέρω ποσό θα καταβληθεί σε πέντε τουλάχιστον πληρωμές αντίστοιχες των Μέτρων του ΠΑΑ και σε συνδυασμό με ιδιωτικά κεφάλαια των πιστωτικών ιδρυμάτων, θα διατεθούν για δάνεια με ευνοϊκούς όρους προς τους δικαιούχους που θα ενταχθούν στα εν λόγω μέτρα, οπότε θα διατεθούν πολλαπλάσιες πιστώσεις σε σχέση με τις αρχικές.

Οι πόροι του ΕΓΤΑΑ, που πληρώνονται στο Ταμείο, εκτός των διοικητικών δαπανών του, θα πρέπει να χορηγηθούν σε δικαιούχους για τουλάχιστον μία φορά μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2015, σε διαφορετική περίπτωση θα πρέπει να επιστραφούν. Οι πόροι του ΕΓΤΑΑ που ικανοποιούν τους προαναφερθέντες όρους και που θα είναι στη διάθεση του Ταμείου μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2015 ή θα αποπληρωθούν στο Ταμείο μετά από αυτόν τον όρο ή θα επαναχρησιμοποιηθούν από το Ταμείο προς όφελος μεμονωμένων επιχειρήσεων.

Το διαχειριστικό κόστος του Ταμείου δεν θα υπερβαίνει το 3% του κατατεθειμένου κεφαλαίου σε έναν ετήσιο μέσο όρο κατά τη διάρκεια του ΠΑΑ σύμφωνα με το άρθρο 51, παράγραφο 5 του κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής.

Η έναρξη χορήγησης δανείων του Ταμείου ξεκινά το έτος 2011 και λήγει με την συμπλήρωση του έτους 2015.

Η υλοποίηση της δανειοδότησης μέσω του Ταμείου θα ακολουθεί τα πρότυπα και την εμπειρία της ΕΤΕΑΝ ΑΕ, λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη τις ιδιαιτερότητες του γεωργικού τομέα, την αποστολή, τον σκοπό και τους στόχους του Ταμείου, τους στόχους των επιμέρους μέτρων, τη Συμφωνία Χρηματοδότησης, τις συστάσεις της Επενδυτικής Επιτροπής καθώς επίσης και το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που θα διέπει το Ταμείο.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες/προϊόντα, οι προϋποθέσεις ένταξης καθώς και οι λοιπές λεπτομέρειες θα καθορίζονται από το Ταμείο, με βάση τις ανάγκες της αγοράς, όπως αυτές διαμορφώνονται κάθε φορά καθώς και τις δράσεις των μέτρων που υλοποιούνται μέσω του ΠΑΑ.

Τα κριτήρια επιλογής και οι προϋποθέσεις για ενίσχυση ορίζονται ως εξής:

- ωφελούμενοι θα είναι όσοι έχουν ενταχθεί σε δράσεις των μέτρων 121, 123Α, 311, 312 και 313Β του ΠΑΑ

- τα δάνεια για τα οποία θα χορηγείται χαμηλό επιτόκιο δανεισμού θα αφορούν επενδύσεις που εμπίπτουν σε δράσεις των εν λόγω μέτρων

- χαμηλότοκα δάνεια θα χορηγούνται σε επιχειρήσεις κατά την εγκατάσταση, τα πρώτα στάδια λειτουργίας ή κατά την ανάπτυξή τους και μόνο σε δραστηριότητες που θεωρούνται οικονομικά βιώσιμες. Η αξιολόγηση της οικονομικής βιωσιμότητας θα λαμβάνει υπόψη όλες τις πηγές εισοδήματος των εν λόγω επιχειρήσεων (σύμφωνα με τον Κανονισμό 1974/2006 Άρθρο 51 Παρ. 3)

- δεν θα παρέχονται χαμηλότοκα δάνεια σε επιχειρήσεις που βρίσκονται σε δυσχέρεια (σύμφωνα με τον Κανονισμό 1974/2006 Άρθρο 51 Παρ. 3), κατά την έννοια των κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων

- η ένταση ενίσχυσης που θα υπολογίζεται ως ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης δεν θα υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που τίθενται στις δράσεις των ανωτέρω μέτρων

- τα χαμηλότοκα δάνεια που θα χορηγούνται σε μεμονωμένες επιχειρήσεις υπόκεινται στις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 ή στους κοινοτικούς κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

Η γραμμή διαχωρισμού με τα διαρθρωτικά ταμεία εξασφαλίζεται από το γεγονός ότι το Ταμείο που θα συσταθεί απευθύνεται μόνο σε δικαιούχους των μέτρων του ΠΑΑ.

5.3. Απαιτούμενα στοιχεία για τους άξονες και τα μέτρα

5.3.1. Άξονας 1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας

Ο Άξονας «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας» έχει τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα στο ΠΑΑ 2007-2013 δεσμεύοντας το 46,1 %των πόρων. Οι ομάδες μέτρων, τα μέτρα και οι δράσεις που θα προωθηθούν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου άξονα λαμβάνουν υπόψη τη στρατηγική της Λισσαβόνας και την ανάγκη συμπληρωματικότητας των δράσεων με έργα άλλων κοινοτικών ταμείων όπως του ΕΤΠΑ, του ΤΣ και του ΕΚΤ, καθώς και με άλλα έργα του ΕΓΤΑΑ.

Ο Άξονας λειτουργεί συμπληρωματικά με τους άλλους Άξονες εξυπηρετώντας κατά προτεραιότητα τον πρώτο γενικό στόχο του Προγράμματος. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα αποτελεί ουσιώδη προϋπόθεση για τη διατήρηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής στις αγροτικές περιοχές. Παρά τη σημαντική μείωση της απασχόλησης στο πρωτογενή τομέα απασχολείται το 12,6% των απασχολουμένων της χώρας ενώ αν εξαιρεθούν τα μεγέθη της απασχόλησης της Περιφέρειας Αττικής το ποσοστό αυτό είναι σημαντικά υψηλότερο.

Η πολυαπασχόληση και η δημιουργία θέσεων εργασίας στους άλλους τομείς της οικονομίας είναι δεδομένο ότι δεν επαρκούν για να μειώσουν τις επιπτώσεις στην οικονομική και κοινωνική συνοχή που θα δημιουργούσε μια μαζική έξοδο από τον πρωτογενή τομέα στις αγροτικές περιοχές.

Η φυτική και ζωική παραγωγή αποτελεί το βασικό τροφοδότη σε πρώτη ύλη του σημαντικότερου κλάδου της ελληνικής μεταποίησης που είναι η βιομηχανία τροφίμων, ενώ σημαντικές είναι και οι διακλαδικές σχέσεις που δημιουργούν τα μη εδώδιμα προϊόντα (καπνός, βαμβάκι).

Οι διαπιστώσεις αυτές που προκύπτουν από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και παρουσιάζονται σε κωδικοποιημένη μορφή στη SWOT ανάλυση που προηγήθηκε εξηγούν και τη μεγάλη χρηματοδοτική βαρύτητα που έχει ο Άξονας 1, ιδιαίτερα σε μια περίοδο που η ανάγκη εκσυγχρονισμού του τομέα και η προσαρμογή του στα νέα δεδομένα γίνεται επιτακτικότερη από ποτέ, λόγω της περαιτέρω απελευθέρωσης του παγκόσμιου εμπορίου γεωργικών προϊόντων που θα έχει σαν συνέπεια την άρση κάθε είδους επιδότησης στο προϊόν και την παραγωγή.

Κατά συνέπεια, η δυνατότητα του Έλληνα παραγωγού να αντιμετωπίσει το διεθνή ανταγωνισμό καθίσταται όρος «επιβίωσής» του. Οι παρεμβάσεις του Άξονα στοχεύουν στη δημιουργία ενός ανταγωνιστικού πρωτογενή τομέα και ειδών διατροφής μέσω του εκσυγχρονισμού των παραγωγικών μονάδων (γεωργικές εκμεταλλεύσεις, δασοκομικές εκμεταλλεύσεις, ΜΜΕ πρώτης μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων), την βελτίωση της ποιότητας των

παραγόμενων προϊόντων, την εισαγωγή και διάχυση γνώσης και της καινοτομίας μέσω επενδύσεων στο ανθρώπινο, ζωικό και φυτικό κεφάλαιο.

Οι παρεμβάσεις του Άξονα αποτελούν την εξειδίκευση της πρώτης κατευθυντήριας γραμμής των ευρωπαϊκών κατευθυντήριων γραμμών για την Αγροτική Ανάπτυξη της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013, κατάλληλα προσαρμοσμένες στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ελληνικής γεωργίας όπως αυτά συντίθενται από το ανθρώπινο κεφάλαιο, τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της παραγωγής και το επίπεδο υποδομών.

Οι παρεμβάσεις του Άξονα διαρθρώνονται σε τρεις επιμέρους μείζονες θεματικές ενότητες κατ' αντιστοιχία με το περιεχόμενο του Κανονισμού 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, που είναι:

Ανθρώπινο κεφάλαιο

Επιχειρηματικότητα – Καινοτομία

Ποιότητα

(1) Ανθρώπινο κεφάλαιο

Το ανθρώπινο δυναμικό και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των απασχολουμένων στον τομέα αποτελούν ένα από τα βασικότερα διαρθρωτικά του προβλήματα και απαιτούν τη λήψη μέτρων για την άμβλυνσή τους.

Τόσο η δημογραφική σύνθεση των απασχολούμενων όσο και το μορφωτικό τους επίπεδο ενέχουν υψηλό βαθμό προβληματικότητας. Το 83,8% των απασχολουμένων δεν έχει ολοκληρώσει κύκλο σπουδών πέραν της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (69,5% είναι απόφοιτοι δημοτικού, το 14,3% έχει τελειώσει μερικές τάξεις του δημοτικού ή δεν έχει καμία εκπαίδευση), το 15% είναι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης ή των τριών τάξεων της μέσης εκπαίδευσης και μόλις το 1,2% έχει τριτοβάθμια εκπαίδευση).

Εντονότατο είναι το πρόβλημα «διαδοχής» αφού η αναλογία των γεωργών ηλικίας μικρότερης των 35 ετών έναντι των γεωργών ηλικίας άνω των 55 ετών βρίσκεται στο 0,13 αντικατοπτρίζοντας εύλογα το πρόβλημα γήρανσης σε μια περίοδο που η γνώση αποτελεί βασική προϋπόθεση για την «ανταγωνιστικότητα».

Κατά συνέπεια, για το θέμα του «ανθρωπίνου δυναμικού» τίθενται δυο προτεραιότητες: η πρώτη αφορά στην ανάγκη εξισορρόπησης, στο μέτρο που αυτό είναι δυνατό αλλά και επιθυμητό, της σχέσης εξόδου – εισόδου στο «γεωργικό επάγγελμα» και η δεύτερη αφορά στο θέμα της βελτίωσης του επιπέδου των γνώσεων (μέσω ενός συνδυασμού παρεμβάσεων που στοχεύει σε επιμέρους κατηγορίες «ομάδων στόχων» μέσω διαφόρων ενεργειών που είναι η κατάρτιση, η ενημέρωση, η μεταφορά τεχνογνωσίας κ.ά., ενέργειες οι οποίες θα υλοποιηθούν αποκλειστικά με τη συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ).

Οι προτεραιότητες αυτές θα εξυπηρετηθούν μέσω των αναγκαίων μέτρων που είναι :

Ι) ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΑΠΟΣΚΟΠΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ.

Τα μέτρα 112 «Εγκατάσταση Νέων Γεωργών» και 113 «Πρόωρη Συνταξιοδότηση» στοχεύουν στην άμβλυνση δυο διαρθρωτικών προβλημάτων της ελληνικής γεωργίας, που είναι η πληθυσμιακή ανανέωση των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα, αλλά και η αύξηση του μέσου μεγέθους των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Η στροφή προς την επιχειρηματική γεωργία προϋποθέτει οικονομίες κλίμακας και τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των συντελεστών παραγωγής. Ο μικρός και κατακερματισμένος «γεωργικός κλήρος» λειτουργεί ανασταλτικά για την επιδίωξη αυτή.

Με το μέτρο 114 «Χρήση Υπηρεσιών Παροχής Γεωργικών Συμβουλών Στην Εκμετάλλευση Και Παροχή Δασοκομικών Συμβουλών» επιδιώκεται η παροχή τεκμηριωμένων συμβουλών προς τον παραγωγό σε κρίσιμους τομείς όπως το περιβάλλον η οργάνωση και διοίκηση της εκμετάλλευσης, καθώς και οι τάσεις στις διεθνείς αγορές.

Η πρόσφατη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ δημιουργεί για την ευρωπαϊκή γεωργία ένα περιβάλλον προσανατολισμένο στις απαιτήσεις της αγοράς. Η εξοικείωση με το νέο περιβάλλον και η προσαρμογή στα νέα δεδομένα προϋποθέτουν «γνώση» και τεχνογνωσία, που μπορεί να «μεταδοθεί» μέσω της δημιουργίας ενός αξιόπιστου συστήματος παροχής γεωργικών συμβουλών.

(2) Επιχειρηματικότητα – Καινοτομία

Η βελτίωση των οικονομικών επιδόσεων, η αύξηση της προστιθέμενης αξίας της γεωργικής, της δασοκομικής παραγωγής και της παραγωγής ειδών διατροφής μπορεί να προέλθει μέσω της αξιοποίησης νέων αγορών, τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και της δασοκομίας, την ενοποίηση της αλυσίδας των γεωργικών προϊόντων και των ειδών διατροφής, τη διευκόλυνση της καινοτομίας και της πρόσβασης στην έρευνα και ανάπτυξη και, τέλος, μέσω της αύξησης της χρήσης των ΤΠΕ σε όλο το φάσμα της παραγωγής/ μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων. Απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη των επιδιώξεων αυτών είναι η ύπαρξη κατάλληλων υποδομών που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη και την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας. Τα μέτρα του Άξονα, που συμβάλλουν στην επίτευξη των επιδιώξεων αυτών είναι:

ΙΙ) ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΑΠΟΣΚΟΠΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ.

Τα μέτρα 121 «Εκσυγχρονισμός Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων» και 122 «Βελτίωση Της Οικονομικής Αξίας Των Δασών» στοχεύουν στην αναδιάρθρωση και στον εκσυγχρονισμό των γεωργικών και δασικών εκμεταλλεύσεων. Για μεν τα δάση, με δεδομένη τη μικρή «παραγωγική» τους σημασία, αλλά με αντιστρόφως ανάλογη την «οικολογική» σημασία τους, η έμφαση θα δοθεί στην ενθάρρυνση επενδύσεων που

στοχεύουν τόσο στη βελτίωση της παραγωγικής τους ικανότητας όσο και στην «ενίσχυση» - προστασία – ανάδειξη του πολυλειτουργικού τους ρόλου.

Σε ότι αφορά στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, η αύξηση της παραγωγικότητας που είναι αναγκαία, και η μεγέθυνση της οικονομικής απόδοσης δεν προϋποθέτει κατ' ανάγκη και αύξηση της παραγωγής. Οι επενδύσεις αποσκοπούν στην εισαγωγή νέων τεχνολογιών, στη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων, στη διευκόλυνση για την αναδιάρθρωση της παραγωγής, στη στροφή σε νέες καλλιέργειες, και την παραγωγή πρώτων υλών όπως τα βιοκαύσιμα.

Το μέτρο 123 «Αύξηση Της Αξίας Των Γεωργικών Και Δασοκομικών Προϊόντων» στοχεύει στον εκσυγχρονισμό των ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στην πρώτη μεταποίηση και στην εμπορία γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων.

Η βιομηχανία τροφίμων αποτελεί τον πλέον δυναμικό και ταχέως αναπτυσσόμενο κλάδο της ελληνικής μεταποίησης και απορροφά το μεγαλύτερο όγκο της γεωργικής παραγωγής. Ένας ισχυρός και ανταγωνιστικός αγροδιατροφικός τομέας αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για τη δημιουργία / διατήρηση θέσεων απασχόλησης και ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές.

Η εισαγωγή καινοτόμων μεθόδων παραγωγής, η διαρκής ανανέωση του μηχανολογικού και τεχνολογικού εξοπλισμού, η διαφύλαξη των υψηλότερων ποιοτικών προτύπων για τα παραγόμενα τρόφιμα αποτελούν σημαντικές παραμέτρους ιδιαίτερα για τις ΜΜΕ του κλάδου για να παραμείνουν ανταγωνιστικές.

Κατ' αντιστοιχία, η αξιοποίηση του δασικού πλούτου μπορεί σαν οικονομική δραστηριότητα να έχει μικρή συμβολή στην οικονομία της χώρας, αλλά αποτελεί μια πηγή δημιουργίας θέσεων εργασίας στις ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές της χώρας. Η προμήθεια σύγχρονου τεχνολογικού και μηχανολογικού εξοπλισμού τόσο για τη συγκομιδή όσο και την επεξεργασία των δασικών προϊόντων είναι απαραίτητη για τη συνέχιση της λειτουργίας του περιορισμένου αριθμού επιχειρήσεων αλλά του σχετικά μεγάλου[23] αριθμού δασεργατών.

Η ύπαρξη σύγχρονων υποδομών αποτελεί σημαντική παράμετρο για την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα. Τα μέτρα 125 «Βελτίωση Και Ανάπτυξη Της Υποδομής Που Σχετίζεται Με Την Ανάπτυξη Και Προσαρμογή Της Γεωργίας Και Της Δασοκομίας» και 126 «Αποκατάσταση Του Γεωργικού Παραγωγικού Δυναμικού Που Έχει Πληγεί Από Φυσικές Καταστροφές Και Εισαγωγή Των Κατάλληλων Δράσεων Πρόληψης» στοχεύουν κατά κύριο λόγο στη βελτίωση της πρόσβασης σε γεωργική και δασική γη, στον αναδασμό και τις έγγειες βελτιώσεις και τη διαχείριση των υδάτων.

Η ορθολογική διαχείριση των υδάτων εστιάζεται στη μείωση των απωλειών ύδατος από τα πεπαλαιωμένα αρδευτικά δίκτυα, αλλά και στην αντικατάσταση των κοστοβόρων και περιβαλλοντικά επιβλαβών γεωτρήσεων μέσω της αύξησης των χώρων συγκέντρωσης/ ταμίευσης των επιφανειακών απορροών. Σε ότι αφορά τις

[23] με βάση τις ιδιαίτερες συνθήκες απασχόλησης των ορεινών περιοχών

δασικές υποδομές η έμφαση δίνεται σε δράσεις, που θα επιτρέψουν την ορθολογική διαχείριση αλλά και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα.

Τέλος, σαν απόρροια και της κλιματικής αλλαγής έχουν αυξηθεί σημαντικά οι ζημιές στην πρωτογενή παραγωγή από ακραία καιρικά φαινόμενα είτε πρωτογενώς (πλημμύρες, παγετοί), είτε δευτερογενώς (αύξηση των δασικών πυρκαγιών) λόγω της επικράτησης για μεγάλα χρονικά διαστήματα υψηλών θερμοκρασιών. Η μείωση των επιπτώσεων από τις καταστροφές στο εισόδημα του παραγωγού είναι προτεραιότητα, παρέχοντάς του τη δυνατότητα να συνεχίσει την άσκηση της γεωργικής και δασικής δραστηριότητας.

(3) Ποιότητα

Τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της ελληνικής γεωργίας δεν επιτρέπουν τη μεγιστοποίηση της γεωργικής παραγωγής για να ανταγωνιστεί την παραγωγή κρατών που διαθέτουν υπερεπάρκεια υδατικών πόρων και μεγάλες πεδινές εκτάσεις. Η στροφή στην ποιοτική παραγωγή επώνυμων και πιστοποιημένων προϊόντων διατροφής που θα επιθυμούν να αγοράσουν οι καταναλωτές με ταυτόχρονη επίτευξη υψηλών περιβαλλοντικών επιδόσεων αποτελεί την ασφαλέστερη επιλογή για τη διασφάλιση της ανταγωνιστικής θέσης των εγχώριων γεωργικών προϊόντων.

Σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον δεν αρκεί να παράγεις χωρίς ταυτόχρονα να διασφαλίζεις και τη διάθεση των προϊόντων στην αγορά. Το εμπόριο των γεωργικών προϊόντων ολοένα και περισσότερο κυριαρχείται από τη παρουσία των μεγάλων πολυεθνικών αλυσίδων λιανικής πώλησης. Η ενίσχυση της αναγνωρισιμότητας των ελληνικών προϊόντων από τον παγκόσμιο καταναλωτή αποτελεί σημαντική παράμετρο για την «τοποθέτηση» των ελληνικών «αγροδιατροφικών» προϊόντων στις έντονα ανταγωνιστικές διεθνείς αγορές.

Στην επίτευξη των ανωτέρω επιδιώξεων θα συμβάλλουν τα μέτρα:

III) ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΑΠΟΣΚΟΠΟΥΝ ΣΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.

Τα μέτρα 131 «Εκπλήρωση Των Προτύπων Με Βάση Την Κοινοτική Νομοθεσία», 132 «Συμμετοχή Των Γεωργών Σε Συστήματα Για Την Ποιότητα Τροφίμων» και 133 «Δραστηριότητες Ενημέρωσης Και Προώθησης» στοχεύουν στη διασφάλιση της παραγωγής «πιστοποιημένων» γεωργικών προϊόντων που θα παρέχουν εγγυήσεις στον καταναλωτή για την ποιότητα και τη διαδικασία παραγωγής τους, την ενημέρωση του καταναλωτή για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των προϊόντων αυτών έτσι ώστε αφενός να γνωρίζει «τι τρώει» και αφετέρου να είναι πρόθυμος να επωμισθεί ένα μεγαλύτερο κόστος για την αγορά των προϊόντων αυτών αφού το συνολικό κόστος σε σχέση με την «αξία του προϊόντος» (“value for money”) διαμορφώνεται σε ικανοποιητικά επίπεδα.

Με βάση τα ανωτέρω οι ειδικοί στόχοι του Άξονα αφορούν:

στην αναστροφή της ηλικιακής διάρθρωσης και του μικρού μέσου μεγέθους των γεωργικών εκμεταλλεύσεων

στην αναδιάρθρωση και ανάπτυξη των επιχειρηματικών δομών μέσω της προώθησης του τεχνολογικού εξοπλισμού και της καινοτομίας

στην αναβάθμιση και βελτίωση των υποδομών του πρωτογενή τομέα

στην ανάπτυξη δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού για την προσαρμογή του στις νέες απαιτήσεις

Κοινοί Δείκτες Αποτελεσμάτων - Άξονας 1: Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας του τομέα της Γεωργίας και της Δασοκομίας

Η υλοποίηση του παρεμβάσεων που περιλαμβάνονται στον Άξονα 1 αναμένεται να έχει τα ακόλουθα αποτελέσματα:

	ΑΞΟΝΑΣ 1										
		Αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας στις στηριζόμενες εκμεταλλεύσεις/ επιχειρήσεις (ΕΥΡΩ)									
		Εγκατάσταση Νέων Γεωργών 112	Πρόωρη συνταξιοδότηση γεωργών και γεωργικών εργατών 113	Χρήση υπηρεσιών παροχής γεωργικών συμβουλών στην εκμετάλλευση και παροχή δασοκομικών συμβουλών 114	Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων 121	Βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών 122	Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων 123	Βελτίωση και ανάπτυξη της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη και προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας 125	Εκπλήρωση των προτύπων με βάση την κοινοτική νομοθεσία 131	Όγκος αποθηκευμένου ύδατος (για ταμιευτήρες) (Κυβικά μέτρα 125	Βελτιούμενη έκταση (για έργα αρδευτικών δικτύων) (στρέμματα) 125
ΑΠΟ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΠΑΑ		9.507.944	1.541.488	513.713	33.341.329		16.555.647	26.250.690	410.922	90.000.000	510.000
ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ					6.118.307		918.692				
ΣΥΝΟΛΟ		9.507.944	1.541.488	513.713	39.459.636		17.474.339	26.250.690	410.922	90.000.000	510.000

	ΑΞΟΝΑΣ 1									
	Αριθμός εκμεταλλεύσεων/ επιχειρήσεων που εισάγουν νέα προϊόντα και /ή νέες τεχνικές				Αξία αγροτικής παραγωγής που καλύπτεται από αναγνωρισμένο σήμα ποιότητας/ πρότυπο			Αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που εισέρχονται στην αγορά		
	Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων 121	Βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών 122	Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων 123	124	Εκπλήρωση των προτύπων με βάση την κοινοτική νομοθεσία 131	Συμμετοχή γεωργών σε συστήματα για την ποιότητα τροφίμων 132	Δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης 133	141		142
ΑΠΟ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΠΑΑ	1465		170	-	30	120	120	*		*
ΑΠΟ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΝΕΩΝ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ	270		5							
ΣΥΝΟΛΟ	1735		175							

*Ο δείκτης αναφέρεται σε Μέτρα τα οποία δεν προβλέπεται να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του ΠΑΑ της Ελλάδας

5.3.1.1. Μέτρα που αποσκοπούν στην προαγωγή της γνώσης και στη βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού

5.3.1.1.1. Δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένης της διάδοσης επιστημονικών γνώσεων και καινοτόμων πρακτικών, για τα άτομα που απασχολούνται στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοκομίας

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένης της διάδοσης επιστημονικών γνώσεων και καινοτόμων πρακτικών, για τα άτομα που απασχολούνται στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοκομίας.

Το Μέτρο αυτό καταργείται.

5.3.1.1.2. Εγκατάσταση νέων γεωργών

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Εγκατάσταση νέων γεωργών

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 20 (α) (ii) και 22 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει .

Άρθρα 13 και 14, και σημείο 5.3.1.1.2 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Άρθρα 2(η)(ii) και 4 του Καν.1320/2006

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

112

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Ένα από τα βασικότερα προβλήματα της Ελληνικής Γεωργίας αλλά και των αγροτικών περιοχών είναι η γήρανση του πληθυσμού. Το δημογραφικό πρόβλημα είναι εντονότερο στις ορεινές, μειονεκτικές και νησιωτικές περιοχές, στις οποίες κατά τεκμήριο οι συνθήκες, λόγω των φυσικών μειονεκτημάτων και απομόνωσης είναι δυσμενέστερες. Το γεγονός της προχωρημένης ηλικίας του συνόλου των γεωργών στην χώρα μας αποτελεί τροχοπέδη για διάχυση τεχνογνωσίας, υιοθέτηση νέων πρακτικών, την εφαρμογή καινοτομιών και την προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες συνθήκες στη διεθνή αγορά των «γεωργικών» προϊόντων.

Ήδη μέχρι σήμερα και μετά την εφαρμογή του μέτρου κατά την 2η και 3η Προγραμματική περίοδο έχουν εγκατασταθεί περίπου 30.000 νέοι γεωργοί σε αγροτικές περιοχές με ενασχόληση στην γεωργία γεγονός που συντελεί στην άμβλυνση των ανωτέρω προβλημάτων.

Σκοπός του παρόντος μέτρου του ΠΑΑ είναι η προσέλκυση νέων σε ηλικία ανθρώπων στις αγροτικές περιοχές και η ενασχόληση τους με τη γεωργία, γεγονός που θα συμβάλει θετικά τόσο στην απασχόληση όσο και στη διατήρηση του πληθυσμού στην ύπαιθρο. Η αποτελεσματικότητα της παρέμβασης ενισχύεται από το γεγονός ότι οι «διάδοχοι» πρόωρης συνταξιοδότησης θα είναι κυρίως νέοι γεωργοί, δημιουργώντας έτσι ευνοϊκότερες προϋποθέσεις για την αύξηση του μεγέθους των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που σε συνδυασμό με την υιοθέτηση νέων πρακτικών και καινοτομιών από νέους σε ηλικία ανθρώπους θα συντελέσει ουσιαστικά στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Στόχος του μέτρου είναι η πληθυσμιακή αναζωογόνηση της υπαίθρου με την εγκατάσταση νέων γεωργών μέσω της παροχής κινήτρων προκειμένου να διευκολυνθεί η αρχική τους εγκατάσταση και η διαρθρωτική προσαρμογή των εκμεταλλεύσεων τους με την υποβολή επιχειρηματικού σχεδίου.

ΠΕΔΙΟ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Γεωγραφικό πεδίο

Το Μέτρο θα έχει εφαρμογή στο σύνολο των Περιφερειών της χώρας, με δυνατότητα διαφοροποίησης των κινήτρων με βάση τα φυσικά μειονεκτήματα του τόπου μόνιμης κατοικίας, καθώς και την παραγωγική κατεύθυνση και το συνολικό εισόδημα της γεωργικής εκμετάλλευσης κατά την ολοκλήρωση του επιχειρηματικού σχεδίου.

Δράση

ΕΝΙΑΙΑ ΠΡΙΜΟΔΟΤΗΣΗ ΝΕΩΝ ΓΕΩΡΓΩΝ

Προβλέπεται η στήριξη νέων γεωργών για την εγκατάσταση τους στη γεωργία με τη μορφή χορήγησης κεφαλαίου. Το ύψος της ενίσχυσης καθώς και οι όροι και προϋποθέσεις ένταξης στο καθεστώς περιγράφονται παρακάτω.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 1 του Κανονισμού (Ε.Κ.) αριθ. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, δύναται να ενταχθούν στο Μέτρο γεωργοί οι οποίοι:

Είναι ηλικίας κάτω των 40 ετών κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για στήριξη και εγκαθίσταται για πρώτη φορά σε γεωργική εκμετάλλευση ως αρχηγοί της.

Για τον υπολογισμό της ηλικίας λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία υποβολής της αίτησης του υποψηφίου νέου γεωργού. Η ατομική απόφαση χορήγησης στήριξης για την εγκατάσταση νέων γεωργών εκδίδεται το αργότερο εντός 18 μηνών μετά την εγκατάσταση.

Διαθέτουν επαρκή επαγγελματική ικανότητα, ή την αποκτούν εντός 3ετιας από την ημερομηνία λήψης της ατομικής απόφασης για χορήγηση στήριξης.

Υποβάλλουν επιχειρηματικό σχέδιο για την ανάπτυξη των γεωργικών δραστηριοτήτων τους.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ «ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ» ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ.

«Εγκατάσταση» Νέου Γεωργού νοείται η έναρξη λειτουργίας αγροτικής εκμετάλλευσης μεγέθους απαιτήσεων σε εργασία τουλάχιστον 0,5 Μονάδας Ανθρώπινης Εργασίας (ΜΑΕ), της οποίας είναι νόμιμος κάτοχος και αρχηγός, φυσικό πρόσωπο κάτω των 40 ετών. Ως ΜΑΕ θεωρείται η εργασία που προσφέρεται υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης από φυσικό πρόσωπο κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους, στην γεωργική εκμετάλλευση και αντιστοιχεί με απασχόληση 1.750 ωρών. Η έναρξη λειτουργίας της γεωργικής εκμετάλλευσης προσδιορίζεται κατά περίπτωση ως ακολούθως:

με την απόκτηση ζωικού κεφαλαίου ή μελισσοσμηνών

με την έναρξη μίσθωσης αγροτικών εκτάσεων

με την αγορά αγροτικών εκτάσεων που περιέχουν μόνιμες φυτείες (εφόσον δεν εκμισθώνονται σε τρίτους)

με την ημερομηνία πρωτοκόλλησης της αντίστοιχης ενιαίας δήλωσης εκμετάλλευσης (ΟΣΔΕ)

με την έναρξη καλλιέργειας (σπορά ή φύτευση) ιδιόκτητων εκτάσεων μονοετούς καλλιέργειας.

ΣΥΝΟΨΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ, ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΙΣΧΥΟΝΤΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΝΤΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΧΑΡΙΤΟΣ 36 ΜΗΝΩΝ, ΚΑΙ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ.

Το επιχειρηματικό σχέδιο (σχέδιο δράσης) για την ανάπτυξη των γεωργικών δραστηριοτήτων των Νέων Γεωργών θα προβλέπει τη δημιουργία εκμετάλλευσης προσαρμοσμένης στις εθνικές και κοινοτικές απαιτήσεις. Το επιχειρηματικό σχέδιο διαρθρώνεται σε τρεις φάσεις με βάση το χρονοδιάγραμμα των προβλεπόμενων ενεργειών ως ακολούθως.

Α)Σημείο εκκίνησης

Στο σχέδιο δράσης θα περιγράφεται αναλυτικά η αρχική κατάσταση της γεωργικής εκμετάλλευσης: μέγεθος σε στρέμματα, αριθμός ζώων, συνολικό μέγεθος της εκμετάλλευσης σε ΜΑΕ, κατεύθυνση της εκμετάλλευσης (φυτική, κτηνοτροφική, μικτή - μελισσοκομία), ποιότητα παραγωγής, οικογενειακή και συνολική απασχόληση σε ΜΑΕ. Θα περιλαμβάνει την αναλυτική περιγραφή των επενδύσεων που θα υλοποιηθούν, τη πρόθεση του υποψηφίου για προσφυγή σε υπηρεσίες παροχής συμβουλών καθώς επίσης και κάθε άλλη ενέργεια που θα αναληφθεί με στόχο την επίτευξη των στόχων του σχεδίου.

Β) Ενδιάμεση φάση

Η τήρηση των προϋποθέσεων που σχετίζονται με τις επαγγελματικές ικανότητες θα πρέπει να εκπληρώνεται εντός χρονικής περιόδου η οποία δεν υπερβαίνει τους 36 μήνες από την ημερομηνία λήψης της ατομικής απόφασης για χορήγηση στήριξης, εφόσον χρειάζεται περίοδος προσαρμογής για τη διευκόλυνση της εγκατάστασης του Νέου Γεωργού ή της διαρθρωτικής προσαρμογής της εκμετάλλευσής του

Στο επιχειρηματικό σχέδιο (σχέδιο δράσης) θα προβλέπεται η χορήγηση ενίσχυσης για επενδύσεις που θα πραγματοποιήσουν οι Νέοι Γεωργοί με σκοπό τη συμμόρφωση προς ισχύοντα κοινοτικά πρότυπα όπως προβλέπονται στον Καν. 1782/2003 και εφόσον προσδιορίζονται στο επιχειρηματικό του σχέδιο. Η περίοδος χάριτος εντός της οποίας θα πρέπει να επιτυγχάνεται συμμόρφωση με τα σχετικά πρότυπα δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 36 μήνες από την ημερομηνία εγκατάστασης (άρθρο 26, παρ 1, εδάφιο 3 του Καν(ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει).

Γ) Τελική φάση

Κατά την τελική φάση θα ελέγχεται η επίτευξη των στόχων του επιχειρηματικού σχεδίου και θα πρέπει κατ ελάχιστο να διασφαλίζεται η επίτευξη του στόχου της δημιουργίας γεωργικής εκμετάλλευσης συνολικού μεγέθους μεγαλύτερου της μιας (1) Μονάδας Ανθρώπινης Εργασίας (ΜΑΕ) και εισοδήματος της εκμετάλλευσης μεγαλύτερου του 80% του εισοδήματος αναφοράς (όπως αυτό ορίζεται κάθε φορά) εντός 5 ετών κατά ανώτατο όριο από την ημερομηνία λήψης της ατομικής απόφασης για χορήγηση στήριξης.

Θα προβλέπεται αναθεώρηση του σχεδίου δράσης το ανώτερο τρείς φορές μέχρι την ολοκλήρωση του σε αιτιολογημένες περιπτώσεις και εφόσον δεν επηρεάζεται ο στόχος και η κατεύθυνση της εκμετάλλευσης.

Η συμμόρφωση προς το επιχειρηματικό σχέδιο αξιολογείται από την αρμόδια αρχή εντός πέντε ετών κατ' ανώτατο όριο από την ημερομηνία λήψης της ατομικής απόφασης για τη χορήγηση στήριξης. Σε περίπτωση που τη στιγμή της αξιολόγησης ο νέος γεωργός δεν πληροί τα προβλεπόμενα από το επιχειρηματικό σχέδιο λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου η ήδη χορηγηθείσα στήριξη επιστρέφεται στο σύνολό της ως αχρεωστήτως καταβληθείσα.

ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΧΑΡΙΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ

Θα γίνει χρήση της δυνατότητας περιόδου χάριτος μέχρι 36 μήνες για την τήρηση της προϋπόθεσης απόκτησης επαρκούς επαγγελματικής ικανότητας. Λεπτομέρειες για τη διαδικασία απόκτησης της επαγγελματικής ικανότητας θα καθοριστούν με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Η επαρκής επαγγελματική ικανότητα θα πρέπει να υφίσταται κατά την ημερομηνία εξέτασης του φακέλου υποψηφιότητας, είτε να αποκτηθεί σε διάστημα που δεν υπερβαίνει τους 36 μήνες από την ημερομηνία λήψης της ατομικής απόφασης για χορήγηση στήριξης.

ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΣΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ, Η ΟΠΟΙΑ ΠΑΡΕΧΕΙ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΓΕΩΡΓΟΥΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ

Προβλέπεται η δυνατότητα να συνδυαστούν διάφορα μέτρα του Καν(ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, μέσω του επιχειρησιακού σχεδίου, δίνοντας πρόσβαση του Νέου Γεωργού στα μέτρα αυτά, με την προϋπόθεση της εκπλήρωσης των κριτηρίων επιλογής κάθε μέτρου. Ειδικότερα προβλέπεται η πρόσβαση στα εξής μέτρα:

α. Μέτρο 1.1.4 «Χρήση υπηρεσιών παροχής γεωργικών συμβουλών στην εκμετάλλευση και παροχή δασοκομικών συμβουλών»

β. Μέτρο 1.2.1 «Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων»

γ. Μέτρο 1.3.2. «Συμμετοχή γεωργών σε συστήματα για την ποιότητα τροφίμων»

δ. Μέτρο 1.3.3. «Δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης»

Στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος επιθυμεί τη στήριξη του από τα ανωτέρω μέτρα θα πρέπει να τα αναφέρει στο επιχειρησιακό του σχέδιο με λεπτομερή περιγραφή – τεκμηρίωση της πρότασης.

΄ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το μέγιστο ύψος ενίσχυσης δύναται να ανέρχεται συνολικά σε 40.000 € και το ελάχιστο σε 10.000 € και διαφοροποιείται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια :

Το ύψος της ενίσχυσης διαφοροποιείται ανάλογα με :

α) τον τόπο μόνιμης κατοικίας (κατηγορία περιοχής: ορεινή- μειονεκτική- λοιπές)

β) την παραγωγική κατεύθυνση της εκματάλλευσης κατά την ολοκλήρωση του Επιχειρηματικού Σχεδίου (κτηνοτροφική, φυτική, μικτή - μελισσοκομία)

γ) το συνολικό εισόδημα της γεωργικής εκμετάλλευσης κατά την ολοκλήρωση του Επιχειρηματικού Σχεδίου.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Φορέας Εφαρμογής είναι η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ, του Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με τις Αρμόδιες Περιφερειακές Υπηρεσίες κατά περίπτωση.

ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Το ποσό ενίσχυσης θα καταβάλλεται το ανώτερο σε 3 δόσεις.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 112	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	132.163.311	52.647.981	184.811.292	0	184.811.292
%	71,51%	28,49%	100,00%	0%	100%

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Το συνολικό ποσό των Νομικών Δεσμεύσεων Νέων Γεωργών που αναλήφθηκαν έως 31.12.2006 και θα πληρωθεί στην 4η Προγραμματική Περίοδο εκτιμάται ότι θα ανέλθει στο ποσό των 30.000.000€ που περιλαμβάνονται στο ποσό των 185.000.000€. Σύμφωνα με τα άρθρα 2 παρ. η (ii), 4 και 7, παρ. 2.β του Καν 1320/2006 για τη θέσπιση μεταβατικών κανόνων όσον αφορά στη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης που προβλέπεται από τον Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, «Οι πληρωμές θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΓΤΑΑ»

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός ενισχυθέντων νέων γεωργών	14.000
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	184.811.292

Ο στόχος του Μέτρου καλύφθηκε από την πρώτη προκήρυξή του, με το ποσό των 155 εκ. € Δημόσιας Δαπάνης. Οι δικαιούχοι της 4ης Προγραμματικής Περιόδου ανέρχονται στους 8.500 νέους γεωργούς και οι ανειλημμένες υποχρεώσεις του Μέτρου αφορούν 5.500 δικαιούχους. Ως εκ τούτου δε θα υπάρξουν νέοι δικαιούχοι.

5.3.1.1.3. Πρόωρη συνταξιοδότηση γεωργών και γεωργικών εργατών

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Πρόωρη συνταξιοδότηση γεωργών και γεωργικών εργατών

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 20 (α) (iii) και 23 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 14 και σημείο 5.3.1.1.3 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

113

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Δεδομένης της εφαρμογής της μεταρρύθμισης της ΚΓΠ, από το 2006, σε ότι αφορά την καλλιέργεια του καπνού, παρατηρείται μια μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων καθώς επίσης και του αριθμού των καπνοπαραγωγών. Με αφετηρία την υφιστάμενη κατάσταση το 2005, παρατηρείται ότι το 2009 έχουν σταματήσει την παραγωγή καπνού το 69% των καπνοπαραγωγών (33.925) και οι συνολικά καλλιεργούμενες με καπνό εκτάσεις έχουν μειωθεί κατά 67,2% (31.773 εκτάρια).

Η πρόωρη συνταξιοδότηση των ανωτέρω γεωργών θα συμβάλλει στην άμβλυνση ορισμένων διαρθρωτικών προβλημάτων της Ελληνικής γεωργίας, ιδίως: α) της αντιστροφής της ηλικιακής σύνθεσης, μέσω της μεταβίβασης της εκμετάλλευσής τους σε νεότερους γεωργούς και β) της μεγέθυνσης των εκμεταλλεύσεων.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Το μέτρο αποσκοπεί στην ενθάρρυνση των ηλικιωμένων γεωργών (καπνοπαραγωγών) να αποχωρήσουν από την ενεργό επαγγελματική δραστηριότητα με στόχους:

Τη διαρθρωτική βελτίωση των εκμεταλλεύσεών τους, κυρίως μέσω:

Της εγκατάστασης νεότερων γεωργών και

Της βελτίωσης του μεγέθους τους

Τη διασφάλιση ενός ελάχιστου οικογενειακού εισοδήματος στον αποχωρούντα

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Γεωγραφικό πεδίο: Το σύνολο των αγροτικών περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί καπνοπαραγωγές (βλέπε κεφ. 5 του ΠΑΑ).

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΝΕΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Πρόωρη συνταξιοδότηση αρχηγών – γεωργών

Δικαιούχοι μπορούν να κριθούν γεωργοί αρχηγοί της οικογενειακής εκμετάλλευσης, εφόσον:

Είναι ηλικίας τουλάχιστον 55 ετών και δεν έχουν συμπληρώσει το 63^{ο} έτος της ηλικίας τους.

Έχουν ενεργοποιήσει δικαιώματα καπνού στις καπνοπαραγωγικές περιοχές το 2009.

Έχουν ασκήσει γεωργική δραστηριότητα, τουλάχιστον 10 έτη πριν από το έτος της αποχώρησής τους.

Μεταβιβάζουν σε διάδοχο, στο πρόσωπο του οποίου συντρέχουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στη συνέχεια, το σύνολο της εκμετάλλευσής τους με τουλάχιστον 10ετή μίσθωση.

Σταματούν για πάντα την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας για εμπορικούς σκοπούς.

Ο *διάδοχος* γεωργός θα πρέπει να είναι γεωργός ηλικίας κάτω των 40 ετών και με την μεταβιβασθείσα εκμετάλλευση να αυξάνει το μέγεθος της εκμετάλλευσής του.

ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι Δικαιούχοι αναλαμβάνουν τις ακόλουθες δεσμεύσεις:

να παραμείνουν στο πρόγραμμα για χρονικό διάστημα 10 ετών (περίοδος δέσμευσης)

να παύσουν οριστικά την άσκηση οποιασδήποτε γεωργικής δραστηριότητας για εμπορικούς σκοπούς (όχι μόνο για 10 χρόνια)

Καθ' όλη την περίοδο της δέσμευσής τους θα πρέπει:

Να υποβάλλουν κατ' έτος αίτηση πληρωμής

Να δέχονται και να διευκολύνουν τους ελέγχους που πραγματοποιούν εξουσιοδοτημένα Εθνικά και Κοινοτικά όργανα.

Σημειώνεται ότι η δέσμευση ισχύει μέχρι το τέλος της Προγραμματικής Περιόδου και η συνέχιση της καταβολής ποσοστού των ενισχύσεων προς τους δικαιούχους θα εξαρτηθεί από το αν τα αντίστοιχα μέτρα περιλαμβάνονται και στον προγραμματισμό (κοινοτικοί κανονισμοί, εθνικές προτεραιότητες) της επόμενης προγραμματικής περιόδου.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

α) Στο πλαίσιο του εθνικού συστήματος ασφάλισης των Ελλήνων αγροτών παρέχεται ισόβια σύνταξη γήρατος σε αυτούς όταν συμπληρώνουν το 65ο έτος της

ηλικίας τους. Υπεύθυνος ασφαλιστικός φορέας είναι ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ). Ο ασφαλιστικός φορέας παρέχει στους εν ενεργεία και συνταξιούχους γεωργούς και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

β) Στα πλαίσια εφαρμογής του προγράμματος Πρόωρης Συνταξιοδότησης η χορήγηση της αποζημίωσης σε καμία περίπτωση δε λογίζεται συνταξιοδοτική παροχή ή άλλης μορφής παροχή. Η παροχή αυτή δεν αποτελεί λόγο στέρησης των προϋποθέσεων κτήσεως δικαιώματος σύνταξης στον αγρότη από τον ΟΓΑ. Κατά τη διάρκεια εφαρμογής του μέτρου οι εντασσόμενοι αγρότες και μέχρι το 65ο έτος της ηλικίας τους λογίζονται σαν ενεργοί αγρότες όσον αφορά στα ασφαλιστικά τους δικαιώματα.

γ) Στην περίπτωση συνταξιοδότησης, με βάση το Εθνικό σύστημα, η ενίσχυση για πρόωρη συνταξιοδότηση παύει να χορηγείται.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Μέχρι 10 έτη και μέχρι του 65^{ου} έτους της ηλικίας.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Αρμόδια υπηρεσία για την εφαρμογή του παρόντος μέτρου ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ.

ΕΙΔΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η ενίσχυση υπολογίζεται σε ετήσια βάση και χορηγείται σε ισόποσες μηνιαίες δόσεις, υπό τον όρο ότι πιστοποιείται η τήρηση των δεσμεύσεων από τους δικαιούχους της.

Το ύψος της ετήσιας αποζημίωσης για το δικαιούχο ορίζεται μέχρι 5.000 ΕΥΡΩ.

Όταν μια γεωργική εκμετάλλευση μεταβιβάζεται από περισσότερους του ενός αποχωρούντες γεωργούς, η συνολική στήριξη που χορηγείται για πρόωρη συνταξιοδότηση περιορίζεται στο ποσό που προβλέπεται για έναν αποχωρούντα γεωργό.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 113	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	21.427.157	8.535.626	29.962.783	0	29.962.783
%	71,51%	28,49%	100,00%	0%	100%

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Με τον όρο παλαιά μέτρα νοούνται τα μέτρα που εφαρμόσθηκαν την Γ΄ Προγραμματική Περίοδο στα πλαίσια του Άξονα Ι του ΕΠΑΑ και είναι:

Α) Το μέτρο της πρόωρης συνταξιοδότησης των γεωργών, όπως εφαρμόσθηκε με νομική βάση τον Καν. 2079/92 και

Β) Το μέτρο της πρόωρης συνταξιοδότησης των γεωργών όπως εφαρμόσθηκε με νομική βάση τον Καν. 1257/99.

Τα παλαιά μέτρα (ανειλημμένες υποχρεώσεις) θα εκτελούνται από Εθνικές πιστώσεις.

Συνολικό Εκτιμώμενο Ποσό Ανειλημμένων Υποχρεώσεων: 800 εκατ. ΕΥΡΩ

Δήλωση για τις Κρατικές Ενισχύσεις

Οι υποχρεώσεις από τα Παλαιά Μέτρα της Πρόωρης Συνταξιοδότησης, της προηγούμενης Προγραμματικής Περιόδου, οι οποίες θα εκτελούνται από εθνικές πιστώσεις είναι σύμφωνες με το άρθρο 23 (5) του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Η ενίσχυση για πρόωρη συνταξιοδότηση χορηγείται ως συμπληρωματική σύνταξη λαμβάνοντας υπόψη το ποσό της εθνικής σύνταξης.

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός πρόωρα συνταξιοδοτούμενων γεωργών	1.000*
	Αριθμός πρόωρα συνταξιοδοτούμενων γεωργικών εργατών	**
	Αριθμός εκταρίων που ελευθερώθηκαν	2.000 Ha

**Αφορά νέες εντάξεις δικαιούχων*

***Στο πλαίσιο του Μέτρου δεν πρόκειται να χρηματοδοτηθεί η πρόωρη συνταξιοδότηση γεωργικών εργατών.*

5.3.1.1.4. Χρήση υπηρεσιών παροχής γεωργικών συμβουλών στην εκμετάλλευση και παροχή δασοκομικών συμβουλών

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Χρήση Υπηρεσιών Παροχής Γεωργικών Συμβουλών στη γεωργική εκμετάλλευση και παροχής δασοκομικών συμβουλών

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 20(α) (iv) και 24 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 15, και Παράρτημα ΙΙ, σημείο 5.3.1.1.4 του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

114

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η εφαρμογή εκ μέρους των γεωργών των κανόνων της πολλαπλής συμμόρφωσης αποτελεί κανονιστική υποχρέωση και θα πρέπει να τηρείται από όλους, προκειμένου να μην υποστούν τις προβλεπόμενες από τον Καν. 1782/2003 συνέπειες. Η πολυπλοκότητα των προτύπων αυτών και κυρίως η ανάγκη της διαρκούς βελτίωσης της τήρησής τους και των επιδόσεων των εκμεταλλεύσεών τους προϋποθέτει τη χρήση του συστήματος παροχής γεωργικών συμβουλών, η οποία συνεπάγεται για τον γεωργό πρόσθετες δαπάνες. Για την αντιμετώπιση ενός μέρους των δαπανών αυτών κρίνεται απαραίτητη η στήριξη των γεωργών στο πλαίσιο της παρούσας παρέμβασης. Αντίστοιχης στήριξης θα πρέπει να τύχουν και οι δασοκαλλιεργητές για ανάλογες υπηρεσίες.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Το μέτρο αποσκοπεί στη στήριξη των γεωργών και δασοκαλλιεργητών να κάνουν χρήση υπηρεσιών παροχής συμβουλών με στόχους:

Τη διαρκή βελτίωση της τήρησης των κανονιστικών προτύπων

Τη βελτίωση των επιδόσεων και της αειφορίας των γεωργικών και δασικών εκμεταλλεύσεων.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Η Υπηρεσία παροχής συμβουλών για τους γεωργούς και δασοκαλλιεργητές τουλάχιστον καλύπτει:

τις κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης και τις ορθές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες όπως προβλέπονται στα άρθρα 4 και 5 και στα Παραρτήματα ΙΙΙ και IV του Κανονισμού (ΕΚ) 73/2009.

τα πρότυπα εργασιακής ασφάλειας βάσει της κοινοτικής νομοθεσίας.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Γεωργοί-κάτοχοι γεωργικών εκμεταλλεύσεων και δασοκαλλιεργητές οι οποίοι κάνουν χρήση των Υπηρεσιών παροχής συμβουλών.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ / ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ

Το σύστημα Υπηρεσιών Παροχής Συμβουλών στις γεωργικές και δασικές εκμεταλλεύσεις αποτελείται από:

1. Εποπτεύουσα Αρχή του συστήματος που είναι η Γενική Δ/νση Φυτικής Παραγωγής.
2. Τους φορείς παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών που είναι επαρκώς στελεχωμένοι ή που θα συνεργάζονται αποδεδειγμένα με επιστημονικό προσωπικό ή φορείς βάσει καθορισμένου πλαισίου νομικής δέσμευσης ως προς τη μονιμότητα, τη διάρκεια, και ότι άλλο απαιτείται για την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της συνεργασίας που καλύπτει, σε ειδικότητες, το σύνολο τουλάχιστον των απαιτήσεων του άρθρου 24 του Καν. 1698/05, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

   Οι εν λόγω φορείς υπερκαλύπτουν σε κάθε περίπτωση σε γεωγραφικό, τομεακό και θεματικό πεδίο σε συμβουλευτικές υπηρεσίες, τους γεωργούς και δασοκαλλιεργητές στις απαιτήσεις της πολλαπλής συμμόρφωσης, τα πρότυπα εργασιακής ασφάλειας και της αειφορίας των γεωργικών και δασικών εκμεταλλεύσεων.
3. Οι οργανισμοί επιλέγονται ως υπηρεσίες παροχής συμβουλών βάσει των κάτωθι κατηγοριών:
   - ✓ Έχουν αναγνωρισθεί βάσει εθνικής νομοθεσίας
   - ✓ Διαθέτουν ειδικευμένο προσωπικό
   - ✓ Διαθέτουν διοικητικό και τεχνικό εξοπλισμό
   - ✓ Έχουν **πείρα** και **αξιοπιστία** στις συμβουλές για τις κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης και τις ορθές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες όπως

προβλέπονται στα άρθρα 4 και 5 και στα Παραρτήματα ΙΙΙ και ΙV του Καν(ΕΚ)73/2009.

- ✓ Επίσης έχουν πείρα και αξιοπιστία στα πρότυπα εργασιακής ασφάλειας βάσει της κοινοτικής νομοθεσίας. Επίσης έχουν πείρα στη διαχείριση δασικής γης.

- o Οι οργανισμοί ως υπηρεσίες παροχής συμβουλών διαθέτουν τον απαραίτητο εξοπλισμό (επαγγελματική στέγη, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, λογισμικό εφαρμογών, διαδίκτυο κ.λ.π.)

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΦΟΡΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Οι γεωργοί επιλέγουν έναν από τους φορείς που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο και υποβάλλουν το σχετικό αίτημα σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή. Στην αίτηση σημειώνονται τα πεδία που επιθυμεί να τύχει συμβουλευτικών υπηρεσιών, καθώς και τα πεδία που δεν επιθυμεί.

Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες παρέχονται από το φορέα μετά από προσωπική επικοινωνία κι επισκέψεις στην εκμετάλλευσή και μπορούν να χρησιμοποιηθούν ενημερωτικά φυλλάδια, λογισμικά μοντέλα, αναλύσεις καθώς και κάθε άλλο μέσο που ο φορέας κρίνει πρόσφορο για την ευαισθητοποίηση του κατόχου και τη βελτίωση της θέσης της εξεταζόμενης εκμετάλλευσης.

Για κάθε συμβουλευτική υπηρεσία θα εκδίδεται ένα παραστατικό πληρωμής εις διπλούν, το οποίο πέραν των στοιχείων της φορολογικής νομοθεσίας θα περιλαμβάνει ανάλυση των συμβουλών ανά πεδίο, τον σύμβουλο που την παρείχε και την αντίστοιχη αμοιβή. Το πρωτότυπο θα δίδεται στον γεωργό για οποιαδήποτε χρήση.

Η επίβλεψη των φορέων και ο έλεγχος από τις υπηρεσίες της Γενικής Δ/νσης Φυτικής Παραγωγής καθώς και από την Δ.Α. και ΟΠ επιβεβαιώνει ότι περιλαμβάνονται το σύνολο των απαιτούμενων συμβουλών ως πακέτο.

Γεωργοί που κάνουν χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών από μη εγκεκριμένους φορείς ή δεν τηρούν την ανωτέρω διαδικασία δεν μπορούν να τύχουν των ενισχύσεων του παρόντος μέτρου.

Η επιλογή φορέων θα γίνεται με προκήρυξη εκδήλωσης ενδιαφέροντος βάσει την Κοινοτική και Εθνική νομοθεσία που αφορά δημόσιες συμβάσεις και παροχή υπηρεσιών.

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Ενισχύεται μία φορά για το σύνολο των απαιτούμενων συμβουλών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις δύναται και δεύτερη φορά χρήσης των υπηρεσιών παροχής συμβουλών από τον ίδιο γεωργό ή δασοκαλλιεργητή.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Αρμόδια υπηρεσία για την εφαρμογή του παρόντος μέτρου ορίζεται η Γενική Διεύθυνση Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

΄ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το συνολικό ποσό της ενίσχυσης για τη χρήση υπηρεσιών παροχής συμβουλών δύναται να φθάσει στο 80% των επιλέξιμων δαπανών χωρίς αυτό να υπερβεί τα **1.500 ΕΥΡΩ** ανά παρεχόμενη υπηρεσία στο σύνολο των προτύπων και κανονιστικών απαιτήσεων.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 114	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	7.140.770	2.844.565	9.985.335	3.000.000	12.985.335
%	71,51%	28,49%	76,90%	23%	100%

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Το μέτρο 5.2 του Εγγράφου Προγραμματισμού Αγροτικής Ανάπτυξης 2000-2006 δεν έτυχε εφαρμογής και κατά συνέπεια δεν υπάρχει δαπάνη.

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός ενισχυθέντων γεωργών	6.000
	Αριθμός ενισχυθέντων δασοκαλλιεργητών	1.500

5.3.1.2. Μέτρα που αποσκοπούν στην αναδιάρθρωση και ανάπτυξη του φυσικού δυναμικού και στην προαγωγή της καινοτομίας

5.3.1.2.1. Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 16α (1) (β, γ), 20 (β) (i) και 26 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 17 και σημείο 5.3.1.2.1 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

121

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Το παρόν μέτρο εξυπηρετεί τη βελτίωση των συνολικών επιδόσεων των «γεωργικών εκμεταλλεύσεων».

Με δεδομένο ότι υπάρχει ανάγκη εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων της χώρας μας έτσι ώστε να βελτιώσουν τις παραγωγικές και περιβαλλοντικές τους επιδόσεις σε ένα έντονα ανταγωνιστικό διεθνές περιβάλλον, το μέτρο αυτό αποτελεί βασικό μέσο για τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στοχεύοντας στην τόνωση τόσο του γεωργικού εισοδήματος, όσο και της γεωργικής απασχόλησης και στην μείωση της μακροχρόνιας τάσης απο-επένδυσης που χαρακτηρίζει τον αγροτικό τομέα.

Θα προωθηθούν δράσεις εκσυγχρονισμού γεωργικών εκμεταλλεύσεων που αφορούν στη φυτική και ζωική παραγωγή με ιδιαίτερη έμφαση στον εκσυγχρονισμό γεωργικών εκμεταλλεύσεων ζωικής παραγωγής, τόσο του τομέα της αιγοπροβατοτροφίας όσο και του τομέα της αγελαδοτροφίας. Η λήξη του καθεστώτος των γαλακτοκομικών ποσοστώσεων το 2015 απαιτεί επιμέρους προσπάθειες από τους παραγωγούς γαλακτοκομικών προϊόντων προκειμένου να προσαρμοσθούν στις μεταβαλλόμενες συνθήκες, ιδιαίτερα στις μειονεκτικές περιοχές. Για το λόγο αυτό θα ληφθούν μέτρα, κυρίως στο τομέα της αιγοπροβατοτροφίας με επενδύσεις μικρού κόστους στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Στον τομέα της φυτικής παραγωγής προτεραιότητα έχουν επενδυτικά σχέδια αναδιάρθρωσης της παραγωγής στους τομείς που πλήττονται από την αναθεώρηση της ΚΓΠ.

Επιπλέον, έχει μεγάλη σημασία για τη χώρα μας η ανάληψη δράσεων για τη βελτίωση της ικανότητας αποδοτικότερης χρήσης των υδάτων και τη χρήση των

ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) για την υποκατάσταση των ορυκτών καυσίμων.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Στόχος του μέτρου είναι η βελτίωση της συνολικής επίδοσης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων μέσω της στήριξης επενδύσεων:

α) για τη βελτίωση της παραγωγής της εκμετάλλευσης μέσω της επέκτασης ή της αντικατάστασης υφιστάμενων κλάδων ή της εισαγωγής νέων κλάδων παραγωγής που τα προϊόντα τους δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα διάθεσης,

β) για τη βελτίωση της ποιότητας,

γ) για τη βελτίωση της ποιότητας και της υγιεινής του γάλακτος,

δ) για τη βελτίωση της υγιεινής και καλής διαβίωσης των ζώων και την ασφάλεια στο χώρο της εργασίας,

ε) για την προστασία του εδάφους και των νερών, τη βελτίωση της ικανότητας αποδοτικότερης χρήσης των υδάτων,

στ) για τη χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ).

ζ) την άμβλυνση των κλιματικών αλλαγών

Η κτηνοτροφία αποτελεί νευραλγικό τομέα της αγροτικής παραγωγής αν και στην Ελλάδα παράγει μόλις το ¼ της ακαθάριστης αξίας της «γεωργικής» παραγωγής. Η ανισομέρεια μεταξύ φυτικής και ζωικής παραγωγής αποτελεί ένα από τα διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής γεωργίας.

Η κάλυψη των αναγκών της χώρας στα κυριότερα προϊόντα ζωικής παραγωγής, από την εγχώρια παραγωγή, ανέρχεται περίπου σε 30% στο βόειο κρέας, 40-45% στο χοιρινό κρέας και σε 50% στο αγελαδινό γάλα (φρέσκο, παστεριωμένο, παγωτά, γιαούρτι, κλπ). Η μέση κατανάλωση ανά άτομο και έτος όπως προκύπτει από τους κατά κεφαλήν δείκτες κατανάλωσης στην Ελλάδα είναι για μεν το βόειο κρέας 19 κιλά περίπου, για το χοίρειο κρέας 30 κιλά περίπου και για το νωπό αγελαδινό γάλα 40 κιλά περίπου, ποσοστά αρκετά χαμηλότερα από τη μέση κατανάλωση σε επίπεδο ΕΕ (ΕΕ-15). Συνεπώς υπάρχουν σημαντικά περιθώρια για την αύξηση της κατά κεφαλή κατανάλωσης στα παραπάνω προϊόντα.

Ο κλάδος της αιγοπροβατοτροφίας είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την χώρα μας δεδομένου ότι παρέχει εισόδημα σε χιλιάδες αγροτικές οικογένειες των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών της χώρας και αξιοποιεί ορεινούς και υποβαθμισμένους βοσκότοπους. Ωστόσο, η αιγοπροβατοτροφία πάσχει από διαρθρωτικά προβλήματα στις εκμεταλλεύσεις και χρήζει εκσυγχρονισμού, μέσω αυτοματοποίησης της διαδικασίας άμελξης ώστε να διευκολυνθεί το έργο του παραγωγού και να καταστεί δυνατή η βελτίωση της ποιότητας του γάλακτος και κατ΄ επέκταση η προστασία της

υγείας του καταναλωτή. Για το σκοπό αυτό θα προβλεφθεί δράση στήριξης των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων του τομέα της αιγοπροβατοτροφίας.

Στον τομέα του αγελαδινού γάλακτος, η απελευθέρωση των αγορών είχε σαν αποτέλεσμα την κρίση της αγοράς του τομέα, με συνέπειες τη μείωση της ζήτησης του γάλακτος, τη μείωση τιμών παραγωγού, και τη συνεχόμενη πτώση της παραγωγής του αγελαδινού γάλακτος - η οποία αναμένεται να μειωθεί κατά 2% από την περσινό γαλακτοκομικό έτος (2007/08) που ανήλθε σε 753.600 τόνους περίπου. Ως εκ τούτου, η πρωτογενής παραγωγή της χώρας μας, προκειμένου να ενισχυθεί ενόψει της αναμενόμενης λήξης του καθεστώτος των γαλακτοκομικών ποσοστώσεων το 2015, χρειάζεται μέτρα ενίσχυσης σε επίπεδο γεωργικών εκμεταλλεύσεων με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του γάλακτος, την αύξηση των τιμών παραγωγού άρα και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του γαλακτοκομικού τομέα.

Κατά συνέπεια, ως **πρώτος διαρθρωτικός στόχος** του μέτρου ορίζεται η συμβολή στην αύξηση της συμμετοχής της ακαθάριστης αξίας της ζωικής παραγωγής στο σύνολο της γεωργικής παραγωγής, υπό την προϋπόθεση ότι εάν, στα πλαίσια μιας Κ.Ο.Α., υφίστανται περιορισμοί της παραγωγής ή όρια της Κοινοτικής στήριξης, σε επίπεδο μεμονωμένων γεωργών ή εκμεταλλεύσεων, δεν θα χορηγείται καμία ενίσχυση για επενδύσεις οι οποίες θα οδηγήσουν σε αύξηση της παραγωγής πέραν των εν λόγω περιορισμών ή ορίων. Παράλληλα οι ενισχυόμενες εκμεταλλεύσεις παράγουν προϊόντα που βρίσκουν κανονική διέξοδο στην αγορά.

Η αναθεώρηση της ΚΓΠ έχει οδηγήσει στην σημαντική μείωση των εκτάσεων κάποιων καλλιεργειών, όπως της καπνοκαλλιέργειας. Η δυνατότητα αναδιάρθρωσης των εκτάσεων αυτών προς άλλες καλλιέργειες, οι οποίες δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα διάθεσης στην αγορά, για όσους έχουν διακόψει ή θα διακόψουν την καλλιέργεια του θιγόμενου από την ΚΓΠ είδους, αλλά επιθυμούν να συνεχίσουν τη γεωργική τους δραστηριότητα αποτελεί σημαντική προτεραιότητα για τη χώρα μας.

Κατά συνέπεια, ως **δεύτερος διαρθρωτικός στόχος** του μέτρου, πέραν της προτεραιότητας που θα δοθεί σε δυναμικούς κλάδους του αγροτικού τομέα ή κλάδους που παρουσιάζουν προοπτική ανάπτυξης, σεβόμενοι τους κανόνες της ΚΟΑ κάθε προϊόντος, τίθεται η αναδιάρθρωση της παραγωγής στους τομείς που πλήττονται από την αναθεώρηση της ΚΓΠ, σεβόμενοι τους κανόνες της ΚΟΑ κάθε προϊόντος. Συγκεκριμένα, εάν, στα πλαίσια μιας Κ.Ο.Α., υφίστανται περιορισμοί της παραγωγής ή όρια της Κοινοτικής στήριξης, σε επίπεδο μεμονωμένων γεωργών ή εκμεταλλεύσεων, δεν θα χορηγείται καμία ενίσχυση για επενδύσεις οι οποίες θα οδηγήσουν σε αύξηση της παραγωγής πέραν των εν λόγω περιορισμών ή ορίων.

Η άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας θα πρέπει να σέβεται τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης, συμβάλλοντας στη διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος, ενώ παράλληλα η παραγωγή τροφίμων θα πρέπει να επικεντρωθεί σε προϊόντα υψηλής διατροφικής αξίας για τα οποία απαραίτητη προϋπόθεση είναι η διασφάλιση υψηλών προτύπων ασφάλειας και υγιεινής. Τη τελευταία δεκαετία και σαν αποτέλεσμα των πρόσφατων διατροφικών κρίσεων, παρατηρείται αυξημένη

ζήτηση για προϊόντα υψηλής ποιότητας που παράγονται με γεωργικές πρακτικές βασισμένες σε αναγνωρισμένα πρότυπα παραγωγής και προϊόντα που χαρακτηρίζονται από συγκεκριμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά.

Στη χώρα μας παρατηρείται σημαντική γεωγραφική και εποχιακή ανακατανομή των υδάτων όπως για παράδειγμα άνυδρα νησιά, ανατολική και νότια Ελλάδα και παράλληλα, πλεονασματικό υδατικό δυναμικό στη Δυτική και Βόρεια ενδοχώρα. Όσον αφορά στη χρήση των υδατικών πόρων στη γεωργία αυτή ανέρχεται στο 87%, ενώ η απόδοση της χρήσης τους είναι χαμηλή. Στο 92% των αρδευόμενων εκτάσεων της χώρας η άρδευση γίνεται με συστήματα και τεχνικές που δεν διασφαλίζουν την ορθολογική και αειφόρο διαχείριση των υδατικών πόρων. Λόγω των σοβαρών προβλημάτων που σχετίζονται με τη λειψυδρία και τις ξηρασίες, πρέπει να δοθεί περισσότερη προσοχή στη διαχείριση των υδάτων. Έχει πρωταρχική σημασία για την ευρωπαϊκή γεωργία να υιοθετήσει μια αειφόρο διαχείριση των υδάτων, με σκοπό την αποδοτικότερη χρήση της ποσότητας ύδατος που χρησιμοποιείται στη γεωργία και την καλύτερη προστασία της ποιότητας του ύδατος. Επιπλέον, οι ενέργειες αυτές έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα για τη χώρα μας καθώς, στο πλαίσιο των αναμενόμενων αλλαγών του κλίματος, προβλέπεται να είναι από τις πληττόμενες από ξηρασία περιοχές.

Παράλληλα, λόγω του αυξανόμενου ρυθμού εξάντλησης των ορυκτών καυσίμων και την προώθηση της αειφορικής γεωργίας αποκτά ιδιαίτερη σημασία η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (αιολική, ηλιακή, γεωθερμία, υδατικό δυναμικό, βιομάζα) στο γεωργικό τομέα.

Κατά συνέπεια, ως **τρίτος διαρθρωτικός στόχος**, τίθεται η βελτίωση των επιδόσεων στον τομέα της ασφάλειας και της υγιεινής των τροφίμων και η αύξηση της παραγωγής προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας καθώς και η βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων.

Οι δράσεις τόσο της εξοικονόμησης υδάτων όσο και της χρήσης των ΑΠΕ δύνανται να χρηματοδοτηθούν και μέσω των νέων προκλήσεων.

Όσον αφορά τις χωρικές προτεραιότητες, η έμφαση θα δοθεί στην αναγκαιότητα εκσυγχρονισμού των εκμεταλλεύσεων των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών καθώς επίσης και των περιοχών οι οποίες πλήττονται από την εφαρμογή της νέας ΚΓΠ.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Το Μέτρο θα εφαρμοστεί σε όλη τη Χώρα και περιλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις :

α) Ενθάρρυνση των επενδύσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (κατεύθυνσης ζωικής και φυτικής παραγωγής). Μέρος των δράσεων που αφορούν στην εξοικονόμηση υδάτων και στη χρήση των ΑΠΕ αφορά στις Νέες Προκλήσεις και για την εφαρμογή της θα διατεθούν πιστώσεις ύψους περίπου 100 εκ. € (ΚΣ) .

β) Ενθάρρυνση των επενδύσεων μικρού κόστους στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (Μικρά Σχέδια Βελτίωσης με ειδική στήριξη για την προμήθεια εξοπλισμού

αμελκτηρίων, παγολεκανών κλπ. στον τομέα της αιγοπροβατοτροφείας). γ) Ολοκλήρωση και πληρωμή ανειλημμένων υποχρεώσεων της 3ης Προγραμματικής Περιόδου.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

Όσον αφορά στη βελτίωση της συνολικής επίδοσης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων αυτή μπορεί να αφορά:

Αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας της εκμετάλλευσης είτε μέσω της μείωσης του κόστους παραγωγής είτε της αύξησης της αξίας των προϊόντων είτε μέσω της αύξησης της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης σε προϊόντα που βρίσκουν κανονική διέξοδο στην αγορά (υπό την προϋπόθεση ότι εάν, στα πλαίσια μιας Κ.Ο.Α., υφίστανται περιορισμοί της παραγωγής ή όρια της Κοινοτικής στήριξης, σε επίπεδο μεμονωμένων γεωργών ή εκμεταλλεύσεων, δεν θα χορηγείται καμία ενίσχυση για επενδύσεις οι οποίες θα οδηγήσουν σε αύξηση της παραγωγής πέραν των εν λόγω περιορισμών ή ορίων). Η επίτευξη της αύξησης των καθαρών κερδών της εκμετάλλευσης θα γίνεται με μη επιβαρυντικές προς το περιβάλλον μεθόδους. Απαραίτητη προϋπόθεση για την έγκριση των επενδύσεων θα είναι οι επενδύσεις αυτές να τηρούν τα κοινοτικά πρότυπα που αφορούν σε αυτές.

Στήριξη σε θέματα υιοθέτησης και ανάπτυξης καινοτομιών και τεχνολογικού εκσυγχρονισμού, βελτίωσης της ποιότητας, της υγιεινής και ασφάλειας και καλής διαβίωσης των ζώων. Απαραίτητη προϋπόθεση για την έγκριση των επενδύσεων θα είναι οι επενδύσεις αυτές να τηρούν τα κοινοτικά πρότυπα που αφορούν σε αυτές και να οδηγούν σε βελτίωση των συνολικών επιδόσεων των εκμεταλλεύσεων. Τα κριτήρια τα οποία θα χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση και μέτρηση της βελτίωσης των συνολικών επιδόσεων της εκμετάλλευσης θα είναι ποιοτικά ή/και ποσοτικά και θα σχετίζονται με την στοχοθέτηση του κάθε επενδυτικού σχεδίου. Οι δείκτες για την ποσοτικοποίησή τους θα είναι οι προτεινόμενοι στο κοινό πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης του κανονισμού 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Η απαίτηση για την βελτίωση των συνολικών επιδόσεων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων ικανοποιείται κυρίως μέσω της υλοποίησης επενδύσεων:

α) για τη μετεγκατάσταση κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων σε περιπτώσεις που η αναγκαιότητα μετεγκατάστασης προκύπτει για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας,

β) για την υγιεινή και καλή διαβίωση των ζώων,

γ) για την προστασία της δημόσιας υγείας,

δ) για την προστασία του εδάφους και των νερών, τη βελτίωση της ικανότητας αποδοτικότερης χρήσης των υδάτων και την άμβλυνση των κλιματικών αλλαγών,

ε) για την ασφάλεια στον χώρο της εργασίας,

στ) για την υιοθέτηση καινοτομιών και τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών [ΤΠΕ],

ζ) για τη βελτίωση και την παρακολούθηση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων,

η) για τη βελτίωση της εφαρμογής και παρακολούθησης της πολλαπλής συμμόρφωσης,

θ) για τη βελτίωση της διαχειριστικής και επιχειρησιακής ικανότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης,

ι) για τη βελτίωση της παραγωγής της εκμετάλλευσης μέσω της επέκτασης ή της αντικατάστασης υφιστάμενων κλάδων ή της εισαγωγής νέων κλάδων παραγωγής που τα προϊόντα τους δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα διάθεσης,

κ) για την επεξεργασία ή/και τυποποίηση ή/και εμπορία γεωργικών προϊόντων, εντός της εκμετάλλευσης, κυρίως σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές. Τα προς επεξεργασία / τυποποίηση / εμπορία γεωργικά προϊόντα θα προέρχονται κατά τουλάχιστον 50% από την εκμετάλλευση.

Οι ανωτέρω επενδύσεις θα περιγράφονται στην αίτηση ενίσχυσης - φάκελο υποψηφιότητας του υποψηφίου, όπου και θα τεκμηριώνεται η σκοπιμότητά τους και η συμβολή τους στην βελτίωση της συνολικής επίδοσης της γεωργικής του εκμετάλλευσης (οικονομική βελτίωση, περιβαλλοντική, κλπ) στην μελλοντική κατάσταση σε σχέση με την υφιστάμενη.

Σε κάθε περίπτωση θα τηρούνται οι περιορισμοί και οι απαγορεύσεις των αντίστοιχων ΚΟΑ.

ΕΙΔΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΥΛΙΚΕΣ – ΑΥΛΕΣ)

Οι επενδυτικές δαπάνες που δύναται να ενισχυθούν περιλαμβάνουν:

Κατασκευή (κτίρια, ειδικές εγκαταστάσεις και εκσυγχρονισμός των παγίων της εκμετάλλευσης

Αγορά ή χρονομίσθωση νέου μηχανικού και μηχανολογικού εξοπλισμού και υποδομών.

Εξοπλισμός πληροφορικής και επικοινωνιών με στόχο την αυτοματοποίηση της παραγωγής, την παρακολούθηση καλλιεργητικών παραμέτρων και των εισροών

Εξοπλισμός πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών για την προώθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου.

Εξοπλισμός για την αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της εκμετάλλευσης

Γενικά κόστη συνδεόμενα με τις προαναφερόμενες δαπάνες, όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, μελέτες σκοπιμότητας καθώς επίσης και δαπάνες απόκτησης δικαιωμάτων πατεντών και αδειών.

Έγγειες βελτιώσεις και συγκεκριμένα συστήματα τα οποία μειώνουν τις απώλειες νερού.

Οι επενδυτικές δαπάνες **που δεν δύνανται να ενισχυθούν είναι:**

Η αγορά ζωικού κεφαλαίου

Η αγορά γης

Η αγορά και εγκατάσταση ετήσιων φυτειών

Η αγορά δικαιωμάτων παραγωγής

Η απλή αντικατάσταση παγίων

Πάγια που έχουν ενισχυθεί κατά το παρελθόν

Αναλώσιμα και πάγια με απόσβεση μικρότερη της διάρκειας υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου.

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)

Λοιπές δαπάνες όπως αυτές καθορίζονται με σχετική Υπουργική Απόφαση.

Είναι δυνατή η χρήση του Ταμείου Δανειοδότησης Αγροτικής Ανάπτυξης.

Οι επενδύσεις συμμορφώνονται με όλα τα Κοινοτικά πρότυπα που σχετίζονται με αυτές.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι του μέτρου μπορεί να είναι:

Γεωργοί Φυσικά Πρόσωπα και Νομικά Πρόσωπα κάτοχοι γεωργικής εκμετάλλευσης

Ισχύοντα Κοινοτικά Πρότυπα

Θα πρέπει να εφαρμόζονται από όλες τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Στήριξη μπορεί να χορηγηθεί μόνο σε επενδύσεις νέων γεωργών με σκοπό τη συμμόρφωση προς τα ισχύοντα κοινοτικά πρότυπα, (πρότυπα του Καν.73/2009) όπως αυτά προσδιορίζονται στο επιχειρηματικό τους σχέδιο. Στην περίπτωση αυτή ισχύει περίοδος χάριτος, για την συμμόρφωση προς τα εν λόγω πρότυπα, η οποία δεν θα ξεπερνάει τους 36 μήνες από την ημερομηνία εγκατάστασης των νέων γεωργών.

ΕΙΔΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η ενίσχυση που παρέχεται έχει τη μορφή της επιδότησης κεφαλαίου και χορηγείται απολογιστικά σε τρεις το πολύ δόσεις.

Είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 56 του Καν. (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΜΕΓΙΣΤΑ ΟΡΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Τα μέγιστα ποσοστά ενίσχυσης διαμορφώνονται κατά περίπτωση ως ακολούθως:

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	**ΕΔΡΑ/ΤΟΠΟΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ**		
	ΜΙΚΡΑ ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ	ΥΠΟΛΟΙΠΗ ΧΩΡΑ	
		Ειδικές Περιοχές[1]	Κανονική Περιοχή
ΝΕΟΣ ΓΕΩΡΓΟΣ[2]	75%	60%	50%
ΛΟΙΠΑ ΠΡΟΣΩΠΑ		50%	40%

[1] Οι ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, καθώς και οι περιοχές Natura 2000 και της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

[2] Ως Νέος Γεωργός ορίζεται ο δικαιούχος του Μέτρου 112 του ΠΑΑ 2007 – 2013 που δεν έχει συμπληρώσει πενταετία από την ημερομηνία της α΄ εγκατάστασής του.

Ειδικά για πράξεις που αφορούν τύπους ενεργειών που εντάσσονται στα πλαίσια των προτεραιοτήτων του άρθρου 16$^{\alpha}$, παράγραφος 1 (νέες προκλήσεις), του Καν. 1698/2005 του Συμβουλίου, όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, είναι δυνατή η αύξηση των ποσοστών ενίσχυσης του πίνακα της παραγράφου 1 κατά δέκα ποσοστιαίες μονάδες.

Το μέγιστο επιλέξιμο ποσό ανά επενδυτικό σχέδιο ορίζεται σε 500.000€. Στον τομέα των οπωροκηπευτικών το μέγιστο επιλέξιμο ποσό ανά επενδυτικό σχέδιο ορίζεται σε 50.000 € για τα φυσικά πρόσωπα.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ του Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με τις Αρμόδιες Περιφερειακές Υπηρεσίες κατά περίπτωση.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Για επενδύσεις γεωργικών εκμεταλλεύσεων οι οποίες υποστηρίζονται από τον προγραμματισμό αγροτικής ανάπτυξης δυνάμει του Καν. (ΕΚ) 1257/99 που δεν θα ολοκληρωθούν μέσα στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο, και συγκεκριμένα σε ότι αφορά στις δημοσιοποιήσεις του Μέτρου «Επενδύσεις στις Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις» του ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006, των ετών 2003 έως 2006, και των ΠΕΠ

για την προκήρυξη του έτους 2006 θα ισχύσουν τα προβλεπόμενα στον Καν. (ΕΚ) 1320/2006 της Επιτροπής. Για το ΕΠΑΑ-ΑΥ παρατάθηκε η ημερομηνία περάτωσης (31-12-2009) κυρίως λόγω των καταστροφικών πυρκαγιών, που συνέβησαν το 2007. Το ίδιο συνέβη και για τα 4 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ενώ για τα άλλα 9 ΠΕΠ η παράταση έγινε για μέχρι 30-6-2009, λόγω της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης. Στο τέλος του 2009, το ποσό των ανειλημμένων υποχρεώσεων εκτιμάται σε 170.000.000€.

ΣΥΝΟΧΗ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΠΥΛΩΝΑ

Δεν ενισχύονται επενδύσεις, οι οποίες έχουν ενισχυθεί ή προβλέπεται η ενίσχυσή τους στα πλαίσια των Κ.Ο.Α των διαφόρων προϊόντων (άρθρο 5 § 6 καν (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, Συμβουλίου).

Ειδικότερα:

ΖΑΧΑΡΗ

Δεν ενισχύονται τευτλοπαραγωγοί οι οποίοι είναι δικαιούχοι της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης (άρθρο 3 του Καν. (ΕΚ) 320/2006), δηλ. είναι καλλιεργητές ζαχαροτεύτλων που εγκατέλειψαν την παραγωγή ζάχαρης λόγω του κλεισίματος των εργοστασίων που προμήθευαν προηγουμένως, στους Νομούς Φθιώτιδας, Λάρισας, Καρδίτσας, Τρικάλων, Μαγνησίας, Δράμας, Καβάλας, Ροδόπης και Ξάνθης.

Τευτλοπαραγωγοί οι οποίοι συνεχίζουν να καλλιεργούν τεύτλα για παραγωγή ζάχαρης μπορούν να ενταχθούν στο Μέτρο 121.

ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΑ

Στον τομέα οπωροκηπευτικών, για δυνητικούς δικαιούχους φυσικά πρόσωπα και για επενδύσεις που δεν έχουν συλλογική διάσταση, το μέγιστο επιλέξιμο κόστος ανά επενδυτικό σχέδιο ορίζεται στο ποσό των 50.000 €. Δε χορηγείται καμία ενίσχυση, στο πλαίσιο του Μ121, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Επενδύσεις που εμπίπτουν στις επιλεξιμότητες του Εθνικού κανονιστικού πλαισίου περί Εθνικής Στρατηγικής για βιώσιμα επιχειρησιακά προγράμματα στον τομέα των οπωροκηπευτικών, όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει, σε εφαρμογή του ΚΑΝ.(Ε.Κ.) 1234/2007 του Συμβουλίου, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον ΚΑΝ.(Ε.Κ.) 361/2008 του Συμβουλίου.
- Επενδύσεις που έχουν ενταχθεί σε επιχειρησιακό πρόγραμμα οργάνωσης / ομάδας παραγωγών στο πλαίσιο του ανωτέρω Εθνικού κανονιστικού πλαισίου.

Κατ' εξαίρεση, δύναται να ενισχυθούν επενδυτικά σχέδια προϋπολογισμού που υπερβαίνει τα 50.000 ευρώ:

- α) Νέων Γεωργών, που δεν είναι μέλη ομάδας/οργάνωσης παραγωγών της ΚΟΑ οπωροκηπευτικών

- β) Φυσικών προσώπων μονίμων κατοίκων νησιού με πληθυσμό έως 3.100 κατοίκους

Παράλληλα, με στόχο την πλήρη εξασφάλιση της συμπληρωματικότητας και της βέλτιστης αξιοποίησης της κοινοτικής χρηματοδότησης καθώς και την αποφυγή οποιασδήποτε επικάλυψης, έχει συσταθεί Μονάδα Συντονισμού εντός της ΕΥΔ ΠΑΑ. Επίσης θα θεσπιστούν διοικητικοί κανόνες και έχουν προβλεφθεί όπου ενδείκνυται διασταυρωτικοί έλεγχοι από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου και του Οργανισμού Πληρωμών.

ΟΙΝΟΣ

Οι δικαιούχοι του προγράμματος οίνου ετών 2006, 2007, 2008, αποκλείονται και δε δύναται να χρηματοδοτηθούν από τις αντίστοιχες δράσεις του μέτρου. Ο έλεγχος αυτός (μη δυνατότητα συμμετοχής) πραγματοποιείται από τον Οργανισμό Πληρωμής μέσω και των διασταυρωτικών ελέγχων.

Μετά την έναρξη εφαρμογής της νέας ΚΟΑ στον αμπελοοινικό τομέα, η Ελλάδα κατέθεσε στις 30-6-08 τον εθνικό φάκελο προγραμμάτων στήριξης, σε εφαρμογή του άρθρου 5 του Καν (ΕΚ) 479/2008 του Συμβουλίου, όπου έχει συμπεριλάβει το Μέτρο «Αναδιάρθρωση και μετατροπή των αμπελώνων». Αντίστοιχες δράσεις δεν είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του Μέτρου 121.

Στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου δεν επιτρέπεται η φύτευση αμπελώνων.

ΚΑΠΝΟΣ

Οι δικαιούχοι του μέτρου 3 «Διαφοροποίηση γεωργικών δραστηριοτήτων» που χρηματοδοτείται από το ταμείο καπνού και οι οποίοι είναι καταγεγραμμένοι από τον αρμόδιο Οργανισμό Πληρωμών (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.), εξαιρούνται μέχρι το τέλος του 2010 από το Μέτρο 121.

ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ

Δεν είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του μέτρου επενδύσεις μελών αναγνωρισμένης ΟΕΦ που αφορούν :

- Βελτίωση των συνθηκών καλλιέργειας —ιδίως καταπολέμηση του δάκου της ελιάς—, συγκομιδής, παράδοσης και αποθήκευσης των ελιών πριν από τη μεταποίησή τους, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζονται από την αρμόδια εθνική αρχή, εφόσον οι επενδύσεις αυτές έχουν εγκριθεί στο πρόγραμμα δράσης της οικείας ΟΕΦ και ο δυνητικός δικαιούχος εφαρμόζει σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης.
- Βελτίωση των ποικιλιών των ελαιώνων των ιδιωτικών εκμεταλλεύσεων, υπό τον όρο ότι συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων των προγραμμάτων εργασίας,

εφόσον ο δυνητικός δικαιούχος υλοποιεί τη συγκεκριμένη επένδυση στο πλαίσιο εγκεκριμένου προγράμματος δράσης της οικείας ΟΕΦ.

Οι ανωτέρω κατηγορίες επενδύσεων είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από τα τριετή προγράμματα δράσης των ΟΕΦ (δυνάμει του άρθρου 8 παρ. 1 του Καν. (ΕΚ) αριθ 865/2004 του Συμβουλίου και του Καν 2080/2005 της Επιτροπής).

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ (ΧΩΡΙΣ ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ)

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που έλαβαν επενδυτική στήριξη	8.000 ΠΑΑ
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	1.098.074.326 €

Οι ανωτέρω δείκτες θα παρακολουθούνται τόσο συνολικά σε επίπεδο χώρας όσο και σε επίπεδο νομών που χαρακτηρίζονται από την καλλιέργεια βάμβακος.

ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Τεχνολογίες εξοικονόμησης ύδατος (π.χ. αποτελεσματικά συστήματα άρδευσης)	4.100
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	70.000.000 €
	Χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	730
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	€108.925.000 €

Οι ανωτέρω δείκτες θα παρακολουθούνται τόσο συνολικά, σε επίπεδο χώρας όσο και σε επίπεδο νομών που χαρακτηρίζονται από την καλλιέργεια καπνού και βάμβακος.

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 121	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
Αρχική Κατανομή (Χωρίς Νέες Προκλήσεις)					
€	449.400.955	198.673.371	648.074.326	450.000.000	1.098.074.326
%	69,34%	30,66%	59,02%	41%	100%
Νέες Προκλήσεις					
€	99.100.000	19.825.000	118.925.000	60.000.000	178.925.000
%	83,33%	16,67%	66,47%	34%	100%
Τελική Κατανομή					
€	548.500.955	218.498.371	766.999.326	510.000.000	1.276.999.326
%	71,51%	28,49%	60,06%	40%	100%

5.3.1.2.2. Βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών

Το Μέτρο αυτό καταργείται

5.3.1.2.3. Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ

Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 20 (β) (iii) και 28 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 16α (1) (ε), 19 και σημείο 5.3.1.2.3 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

123 Α Γεωργικά Προϊόντα

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Ο αγροδιατροφικός τομέας της Ελλάδας παρουσιάζει σχετικά χαμηλή ανταγωνιστικότητα που οφείλεται στο υψηλό κόστος παραγωγής και διάθεσης των προϊόντων, τη χαμηλή, εν γένει, προστιθέμενη αξία στο προϊόν σε ποιότητα, συσκευασία, τυποποίηση και στην αδυναμία προώθησής του στις ξένες αγορές. Ένας από τους βασικούς στόχους του ΕΣΣΑΑ 2007-2013 είναι η αύξηση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας του πρωτογενή και αγροδιατροφικού τομέα μέσα από την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των αγροτικών προϊόντων. Η μεταποίηση και εμπορία των αγροτικών προϊόντων είναι δράσεις οι οποίες προσδίδουν αυξημένη προστιθέμενη αξία στα αγροτικά προϊόντα.

Ο μεταποιητικός τομέας των αγροτικών προϊόντων στην Ελλάδα αποτελεί έναν από τους πιο δυναμικούς κλάδους της Ελληνικής οικονομίας. Παρόλα αυτά εμφανίζει μια έντονη διαφοροποίηση σε ότι αφορά τον αριθμό και το μέγεθος παραγωγής μεταξύ των μεγάλων και των μικρών επιχειρήσεων. Ένας συγκριτικά πολύ μικρός αριθμός 200 περίπου επιχειρήσεων συγκεντρώνει το 85% της παραγωγής και του μεριδίου της αγοράς. Αντίθετα, ένας πολύ μεγάλος αριθμός 17.000 περίπου μικρών επιχειρήσεων παράγει το υπόλοιπο μέρος των μεταποιημένων γεωργικών προϊόντων στις αγροτικές περιοχές της χώρας. Οι επιχειρήσεις αυτές αν και υστερούν σε τεχνολογικό επίπεδο και επίπεδο καινοτομίας και νέων προϊόντων, συμβάλλουν σημαντικά στην απασχόληση στις αγροτικές περιοχές, στη διατήρηση των παραδοσιακών τροφίμων καθώς επίσης και στην ποικιλία διατροφής.

Στόχος του παρόντος μέτρου είναι η αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων με την στήριξή τους σε θέματα

υιοθέτησης και ανάπτυξης καινοτομιών και τεχνολογικού εξοπλισμού, βελτίωση της ποιότητας καθώς επίσης και της υγιεινής και της ασφάλειας των προϊόντων τους.

Κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο 2000-2006, ενισχύθηκαν επενδύσεις που αφορούσαν τους τομείς: κρέας, γάλα, αυγά – πουλερικά, διάφορα ζώα (κυρίως μέλι), δημητριακά, ελαιούχα προϊόντα (ελαιόλαδο), οίνος, οπωροκηπευτικά, άνθη, γεώμηλα και ζωοτροφές.

Το συνολικό κόστος παρέμβασης για την προγραμματική περίοδο 2000-2006 ανήλθε στο ύψος, περίπου, των 1.504 εκ. € από το οποίο η Δημόσια Δαπάνη ανέρχεται περίπου στα 722,2 εκ. € .

Στις τρεις προσκλήσεις του Ε.Π.Α.Α. – Α.Υ. 2000-2006, μέτρο 2.1 «Μεταποίηση & εμπορία γεωργικών προϊόντων» υποβλήθηκαν συνολικά 2.466 αιτήσεις επενδυτικών σχεδίων για ένταξη από τις οποίες θετική γνωμοδότηση ένταξης έλαβαν 1.492 επενδυτικά σχέδια.

Ο συγκεκριμένος τομέας χαρακτηρίζεται από διαφοροποίηση όσον αφορά την υφιστάμενη κατάσταση και τις αναπτυξιακές προοπτικές ανάλογα με τους επιμέρους τομείς και υποτομείς. Γενικά δεν παρέχονται ενισχύσεις για αύξηση της παραγωγής σε προϊόντα που υπάρχουν είτε ατομικές έιτε περιφερειακές είτε εθνικές ποσοστώσεις, είτε περιορισμοί από τις ΚΟΑ :

1. Κλάδοι Ζωικής Παραγωγής:

Στον τομέα κρέατος καλύφθηκαν σε μεγάλο ποσοστό, κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, οι ανάγκες για ιδρύσεις σφαγείων ενώ υπάρχουν περαιτέρω ανάγκες για εκσυγχρονισμούς ορισμένων σφαγείων και τυποποιητηρίων κρέατος καθώς και ανάγκες ίδρυσης, κυρίως μονάδων επεξεργασίας – διαχείρισης υποπροϊόντων και παραπροϊόντων σφαγής.

Στον Τομέα γάλακτος καλύφθηκαν σε μεγάλο ποσοστό, κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, οι ανάγκες για ιδρύσεις τυροκομείων και γενικότερα μονάδων επεξεργασίας γάλακτος – παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων (εξαιρουμένων αυτών για την παραγωγή βιολογικών προϊόντων και προϊόντων ΠΟΠ-ΠΓΕ) όμως, υπάρχει ανάγκη για εκσυγχρονισμούς των μονάδων αυτών και στις περιπτώσεις όπου αποδεδειγμένα δεν αξιοποιείται πλήρως η παραγωγή γάλακτος σε τοπικό επίπεδο, δεδομένου ότι τηρούνται οι διάταξεις του ισχύοντος εθνικού και κοινοτικού κανονιστικού πλαισίου, απαιτούνται ιδρύσεις νέων μονάδων.

Στο γαλακτοκομικό τομέα, οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές χαρακτηρίζονται από συνεχή αύξηση της κοινοτικής ζήτησης για προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας και από σημαντική άνοδο της παγκόσμιας ζήτησης γαλακτοκομικών προϊόντων, η οποία οφείλεται στην αύξηση των εισοδημάτων και του πληθυσμού σε πολλές περιοχές του κόσμου, καθώς και από αλλαγές στις προτιμήσεις των καταναλωτών που στρέφονται

προς τα γαλακτοκομικά προϊόντα. Επομένως η ποσότητα γάλακτος που παραδίδεται σε γαλακτοκομεία για μεταποίηση αναμένεται ότι θα εξακολουθήσει να αυξάνεται κατά την προβλεπόμενη περίοδο. Παράλληλα, η αγορά τυριού σημειώνει σταθερή ανάπτυξη με αυξανόμενη ζήτηση τόσο εντός όσο και εκτός της Κοινότητας.

Στον τομέα του γάλακτος λοιπόν υπάρχει ακόμη περιθώριο επέκτασης του δυναμικού αξιοποίησής του μέσα από την παραγωγή προϊόντων προστιθέμενης αξίας, όπως βιολογικά και ΠΟΠ-ΠΓΕ προϊόντα. Επισημαίνεται ότι για τον ελλαδικό χώρο, η εξασφάλιση της ορθολογικής τροφοδότησης των μονάδων επεξεργασίας γάλακτος βασίζεται στην απαραίτητη συμπλήρωση των δικτύων των μονάδων αυτών, λαμβάνοντας υπόψη ότι η παραγωγή γάλακτος (κυρίως για το αιγοπρόβειο) προέρχεται από διάσπαρτες κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις μικρού μεγέθους, σε συνδυασμό με το ότι οι κλιματολογικές συνθήκες (υψηλές θερμοκρασίες) δεν διευκολύνουν τη μεταφορά του προϊόντος χωρίς ψύξη.

Επιπλέον, με τη λήξη του καθεστώτος γαλακτοκομικών ποσοστώσεων, απαιτούνται επιμέρους προσπάθειες προκειμένου να προσαρμοστεί ο τομέας στις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Οι δράσεις που υπάρχουν ήδη στο πρόγραμμα και αφορούν στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας του γάλακτος, βοηθούν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του γαλακτοκομικού τομέα. Προκειμένου να ενισχυθούν, ένα τμήμα των πόρων, που διατίθενται στην Ελλάδα για ενέργειες που να σχετίζονται με τις νέες προκλήσεις, οι οποίες καθορίστηκαν στο πλαίσιο του Ελέγχου Υγείας της ΚΓΠ, μία εκ των οποίων είναι τα συνοδευτικά μέτρα της αναδιάρθρωσης του γαλακτοκομικού τομέα, κατανέμονται στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου.

Στον τομέα Αυγών – Πουλερικών - Κονίκλων οι ανάγκες περιορίζονται, κατά κύριο λόγο, στους εκσυγχρονισμούς ιδιαίτερα για την προστασία του περιβάλλοντος και την βελτίωση της υγιεινής αλλά και την παραγωγή βιολογικών προϊόντων.

Στον τομέα του μελιού, στα πλαίσια του 3ου Κ.Π.Σ. ιδρύθηκαν 8 νέες μονάδες και εκτιμάται ότι δεν υπάρχει ανάγκη ίδρυσης και άλλων μονάδων, ενώ υπάρχουν ανάγκες εκσυγχρονισμού των υφιστάμενων διότι αυτές δεν καλύφθηκαν με τα επενδυτικά σχέδια του 3ου Κ.Π.Σ.

Στον τομέα ζωοτροφών οι ανάγκες για ιδρύσεις έχουν υπερκαλυφθεί (εξαιρουμένων αυτών για την παραγωγή βιολογικών σύνθετων ζωοτροφών) και υπάρχουν ανάγκες κυρίως για εκσυγχρονισμούς υφιστάμενων μονάδων.

Επιπλέον, θεωρείται αναγκαία η ίδρυση μονάδων παραγωγής ζωοτροφών για εκτροφή γουνοφόρων ζώων που να καλύπτουν τις ανάγκες διατροφής τους και να καθιστούν τα προϊόντα που παράγονται ανταγωνιστικά, δεδομένου ότι την τελευταία

πενταετία παρατηρείται σημαντική αύξηση στον αριθμό των εκτροφών γουνοφόρων ζώων (από 8 σε 33 μονάδες) αλλά και στον αριθμό των εκτρεφόμενων ζώων (από 25.000 σε 12-130.000 θηλυκά). Επίσης, θα αξιοποιηθούν τα υποπροϊόντα ζωικής προέλευσης των οποίων η καταστροφή προκαλεί επιβάρυνση στο περιβάλλον.

2. Κλάδοι Φυτικής Παραγωγής

Στον Τομέα των ελαιούχων οι ανάγκες δεν έχουν καλυφθεί πλήρως ως προς τις ιδρύσεις τυποποιητηρίων κυρίως για συσκευασίες του προϊόντος, ενώ έχουν καλυφθεί εν μέρει ως προς τα συμβατικά ελαιοτριβεία (ίδρυση και εκσυγχρονισμός). Θεωρείται ωστόσο αναγκαία η ίδρυση ή επέκταση και ο εκσυγχρονισμός σπορελαιουργείων δεδομένου ότι υπάρχει ζήτηση από συνεταιριστικούς και ιδιωτικούς φορείς. Οι μονάδες θα έχουν τη δυνατότητα να παράγουν διαφορετικά έλαια σε διαφορετικές γραμμές παραγωγής, θα διασφαλίζεται η βιωσιμότητά τους και θα καταδεικνύεται η διέξοδος του προϊόντος στην αγορά.

Στον Τομέα οίνου διαγράφεται η τάση, τα τελευταία χρόνια, για προτίμηση των ποιοτικών εμφιαλωμένων κρασιών και οι εξαγωγές φανερώνουν μια μεταστροφή από τη χύμα μορφή ή το μούστο προς το ποιοτικό εμφιαλωμένο προϊόν με τους σχετικούς ρυθμούς ετήσιας αύξησης να είναι ανοδικοί. Επίσης, υπάρχει ανάγκη για εκσυγχρονισμό μονάδων τυποποίησης – εμφιάλωσης οίνου καθώς και για ιδρύσεις τέτοιων μονάδων για οίνο παραγόμενο από βιολογική καλλιέργεια και Ολοκληρωμένα Συστήματα Διαχείρισης καθώς επίσης και μονάδων από συμβατική α’ ύλη σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές.

Στον Τομέα των οπωροκηπευτικών οι ανάγκες για εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων μονάδων έχουν καλυφθεί κατά 60% περίπου, κατά το 3ο Κ.Π.Σ. ενώ οι ανάγκες για ίδρυση νέων μονάδων έχουν σχεδόν καλυφθεί. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αύξηση στην παραγωγή των κατεψυγμένων κηπευτικών σε βάρος των κονσερβοποιημένων και των χυμών μακράς διάρκειας έναντι των χυμών μικρής διάρκειας.

Στον τομέα των δημητριακών οι ανάγκες για ιδρύσεις έχουν υπερκαλυφθεί και υπάρχουν ανάγκες μόνο για ορισμένους εκσυγχρονισμούς.

Στον τομέα ανθέων εκτιμάται ότι υπάρχει ανάγκη δημιουργίας μονάδων τυποποίησης ανθέων με σκοπό τη μείωση των εισαγωγών.

Στον Τομέα των Φαρμακευτικών και Αρωματικών φυτών, ο οποίος παρουσιάζει υψηλή προστιθέμενη αξία με χαμηλό ποσοστό συμμετοχής πρώτων υλών στο βιομηχανικό κόστος, θα υπάρξει ανάγκη για ίδρυση νέων μονάδων και εκσυγχρονισμό υφιστάμενων μονάδων για την περαιτέρω προώθηση των τοπικών

προϊόντων, σε συνδυασμό με την ενδεχόμενη στροφή της παραγωγής, λόγω αναθεώρησης της ΚΓΠ, προς τα φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά.

Ο Τομέας των σπόρων και του πολλαπλασιαστικού υλικού παρουσιάζει σχετικό ενδιαφέρον.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

1. Η βελτίωση στη μεταποίηση και εμπορία των πρωτογενών γεωργικών προϊόντων μέσω της στήριξης επενδύσεων του παρόντος μέτρου που αποσκοπούν:

στη βελτίωση της αποδοτικότητας στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας,

στην προώθηση της μεταποίησης της γεωργικής παραγωγής για ενθάρρυνση παραγωγής και αξιοποίησης μορφών ενίσχυσης ανανεώσιμης ενέργειας,

στην εισαγωγή νέων τεχνολογιών και καινοτομίας,

στη διάνοιξη νέων ευκαιριών εξεύρεσης αγορών για τα γεωργικά προϊόντα,

2. Η επίτευξη υψηλών επιπέδων ποιότητας στη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων

3. Η βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος, της εργασιακής ασφάλειας, της υγιεινής και καλής διαβίωσης των ζώων

4. Η αξιοποίηση της πρωτογενούς παραγωγής των βιολογικών προϊόντων και των προϊόντων ΠΟΠ-ΠΓΕ, μέσω της ανάπτυξης δικτύου μεταποίησης και εμπορίας τους.

Η επίτευξη των ανωτέρω στόχων θα πραγματοποιηθεί με την προϋπόθεση ότι για όλες τις δράσεις της μεταποίησης και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων θα γίνονται σεβαστές οι απαιτήσεις των Κοινών Οργανώσεων Αγοράς των προϊόντων.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Η στήριξη παρέχεται για υλικές ή άϋλες επενδύσεις, οι οποίες βελτιώνουν τις συνολικές επιδόσεις των επιχειρήσεων και αφορούν:

στην μεταποίηση ή/και εμπορία προϊόντων που καλύπτονται από το παράρτημα Ι της συνθήκης (εξαιρουμένων των αλιευτικών)

στην ανάπτυξη νέων προϊόντων, διαδικασιών και τεχνολογιών που συνδέονται με προϊόντα που καλύπτονται από το παράρτημα Ι της συνθήκης (εξαιρουμένων των αλιευτικών) και

στην τήρηση των κοινοτικών προτύπων που εφαρμόζονται στη συγκεκριμένη επένδυση.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ (ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ)

πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, για τις οποίες προβλέπεται το μέγιστο ποσοστό στήριξης ανάλογα με την περιφέρεια που ανήκουν (σύμφωνα με το Παράρτημα του καν (ΕΚ) 1698/05 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, του Συμβουλίου «Ποσά και Ποσοστά στήριξης»).

όλες τις επιχειρήσεις, ανεξαρτήτου μεγέθους, της περιοχής των μικρών νησιών του Αιγαίου Πελάγους κατά την έννοια του Καν. (ΕΟΚ) αριθ. 2019/1993, για τις οποίες προβλέπεται το μέγιστο ποσοστό στήριξης

επιχειρήσεις, οι οποίες δεν καλύπτονται από το άρθρο 2, παράγραφος 1 της εν λόγω σύστασης (2003/361/ΕΚ της Επιτροπής), και απασχολούν λιγότερους από 750 υπαλλήλους ή έχουν κύκλο εργασιών μικρότερο των 200 εκατ. Ευρώ, για τις οποίες προβλέπεται μείωση κατά το ήμισυ των μέγιστων ορίων της ενίσχυσης που προβλέπεται.

Δεν παρέχεται στήριξη σε προβληματικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά κρατικές ενισχύσεις για την διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 244/1-10-04)

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 72 του Καν. (ΕΚ) 1698/2005 υποχρεούται κάθε δικαιούχος στη διατήρηση της επένδυσης για 5 χρόνια μετά την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, χωρίς αυτή να υποστεί σημαντική τροποποίηση που να επηρεάζει τη φύση της ή τους όρους υλοποίησής της, ή να παρέχει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε μια επιχείρηση ή δημόσιο οργανισμό ή να απορρέει είτε από μεταβολή της φύσης του ιδιοκτησιακού καθεστώτος μιας υποδομής είτε από τη διακοπή ή τη μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Για τη βελτίωση της συνολικής επίδοσης των επιχειρήσεων απαιτείται να εξαλειφθούν υφιστάμενες αδυναμίες που αποτρέπουν την ανάπτυξη του τομέα μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων και εντοπίζονται κύρια στο υψηλό κόστος μεταποίησης και διάθεσης προϊόντων, στη χαμηλή προστιθέμενη αξία στο προϊόν σε συσκευασία, τυποποίηση και στη μη δυνατότητα προώθησής τους σε ξένες αγορές.

Στο παραπάνω πλαίσιο, έμφαση θα δοθεί στους τομείς που σχετίζονται με το εσωτερικό περιβάλλον των επιχειρήσεων αλλά και το περιβάλλον δραστηριοποίησής

τους. Οι κυριότεροι τομείς με τους επιμέρους στόχους τους εντοπίζονται στα παρακάτω σημεία:

Σε κάθε περίπτωση θα τηρούνται οι περιορισμοί και οι απαγορεύσεις των αντίστοιχων ΚΟΑ.

Επιχειρησιακή Λειτουργία

Επενδύσεις για την εισαγωγή Συστημάτων Ποιότητας (ISO, HACCP)

Ανασχεδιασμός Διαδικασιών και Οργανωτικού Μοντέλου

Εισαγωγή και χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) για την βελτιστοποίηση και παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών (ηλεκτρονικές παραγγελίες, παρακολούθηση μεταφοράς προϊόντων (χρόνοι παράδοσης, συνθήκες μεταφοράς, κ.λπ.)

Εισαγωγή μεθόδων μεταποίησης χαμηλού κόστους, περιβαλλοντικά φιλικών και κοινωνικά αποδεκτών.

Ανάπτυξη δικτύου μεταποίησης και εμπορίας βιολογικών προϊόντων και προϊόντων ΠΟΠ-ΠΓΕ.

Δεν είναι επιλέξιμο το κόστος των επιθεωρήσεων.

Καινοτομία

Στήριξη για θέματα υιοθέτησης και ανάπτυξης καινοτομιών και τεχνολογικού εκσυγχρονισμού, βελτίωσης της ποιότητας, της υγιεινής και ασφάλειας των προϊόντων στον τομέα της μεταποίησης

Ενίσχυση προστιθέμενης αξίας στο προϊόν σε συσκευασία, τυποποίηση και της δυνατότητας προώθησής του στις ξένες αγορές

ΚΛΑΔΟΙ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Ο κλάδος της μεταποίησης ή / και εμπορίας των Γεωργικών Προϊόντων απαιτεί συνέχιση της στήριξης των επενδύσεων, κατά τομέα, ως ακολούθως:

1. ΚΡΕΑΣ

Σφαγειοτεχνικές εγκαταστάσεις:

Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων σφαγείων, με ή χωρίς μετεγκατάσταση μόνο για περιβαλλοντικούς λόγους, έτσι ώστε να πληρούν και τις απαιτήσεις για τη βιολογική κτηνοτροφία και να μπορούν να πιστοποιηθούν ανάλογα τα βιολογικά παραγόμενα σφάγια και προϊόντα σφαγής.

Δεν υπάρχει ανάγκη ίδρυσης νέων σφαγειοτεχνικών εγκαταστάσεων, ούτε σε αντικατάσταση ακατάλληλων, με εξαίρεση τις νησιωτικές περιοχές (πλην Κρήτης και Εύβοιας), όπου, αποδεδειγμένα, δεν υπάρχει επαρκής σφαγειοτεχνική υποδομή.

Τεμαχισμός – Τυποποίηση – Κρεαταγορές:

Ίδρυση σε περιπτώσεις καθετοποίησης εκμεταλλεύσεων θηραματικών ειδών καθώς και σε περιοχές όπου δεν υπάρχει επαρκής υποδομή με στόχο την προστασία της δημόσιας υγείας και εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων.

Επεξεργασία και μεταποίηση κρέατος (Αλλαντοποιία): Μόνο εκσυγχρονισμοί και μετεγκαταστάσεις υφιστάμενων μονάδων.

Μονάδες διαχείρισης υποπροϊόντων: Ίδρυση, επέκταση – εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση μονάδων αδρανοποίησης παραπροϊόντων και υποπροϊόντων σφαγής, ή συνδεδεμένων εταιρειών με την εταιρεία των σφαγείων, συμπεριλαμβανομένου και εξοπλισμού για παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας, καθώς και μονάδων επεξεργασίας παραπροϊόντων και υποπροϊόντων σφαγής

Προμήθεια κινητών (αυτοκινήτων) ψυγείων και ίδρυση μικρών εγκαταστάσεων ψυκτικών θαλάμων στις νησιωτικές περιοχές Ιονίου και Αιγαίου Πελάγους (εκτός Κρήτης και Εύβοιας), για τη μεταφορά και συντήρηση ευπαθών και νωπών προϊόντων (κρέας και λοιπά προϊόντα κρέατος) με σκοπό τη χονδρεμπορία των προϊόντων.

2. ΓΑΛΑ

Μονάδες επεξεργασίας ή/και μεταποίησης γάλακτος

Βιομηχανίες Γάλακτος: Ιδρύσεις – επεκτάσεις - εκσυγχρονισμοί - μετεγκαταστάσεις μικρομεσαίων επιχειρήσεων με απασχολούμενο δυναμικό μικρότερο ή ίσο των 250 υπαλλήλων και κύκλο εργασιών μικρότερο των 50 εκ. €, λόγω μη πλήρους αξιοποίησης του γάλακτος σε τοπικό επίπεδο, έτσι ώστε να τηρούνται οι κανόνες υγιεινής και οι περιβαλλοντικοί όροι.

Τυροκομεία: Εκσυγχρονισμοί, μετεγκαταστάσεις ώστε να τηρούνται οι βασικές προδιαγραφές υγιεινής και περιβαλλοντικών όρων καθώς επίσης και να διασφαλιστούν και προωθηθούν τα ποιοτικά προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ, της χώρας μας. Ίδρυση τυροκομείων εφόσον κρίνεται απαραίτητο λόγω επάρκειας γάλακτος. Ιδρύσεις μικρών μονάδων παραγωγής γιαούρτης και λοιπών ζυμούμενων προϊόντων γάλακτος, εκσυγχρονισμός – επέκταση – μετεγκατάσταση αυτών.

Ίδρυση, εκσυγχρονισμός και επέκταση μονάδων αξιοποίησης παραπροϊόντων γάλακτος (τυρόγαλα), που στοχεύουν στην βελτίωση του περιβάλλοντος.

3. ΑΥΓΑ – ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ - ΚΟΥΝΕΛΙΑ

Αυγά: Ενίσχυση τυποποίησης – συσκευασίας αυγών με ιδρύσεις, εκσυγχρονισμούς– επεκτάσεις – μετεγκαταστάσεις μονάδων. Ιδρύσεις μονάδων επεξεργασίας αυγών για παραγωγή νέων προϊόντων με βάση τα αυγά, τηρώντας τα όρια των ατομικών, περιφερειακών και εθνικων δικαιωμάτων. Ίδρυση μονάδων τυποποίησης και συσκευασίας αυγών για προϊόντα που τυποποιούνται με βάση αναγνωρισμένες προδιαγραφές ή πρότυπα (ειδικές εκτροφές, βιολογικά κλπ.) στα πλαίσια

καθετοποίησης των μονάδων. Πτηνοσφαγεία: Ιδρύσεις πτηνοσφαγείων μόνο σε νησιώτικες και ορεινές περιοχές, σε ειδικές ζώνες που θα προκύψουν από σχετικές μελέτες προσδιορισμού των χωρικών αναγκών και των χρήσεων γής, καθώς και αυτών με πρώτη ύλη προϊόντα ποιότητα και ειδικών πτηνοτροφικών εκτροφών σύμφωνα με τους Καν. (ΕΟΚ) 1906/90 και Καν. 1538/91 όπως αυτοί ισχύουν. Ιδρύσεις, εντός υφιστάμενων πτηνοσφαγείων, γραμμών σφαγής ινδιάνων και κουνελιών των οποίων στερείται σε μεγάλο βαθμό η χώρα μας προβλέποντας την ανάλογη χωροταξική κατανομή τους καθώς επίσης και εκσυγχρονισμοί των υφιστάμενων μονάδων. Γενικά για τα πτηνοσφαγεία εκσυγχρονισμοί ή/και μετεγκαταστάσεις μονάδων και ιδιαίτερα αυτών που πληρούν τις απαιτήσεις για βιολογικά παραγόμενα σφάγια και προϊόντα σφαγής.

Τεμαχισμός-τυποποίηση κρέατος πουλερικών - κουνελιών: Ίδρυση, εκσυγχρονισμός, επέκταση, μετεγκατάσταση μονάδων κοπής – τυποποίησης – συσκευασίας, κυρίως σε συμπλήρωση υφιστάμενων μονάδων σφαγής πτηνών και κουνελιών.

Ίδρυση, επέκταση – εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση μονάδων αδρανοποίησης παραπροϊόντων και υποπροϊόντων σφαγής, ή συνδεδεμένων εταιρειών με την εταιρεία των σφαγείων, συμπεριλαμβανομένου και εξοπλισμού για παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας, καθώς και μονάδων επεξεργασίας παραπροϊόντων και υποπροϊόντων σφαγής

4. ΔΙΑΦΟΡΑ ΖΩΑ

Μέλι: Μόνο εκσυγχρονισμοί, χωρίς αύξηση δυναμικότητας, μονάδων τυποποίησης – επεξεργασίας – μεταποίησης μελιού. Ίδρυση – εκσυγχρονισμός – επέκταση – μετεγκατάσταση μονάδων για παραγωγή σακχαρωδών προϊόντων με βάση το μέλι, snacks κ.λ.π. Ιδρύσεις μικρών μονάδων τυποποίησης μελιού, μόνο στα νησιά και σε ορεινές περιοχές λόγω του ότι δεν υπάρχει αρκετή α΄ ύλη με προτεραιότητα στις μονάδες τυποποίησης – επεξεργασίας – μεταποίησης βιολογικού μελιού.

Άλλα ζώα: Ίδρυση, εκσυγχρονισμός – επέκταση – μετεγκατάσταση μονάδων μεταποίησης σαλιγκαριών.

Ίδρυση - Εκσυγχρονισμός - βελτίωση – επέκταση υφισταμένων μονάδων αναπήνισης κουκουλιών.

5. ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ

Λόγω της επάρκειας της υφιστάμενης δυναμικότητας των μονάδων παραγωγής ζωοτροφών θεωρούνται αναγκαίοι κυρίως εκσυγχρονισμοί μονάδων παραγωγής πλήρως τυποποιημένων μιγμάτων ζωοτροφών, που θα εφαρμόσουν HACCP.

Ιδρύσεις, εκσυγχρονισμοί - μετεγκαταστάσεις αποθηκευτικών χώρων ζωοτροφών με δυνατότητα μικρού παρασκευαστηρίου, μόνο σε ορεινές και νησιώτικες περιοχές και ιδιαίτερα για αποθήκευση βιολογικών ζωοτροφών.

Ιδρύσεις, εκσυγχρονισμοί – μετεγκαταστάσεις μονάδων παραγωγής ζωοτροφών οικιακών ζώων και γουνοφόρων ζώων που θα εφαρμόσουν HACCP καθώς επίσης και ιδρύσεις μονάδων που θα παράγουν βιολογικές ζωοτροφές.

Για τις παραγόμενες ζωοτροφές οι οποίες προέρχονται από κόκαλα, αίμα και άλλα υποπροϊόντα ισχύει η κοινοτική νομοθεσία:

Καν. (ΕΚ) 1234/2003 της Επιτροπής για την τροποποίηση των παραρτημάτων I, IV, και XI του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1326/2001 της Επιτροπής όσον αφορά στις μεταδοτικές σπογγώδεις εγκεφαλοπάθειες και τις ζωοτροφές» του οποίου τα μέτρα εφαρμογής αναφέρονται στην ΚΥΑ αριθ. 275751/2004 (ΦΕΚ 1276/Β΄/20.8.2004)

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1292/2005 της Επιτροπής, ο οποίος τροποποιεί το παράρτημα IV του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Για τον εν λόγω Κανονισμό έχει ήδη υπογραφεί από το ΥΠΑΑΤ και το Υπουργείο Οικονομικών και προωθείται για δημοσίευση, σχέδιο ΚΥΑ για την τροποποίηση της ΚΥΑ αριθ. 275751/2004.

Από το 2004 εφαρμόζεται στη χώρα μας Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου Ζωοτροφών στο πλαίσιο του οποίου προβλέπεται η ανάλυση 300 δειγμάτων ζωοτροφών για την ύπαρξη μεταποιημένων ζωικών πρωτεϊνών, λαμβάνοντας υπόψη συγκεκριμένα κριτήρια και συστάσεις της Επιτροπής. Τα δείγματα είναι κατανεμημένα σε όλη την Ελλάδα και λαμβάνονται σε όλο το φάσμα διακίνησης και χρησιμοποίησης των ζωοτροφών (εισαγωγές, παρασκευαστήρια με δύο γραμμές παραγωγής για μηρυκαστικά και άλλα είδη ζώων, σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις με μηρυκαστικά, σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις που χρησιμοποιούν ιχθυάλευρα και σε ενδιαμέσους (εμπόρους) που έχουν ζωοτροφές για μηρυκαστικά και άλλα είδη ζώων). Η σύσταση της Επιτροπής που λήφθηκε υπόψη για το 2006 (που είναι και η πιο πρόσφατη για το θέμα) είναι η 2005/925/ΕΚ.

Επιπλέον, η χώρα μας έχει επιχειρησιακό σχέδιο έκτακτης ανάγκης για τις ζωοτροφές το οποίο μπορεί να εφαρμοστεί σε περίπτωση διατροφικής κρίσης και να την αντιμετωπίσει.

Μέσα από το σύστημα ταχείας ειδοποίησης για τρόφιμα και ζωοτροφές (RASFF) ενημερωνόμαστε για τυχόν παραβάσεις της κοινοτικής νομοθεσίας σε ζωοτροφές που διακινήθηκαν στην κοινότητα ώστε να προβούμε σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για να διασφαλιστεί η υγιεινή των ζωοτροφών.

6. ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ

Αποθηκευτικοί χώροι – Ξηραντήρια: Μόνο εκσυγχρονισμοί καθέτων αποθηκευτικών χώρων καθώς και οριζόντιων παλαιών, αποθηκών. Ίδρυση ξηραντηρίων καθώς επίσης και εκσυγχρονισμός – μετεγκατάσταση υφιστάμενων. Ίδρυση οριζοντίων αποθηκών σε ορεινές ή νησιωτικές περιοχές. Ίδρυση silos σε κόμβους σύγχρονων διαμετακομιστικών κέντρων.

Μονάδες επεξεργασίας ρυζιού: Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων μονάδων αποφλοίωσης ρυζιού με εξοπλισμό λείανσης, χρωματοδιαλογής και υδροθερμικής επεξεργασίας, με ή χωρίς μετεγκάτασταση. Ίδρυση νέων μονάδων αποφλοίωσης και επεξεργασίας – τυποποίησης. Συμπλήρωση και εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων αποθηκευτικών εγκαταστάσεων ρυζιού με τοποθέτηση συστημάτων προκαθορισμού ξήρανσης και ψύξης χωρίς αύξηση της δυναμικότητας.

7. ΕΛΑΙΟΥΧΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Ελαιοτριβεία: Ιδρύσεις ελαιοτριβείων σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές από βιολογική α' ύλη. Εκσυγχρονισμός – μετεγκατάσταση ελαιοτριβείων χωρίς αύξηση της δυναμικότητας, με προτεραιότητα σε αυτά που επεξεργάζονται βιολογική πρώτη ύλη, συγχωνεύσεις ελαιοτριβείων.

Ραφιναρίες – Τυποποιητήρια: Εκσυγχρονισμός – μετεγκατάσταση λειτουργούντων ραφιναριών. Εκσυγχρονισμός – μετεγκατάσταση τυποποιητηρίων ελαιόλαδου. Ίδρυση - επεκτάσεις τυποποιητηρίων ελαιόλαδου για την παραγωγή επώνυμων, ποιοτικών, εμπορεύσιμων συσκευασιών με άμεσο στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας του προϊόντος.

Άλλα έλαια: Ίδρυση – επέκταση – εκσυγχρονισμός – μετεγκατάσταση σπορελαιουργείων και βιομηχανιών σπορελαιουργίας.

8. ΟΙΝΟΣ

Οινοποιεία: Εκσυγχρονισμός, μετεγκατάσταση, συγχώνευση οινοποιείων για παραγωγή οίνων ποιότητας, χωρίς αύξηση της δυναμικότητας. Ίδρυση οινοποιείων που επεξεργάζονται σταφύλια από βιολογικές καλλιέργειες και συστήματα ολοκληρωμένης διαχείρισης. Ίδρυση οινοποιείων σε νησιωτικές και ορεινές περιοχές για επεξεργασία της τοπικής σταφυλικής παραγωγής. Προσθήκη, εκσυγχρονισμός, επέκταση γραμμής εμφιάλωσης σε οινοποιεία για την κάλυψη των αναγκών εμφιάλωσης της παραγωγής τους. Εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού.

Στο πλαίσιο της δράσης δεν επιτρέπεται φύτευση αμπελώνων.

9. ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΑ

Συσκευαστήρια νωπών:

Εκσυγχρονισμός, επέκταση, μετεγκατάσταση και κατά περίπτωση ίδρυση νέων μονάδων, διαλογής – τυποποίησης – συσκευασίας – συντήρησης – ψύξης – κατάψυξης και αποθήκευσης νωπών οπωρ/κών και πατάτας, συμπεριλαμβανομένης και της παραγωγής νέων προϊόντων καινοτόμων προηγμένης τεχνολογίας (π.χ. παραγωγή οικολογικών συσκευασιών) με τελικό στόχο την αύξηση της προοπτικής διεξόδων στην αγορά. Ίδρυση εγκαταστάσεων στατικών ψυγείων και κατασκευή

μικρής δυναμικότητας συσκευαστηρίων κηπευτικών με δυνατότητα προμήθειας κινητών (αυτοκίνητων) ψυγείων μόνο σε νησιωτικές περιοχές (πλην Κρήτης και Εύβοιας). Δεν είναι επιλέξιμες οι επενδύσεις σε μεταφορικά μέσα εξοπλισμένα με ψυκτικό εξοπλισμό ή μέσα μεταφοράς υπό ελεγχόμενη ατμόσφαιρα από Ομάδες Παραγωγών προαναγνωρισμένες και αναγνωρισμένες σύμφωνα με τον Καν. 2200/96 όπως αυτός ισχύει. Εξαιρέσεις και περισσότερες πληροφορίες βλέπε κατωτέρω «Συνοχή με τον Πυλώνα 1 – Οπωροκηπευτικά» του παρόντος μέτρου.

Μονάδες μεταποίησης (χυμοί, κονσέρβες):

Εκσυγχρονισμός, επέκταση, μετεγκατάσταση μονάδων μεταποίησης οπωρ/κών, βιομ. ροδάκινων και αχλαδιών, λοιπών φρούτων και λαχανικών, μονάδων παραγωγής τουρσιών, ψητών λαχανικών, μονάδων αποξήρανσης σύκων (υπάρχει περιθώριο για επέκταση των μονάδων μεταποίησης ξηρών σύκων και διατήρηση της βιωσιμότητάς τους, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από το θετικό εμπορικό μας ισοζύγιο σε αυτό το προϊόν), επεξεργασίας ξηρών καρπών, σταφίδας, οσπρίων και μεταποίησης πατάτας. Επίσης εκσυγχρονισμός και μετεγκατάσταση μονάδων μεταποίησης βιομηχανικής τομάτας (βλέπε απαγορεύσεις και εξαιρέσεις κατωτέρω στο σημείο «Συνοχή με τον Πυλώνα 1 – Οπωροκηπευτικά» του παρόντος μέτρου) για παραγωγή νέων προϊόντων. Εκσυγχρονισμός και μετεγκατάσταση μονάδων αποξήρανσης βερίκοκων, δαμάσκηνων, μήλων και αχλαδιών καθώς επίσης και μονάδων χυμοποίησης εσπεριδοειδών.

Ίδρυση νέων μονάδων μεταποίησης οπωρ/κών πλην βιομηχανικής τομάτας, βιομηχανικών ροδάκινων και αχλαδιών, σταφίδας και σύκων στις οποίες υπάρχει επάρκεια δυναμικότητας ξηρών καρπών και οσπρίων.

«Ίδρυση νέων μονάδων ή εκσυγχρονισμός, επέκταση, μετεγκατάσταση μονάδων μεταποίησης οπωροκηπευτικών για την παραγωγή εδεσμάτων, σαλτσών, delicatessen»

Ίδρυση μονάδων χυμοποίησης οπωρών (με εξαίρεση τα εσπεριδοειδή).

Ίδρυση, εκσυγχρονισμός – επέκταση, με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφιστάμενων μονάδων παραγωγής τουρσιών, λιαστής ντομάτας και ψητών λαχανικών, κυρίως όσο αφορά στη χρήση νέων τεχνολογιών και συσκευασιών και στην παραγωγή νέων προϊόντων.

Ίδρυση νέων μονάδων ή εκσυγχρονισμός – επέκταση – μετεγκατάσταση υφιστάμενων μονάδων για την παραγωγή χυμών λαχανικών, κύβων ή μιγμάτων αυτών σε ασηπτική συσκευασία.Ιδρύσεις, εκσυγχρονισμοί, μετεγκαταστάσεις μονάδων παραγωγής μαρμελάδων και γλυκών κουταλιού.

Εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού.

Μονάδες επεξεργασίας επιτραπέζιας ελιάς:

Εκσυγχρονισμοί – μετεγκαταστάσεις μονάδων. Ιδρύσεις – επεκτάσεις μόνο για συσκευασία καταναλωτή και παραγωγή νέων προϊόντων.

10. ΑΝΘΗ

Ανθαγορές – Τυποποίησης – Διακίνηση: Ιδρύσεις – εκσυγχρονισμοί και εφαρμογή τυποποίησης. Εξυγίανση εμπορίας με την ίδρυση νέων εγκαταστάσεων εμπορίας (Ανθαγορές), από συλλογικούς φορείς ανθοπαραγωγών.

11. ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ

Ιδρύσεις – εκσυγχρονισμοί – επεκτάσεις – μετεγκαταστάσεις μονάδων επεξεργασίας αρωματικών, κρόκου Κοζάνης και φαρμακευτικών φυτών.

12. ΣΠΟΡΟΙ

Ιδρύσεις – εκσυγχρονισμοί – επεκτάσεις – μετεγκαταστάσεις μονάδων επεξεργασίας, τυποποίησης σπόρων και πολλαπλασιαστικού υλικού.

Οι μετεγκαταστάσεις των επιχειρήσεων που αναφέρονται στις δράσεις των ανωτέρω τομέων γίνονται λόγω:

α) προστασίας περιβάλλοντος ως υποχρεωτικές μετεγκαταστάσεις (επιχειρήσεις εντός οικισμών ή σε ΖΟΕ)

β) από ενοικιαζόμενους χώρους σε ιδιόκτητους

γ) από ιδιόκτητους ακατάλληλους σε ΒΙ.ΠΕ. ή σε άλλους ιδιόκτητους κατάλληλους

Με την έγκριση της μετεγκατάστασης παύει η λειτουργία της επιχείρησης στην αρχική θέση.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΥΛΙΚΕΣ – ΑΥΛΕΣ)

Η ενίσχυση θα αφορά σε υλικές ή / και άϋλες επενδύσεις και συγκεκριμένα:

Κατασκευή (κτίρια, ειδικές εγκαταστάσεις που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος, κ.λπ.), απόκτηση νέων ή εκσυγχρονισμός των παγίων της επιχείρησης.

Αγορά ή χρονομίσθωση νέου μηχανολογικού εξοπλισμού και υποδομών περιλαμβανομένου του λογισμικού υπολογιστών: Κόστη συνδεόμενα με συμβόλαια χρονομίσθωσης, αναχρηματοδότηση κόστους, κ.λπ. δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες

Εξοπλισμός μεταποίησης γεωργικής παραγωγής για ανανεώσιμη ενέργεια, για την χρήση της από την ίδια την επιχείρηση.

Γενικά κόστη συνδεόμενα με τα παραπάνω, όπως δαπάνες μηχανικών, αρχιτεκτόνων, συμβουλευτικών υπηρεσιών, μελετών, κατοχύρωσης πατεντών, κ.λπ.

Οι επενδύσεις και δαπάνες που δεν είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση αφορούν:

Δαπάνες που αφορούν την αύξηση δυναμικότητας σε τομείς όπου υπάρχει περιορισμός στην παραγωγή, από τις ΚΟΑ γεωργικών προϊόντων

Δαπάνες που αφορούν την απλή αντικατάσταση

Δαπάνες για τον καθαρισμό της αρχικής θέσης σε περιπτώσεις μετεγκατάστασης

Επενδύσεις σε περιοχές όπου η δυναμικότητα του τομέα έχει ήδη υπερκαλυφθεί και οι συνθήκες παραγωγής δεν ευνοούν την ίδρυση αντίστοιχων μονάδων.

Επενδύσεις για τη μεταποίηση ή την εμπορία προϊόντων που προέρχονται από Χώρες εκτός Ε.Ε.

Επενδύσεις παρασκευής και εμπορίας προϊόντων απομίμησης ή υποκατάστασης του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων.

Επενδύσεις στο επίπεδο λιανικού εμπορίου.

Επενδύσεις που αφορούν γενετικά τροποποιημένα προϊόντα.

Είναι δυνατή η χρήση του Ταμείου Δανειοδότησης Αγροτικής Ανάπτυξης.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΑΡΑΧΩΡΗΘΕΙ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΧΑΡΙΤΟΣ ΣΕ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΣ ΝΕΟΕΙΣΑΧΘΕΝΤΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

Τήρηση νεοεισερχόμενων κοινοτικών προτύπων που εφαρμόζονται στη συγκεκριμένη επένδυση και αφορούν:

Στην υγεία και ασφάλεια στην εργασία όπως αυτή πηγάζει από την Νέα Κοινοτική Στρατηγική για την «υγεία και ασφάλεια στην εργασία» όπως ισχύει για τον τομέα μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων.

Στην ασφάλεια στα Τρόφιμα, βάσει του Καν. (ΕΚ) αριθμ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την ασφάλεια των τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφάλειας των τροφίμων και των ζωοτροφών στην Κοινότητα αλλά και σε εθνικό επίπεδο, ο οποίος έχει τεθεί σε ισχύ από 1-1-2006. Η καταληκτική ημερομηνία συμμόρφωσης με το ανωτέρω νεοεισαχθέν πρότυπο είναι το αργότερο μέχρι 1-1-2009 βάσει οδηγιών της Ε.Ε. όπως περιγράφονται στον Κανονισμό 73/2009, Παράρτημα ΙΙΙ και στο Παράρτημα IV και αφορούν επενδύσεις του συγκεκριμένου μέτρου.

ΕΙΔΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η ενίσχυση, περιλαμβανομένης και της χρονομίσθωσης (leasing), για κάθε οριστικά ενταγμένο επενδυτικό σχέδιο – έργο θα καταβάλλεται σε ισάριθμές δόσεις οι οποίες

θα προσδιορίζονται από την απόφαση ένταξης, απολογιστικά και ανάλογα με την πρόοδο κατασκευής του έργου.

Είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 56 του Καν. (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Α) Για πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσειςκατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής

50% του ποσού των επιλέξιμων επενδύσεων στις περιφέρειες που είναι επιλέξιμες για τον στόχο σύγκλισης,

40% του ποσού των επιλέξιμων επενδύσεων στις άλλες περιφέρειες,

65% του ποσού των επιλέξιμων επενδύσεων στα μικρά νησιά του Αιγαίου κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2019/93.

Β) Για επιχειρήσεις που έχουν λιγότερους από 750 υπαλλήλους ή έχουν κύκλο εργασιών μικρότερο των 200 εκατ. ευρώ ενισχύονται με το μισό του μέγιστου ποσοστού που προβλέπεται σύμφωνα με το παράρτημα του Καν. 1698/2005 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Τα ποσοστά ενίσχυσης αφορούν περιπτώσεις όπου, τόσο οι πρώτες ύλες, όσο και το αποτέλεσμα της επεξεργασίας τους αποτελούν προϊόν που καλύπτεται από το Παράρτημα Ι της Συνθήκης.

Από την 1η Ιανουαρίου 2009, όσον αφορά στις δράσεις στον τομέα του γάλακτος οι οποίες θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο των νέων προκλήσεων, τα ποσοστά έντασης ενίσχυσης που καθορίζονται παραπάνω είναι δυνατό να αυξηθούν κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες.

ΣΥΝΟΧΗ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΠΥΛΩΝΑ

Δεν ενισχύονται επενδύσεις, οι οποίες έχουν ενισχυθεί ή προβλέπεται η ενίσχυσή τους στα πλαίσια των Κ.Ο.Α, καθώς και μέτρων για την υγεία ζώων και φυτών (άρθρο 5 § 6 καν (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, Συμβουλίου).

ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ

Δεν είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του μέτρου επενδύσεις μελών αναγνωρισμένης ΟΕΦ που αφορούν :

- Βελτίωση των συνθηκών αποθήκευσης και αξιοποίησης των καταλοίπων της παραγωγής ελαιολάδου και επιτραπέζιων ελιών,

- Δημιουργία και διαχείριση συστημάτων πιστοποίησης της ποιότητας, με βάση σύστημα ανάλυσης κινδύνου και κρίσιμων σημείων ελέγχου (HACCP), για τα οποία η συγγραφή υποχρεώσεων είναι σύμφωνη με τα τεχνικά κριτήρια που καθορίζονται από την αρμόδια εθνική αρχή.

Οι ανωτέρω κατηγορίες επενδύσεων είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από τα τριετή προγράμματα δράσης των ΟΕΦ , βάσει του Καν. (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου και του Καν. 867/2008 της Επιτροπής.

ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΑ

Δεν είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του Μέτρου 123^{A}:

Επενδυτικά σχέδια Οργανώσεων/ομάδων Παραγωγών (Ο.Π) του τομέα οπωροκηπευτικών με προϋπολογισμό άνω των 500.000 €, εάν και εφόσον ικανοποιούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις: α) οι Ο.Π χαρακτηρίζονται από καθετοποίηση δράσεων και β) απασχολούν περισσότερους από 250 εργαζόμενους και ο ετήσιος κύκλος εργασιών τους υπερβαίνει τα 50 εκ. € ή το σύνολο του ισολογισμού τους υπερβαίνει τα 43 εκ. €.

Επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται από οργάνωσεις/ομάδες παραγωγών του τομέα των οπωροκηπευτικών, ή συνεταιρισμούς ή/και ΕΑΣ καθώς επίσης και από εταιρείες Α.Ε, Ο.Ε, Ε.Ε, ΕΠΕ, οι οποίες έχουν οργάνωσεις/ομάδες παραγωγών του τομέα των οπωροκηπευτικών, σύμφωνα με τον Καν. 1580/07, με προϋπολογισμό μικρότερο των 500.000 € .

Στην Υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (Διεύθυνση ΠΑΠ Δενδροκηπευτικής) υπάρχει μητρώο αναγνωρισμένων Ομάδων Παραγωγών μέσω του οποίου μπορεί να ελεγχθεί η ύπαρξη ή όχι αναγνωρισμένης Ομάδας στους ανωτέρω φορείς.

Κατ' εξαίρεση, δύναται να ενισχυθούν στο Μέτρο 123Α επενδυτικά σχέδια :

- Στα νησιά Αιγαίου και Ιονίου με λιγότερους από 3100 κατοίκους.
- Οργανώσεων /Ομάδων Παραγωγών, στις περιπτώσεις ομοειδών δράσεων των ΚΟΑ, οι οποίες κατατάσσονται στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, ή επενδυτικά με δικαιούχους συνεταιρισμούς ή/και ΕΑΣ καθώς επίσης και εταιρείες Α.Ε, Ο.Ε, Ε.Ε, ΕΠΕ, οι οποίες έχουν οργάνωσεις/ομάδες παραγωγών του τομέα των οπωροκηπευτικών, προϋπολογισμού ίσου ή μεγαλύτερου από 500.000€. Η χρήση του οικονομικού αυτού ορίου κρίνεται απαραίτητη προκειμένου να επιτευχθεί η καλύτερη στοχοθέτηση των προβλεπομένων δράσεων και παράλληλα να αποφευχθεί οποιοσδήποτε κίνδυνος επικάλυψης, επιτυγχάνοντας βελτιστοποίηση της κοινοτικής συγχρηματοδότησης και των αποτελεσμάτων.

Παράλληλα με στόχο την πλήρη εξασφάλιση της συμπληρωματικότητας και της βέλτιστης αξιοποίησης της κοινοτικής χρηματοδότησης καθώς και την αποφυγή οποιασδήποτε επικάλυψης, έχει συσταθεί Μονάδα Συντονισμού εντός της ΕΥΔ ΠΑΑ, έχουν θεσπιστεί διοικητικοί κανόνες και έχουν προβλεφθεί όπου ενδείκνυται διασταυρωτικοί έλεγχοι από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου (Δ/νση Δενδροκηπευτικής) και του Οργανισμού Πληρωμών.

Τα ανωτέρω ισχύουν και για τα ακόλουθα προϊόντα με Κωδικούς ΣΟ: 091020 Κρόκος, ex 091099 Θυμάρι, νωπό ή διατηρημένο με απλή ψύξη, ex 12119085 Βασιλικός, μελισσόχορτο, δυόσμος, origanum vulgare (ρίγανη/μαντζουράνα η κοινή), δενδρολίβανο, φασκόμηλο, νωπά ή διατηρημένα με ψύξη, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει στη Χώρα αναγνωρισμένη Ομάδα/Οργάνωση παραγωγών σε αυτά τα προϊόντα. Διευκρινίζεται ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχουν αναγνωρισμένες Ομάδες/Οργανώσεις παραγωγών για τα ανωτέρω προϊόντα.

ΜΕΛΙ

Στο πλαίσιο του Καν. (ΕΚ) 1234/2007, δε χρηματοδοτούνται δράσεις αντίστοιχες με αυτές του Μέτρου 123Α.

ΟΙΝΟΣ

Μετά την έναρξη εφαρμογής της νέας ΚΟΑ στον αμπελοοινικό τομέα, η Ελλάδα κατέθεσε στις 30-6-08 τον εθνικό φάκελο προγραμμάτων στήριξης, σε εφαρμογή του άρθρου 5 του Καν (ΕΚ) 479/2008 του Συμβουλίου, όπου δεν έχει συμπεριληφθεί το Μέτρο «Επενδύσεις».

Άρα οι δράσεις που είναι επιλέξιμες στον τομέα του οίνου, στο πλαίσιο του Μέτρου 123Α, χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από τον Πυλώνα ΙΙ.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Διεύθυνση Προγραμματισμού και Γεωργικών Διαρθρώσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ Α (ΓΕΩΡΓΙΑ)

ΜΕΤΡΟ 123Α	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
Αρχική Κατανομή (Χωρίς Νέες Προκλήσεις)					
€	213.613.637	88.212.357	301.825.994	292.000.000	593.825.994
%	70,77%	29,23%	50,83%	49%	100%
Νέες Προκλήσεις					
€	15.000.000	2.857.142	17.857.142	18.000.000	35.857.142
%	84,00%	16,00%	49,80%	50%	100%
Τελική Κατανομή					
€	228.613.637	91.069.499	319.683.136	310.000.000	629.683.136
%	71,51%	28,49%	50,77%	49%	100%

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ (ΧΩΡΙΣ ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ)

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων επιχειρήσεων	900
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	593.825.994

ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων επιχειρήσεων στον τομέα του γάλακτος	50
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	35.857.142

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ

Αύξηση της αξίας των δασοκομικών προϊόντων

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 20 (β) (iii) και 28 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 19 και σημείο 5.3.1.2.3 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

123 Β Δασικά προϊόντα

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η ανταγωνιστικότητα στον δασικό τομέα της χώρας παρουσιάζει μία στασιμότητα τα τελευταία χρόνια ως προς την παραγωγή δασικών προϊόντων ενώ οι εισαγωγές ξυλείας είτε πρώτης ύλης (στρογγυλής ξυλείας) είτε προϊόντων πρωτογενούς επεξεργασίας, αυξάνονται διαρκώς για να ικανοποιήσουν την εγχώρια ζήτηση.

Οι λόγοι στους οποίους οφείλεται η έλλειψη ανταγωνιστικότητας στον δασικό τομέα είναι κυρίως οικονομικής αλλά και κοινωνικής φύσεως. Από τους πιο σημαντικούς λόγους είναι η μετακίνηση του πληθυσμού από τις παραδασόβιες ορεινές περιοχές, όπου κυρίως λαμβάνει χώρα η δασική δραστηριότητα αφού τα παραγωγικά δάση της χώρας βρίσκονται σε υψηλά υψόμετρα. Συνεπώς, ελαττώνεται σταδιακά ο αριθμός των φυσικών προσώπων που ασχολούνται με τα επαγγέλματα του δασικού τομέα (υλοτόμοι, μετατοπιστές και παραγωγοί ξυλανθράκων).

Επιπλέον, οι εργασίες στο δάσος είναι εποχιακές (μόνο όταν οι καιρικές συνθήκες επιτρέπουν την πρόσβαση στο δάσος) και απαιτούν σκληρή προσπάθεια αφού η επιλογική υλοτομία που εφαρμόζεται στην δασοκομία σύμφωνα με τους κανόνες αειφορικής διαχείρισης που προβλέπονται από την Δασική Νομοθεσία απαιτεί ως επί το πλείστον χειρονακτικές εργασίες.

Γίνεται σαφές ότι καταρχήν υπάρχει ανάγκη στήριξης των πολύ μικρών επιχειρήσεων, με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της υποδομής και του σχετικού εξοπλισμού που απαιτούνται σε όλη την διαδικασία απομάκρυνσης των δασικών προϊόντων (υλοτομία, μετατόπιση και μεταφορά) μέχρι την βιομηχανική επεξεργασία τους.

Ο δεύτερος λόγος για την έλλειψη της ανταγωνιστικότητας στον δασικό τομέα είναι η έλλειψη εκσυγχρονισμού των μονάδων μεταποίησης σε όλη τη φάση της παραγωγικής διαδικασίας (εξοπλισμός μεταποίησης, έργα υποδομής, εισαγωγή τεχνολογίας, πιστοποίηση ISO κλπ) που συνεπάγεται την διοχέτευση της αγοράς με μη ανταγωνιστικά προϊόντα σε ποιότητα και σε τεχνικές προδιαγραφές (διαστάσεις, θερμική επεξεργασία κλπ). Συνέπεια των ανωτέρω είναι η σχεδόν μηδενική

εξαγωγική δραστηριότητα στον δασικό τομέα και η κάλυψη της εγχώριας ζήτησης τεχνικής ξυλείας και καυσοξύλων από εισαγωγές.

Επομένως, χρειάζεται ενθάρρυνση των επενδύσεων που στοχεύουν στον εκσυγχρονισμό των πολύ μικρών μονάδων μεταποίησης και της εμπορίας των πρωτογενών δασικών προϊόντων. Στον τομέα της εμπορίας ειδικά, είναι απαραίτητη η στήριξη για την τυποποίηση των τελικών προϊόντων, την συσκευασία τους όταν αυτό είναι εφικτό (π.χ. καύσιμη ξυλεία πολύ μικρών και μικρών διαστάσεων) και την διάθεσή τους στην αγορά.

Επίσης, η μεταποιητική διαδικασία έως και την πρωτογενή επεξεργασία πρέπει να ενθαρρύνεται ώστε να διοχετεύονται τα υπολείμματα για ενέργεια, και για την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και καινοτομίας. Η καινοτομία θα πρέπει να στοχεύει τόσο στην οικονομικότητα του αποτελέσματος όσο και στην περιβαλλοντική προστασία.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Η αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της ανταγωνιστικότητας των δασικών προϊόντων μέσω επενδύσεων που αφορούν στην διατήρηση και αύξηση της προμήθειας πρώτης ύλης, στον εκσυγχρονισμό και την ίδρυση των πολύ μικρών μονάδων μεταποίησης και στην βελτίωση της εμπορίας των προϊόντων.

Πιο συγκεκριμένα οι στόχοι του μέτρου είναι:

1. Εκσυγχρονισμός των μέσων παραγωγής σε όλη την παραγωγική διαδικασία έως και την πρωτογενή επεξεργασία των δασοκομικών προϊόντων.
2. Βελτίωση της ποιότητας των τελικών προϊόντων.
3. Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των δασοκομικών προϊόντων.
4. Διατήρηση και αύξηση των θέσεων απασχόλησης στην δασοπονία, σε ορεινές περιοχές.
5. Αύξηση της δασικής παραγωγής.
6. Ενθάρρυνση της μεταποίησης της δασικής παραγωγής για ανανεώσιμη ενέργεια.
7. Εισαγωγή νέων τεχνολογιών και καινοτομίας και διεύρυνση νέων ευκαιριών εμπορίας για δασικά προϊόντα. Σημειώνεται ότι το Μέτρο για την συνεργασία διαγράφτηκε προς το παρόν, λόγω του ότι δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες ωρίμανσής του.
8. Ποιοτική βελτίωση της ξυλώδους παραγωγής και συγκεκριμένα βελτίωση του ποσοστού παραγωγής τεχνικής ξυλείας σε σχέση με την καύσιμη.
9. Προστασία του περιβάλλοντος.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Όλη η χώρα

Η Δράση 1 θα εφαρμοστεί με προτεραιότητα στις Περιφέρειες Ανατολ. Μακεδονίας και Θράκης, Κεντρ. Μακεδονίας, Δυτ. Μακεδονίας, Ηπείρου, Δυτ. Ελλάδας, Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας .

Η Δράση 2 θα εφαρμοστεί σε όλη τη χώρα.

Δράση 1

Οι δαπάνες για τις οποίες δύναται να παρέχεται ενίσχυση για πολύ μικρές επιχειρήσεις (επιλέξιμες δαπάνες), είναι:

Η προμήθεια εξοπλισμού όπως: υλοτομικά εργαλεία, εργαλεία αποφλοίωσης και τεμαχισμού, εργαλεία αποκομιδής και μεταφοράς δασικών προϊόντων και λοιπά.

Τα έργα υποδομής όπως: οι χώροι αποθήκευσης δασικών προϊόντων και υλικών υλοτομίας, η προστατευτική επεξεργασία – ξήρανση στρογγυλής ξυλείας, η δημιουργία και εκσυγχρονισμός πολύ μικρών επιχειρήσεων πρώτης επεξεργασίας ξύλου.

Δράση 2

Ειδικά για τον εκσυγχρονισμό και τη δημιουργία πολύ μικρών επιχειρήσεων δύναται να παρέχεται ενίσχυση (επιλέξιμες δαπάνες) και για δαπάνες που αφορούν:

τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου.

την κατασκευή ή τη βελτίωση ακινήτων.

την προμήθεια και εγκατάσταση νέου μηχανολογικού εξοπλισμού, τεχνολογικού εξοπλισμού και λογισμικών.

τις εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού, σαν επιλέξιμη δαπάνη στο επενδυτικό σχέδιο νέων μονάδων.

την αγορά ειδικού τύπου οχημάτων, (φορτωτές, πλατφόρμες) αναγκαίων για την μεταφορά του βασικού πρωτογενούς προϊόντος προς τον χώρο τυποποίησης – μεταποίησης.

τα γενικά έξοδα, όπως αμοιβές μηχανικών και αρχιτεκτόνων για τις μελέτες, συμβούλων, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας και άδειες ανέγερσης κτιρίων πέραν των παραπάνω δαπανών και μέχρι ορίου 12% του συνόλου.

την απόκτηση πιστοποιητικών ποιότητας από αρμόδιους οργανισμούς (ISO 9000 κλπ) που αφορά μόνο επενδύσεις για την απόκτησή τους.

Στις ανωτέρω μεταποιητικές μονάδες, αποτελεί επιλέξιμη δράση η ίδρυση μονάδων για αξιοποίηση υπολειμμάτων ξυλείας σαν εναλλακτική μορφή ενέργειας μόνο για ιδία χρήση τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας στο ύψος του σχετικού εξοπλισμού σε σχέση με το σύνολο της επένδυσης.

Οι παραπάνω δράσεις είναι επιλέξιμες μέχρι και την πρωτογενή επεξεργασία του ξύλου.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι του μέτρου είναι οι πολύ μικρές επιχειρήσεις, σύμφωνα με τη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η αίτηση που υποβάλλει ο ωφελούμενος για ένταξη του επενδυτικού σχεδίου, πρέπει να συνοδεύεται από Δελτίο Τεχνικής και Οικονομικής Σκοπιμότητας (ΔΕ.Τ.Ο.Σ.), όπου θα γίνεται λεπτομερής ανάλυση του επενδυτικού σχεδίου, θα αναφέρονται τυχόν επιπτώσεις στο περιβάλλον και θα τεκμηριώνεται η βελτίωση της επίδοσης της επιχείρησης.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΑΡΑΧΩΡΗΘΕΙ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΧΑΡΙΤΟΣ ΣΕ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΣ ΝΕΟΕΙΣΑΧΘΕΝΤΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

Οι δυνητικοί δικαιούχοι πρέπει να τηρούν τα Κοινοτικά Πρότυπα που ορίζονται στον Κανονισμό 73/2009 σε σχέση με τις επενδύσεις που υλοποιούνται.

ΕΙΔΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η ενίσχυση για κάθε οριστικά ενταγμένο επενδυτικό σχέδιο – έργο θα καταβάλλεται σε ισάριθμές δόσεις οι οποίες θα προσδιορίζονται από την Κοινή Υπουργική Απόφαση Εφαρμογής του Μέτρου, απολογιστικά και ανάλογα με την πρόοδο κατασκευής του έργου.

Χρονομίσθωση (leasing)

Είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 56 του Καν. (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

΄ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Για επενδυτικά σχέδια προϋπολογισμού μέχρι και 200.000 €, το ύψος ενίσχυσης θα είναι τα ποσά ενίσχυσης που αναφέρονται στο Παράρτημα του Καν. 1698/05, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, όπως φαίνεται παρακάτω:

50% του ποσού των επιλέξιμων επενδύσεων στις περιφέρειες που είναι επιλέξιμες για τον στόχο σύγκλισης,

40% του ποσού των επιλέξιμων επενδύσεων στις άλλες περιφέρειες,

65% του ποσού των επιλέξιμων επενδύσεων στα μικρά νησιά του Αιγαίου κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2019/93.

Για επενδυτικά σχέδια προϋπολογισμού **μεγαλύτερου των 200.000 €,** το ύψος ενίσχυσης θα είναι το αναφερόμενο ανά περιφέρεια στον περιφερειακό χάρτη ενισχύσεων Ν. 408/2006 – Ελλάδα για την περίοδο 2007-2013. Τα προτεινόμενα

ανώτατα όρια του περιφερειακού χάρτη μπορούν να αυξηθούν κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις όπως περιγράφονται παρακάτω:

1. Για τις ακόλουθες περιφέρειες σύγκλισης: GR11 Ανατολική Μακεδονία, Θράκη, GR21 Ήπειρο, GR23 Δυτική Ελλάδα το ανώτατο όριο ενίσχυσης είναι 40% + 20% = 60% και ισχύει για ολόκληρη την περίοδο 2007-2013.
2. Για τις ακόλουθες περιφέρειες σύγκλισης: GR14 Θεσσαλία, GR22 Ιόνια νησιά, GR43 Κρήτη το ανώτατο όριο ενίσχυσης είναι 30% + 20% = 50% και ισχύει για ολόκληρη την περίοδο 2007-2013.
3. Για τις ακόλουθες περιφέρειες σύγκλισης: GR25 Πελοπόννησος, GR41 Βόρειο Αιγαίο το ανώτατο όριο ενίσχυσης είναι 40% + 20% = 60% και ισχύει από 1-1-2007 μέχρι 31-12-2010. Από την 1-1-2011 και μετά το ποσό θα μειωθεί στο 30% + 20% = 50%.
4. Για τις ακόλουθες περιφέρειες στατιστικού αντίκτυπου: GR12 Κεντρική Μακεδονία, GR13 Δυτική Μακεδονία και GR30 Αττική το ανώτατο όριο ενίσχυσης είναι 30% + 20% = 50% και ισχύει από 1-1-2007 μέχρι 31-12-2010. Το 2010 θα πραγματοποιηθεί αξιολόγηση βάσει του τότε διαθέσιμου τριετούς μέσου όρου κατά κεφαλή ΑΕΠ. Εάν το κατά κεφαλή ΑΕΠ είναι κατώτερο του 75% του μέσου όρου της ΕΕ25, τότε οι περιφέρειες θα παραμείνουν επιλέξιμες βάσει της παρέκκλισης του άρθρου 87 παρ. 3 στοιχείο α) με ανώτερο όριο ενίσχυσης 30%+20%=50% και εάν όχι, τότε θα καταστούν επιλέξιμες βάσει της παρέκκλισης του άρθρου 87 παρ.3 στοιχείο γ) με ανώτερο όριο ενίσχυσης 20%+20%=40%.
5. Στην ακόλουθη περιφέρεια (περιφέρεια οικονομικής ανάπτυξης): GR42 Νότιο Αιγαίο το ανώτατο όριο ενίσχυσης είναι 30%+20%=50% και ισχύει έως 31-12-2010. Από 1-1-2011 το ανώτατο όριο ενίσχυσης θα μειωθεί σε 15%+20% = 35%.
6. Στην ακόλουθη περιφέρεια (περιφέρειες οικονομικής ανάπτυξης): GR24 Στερεά Ελλάδα (GR 241 Βοιωτία, GR242 Εύβοια, GR244 Φθιώτιδα, GR243 Ευρυτανία, GR245 Φωκίδα), το ανώτατο όριο ενίσχυσης είναι 30%+20%= 50% και ισχύει μέχρι 31-12-2010. Από 1-1-2011 το ανώτατο όριο θα μειωθεί στις τρεις από τις υποκείμενες περιφέρειες NUTS III (GR 241 Βοιωτία, GR242 Εύβοια, GR244 Φθιώτιδα) στο 15%+20%=35% και στο ποσό των 20%+20%=40% για τις άλλες 2 περιφέρειες NUTS III (GR243 Ευρυτανία, GR245 Φωκίδα).

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ Β (ΔΑΣΗ)

ΜΕΤΡΟ 123Β	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	14.285.000	5.690.508	19.975.508	24.000.000	43.975.508
%	71,51%	28,49%	45,42%	55%	100%

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων επιχειρήσεων	125
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	€43.975.508

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕΤΡΟΥ (ΓΕΩΡΓΙΑ +ΔΑΣΗ)

ΜΕΤΡΟ 123 ΣΥΝΟΛΟ	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
Αρχική Κατανομή (Χωρίς Νέες Προκλήσεις)					
€	227.898.637	93.902.865	321.801.502	316.000.000	637.801.502
%	70,82%	29,18%	50,45%	50%	100%
Νέες Προκλήσεις					
€	15.000.000	2.857.142	17.857.142	18.000.000	35.857.142
%	84,00%	16,00%	49,80%	50%	100%
Τελική Κατανομή					
€	242.898.637	96.760.007	339.658.644	334.000.000	673.658.644
%	71,51%	28,49%	50,42%	50%	100%

5.3.1.2.5. Βελτίωση και ανάπτυξη της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη και προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ

Βελτίωση και ανάπτυξη της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη και προσαρμογή της γεωργίας

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 16α (1) (γ), 20 (β) (v) και 30 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Σημείο 5.3.1.2.5 Παράρτημα ΙΙ, του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

125 Α Γεωργικός Τομέας

ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Δράση 1. Εγγειοβελτιωτικά έργα και δράσεις

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Όπως αναφέρθηκε εκτενώς στο εισαγωγικό κεφάλαιο 3.1.3 για την υφιστάμενη κατάσταση, η Ελλάδα έχει σχετικά επαρκείς – με υψηλά ποιοτικά χαρακτηριστικά - ποσότητες υδατικών πόρων αλλά εντοπίζονται σημαντικά προβλήματα όσον αφορά στην αξιοποίησή τους και τη βέλτιστη διαχείρισή τους. Μερικοί από τους κυριότερους λόγους που προκαλούν προβλήματα στην αξιοποίηση των υδατικών πόρων της χώρας είναι: η άνιση κατανομή των υδατικών πόρων στο χώρο και στο χρόνο, η άνιση κατανομή της ζήτησης στο χώρο, αναντίστοιχη με την κατανομή της προσφοράς, η γεωμορφολογία της χώρας, η εξάρτηση της βόρειας Ελλάδας από τις επιφανειακές απορροές ποταμών που προέρχονται από γειτονικά κράτη, τα πολλά άνυδρα ή με ελάχιστους υδατικούς πόρους νησιά της χώρας. Τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται ακραία φαινόμενα υψηλών θερμοκρασιών που συνοδεύονται από ξηρασία και ραγδαίες βροχοπτώσεις / καταιγίδες, με αποτέλεσμα τις πλημμυρικές παροχές. Προκειμένου τα επιφανειακά νερά βροχοπτώσεων - χειμάρρων να συλλέγονται, να αποθηκεύονται και στη συνέχεια με τα κατάλληλα έργα να χρησιμοποιούνται για την άρδευση των γεωργικών εκτάσεων, προγραμματίζεται η κατασκευή ταμιευτήρων, καθώς και η κατασκευή εγγειοβελτιωτικών έργων βελτίωσης - αναβάθμισης αντλιοστασίων και εκσυγχρονισμού - επένδυσης –αντικατάστασης αγωγών αρδευτικών δικτύων, τα οποία έχουν ως αποτέλεσμα την εξοικονόμηση νερού λόγω μείωσης των απωλειών.

Κατά το άρθρο 5 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ έχουν γίνει 14 μελέτες για 14 υδατικά διαμερίσματα της χώρας με ανάλυση των χαρακτηριστικών κάθε λεκάνης απορροής

και επισκόπηση των επιπτώσεων. Τα Σχέδια Διαχείρισης που προβλέπονται στο άρθρο 13 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ δεν έχουν εκπονηθεί ακόμη σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Υπηρεσίας Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Σύμφωνα με στοιχεία που προέρχονται από το Εθνικό Πρόγραμμα Διαχείρισης και Προστασίας των Υδατικών Πόρων (Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο, 2007) σε 5 από τα 14 υδατικά διαμερίσματα της χώρας (Αν. Πελοποννήσου, Αν. Στερεάς Ελλάδας, Θεσσαλίας, Κρήτης, Ν. Αιγαίου) παρατηρούνται **ελλείψεις** μεταξύ προσφοράς και της ζήτησης ανά υδατικό διαμέρισμα, ενώ στο μακροπρόθεσμο σενάριο αναμένονται προβλήματα και σε άλλα 2 υδατικά διαμερίσματα.

Η έλλειψη αρδευτικών έργων και κυρίως φραγμάτων και ταμιευτήρων για τη συγκράτηση των επιφανειακών απορροών, οι ελλείψεις σε αρδευτικά δίκτυα αλλά και οι μεγάλες απώλειες που παρουσιάζονται στα υφιστάμενα δίκτυα στρέφουν τους παραγωγούς στην εγκατάσταση γεωτρήσεων, που δημιουργούν εκτός των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και σημαντικό κόστος στους παραγωγούς.

Αποτελεί λοιπόν βασικό στόχο του ΠΑΑ η προώθηση της ορθολογικής χρήσης των υδατικών πόρων αφενός μέσω εγγειοβελτιωτικών έργων για εξοικονόμηση νερού άρδευσης, βελτίωση της ικανότητας αποδοτικότερης χρήσης του και βελτίωση της ικανότητας αποθήκευσής του (Άξονας 1) και αφετέρου μέσω εφαρμογής γεωργικών πρακτικών που αποσκοπούν σε μειωμένη χρήση νερού (Άξονας 2).

Στο σύνολο της Χώρας οι αρδευόμενες γεωργικές εκτάσεις ανέρχονται σε 1.174.875 Ha. σε σύνολο 3.425.800 Ha που είναι η συνολική έκταση της καλλιεργούμενης γεωργικής γής (34,3%). Το ποσοστό αυτό διατηρείται σταθερό τα τελευταία χρόνια παρά τις παρεμβάσεις που υλοποιούνται μέσω των διαδοχικών ΚΠΣ, και οι οποίες δεν στόχευαν στην αύξηση των αρδευόμενων εκτάσεων και την μετατροπή των ξηρικών εκτάσεων σε αρδευόμενες, αλλά σε μείωση των γεωτρήσεων (κλείσιμο παλιών και αντικατάσταση με αρδευτικά δίκτυα), καθώς και εκσυγχρονισμό των πεπαλαιωμένων δικτύων.

Αναλυτικότερα η κατανομή αυτών των εκτάσεων ανά Περιφέρεια είναι η ακόλουθη:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΕΚΤΑΡΙΑ (Ha)
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	168.027
Κεντρική Μακεδονία	282.252
Δυτική Μακεδονία	36.694
Θεσσαλία	231.507
Ήπειρος	40.470
Ιόνιοι Νήσοι	2.932
Δυτική Ελλάδα	105.165
Στερεά Ελλάδα	116.648
Πελοπόννησος	85.181

Αττική	9.066
Βόρειο Αιγαίο	6.013
Νότιο Αιγαίο	6.196
Κρήτη	84.718
Σύνολο Χώρας	**1.174.875**

Από το σύνολο των ανωτέρω αρδευόμενων εκτάσεων το 35-40% αρδεύονται με βαρύτητα (κατάκλιση, ανοικτοί αύλακες, κ.λ.π.), το 50-55% με συστήματα τεχνητής βροχής και 10% με σύγχρονα συστήματα άρδευσης όπως στάγδην και λοιπά συστήματα μικροαρδεύσεων.

Στο πλαίσιο της 3η Προγραμματικής Περιόδου και κατά την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης – Ανασυγκρότησης της Υπαίθρου 2000-2006 (ΕΠΑΑ-ΑΥ) υλοποιούνται 40 έργα, που αφορούν στην κατασκευή αρδευτικών δικτύων σε 52.100 αρδευόμενα εκτάρια.

Η κατασκευή υποδομών εγγειοβελτιωτικών έργων κρίνεται απαραίτητη και στην 4η Προγραμματική Περίοδο σε περιοχές με έντονα προβλήματα επάρκειας υδατικού δυναμικού και στόχο την ορθολογικότερη διαχείριση αυτού με δεδομένη και την επιδείνωση που δημιουργεί η κλιματική αλλαγή και τα φαινόμενα λειψυδρίας. Η κατασκευή των φραγμάτων και εξωποτάμιων λιμνοδεξαμενών, ο εκσυγχρονισμός των αρδευτικών δικτύων και η αντικατάσταση των γεωτρήσεων και ανοικτών διωρύγων με υπόγεια άρδευση εκτός της σημαντικής βελτίωσης που επιφέρει στην ανταγωνιστικότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και την μείωση του κόστους για τον παραγωγό (δαπάνες για την κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος η ντήζελ που που απαιτείται για την λειτουργία των γεωτρήσεων) έχει φιλικό προς το περιβάλλον χαρακτήρα, διότι στην ευρύτερη περιοχή κατασκευής τους αναπτύσσεται ένα νέο οικοσύστημα, μειώνονται οι υπεραντλήσεις των υπόγειων νερών, περιορίζονται οι απώλειες των δικτύων και αντιμετωπίζεται το πρόβλημα στις παράκτιες ζώνες.

Επίσης αναδεικνύονται ως τόποι προσέλκυσης επισκεπτών οι συγκεκριμένες περιοχές, αποτελώντας νέους οικοτουριστικούς προορισμούς ενώ παράλληλα ο αστικός πληθυσμός εξοικειώνεται με την βιοποικιλότητα της χώρας μας, που είναι μοναδική στην Ευρώπη.

Τα προγραμματιζόμενα έργα είναι συμβατά τόσο με τις νέες πολιτικές που ασκεί η Ευρωπαϊκή Ένωση στον τομέα των υδάτων και διέπονται από τις αρχές της Οδηγίας 2000/60 Ε.Κ, όσο και με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για τα Νερά.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Δημιουργία έργων για την ταμίευση και εκμετάλλευση επιφανειακών απορροών, τεχνητό εμπλουτισμό υπόγειων υδροφορέων, εκσυγχρονισμό και βελτίωση συνθηκών άρδευσης, στράγγισης, προσπέλασης καθώς και υποδομών που αφορούν στην παρακολούθηση και καταγραφή της κατάστασης των υδροφορέων.

Η υλοποίηση των δικτύων θα έχει ως κύριο στόχο την ορθολογική διαχείριση των υδάτων για την εξοικονόμηση ύδατος και την αποφυγή απωλειών στις ήδη αρδευόμενες εκτάσεις της Χώρας χωρίς καμία αύξηση αυτών. Τα αρδευτικά δίκτυα θα εκτείνονται μέχρι τα όρια των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Κατά την 4η Προγραμματική Περίοδο προγραμματίζονται να υλοποιηθούν αντίστοιχα 29 έργα, που αφορούν στην κατασκευή αρδευτικών δικτύων σε 53.200 αρδευόμενα εκτάρια, τα οποία σε συνδυασμό με τα έργα του Γ΄ ΚΠΣ αφορούν στην κάλυψη του 10% των συνολικών αναγκών της Χώρας. Ο ανωτέρω προγραμματισμός δύναται να αναπροσαρμόζεται ανάλογα με την πορεία υλοποίησης του Μέτρου.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Ενδεικτικές δράσεις είναι οι εξής:

Μελέτες για την επεξεργασία σχεδίων διαχείρισης υδατικών πόρων.

Μελέτες και οι αντίστοιχες κατασκευές έργων ταμίευσης και διανομής νερού με την αξιοποίηση χειμερινών απορροών (φραγμάτων, λιμνοδεξαμενών, κ.λ.π).

Μελέτες ή υπηρεσίες ή κατασκευές έργων παρακολούθησης της συμπεριφοράς φραγμάτων, ταμιευτήρων, λιμνοδεξαμενών, monitoring των παραμέτρων λειτουργίας των έργων αυτών (απόδοση παροχετευτικότητας, διαρροές, ασφάλεια κα) και έλεγχος από κεντρική βάση.

Κατασκευή έργων υδροληψίας (φράγματα εκτροπής, ανάσχεσης, καλλιέργεια πηγών κλπ).

Κατασκευή έργων προσαγωγών κυρίων διωρύγων.

Έργα κατασκευής/ αναβάθμισης πρωτεύοντος, δευτερεύοντος και τριτεύοντος αρδευτικού, στραγγιστικού και οδικού δικτύου.

Κατασκευή αντλιοστασίων, δεξαμενών αναρρύθμισης και ημερησίας εξίσωσης.

Κατασκευή οδών προσπέλασης.

Έργα διευθέτησης χειμάρρων.

Πραγματοποίηση εργασιών αναδασμού (αφορά σε υποχρεωτικούς αναδασμούς και είναι μέρος του προϋπολογισμού του εκάστοτε εγγειοβελτιωτικού έργου ενώ αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την ολοκλήρωση του έργου)

Επίταξη (αθροιστικά με τις απαλλοτριώσεις δεν μπορεί να υπερβαίνουν το 10% το συνολικού προϋπολογισμού του έργου)

Αποζημιώσεις ηρτημένης εσοδείας, καθώς και κάθε άλλη εργασία που προβλέπεται από τις εγκεκριμένες μελέτες για την εκτέλεση των έργων.

Μελέτες και κατασκευές έργων εμπλουτισμού υπόγειων υδροφορέων.

Δημιουργία δικτύων γεωτρήσεων για παρατήρηση της ποιοτικής και ποσοτικής κατάστασης των υδάτων εντός περιμέτρου των εγγειοβελτιωτικών έργων αξιοποίησης υπόγειων υδάτων και ψηφιοποίηση του υδρογεωλογικού αρχείου, η οποία συνδέεται με την ολοκληρωμένη διαχείριση των υδατικών πόρων του έργου

Οι δράσεις του Μέτρου 125 είναι σύμφωνες με το Παράρτημα VII της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ. Συγκεκριμένα, μέσω της κατασκευής έργων ταμίευσης αυξάνονται οι διαθέσιμες ποσότητες ύδατος και μέσω των έργων αναβάθμισης δικτύων επιτυγχάνεται ο εκσυγχρονισμός τους και παράλληλα η εξοικονόμηση υδάτων με τον περιορισμό των απωλειών αυτών. Κατά συνέπεια θα περιοριστεί η κατανάλωση των υδάτινων πόρων για λόγους άρδευσης.

Προκειμένου να διασφαλιστούν τα παραπάνω, τα υπό ένταξη έργα έχουν αξιολογηθεί με βάση τις απαιτούμενες μελέτες (Οριστική Μελέτη Υδραυλικών Έργων, Οριστική Γεωτεχνική Μελέτη, Οριστική Γεωλογική Μελέτη κλπ ανάλογα με το έργο), στις οποίες περιλαμβάνονται και οι Περιβαλλοντικές Αδειοδοτήσεις (Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων). Στις εν λόγω οριστικές μελέτες αποδεικνύεται ότι τα έργα εξασφαλίζουν και την κατάντη απορροή υδάτων για τον εμπλουτισμό των υπόγειων υδροφορέων.

Οι αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων εκδίδονται λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, το Νόμο 3199/9-12-03 (ΦΕΚ 280/Α/2003) περί «προστασίας και διαχείρισης των υδάτων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ». Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, οι Δ/νσεις Υδάτων των Περιφερειών έχουν γνωμοδοτήσει για κάθε έργο ως προς την επάρκεια υδάτων (ισοζύγια κλπ). Η διαδικασία που ακολουθείται είναι σύμφωνη με το Ν. 3199/2003.

Σημειώνεται ότι έργα συνολικού κόστους μέχρι 500.000€ και για δημοτικά διαμερίσματα μέχρι 3.000 κατοίκους των περιοχών παρέμβασης του άξονα 3 δεν θα χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της δράσης αυτής.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Α) Η Δ/νση Τεχνικών Μελετών και Κατασκευών του ΥΠΑΑΤ ως καθ' ύλην αρμόδια για την εκπόνηση μελετών και την κατασκευή εγγειοβελτιωτικών έργων, καθώς και για τις τεχνικές μελέτες και κατασκευές ηλεκρομηχανολογικών εγκαταστάσεων εγγειοβελτιωτικών έργων.

Β) Η αρμόδια από την νομοθεσία Τεχνική Υπηρεσία Υπουργείου ή Περιφέρειας, όπου από την Εθνική Νομοθεσία προβλέπεται ότι για έργα ή ομάδες έργων η αρμοδιότητα δεν ανήκει στην Δ/νση Τεχνικών Μελετών και Κατασκευών του ΥΠΑΑΤ αλλά σε συγκεκριμένη υπηρεσία Υπουργείου ή Περιφέρειας.

΄Υψος Ενίσχυσης

Το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται στο 100% της Δημόσιας δαπάνης του Μέτρου γιατί αφορά Δημόσια Υποδομή.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 125Α1	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
Κατανομή Συγχρηματοδοτούμενων					
€	329.498.982	131.257.731	460.756.713	0	460.756.713
%	71,51%	28,49%	100,00%	0%	100%
Εθνικές Πιστώσεις					
€		468.000.000	468.000.000		468.000.000
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ					
€	329.498.982	599.257.731	928.756.713	0	928.756.713

Ποσοτικοποιημένοι Στόχοι για του κοινούς Δείκτες της ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	**Δείκτης**	**Στόχος**
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων πράξεων	71 *
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	€ 460.756.713

* Μετά τις 31/12/2009, όπου έληξαν τα επιχειρησιακά προγράμματα ΕΠ ΑΑ ΑΥ και ΠΕΠ, τα έργα γέφυρες προσδιορίζονται να είναι δεκαεπτά (17).

Δράση 2. Έργα αναδασμών

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Σημαντικό χαρακτηριστικό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην Ελλάδα είναι ότι οι περισσότερες από αυτές αποτελούνται από μικρά αγροτεμάχια (μέσο μέγεθος αγροτεμαχίου 0,7 Ha), τα οποία βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση μεταξύ τους. Η υλοποίηση της δράσης των εκούσιων αναδασμών κρίνεται απαραίτητη, προκειμένου να επιτευχθεί η αύξηση της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στις περιοχές που θα εφαρμόζονται αναδασμοί μέσω της μείωσης των εισροών και την αύξηση της παραγωγικότητας.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Η συγκέντρωση της διάσπαρτης ιδιοκτησίας με την παράλληλη κατασκευή έργων που θα καταστήσουν λειτουργικό το νέο κτηματικό καθεστώς και θα αντιμετωπίσουν μία από τις σημαντικότερες διαρθρωτικές αδυναμίες του γεωργικού τομέα στην Ελλάδα, που είναι ο μικρός και κατακερματισμένος κλήρος.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Εκούσιοι αναδασμοί (μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, μελέτη αναδασμού, μελέτη – κατασκευή παράλληλων έργων αναδασμού)

Παράλληλα έργα σε περιοχές περατωθέντων αναδασμών (μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων των παράλληλων έργων, μελέτη των παράλληλων έργων με την κατασκευή των συνοδών αποστραγγιστικών έργων και του απαραίτητου αγροτικού δικτυου).

Στους αναδασμούς που θα γίνονται δεν πρέπει να αλλοιώνεται το τοπίο και να διαταράσσεται η βιοποικιλότητα.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Δ/νση Τοπογραφικής συνεπικουρούμενη από τη Δ/νση Πολιτικής Γης και από τη Δ/νση Τεχνικών Μελετών και Κατασκευών του ΥΠΑΑΤ με τις Αρμόδιες Περιφερειακές Υπηρεσίες .

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται στο 100% της Δημόσιας δαπάνης του Μέτρου γιατί αφορά Δημόσια Υποδομή.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 125Α2	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	13.965.429	5.563.205	19.528.634	0	19.528.634
%	71,51%	28,49%	100,00%	0%	100%

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων πράξεων	5
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	*19.528.634* €

Δράση 3. Αγροτικός εξηλεκτρισμός

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Βελτίωση των οικονομικών μεγεθών της εκμετάλλευσης και γενικά των γεωργικών υποδομών, βελτίωση του περιβάλλοντος με την αποφυγή χρήσης ρυπογόνων πηγών ενέργειας (πετρέλαιο), ασφάλεια και εργονομία για τους χρήστες του τροφοδοτούμενου εξοπλισμού.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Η ηλεκτροδότηση ή και επέκταση του ηλεκτρικού δικτύου με σκοπό την βελτίωση της βιωσιμότητας των γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων. Οι παρεμβάσεις θα πραγματοποιούνται με απόλυτο σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον και στο τοπίο της υπαίθρου, ώστε αυτό να παραμείνει αναλλοίωτο. Απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση των έργων είναι η αδειοδότηση τους από τις αρμόδιες εθνικές αρχές.

Τα έργα εξηλεκτρισμού (επέκταση δικτύων) σταματούν εκτός των ορίων της αγροτικής εκμετάλλευσης.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Το έργο αφορά υποδομή δημόσιου χαρακτήρα μέχρι τα όρια των γεωργικών εκμεταλλέυσεων (όπως κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, θερμοκήπια) το κόστος αφορά τα αναγκαία έργα υποδομής και τον απαραίτητο εξοπλισμό (όπως στύλοι, μετασχηματιστές, καλώδια)

ΦΟΡΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Δ/νση Αξιοποίησης Εγγειοβελτιωτικών Έργων και Μηχ. Εξοπλισμού με τις Αρμόδιες Περιφερειακές Υπηρεσίες.

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται μέχρι το 100% της Δημόσιας δαπάνης του Μέτρου

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 125Α3	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	7.142.770	2.845.362	9.988.132	20.000.000	29.988.132
%	71,51%	28,49%	33,31%	67%	100%

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων πράξεων	380 ΠΑΑ
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	*29.988.132* €

Δράση 4. Βελτίωση βοσκοτόπων

ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ Η ΔΡΑΣΗ

Δράση 5. Βελτίωση προσπελασιμότητας στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (Αγροτική οδοποιία)

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Στη χώρας μας, τόσο λόγω της ιδιαίτερης γεωμορφολογίας που παρουσιάζει (ορεινοί όγκοι και νησιωτικός χαρακτήρας) όσο και της διασποράς των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, υπάρχει ανάγκη κατασκευής αλλά και βελτίωσης της προσβασιμότητας προς τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις μέσω της βελτίωσης της αγροτικής οδοποιίας. Το υπάρχον αγροτικό δίκτυο εμφανίζει προβλήματα βατότητας, ιδιαίτερα κατά τους χειμερινούς μήνες, ενώ απαιτείται και η διάνοιξη νέου.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Η επέκταση και βελτίωση της βατότητας του αγροτικού οδικού δικτύου για την βελτίωση της προσβασιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων με στόχο τη μείωση του κόστους μεταφοράς των προϊόντων, την ευκολότερη και ταχύτερη πρόσβαση των γεωργικών μηχανημάτων, την ταχύτερη και ασφαλέστερη μεταφορά των ευπαθών προϊόντων. Η εξασφάλιση της εύκολης και ασφαλούς προσπελασιμότητας στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις στις αγροτικές περιοχές καθ όλη την διάρκεια του χρόνου και η βελτίωση και εκσυγχρονισμός των καλλιεργητικών μεθόδων (πρόσβαση μηχανών, εύκολη διακίνηση της παραγωγής κ.ο.κ) συμβάλλει στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των εκμεταλλεύσεων με θετικές επιπτώσεις στο αγροτικό εισόδημα.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

- Μελέτη και κατασκευή έργων αγροτικής οδοποιίας
- Χωματουργικές εργασίες (όπως διανοίξεις, επιχώσεις τάφρων, διευθετήσεις χειμάρρων)
- Τεχνικά έργα (όπως γέφυρες, ισόπεδες διαβάσεις)
- Στρώση του οδοστρώματος για την εξασφάλιση της βατότητας περιλαμβανομένης και της ασφαλτοτσιμεντόστρωσης.

Σημειώνεται ότι έργα συνολικού κόστους 500.000€ πλέον Φ.Π.Α. και για δημοτικά διαμερίσματα μέχρι 3.000 κατοίκους των περιοχών παρέμβασης του άξονα 3 δεν θα χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της δράσης αυτής.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Δ/νση Τεχνικών Μελετών και Κατασκευών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με τις αρμόδιες ΠεριφερειακέςΠεριφερειακές Αυτοδιοικήσεις.

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται στο 100% της Δημόσιας δαπάνης του Μέτρου γιατί αφορά Δημόσια Υποδομή.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 125Α5	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	3.570.700	1.422.408	4.993.108	0	4.993.108
%	71,51%	28,49%	100,00%	0%	100%

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων πράξεων	1
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	*4.993.108€*

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ

ΜΕΤΡΟ 125Α	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	354.177.881	141.088.706	495.266.587	20.000.000	515.266.587
%	71,51%	28,49%	96,12%	4%	100%
Εθνικές Πιστώσεις					
€		468.000.000	468.000.000	0	468.000.000
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ					
€	354.177.881	609.088.706	963.266.587	20.000.000	983.266.587

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ

Βελτίωση και ανάπτυξη της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη και προσαρμογή της δασοκομίας

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 20 (β) (v) και 30 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Σημείο 5.3.1.2.5 Παράρτημα ΙΙ, του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

125 Β Δασοκομικός Τομέας

ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑΣ

Δράση: Διάνοιξη και Βελτίωση δασικού οδικού δικτύου εντός των υπό εκμετάλλευση δασών

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Το δασικό οδικό δίκτυο εντός των υπό εκμετάλλευση δημοσίων δασών αποτελεί τη βάση για την ορθολογική διαχείριση και την αποτελεσματικότερη εκμετάλλευση αυτών. Η απαραίτητη προσπέλαση και διάνοιξη των δασών με δασοδρόμους - συμβάλλει αφενός στην ορθολογική διαχείριση και αξιοποίηση των προϊόντων και των υπηρεσιών τους για το κοινωνικό σύνολο και αφετέρου στην αειφόρο ανάπτυξη και καλύτερη ποιότητα ζωής.

Πέραν αυτού εξασφαλίζεται η δυνατότητα διαχείρισης των δασικών οικοσυστημάτων, η υλοποίηση των αναγκαίων αναδασώσεων καθώς και η πρόσβαση σε αισθητικά τοπία με συνέπεια την οικοτουριστική ανάπτυξη.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Η αποτελεσματικότερη εκμετάλλευση (με την ευρύτερη έννοιά της) των δασών και δασικών εκτάσεων της χώρας, οι καλύτερες συνθήκες διαβίωσής του ορεινού πληθυσμού και η ανάπτυξη του οικοτουρισμού. Το δασικό οδικό δίκτυο που έχει διανοιγεί ή πρόκειται να διανοιγεί στα δάση και δασικές εκτάσεις της χώρας και το οποίο για να είναι προσπελάσιμο απαιτείται η διαρκής βελτίωσή του, εξυπηρετεί έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω σκοπούς:

Την εκμετάλλευση των δασών και δασικών εκτάσεων, με την ευρύτερη έννοιά της, που περιλαμβάνει όλες τις συναφείς φάσεις από την αναδάσωση και καλλιέργεια των δασοσυστάδων μέχρι την συγκομιδή των δασικών προϊόντων.

Την πρόσβαση προς στις υφιστάμενες τεχνικές εγκαταστάσεις (Δασοφυλάκεια, παρατηρητήρια, δασικοί οικισμοί, εγκαταστάσεις μεταποίησης δασικών προϊόντων, δασικά φυτώρια, εκτροφεία θηραμάτων, κ.λ.π).

Την εκμετάλλευση των λειτουργιών του δάσους που αναφέρονται τόσο στον τουρισμό και στην αναψυχή, όσο και την εξυπηρέτηση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που βρίσκονται εντός των δασικών περιοχών.

Την πρόσβαση για την εκτέλεση δασικών έργων (φραγμάτων, δεξαμενών, υδραυλάκων, ποτιστρών, έργων σταθεροποίησης εδαφών, κ.λ.π).

Την αποκόμιση (παραλαβή και μετατόπιση) των προϊόντων και κυρίως του ξύλου και ρητίνης και τη μεταφορά τους από το υλοτόμιο μέχρι τους τόπους συγκέντρωσης ή τα κέντρα επεξεργασίας ή κατανάλωσής τους.

Την διακίνηση του προσωπικού που ασχολείται με την επιτήρηση και άλλες δασικές εργασίες των δασών και δασικών εκτάσεων.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Όλη η χώρα.

Επιλέξιμες δράσεις:

Μελέτες και έργα Διάνοιξης νέων δασικών οδών στα δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις, που κρίνεται αναγκαίο για την εξυπηρέτηση ενός ή περισσοτέρων σκοπών που αναφέρονται παραπάνω καθώς και έργα Βελτίωσης του υπάρχοντος δασικού οδικού δικτύου στα δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις,που περιλαμβάνουν εργασίες όπως:

Μελέτη δρόμου – Τεχνικών έργων

Χάραξη δρόμου (κατά μήκος τομή - κατά πλάτος τομές - Τεχνικά έργα)

Χωματουργικές εργασίες (Εκσκαφές – Επιχώσεις)

Κατασκευή Υποδομών - Υπόστρωσης - Ασφαλτικών

Τεχνικά έργα (Οχετοί – Γέφυρες - Τοίχοι αντιστήριξης – Δανειοθάλαμοι – Τάφροι – Κόμβοι σύνδεσης)

Έργα Ασφάλειας – Σήμανσης (Πινακίδες- Διαγράμμισης κ.λ.π.)

ΦΟΡΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Δ/νση Διαχείρισης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων πράξεων	30
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	14.982.960€

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται στο 100% της Δημόσιας δαπάνης του Μέτρου γιατί αφορά Δημόσια Υποδομή.

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ

ΜΕΤΡΟ 125Β	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	10.714.700	4.268.260	14.982.960	0	14.982.960
%	71,51%	28,49%	100,00%	0%	100%

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΩΝ

Είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 56 του Καν. (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 8 του Καν. (ΕΚ) 1320/2006 για τη θέσπιση μεταβατικών κανόνων όσων αφορά στη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης που προβλέπεται από τον Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, οι πληρωμές δύναται να βαρύνουν το ΕΓΤΑΑ.

Το συνολικό ποσό των ανειλημμένων υποχρεώσεων των Νομικών Δεσμεύσεων για Εγγειοβελτιωτικά Έργα και Δράσεις (Δράση 1 – Υπομέτρο Α – Γεωργικός Τομέας) που αναλήφθηκαν κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο και θα ολοκληρωθούν στην 4η Προγραμματική Περίοδο ανέρχεται σε 151.000.000 € και αφορά 34 έργα, τα οποία περιλαμβάνονται στο συνολικό ποσό των 649.975.542 € του Υπομέτρου Α- Γεωργικός Τομέας. Δεδομένου ότι το ΕΠ ΑΑ ΑΥ και τα ΠΕΠ Δυτ. Ελλάδας και Στ. Ελλάδας του Γ΄ΚΠΣ θα λήξουν στις 31/12/2009 και τα ΠΕΠ Ν. Αιγαίου, Ηπείρου, Δυτ. Μακεδονίας και ΑΜΘ έληξαν στις 30-6-2009, η τιμή στόχος του δείκτη θα προσαρμοστεί ακριβώς στο τέλος του 2009... Αναλυτικός πίνακας για τα έργα αυτά παρατίθεται στο υποκεφάλαιο 5.1.

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

ΜΕΤΡΟ 125	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
Κατανομή Συγχρηματοδοτούμενων					
€	364.892.581	145.356.965	510.249.546	20.000.000	530.249.546
%	71,51%	28,49%	96,23%	4%	100%
Εθνικές Πιστώσεις					
€		468.000.000	468.000.000		468.000.000
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ					
€	364.892.581	613.356.965	978.249.546	20.000.000	998.249.546

Σημειώνεται ότι για το σύνολο των δράσεων θα ακολουθηθούν οι διαδικασίες που προβλέπονται για της δημόσιες συμβάσεις με πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

5.3.1.2.6. Αποκατάσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές και εισαγωγή των κατάλληλων δράσεων πρόληψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Αποκατάσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές και εισαγωγή των κατάλληλων δράσεων πρόληψης

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρο 20 (β) (vi) του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,

Σημείο 5.3.1.2.6 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Κοινοτικές Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της Γεωργίας και της Δασοκομίας 2007-2013 (2006/C319/ΕΚ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

126

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Οι ζημιές που προκαλούνται στη γεωργία από φυσικές καταστροφές και δυσμενή καιρικά φαινόμενα ή κλιματικά γεγονότα κλονίζουν σοβαρά την οικονομία των παραγωγών, οι οποίοι μη έχοντας τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν τις δαπάνες αποκατάστασής τους και να συνεχίσουν ομαλά την παραγωγική τους δραστηριότητα έχουν ανάγκη από την κάλυψη και συμπαράσταση της πολιτείας, μέσω της χορήγησης οικονομικών ενισχύσεων.

Ως φυσικές καταστροφές νοούνται εκείνες που προκαλούνται από σεισμούς, χιονοστιβάδες, κατολισθήσεις, πλημμύρες κ.ά. Ως έκτακτα γεγονότα θεωρούνται οι πυρκαγιές, που έχουν ως αποτέλεσμα εκτεταμένες απώλειες. Ως ζημιές από δυσμενή καιρικά φαινόμενα ή κλιματικά γεγονότα μπορούν να θεωρηθούν αυτές που προκαλούνται π.χ. από παγετό, χαλάζι, πάγο, βροχή ή ξηρασία.

Οι ανωτέρω ζημιές, για να εμπίπτουν στο Μέτρο, θα πρέπει από το συγκεκριμένο συμβάν να έχει καταστραφεί άνω του 30% είτε της μέσης ετήσιας παραγωγής του γεωργού κατά την προηγούμενη τριετή περίοδο, είτε του μέσου όρου τριετίας που έχει υπολογισθεί με βάση την προηγούμενη πενταετία, αφαιρουμένων της υψηλότερης και χαμηλότερης τιμής.

Το συμβάν πρέπει να χαρακτηρίζεται επίσης από χωρική και χρονική έκταση ικανή για την δημιουργία των καταστροφών σε γεωργικές καλλιέργειες, ζωικό κεφάλαιο και υποδομές. Να σημειωθεί ότι δεν υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ ορεινών – μειονεκτικών και άλλων περιοχών, από την άποψη ποσοστού ζημιών που λαμβάνονται υπόψη και ότι, σε κάθε περίπτωση, δαπάνες για τις οποίες δύναται να παρέχεται ενίσχυση (επιλέξιμες δαπάνες) θεωρούνται εκείνες που

πραγματοποιήθηκαν μετά την ημερομηνία των καιρικών φαινομένων που προκάλεσαν τις ζημιές.

Οι ενισχύσεις διασφαλίζουν μερικώς την δυνατότητα των γεωργών και των κτηνοτρόφων, που επλήγησαν να ανασυστήσουν τις εκμεταλλεύσεις τους και να παραμείνουν στις αγροτικές περιοχές της χώρας ζώντας αξιοπρεπώς και συνεχίζοντας την οικονομική τους δραστηριότητα.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Το Μέτρο αποσκοπεί στην επαναφορά της εκμετάλλευσης στην προ της ζημίας κατάσταση, χωρίς σοβαρές, μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στο εισόδημα του γεωργού ή κτηνοτρόφου, καθώς και στην πρόληψη τέτοιων ζημιών, συμβάλλοντας έμμεσα στην ανταγωνιστικότητα της γεωργίας.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Η αποκατάσταση των ζημιών, με τη χορήγηση οικονομικών ενισχύσεων, αφορά αναλυτικά και εξειδικευμένα φυτικό, ζωικό και πάγιο κεφάλαιο (γεωργοκτηνοτροφικά κτίσματα, θερμοκήπια, μηχανολογικό και γεωργικό εξοπλισμό, γεωργικά μηχανήματα, περιφράξεις, τοίχους αντιστήριξης, σωλήνες άρδευσης και μεταφοράς νερού για ύδρευση ζώων, δίκτυα άρδευσης, σταφιδόπανα, υποστυλώσεις καλλιεργειών, ζώα, κ.λ.π.).

Η διάρκεια εφαρμογής του Μέτρου ταυτίζεται με την διάρκεια της 4^{ης} Προγραμματικής Περιόδου, αλλά η ζημιά προς αποκατάσταση είναι δυνατόν να έχει προκληθεί και κατά τα προηγούμενα τρία (3) έτη. Σε κάθε περίπτωση όμως, για να πραγματοποιηθεί η αποκατάσταση μέσω του Μέτρου, δεν θα πρέπει να έχει παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών (3) ετών από την πρόκληση της ζημιάς και βέβαια αυτή δεν θα πρέπει να έχει αποκατασταθεί από το ΕΠΑΑ-ΑΥ. Λόγω του συγχρόνου της εφαρμογής του ΕΠΑΑ-ΑΥ, τυχόν περίοδοι επιλεξιμότητας ζημιών εντός της 3^{ης} Προγραμματικής Περιόδου θα προσδιορισθούν σε επόμενη φάση.

Βασική ανάγκη του Μέτρου αποτελεί η ταχύτητα διεκπεραίωσης των διαδικασιών, μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, η οποία θα δώσει τη δυνατότητα στους πληγέντες να προβούν στην αποκατάσταση των ζημιών των εκμεταλλεύσεών τους, ώστε να τις επαναφέρουν στην παραγωγή.

Επειδή το Μέτρο δεν περιλαμβάνει νέες επενδύσεις στη γεωργία, αλλά ακριβώς έρχεται αρωγός σε αναφυόμενα προβλήματα στο ήδη υφιστάμενο καθεστώς της, σημειώνεται υπογραμμισμένα η σημαντικότητά του, όπου μέσα από την επίτευξη του στόχου:

θα προκύψουν θετικές επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον, γιατί με το κίνητρο των οικονομικών ενισχύσεων, οι ζημιωθέντες παραγωγοί που εντάσσονται στο πρόγραμμα θα προβαίνουν σε ανασύσταση του πάγιου φυτικού και ζωικού κεφαλαίου,

θα επανέλθουν οι συνθήκες εργασίας των ζημιωθέντων αγροτών,

θα συνεχισθεί ομαλά όλο το φάσμα των παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Δράσεις Πρόληψης:

Δράσεις πρόληψης είναι η τήρηση προτύπων ασφαλείας στην εργασία, η ενεργητική προστασία φυτικού κεφαλαίου από παγετό, η προστασία από το χαλάζι, από την ξηρασία και από πυρκαγιές. Οι παρεμβάσεις πρόληψης θα πραγματοποιηθούν μέσω σχετικών επενδύσεων στο Μέτρο 121 «Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων».

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Γεωργοί και κτηνοτρόφοι που οι γεωκτηνοτροφικές τους εκμεταλλεύσεις ζημιώνονται από φυσικές καταστροφές, έκτακτα γεγονότα (πυρκαγιές) και από δυσμενή καιρικά φαινόμενα ή κλιματικά γεγονότα, όπως αυτά ορίζονται ανωτέρω.

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΟΤΙ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΜΟΝΟ ΟΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Η αποκατάσταση των ζημιών αναφέρεται αποκλειστικά σε κάλυψη δαπανών της επένδυσης και όχι σε απώλεια εισοδήματος ή απώλεια παραγωγής.

Διευκρινίζεται ότι οι οικονομικές ενισχύσεις στόχο έχουν την υποβοήθηση των παραγωγών για ανασύσταση του ζημιωμένου κεφαλαίου των εκμεταλλεύσεων τους και δεν σχετίζονται κατά κανένα τρόπο με ασφάλιση του φυτικού, ζωικού και παγίου κεφαλαίου.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ο Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ).

΄ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται στο 100% της Δημόσιας δαπάνης του Μέτρου.

Από 1^{η} Ιανουαρίου 2010 το ποσοστό ενίσχυσης θα μειωθεί στο 50% και οι γεωργοί πρέπει να έχουν συνάψει ασφαλιστική σύμβαση, η οποία να καλύπτει τουλάχιστον το 50% της μέσης ετήσιας παραγωγής ή του σχετικού με την παραγωγή εισοδήματος. Από αυτή την προϋπόθεση μπορεί να γίνει παρέκκλιση μόνο εάν το κράτος-μέλος μπορεί να δείξει με πειθώ ότι παρά τις όλες λογικές προσπάθειες που έγιναν, δεν ήταν διαθέσιμη συμφέρουσα ασφάλεια κατά τη στιγμή που συνέβη η ζημιά.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 126	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	7.142.154	2.845.116	9.987.270	0	9.987.270
%	71,51%	28,49%	100,00%	0%	100%

Ο προϋπολογισμός είναι καθαρά ενδεικτικός, καθώς δεν έχουν εξατομικευθεί ακόμη οι ζημιές, οπότε και θα αναπροσαρμοστούν οι πιστώσεις σε μεταγενέστερη φάση του Προγράμματος.

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Στηριζόμενη περιοχή πληγεισών γεωργικών εκτάσεων	400* ha

** Ο τιμή στόχος του δείκτη είναι καθαρά ενδεικτική, καθώς δεν έχουν εξατομικευθεί ακόμη οι ζημιές, οπότε και θα αναπροσαρμοστούν οι πιστώσεις σε μεταγενέστερη φάση του Προγράμματος.*

5.3.1.3. Μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας της γεωργικής παραγωγής και των προϊόντων

5.3.1.3.1. Εκπλήρωση των προτύπων με βάση την κοινοτική νομοθεσία

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Εκπλήρωση των προτύπων με βάση την κοινοτική νομοθεσία. Το μέτρο αφορά ανειλημμένες υποχρεώσεις.

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 20 (γ) (i) και 31 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Άρθρο 21 και σημείο 5.3.1.3.1 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

131

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Η προσαρμογή των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στα νεοεισαχθέντα στην ελληνική νομοθεσία κοινοτικά πρότυπα, που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος, τη Δημόσια υγεία, την υγεία των ζώων και των φυτών, την καλή διαβίωση των ζώων και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας, εμπλέκει σημαντικό αριθμό γεωργών.

Για τα πρότυπα αυτά επειδή τις περισσότερες φορές επιβάλλουν στους γεωργούς νέες υποχρεώσεις που οδηγούν σε μείωση του εισοδήματός τους είτε άμεσα είτε μέσω του πρόσθετου κόστους απαιτείται για να διευκολυνθούν οι γεωργοί ώστε να προχωρήσουν στην ταχύτερη και αποτελεσματικότερη προσαρμογή των εκμεταλλεύσεών τους προς όφελος και του κοινωνικού συνόλου, κρίνεται απαραίτητο να δοθούν ενισχύσεις.

Το μέτρο θα καλύψει τμήμα των δαπανών και το διαφυγόν εισόδημα με στόχο την ταχύτερη εφαρμογή και τήρηση των προτύπων αυτών.

Το μέτρο αφορά πληρωμή ανειλημμένων υποχρεώσεων του προτύπου «Ηλεκτρονική σήμανση αιγοπροβάτων».

ΤΥΠΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η ενίσχυση παρέχεται ετησίως με φθίνουσα μορφή για μέγιστο διάστημα 5 ετών από την ημερομηνία που το πρότυπο καθίσταται υποχρεωτικό σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία κατά περίπτωση επιλεχθέντος προτύπου.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Το μέτρο αφορά ανειλημμένες υποχρεώσεις.

Δικαιούχοι της ενίσχυσης δύνανται να κριθούν φυσικά ή νομικά πρόσωπα, κάτοχοι αιγοπροβάτων εφόσον:

Πληρούν τις προϋποθέσεις σχετικά με το Μητρώο Αιγοπροβάτων και τις υγειονομικές διατάξεις και προβαίνουν ή έχουν προβεί σε σήμανση των ζώων τους με ενώτια (συμβατική σήμανση) σύμφωνα με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις που ισχύουν κάθε φορά.

Αναλαμβάνουν την υποχρέωση από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης και καθ' όλη την περίοδο χορήγησης της ενίσχυσης:

Να διατηρούν εκμετάλλευση αιγοπροβάτων

Να προβαίνουν στη συμβατική και ηλεκτρονική σήμανση των ζώων τους σύμφωνα με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις εθνικές διατάξεις όπως ισχύουν κάθε φορά.

Να τηρούν τις διατάξεις της Εθνικής και Κοινοτικής νομοθεσίας.

Να παραμείνουν στο πρόγραμμα μέχρι τη λήξη της σύμβασής τους.

Να υποβάλλουν κατ' έτος αίτηση πληρωμής / δήλωση εφαρμογής.

Να δέχονται και να διευκολύνουν τους ελέγχους που πραγματοποιούν Εθνικά και Κοινοτικά όργανα.

Δεν έχουν δικαίωμα συμμετοχής στο εν λόγω καθεστώς ενίσχυσης όσοι είναι δικαιούχοι του καθεστώτος πρόωρης συνταξιοδότησης.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΡΟΤΥΠΩΝ, ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 29 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) ΑΡΙΘ. 1698/2005, ΟΠΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΙΣΧΥΕΙ, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

1. Ηλεκτρονική σήμανση αιγοπροβάτων.

Τεκμηρίωση επιλογής.

Ο αριθμός των αιγοπροβάτων στην Ελλάδα είναι μεγάλος 14 εκατ. περίπου και απαιτείται ηλεκτρονική σήμανση για να αρθούν και τα προβλήματα υγειονομικού

ελέγχου και οι επιπτώσεις στη δημόσια υγεία, υγεία ζώων, μετακινήσεις ζώων, εμπόριο ζώων.

Το σύστημα με την τεχνολογία της ηλεκτρονικής αναγνώρισης καθιστά δυνατή την ατομική αναγνώριση των ζώων και τις εκμ/σεις στις οποίες γεννήθηκαν.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ Η ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΣΤΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

Η στήριξη παρέχεται στα πρότυπα που αφορούν τους τομείς της προστασίας του περιβάλλοντος, της Δημόσιας υγείας, της υγείας ζώων και φυτών, των συνθηκών καλής διαβίωσης των ζώων και της εργασιακής ασφάλειας εφόσον:

Έχουν εισαχθεί πρόσφατα στην Εθνική νομοθεσία κατ' εφαρμογή της Κοινοτικής

Δημιουργούν σημαντική επίπτωση στο τυπικό λειτουργικό κόστος της εκμετάλλευσης

Αφορούν σημαντικό αριθμό γεωργών.

Η προμήθεια και η τοποθέτηση του σχετικού εξοπλισμού (ηλεκτρονικών πομποδεκτών) η οποία επιβάλλεται στον κάτοχο αιγοπροβάτων από τον Καν. 21/2004, από την 1.1.2008, προκαλεί μια σημαντική δαπάνη για τον κάτοχο της εκμετάλλευσης και συνεπώς απώλεια εισοδήματος. Σκοπός του μέτρου είναι η κάλυψη της απώλειας του εισοδήματος του παραγωγού με μια εφάπαξ ενίσχυση, την οποία θα λάβει μετά την πρώτη τοποθέτηση της ηλεκτρονικής σήμανσης στο κοπάδι του.

ΠΟΣΟ ΤΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΝΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΠΟΣΟΥ ΑΥΤΟΥ. ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟ 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 48 ΤΟΥ ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΠΟΥ ΝΑ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΝΑ ΕΛΕΓΞΕΙ ΤΗΝ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΛΟΓΟ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

Ηλεκτρονική Σήμανση Αιγοπροβάτων

Α. Το συνολικό ποσό ενίσχυσης ανά εκμετάλλευση υπολογίζεται από τη σχέση:

$$A = B \times 26{,}17 \text{ ΕΥΡΩ}$$

Όπου:

Α = το συνολικό ποσό ενίσχυσης ανά εκμετάλλευση

Β = Ο αριθμός των αιγοπροβάτων, ηλικίας άνω των 6 μηνών, του έτους ένταξης

26,17 = η συνολική ενίσχυση ανά αιγοπρόβατο στην 5ετία. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται η αγορά κι εγκατάσταση microchip σε μικρά και μεγάλα ζώα και το ανάλογο απόθεμα.

Β. Το κατά τον ανώτερο τρόπο υπολογισθέν ποσό χορηγείται σε πέντε ετήσιες δόσεις το ύψος της καθεμιάς υπολογίζεται με βάση τη συνολική ενίσχυση (Α) και τα ακόλουθα ποσοστά κατά περίπτωση δόσης:

Ποσά ενίσχυσης

Ηλεκτρονική Σήμανση – Ύψος ενίσχυσης ΕΥΡΩ / αιγοπρόβατο / έτος

Ποσά σε €

Σύνολο	**1ο έτος**	**2ο έτος**	**3ο έτος**	**4ο έτος**	**5ο έτος**
26,17	7,234	6,234	5,234	4,234	3,234

Αιτιολόγηση του ύψους ενίσχυσης

Υπολογισμός λειτουργικού κόστους για την Ηλεκτρονική Σήμανση ανά αιγοπρόβατο

Ποσά σε €

	1ο έτος	**2ο έτος**	**3ο έτος**	**4ο έτος**	**5ο έτος**	**Σύνολο**
Microchip Μεγάλα Αιγοπρ.	3,30	2,64	1,98	1,32	0,66	9,9
Microchip Μικρά Ζώα	4,95	3,95	2,95	1,95	0,95	14,75
Απόθεμα 15%	0,33	0,32	0,3	0,29	0,28	1,52
Σύνολο	8,58	6,91	5,23	3,56	1,89	26,17

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

I. Το συνολικό ποσό για όλα τα πρότυπα δεν μπορεί να υπερβεί τα 10.000 € ανά γεωργική εκμετάλλευση.

II. Το συνολικό ποσό για την ηλεκτρονική σήμανση δεν μπορεί να υπερβεί τα 3.000 ΕΥΡΩ ανά εκμετάλλευση

III. Η ενίσχυση χορηγείται ετησίως με τη μορφή κατ' αποκοπή ενίσχυσης η οποία μειώνεται προοδευτικά σε ισόποσες δόσεις (μέχρι πέντε).

IV. Η ενίσχυση μπορεί να παρέχεται για περίοδο 5 ετών το πολύ από την ημερομηνία κατά την οποία το πρότυπο καθίσταται υποχρεωτικό στην Εθνική Νομοθεσία σε συμφωνία με την Κοινοτική Νομοθεσία.

Τελική ημερομηνία πληρωμής των δικαιούχων ήταν η 20-7-2009 και στο μέτρο δεν εντάχθηκαν νέοι δικαιούχοι κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013..

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 131	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	5.711.945	2.275.385	7.987.330	0	7.987.330
%	71,51%	28,49%	100,00%	0%	100%

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Με νομική βάση τον Καν. 1320/06 δικαιούχοι του παρόντος μέτρου θεωρούνται οι δικαιούχοι του αντίστοιχου μέτρου 5.1 του ΕΠΑΑ, εφόσον υπέγραψαν συμβάσεις μέχρι την 31/12/2006.

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός δικαιούχων οι οποίοι ενισχύθηκαν για τήρηση προτύπων	3.509

5.3.1.3.2. Συμμετοχή γεωργών σε συστήματα για την ποιότητα τροφίμων

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Συμμετοχή γεωργών σε συστήματα για την ποιότητα τροφίμων

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 20 (γ) (ii) και 32 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 22 και σημείο 5.3.1.3.2 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

132

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Οι γεωργοί θα πρέπει να παρακινηθούν να συμμετάσχουν σε Εθνικά και Κοινοτικά προγράμματα που αφορούν την ποιότητα.

Επειδή η συμμετοχή στα συστήματα αυτά επιφέρει κατά κανόνα πρόσθετες δαπάνες και υποχρεώσεις που δεν αντισταθμίζονται από την αγορά, θεωρείται απαραίτητη, τουλάχιστον για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα, η οικονομική στήριξη των γεωργών.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Το μέτρο αποσκοπεί στη στήριξη μεθόδων παραγωγής που αποβλέπουν στη βελτίωση της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων με στόχους:

Την παροχή εγγυήσεων στους καταναλωτές ως προς την ποιότητα ή τη διαδικασία παραγωγής των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων

Την επίτευξη προστιθέμενης αξίας για τα πρωτογενή γεωργικά προϊόντα και τη βελτίωση των δυνατοτήτων διάθεσης τους στην αγορά.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Η στήριξη παρέχεται σε γεωργούς οι οποίοι συμμετέχουν οικειοθελώς σε Εθνικά και Κοινοτικά προγράμματα παραγωγής γεωργικών προϊόντων του παραρτήματος Ι της συνθήκης που προορίζονται μόνο για ανθρώπινη κατανάλωση.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΑ ΓΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΧΟΡΗΓΗΘΕΙ ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

1. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

- **Κοινοτικά καθεστώτα ποιότητας**

Βιολογική παραγωγή στο πλαίσιο του Καν. 2092/91 του Συμβουλίου, όπως αντικαταστάθηκε από τον Καν (ΕΚ) 834/2007.

- **Εθνικά καθεστώτα ποιότητας**

Σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης στη φυτική παραγωγή (AGRO 2)

Σύστημα διαχείρισης για τη διασφάλιση της ποιότητας του χοίρειου κρέατος (AGRO 3)

Τα ανωτέρω εθνικά συστήματα ποιότητας εισήχθησαν :

Agro 2 στις 23/12/1999

Agro 3 στις 04/07/2002

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ.

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Εφαρμόζονται οι προδιαγραφές και κατευθύνσεις του Καν. 2092/91, όπως αντικαταστάθηκε από τον Καν (ΕΚ) 834/2007. Η στήριξη χορηγείται μόνο σε γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι του προγράμματος της βιολογικής παραγωγής μπορούν να κριθούν αγρότες φυσικά και νομικά πρόσωπα εφόσον:

Εντάσσουν στο σύστημα της βιολογικής παραγωγής μέρος ή το σύνολο της εκμετάλλευσης

Συνάπτουν συμβόλαιο με ένα εγκεκριμένο Οργανισμό πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων και προσκομίζουν στις ελεγκτικές αρχές βεβαίωση του Οργανισμού για την τήρηση των διατάξεων του Καν. 2092/91, όπως αντικαταστάθηκε από τον Καν (ΕΚ) 834/2007.

Εφαρμόζουν πιστά τις κατευθύνσεις, προδιαγραφές και τεχνικές όπως προβλέπονται στον Καν. 2092/91, όπως αντικαταστάθηκε από τον Καν (ΕΚ) 834/2007.

Δέχονται και διευκολύνουν τους ελέγχους που πραγματοποιούν εξουσιοδοτημένα Εθνικά και Κοινοτικά Όργανα.

Κατάλογος γεωργικών προϊόντων και τροφίμων που είναι επιλέξιμα για στήριξη, εφόσον φέρουν ή προορίζεται να φέρουν ενδείξεις περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής τους.

Ελιές επιτραπέζιες – ελαιοποίησης

Δημητριακά

Βρώσιμα όσπρια

Οινάμπελοι, σταφιδάμπελοι

Αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά

Εκτροφές αιγοπροβάτων, βοοειδών, χοίρων, πουλερικών για την παραγωγή κρέατος ή και γάλακτος ή και αυγών.

Έλαια – λίπη

Προϊόντα αλευροποιΐας, αρτοποιΐας ζαχαροπλαστικής, ζυμαρικά

Οίνος, όξος

Προϊόντα γαλακτοκομίας

Παρασκευάσματα κρεάτων

Μέλι και μελισσοκομικά προϊόντα

Προσδιορισμός των αρχών που είναι επιφορτισμένες με την επίβλεψη της λειτουργίας του συστήματος και περιγραφή των οργανωτικών ρυθμίσεων για την επίβλεψη.

Την εποπτεία του συστήματος της βιολογικής παραγωγής όπως προβλέπεται στον Καν. 2092/91, όπως αντικαταστάθηκε από τον Καν (ΕΚ) 834/2007 την έχει η Δ/νση Βιολογικής γεωργίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Η πιστοποίηση και ο έλεγχος της τήρησης των προϋποθέσεων της βιολογικής παραγωγής όπως προβλέπεται στον Καν. 2092/91, όπως αντικαταστάθηκε από τον Καν (ΕΚ) 834/2007.

γίνεται από αναγνωρισμένους ανεξάρτητους πιστοποιητικούς φορείς.

Ο έλεγχος των φορέων πιστοποίησης γίνεται από τον Οργανισμό Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων, ο οποίος είναι θεσμικός φορέας στο χώρο της ποιότητας των ελληνικών γεωργικών προϊόντων και λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΗ ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ (AGRO 2)

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι της στήριξης μπορούν να κριθούν γεωργοί φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα κάτοχοι γεωργικής εκμετάλλευσης εφόσον εντάξουν μία τουλάχιστον από τις επιλέξιμες καλλιέργειές τους στο σύστημα της ολοκληρωμένης διαχείρισης σύμφωνα με τις κατευθύνσεις και προδιαγραφές του πρότυπου Agro 2.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

Η ολοκληρωμένη διαχείριση στη γεωργική παραγωγή θεωρείται ως μία από τις προαιρετικές, αλλά πλέον αναγκαίες μορφές παραγωγικής διαδικασίας της σύγχρονης γεωργικής πρακτικής, συμβάλλοντας στη δημιουργία ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος για τα ελληνικά αγροτικά προϊόντα.

Πρόκειται για ένα σύστημα διαχείρισης που στηρίζεται στην ορθολογική χρήση των φυσικών πόρων, των λιπασμάτων και των φυτοπροστατευτικών, κατά την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας, γεγονός που οδηγεί στη μείωση του κόστους παραγωγής και την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον. Το σύστημα εφαρμόζεται είτε σε συλλογική βάση από ομάδες παραγωγών, είτε από μεμονωμένους παραγωγούς, με επιστημονική υποστήριξη και παρακολούθηση από επιβλέποντα γεωτεχνικό σύμβουλο.

Η εφαρμογή του Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στη Φυτική Παραγωγή, βασίζεται στα πρότυπα AGRO 2-1 & 2-2 που έχει εκπονήσει ο AGROCERT – Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων, ο οποίος είναι θεσμικός φορέας στο χώρο της ποιότητας των ελληνικών γεωργικών προϊόντων και λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Το Σύστημα χαρακτηρίζεται από διαφάνεια και είναι ανοικτό σε όλους τους παραγωγούς, εξασφαλίζει την πλήρη ιχνηλασιμότητα των προϊόντων και ανταποκρίνεται στις υπάρχουσες και τις μελλοντικές δυνατότητες διάθεσης στην αγορά. Η εφαρμογή του Συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης έχει ως αποτέλεσμα την παραγωγή προϊόντων ανωτέρας ποιότητας με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, ενώ η τήρηση των προδιαγραφών ελέγχεται από ανεξάρτητους οργανισμούς ελέγχου. Επισημαίνεται ότι οι προδιαγραφές που περιέχονται στα πρότυπα AGRO 2-1 & 2-2 υπερκαλύπτουν τις κανονιστικές απαιτήσεις σχετικά με τη δημόσια υγεία, την υγεία των ζώων και το περιβάλλον, καθώς και με τους κανόνες ορθής γεωργικής πρακτικής, που προβλέπονται στα παραρτήματα III ΚΑΙ IV του ΚΑΝ(ΕΚ)73/2009.

Από το 2001 μέχρι σήμερα στην Ελλάδα έχουν ενταχθεί στο σύστημα περισσότερα από 20.000 Ηα , αριθμός που αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά στο άμεσο μέλλον.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΝ. 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Ειδικότερα πληρούνται τα κριτήρια του Καν. 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ως ακολούθως :

Η ιδιοτυπία του τελικού προϊόντος που απορέει από τις αναλυτικές υποχρεώσεις από τη διαδικασία παραγωγής όπως προβλέπονται στο πρότυπο Agro 2. Εδικότερα η γεωργική εκμετάλλευση υποχρεούται να εφαρμόζει τις νομικές απαιτήσεις του προτύπου στη βάση των οποίων είναι:

- Ο σπόρος θα πρέπει να προέρχεται από αναγνωρισμένη πηγή και να τηρείται αρχείο ανά αγροτεμάχιο με τον αριθμό της παρτίδας, το όνομα της ποικιλίας, παραστατικά αγοράς και ποιότητας.
- Η διαχείριση του εδάφους θα γίνεται βάση ειδικού σχεδίου που συντάσσεται από τον επιβλέποντα σε συνεργασία με το δικαιούχο και θα αφορά την καταλληλότητα και βελτίωση του αγροτεμαχίου, την αύξηση της οργανικής ουσίας, τη μηχανική κατεργασία, τη συμπίεση, την απολύμανση.
- Η λίπανση θα γίνεται βάση σχεδίου το οποίο θα συντάσσεται από τον επιβλέποντα σε συνεργασία με τον δικαιούχο και θα περιλαμβάνει τον προσδιορισμό των απαιτήσεων των φυτών σε σχέση με τις συγκεντρώσεις του εδάφους, συστάσεις για την ποσότητα και τον τύπο του λιπάσματος, χρόνο και συχνότητα εφαρμογής, αποθήκευση, χρήση στοιχείων εφαρμογής των λιπασμάτων.
- Η άρδευση θα γίνεται βάση σχεδίου το οποίο θα συντάσσεται από τον επιβλέποντα σε συνεργασία με τον δικαιούχο και περιλαμβάνει τον υπολογισμό των απαιτήσεων σε νερό σε συνδυασμό με τις λοιπές επικρατούσες συνθήκες, την μέθοδο άρδευσης, την ποιότητα και την παροχή του αρδευτικού νερού.
- Η φυτοπροστασία θα γίνεται βάση σχεδίου το οποίο θα συντάσσεται από τον επιβλέποντα σε συνεργασία με τον δικαιούχο και περιλαμβάνει τη μέθοδο και τα μέσα φυτοπροστασίας, την επιλογή του φυτοπροστατευτικού μέσου, την καταγραφή εφαρμογής κάθε μέσου, τα μέσα ατομικής προστασίας, τον χρόνο αναμονής πριν τη συγκομιδή, τα μέσα εφαρμογής, τη διαχείριση των πλεονασμάτων, αναλύσεις υπολειμμάτων, διαχείριση φυτοπροστατευτικών προϊόντων.
- Ο τρόπος και ο χρόνος συγκομιδής καθώς επίσης οι απαραίτητοι μετασυλλεκτικοί χειρισμοί, σε ό,τι αφορά την υγιεινή των εργαζομένων, το πλύσιμο, τη χρήση χημικών μέσων, τη συσκευασία, την αποθήκευση, θα γίνονται βάση σχεδίου ενώ οφείλει να παρακολουθεί μαθήματα κατάρτισης για τη συνεχή βελτίωση του συστήματος και της διαχείρισης της εκμετάλλευσης.

Η τήρηση τωνπροϋποθέσεων ελέγχεται από ανεξάρτητο φορέα

Το σύστημα είναι ανοικτό για όλους τους παραγωγούς

Το σύστημα χαρακτηρίζεται από διαφάνεια και εγγυάται πλήρη ιχνηλασιμότητα. Ειδικότερα :

Ως ιχνηλασιμότητα νοείται το σύνολο των ενεργειών που συνδέουν και συσχετίζουν κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο το τελικό προϊόν με το αγροτεμάχιο από το οποίο προέρχεται (ταυτότητα αγροτεμαχίου), έτσι ώστε να είναι δυνατή από τον πελάτη η ανίχνευση της πορείας παραγωγής και προέλευσης του, μέσω των προτύπων AGRO 2.1 και AGRO2.2.

Η γεωργική εκμετάλλευση πρέπει να καθιερώσει διαδικασίες για τον εντοπισμό της προέλευσης του γεωργικού προϊόντος από τη μονάδα της αρχικής του παραγωγής μέχρι την παράδοση στον πελάτη.

Η διαδικασία πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον τα κάτωθι:

Κάθε παραγωγός που είναι ενταγμένος στο σύστημα καθώς και τα αγροτεμάχια του πρέπει να φέρουν κωδικοποίηση, η οποία να είναι μοναδική για κάθε παραγωγό και για κάθε αγροτεμάχιο του.

Όλες οι βασικές λειτουργίες, διαδικασίες, ενέργειες του συστήματος που απαιτούν τεκμηρίωση πρέπει να βασίζονται και να τεκμηριώνονται με το σύστημα της συγκεκριμένης «μοναδικής» κωδικοποίησης (πχ. Οδηγίες, καταγραφές εισροών κλπ), έτσι ώστε να υπάρχει ιχνηλασιμότητα σε όλη την παραγωγική διαδικασία.

Η διαδικασία ιχνηλασιμότητας πρέπει να διασφαλίζει τον ξεχωριστό χειρισμό «συμβατικών» και «προϊόντων ολοκληρωμένης διαχείρισης» από την μονάδα της αρχικής τους παραγωγής μέχρι την παράδοση στον πελάτη.

Ο βαθμός λεπτομέρειας της ιχνηλασιμότητας πρέπει να ικανοποιεί τουλάχιστον τις παρακάτω βασικές απαιτήσεις:

Πρέπει να τηρείται σύστημα ιχνηλασιμότητας σε επίπεδο αγροτεμαχίου μέχρι το στάδιο της συγκομιδής.

Πρέπει να τηρείται σύστημα ιχνηλασιμότητας σε επίπεδο παραγωγού κατά την παράδοση της συγκομιδής.

Ο βαθμός λεπτομέρειας της ιχνηλασιμότητας από την παράδοση της συγκομιδής έως και το τελικό προϊόν πρέπει να αποτελεί συνάρτηση των απαιτήσεων που έχουν οριστεί από την ίδια τη γεωργική εκμετάλλευσης, βάσει νομοθεσίας και συμβάσεων με πελάτες.

Σε εξαγώγιμα προϊόντα συνιστάται η τήρηση συστήματος ιχνηλασιμότητας σε επίπεδο παραγωγού.

Το σύστημα συμβάλει στη μετατροπή της συμβατικής παραγωγής σε ποιοτική συνεπώς δεν συμβάλει στην αύξηση της παραγωγής

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΑ ΓΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗ.

Ελιές επιτραπέζιες – ελαιοποίησης

Δημητριακά

Βρώσιμα όσπρια

Οινάμπελοι, σταφιδάμπελοι

Αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΗΣ ΑΡΧΗΣ Η ΑΡΧΩΝ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΦΟΡΤΙΣΜΕΝΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΒΛΕΨΗ

Η εποπτεία του συστήματος γίνεται από Οργανισμό Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων, ο οποίος είναι θεσμικός φορέας στο χώρο της ποιότητας των ελληνικών γεωργικών προϊόντων και λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Ο έλεγχος και η πιστοποίηση της τήρησης των προδιαγραφών και κατευθύνσεων του AGRO 2 γίνεται από ανεξάρτητους αναγνωρισμένους πιστοποιητικούς οργανισμούς.

Ο έλεγχος των φορέων πιστοποίησης γίνεται από τον Οργανισμό Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΧΟΙΡΕΙΟΥ ΚΡΕΑΤΟΣ (AGRO 3)

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι της στήριξης μπορούν να κριθούν γεωργοί φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα κάτοχοι γεωργικής εκμετάλλευσης κάτοχοι μονάδων εκτροφής χοιρινών εφόσον εντάξουν τη μονάδα τους στο σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης σύμφωνα με τις κατευθύνσεις και προδιαγραφές του πρότυπου Agro 3.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

Η διαρκώς αυξανόμενη κατανάλωση χοιρινού κρέατος σε συνδυασμό με τις υψηλές απαιτήσεις των καταναλωτών, την είσοδο στην αγορά ομοειδών προϊόντων από άλλες χώρες, διαμορφώνουν νέες συνθήκες υψηλού ανταγωνισμού κατατάσσοντας

τον τομέα της χοιροτροφίας ως τον πιο δυναμικό κλάδο της εντατικής κτηνοτροφίας στη χώρα μας. Η εφαρμογή σύγχρονων μορφών οργάνωσης της παραγωγής, με ταυτόχρονη τήρηση κανόνων που αφορούν τη δημόσια υγεία, την υγεία και τις συνθήκες διαβίωσης των ζώων, αναμένεται να έχουν ως αποτέλεσμα τη ραγδαία ανάπτυξη του κλάδου και την ανάδειξη της ποιότητας των προϊόντων χοιροτροφίας.

Ο AGROCERT σε συνεργασία με επιστημονικούς και παραγωγικούς φορείς, εκπόνησε τη σειρά προτύπων AGRO 3-1, 3-2, 3-3 & 3-4, που αφορούν κάθε στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας (παραγωγή ζωοτροφών, εκτροφή χοίρων, σφαγή, τυποποίηση). Η εφαρμογή των απαιτήσεων των παραπάνω προτύπων οδηγεί στην πιστοποίηση της ποιότητας του χοίρειου κρέατος με την απονομή πιστοποιητικών και τη χορήγηση σημάτων.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΚΑΝ. 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Το Σύστημα Διαχείρισης για τη Διασφάλιση της Ποιότητας του Χοίρειου Κρέατος χαρακτηρίζεται από διαφάνεια και είναι ανοικτό σε όλους τους παραγωγούς, εξασφαλίζει την πλήρη ιχνηλασιμότητα των προϊόντων και ανταποκρίνεται στις υπάρχουσες και τις μελλοντικές δυνατότητες διάθεσης στην αγορά. Η εφαρμογή του έχει ως αποτέλεσμα την παραγωγή προϊόντων ανωτέρας ποιότητας με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, ενώ η τήρηση των προδιαγραφών ελέγχεται από ανεξάρτητους οργανισμούς ελέγχου. Επισημαίνεται ότι οι προδιαγραφές που περιέχονται στα πρότυπα AGRO 3-1, 3-2, 3-3 & 3-4 υπερκαλύπτουν τις κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης σχετικά με τη δημόσια υγεία, την υγεία των ζώων και το περιβάλλον, που προβλέπονται στον ΚΑΝ(ΕΚ)73/2009. Ειδικότερα :

α) Η ιδιοτυπία του τελικού προϊόντος στο πλαίσιο των συστημάτων αυτού του είδους απορρέει από αναλυτικές υποχρεώσεις ως προς τις γεωργικές μεθόδους παραγωγής οι οποίες διασφαλίζουν:

ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, στα οποία συγκαταλέγεται η διαδικασία παραγωγής ή

ποιότητα του τελικού προϊόντος σαφώς ανώτερη των συνήθως εμπορικών προτύπων όσον αφορά τη δημόσια υγεία, την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων ή την προστασία του περιβάλλοντος

Η ιδιοτυπία του τελικού προϊόντος, απορρέει από το γεγονός ότι με την εφαρμογή των φιλοπεριβαλλοντικών αυτών Συστημάτων, παράγονται πιστοποιημένα, ποιοτικά και ασφαλή αγροτικά προϊόντα για τους καταναλωτές, που είναι σαφώς ανώτερα από τα συμβατικά παραγόμενα προϊόντα.

Στην περίπτωση του προτύπου AGRO 3.1, AGRO 3.2, AGRO 3.3, AGRO 3.4 που αφορά χοίρειο κρέας αναφερόμαστε στην ποιότητα του τελικού προϊόντος.

Συγκεκριμένα στα πρότυπα αυτά οι προδιαγραφές διαχείρισης σχετικά με τη ν δημόσια υγεία, την υγεία των ζώων και το περιβάλλον υπερκαλύπτουν τις κανονιστικές απαιτήσεις που προβλέπονται στον Καν. 1782/2003 (Μετρήσεις, εκμ/σεων, αναλύσεις, εκπαιδεύσεις, τεχνικό προσωπικό σε κάθε στάδιο παραγωγικής διαδικασίας – παραγωγή ζωοτροφών, εκτροφή χοίρων , σφαγή, τυποποίηση). Όλα αυτά οδηγούν στην εξασφάλιση επί πλέον βελτιωμένης ποιότητας του τελικού προϊόντος.

β) Τα συστήματα επιβάλλουν ειδικές προδιαγραφές για την παραγωγή προϊόντων, η τήρηση των οποίων ελέγχεται από ανεξάρτητο οργανισμό ελέγχου

Όσον αφορά τον τομέα της χοιροτροφίας, σύμφωνα με τα πρότυπα της σειράς AGRO 3, καθιερώνονται προδιαγραφές και κανόνες που διασφαλίζουν την υγιεινή και την ασφάλεια σε όλα τα στάδια, από την παραγωγή των ζωοτροφών μέχρι τη συσκευασία του χοιρινού κρέατος.

Τα πρότυπα αυτά μπορούν να εφαρμοστούν από επιχειρήσεις παραγωγής ζωοτροφών χοιροτροφίας (AGRO 3.1), χοιροτροφικές μονάδες (AGRO 3.2), αλλά και από σφαγεία (AGRO 3.1), τυποποιητήρια κρέατος και αλλαντοβιομηχανίες (AGRO 3.4).

Οι επιχειρήσεις μπορούν να εφαρμόσουν τα πρότυπα, ανάλογα με τη δραστηριότητά τους, είτε το καθένα ξεχωριστά ή να επιλέξουν την πιστοποίηση όλων των προτύπων της σειράς, έτσι ώστε να ενταχθούν στο Σύστημα Διαχείρισης για τη Διασφάλιση του Χοίρειου Κρέατος, προκειμένου τα προϊόντα τους να γίνουν αναγνωρίσιμα, να αυξηθεί η προστιθέμενη αξία τους και να αποκτήσουν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών.

Ειδικότερα,

1. Το πρότυπο AGRO 3.1 :

Περιλαμβάνει τις ειδικές απαιτήσεις ως προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται οι παραγωγικές μονάδες για την υγιεινή και την ασφάλεια των ζωοτροφών χοιροτροφίας.

2. Το πρότυπο AGRO 3.2 :

Σκοπός αυτού του προτύπου είναι η καθιέρωση και πιστοποίηση συγκεκριμένων κανόνων για την εκτροφή των χοίρων στις χοιροτροφικές μονάδες, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η υγεία των εκτρεφόμενων ζώων και κατ΄ επέκταση η υγιεινή και η ασφάλεια του παραγόμενου χοιρινού κρέατος.

3. Το πρότυπο AGRO 3.3 :

Περιλαμβάνει ειδικές απαιτήσεις ως προς τις οποίες τα σφαγεία οφείλουν να συμμορφώνονται διαρκώς, προκειμένου να μπορέσουν να απολάβουν της πιστοποίησης και του δικαιώματος χρήσης της ειδικής σήμανσης.

Οι προδιαγρφές του AGRO 3.3 υπερβαίνουν εκείνες του αντίστοιχου Κοινοτικού Προτύπου.

4. Το πρότυπο AGRO 3.4 :

Το πρότυπο περιγράφει τις ειδικές προδιαγραφές και τους συγκεκριμένους κανόνες για τον τεμαχισμό, την αποστέωση, την επεξεργασία και τη συσκευασία του χοιρινού κρέατος, ως προς τις οποίες τα τυποποιητήρια οφείλουν να συμμορφώνονται.

γ) Τα συστήματα αυτά είναι ανοικτά σε όλους τους παραγωγούς και μπορούν να εφαρμόζονται ατομικά από μεμονωμένους παραγωγούς, είτε συλλογικά από ομάδες παραγωγών.

δ) Τα συστήματα χαρακτηρίζονται από διαφάνεια και εγγυώνται την πλήρη ιχνηλασιμότητα των προϊόντων

Η πιστοποίηση χορηγείται μετά από τη διενέργεια εξειδικευμένων ελέγχων και επιθεωρήσεων, δειγματοληψιών γεωργικών προϊόντων, εργαστηριακών αναλύσεων, ελέγχων ιχνηλασιμότητας κλπ, από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό, με αμεροληψία, αντικειμενικότητα και διαφάνεια, σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας.

Η ιχνηλασιμότητα των προϊόντων αποτελεί την καρδιά ενός συστήματος Διασφάλισης Πιστοποιημένης Παραγωγής. Θα πρέπει να είναι αξιόπιστη και να παρέχει με άμεσο τρόπο τις πληροφορίες που ζητούνται κάθε φορά. Εξάλλου, η τήρηση και κοινοποίηση σχετικών πληροφοριών, για κάθε στάδιο της παραγωγικής και μεταποιητικής διαδικασίας, είναι υποχρεωτική από τον κανονισμό ΚΑΝ (Ε.Ε.) 852/2004.

Σύμφωνα με την απόφαση 402669/11.12.2001 της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Γεωργίας, κάθε χοιροτροφική μονάδα κωδικοποιείται με τα γράμματα EL και εξαψήφιο αριθμό, από τον οποίο τα δύο πρώτα ψηφία υποδηλώνουν το νομό της έδρας της εκμετάλλευσης και τα υπόλοιπα τέσσερα τον αύξοντα αριθμό της μονάδας.

Αυτή είναι και η βάση για την ταυτοποίηση των παραγώγων της χοιροτροφικής μονάδας. Σε αυτόν τον αλφάριθμο προστίθεται τετραψήφιος αριθμός ενδεικτικός της μητέρας του παραγώγου (Η σήμανση των χοιρομητέρων, άρα και η τήρηση στοιχείων που τις αφορά είναι υποχρεωτική από τη νομοθεσία). Ένας τριψήφιος αριθμός που δηλώνει τον αριθμό του κελιού πάχυνσης ακολουθούμενος από άλλον

έναν τριψήφιο αριθμό που αντιστοιχεί στην ημέρα του έτους, δηλωτικός της ημέρας σφαγής συμπληρώνουν τα στοιχεία των παραγώγων της μονάδας.

Για τα προϊόντα σφαγείου σήμερα απαιτείται η σφαγή να γίνεται αποκλειστικά σε σφαγεία που έχουν κωδικό αριθμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ίδιο συμβαίνει και με τα τυποποιητήρια-συσκευαστήρια.

Στο σφαγείο γίνεται καταχώρηση των στοιχείων (μπορεί να προστεθεί και ο αύξων αριθμός σφαγής του ζώου ανά ημέρα) και προστίθεται ο κωδικός αριθμός του σφαγείου (νέος τριψήφιος αλφάριθμος). Τέλος η ταυτότητα των τεμαχίων συμπληρώνεται επιπλέον και με τον τριψήφιο κωδικό αριθμό του τυποποιητηρίου.

ε) Τα συστήματα ανταποκρίνονται στις υπάρχουσες ή προβλέψιμες δυνατότητες διάθεσης στην αγορά.

Επειδή αφορά μετατροπή συμβατικών παραγωγών σε ποιοτικές δεν υφίσταται πρόβλημα διάθεσης, άλλωστε το γεγονός ότι προσφέρονται εγγυήσεις στους καταναλωτές δεν αντιμετωπίζονται προβλήματα διάθεσης.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Μόνο Χοίριο Κρέας

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΦΟΡΤΙΣΜΕΝΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΒΛΕΨΗ.

Η γεωργική εκμετάλλευση ή η μονάδα χοιροτροφίας επιθεωρείται και ελέγχεται σε τακτική βάση, από ανεξάρτητους, εγκεκριμένους, ιδιωτικούς φορείς πιστοποίησης για τη διαπίστωση της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις και επιβλέπεται, από τον AGROCERT. Η εποπτεία του συστήματος γίνεται από Οργανισμό Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων, ο οποίος είναι θεσμικός φορέας στο χώρο της ποιότητας των ελληνικών γεωργικών προϊόντων και λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο ((ΚΥΑ 267600, ΦΕΚ 510 Β΄/10.04.07).

Επισημαίνεται ότι, θα πρέπει να εφαρμόζονται πλήρως οι απαιτήσεις των προτύπων και να ακολουθούνται συστηματικά από πλήρεις καταγραφές και τήρηση σχετικών αρχείων, προκειμένου να αποδεικνύεται η διαχρονική τήρησή τους και η επιχείρηση να είναι σε θέση να επιθεωρείται από κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο μέρος, είτε κατά την διαδικασία των αυτοελέγχων, είτε κατά τη διαδικασία των επιθεωρήσεων του φορέα πιστοποίησης ή του AGROCERT.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ

Ποσό της στήριξης ανά είδος επιλέξιμου συστήματος

Α. Στήριξη στους γεωργούς που συμμετέχουν στον Καν.2092/91 όπως αντικαταστάθηκε από τον Καν (ΕΚ) 834/2007.

Φυτική παραγωγή

i. Δενδρώδη, Αμπέλι μέχρι 1700 € ετησίως ανά εκμετάλλευση

ii. Φυτά μεγάλης καλλιέργειας μέχρι 1500 € ετησίως ανά εκμετάλλευση

Ζωϊκή παραγωγή

Μέχρι 1800 € ετησίως ανά εκμετάλλευση

Β. Στήριξη στους γεωργούς που συμμετέχουν στα εθνικά προγράμματα ποιότητας.

i. Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στη Φυτική Παραγωγή (AGRO 2)

Όλες οι καλλιέργειες μέχρι 1400 € ετησίως ανά εκμετάλλευση

ii. Σύστημα Διαχείρισης για τη Διασφάλιση της ποιότητας του χοιρείου κρέατος AGRO 3

Μέχρι 3000 € ετησίως ανά εκμετάλλευση.

Η στήριξη παρέχεται στους δικαιούχους για πέντε έτη.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Η ετήσια ενίσχυση στο καθεστώς ποιότητας του Καν.(ΕΟΚ) 2092/91 και στα εθνικά προγράμματα ποιότητας υπολογίζεται με βάση τα ακόλουθα σταθερά κόστη:

Τις δαπάνες που συνεπάγεται η ένταξη στο καθεστώς ποιότητας

Την ετήσια εισφορά συμμετοχής

Τις δαπάνες ελέγχου που συνδέονται με την τήρηση των προδιαγραφών που ορίζονται σε κάθε καθεστώς ποιότητας.

Βλέπε σχετικό παράρτημα.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 132	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	21.426.308	8.535.288	29.961.596	0	29.961.596
%	71,51%	28,49%	100,00%	0%	100%

ΑΠΟΦΥΓΗ ΔΙΠΛΗΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ

Γεωργοί που έχουν ενταχθεί στα μέτρα 3.1 (Βιολογική Γεωργία) και 3.2. (Βιολογική Κτηνοτροφία) του Άξονα 3 (Γεωργοπεριβαλλοντικά) του ΕΠΑΑ ή εντάσσονται στα μέτρα 2.1.4 / 1 και 2.1.4 / 2 του άξονα 2 δύναται να ενταχθούν στο παρόν μέτρο υπό τον όρο ότι από τις ενισχύσεις των ανωτέρω μέτρων θα αφαιρούνται τα σταθερά κόστη που ελήφθησαν υπόψη για τον υπολογισμό της ενίσχυσης του παρόντος μέτρου.

ΣΥΝΑΦΕΙΑ ΠΡΩΤΟΥ ΠΥΛΩΝΑ

Τα κριτήρια και οι κανόνες για τη διασφάλιση ότι τα καθεστώτα στήριξης που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι και στο άρθρο 2 παράγραφος 2 του Καν.(ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, της Επιτροπής δεν ενισχύονται από άλλα μέσα της ΚΓΠ είναι τα ακόλουθα :

Οι ενισχύσεις για τη συμμετοχή των γεωργών σε συστήματα ποιότητας

(α) Κοινοτικά του καν. 2092/91, όπως αντικαταστάθηκε από τον Καν (ΕΚ) 834/2007.

(β) Εθνικά

δεν μπορούν να δίνονται στους δικαιούχους των ενισχύσεων του Καν (ΕΚ) 73/2009 και στα καθεστώτα ενίσχυσης του Κεφαλαίου 5 του Προγράμματος.

Στα πλαίσια του παρόντος μέτρου δεν χορηγούνται ενισχύσεις στα οπωροκηπευτικά.

Επίσης, βάσει του Καν. (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου καταβάλλεται στήριξη υπό τη μορφή πρόσθετης ενίσχυσης σε γεωργούς οι οποίοι: α) καλλιεργούν και παράγουν σίτο υψηλής ποιότητας, σύμφωνα με το εθνικό καθεστώς ποιότητας του Συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Agro 2.1 και 2.2, και β) παράγουν ελαιοκομικά προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.) ή Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε.), και παράλληλα πληρούν τις πρόσθετες ποιοτικές υποχρεώσεις των αρχών της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης σύμφωνα με το εθνικό πρότυπο Agro 2.1 και 2.2 ή των αρχών της βιολογικής γεωργίας σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία, για τα έτη 2010, 2011 και 2012.

Για την αποφυγή επικάλυψης μεταξύ πρώτου και δεύτερου πυλώνα, δεν είναι δικαιούχοι της πρόσθετης ενίσχυσης σκληρού σίτου, ελαιολάδου και επιτραπέζιων ελιών, κατά τα έτη 2010, 2011 και 2012, όσοι γεωργοί συγχρηματοδοτούνται για τις ίδιες δράσεις και για το ίδιο έτος ενίσχυσης στο πλαίσιο του παρόντος Μέτρου 132 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013.

Δεν είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του Μέτρου δαπάνες ολοκληρωμένης διαχείρισης στην καλλιέργεια ελιάς, για μέλη ΟΕΦ (η οποία συμμετέχει στη δράση (βiv) «Έργα πρακτικής επίδειξης των τεχνικών ελαιοκαλλιέργειας που έχουν ως στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και τη διατήρηση του τοπίου, όπως η βιολογική, η ορθολογική και η ολοκληρωμένη γεωργία»), τα οποία ενισχύονται για δαπάνες ανάπτυξης και εφαρμογής συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης.

Στον Οδηγό Εφαρμογής για την υλοποίηση των προγραμμάτων των ΟΕΦ προβλέπεται διάκριση της υποομάδας εντός της ΟΕΦ, η οποία υλοποιεί ολοκληρωμένη διαχείριση.

Παράλληλα, με στόχο την πλήρη εξασφάλιση της συμπληρωματικότητας και της βέλτιστης αξιοποίησης της κοινοτικής χρηματοδότησης καθώς και την αποφυγή οποιασδήποτε επικάλυψης, έχει συσταθεί μονάδα εντός της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΠΑΑ, η οποία μεριμνά για τον έλεγχο των ανωτέρω. Θεσπίστηκαν διοικητικοί κανόνες και έχουν προβλεφθεί, όπου ενδείκνυται διασταυρωτικοί έλεγχοι από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου και του Οργανισμού Πληρωμών.

Οι αναλύσεις δειγμάτων ελληνικού μελιού (βιοολογικού) σε διαπιστευμένα εργαστήρια, δε θα είναι επιλέξιμες στο Μέτρο 132.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Δεν υπάρχουν νομικές δεσμεύσεις της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε συστήματα για την ποιότητα	6.000

5.3.1.3.3. Δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Ενημέρωση – προώθηση των προϊόντων στο πλαίσιο συστημάτων για την ποιότητα των τροφίμων

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 20 (γ) (iii) και 33 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 23 και σημείο 5.3.1.3.3 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

133

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Μετά τις πρόσφατες διατροφικές κρίσεις απαίτηση των καταναλωτών αποτελεί η ενημέρωσή τους σε ότι αφορά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις προδιαγραφές των προϊόντων διατροφής. Τα προϊόντα που παράγονται στο πλαίσιο Εθνικών και Κοινοτικών προγραμμάτων ποιότητας συνήθως έχουν υψηλότερη τιμή την οποία όμως είναι πρόθυμος να καταβάλλει ο καταναλωτής αν έχει ασφαλή εχέγγυα για το προϊόν που αγοράζει.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Το μέτρο αποσκοπεί στην παροχή στήριξης σε «ομάδες» παραγωγών που παράγουν προϊόντα ποιότητας με στόχους:

Την ενημέρωση των καταναλωτών σε ότι αφορά την διαθεσιμότητα και τις προδιαγραφές των προϊόντων

Την προώθηση των προϊόντων αυτών

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Η στήριξη παρέχεται σε ομάδες παραγωγών προϊόντων ποιότητας των καθεστώτων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του μέτρου 132. Μέσω του μέτρου θα χρηματοδοτηθούν δράσεις ενημέρωσης, προώθησης και διαφήμισης που περιλαμβάνονται σε επιχειρησιακά σχέδια δράσης μέγιστης διάρκειας τριών ετών.

Για την εφαρμογή του καθεστώτος, οι επιλέξιμες δράσεις αφορούν:

Α) ενημέρωση

Β) προώθηση

Γ) διαφήμιση

Αναλυτικότερα οι ενέργειες:

Α) Εκτύπωση, διανομή ενημερωτικών φυλλαδίων, αφισών ανά προϊόν στα οποία θα περιγράφονται τα ειδικά χαρακτηριστικά και τα πλεονεκτήματα του προϊόντος ιδίως σε ότι αφορά την ποιότητα και τις μεθόδους παραγωγής, την καλή διαβίωση των ζώων, την προστασία του περιβάλλοντος

θα εκλαϊκεύονται οι τεχνικές και επιστημονικές γνώσεις τις οποίες θα πρέπει να γνωρίζει ο καταναλωτής για το προϊόν

οδηγίες (συνταγές) χρήσης για κάθε προϊόν

Β) Διαφημιστικές καταχωρήσεις στα ΜΜΕ, δημιουργία ιστοσελίδων και ενημερωτικών ταινιών (video, cd, dvd) ανά προϊόν.

Γ) Διοργάνωση, συμμετοχή συνεδρίων, πανελλήνιων εκθέσεων προϊόντων ποιότητας και συμμετοχή σε εμποροπανηγύρεις

Δ) Οργάνωση επισκέψεων στις μονάδες παραγωγής, μαθητών σπουδαστών, ομάδων καταναλωτών κ.τ.λ.

Ε) Προώθηση διακίνησης στην εσωτερική αγορά

Για να κριθούν οι πιο πάνω ενέργειες επιλέξιμες θα πρέπει να συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

1) Δεν θα γίνεται αναφορά στον τόπο καταγωγής του προϊόντος εφόσον η αναφορά αυτή μπορεί να αποτελέσει βασικό μήνυμα για την προώθηση του. Αναφορά στον τόπο καταγωγής του προϊόντος επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις :

των προϊόντων του κανονισμού 510/2006 του Συμβουλίου καθώς και των προϊόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού 479/2008

εφόσον ο τόπος καταγωγής αποτελεί δευτερεύον στοιχείο σε σχέση με το βασικό μήνυμα και συνεπώς δεν μπορεί να επηρεάσει τους καταναλωτές να αγοράσουν το συγκεκριμένο προϊόν.

2) Σε κάθε περίπτωση Κοινοτικών καθεστώτων ποιότητας, θα εμφανίζεται το Κοινοτικό λογότυπο που προβλέπεται κατά περίπτωση καθεστώτος.

3) Δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ενίσχυσης στα πλαίσια του παρόντος μέτρου, δραστηριότητες ενημέρωσης, προώθησης και διαφήμισης στις ακόλουθες περιπτώσεις :

για δραστηριότητες που δεν αφορούν την Εσωτερική Αγορά

για δραστηριότητες όπως π.χ υλικό ενημέρωσης το οποίο δεν είναι σύμφωνο με τις Κοινοτικές Κανονιστικές διατάξεις ή δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας

για δραστηριότητες και ενέργειες για τις οποίες δεν υπάρχει έγκριση από την Υπηρεσία Εφαρμογής

4) Οι δαπάνες για τις μελέτες και τη δημοσιοποίηση των επιχειρησιακών σχεδίων δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 20% του κόστους του προγράμματος δράσεων.

ΕΙΔΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Στήριξη 70% στο σύνολο των επιλέξιμων δαπανών. Ο ΦΠΑ δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Ομάδα παραγωγών. Ομάδα παραγωγών νοείται μία οργάνωση οποιασδήποτε νομικής μορφής η οποία απαρτίζεται από φορείς που συμμετέχουν ενεργά σε συστήματα για την ποιότητα τροφίμων στο πλαίσιο του μέτρου 132. Επαγγελματικές και / ή διεπαγγελματικές οργανώσεις που αντιπροσωπεύουν έναν ή περισσότερους τομείς δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως ομάδες παραγωγών.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΝΑ ΤΥΧΟΥΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΣΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ, ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ «ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ ΣΕ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ»

Περιλαμβάνονται τα Βιολογικά προϊόντα του Καν.2092/91, όπως αντικαταστάθηκε από τον Καν (ΕΚ) 834/2007 και τα προϊόντα που καλύπτονται από τα εθνικά συστήματα και περιγράφονται στο μέτρο 132.

ΣΥΝΟΧΗ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΠΥΛΩΝΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΟΤΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΕΠΙΛΕΓΕΙ ΓΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΔΕΝ ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΣΤΗΡΙΞΗ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) 1405/2006 .

Στο πλαίσιο του μέτρου δεν είναι επιλέξιμες δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης βιολογικού μελιού και μελισσοκομικών προϊόντων στα μικρά νησιά του Αιγαίου, δεδομένου ότι ανάλογες δράσεις υλοποιούνται στο πλαίσιο του Καν. (ΕΚ) 1405/2006 του Συμβουλίου σχετικά με τον «καθορισμό ειδικών μέτρων για τη γεωργία στα μικρά νησιά του Αιγαίου».

Οι δράσεις που χρηματοδοτούνται από τη στήριξη για την αγροτική ανάπτυξη δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν ταυτόχρονα από τον Καν.2826/2000 του Συμβουλίου, και τον Καν. 2702/1999 του Συμβουλίου όπως έχει τροποποιηθεί από τον Καν.2060/2004 του Συμβουλίου, οι οποιοι έχουν αντικατασταθεί από τον Καν. 3/2008 του Συμβουλίου. Για τη διασφάλιση της τήρησης των δεσμεύσεων θα γίνεται διασταύρωση των στοιχείων με τις δράσεις που εντάσσονται στον Καν. 2826/2000 του Συμβουλίου, όπως αντικαταστάθηκε από τον Καν. 3/2008 του Συμβουλίου και τακτική ενημέρωση από την αρμόδια υπηρεσία εφαρμογής για τις δράσεις του μέτρου 133 προς την αρμόδια υπηρεσία εφαρμογής του Καν.2826/2000, όπως αντικαταστάθηκε από τον Καν. 3/2008 του Συμβουλίου.

ΣΥΝΑΦΕΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΠΥΛΩΝΑ. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΤΙΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΟΥΝ ΟΤΙ ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΠΩΦΕΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΠΩΦΕΛΟΥΝΤΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΤΑΙ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) 2826/2000, ΟΠΩΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΝ. 3/2008 .

Οι δραστηριότητες προώθησης και ενημέρωσης οι οποίες είναι επιλέξιμες για στήριξη βάσει του άρθρου 33 του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, πρέπει να είναι δράσεις σχεδιασμένες για να παρακινήσουν τους καταναλωτές να αγοράσουν βιολογικά προϊόντα ή τρόφιμα τα οποία συμπεριλαμβάνονται στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης του σχετικού μέτρου με το άρθρο 32 του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, (κωδικός μέτρου 132).

Προκειμένου να μην εγκριθούν δραστηριότητες και να μην χρηματοδοτηθούν δαπάνες που ενισχύονται βάσει του Κανονισμού 2826/00, όπως αντικαταστάθηκε από τον Καν. 3/2008, πραγματοποιούνται έλεγχοι από την Υπηρεσία Εφαρμογής, τόσο στο στάδιο του προενταξιακού ελέγχου (διοικητικός έλεγχος) όσο και στο στάδιο των μεταενταξιακών ελέγχων (διοικητικός και επιτόπιος έλεγχος).

Δε θα είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του Μέτρου 133 οι δράσεις της έκδοσης ενημερωτικού έντυπου υλικού, της διοργάνωσης – συμμετοχής σε ημερίδες και της μελέτης αγοράς για το βιολογικό μέλι. Εξαιρείται και είναι επιλέξιμη η συμμετοχή σε εκθέσεις.

Στο πλαίσιο του Μέτρου 133 «Δραστηριότητες Ενημέρωσης και Προώθησης» δεν είναι επιλέξιμες οι δράσεις ενημέρωσης και προώθησης βιολογικού μελιού και μελισσοκομικών προϊόντων από Μελισσοκομικούς Συνεταιρισμούς που δραστηριοποιούνται στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους.

Στο πλαίσιο του Μέτρου 133 «Δραστηριότητες Ενημέρωσης και Προώθησης» δεν είναι επιλέξιμες οι δράσεις ενημέρωσης και προώθησης βιολογικού μελιού και μελισσοκομικών προϊόντων από Μελισσοκομικούς Συνεταιρισμούς που δραστηριοποιούνται στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ

Ο δικαιούχος από τη στιγμή της υπογραφής της σύμβασης και οπωσδήποτε πριν την έναρξη της κάθε δραστηριότητας, θα πρέπει να καταθέτει το συνολικό επιχειρησιακό σχέδιο τριετούς διάρκειας που περιλαμβάνει τις προτεινόμενες δράσεις ενημέρωσης, προώθησης και/ή διαφήμισης, σύμφωνο με τις Κοινοτικές κανονιστικές διατάξεις, ώστε να εγκρίνεται προηγουμένως από τον Φορέα Εφαρμογής.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Επιλέξιμες κρίνονται οι δαπάνες για :

Μελέτες Αγοράς

Σχεδιασμό, εκτύπωση, διανομή ενημερωτικών φυλλαδίων, αφισών, ανά προϊόν ή ομάδα προϊόντων

Διαφημιστικές καταχωρήσεις στα ΜΜΕ

Διοργάνωση - συμμετοχή σε συνέδρια-εμπορικές εκθέσεις-εκθέσεις αγροτικών προϊόντων και τροφίμων.

Δραστηριότητες δημοσίων σχέσεων (με τα ΜΜΕ, δημοσιογράφους, διατροφολόγους)

Παράλληλες εκδηλώσεις (Γευσιγνωσίες, προβολές μικρής διάρκειας μέσω καταστημάτων, οργάνωση επιχειρηματικών συναντήσεων κ.λ.π.)

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ

΄ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Συγχρηματοδοτούμενο μέτρο, με συμμετοχή της ομάδας παραγωγών στο 30% του επιλέξιμου κόστους. Η Δημόσια δαπάνη ανέρχεται στο 70% του επιλέξιμου κόστους.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 133	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	21.426.308	8.535.288	29.961.596	13.000.000	42.961.596
%	71,51%	28,49%	69,74%	30%	100%

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων πράξεων	1.500

5.3.1.4.4. Εκμεταλλεύσεις υπό αναδιάρθρωση λόγω μεταρρύθμισης κοινής οργάνωσης αγοράς

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Εκμεταλλεύσεις υπό αναδιάρθρωση λόγω μεταρρύθμισης κοινής οργάνωσης αγοράς.

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 20 (δ) (iii) και 35α του Καν. 1698/2005

Άρθρα 24α και σημείο 5.3.1.4.4 Παράρτημα ΙΙ του Καν. 1974/2006

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

144

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Στήριξη αναδιάρθρωσης, αρχής γενομένης από το δημοσιονομικό έτος 2011, για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις των γεωργών που πλήττονται από ουσιαστικές περικοπές της αξίας των άμεσων ενισχύσεων που παρέχονται δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 1782/2003 του Συμβουλίου. Η στήριξη αυτή θα παρέχεται στους γεωργούς που ενδιαφέρονται να προσαρμοστούν στις μεταβαλλόμενες συνθήκες, μέσω της αναδιάρθρωσης των οικονομικών δραστηριοτήτων τους εντός και εκτός της γεωργίας.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Από το 2010, σύμφωνα με το άρθρο 135 του Καν (ΕΚ) 73/2009 γίνεται δημοσιονομική μεταφορά, για την αναδιάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, στις περιοχές παραγωγής του καπνού, ποσού που αντιπροσωπεύει το 50% του τριετούς μέσου όρου του συνολικού ποσού της ενίσχυσης που έλαβαν οι καπνοπαραγωγοί κατά τα έτη 2000, 2001, 2002. Το ποσό της μεταφοράς διατίθεται ως συμπληρωματική κοινοτική στήριξη για την εφαρμογή μέτρων Αγροτικής Ανάπτυξης, υπέρ των περιοχών καπνοπαραγωγής, των οποίων οι παραγωγοί έλαβαν ενίσχυση σύμφωνα με τον Καν(ΕΟΚ)2075/92 του Συμβουλίου, για την κοινή οργάνωση αγοράς του ακατέργαστου καπνού, κατά τα έτη 2000, 2001, 2002.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Η προσαρμογή των εκμεταλλεύσεων καπνού που πλήττονται από την μεταρρύθμιση Κοινής Οργάνωσης Αγοράς και η αναδιάρθρωση των οικονομικών τους δραστηριοτήτων εντός και εκτός γεωργίας, μέσω μεταβατικής στήριξης για τα έτη

2011, 2012, 2013, η οποία παρέχεται μέσω της υποβολής τριετούς επιχειρηματικού σχεδίου.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Το μέτρο θα εφαρμοσθεί στις καπνοπαραγωγικές περιοχές της χώρας, όπως αυτές περιγράφονται στο κεφάλαιο 5 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 (ΠΑΑ).

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι του μέτρου θα είναι παραγωγοί:

- Των οποίων οι άμεσες ενισχύσεις των γεωργικών εκμεταλλεύσεων της παραγράφου 1, του άρθρου 35^{α} του Καν. 1698/2005 του Συμβουλίου, όπως τροποποιημένος ισχύει, έχουν μειωθεί, από το 2010, σε ποσοστό μεγαλύτερο του 25%, σε σχέση με το έτος 2009, σύμφωνα με το άρθρο 135 του Καν. 73/2009. Στην περίπτωση όπου, λόγω θανάτου ή μεταβίβασης δικαιωμάτων σε συγγενείς α' ή β' βαθμού, ο αρχηγός της εκμετάλλευσης, κατά την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης είναι άλλος από εκείνον του έτους 2009, η ενίσχυση καταβάλλεται στον υφιστάμενο αρχηγό της εκμετάλλευσης.
- Καταθέτουν τριετές επιχειρηματικό σχέδιο για την αναδιάρθρωση των δραστηριοτήτων της εκμετάλλευσής, περιλαμβανόμενης της διαφοροποίησης και εκτός γεωργίας.

ΣΥΝΟΨΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Το επιχειρηματικό σχέδιο περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

1. Συνοπτική περιγραφή της κατάστασης που βρισκόταν η εκμετάλλευση, στην οποία θα περιλαμβάνονται τα βασικά στοιχεία αναγνώρισης της εκμετάλλευσης (μέγεθος, δομή) και του κατόχου της.
2. Συνοπτική περιγραφή των βασικών παραμέτρων της προβλεπόμενης αναδιάρθρωσης των οικονομικών δραστηριοτήτων της εκμετάλλευσης εντός (αλλαγή κλάδου παραγωγής, αλλαγή είδους και μεθόδου καλλιέργειας) και εκτός γεωργίας.
3. Συγκεκριμένους στόχους που τίθενται μέσα στο Επιχειρηματικό Σχέδιο
4. Χρονοδιάγραμμα και συνοπτική περιγραφή των δράσεων για την επίτευξη των στόχων.
5. Προβλεπόμενη κατάσταση της εκμετάλλευσης μετά το πέρας των δράσεων που προβλέπονται στο επιχειρηματικό σχέδιο.

Η πρόοδος σε σχέση με το επιχειρηματικό σχέδιο αξιολογείται μετά την πάροδο δώδεκα μηνών.

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Η στήριξη καταβάλλεται με τη μορφή φθίνουσας, κατ' αποκοπή ενίσχυσης ως ακολούθως:

- Το έτος 2011 καταβάλλεται το 25% της συνολικής απώλειας των ετών 2010, 2011 και 2012 σε σχέση με το 2009, χωρίς το ποσό αυτό να μπορεί να υπερβεί τα 4.500 ΕΥΡΩ.
- Το έτος 2012 καταβάλλεται το 17% της συνολικής απώλειας των ετών 2010, 2011 και 2012 σε σχέση με το 2009, χωρίς το ποσό αυτό να μπορεί να υπερβεί τα 3.000 ΕΥΡΩ.
- Το έτος 2013 καταβάλλεται το 8% της συνολικής απώλειας των ετών 2010, 2011 και 2012 σε σχέση με το 2009, χωρίς το ποσό αυτό να μπορεί να υπερβεί τα 1.500 ΕΥΡΩ.

Σε καμία περίπτωση, το συνολικό ποσό των ενισχύσεων, την τριετία, δεν θα ξεπεράσει το 50% της μείωσης των άμεσων ενισχύσεων, σε σύγκριση με το 2009, σύμφωνα με τον καν. (ΕΚ) 1782/2003.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Φορέας εφαρμογής είναι η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ του ΥΠΑΑΤ.

ΣΥΝΟΧΗ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΠΥΛΩΝΑ

Ουδεμία επικάλυψη δράσεων υφίσταται μεταξύ των δράσεων του μέτρου και των δράσεων του πυλώνα Ι, στον τομέα του καπνού.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 144	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	157.169.209	62.609.218	219.778.427	0	219.778.427
%	71,51%	28,49%	100,00%	0%	100%

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτες	Στόχος
Επιδόσεων	Πλήθος επιχειρήσεων που έλαβαν ενίσχυση	44.000
	Συνολικό ποσό επενδύσων	219.778.427 €

5.3.2. Άξονας 2: Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου

1. Γενικά – Εισαγωγή

Α) Υδατικό Περιβάλλον-Εθνική Στρατηγική για τους Υδάτινους πόρους

Όπως αναφέρθηκε εκτενώς στο κεφάλαιο 3.1.3., η Ελλάδα έχει σχετικά επαρκείς – με υψηλά ποιοτικά χαρακτηριστικά - ποσότητες υδατικών πόρων αλλά εντοπίζονται σημαντικά προβλήματα όσον αφορά στην αξιοποίησή τους και τη βέλτιστη διαχείρισή τους. Μερικοί από τους κυριότερους λόγους που προκαλούν προβλήματα στην αξιοποίηση των υδατικών πόρων της χώρας είναι: η άνιση κατανομή των υδατικών πόρων στο χώρο και στο χρόνο, η άνιση κατανομή της ζήτησης στο χώρο, η αναντιστοιχία της γεωμορφολογίας της χώρας με την κατανομή της προσφοράς, η εξάρτηση της βόρειας Ελλάδας από τις επιφανειακές απορροές ποταμών που προέρχονται από γειτονικά κράτη, τα πολλά άνυδρα ή με ελάχιστους υδατικούς πόρους νησιά της χώρας.

Σύμφωνα με στοιχεία που προέρχονται από το Εθνικό Πρόγραμμα Διαχείρισης και Προστασίας των Υδατικών Πόρων (Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο, 2007) σε 5 από τα 14 υδατικά διαμερίσματα της χώρας (Αν. Πελοποννήσου, Αν. Στερεάς Ελλάδας, Θεσσαλίας, Κρήτης, Ν. Αιγαίου) παρατηρούνται **ελλείψεις** μεταξύ προσφοράς και της ζήτησης ανά υδατικό διαμέρισμα, ενώ στο μακροπρόθεσμο σενάριο αναμένονται προβλήματα και σε άλλα 2 υδατικά διαμερίσματα.

Παρόλο που η κυριότερη χρήση νερού κατανέμεται στην γεωργία **με >84%,** η απόδοση της είναι χαμηλή. Στο 92% των αρδευόμενων εκτάσεων της χώρας η άρδευση γίνεται με συστήματα & τεχνικές υψηλών απωλειών (μεγαλύτερες του 50%) με συνέπεια την υπερεκμετάλλευση των υδροφορέων.

Οι πιο σημαντικές πιέσεις που ασκούνται στους υδατικούς πόρους της χώρας προέρχονται από τις αρδευτικές δραστηριότητες, οι οποίες ασκούνται σε 117.487,58 Ηα στο σύνολο της χώρας, εκ των οποίων τα 2.315.074 στρ. βρίσκονται στην Θεσσαλία και τα 2.822.525 στην κεντρική Μακεδονία. Από αυτά, τα 35-40% αρδεύονται με βαρύτητα, 50-55% με συστήματα τεχνητής βροχής και μόνο 10% με σύγχρονα συστήματα άρδευσης όπως στάγδην κ.α.

Αποτελεί λοιπόν βασικό στόχο του ΠΑΑ η προώθηση της ορθολογικής χρήσης των υδατικών πόρων αφενός μέσω εγγειοβελτιωτικών έργων για εξοικονόμηση νερού άρδευσης (Άξονας 1), αφετέρου μέσω εφαρμογής γεωργικών πρακτικών που αποσκοπούν σε μειωμένη χρήση νερού (άξονας 2).

Παράλληλα, η ποιοτική κατάσταση των υδατικών πόρων είναι γενικά καλή, σύμφωνα με τα κριτήρια που θέτει η Κοινοτική και Ελληνική νομοθεσία ως προς τους γενικούς δείκτες και τις τοξικές ουσίες (συμπεριλαμβανομένων των φυτοφαρμάκων), παρόλο που σημαντικά προβλήματα απαντώνται σε περιοχές με αυξημένη γεωργική δρα-

στηριότητα (λόγω της συχνά εντατικής και μη ορθολογικής χρήσης λιπασμάτων, εντομοκτόνων, ζιζανιοκτόνων, κλπ.).

Αξίζει να σημειωθεί πάντως ότι ο χαρακτηρισμός της ποιότητας ως αποδεκτής βασίζεται κυρίως στα κριτήρια που αφορούν επιμέρους χρήσεις των πόρων (π.χ. πρόσληψη για παραγωγή πόσιμου νερού, άρδευση, διαβίωση ιχθύων) και όχι σε κριτήρια που σχετίζονται με την λειτουργία των οικοσυστημάτων και την εν γένει περιβαλλοντική τους κατάσταση, κριτήρια, τα οποία εξάλλου δεν έχουν ακόμα διαμορφωθεί και αποτελούν έναν από τους στόχους της Οδηγίας 2000/60.

Ο βασικός στόχος της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60 για την επίτευξη καλής ποιότητας υδάτων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προϋποθέτει την υλοποίηση διακριτών ενδιάμεσων σταδίων, που ρητά αναφέρονται στην Οδηγία. Τα πιο πιεστικά από άποψη χρόνου ενδιάμεσα στάδια απορρέουν από τα άρθρα 3, 5 και 6 της Οδηγίας και αφορούν στον προσδιορισμό των επιμέρους λεκανών απορροής και τις μελέτες των πιέσεων, των επιπτώσεων και των οικονομικών παραμέτρων που σχετίζονται με τη χρήση των υδάτων σε κάθε υδατική περιφέρεια. Για την εφαρμογή των Άρθρων 5, 6, 8, 11 και 13 της Οδηγίας έχει προγραμματιστεί ή υλοποιείται σημαντικός αριθμός δράσεων που προβλέπεται να ολοκληρωθούν μέχρι το τέλος του 2008.

Σε εφαρμογή της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ εκδόθηκε ο Ν. 3199/2003 για την προστασία και διαχείριση των υδάτων με στόχο την εναρμόνιση της Κοινοτικής Οδηγίας στο ελληνικό δίκαιο. Σε μεγάλο βαθμό ο Ν. 3199/2003 αναφέρεται στη διοικητική οργάνωση του εθνικού φορέα διαχείρισης με τη θέσπιση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων με όλους τους αρμόδιους φορείς, του Εθνικού Συμβουλίου Υδάτων, της Κεντρικής Υπηρεσίας Υδάτων, των Διευθύνσεων Υδάτων των Περιφερειών, και των Περιφερειακών Συμβουλίων Υδάτων. Για κάθε έναν από τους παραπάνω φορείς καθορίζονται η σύνθεση και οι επιμέρους αρμοδιότητες. Στο Νόμο γίνεται επίσης σύντομη αναφορά στις βασικές αρχές για τα σχέδια διαχείρισης (προγράμματα μέτρων, παρακολούθησης) και τη χρήση των υδάτων (κανόνες, αδειοδοτήσεις, κόστος). Η εναρμόνιση ουσιαστικών θεμάτων της Οδηγίας προβλέπεται με την έκδοση ενός Προεδρικού Διατάγματος και Υπουργικών Αποφάσεων εκ των οποίων οι επτά έχουν ήδη εκδοθεί. Παράλληλα, ως πολύ σημαντική δράση θεωρείται και η κατάρτιση Σχεδίου για το Εθνικό Πρόγραμμα Διαχείρισης και Προστασίας των Υδατικών Πόρων. Το Σχέδιο αυτό αποτελεί επικαιροποίηση του αντίστοιχου Σχεδίου του ΥΠ.ΑΝ (2003), και αποτελεί δομικό στοιχείο για την έναρξη εφαρμογής της Οδηγίας τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

Με το Προεδρικό Διάταγμα 51/8.3.2007 (ΦΕΚ 54Α), το οποίο εναρμονίζει τα σημαντικά θέματα της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, επιδιώκεται η ολοκληρωμένη προστασία και ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων (των εσωτερικών επιφανειακών, των μεταβατικών, των παράκτιων και υπόγειων νερών) της χώρας. Ειδικότερα, δράσεις που απαιτούνται σε εφαρμογή του ΠΔ, περιλαμβάνουν:

- Προσδιορισμό των υδατικών διαμερισμάτων και καθορισμό και ένταξη υδατίνων σωμάτων σε αυτές
- Προσδιορισμό περιβαλλοντικών στόχων
- Εκτίμηση πιέσεων και ανάλυση επιπτώσεων
- Οικονομική ανάλυση
- Σύνταξη μητρώου προστατευόμενων περιοχών
- Κατάρτιση Σχεδίων διαχείρισης και προστασίας των Υδατικών Διαμερισμάτων
- Σύνταξη και εφαρμογή Προγραμμάτων Παρακολούθησης
- Σύνταξη Προγραμμάτων Μέτρων
- Δημοσιοποίηση των Σχεδίων Διαχείρισης
- Εκπλήρωση υποχρεώσεων στην Επιτροπή ΕΚ

Το ΠΔ συνοδεύεται από Παραρτήματα (Ι-ΙΧ), όπου αναλυτικά εξειδικεύονται όλα τα θέματα που αναφέρονται στα άρθρα του. Μέχρι το 2009 αναμένεται να προσδιορισθούν από τα Κ-Μ τα μέτρα που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας, με οικονομικά αποτελεσματικό τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τα προγράμματα παρακολούθησης, τις αναλύσεις των χαρακτηριστικών των υδατικών διαμερισμάτων, τις επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων κλπ.

Μέχρι στιγμής έχουν καλυφθεί οι υποχρεώσεις του Άρθρου 3 για την οριοθέτηση των λεκανών απορροής, οι οποίες ανέρχονται **σε 45** (www.minenv.gr/nera) και αναμένεται να γίνει μέχρι τον Δεκέμβριο του 2007 η αποτίμηση της κατάστασης σε αυτές. Οι αρμόδιες υπηρεσίες προχωρούν στην κατάρτιση των 14 προκαταρκτικών διαχειριστικών σχεδίων, τα οποία αναμένεται να είναι έτοιμα το 2008.

Όπως φαίνεται και από την αποτύπωση των περιοχών σε χάρτες, πολλές από τις λεκάνες απορροής εμπίπτουν σε περιοχές εφαρμογής γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων. Παραδείγματα είναι: Λεκάνη Στρυμόνα (GR06), Νέστου (GR07), Αχέροντα & Λούρου (GR13), Άραχθου (GR14), Αχελώου (GR15), Πηνειού (GR16), Αλιάκμονα (GR02), Αξιού (GR03), Αλιάκμονα (GR04), Βοιωτικού Κηφισού (GR23), Πηνειού Ηλείας (GR28), Έβρου (GR09, GR10).

Ο άξονας 2 συμβάλλει στην εθνική στρατηγική για τους υδάτινους πόρους με δράσεις που σχετίζονται είτε άμεσα (προστασία υγροτοπικών συστημάτων) είτε έμμεσα (νιτρορύπανση) στην προστασία του υδάτινου δυναμικού της χώρας.

Αναλυτικότερα στο πλαίσιο της προστασίας υγροτοπικών συστημάτων έχουν επιλεγεί συγκεκριμένες περιοχές για εφαρμογή γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων που στοχεύουν στην μείωση κατανάλωσης νερού και χρήσης λιπασμάτων. Αυτές είναι:

Λίμνες Δ. Μακεδονίας μέχρι συνολική έκταση 10.000 Ha.

Λίμνες Λιμνοθάλασσες Θράκης μέχρι συνολική έκταση 20.000 Ha.

Λίμνη Παμβώτιδα μέχρι συνολική έκταση 3.000 Ha.

Δέλτα Έβρου μέχρι συνολική έκταση 9.000 Ha.

Άλλα υγροτοπικά συστήματα μέχρι 30.000 Ha στα οποία περιλαμβάνονται μεταξύ των άλλων:

Το Νότιο τμήμα του κόλπου Αμβρακικού, δηλ. η περιοχή που γεωγραφικά ανήκει στο Ν. Αιτωλοακαρνανίας. (Το βόρειο τμήμα του κόλπου Αμβρακικού προτείνεται στη Δράση 2.1 «Προστασία των ευαίσθητων από νιτρικά περιοχών» στην ευπρόσβλητη από νιτρορύπανση περιοχή της πεδιάδας Άρτας-Πρέβεζας, με αποτέλεσμα την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση της ρύπανσης στον κόλπο).

Υγροτοπικά συστήματα περιοχής Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου-Αιτωλικού.

Λεκάνη του ποταμού Αγγίτη. Περιλαμβάνει πεδινές αρδευόμενες γεωργικές εκτάσεις των Δήμων Προσοτσάνης, Σιταγρών και Καλαμπακίου του Ν. Δράμας και των Δήμων Αλιστράτης, Κορμίστας, Νέας Ζίχνης και Πρώτης του Ν. Σερρών.

Λιμνοθάλασσα Κοτυχίου-Δ. Στροφυλιάς

Έμμεσα θετικές επιπτώσεις για την προστασία των υδάτινων πόρων προέρχονται και από τις άλλες δράσεις του μέτρου όπως είναι η νιτρορύπανση.

Αναλυτικότερα ιδιαίτερα σημαντικές στο πλαίσιο των αγροτικών δραστηριοτήτων είναι οι επιβαρύνσεις που προέρχονται από την χρήση νιτρικών σε ευαίσθητες περιοχές. Ειδικά όσον αφορά στον ευτροφισμό, έχουν θεσμοθετηθεί σύμφωνα με τα κριτήρια των Οδηγιών 91/271 και 91/676, 27 ποταμοί / παραπόταμοι και 5 λίμνες της χώρας ως ευαίσθητες/ευπρόσβλητες περιοχές.

Για τις περιοχές, για τις οποίες έχουν εκπονηθεί Σχέδια Δράσης (οι **7 περιοχές**, που παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα 1) σε εφαρμογή της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ, επιβάλλεται η χρήση πρακτικών που απορρέουν από τους Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής. Ο στόχος είναι να υπάρξει σταδιακή αποκατάσταση και να αποφευχθεί η περαιτέρω επιβάρυνση των περιοχών. Οι περιοχές, για τις οποίες έχουν συνταχθεί σχέδια δράσης και έχουν περιληφθεί στις δράσεις του μέτρου 214 του ΠΑΑ, έχουν μια εκτιμώμενη έκταση **250.000 Ha.** Στις περιοχές αυτές έχει προβλεφθεί στο πλαίσιο του μέτρου η παροχή ενισχύσεων σε αγρότες, οι οποίοι αναλαμβάνουν παραπάνω δεσμεύσεις με στόχο αφενός τον περιορισμό της ποσότητας νερού που χρησιμοποιείται για άρδευση και αφετέρου τη βελτιστοποίηση των ποσοτήτων λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων.

Ωστόσο, λόγω και των έντονων προβλημάτων και της κοινωνικής απαίτησης για ταχύτερη αποκατάσταση κρίνεται απαραίτητη η ενθάρρυνση των γεωργών να αναλάβουν πρόσθετες υποχρεώσεις πέραν των υποχρεωτικών.

Πίνακας 1: Περιοχές ενταγμένες στην δράση της νιτρορύπανσης του ΠΑΑ

α/α	Πρόγραμμα Δράσης περιοχής	ΚΥΑ ενσωμάτωσης	Έκταση (Ha)
1	Ανατολικής και Δυτικής Θεσσαλίας (συμπεριλαμβανομένου και ενός τμήματος του Ν. Φθιώτιδας)	25638/2905/18.10.2001 (ΦΕΚ 1422/Β΄/22.10.2001)	110.000
2	Κωπαϊδικού πεδίου	20417/2520/7.9.2001 (ΦΕΚ 1195/Β΄/14.9.2001)	30.000
3	Λεκάνης Πηνειού Ηλείας	20418/2521/7.9.2001 (ΦΕΚ 1197/Β΄/14.9.2001)	5.000
4	Κάμπου Θεσσαλονίκης-Πέλλας-Ημαθίας (συμπεριλαμβανομένου και του Ν. Κιλκίς)	16175/824/12.4.2006 (ΦΕΚ 530/Β΄/28.4.2006)	70.000
5	Λεκάνης Στρυμόνα	50982/2309/11.12.2006 (ΦΕΚ 1894/Β΄/29.12.2006)	20.000
6	Πεδιάδας Άρτας – Πρέβεζας	50981/2808/11.12.2006 (ΦΕΚ 1895/Β΄/29.12.2006)	10.000
7	Αργολικού Πεδίου	20416/2519/01 (ΦΕΚ 1196/Β)	5.000
		Σύνολο	250.000

Β) Περιοχές Natura

Όπως αναφέρθηκε εκτενώς στο Κεφάλαιο 3.1.3.1, σημαντική έκταση της χώρας έχει ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο Natura 2000. Το Δίκτυο Natura 2000 στην Ελλάδα περιλαμβάνει 151 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ – Οδηγία 79/409/ΕΚ) και 239 Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ – Οδηγία 92/43/ΕΚ).

Περίπου η μισή έκταση του Δικτύου αποτελείται από δάση και θαμνότοπους. Αρκετά μεγάλη είναι και η έκταση του θαλάσσιου χώρου (Πίνακας 2).

Πίνακας 2. Ποσοστό που καταλαμβάνουν οι χρήσεις γης εντός του Natura 2000 (Στοιχεία από την αποτύπωση του CORINE landcover)

α/α	**Χρήσεις γης**	**Ποσοστό έκτασης του Natura 2000 (%)**
1	Αστικοποιημένες περιοχές	0,5
2	**Αγροτικές περιοχές – λιβάδια**	**9**
3	**Αγροτικές περιοχές με εκτάσεις φυσικής βλάστησης**	**5**
4	**Δάση**	**23**
5	**Βοσκότοποι**	**11**
6	**Θάμνοι**	**24**
7	Παραλίες – Βράχοι	0,5
8	Βάλτοι – αραιή βλάστηση	5
9	Εσ. ύδατα - αλυκές – λιμνοθάλασσες	3
10	Θάλασσα – ωκεανός	19

Για την προστασία και διαχείριση των περιοχών Natura 2000 ακολουθείται κατά κύριο λόγο η προσέγγιση του χαρακτηρισμού σε εθνικό επίπεδο σύμφωνα με τη διαδικασία του ν. 1650/86, η οποία λαμβάνει υπόψη το σύνολο των προστατευτέων αντικειμένων των περιοχών. Σύμφωνα με αυτή τη διαδικασία, για τον χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως προστατευόμενης, προαπαιτείται η εκπόνηση Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (ΕΠΜ) από δημόσιο φορέα ή ιδιώτες, μετά από την έγκριση των προδιαγραφών της από τα Υπουργεία ΠΕΧΩΔΕ και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, και η έγκρισή της με ΚΥΑ των συναρμόδιων Υπουργών, μετά από την προβλεπόμενη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης.

Με την ανωτέρω διαδικασία έχουν χαρακτηριστεί 12 περιοχές, οι οποίες καλύπτουν εκτάσεις εντός του Δικτύου Natura 2000 αλλά και εκτός αυτού. Οι χαρακτηρισμένες περιοχές καλύπτουν 17% της έκτασης του Natura 2000 (Πίνακας 3). Συνολικά, μέχρι σήμερα εκπονήθηκαν ή βρίσκονται στο στάδιο εκπόνησης 84 ΕΠΜ που καλύπτουν 162 περιοχές του Δικτύου Natura 2000 (ολόκληρες ή τμήμα αυτών) και περίπου 57% της συνολικής έκτασης του Δικτύου Natura 2000.

Πίνακας 3. Περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί με το ν. 1650/86

	ΠΕΡΙΟΧΗ	Νομοθέτημα χαρακτηρισμού
1	Κόλπος Λαγανά Ζακύνθου	ΦΕΚ 906/Δ/22-12-99 (πρόκειται για ΠΔ) Τροποποίηση ΦΕΚ 1272/Δ/27-11-03 (Πρόκειται για ΠΔ)
2	Σχινιάς - Μαραθώνας	ΦΕΚ 395/Δ/3-7-00 (Πρόκειται για ΠΔ)
3	Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Αλοννήσου Βορείων Σποράδων	ΦΕΚ 519/28-5-92 (Πρόκειται για ΠΔ) ΦΕΚ 621/Δ/19-6-03 (ΚΥΑ υπ' αρ. 23537/6-5-03)
4	Λίμνη Παμβώτιδα Ιωαννίνων	ΦΕΚ 649/Δ/25-6-03 (ΚΥΑ υπ' αρ. 22943/5-6-03) Τροποποίηση ΦΕΚ 1250/Δ/26-11-03 (ΚΥΑ υπ' αρ. 46003/19-11-03)
5	Λίμνες Κορώνεια – Βόλβη, Μακεδονικά Τέμπη και ευρύτερη περιοχή τους	ΦΕΚ 248/Δ/5-3-04 (ΚΥΑ υπ' αρ. 6919/11-2-04)
6	Ορεινοί όγκοι της Πίνδου	ΦΕΚ 639/Δ/14-6-05 (ΚΥΑ υπ' αρ. 23069/31-5-05)
7	Υγρότοποι Μεσολογγίου - Αιτωλικού και ευρύτερη περιοχή τους	ΦΕΚ 477/D/31-5-06 (ΚΥΑ υπ' αρ. 22306/26-5-06)
8	Διαχείριση και προστασία του Δάσους Δαδιάς	ΦΕΚ 911/Δ/13-10-06 (ΚΥΑ υπ' αρ. 35633/30-8-06)
9	Λίμνη Κερκίνη και ευρύτερη περιοχή της	ΦΕΚ 98/ΤΑΑΠΘ/8-11-06 (ΚΥΑ υπ' αρ. 42699/19-10-06)
10	Δέλτα Έβρου και ευρύτερη περιοχή του	ΦΕΚ 102/Δ/16-3-2007 (ΚΥΑ 4110/29-1-07)
11	Υγρότοπος και ακτή Ψαλιδίου του Δήμου Κω	Έχει εκδοθεί ΦΕΚ 571/Δ/6-7-06 (Πρόκειται για ΠΔ)
12	Βιότοποι Οχιάς Μήλου	Έχει εκδοθεί ΚΥΑ προδιασφάλισης υπ' αρ. 49567 διετούς διάρκειας (ΦΕΚ 1071/Δ/22-12-2006)

Οι εκτάσεις των χαρακτηρισμένων περιοχών ανά Περιφέρεια και το καθεστώς προστασίας τους αναφέρονται στον Πίνακα 4.

Πίνακας 4. Εκτάσεις χαρακτηρισμένων περιοχών σε εθνικό επίπεδο ανά Περιφέρεια

	Περιφέρεια	Έκταση περιοχών χαρακτηρισμένων με το Ν. 1650/86 (ha)	Έκταση Natura εντός χαρακτηρισμένων περιοχών (ha)	Έκταση Natura 2000 χωρίς χαρακτηρισμό (ha)	Ποσοστό Natura 2000 που έχει χαρακτηριστεί / Περιφέρεια (%)
1	Ανατολική Μακεδονία – Θράκη	62.571	55.725	246.058	18
2	Κεντρική Μακεδονία	268.993	109.569	318.722	26
3	Δυτική Μακεδονία	0	0	103.015	0
4	Ήπειρος	236.298	105.340	152.169	41
5	Θεσσαλία	230.139	219.709	320.564	41
7	Δυτική Ελλάδα	59.505	34.719	179.613	16
6	Ιόνια Νησιά	14.168	7.869	143.039	5
8	Στερεά Ελλάδα	0	0	191.102	0
9	Αττική	1.439	1.240	49.550	2
10	Πελοπόννησος	0	0	255.353	0
11	Βόρειο Αιγαίο	0	0	140.537	0
12	Νότιο Αιγαίο	7.685	5.531	225.801	2
13	Κρήτη	0	0	285.775	0
	Σύνολο	**880.798**	**539.702**	**2.611.298**	

Το οργανωτικό σχήμα που επιλέχθηκε μέχρι σήμερα για τη διοίκηση των προστατευόμενων περιοχών είναι αυτό του Φορέα Διαχείρισης. Τα Διοικητικά Συμβούλια των Φορέων Διαχείρισης απαρτίζονται από εκπροσώπους της κεντρικής, περιφερειακής και τοπικής διοίκησης, εκπροσώπους τοπικών κοινωνικών ομάδων, ερευνητές και εκπροσώπους ΜΚΟ.

Περαιτέρω οι προστατευόμενες περιοχές διέπονται από κανονισμούς διοίκησης και λειτουργίας στους οποίους καθορίζονται τα αναγκαία μέτρα οργάνωσης και λειτουργίας των προστατευόμενων αντικειμένων και εξειδικεύονται οι γενικοί όροι και περιορισμοί άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων που καθορίζονται με το νομοθέτημα κήρυξης των περιοχών. Επίσης καταρτίζονται πενταετή σχέδια διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών. Με τα σχέδια αυτά προσδιορίζονται, στο πλαίσιο των γενικότερων όρων και προϋποθέσεων που τίθενται στα νομοθετήματα κήρυξης, οι κατευθύνσεις και οι προτεραιότητες για την υλοποίηση των έργων και δράσεων και την εφαρμογή μέτρων που απαιτούνται για την αποτελεσματική προστασία και διαχείριση των κατά περίπτωση προστατευόμενων αντικειμένων. Τα Σχέδια Διαχείρισης συνοδεύονται από προγράμματα δράσης.

Μέχρι σήμερα έχουν ιδρυθεί **27 Φορείς Διαχείρισης,** οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε έκταση περίπου 1.600.000 ha.

Οι 27 Φορείς Διαχείρισης προγραμματίζουν την ολοκλήρωση εκπόνησης των διαχειριστικών σχεδίων των περιοχών ευθύνης τους. Οι 27 αυτές περιοχές, έχουν ενταχθεί στο Ε.Π. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ» (ΕΠΠΕΡ) του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης του ΥΠΕΧΩΔΕ (νυν Υπ. Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής) και το χρονοδιάγραμμα αυτό είναι δεσμευτικό για το Ε.Π «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ».

Η εκπόνηση των διαχειριστικών σχεδίων που αφορούν τις υπόλοιπες περιοχές Natura 2000 θα ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2012,. Η υποχρέωση αυτή της Ελλάδας προκύπτει από τον κατάλογο των Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) της Μεσογειακής Ζώνης στην οποία ανήκει η χώρα εξ ολοκλήρου, η οποία εγκρίθηκε με την απόφαση 2006/613/ΕΚ. Σύμφωνα με την Οδηγία 93/43/ΕΟΚ, οι ΤΚΣ θα πρέπει το αργότερο μέσα σε 6 έτη από το χαρακτηρισμό τους, να οριστούν από τα ΚΜ ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης.

Από τις 27 περιοχές των Natura 2000, που τα διαχειριστικά τους σχέδια έχουν ενταχθεί στο ΕΠΠΕΡ έχουν ολοκληρωθεί τα εξής:

1. Περιοχή Λίμνης Παμβώτιδας
2. Περιοχή Εθνικού Πάρκου Σχοινιά - Μαραθώνα
3. Περιοχή Δρυμών Βίκου – Αώου και Πίνδου
4. Περιοχή Εθνικού Δρυμού Πάρνηθας
5. Περιοχή Λιμνών Κορώνειας και Βόλβης
6. Περιοχή Στενών και Εκβολών ποταμών Αχέροντα και Καλαμά
7. Περιοχή Θαλάσσιου Πάρκου Αλοννήσου – Βόρειων Σποράδων
8. Περιοχή Όρους Πάρνωνα – Υγροτόπου Μούστου
9. Περιοχή Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς

Από τις 27 περιοχές των Natura 2000, που τα διαχειριστικά τους σχέδια έχουν ενταχθεί στο ΕΠΠΕΡ μέχρι τα μέσα του 2010 προβλέπεται να ολοκληρωθούν τα εξής:

1. Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου
2. Περιοχή Δέλτα Νέστου – Βιστωνίδας – Ισμαρίδας
3. Περιοχή Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου
4. Περιοχή Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου
5. Περιοχή Υγροτόπων Κοτυχίου – Στροφυλιάς
6. Περιοχή Εθνικού Δρυμού Ολύμπου
7. Περιοχή Εθνικού Πάρκου Δέλτα Έβρου
8. Περιοχή Εθνικού Δρυμού Οίτης
9. Περιοχή Καρπάθου - Σαριάς
10. Περιοχή Λίμνης Κερκίνης Σερρών
11. Περιοχή Οροσειράς Ροδόπης

12. Περιοχή Χελμού – Βουραικού Αχαΐας
13. Περιοχή Υγροτόπων Αμβρακικού
14. Περιοχή Εθνικού Δρυμού Παρνασσού
15. Περιοχή Εθνικού Δρυμού Πρεσπών
16. Περιοχή Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα Θεσ/νικης
17. Περιοχή Εθνικού Δρυμού Αίνου
18. Περιοχή Λίμνης Κάρλας

Εκτός των παραπάνω μέχρι το τέλος του 2010 προβλέπεται να ολοκληρωθούν άλλα 26 διαχειριστικά σχέδια. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής έχει χρονοδιάγραμμα για τα έτη 2011 και 2012 προκειμένου να ολοκληρωθεί το σύνολο των διαχειριστικών σχεδίων Natura.

Όσον αφορά για τις επιπλέον υποχρεώσεις των γεωργών, αυτές θα διερευνηθούν και θα καθοριστούν, όταν παραληφθούν τα εγκεκριμένα διαχειριστικά σχέδια και τότε θα προωθηθεί περαιτέρω αναθεώρηση του ΠΑΑ όσον αφορά και τις περιοχές Natura,.

Θα πρέπει να σημειωθεί ωστόσο, ότι για όλους τους Εθνικούς Δρυμούς έχουν εκπονηθεί δασικά διαχειριστικά σχέδια, στοιχεία των οποίων θα ενσωματωθούν στα διαχειριστικά σχέδια των αντίστοιχων προστατευόμενων περιοχών που υπάγονται σε διαχείριση από Φορέα Διαχείρισης.

Σχετικά με τις γεωργικές δραστηριότητες σε θεσμοθετημένες περιοχές Natura υπάρχει ειδική μνεία στην ΚΥΑ 324032/24-12-2004 για την «Εφαρμογή του καθεστώτος της Πολλαπλής Συμμόρφωσης και λοιπά συμπληρωματικά μέτρα σε εκτέλεση του Καν. (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου», η οποία καθορίζει τις ελάχιστες δεσμεύσεις που καλείται να εφαρμόσει ο γεωργός σε αγροτεμάχια που εμπίπτουν σε περιοχές Natura:

- Να συμμορφώνεται με τα διαλαμβανόμενα στα εξειδικευμένα σχέδια διαχείρισης ή διαχειριστικά μέτρα για την προστασία της περιοχής και των ειδών, όπου αυτά υπάρχουν
- Να πραγματοποιεί το θερισμό από το κέντρο του αγροτεμαχίου προς το εξωτερικό, περιστροφικά ή σε λωρίδες εφόσον το μέγεθος του αγροτεμαχίου και τα διαθέσιμα μέσα το επιτρέπουν
- Να εφαρμόζει τη νομοθεσία περί θήρας και συλλογής ειδών όπως προβλέπεται στην υπ' αριθμ. ΚΥΑ 414985/1985 (Β 757), άρθρο 6, παρ.2 άρθρο 6, παρ. 3γ, στο ΠΔ 86/1969 (Α7), άρθρο 256, παρ. 2 και στο ΠΔ 67/1981 (Α43), άρθρα 2 &3 παρ.1. Εφόσον επιθυμεί να μην διενεργείται θήρα στο αγροτεμάχιο του, αναρτά κατάλληλη σήμανση μετά από άδεια από το οικείο Δασαρχείο.
- Να μην καταστρέφει τη φυσική αυτοφυή βλάστηση στα όρια των αγροτεμαχίων και στις νησίδες εντός των αγροτεμαχίων του

- Να μην εισάγει την καλλιέργεια ξενικών ειδών χωρίς την ειδική άδεια από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ
- Στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις όπου υπάρχει συγκέντρωση κοπριάς αυτή να γίνεται σε καλυμμένο χώρο, όπου λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή έκπλυσης ρυπαντών
- Να μην χρησιμοποιεί για τη βόσκηση των ζώων του (από 1/3 – 31/8) νησίδες φυσικής βλάστησης όπου αναπαράγονται αποικιακά, είδη άγριας πανίδας. Οι περιοχές αυτές φέρουν σήμανση με ευθύνη των τοπικών αρχών.
- Να μην καταστρέφει φυσικές υδατοσυλλογές
- Να μην καλλιεργεί γενετικά τροποποιημένα φυτά.

Επιπλέον στο πλαίσιο του Μέτρου 211 (Εξισωτική αποζημίωση) οι αγρότες που λαμβάνουν την ενίσχυση για αγροτεμάχια που βρίσκονται σε περιοχές Natura 2000, πρέπει να εφαρμόζουν επίσης τις παραπάνω αναφερόμενες πρακτικές. Οι συγκεκριμένες ενισχύσεις αφορούν σε 12.593 αγροτικές εκμεταλλεύσεις σε περιοχές NATURA οι οποίες αντιστοιχούν σε 233 χιλιάδες εκτάρια.

Για την προστασία των περιοχών Natura εφαρμόζονται Δράσεις στο πλαίσιο του Μέτρου 2.1.3., ενώ, για την ενδυνάμωση της προστασίας, το σύνολο των Μέτρων, Υπομέτρων και Δράσεων του Άξονα εφαρμόζονται κατά προτεραιότητα στις περιοχές αυτές. Ειδικότερα :

Στο ΠΑΑ εφαρμόζονται στο πλαίσιο του μέτρου 214 δράσεις (Βιολογική Γεωργία, Βιολογική Κτηνοτροφία, Εκτατικοποίηση κτηνοτροφίας, Προστασία υγροτοπικών συστημάτων, προστασία των ευαίσθητων στα νιτρικά περιοχών, προστασία εθνικού θαλάσσιου πάρκου Ζακύνθου, προώθηση γεωργικών πρακτικών για την προστασία της άγριας ζωής κ.α) σε περιοχές που εμπίπτουν σε περιοχές Natura, των οποίων η συνολική έκταση εκτιμάται σε 115.000 Ha, σε συνολική έκταση γεωργικών εκτάσεων σε περιοχές Natura 447.948 Ha. Επίσης, δράσεις σε περιοχές Natura αναλαμβάνονται στο πλαίσιο του μέτρο 216 (μη παραγωγικές επενδύσεις), καθώς και στο πλαίσιο του μέτρου 211 της εξισωτικής αποζημίωσης σε έκταση 233.000 Ha.

Αναμαίνεται η εκπόνηση του συνόλου των Κανονιστικών Διατάξεων που θα διέπουν τον προσδιορισμό των περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (HNV) μέχρι το τέλος του 2009. Κατά συνέπεια η εφαρμογή δράσεων σε περιοχές (HNV) αναμαίνεται να ενεργοποιηθεί μέχρι το τέλος του 2009.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι για το σύνολο των αγροπεριβαλλοντικών δράσεων οι δεσμεύσεις-υποχρεώσεις των παραγωγών αλλά και το ύψος ενίσχυσης θα επαναπροσδιορίζεται με βάση την έγκριση των διαχειριστικών σχεδίων των περιοχών του δικτύου Natura 2000. Το χρονοδιάγραμμα έγκρισης των διαχειριστικών σχεδίων παρατίθεται στο Παράρτημα 8 του ΠΑΑ. Το χρονοδιάγραμμα αυτό είναι

δεσμευτικό με αναμενόμενο έτος έγκρισης σημαντικού αριθμού διαχειριστικών σχεδίων το 2009.

Επίσης αναφέρεται ότι η αναλυτική περιγραφή σε ότι αφορά τις ελά;χιστες απαιτήσεις για τα λιπάσματα και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα παρουσιάζεται στο εισαγωγικό μέρος του Μέτρου 2.1.4.

Εφαρμογή των μέτρων του Άξονα 2

Στο πλαίσιο του άξονα 2 προτείνονται παρεμβάσεις ορθολογικής διαχείρισης της γεωργικής και δασικής γης που θα συμβάλλουν στην προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος (γενικός στόχος) μέσω της εξυπηρέτησης των ακόλουθων προτεραιοτήτων (ειδικών στόχων).

Της προστασίας του εδάφους

Της προστασίας των υδατικών πόρων

Της άμβλυνσης των κλιματικών μεταβολών

Της προστασίας της βιοποικιλότητας

Της προστασίας – διατήρησης του αγροτικού τοπίου

Της βελτίωσης της οικολογικής σταθερότητας των δασών

Ειδικότερα:

Α. Προστασία εδάφους

Για την προστασία του εδάφους οι παρεμβάσεις επικεντρώνονται σε μέτρα – υπομέτρα και δράσεις που αποσκοπούν κυρίως στην πρόληψη του φαινομένου της ερημοποίησης ιδίως μέσω της συνέχισης της γεωργικής δραστηριότητας, της αντιδιαβρωτικής προστασίας και της προώθησης συστημάτων φιλικών προς το περιβάλλον ως ακολούθως.

Μέτρο	**Υπομέτρο**	**Δράση**
Εξισωτική ορεινών περιοχών	-	-
Εξισωτική μειονεκτικών		
Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις	Προώθηση πρακτικών παραγωγής, φιλικών προς το περιβάλλον	Βιολογική γεωργία
		Βιολογική κτηνοτροφία
		Εκτατικοποίηση κτηνοτροφίας
Μη παραγωγικές επενδύσεις σε γεωργικές εκτάσεις	Προστασία αναβαθμίδων – φυτοφρακτών	Αποκατάσταση αναβαθμίδων
		Αναδημιουργία φυτοφρακτών
Δάσωση γεωργικών εκτάσεων	-	-
Δάσωση μη γεωργικών εκτάσεων	-	-
Αποκατάσταση δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγή δράσεων πρόληψης	-	-

Β. Προστασία των υδατικών πόρων

Για την προστασία των υδατικών πόρων οι παρεμβάσεις θα επικεντρωθούν κυρίως σε περιοχές που έχουν χαρακτηρισθεί ευπρόσβλητες στα νιτρικά και στα υγροτοπικά συστήματα με την προώθηση πρακτικών καλλιέργειας που θα συμβάλλουν στη μείωση των εισροών (λιπάσματα, φυτοφάρμακα, νερό).

Οι παρεμβάσεις για την προστασία των υδατικών πόρων που αναφέρονται στη συνέχεια ενδυναμώνονται από τις αντίστοιχες παρεμβάσεις για την προστασία του εδάφους π.χ. η βιολογική γεωργία συμβάλλει στη μείωση της χημικής ρύπανσης των νερών, η δάσωση συμβάλλει στον εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφορέα κλπ. καθώς και τα μέτρα του Άξονα 1, όπως εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων, ταμιευτήρες κ.λ.π.

Μέτρο	Υπομέτρο	Δράση
Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις	Γεωργοπεριβαλλοντικές δράσεις για την προστασία των υδάτινων πόρων	Προστασία των ευαίσθητων στα νιτρικά περιοχών
		Προστασία υγροτοπικών συστημάτων
		Ολοκληρωμένη Διαχείριση στην παραγωγή προϊόντων που δεν προορίζονται για τη διατροφή του ανθρώπου

Γ. Άμβλυνση κλιματικών αλλαγών

Για την άμβλυνση των κλιματικών αλλαγών οι παρεμβάσεις επικεντρώνονται στη βελτίωση του ισοζυγίου των αερίων θερμοκηπίου κυρίως μέσω της μείωσης των εκπομπών οξειδίων του αζώτου και της αύξησης της φυτικής μάζας για την μείωση του CO2 της ατμόσφαιρας. Στην επίτευξη αυτού του στόχου θα συμβάλλει το σύνολο των παρεμβάσεων για την προστασία του εδάφους και των νερών καθώς και αυτά που αφορούν την βελτίωση της οικολογικής σταθερότητας των δασών, ενώ ενδυναμώνονται από την προώθηση της καλλιέργειας ενεργειακών φυτών

Δ. Προστασία της βιοποικιλότητας

Στην προστασία της άγριας χλωρίδας και πανίδας συμβάλλει το σύνολο των παρεμβάσεων για την προστασία του εδάφους, των νερών και κυρίως αυτών που αφορούν την οικολογική σταθερότητα των δασών. Παράλληλα στο πλαίσιο των γεωργοπεριβαλλοντικών ενισχύσεων προτείνονται οι ακόλουθες εξειδικευμένες δράσεις.

Μέτρο	**Υπομέτρο**	**Δράση**
Ενισχύσεις Natura 2000		
Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις	Ειδικές παρεμβάσεις για τη βιοποικιλότητα	Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων
		Διατήρηση εκτατικών καλλιεργειών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση
		Διατήρηση των γενετικών πόρων της κτηνοτροφίας
		Προώθηση πρακτικών για την προστασία της άγριας ζωής
		Προστασία θαλάσσιου πάρκου Ζακύνθου
		Μακροχρόνια παύση της εκμετάλλευσης γεωργικών γαιών
Μη παραγωγικές επενδύσεις	Συνοδευτικές δράσεις για την προστασία της Άγριας ζωής	Ηλεκτροφόρος περίφραξη
		Τεχνητές φωλιές
Ενισχύσεις Natura 2000 (δασικά)	-	-

Ε. Προστασία του αγροτικού τοπίου

Προτείνονται εξειδικευμένες παρεμβάσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου ως ακολούθως:

Μέτρο	**Υπομέτρο**	**Δράση**
Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις	Προστασία αγροτικού τοπίου	Προστασία του Ελαιώνα της Άμφισσας
		Διατήρηση της παραδοσιακής πρακτικής στον αμπελώνα της Ν. Θήρας
Μη παραγωγικές επενδύσεις	Προστασία φυτοφρακτών και αναβαθμίδων	Αποκατάσταση αναβαθμίδων

ΣΤ. Βελτίωση της οικολογικής σταθερότητας των δασών και ενίσχυση του πολυλειτουργικού τους ρόλου.

Οι παρεμβάσεις θα επικεντρωθούν κυρίως στην αύξηση της δασοκάλυψης μέσω της πρώτης δάσωσης γεωργικών και μη γαιών και ιδίως της αποκατάστασης του δασοκομικού δυναμικού που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές και της λήψης μέτρων πρόληψης των πυρκαγιών.

2. Συμπληρωματικότητα

Οι παρεμβάσεις του άξονα 2 συμπληρώνουν και συμπληρώνονται από τις παρεμβάσεις του άξονα 1 και ιδίως αυτών που αφορούν επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις μέσω της προώθησης πρακτικών και συστημάτων εξοικονόμησης νερού, της προώθησης ενεργειακών φυτών, της κατασκευής ταμιευτήρων και εκσυγχρονισμού αρδευτικών δικτύων, της προώθησης μεθόδων παραγωγής προϊόντων και τροφίμων ποιότητας, της χρήσης υπηρεσιών παροχής γεωργο-δασοκομικών συμβουλών, της ενθάρρυνσης για την εισαγωγή των νεοεισερχομένων προτύπων στην εκμετάλλευση κλπ.

- Σε όλες τις περιπτώσεις που οι παρεμβάσεις αφορούν διαχείριση γεωργικής γης οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται είναι επιπλέον αυτών της πολλαπλής συμμόρφωσης.
- Τα μέτρα του Άξονα 2 ομαδοποιούνται με βάση την κατάταξη του άρθρου 36 ως ακολούθως:

Μέτρα που στοχεύουν στην αειφορική χρήση της γεωργικής γης

Μέτρα που στοχεύουν στην αειφορική χρήση της δασικής γης

Κοινοί Δείκτες Αποτελεσμάτων - Άξονας 2: Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου

Η υλοποίηση του παρεμβάσεων που περιλαμβάνονται στον Άξονα 2 αναμένεται να επιφέρει τα ακόλουθα αποτελέσματα:

Κοινοί Δείκτες Αποτελεσμάτων – Άξονας 2: Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου

	ΑΞΟΝΑΣ 2									
	Γεωργική περιοχή με επιτυχή διαχείριση γης η οποία συμβάλλει στη βιοποικιλότητα, στη ποιότητα νερού στην καταπολέμηση των κλιματικών αλλαγών, στην ποιότητα του εδάφους, στην αποφυγή της περιθωριοποίησης και εγκατάλειψης γης (εκτάρια)					Δασική περιοχή με επιτυχή διαχείριση γης η οποία συμβάλλει στη βιοποικιλότητα, στη ποιότητα νερού στην καταπολέμηση των κλιματικών αλλαγών, στην ποιότητα του εδάφους, στην αποφυγή της περιθωριοποίησης και εγκατάλειψης γης (εκτάρια)				
	Βιοποικιλότητα	Ποιότητα νερού	Κλιματική αλλαγή	Ποιότητα εδάφους	Αποφυγή περιθωριοποίησης	Βιοποικιλότητα	Ποιότητα νερού	Κλιματική αλλαγή	Ποιότητα εδάφους	Αποφυγή περιθωριοποίησης
ΑΠΌ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΠΑΑ	3.222.000	407.800	689.800	3.146.754	2.360.000	130.100		130.100	130.100	
ΑΠΟ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΝΕΩΝ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ								16.140		
ΣΥΝΟΛΟ	3.222.000	407.800	689.800	3.146.754	2.360.000	130.100		146.240	130.100	

5.3.2.1. Μέτρα που στοχεύουν στην αειφορική χρήση της γεωργικής γης

Στην ομάδα αυτή έχουν περιληφθεί τα ακόλουθα μέτρα:

Μέτρο 211 :Ενισχύσεις για φυσικά μειονεκτήματα στους γεωργούς ορεινών περιοχών

Μέτρο 212:Ενισχύσεις στους γεωργούς περιοχών με μειονεκτήματα εκτός των ορεινών

Μέτρο 213: Ενισχύσεις NATURA 2000 και ενισχύσεων που συνδέονται με την οδηγία 2000/60/ΕΚ.

Μέτρο 214 : Γεωργοπεριβαλλοντικές Ενισχύσεις

Μέτρο 216: Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις

ενώ δεν περιλαμβάνονται το υπομέτρο που αφορά ενισχύσεις που συνδέονται με την οδηγία 2000/60/ΕΚ και το μέτρο 215 «Ενισχύσεις για την καλή διαβίωση των ζώων», που θα υποβληθούν όταν θα υπάρξει η σχετική ετοιμότητα .

Τα μέτρα αυτά που αποσκοπούν, πρωταρχικά, στη στήριξη του εισοδήματος των παραγωγών με ενισχύσεις που θα πρέπει να αντισταθμίζουν το πρόσθετο κόστος και το διαφυγόν εισόδημα των παραγωγών που απορρέει από το μεινέκτημα της συγκεκριμένης περιοχής για την πρωτογενή παραγωγή, μέτρα που ενισχύουν τους παραγωγούς που αναλαμβάνουν εθελοντικά αγροπεριβαλλοντικές δεσμεύσεις καθώς και μέτρα που δίνουν κίνητρα για την αύξηση της αισθητικής αξίας μίας περιοχής.

Με τα μέτρα αυτά, αντιμετωπίζονται προβλήματα, αδυναμίες κι απειλές που εντοπίστηκαν σχετικά με την προστασία του εδάφους, την προστασία των νερών, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, την άμβλυνση των κλιματολογικών αλλαγών.

Η τεκμηρίωση αναγκαιότητας εφαρμογής των μέτρων, οι στόχοι, το πεδίο εφαρμογής, τα ύψη ενίσχυσης και κάθε άλλη λεπτομέρεια ορίζονται στα τεχνικά δελτία που ακολουθούν.

5.3.2.1.1. Ενισχύσεις στους γεωργούς ορεινών περιοχών για φυσικά μειονεκτήματα

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Ενισχύσεις στους γεωργούς ορεινών περιοχών για φυσικά μειονεκτήματα

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (i) και 37 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 64 και σημείο 5.3.2.1.1 Παράρτημα ΙΙ, του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

211

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Το χαρακτηριστικό γνώρισμα των ορεινών περιοχών είναι τα μεγάλα υψόμετρα και οι απότομες κλίσεις, που αποτελούν και τα κύρια φυσικά μειονεκτήματα των περιοχών αυτών.

Τα μειονεκτήματα αυτά είτε από μόνα τους, είτε σε συνδυασμούς περιορίζουν τις επιλογές των γεωργών στα είδη και τις ποικιλίες που επιβιώνουν στις συνθήκες αυτές (κυρίως εκτατικές παραγωγές), ενώ αυξάνουν τα κόστη (λειτουργίας και συναλλαγής και κατ' επέκταση επιδρούν αρνητικά στα εισοδήματα των γεωργών, με συνέπεια μεγάλες εκτάσεις να εγκαταλείπονται ή να επικρατεί τάση εγκατάλειψης με αρνητικές συνέπειες στη διατήρηση της υπαίθρου, την προστασία του περιβάλλοντος και την πρόληψη των φυσικών καταστροφών. Υπό την έννοια αυτή η διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας στις περιοχές αυτές κρίνεται επιβεβλημένη και ένα μέσον που μπορεί να συμβάλλει στην επίτευξη αυτού του στόχου είναι η εξισωτική αποζημίωση, μέσω της οποίας αντισταθμίζεται η απώλεια εισοδήματος και τα κόστη από την επίδραση των μόνιμων μειονεκτημάτων.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Το μέτρο, μέσω της αντιστάθμισης των απωλειών εισοδήματος και πρόσθετου κόστους, απόρροια των φυσικών μειονεκτημάτων, αποσκοπεί να ενθαρρύνει την συνέχιση της γεωργικής δραστηριότητας στις ορεινές περιοχές με στόχους:

την προστασία του περιβάλλοντος μέσω:

της διατήρησης του αγροτικού τοπίου και των χαρακτηριστικών του

της διατήρησης και παραγωγής αειφορικών συστημάτων

τη διατήρηση, σε συνδυασμό και με άλλα μέτρα, ενός ελάχιστου ορίου πληθυσμού στις περιοχές αυτές.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Γεωγραφικό πεδίο (περιοχές παρέμβασης)

Δημοτικά ή κοινοτικά διαμερίσματα ή οικισμοί που περιλαμβάνονται στον πίνακα των ορεινών (3.3) περιοχών της οδηγίας 85/148/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Τομείς παρέμβασης

Το τμήμα των οικογενειακών γεωργικών εκμεταλλεύσεων (φυτικής και ζωϊκής παραγωγής) που χρησιμοποιούν τουλάχιστον 2 Ha γεωργικής γης εντός των ορίων των περιοχών παρέμβασης συνυπολογιζομένης και της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης στις μειονεκτικές και με ειδικά προβλήματα περιοχές (3.4 και 3.5).

Σημειώνουμε ότι μέσα στις περιοχές του μέτρου 211 υπάρχουν περίπου 160.000 Ha περιοχών NATURA 2000.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι του μέτρου μπορούν να κριθούν φυσικά πρόσωπα, εφόσον κατά περίπτωση πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Φυσικά πρόσωπα

Είναι γεωργοί μόνιμοι κάτοικοι Δημοτικού ή κοινοτικού διαμερίσματος ή οικισμού των περιοχών παρέμβασης.

Κατά παρέκκλιση δύνανται να κριθούν δικαιούχοι και μόνιμοι κάτοικοι λοιπών περιοχών, εφόσον έχουν την ιδιότητα του μετακινούμενου κτηνοτρόφου στις περιοχές αυτές.

Είναι ενήλικα άτομα με πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα και δεν έχουν αποχωρήσει (είτε λόγω συνταξιοδότησης, είτε λόγω ένταξής τους στο μέτρο της πρόωρης συνταξιοδότησης) από την ενεργό επαγγελματική δραστηριότητα.

Κατέχουν νόμιμα και αξιοποιούν οικογενειακή γεωργική εκμετάλλευση εντός των ορίων των περιοχών παρέμβασης μεγέθους ελάχιστης χρησιμοποιούμενης έκτασης 2 Ha.

2. Οι δικαιούχοι της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου όσον αφορά στις ορεινές περιοχές, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 ανωτέρω. Οι δικαιούχοι αυτοί αφορούν φυσικά και νομικά πρόσωπα τα οποία πρέπει να συμπληρώσουν υποχρεωτικά την 1η πενταετία ένταξης στο μέτρο.

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

Για την εφαρμογή του παρόντος οι ακόλουθοι ορισμοί έχουν τις αντίστοιχες έννοιες:

Γεωργός φυσικό πρόσωπο

Γεωργός νοείται το φυσικό πρόσωπο το οποίο είναι κάτοχος κι αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης από την οποία αντλεί τουλάχιστον το 25% των συνολικών του εισοδημάτων και δεν έχει μόνιμη εξωγεωργική απασχόληση.

Σαν μόνιμα απασχολούμενοι σε εξωγεωργικούς τομείς νοούνται :

Οι μόνιμοι ή με σχέση αορίστου ή ορισμένου χρόνου υπάλληλοι του ευρύτερου Δημόσιου ή Ιδιωτικού τομέα.

Οι επαγγελματίες (Γιατροί, Δικηγόροι, Γεωπόνοι, κ.λπ.) ανεξάρτητα τόπου μόνιμης κατοικίας με εξαίρεση τους μικροεπαγγελματίες μόνιμους κατοίκους Δημοτικών ή Κοινοτικών διαμερισμάτων ή οικισμών πληθυσμού μέχρι 2000 των περιοχών παρέμβασης.

Οι ημερομίσθιοι εργάτες που πραγματοποιούν πάνω από 140 ημερομίσθια ετησίως με εξαίρεση τους αλιεργάτες, δασεργάτες κι εργάτες γης.

Μετακινούμενος κτηνοτρόφος

Νοείται ο κτηνοτρόφος, ανεξάρτητα τόπου μόνιμης κατοικίας (ή έδρας), εφόσον μετακινεί μόνιμα για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 5 μηνών στους βοσκότοπους των περιοχών παρέμβασης τουλάχιστον 5 ζωικές μονάδες.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Αρμόδια υπηρεσία για την εφαρμογή του παρόντος μέτρου ορίζεται η Διεύθυνση Προγραμματισμού και Γεωργικών Διαρθρώσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

1. Η Διαχειριστική Αρχή του ΠΑΑ ή άλλη εξουσιοδοτημένη υπηρεσία εγκρίνει κάθε μία ΠΡΑΞΗ και τις εντάσσει στοΠΑΑ.

2. Οι δικαιούχοι υποβάλλουν αίτηση στις αρμόδιες αρχές του τόπου της μόνιμης κατοικίας τους ταυτόχρονα με την υποβολή της Ενιαίας Αίτησης.

3. Οι αιτήσεις ελέγχονται από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες καθώς και τα Περιφερειακά Γραφεία του ΟΠΕΚΕΠΕ.

4. Η πληρωμή των δικαιούχων πραγματοποιείται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ απευθείας στους οικείους τραπεζικούς λογαριασμούς των δικαιούχων γεωργών μετά την πραγματοποίηση διοικητικών, διασταυρωτικών και επιτόπιων ελέγχων.

ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

1. Περίοδος 5ετούς δέσμευσης

Οι δικαιούχοι για χρονικό διάστημα 5 ετών από το έτος της πρώτης ένταξής τους αναλαμβάνουν τις ακόλουθες δεσμεύσεις:

α) Να παραμείνουν μόνιμοι κάτοικοι του Δημοτικού ή κοινοτικού διαμερίσματος ή οικισμού, που δήλωσαν στην ένταξη τόπο μόνιμης κατοικίας (ή έδρας).

β) Να παραμείνουν γεωργοί αξιοποιώντας τουλάχιστον 2 Ha στις ορεινές (3.3) περιοχές.

γ) Οι μετακινούμενοι κτηνοτρόφοι θα πρέπει να διατηρήσουν την ιδιότητά τους αυτή μετακινούμενοι σε βοσκοτόπια των περιοχών παρέμβασης.

δ) Με την επιφύλαξη πρόσθετων δεσμεύσεων στα πλαίσια κανονιστικών απαιτήσεων να τηρούν:

Τους κανόνες της πολλαπλής συμμόρφωσης όπως ισχύουν για την εφαρμογή των άρθρων 3 και 4 (κανονιστικά πρότυπα, παράρτημα ΙΙΙ) και 5 (Κώδικες ορθής και περιβαλλοντικής πρακτικής, παράρτημα IV) του Καν.73/2009.

Οι ενταγμένοι σε γεωργοπεριβαλλοντικά προγράμματα τις πρόσθετες υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτά.

ε) Να υποβάλλουν κατ' έτος αίτηση συμμετοχής – πληρωμής

στ) Να δέχονται και να διευκολύνουν τους ελέγχους που πραγματοποιούν εξουσιοδοτημένα Εθνικά και Κοινοτικά όργανα.

2. Περίοδος μονοετούς δέσμευσης

Μετά την ολοκλήρωση της 5ετούς δέσμευσης, οι δικαιούχοι δύνανται να συνεχίσουν στο μέτρο με μονοετείς ανανεωμένες κατ' έτος δεσμεύσεις, τηρώντας τις υποχρεώσεις α) έως στ) της παραγράφου 1 ανωτέρω.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

Στην περίπτωση που οι δικαιούχοι του παρόντος μέτρου αξιοποιούν εκτάσεις στο πεδίο παρέμβασης του μέτρου 212 (εξισωτική μειονεκτικών περιοχών) η εν λόγω έκταση λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό του ελάχιστου ορίου των 2 Ha, μπορεί όμως να ληφθεί υπόψη στον υπολογισμό του συνολικού ποσού της ενίσχυσης με βάση τα αντίστοιχα ποσά του μέτρου 212.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΥΨΟΥΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ

Για τον υπολογισμό του ετήσιου ύψους ενίσχυσης ανά δικαιούχο λαμβάνονται υπόψη:

Το μέγεθος σε Ha της χρησιμοποιούμενης επιλέξιμης έκτασης της γεωργικής εκμετάλλευσης στις περιοχές παρέμβασης. Στην περίπτωση κοινόχρηστων βοσκότοπων λαμβάνεται υπόψη για κάθε δικαιούχο η έκταση του βοσκότοπου που του αναλογεί με βάση το δικαίωμα χρήσης.

Το μέσο ανά Ha ύψος ενίσχυσης, όπως ορίζεται στη συνέχεια.

Καλλιεργούμενες εκτάσεις με χαρτογραφική αναφορά μέχρι 15 Ha.

Αξιοποιούμενοι βοσκότοποι με χαρτογραφική αναφορά μέχρι 50 Ha.

Για τον προσδιορισμό του μέσου ανά Ha ύψους ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη:

Η οικονομική επίπτωση των μειονεκτημάτων στην διαμόρφωση του άμεσου γεωργικού εισοδήματος σε σχέση με ανάλογες γεωργικές εκμεταλλεύσεις των πεδινών περιοχών.

Η ενδυνάμωση της στρατηγικής για την επίτευξη των στόχων, ιδίως αυτών της ανανέωσης (μακροχρόνια) του αγροτικού πληθυσμού και της προώθησης

αειφορικών συστημάτων με διαφοροποίηση των ποσών με προτεραιότητα στα μικρά νησιά του Αιγαίου (λόγω του πρόσθετου μειονεκτήματος της απομόνωσης), στους νέους γεωργούς (συμπληρωματικό κίνητρο εγκατάστασης – παραμονής) και στις εκτατικές παραγωγές.

Δεν θα παρέχεται καμία ενίσχυση σε παραγωγές εντατικής γεωργίας, όπως βαμβάκι, καπνός, κηπευτικά (πλην πατάτας) και ανθοκομικές καλλιέργειες, μπανάνα εσπεριδοειδή, σακχαρότευτλα και στους δικαιούχους που δεν τηρούν τους κανόνες της πολλαπλής συμόρφωσης που βρίσκουν εφαρμογή στην εκμετάλευσή τους.

Το ύψος ενίσχυσης τηρεί τις προϋποθέσεις του άρθρου 37(3) του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, όπως φαίνεται στο συνημμένο Παράρτημα (δεν υπάρχει υπεραντιστάθμιση).

΄ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Ποσά σε € / Ha

Τρόπος Αξιοποίησης της Έκτασης	Νέοι Γεωργοί μικρότεροι των 40 ετών		Λοιποί Δικαιούχοι	
	Με πράσινο πιστοποιητικό	Νέοι γεωργοί ή /και διάδοχοι πρόωρης Συνταξιοδότησης	Μικρά νησιά Αιγαίου του Καν. 1405/06	Λοιπών περιοχών
	2007 - 2013	2007-2013	2007-2013	2000-2013
Ζωοτροφές Αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά Ψυχανθή , σιτηρά Είδη εκτός διατροφής	140	125	110	100
Λοιπές καλλιέργειες	80	80	80	80
Βοσκότοποι	160	150	140	110

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 211	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
Αρχική Ανακατανομή					
€	313.977.046	101.635.983	415.613.029	0	415.613.029
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%
Εθνικές Πιστώσεις					
€		352.000.000	352.000.000		352.000.000
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ					
€	313.977.046	453.635.983	767.613.029	0	767.613.029

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 δεύτερο εδάφιο του Κανονισμού 1320/2006 οι πληρωμές που αφορούν τις μη πολυετείς δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2006 πρέπει να πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας της νέας περιόδου, εφόσον παρατείνονται μετά την 31 Δεκεμβρίου 2008 (πολλαπλή συμμόρφωση).

Ανειλημμένες υποχρεώσεις ανέρχονται στο ποσό των 130 εκατ. ΕΥΡΩ.

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων εκμεταλλεύσεων σε ορεινές περιοχές	62.000
	Στηριζόμενες γεωργικές εκτάσεις σε ορεινές περιοχές	1.200.000 ha

5.3.2.1.2. Ενισχύσεις στους γεωργούς περιοχών με μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών περιοχών

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Ενισχύσεις στους γεωργούς περιοχών με μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών περιοχών

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (ii) και 37 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 64 και σημείο 5.3.2.1.2 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

212

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Μεταξύ των φυσικών μειονεκτημάτων που χαρακτηρίζουν τις μειονεκτικές περιοχές είναι το άγονο των εδαφών που έχει σαν αποτέλεσμα μειωμένες αποδόσεις τουλάχιστον κατά 20% σε σχέση με τον αντίστοιχο εθνικό μέσο όρο και το μεγάλο ποσοστό φτωχών βοσκοτόπων, μειονεκτήματα που έχουν σαν συνέπεια την μείωση των εισοδημάτων των κατοίκων τους και να δημιουργούν συνθήκες (τάσεις) μείωσης του πληθυσμού, ενός πληθυσμού που η παρουσία του κρίνεται απαραίτητη για τη διατήρηση της υπαίθρου, την πρόληψη των φυσικών καταστροφών και γενικότερα την προστασία του περιβάλλοντος.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Το μέτρο, μέσω της αντιστάθμισης των απωλειών εισοδήματος και πρόσθετου κόστους, απόρροια των φυσικών μειονεκτημάτων, αποσκοπεί να ενθαρρύνει την συνέχιση της γεωργικής δραστηριότητας στις Μειονεκτικές περιοχές με στόχους:

την προστασία του περιβάλλοντος μέσω:

της διατήρησης του αγροτικού τοπίου και των χαρακτηριστικών του

της διατήρησης και παραγωγής αειφορικών συστημάτων

τη διατήρηση, σε συνδυασμό και με άλλα μέτρα, ενός ελάχιστου ορίου πληθυσμού στις περιοχές αυτές.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Γεωγραφικό πεδίο (περιοχές παρέμβασης)

Οι περιοχές (ζώνες) όπως περιλαμβάνονται στον κατάλογο της οδηγίας 85/148/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με τις ενδείξεις «πίνακας μειονεκτικών περιοχών (3/4)» και «πίνακας μειονεκτικών περιοχών (3/5)».

Το μέτρο θα αναθεωρηθεί με τις ενδιάμεσες περιοχές όπως θα καθοριστούν από 1-1-2010 (άρθρο 50.3 του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και άρθρο 93 παρ. 1.)

Τομείς παρέμβασης

Το τμήμα των οικογενειακών εκμεταλλεύσεων (φυτικής και ζωικής παραγωγής), που βρίσκεται εντός των ορίων των περιοχών παρέμβασης, εφόσον το χρησιμοποιούμενο τμήμα έχει μέγεθος τουλάχιστον 2 Ha γεωργικής γης συνυπολογιζομένης και της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης στις ορεινές περιοχές (3.3).

Σημειώνουμε ότι μέσα στις περιοχές του μέτρου 212 υπάρχουν περίπου 68.000 Ha περιοχών NATURA 2000.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι του μέτρου μπορούν να κριθούν φυσικά και νομικά πρόσωπα, εφόσον κατά περίπτωση πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Φυσικά πρόσωπα

Είναι γεωργοί μόνιμοι κάτοικοι Δημοτικού ή κοινοτικού διαμερίσματος ή οικισμού των περιοχών παρέμβασης. Κατά παρέκκλιση δύνανται να κριθούν δικαιούχοι και μόνιμοι κάτοικοι λοιπών περιοχών, εφόσον έχουν την ιδιότητα του μετακινούμενου κτηνοτρόφου στις περιοχές αυτές.

Είναι ενήλικα άτομα με πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα και δεν έχουν αποχωρήσει (είτε λόγω συνταξιοδότησης, είτε λόγω ένταξής τους στο μέτρο της πρόωρης συνταξιοδότησης) από την ενεργό επαγγελματική δραστηριότητα.

Κατέχουν νόμιμα και αξιοποιούν οικογενειακή γεωργική εκμετάλλευση εντός των ορίων των περιοχών παρέμβασης μεγέθους ελάχιστης χρησιμοποιούμενης έκτασης 2 Ha.

2. Οι δικαιούχοι της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου όσον αφορά στις μειονεκτικές περιοχές, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 ανωτέρω. Οι δικαιούχοι αυτοί αφορούν φυσικά και νομικά πρόσωπα τα οποία πρέπει να συμπληρώσουν υποχρεωτικά την 1η πενταετία ένταξης στο μέτρο.

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

Για την εφαρμογή του παρόντος οι ακόλουθοι ορισμοί έχουν τις αντίστοιχες έννοιες:

Γεωργός φυσικό πρόσωπο

Γεωργός νοείται το φυσικό πρόσωπο το οποίο είναι κάτοχος κι αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης από την οποία αντλεί τουλάχιστον το 25% των συνολικών του εισοδημάτων και δεν έχει μόνιμη εξωγεωργική απασχόληση.

Σαν μόνιμα απασχολούμενοι σε εξωγεωργικούς τομείς νοούνται :

Οι μόνιμοι ή με σχέση αορίστου ή ορισμένου χρόνου υπάλληλοι του ευρύτερου Δημόσιου ή Ιδιωτικού τομέα.

Οι επαγγελματίες (Γιατροί, Δικηγόροι, Γεωπόνοι, κ.λπ.) ανεξάρτητα τόπου μόνιμης κατοικίας με εξαίρεση τους μικροεπαγγελματίες μόνιμους κατοίκους Δημοτικών ή Κοινοτικών διαμερισμάτων ή οικισμών πληθυσμού μέχρι 2000 των περιοχών παρέμβασης.

Οι ημερομίσθιοι εργάτες που πραγματοποιούν πάνω από 140 ημερομίσθια ετησίως με εξαίρεση τους αλιεργάτες, δασεργάτες κι εργάτες γης.

Μετακινούμενος κτηνοτρόφος

Νοείται ο κτηνοτρόφος, ανεξάρτητα τόπου μόνιμης κατοικίας (ή έδρας), εφόσον μετακινεί μόνιμα για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 5 μηνών στους βοσκότοπους των περιοχών παρέμβασης τουλάχιστον 5 ζωικές μονάδες.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Αρμόδια υπηρεσία για την εφαρμογή του παρόντος μέτρου ορίζεται η Διεύθυνση Προγραμματισμού και Γεωργικών Διαρθρώσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΈΝΤΑΞΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

1.Η Διαχειριστική Αρχή του ΠΑΑ ή άλλη εξουσιοδοτημένη υπηρεσία εγκρίνει κάθε μία ΠΡΑΞΗ και τις εντάσσει στοΠΑΑ.

2.Οι δικαιούχοι υποβάλλουν αίτηση στις αρμόδιες αρχές του τόπου της μόνιμης κατοικίας τους ταυτόχρονα με την υποβολή της Ενιαίας Αίτησης.

3.Οι αιτήσεις ελέγχονται από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες καθώς και τα Περιφερειακά Γραφεία του ΟΠΕΚΕΠΕ.

4.Η πληρωμή των δικαιούχων πραγματοποιείται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ απευθείας στους οικείους τραπεζικούς λογαριασμούς των δικαιούχων γεωργών μετά την πραγματοποίηση διοικητικών, διασταυρωτικών και επιτόπιων ελέγχων.

ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

1. Περίοδος 5ετούς δέσμευσης

Οι δικαιούχοι για χρονικό διάστημα 5 ετών από το έτος της πρώτης ένταξής τους αναλαμβάνουν τις ακόλουθες δεσμεύσεις:

α) Να παραμείνουν μόνιμοι κάτοικοι του Δημοτικού ή κοινοτικού διαμερίσματος ή οικισμού, που δήλωσαν στην ένταξη τόπο μόνιμης κατοικίας (ή έδρας).

β) Να παραμείνουν γεωργοί αξιοποιώντας τουλάχιστον 2 Ha στις μειονεκτικές (3.4 και 3.5) περιοχές.

γ) Οι μετακινούμενοι κτηνοτρόφοι θα πρέπει να διατηρήσουν την ιδιότητά τους αυτή μετακινούμενοι σε βοσκοτόπια των περιοχών παρέμβασης.

δ) Με την επιφύλαξη πρόσθετων δεσμεύσεων στα πλαίσια κανονιστικών απαιτήσεων να τηρούν:

Τους κανόνες της πολλαπλής συμμόρφωσης όπως ισχύουν για την εφαρμογή των άρθρων 3 και 4 (κανονιστικά πρότυπα, παράρτημα ΙΙΙ) και 5 (Κώδικες ορθής και περιβαλλοντικής πρακτικής, παράρτημα IV) του Καν.73/2009.

Οι ενταγμένοι σε γεωργοπεριβαλλοντικά προγράμματα τις πρόσθετες υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτά.

ε) Να υποβάλλουν κατ' έτος αίτηση συμμετοχής – πληρωμής

στ) Να δέχονται και να διευκολύνουν τους ελέγχους που πραγματοποιούν εξουσιοδοτημένα Εθνικά και Κοινοτικά όργανα.

2. Περίοδος μονοετούς δέσμευσης

Μετά την ολοκλήρωση της 5ετούς δέσμευσης, οι δικαιούχοι δύνανται να συνεχίσουν στο μέτρο με μονοετείς ανανεωμένες κατ' έτος δεσμεύσεις, τηρώντας τις υποχρεώσεις α) έως στ) της παραγράφου 1 ανωτέρω.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

Στην περίπτωση που οι δικαιούχοι του παρόντος μέτρου αξιοποιούν εκτάσεις στο πεδίο παρέμβασης του μέτρου 211(εξισωτική ορεινών περιοχών) η εν λόγω έκταση λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό του ελάχιστου ορίου των 2 Ha, μπορεί όμως να ληφθεί υπόψη στον υπολογισμό του συνολικού ποσού της ενίσχυσης με βάση τα αντίστοιχα ποσά του μέτρου 211.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΥΨΟΥΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ

Για τον υπολογισμό του ετήσιου ύψους ενίσχυσης ανά δικαιούχο λαμβάνονται υπόψη:

Το μέγεθος σε Ha της χρησιμοποιούμενης επιλέξιμης έκτασης της γεωργικής εκμετάλλευσης στις περιοχές παρέμβασης. Στην περίπτωση κοινόχρηστων βοσκότοπων λαμβάνεται υπόψη για κάθε δικαιούχο η έκταση του βοσκότοπου που του αναλογεί με βάση το δικαίωμα χρήσης.

Το μέσο ανά Ha ύψος ενίσχυσης, όπως ορίζεται στη συνέχεια.

Καλλιεργούμενες εκτάσεις με χαρτογραφική αναφορά μέχρι 15 Ha.

Αξιοποιούμενοι βοσκότοποι με χαρτογραφική αναφορά μέχρι 50 Ha.

Για τον προσδιορισμό του μέσου ανά Ha ύψους ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη:

Η οικονομική επίπτωση των μειονεκτημάτων στην διαμόρφωση του άμεσου γεωργικού εισοδήματος σε σχέση με ανάλογες γεωργικές εκμεταλλεύσεις των πεδινών περιοχών.

Η ενδυνάμωση της στρατηγικής για την επίτευξη των στόχων, ιδίως αυτών της ανανέωσης (μακροχρόνια) του αγροτικού πληθυσμού και της προώθησης αειφορικών συστημάτων με διαφοροποίηση των ποσών με προτεραιότητα στα μικρά νησιά του Αιγαίου (λόγω του πρόσθετου μειονεκτήματος της απομόνωσης), στους

νέους γεωργούς (συμπληρωματικό κίνητρο εγκατάστασης – παραμονής) και στις εκτατικές παραγωγές.

Δεν θα παρέχεται καμία ενίσχυση σε παραγωγές εντατικής γεωργίας, όπως βαμβάκι, καπνός, κηπευτικά (πλην πατάτας)και ανθοκομικές καλλιέργειες, μπανάνα, εσπεριδοειδή, σακχαρότευτλα και στους δικαιούχους που δεν τηρούν τους κανόνες της πολλαπλής συμόρφωσης που βρίσκουν εφαρμογή στην εκμετάλευσή τους.

Το ύψος ενίσχυσης τηρεί τις προϋποθέσεις του άρθρου 37(3) του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, όπως φαίνεται στο συνημμένο Παράρτημα (δεν υπάρχει υπεραντιστάθμιση).

΄ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Ποσά σε € / Ha

Τρόπος Αξιοποίησης της Έκτασης	Νέοι Γεωργοί μικρότεροι των 40 ετών		Λοιποί Δικαιούχοι	
	Με πράσινο πιστοποιητικό	Νέοι γεωργοί ή /και διάδοχοι πρόωρης Συνταξιοδότησης	Μικρά Νησιά Αιγαίου του Καν. 1405/06	Λοιπών περιοχών
	2007 - 2013	2007-2013	2007-2013	2000-2013
Ζωοτροφές Αρωματικά & φαρμακευτικά φυτά Ψυχανθή, σιτηρά, Είδη εκτός διατροφής	125	110	100	100
Λοιπές καλλιέργειες	65	65	65	65
Βοσκότοποι	150	140	125	110

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 212	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
Αρχική Ανακατανομή					
€	115.072.913	37.249.693	152.322.606	0	152.322.606
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%
Εθνικές Πιστώσεις					
€		190.000.000	190.000.000		190.000.000
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ					
€	115.072.913	227.249.693	342.322.606	0	342.322.606

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ.2 δεύτερο εδάφιο του Καν. 1320/2006 οι πληρωμές που αφορούν τις μη πολυετείς δσμεύσεις που αναλήφθηκαν μέχρι τη 31 Δεκεμβρίου 2006, πρέπει να πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας της νέας περιόδου εφόσον παρατείνονται μετά την 31 Δεκεμβρίου 2008 (πολλαπλή συμμόρφωση).

Ανειλημμένες υποχρεώσεις ανέρχονται στο ποσό των 40.000.000. ΕΥΡΩ.

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	**Δείκτης**	**Στόχος**
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων εκμεταλλεύσεων σε περιοχές με μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών περιοχών	36.000
	Περιοχές γεωργικών εκτάσεων στηριζόμενες σε περιοχές με μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών περιοχών	710.000 ha

5.3.2.1.3. Ενισχύσεις Natura 2000 και ενισχύσεις που συνδέονται με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Ενισχύσεις γεωργών που ασκούν γεωργική δραστηριότητα σε περιοχές Natura 2000

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (iii) και 38 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Σημείο 5.3.2.1.3 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

213

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Φορέας υπεύθυνος για την εφαρμογή του μέτρου ορίζεται η Δ/νση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Δίνονται κίνητρα σε γεωργούς για την λήψη κατάλληλων μέτρων προστασίας σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000, ώστε να αποφεύγεται η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων που εμπίπτουν στην Οδηγία περί Φυσικών Ενδιαιτημάτων καθώς και των οικοτόπων που είναι σημαντικοί για την προστασία των ειδών των παραρτημάτων της Οδηγίας, καθώς και για να αντισταθμιστούν τα ειδικά μειονεκτήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή των οδηγιών 79/409/ΕΟΚ και 92/43/ΕΟΚ και να εξασφαλιστεί αποδοτική και θετική περιβαλλοντική διαχείριση των σχετικών περιοχών.

Συμπληρωματικότητα σύμφωνα με το άρθρο 2(2) του καν. 1974/06, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Ο τύπος των δεσμεύσεων του παρόντος μέτρου δεν ενισχύεται από τις δράσεις των ΚΟΑ.

ΣΤΟΧΟΣ

Η προστασία και βελτίωση των οικοσυστημάτων της άγριας χλωρίδας και άγριας πανίδας και των ειδών που καλύπτονται από τις Οδηγίες 92/43/ΕΚ (Φυσικών Οικοτόπων) και 79/407ΕΟΚ (αγρίων πτηνών).

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Το μέτρο θα εφαρμοσθεί στις γεωργικές εκτάσεις των περιοχών Natura 2000, όπως αυτές έχουν καθορισθεί, λαμβάνοντας υπόψη οποιεσδήποτε μελλοντικές προσθήκες περιοχών στη λίστα περιοχών του δικτύου Natura 2000.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι του μέτρου μπορούν να κριθούν αγρότες φυσικά και νομικά πρόσωπα, εντός περιοχών του δικτύου Natura 2000 εφόσον στα αγροτεμάχια που βρίσκονται στις περιοχές εφαρμογής εκτός από την τήρηση της πολλαπλής συμμόρφωσης αναλαμβάνουν και τις ακόλουθες δεσμεύσεις :

α. Να πραγματοποιούν το θερισμό από το κέντρο του αγροτεμαχίου προς το εξωτερικό, περιστροφικά ή σε λωρίδες εφόσον το μέγεθος του αγροτεμαχίου και τα διαθέσιμα μέσα το επιτρέπουν.

β. Να μην καταστρέφουν τη φυσική αυτοφυή βλάστηση στα όρια των αγροτεμαχίων και στις νησίδες εντός των αγροτεμαχίων τους

γ. Να μη χρησιμοποιούν για τη βόσκηση των ζώων τους (από 1^{η} Μαρτίου έως 31^{η} Αυγούστου εκάστου έτους) νησίδες φυσικής βλάστησης όπου αναπαράγονται ή φωλιάζουν αποικιακά ή μόνιμα είδη άγριας πανίδας. Οι περιοχές αυτές θα φέρουν σήμανση με ευθύνη των τοπικών αρχών, η οποία θα διατηρείται με ευθύνη του αγρότη.

δ. Να μην καταστρέφουν ή αλλοιώνουν φυσικές υδατοσυλλογές και φυσικά υδατικά μορφολογικά στοιχεία.

ε. Να τηρήσουν το σύνολο των δεσμεύσεων, όπως αυτές θα οριστούν κατά περίπτωση (είτε τύπου καλλιέργειας είτε περιοχής Natura 2000) στα εγκεκριμένα Διαχειριστικά Σχέδια των περιοχών.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΣΗΜΕΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ: (Α) ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΚΟΣΤΟΣ, (Β) ΤΟ ΔΙΑΦΥΓΟΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΦΘΕΙΣΑΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ (Γ) ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ

ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Γραμμή βάσης

Οι συνήθεις καλλιεργητικές πρακτικές που είναι :

- Θερισμός από την περιφέρεια του αγροτεμαχίου προς το κέντρο

- Καταστροφή της αυτοφυούς βλάστησης (ζιζανιοκτονία) με χημικά ή μηχανικά μέσα
- Βόσκηση στο σύνολο της έκτασης
- Καταστροφή των φυσικών υδατοσυλλογών κατά την άσκηση των καλλιεργητικών πρακτικών (όργωμα – θερισμός)

Επιπλέον δεσμεύσεις που δημιουργούν προϋποθέσεις ενίσχυσης

- Θερισμός από το κέντρο προς την περιφέρεια του αγροτεμαχίου
- Διατήρηση της αυτοφυούς βλάστησης
- Μη χρησιμοποίηση για βόσκηση των ζώων από 1^{η} Μαρτίου έως 31^{η} Αυγούστου των νησίδων φυσικής βλάστησης, όπου αναπαράγονται ή φωλιάζουν είδη άγριας πανίδας.
- Να μην καταστρέφουν τους φυσικούς υδατοσυλλέκτες

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

Το μέτρο θα συμβάλλει στην προστασία της βιοποικιλότητας και ιδίως της άγριας ορνιθοπανίδας.

ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Οι πρόσθετες δεσμεύεις σε σχέση με τη γραμμή βάσης αυξάνουν τις μεταβλητές δαπάνες (κόστος καλλιέργειας, κόστος θερισμού, κόστος εξεύρεσης πρόσθετων βοσκοτόπων) συνεπώς μειώνουν το εισόδημα κατά το ύψος της μείωσης του Ακαθάριστου Κέρδους.

΄Υψος ενισχυσης

Με βάση τις πρόσθετες δεσμεύσεις και τις αγρονομικές υποθέσεις το ύψος ενίσχυσης ορίζεται σε 50 €/Ηα ετησίως. Το ύψος αυτό θα αναθεωρηθεί ώστε να λάβει υπόψη του την προσθήκη των επιπλέον δεσμεύσεων που θα προκύψουν μετά το 2009 από τα εγκεκριμένα διαχειριστικά σχέδια κατά περίπτωση ή κατά περιοχή Natura 2000.

Αποφυγη διπλης χρηματοδοτησης

Η παρούσα δράση δεν εφαρμόζεται στα πλαίσια του μέτρου της τήρησης των προτύπων (άρθρο 31 του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει), όσον αφορά στην εφαρμογή των Οδηγιών του Συμβουλίου 79/409/ΕΟΚ και 92/43/ΕΟΚ.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 213	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	6.090.123	1.971.404	8.061.527	0	8.061.527
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων εκμεταλλεύσεων σε περιοχές Natura 2000	4.000
	Στηριζόμενες γεωργικές εκτάσεις Natura 2000	32.000 Ηα

5.3.2.1.4. Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (iv) και 39 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρα 27 και 28 και σημείο 5.3.2.1.4 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

214

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η γεωργία αποτελεί δραστηριότητα η οποία συμβάλλει στην ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών (θέσεις εργασίας), στην παραγωγή ασφαλών γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, στη διατήρηση της φυσιογνωμίας της υπαίθρου και του κοινωνικού ιστού ενώ παράλληλα μέσω των αιώνων έχει συμβάλλει στη δημιουργία ποικίλων ημιφυσικών οικοτόπων και τοπίων τα οποία πέραν της αισθητικής αποτελούν ενδιαίτημα για την πλούσια πανίδα και χλωρίδα της χώρας μας.

Παράλληλα όμως η εγκατάλειψη των παραδοσιακών πρακτικών καλλιέργειας και ιδίως η εντατική χρήση λιπασμάτων, παρασιτοκτόνων, οι αδόκιμες πρακτικές άρδευσης, το υψηλό επίπεδο εκμηχάνισης, η ακατάλληλη χρήση της γης, οι ανθρώπινες παρεμβάσεις και φυσικές καταστροφές είτε άμεσα είτε έμμεσα μέσω αλληλεπιδράσεων, θέτουν σε κίνδυνο την περιβαλλοντική κληρονομιά κυρίως μέσω της ποιοτικής και ποσοτικής υποβάθμισης ή και καταστροφής (σημειακά) των φυσικών πόρων (έδαφος, νερό, αέρα) και της βιοποικιλότητας και κατ' επέκταση στην αειφορία και την ποιότητα ζωής.

Με στόχο την επιτάχυνση της άμβλυνσης των πιέσεων που εξακολουθεί να δέχεται το περιβάλλον από τη γεωργική δραστηριότητα αλλά και να ικανοποιηθεί η απαίτηση του κοινωνικού συνόλου για προστασία και βελτίωση της περιβαλλοντικής κληρονομιάς κρίνεται απαραίτητο και κατά την Δ' Προγραμματική Περίοδο οι γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις να συνεχίσουν να διαδραματίζουν εξέχοντα ρόλο στη στήριξη της αειφόρου αγροτικής ανάπτυξης.

Στην κατεύθυνση αυτή θα βοηθήσει ο πυλώνας 1 κυρίως μέσω της Πολλαπλής Συμμόρφωσης (υποχρεωτικοί κανόνες που εφαρμόζονται απ' όλες τις εκμεταλλεύσεις), η διαφοροποίηση (αύξηση των διαθέσεων πιστώσεων) και η Ενιαία Ενίσχυση (αποσύνδεση των ενισχύσεων από την παραγωγή).

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Στόχος των γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων είναι η στήριξη μεθόδων γεωργικής παραγωγής που αποσκοπούν:

στην προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος και των φυσικών του πόρων (έδαφος, νερό, αέρα)

στη διατήρηση της βιοποικιλότητας ιδίως των γενετικών πόρων

στη διατήρηση του γεωργικού τοπίου και των χαρακτηριστικών του.

Οι στόχοι αυτοί ενδυναμώνονται από τα λοιπά μέτρα του Άξονα 2 και τα μέτρα του Άξονα 1.

Ο στόχος θα επιτευχθεί με τη συνέχιση εφαρμογής των παλαιών μέτρων (δηλαδή των μέτρων που εφαρμόσθηκαν την Γ΄ Προγραμματική Περίοδο στο πλαίσιο του ΕΠΑΑ) με την θεσμοθέτηση νέων στο πλαίσιο του Καν. 1698/05, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, καθώς επίσης όπου απαιτείται ενδυνάμωσή τους με την προώθηση καθεστώτος ενίσχυσης μη παραγωγικών δαπανών.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Το πεδίο εφαρμογής ορίζεται κατά περίπτωση της δράσης

Στο πλαίσιο εφαρμογής του μέτρου θα εφαρμοσθούν τα ακόλουθα υπομέτρα και δράσεις:

Υπομέτρο 1 Προώθηση πρακτικών παραγωγής φιλικών προς το περιβάλλον

Δράση 1.1 Βιολογική γεωργία

Δράση 1.2 Βιολογική κτηνοτροφία

Δράση 1.3 Εκτατικοποίηση κτηνοτροφίας

Δράση 1.4 Αμειψισπορά με ξηρικές καλλιέργειες σε εκτάσεις με πρώην καλλιέργεια καπνού

Υπομέτρο 2 Γεωργοπεριβαλλοντικές δράσεις για την προστασία των υδατικών πόρων

Δράση 2.1 Προστασία των ευαίσθητων στα νιτρικά περιοχών

Δράση 2.2. Προστασία υγροτοπικών συστημάτων

Δράση 2.3 Σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης στην παραγωγή καπνού.

Υπομέτρο 3 Ειδικές δράσεις για τη διατήρηση της Βιοποικιλότητας

Δράση 3.1 Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων

Δράση 3.2 Διατήρηση εκτατικών καλλιεργειών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση

Δράση 3.3 Προώθηση γεωργικών πρακτικών για την προστασία της άγριας ζωής

Δράση 3.4 Διατήρηση γενετικών πόρων στην κτηνοτροφία.

Δράση 3.5 Προστασία Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου

Δράση 3.6 Μακροχρόνια παύση της εκμετάλλευσης γεωργικών γαιών

Υπομέτρο 4 Προστασία του αγροτικού τοπίου που διαμόρφωσε η γεωργική δραστηριότητα

Δράση 4.1 Προστασία παραδοσιακού Ελαιώνα Άμφισσας

Δράση 4.2 Διατήρηση αμπελοκομικής πρακτικής στον αμπελώνα Ν. Θήρας

Στο πλαίσιο των γεωργοπεριβαλλοντικών ενισχύσεων δεν προβλέπονται ειδικές δράσεις που να εξυπηρετούν τον ειδικό στόχο της άμβλυνσης των κλιματικών αλλαγών. Η προτεραιότητα αυτή εξυπηρετείται κυρίως από τα μέτρα της διατήρησης της οικολογικής σταθερότητας των δασών ενώ το σύνολο των δράσεων των γεωργοπεριβαλλοντικών ενισχύσεων συμβάλλει στη βελτίωση του ισοζυγίου των αερίων θερμοκηπίου όπως π.χ. η βιολογική γεωργία, και η προστασία των ευαίσθητων στα νιτρικά περιοχών λόγω των μειωμένων χημικών εισροών και της μεθοδολογίας εφαρμογής συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών οξειδίων του Αζώτου και βελτιώνουν την οργανική ουσία των εδαφών.

Αναλυτική περιγραφή των δράσεων του μέτρου (Λογική παρέμβασης, προτεραιότητες που εξυπηρετούν, πεδίο εφαρμογής, δικαιούχοι, ύψη ενίσχυσης κλπ) αναφέρονται στα Τεχνικά Δελτία που ακολουθούν.

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΟΤΙ ΟΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΙΝΑΙ ΟΜΟΙΕΣ ΜΕ ΑΥΤΕΣ ΠΟΥ ΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ (ΕΚ)1782/2003

Οι απαιτήσεις της πολλαπλής συμμόρφωσης που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου είναι ταυτόσημες με αυτές που ορίζονται στον Κανονισμό 1782/2003.

Οι κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής που θεσπίζονται στο πλαίσιο των προγραμμάτων δράσης των ευπρόσβλητων στα νιτρικά περιοχών αποτελούν γραμμή βάσης για το σύνολο των μέτρων, υπομέτρων και δράσεων, που εφαρμόζονται στις περιοχές αυτές.

Η τήρηση των δεσμεύσεων που ορίζεται στα υπομέτρα και δράσεις του παρόντος μέτρου αποτελούν προϋποθέσεις για τη συμμετοχή των δικαιούχων στη χορήγηση των ενισχύσεων.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Οι γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις χορηγούνται σε γεωργούς που αναλαμβάνουν σε εθελοντική βάση τις γεωργοπεριβαλλοντικές υποχρεώσεις όπως εξειδικεύονται κατά περίπτωση δράσης. Όπου απαιτείται ενδυνάμωση της παρέμβασης για την επίτευξη του περιβαλλοντικού στόχου οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγηθούν και σε άλλους διαχειριστές γης εφόσον αξιοποιούν νόμιμα γεωργικές εκτάσεις στις περιοχές παρέμβασης.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΤΥΠΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ, ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΕ ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Ο διαφορετικός τύπος των δεσμεύσεων, που αναλαμβάνεται, δικαιολογείται από το είδος των προβλημάτων που θα πρέπει να αντιμετωπισθούν, της πηγής που τα προκαλεί, της ελεγξιμότητάς τους και της πολυεπίπεδης ενέργειάς τους, ώστε να επιτευχθεί το μέγιστο περιβαλλοντικό όφελος σε όλους τους τομείς προτεραιότητας.

Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση της μόνιμης αγρανάπαυσης, η οποία συμβάλλει στη μείωση της κατανάλωσης νερού, στη μείωση της κατανάλωσης λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών ουσιών και χρησιμοποιείται σαν χώρος οικολογικής αντιστάθμισης (βιοποικιλότητα) ενώ αυξάνει τη φυτική μάζα για την απορρόφηση του CO_2 (κλιματική αλλαγή).

ΟΙ ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ, ΠΟΥ ΘΕΣΠΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

- <u>Λιπάσματα</u>
  Μόνο λιπάσματα που διαθέτουν άδεια κυκλοφορίας μπορούν να χρησιμοποιηθούν (ν. 1565/85 όπως έχει τροποποιηθεί με τους ν. 2325/95 και 2732/95).
- <u>Φυτοπροστασία</u>
  Ισχύουν οι διατάξεις της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ όπως αυτές έχουν ενσωματωθεί στην Εθνική νομοθεσία με το ΠΔ 115 (ΦΕΚ 104/ 30.5.97)

  «Έγκριση, διάθεση στην αγορά και έλεγχος φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε συμμόρφωση προς την οδηγία 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου όπως έχει συμπληρωθεί». Ειδικότερα:

Επιτρέπεται η διάθεση στην αγορά και η χρήση μόνο εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Στη συσκευασία τα φυτοπροστατευτικά προϊόντά πρέπει να φέρουν σήμανση με τους όρους προς τους οποίους απαρέγκλιτα πρέπει να συμμορφώνεται ο χρήστης και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων : ενδείξεις για τη φύση ειδικών κινδύνων για τον άνθρωπο, τα ζώα ή το περιβάλλον, μέτρα προφύλαξης για την προστασία του ανθρώπου, των ζώων ή του περιβάλλοντος, τις χρήσεις για τις οποίες έχει εγκριθεί το φυτοπροστατευτικό προϊόν, τις ειδικές γεωργικές, φυτοϋγείας και περιβαλλοντικές συνθήκες υπό τις οποίες το προϊόν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ή πρέπει αντιθέτως να αποκλεισθεί, οδηγίες χρήσης και δοσολογία εφαρμογής, το χρονικό διάστημα ασφάλειας που πρέπει να τηρείται για κάθε χρήση μεταξύ εφαρμογής και σποράς ή φύτευσης ή πρόσβασης ανθρώπων ή συγκομιδής ή κατανάλωσης και την ημερομηνία λήξης του προϊόντος.

Για τους παραβάτες των παραπάνω διατάξεων προβλέπονται ποινικές και διοικητικές κυρώσεις που ορίζονται από το Ν. 721/77 (ΦΕΚ 242Α/1-12-1977), όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 2538/97.

ΤΑ ΜΕΤΡΑ, ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΜΕΣΩ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 39 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 4 ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΔΑΦΙΟ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) ΑΡΙΘ. 1698/2005, ΟΠΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΙΣΧΥΕΙ

Η ένταξη των δικαιούχων στις δράσεις του παρόντος μέτρου θα πραγματοποιείται μετά από αξιολόγηση της συμβατότητας και κανονικότητας της υποβληθείσας πρότασης (όροι – προϋποθέσεις – αναληφθείσες δεσμεύσεις) ενώ, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, η επιλογή των δικαιούχων θα πραγματοποιείται και με την αξιολόγηση (βαθμολόγηση) πρόσθετων κριτηρίων οικονομικής, κοινωνικής και κυρίως περιβαλλοντικής αποτελεσματικότητας.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Συμπληρωματικότητα

Τα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα που εφαρμόζονται, στα πλαίσια των ΚΟΑ και των καθεστώτων άμεσης στήριξης δεν εμποδίζουν την χορήγηση ενισχύσεων στα πλαίσια του παρόντος υπό την προϋπόθεση ότι οι ενισχύσεις αυτές είναι συμπληρωματικές και συνάδουν με τα εν λόγω μέτρα.

Επιτρέπεται ο συνδυασμός δράσεων και μέτρων υπό την προϋπόθεση ότι ο συνδυασμός αυτός είναι συμπληρωματικός και συμβατός.

Στην περίπτωση των συνδυασμών που αναφέρονται ανωτέρω για τον καθορισμό του ύψους της στήριξης, λαμβάνεται υπόψη το ειδικό διαφυγόν εισόδημα και το πρόσθετο κόστος που απορρέει από τον συνδυασμό.

Μετατροπή υποχρεώσεων

Κατά τη διάρκεια της περιόδου δέσμευσης και μέχρι τη λήξη της δύναται να γίνει μετατροπή μιας υποχρέωσης σε άλλη, που περιλαμβάνεται στο παρόν πρόγραμμα, εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

η μετατροπή αποφέρει αδιαμφισβήτητα οφέλη για το περιβάλλον

η αναληφθείσα αρχικά υποχρέωση ενισχύεται σημαντικά

Η γεωργοπεριβαλλοντική δέσμευση που μετατρέπεται παύει να υφίσταται χωρίς να απαιτείται επιστροφή ποσού.

Αναπροσαρμογή συμβάσεων

Οικειοθελής αναπροσαρμογή

Στην περίπτωση αύξησης της έκτασης της εκμετάλλευσης η αύξηση αυτή μπορεί να συμπεριληφθεί στις αναληφθήσες δεσμεύσεις για το υπόλοιπο της περιόδου δέσμευσης με τους όρους που ισχύουν. Η επιπλέον αυτή έκταση δεν μπορεί να υπερβεί το 20% της αρχικής.

Υποχρεωτική αναπροσαρμογή

Στις περιπτώσεις κανονιστικών ή Εθνικών απαιτήσεων, οι δικαιούχοι υποχρεούνται στην αναπροσαρμογή των συμβάσεών τους, στα πλαίσια των νέων υποχρεώσεων. Στην περίπτωση αδυναμίας προσαρμογής απαλλάσσονται των προβλεπόμενων κυρώσεων.

Μεταβίβαση εκμεταλλεύσεων

Εφόσον κατά την περίοδο της δέσμευσης, ο δικαιούχος μεταβιβάσει μέρος ή το σύνολο της εκμετάλλευσής του σε άλλο πρόσωπο, το πρόσωπο αυτό θα πρέπει να υποκαταστήσει το δικαιούχο στη δέσμευση για το υπόλοιπο της περιόδου δέσμευσης. Αν δεν συμβεί αυτό ο δικαιούχος θα πρέπει να επιστρέψει τις ενισχύσεις που έχει πάρει. Ωστόσο, στις ακόλουθες περιπτώσεις ο δικαιούχος απαλλάσσεται των υποχρεώσεων και δεν επιστρέφει τις ενισχύσεις:

Στην περίπτωση οριστικής παύσης της γεωργικής δραστηριότητας το τελευταίο έτος της δέσμευσης και εφόσον δεν είναι εφικτή η ανάληψη της δέσμευσης από διάδοχο γεωργό.

Στην περίπτωση υποχρεωτικής αναπροσαρμογής των συμβάσεων και εφόσον δεν είναι εφικτή η ανάληψή τους.

Διακοπή συμβάσεων

Οι δικαιούχοι δύνανται να διακόψουν την τήρηση των συμβατικών τους υποχρεώσεων πριν από τη λήξη της περιόδου δέσμευσής τους στις ακόλουθες περιπτώσεις:

Μεταβίβασαν το σύνολο της εκμετάλλευσής τους με τους όρους που προαναφέρθηκαν

Τέθηκαν πρόσθετοι όροι τους οποίους τεκμηριωμένα δεν μπορεί να τηρήσει

Συντρέχει περίπτωση ανωτέρας βίας και εφόσον τα παραστατικά τεκμηρίωσής της κατατεθούν εντός 20 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία που ο δικαιούχος δύναται να το πράξει.

Στην περίπτωση που την περίοδο εκπλήρωσης μιας δέσμευσης η γεωργική εκμετάλλευση αποτελεί αντικείμενο αναδασμού, βάσει του άρθρου 45 παράγραφος 4 του Καν. 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, εγκεκριμένου από αρμόδια Δημόσια Αρχή, τότε:

- Εφόσον η ενταγμένη έκταση δεν μειωθεί περισσότερο από 50% ή ο δικαιούχος εξασφαλίσει επιλέξιμη έκταση ισοδύναμη με την αρχική και παράλληλα προβεί σε τροποποίηση της σύμβασής του, δύναται να κριθεί δικαιούχος των ενισχύσεων και για το υπόλοιπο της περιόδου δέσμευσης.

- Εφόσον η μείωση υπερβαίνει το 50% και ο δικαιούχος αδυνατεί να εξασφαλίσει συμπληρωματική επιλέξιμη έκταση απαλλάσσεται των υποχρεώσεων χωρίς να ζητείται επιστροφή χρημάτων.

Σημειώνεται ότι η διάταξη δεν αφορά περιπτώσεις μερικής ή ολικής συνένωσης εκμεταλλεύσεων για τη δημιουργία μιας νέας εκμετάλλευσης. Στην περίπτωση που συμβεί αυτό η νέα εκμετάλλευση αναλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις των αρχικών εκμεταλλεύσεων, μεταξύ των οποίων είναι και η τήρηση της πολλαπλής συμμόρφωσης.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Διαδικασία ένταξης

Οι ενδιαφερόμενοι για να τύχουν των ενισχύσεων της παρούσας θα πρέπει να υποβάλλουν φάκελο υποψηφιότητας προς έγκριση στις υπηρεσίες που έχουν ορισθεί για το σκοπό αυτό. Ο φάκελος θα περιέχει αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, και τα λοιπά δικαιολογητικά που θα ορίζονται στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν τις δεσμεύσεις τουλάχιστον για πέντε (5) έτη.

Οι δικαιούχοι θα πρέπει να δέχονται και να διευκολύνουν τους ελέγχους που πραγματοποιούν εξουσιοδοτημένα Εθνικά και Κοινοτικά Όργανα.

Οι δικαιούχοι ενημερώνονται για τους όρους και προϋποθέσεις και λοιπές υποχρεώσεις που προβλέπονται κατά περίπτωση δέσμευσης και των επιπτώσεων που θα έχουν, σε περίπτωση αθέτησής τους.

Διαδικασία πληρωμής

Η πληρωμή των δικαιούχων γίνεται από τον οργανισμό πληρωμής με τη διαδικασία που ορίζεται στον Καν. 1290/05, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Κυρώσεις

Οι δικαιούχοι που αθετούν τις συμβατικές υποχρεώσεις, χωρίς να συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή δηλώνουν ανακριβή στοιχεία, υφίστανται τις ανάλογες κυρώσεις.

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το ύψος ενίσχυσης υπολογίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος και το πρόσθετο κόστος ανά τύπο επιπλέον δέσμευσης σε σχέση με τη γραμμή βάσης (υποχρεωτικές δεσμεύσεις), όπως αυτό περιγράφεται κατά περίπτωση δράσης.

Η γραμμή βάσης και κατ' επέκταση οι υπολογισμοί του ύψους ενίσχυσης θα αναθεωρηθούν κατά το μέρος που θα υπάρξει επικάλυψη των επιπλέον δεσμεύσεων ως ακολούθως :

Στις περιοχές στις οποίες θα κριθεί απαραίτητη η καλλιέργεια και ενσωμάτωση στο έδαφος ψυχανθών στο πλαίσιο ειδικής μελέτης για την εφαρμογή των κωδίκων ορθής γεωργικής και περιβαλλοντικής πρακτικής (πολλαπλή συμμόρφωση).

Στις περιοχές Natura με την έκδοση των Σχεδίων Διαχείρισής τους.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	1.005.652.779	325.534.972	1.331.187.751	3.000.000	1.334.187.751
%	75,55%	24,45%	99,78%	0%	100%

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός Δράσεων του Μέτρου 214.

Ποσά σε εκατ. ευρώ

ΥΠΟΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΛΟ Δ.Δ.	ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΟ	ΝΕΟ
214/1	1.1	480,61	337,01	143,60
	1.2	164,51	119,36	45,15
	1.3	30,45	22,13	8,32
	1.4	60,52	0,00	60,52
	ΣΥΝΟΛΟ 1	**736,09**	**478,50**	**257,59**
214/2	2.1	400,50	273,39	127,11
	2.2	42,09	22,08	20,02
	2.3	60,52	0,00	60,52
	ΣΥΝΟΛΟ 2	**503,11**	**295,47**	**207,64**
214/3	3.1	26,57	15,81	10,76
	3.2	3,02	0,82	2,20
	3.3	3,02	0,21	2,81
	3.4	25,02	0,00	25,02
	3.5	3,94	0,00	3,94
	3.6	11,16	10,62	0,54
	ΣΥΝΟΛΟ 3	**72,72**	**27,45**	**45,27**
214/4	4.1	15,16	10,06	5,10
	4.2	4,10	2,85	1,25
	ΣΥΝΟΛΟ 4	**19,26**	**12,91**	**6,35**
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		**1.331,19**	**814,33**	**516,86**

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Δικαιούχοι των παλαιών μέτρων (παλαιοί δικαιούχοι) αναγνωρίζονται κατά την Δ' Προγραμματική Περίοδο εκείνοι (-ες) που υπέγραψαν συμβάσεις μέχρι την 31/12/2006 στα πλαίσια της ισχύουσας νομοθεσίας και τηρούν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις μέχρι τη λήξη της αναληφθείσας δέσμευσης.

Τα παλαιά μέτρα, με την επιφύλαξη τυχόν τροποποιήσεων στα πλαίσια κανονιστικών απαιτήσεων, διέπονται από την ισχύουσα, κατά την περίοδο ένταξής τους, νομική βάση (συμβατικές υποχρεώσεις, ύψη ενίσχυσης κ.λ.π.), όπως ορίζεται στον πίνακα ΙΙ.

Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω οι παλαιοί δικαιούχοι υποχρεούνται:

να εφαρμόζουν τις απαιτήσεις της Πολλαπλής Συμμόρφωσης σε αντικατάσταση των απαιτήσεων των Κωδίκων Ορθής Γεωργικής Πρακτικής και

να αναπροσαρμόσουν τις συμβάσεις τους εφόσον προβλέπεται σχετικός όρος σ' αυτές.

Οι συμβάσεις των δικαιούχων δύνανται να παραταθούν για χρονικό διάστημα δύο ετών με τους όρους και τις προϋποθέσεις της 4^{ης} προγραμματικής περιόδου.

Η νομική βάση για τη συνέχιση εφαρμογής αποτελεί το άρθρο 3 του Καν. 1320/2006 σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα αντιστοίχισης.

Πίνακας Ι αντιστοιχίας μεταξύ των μέτρων στους καν. (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 και (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Μέτρα δυνάμει του καν. (ΕΚ) αριθ. 1257/1999	Κωδικοί βάσει των καν. της Επιτροπής (ΕΚ) αριθ. 817/2004 και (ΕΚ) αριθ. 141/2004	Κατηγορίες δυνάμει του καν. (ΕΚ) αριθ. 438/2001 της Επιτροπής	Άξονες και μέτρα δυνάμει του καν. (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει	Κωδικοί δυνάμει του καν. (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
				Άξονας 2
Γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα άρθρα 22, 23 και 24	(στ)	/	Άρθρο 36 στοιχείο α) σημείο iv) και άρθρο 39: Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις	214

Πίνακας ΙΙ κατάλογος δράσεων που διέπονται από τις μεταβατικές διατάξεις (τίτλος, ΚΑ ΕΠΑΑ, ΚΑ ΠΑΑ, ΚΥΑ εφαρμογής)

α/α	Τίτλος Μέτρου	ΚΑ ΕΠΑΑ	ΚΑ ΠΑΑ	Κ.Υ.Α.
1	Βιολογική Γεωργία	3.1	2.1.4./1.1	567/125316/19-01-2004 619/135176/21-06-2005
2	Βιολογική Κτηνοτροφία	3.2	2.1.4. / 1.1	101664/2784/28-9-2001 (ΥΑ) 586/130492/11-8-2004 (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει)
3	Μακροχρόνια Παύση Εκμετάλλευσης Γεωργικών Γαιών	3.3	2.1.4 /3.6	237/348747/8765/9-9-96 218727/7-7-2006
4	Εκτατικοποίηση Κτηνοτροφίας	3.4	2.1.4/1.3	1565/216267/138/8-1-2004 629/137355/30-8-2005 659/217068/30-5-2006
5	Μείωση της νιτρορύπανσης γεωργικής προέλευσης	3.5	2.1.4/ 2.1	570/125759/06.02.2004 628/137354/30.08.2005
6	Περιβαλλοντική Προστασία της Λίμνης Παμβώτιδας από Αγροτικές Δραστηριότητες	3.6	2.1.4/ 2.2	131920/2003
7	Απειλούμενες με εγκατάλειψη φυλές αγροτικών ζώων	3.7	2.1.4/ 3.1	494/279207/3733/20.08.2002 571/125768/06.02.2004 611/133477/20.04.2005
8	Διατήρηση εκτατικών καλλιεργειών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση	3.8	2.1.4/ 3.2	135644/6-7-2005
9	Διαχείριση των Λιμνών και Λιμνοθαλασσών Θράκης: Περιοχές του Δικτύου Φύση 2000 (NATURA) Δέλτα Νέστου και Λιμνοθάλασσα Κεραμωτής (Α 1150010) και οι Λίμνες και Λιμνοθάλασσες της Θράκης (Α 1130009)	3.9	2.1.4/ 2.2	535/127796/2004 & 621/135643/2005
10	Διαχείριση παραλίμνιων εκτάσεων της περιοχής του δικτύου ΦΥΣΗ 2000- Λίμνες Βόλβη -Κορώνεια	3.10	2.1.4/ 2.1	642/141608/20-12-2005
11	Διατήρηση Γεωργικών εκτάσεων για την προστασία ειδών άγριας πανίδας	3.13	2.1.4/ 3.3	131921/2003
12	Προστασία Παραδοσιακού Ελαιώνα Άμφισσας	3.14	2.1.4/ 4.1	282328/3-5-2006
13	Διατήρηση παραδοσιακού αμπελώνα Ν.Θήρας	3.15	2.1.4 / 4.2	244543/2006
14	Περιβαλλοντική Προστασία των λιμνών της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας:Λίμνες Βεγορίτιδας-Πετρών και λίμνες Χειμαδίτιδας-Ζάζαρης	3.16	2.1.4/ 2.2	219845/08.08.2006
15	Προστασία λίμνης Δοϊράνης	3.17	2.1.4/ 2.1	661/282435/19.07.2006

Ειδικές προϋποθέσεις αναφέρονται κατά περίπτωση Τεχνικού Δελτίου της αντίστοιχης δράσης.

Ανειλημμένες υποχρεώσεις συνεχιζόμενων από την 3η Προγραμματική Περίοδο : 814.330.580 €

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων και εκμεταλλεύσεων άλλων διαχειριστών γαιών που λαμβάνουν στήριξη	115.000
	Συνολική περιοχή που λαμβάνει γεωργοπεριβαλλοντική στήριξη	800.000 ha
	Συνολικός αριθμός συμβάσεων	115.000
	Φυσική περιοχή που λαμβάνει γεωργοπεριβαλλοντική στήριξη στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου	800.000 ha
	Αριθμός δράσεων που σχετίζονται με τους γενετικούς πόρους	3

Όσον αφορά τους δείκτες εκροών (output) σε επίπεδο Δράσης, θα υπάρχει για αυτούς αναλυτική αναφορά κατά την πορεία υλοποίησης, στο πλάισιο των Ετήσιων Εκθέσεων ή άλλων εγγράφων παρακολούθησης που αφορούν την υλοποίηση.

ΥΠΟΜΕΤΡΟ 1 : ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΦΙΛΙΚΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214 ΥΠΟΜΕΤΡΟ 1	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	556.082.779	180.006.853	736.089.632	0	736.089.632
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

Το υπομέτρο περιλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις :

Δράση 1.1. : Βιολογική γεωργία

Δράση 1.2. : Βιολογική κτηνοτροφία

Δράση 1.3. : Εκτατικοποίηση της κτηνοτροφίας

Δράση 1.4.: Αμειψισπορά με ξηρικές καλλιέργειες

Δράση 1.1: Βιολογική γεωργία

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (iv) και 39 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 27 και σημείο 5.3.2.1.4 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

214

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Υπηρεσία Εφαρμογής ορίζεται η Διεύθυνση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος συνεπικουρούμενη σε ειδικά θέματα αρμοδιότητάς της από τη Διεύθυνση Βιολογικής Γεωργίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η Βιολογική παραγωγή αποτελεί μία ολιστική προσέγγιση αειφόρου αγροτικής ανάπτυξης αφού συμβάλλει:

στην ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών (προστιθέμενη αξία)

προσφέρει εγγυήσεις στους καταναλωτές και

λόγω των μειωμένων ενεργειακών απαιτήσεων του συστήματος (λιπάσματα - φυτοπροστατευτικά) συμβάλλει στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων σε όλους τους τομείς προτεραιότητας. Ειδικότερα:

στην προστασία του εδάφους μέσω αύξησης οργανικής ουσίας και μείωσης ρύπων

στην προστασία των νερών μέσω μείωσης ρύπων

στη βελτίωση του ισοζυγίου των αερίων θερμοκηπίου μέσω αύξησης της οργανικής ουσίας των εδαφών και της μείωσης των εκπομπών N_2O και CH_4

βελτίωση της βιοποικιλότητας μέσω μείωσης ρύπων και αύξησης οργανικής ουσίας.

Πέραν των ανωτέρω για την επιλογή της πρότασης ελήφθησαν υπόψη και τα ακόλουθα:

ότι ο μικρός και πολυτεμαχισμένος κλήρος (διαρθρωτικό πρόβλημα της Ελληνικής γεωργίας) και οι ειδικές εδαφοκλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν αποτελούν συγκριτικό πλεονέκτημα στην προώθηση της βιολογικής παραγωγής στη χώρα μας

ότι δεν αντιμετωπίζεται πρόβλημα διάθεσης του προϊόντος, αφού κυρίως αφορά μετατροπή υφιστάμενων συμβατικών συστημάτων παραγωγής σε βιολογικά ενώ λόγω των εγγυήσεων που προσφέρουν στους καταναλωτές δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα διάθεσης.

Η παρέμβαση θα αφορά τη συνέχιση εφαρμογής του παλαιού μέτρου, την καθιέρωση νέου

ΣΤΟΧΟΣ

Η προστασία των φυσικών πόρων (έδαφος, νερό, αέρα) και η διατήρηση της βιοποικιλότητας

Η προσφορά εγγυήσεων στους καταναλωτές για ασφαλή προϊόντα

Η αειφόρος αγροτική ανάπτυξη

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Γεωγραφικό πεδίο: Όλη η χώρα

Τομείς παρέμβασης: Όλες οι καλλιέργειες, ενώ εξαιρούνται τα οπωροκηπευτικά και οι καλλιέργειες τα προϊόντα των οποίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν για ενεργειακούς σκοπούς.

Η δράση θα εφαρμοσθεί σε 180.000 ha.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι της δράσης μπορούν να κριθούν αγρότες φυσικά και νομικά πρόσωπα εφόσον:

Εντάσσουν στο σύστημα της βιολογικής γεωργίας τον Καν. (ΕΚ) 834/2007τα αγροτεμάχια με τις καλλιέργειες που επιθυμούν.

Συνάπτουν συμβόλαιο με ένα εγκεκριμένο Οργανισμό Πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων και να προσκομίζουν στις ελεγκτικές αρχές βεβαίωση του Οργανισμού για την τήρηση των διατάξεων του Καν. 2092/91

Εφαρμόζουν πιστά τις κατευθύνσεις, προδιαγραφές και τεχνικές της βιολογικής γεωργίας, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 834/2007

Στια αροτραίες καλλιέργειες θέτουν σε αγρανάπαυση το σύνολο της έκτασης του αγροτεμαχίου μια φορά την περίοδο προσαρμογής.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΥΛΩΝΑ 1

Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης δεν ενισχύονται τα οπωροκηπευτικά.

Δεν είναι επιλέξιμη η βιολογική μέθοδος παραγωγής επιτραπέζιων σταφυλιών στο πλαίσιο του Μέτρου 214 / Δράση 1.1: Βιολογική Γεωργία.

Επίσης, βάσει του Καν. (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου καταβάλλεται στήριξη υπό τη μορφή πρόσθετης ενίσχυσης σε γεωργούς οι οποίοι καλλιεργούν και παράγουν ελαιοκομικά προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.) ή Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε.), και παράλληλα πληρούν τις πρόσθετες ποιοτικές υποχρεώσεις των αρχών της βιολογικής γεωργίας σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία, για τα έτη 2010, 2011 και 2012.

Για την αποφυγή επικάλυψης μεταξύ πρώτου και δεύτερου πυλώνα, δεν είναι δικαιούχοι της πρόσθετης ενίσχυσης ελαιολάδου και επιτραπέζιων ελιών κατά τα έτη 2010, 2011 και 2012 όσοι γεωργοί συγχρηματοδοτούνται για τις ίδιες δράσεις και για το ίδιο έτος ενίσχυσης στο πλαίσιο της Δράσης 1.1 του Μέτρου 214 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΣΗΜΕΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ: (Α) ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΚΟΣΤΟΣ, (Β) ΤΟ ΔΙΑΦΥΓΟΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΦΘΕΙΣΑΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ (Γ) ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ

ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

1. ΓΡΑΜΜΗ ΒΑΣΗΣ

Γραμμή βάσης αποτελούν οι πρακτικές παραγωγής που εφαρμόζονται στη συμβατική γεωργία στο πλαίσιο τήρησης των απαιτήσεων της πολλαπλής συμμόρφωσης ιδίως σε ό,τι αφορά τη διαχείριση του εδάφους, των λιπασμάτων και της φυτοπροστασίας.

2. ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Ένταξη στο σύστημα της βιολογικής παραγωγής του Καν. (ΕΚ) 834/2007

Σύμβαση με πιστοποιητικό οργανισμό

Τήρηση των κατευθύνσεων και προδιαγραφών παραγωγής του Καν. (ΕΚ) 834/2007.Αναλύσεις

Στια αροτραίες καλλιέργειες θέτουν σε αγρανάπαυση το σύνολο της έκτασης του αγροτεμαχίου τουλάχιστον μια φορά την περίοδο προσαρμογής.

3. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ – ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ

Η μετάβαση από το σύστημα της συμβατικής παραγωγής (χρήση χημικών) στο σύστημα της βιολογικής παραγωγής (χρήση βιοθρεπτικών – βιοθεραπευτικών) θα συμβάλει:

Στην ελαχιστοποίηση της ρυπογόνου πηγής (χημικά) νερών και εδάφους.

Στη μείωση των εκπομπών οξειδίων του αζώτου (κλιματικές αλλαγές).

Στην αύξηση της οργανικής ουσίας των εδαφών και των μικροοργανισμών (βιοποικιλότητα)

ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ[24]

Στους υπολογισμούς λαμβάνεται περίοδος προσαρμογής ως ακολούθως:

- Ελαιοκαλλιέργεια, αμπελοκαλλιέργεια τρία (3) έτη
- Λοιπές καλλιέργειες δυο (2) έτη

Με τον όρο περίοδο προσαρμογής (μετατροπής) νοείται το χρονικό διάστημα το οποίο απαιτείται για να απαλλαγεί το έδαφος από τα υπολείμματα των χημικών εισροών και να γίνει καταπολέμηση των ζιζανίων χωρίς τη χρήση χημικών.

Την περίοδο αυτή τηρείται η διαδικασία της βιολογικής παραγωγής, δηλαδή χρησιμοποιούν βιοθεραπευτικά και βιοθρεπτικά αντί των χημικών, χωρίς όμως το παραγόμενο προϊόν να πιστοποιείται και σαν βιολογικό.

Το προϊόν αρχίζει να πιστοποιείται σαν βιολογικό μετά την παρέλευση της περιόδου προσαρμογής, δηλαδή από του 3^{ου} έτους για τις αροτραίες καλλιέργειες και από του 4^{ου} έτους για τις μόνιμες φυτείες.

Η προτεινόμενη αγρανάπαυση της περιόδου προσαρμογής ενδείκνυται γεωπονικά αφού θα βοηθήσει στην ταχύτερη και ασφαλέστερη αποκατάσταση της μηχανικής ισορροπίας του εδάφους

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης λαμβάνονται υπόψη η απώλεια εισοδήματος και το πρόσθετο κόστος ανά τύπο δέσμευσης. Ειδικότερα:

1. Απώλεια εισοδήματος

Για τον υπολογισμό της απώλειας εισοδήματος γίνεται σύγκριση του Ακαθάριστου κέρδους[25] που επιτυγχάνεται ανάμεσα σε ομοιογενείς και ισοδύναμες εκμεταλλεύσεις συμβατικής και βιολογικής παραγωγής.

2. Πρόσθετο κόστος

Στο πρόσθετο κόστος περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δαπάνες:

---

[24] Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την καταλληλότητα της μεθοδολογίας και την ακρίβεια των στοιχείων και των υπολογισμών του ύψους ενίσχυσης περιλαμβάνονται στη μελέτη του ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του άρθρου 48 του Καν. 1974/06 ,όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και παρατίθεται στο παράρτημα 5Α του προγράμματος.

[25] Το ακαθάριστο κέρδος ΑΚ προκύπτει από τη σχέση:
ΑΚ= ΑΠ-ΜΔ όπου:
ΑΠ= Ακαθάριστη πρόσοδος (παραγωγή x τιμή)
ΜΔ= Μεταβλητές δαπάνες που περιλαμβάνουν δαπάνες βελτιωτικών του εδάφους (χημικά ή βιοθρεπτικά), δαπάνες φυτοπροστασίας (χημικά ή βιοθρεπτικά), δαπάνες ξένης και μη αμοιβόμενης εργασίας.

α. Το σταθερό κόστος που προκύπτει από την ένταξη - εφαρμογή του Καν. (ΕΚ) 834/2007 λαμβάνεται υπόψη στους υπολογισμούς του ύψους ενίσχυσης μόνο σε γεωργικά προϊόντα τα οποία δεν χρησιμοποιούνται για τη διατροφή του ανθρώπου[26] π.χ. βαμβάκι, ζωοτροφές και περιλαμβάνει τις δαπάνες τις οποίες συνεπάγεται η ένταξη στο καθεστώς του Καν. (ΕΚ) 834/2007, η ετήσια εισφορά συμμετοχής συμπεριλαμβανομένων και των δαπανών ελέγχου που συνδέονται με την τήρηση των προδιαγραφών.

β. Οι δαπάνες διάγνωσης των περιβαλλοντικών προβλημάτων της εκμετάλλευσης για την επιλογή των μέτρων και του τύπου των δεσμέυσεων και μέχρι 15 € / Ha

γ. Δαπάνες χημικών αναλύσεων εδάφους – νερού και μέχρι 30 ΕΥΡΩ/Ha/ετησίως και εφόσον τεκμηριώνεται με τα ανάλογα παραστατικά πραγματοποίησης και πληρωμής.

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Με βάση τις ανωτέρω μεθοδολογικές προσεγγίσεις το μέγιστο ύψος ενίσχυσης στις κυριότερες καλλιέργειες έχει ως ακολούθως:

Καλλιέργεια	**Με περίοδο προσαρμογής**	**Χωρίς περίοδο προσαρμογής**
Ελαιοκομία	756	415
Αμπελοειδή*	900	900
Αραβόσιτος αρδευόμενος (για ζωοτροφή)	600	600
Μηδική αρδευόμενη	600	425
Βαμβάκι αρδευόμενο	534	525
Σιτηρά, ρύζι, όσπρια, ηλίανθος και λοιπές αροτραίες καλλιέργειες	320	247
Κτηνοτροφικά φυτά και λοιπές καλλιέργειες που δεν χρησιμοποιούνται για τη διατροφή του ανθρώπου	360	288
Αρωματικά φυτά	320	247

[26] Το σταθερό κόστος για γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα που χρησιμοποιούνται από τον άνθρωπο δύναται να ενισχυθεί από το μέτρο 132

Κρόκος	900	900

* Εξαιρούνται τα αμπέλια για παραγωγή επιτραπέζιων σταφυλιών, τα οποία καλύπτονται από την ΚΟΑ των οπωροκηπευτικών.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η νομική βάση για τη συνέχιση εφαρμογής αποτελεί το άρθρο 3 του Καν. 1320/06 της Επιτροπής. Δικαιούχοι της Δράσης θεωρούνται οι δικαιούχοι του μέτρου 3.1 του ΕΠΑΑ «Βιολογική Γεωργία», εφόσον τηρούν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις μέχρι τη λήξη της περιόδου δέσμευσής τους.

Για τους εν λόγω δικαιούχους ισχύουν οι γενικές μεταβατικές διατάξεις του μέτρου.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214 1.1	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	363.082.779	117.531.761	480.614.540	0	480.614.540
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

Δράση 1.2: Βιολογική Κτηνοτροφία

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (iv) και 39 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 , όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 27 και σημείο 5.3.2.1.4 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

214

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Υπηρεσία Εφαρμογής ορίζεται η Διεύθυνση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος συνεπικουρούμενη σε ειδικά θέματα αρμοδιότητάς της από τη Διεύθυνση Βιολογικής Γεωργίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η παρέμβαση είναι συνεχιζόμενη και συμπληρώνει την αντίστοιχη της βιολογικής γεωργίας συνεπώς ενισχύει τους ίδιους περιβαλλοντικούς στόχους μέσω της αειφορικής διαχείρισης των βοσκότοπων και την επέκταση της βιολογικής παραγωγής στις ζωοτροφές, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην βελτίωση της ευζωίας των ζώων.

Η δράση δεν συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγής προϊόντων αφού πρόκειται για μετατροπή υφιστάμενων συμβατικών μονάδων σε βιολογικές ενώ λόγω των εγγυήσεων που προσφέρει στους καταναλωτές δεν αντιμετωπίζονται προβλήματα διάθεσης των προϊόντων.

ΣΤΟΧΟΣ

Ταυτόσημος με αυτόν της βιολογικής γεωργίας

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Γεωγραφικό πεδίο: Όλη η χώρα

Τομείς παρέμβασης

Εκτατική και ημισταυλισμένη

βοοτροφία

αιγοπροβατοτροφία

Η δράση θα εφαρμοσθεί σε 230.000 ha.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι της δράσης μπορούν να κριθούν αγρότες φυσικά και νομικά πρόσωπα εφόσον:

Εντάσσονται στο σύστημα της βιολογικής παραγωγής τηρώντας το σύνολο των όρων και διαδικασιών στον Καν. (ΕΚ) 834/2007όπως ισχύει και εφαρμόζεται.

Συνάπτουν συμβόλαιο με ένα εγκεκριμένο Οργανισμό Πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων και να προσκομίζουν στις ελεγκτικές αρχές βεβαίωση του Οργανισμού για την τήρηση των διατάξεων του Καν. (ΕΚ) 834/2007Εφαρμόζουν πιστά τις κατευθύνσεις, προδιαγραφές και τεχνικές της βιολογικής κτηνοτροφίας σύμφωνα με τον Καν. (ΕΟΚ) (ΕΚ) 834/2007.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΥΛΩΝΑ 1

Ο τύπος των δεσμεύσεων της παρούσας δράσης δεν ενισχύεται από τις δράσεις της ΚΟΑ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΣΗΜΕΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ: (Α) ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΚΟΣΤΟΣ, (Β) ΤΟ ΔΙΑΦΥΓΟΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΦΘΕΙΣΑΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ (Γ) ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ

ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

1. **Γραμμή βάσης**
   Γραμμή βάσης αποτελούν οι πρακτικές παραγωγής που εφαρμόζονται στην συμβατική κτηνοτροφία στο πλαίσιο τήρησης των απαιτήσεων της πολλαπλής συμμόρφωσης.
2. **Επιπλέον δεσμεύσεις που δημιουργούν προϋποθέσεις ενίσχυσης.**

Ένταξη στο σύστημα της βιολογικής παραγωγής του Καν. (ΕΚ) 834/2007

Σύμβαση με πιστοποιητικό οργανισμό

Τήρηση των κατευθύνσεων και προδιαγραφών παραγωγής του Καν. (ΕΚ) 834/2007.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ – ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ

Η μετάβαση από το σύστημα της συμβατικής κτηνοτροφίας στο σύστημα της βιολογικής κτηνοτροφίας θα συμβάλει στην αύξηση της παραγωγής βιολογικών ζωοτροφών (βιολογική γεωργία) γεγονός που οδηγεί στο ίδιο περιβαλλοντικό αποτέλεσμα με τη δράση 1.1.

ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ[27]

Σε όλες τις περιπτώσεις στους υπολογισμούς λαμβάνεται ένα (1) έτος περίοδος προσαρμογής.

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης λαμβάνονται υπόψη η απώλεια εισοδήματος και το πρόσθετο κόστος ανά τύπο δέσμευσης. Ειδικότερα:

1. **Απώλεια εισοδήματος**
   Για τον υπολογισμό της απώλειας εισοδήματος γίνεται σύγκριση του Ακαθάριστου κέρδους[28] που επιτυγχάνεται ανάμεσα σε ομοιογενείς και ισοδύναμες εκμεταλλεύσεις συμβατικής και βιολογικής παραγωγής.
2. **Πρόσθετο κόστος[29]**
   Στο πρόσθετο κόστος περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δαπάνες:

   Οι δαπάνες διάγνωσης των περιβαλλοντικών προβλημάτων της εκμετάλλευσης για την επιλογή των μέτρων και του τύπου των δεσμέυσεων και μέχρι 10 € / Ha
3. Οι δαπάνες που προκύπτουν από την ένταξη – πιστοποίηση του Καν. (ΕΚ) 834/2007καλύπτονται από το μέτρο 132.

΄ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Για πυκνότητα βόσκησης 1 ΜΜΖ/Ηα

Ποσά σε ΕΥΡΩ/ΜΜΖ και Ηα/ετησίως

Κατηγορία ζώου	**Με περίοδο προσαρμογής**	**Χωρίς περίοδο προσαρμογής**
Αιγοπρόβατα	180	151
Βοοειδή με γαλακτοπαραγωγική κατεύθυνση	339	273
Βοοειδή με κρεοπαραγωγική κατεύθυνση	166	166

[27] Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την καταλληλότητα της μεθοδολογίας και την ακρίβεια των στοιχείων και των υπολογισμών του ύψους ενίσχυσης περιλαμβάνονται στη μελέτη του ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του άρθρου 48 του Καν. 1974/06 ,όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και παρατίθεται στο παράρτημα 5Α του προγράμματος.

[28] Το ακαθάριστο κέρδος ΑΚ προκύπτει από τη σχέση:
ΑΚ=ΑΠ-ΜΔ όπου:
ΑΠ=Ακαθάριστη πρόσοδος (παραγωγή x τιμή)
ΜΔ=Μεταβλητές δαπάνες που περιλαμβάνουν δαπάνες ζωοτροφών (συμβατικών – βιολογικών), κτηνιατρικής περίθαλψης, ξένης και μη αμοιβόμενης εργασίας

[29] Το σταθερό κόστος που προκύπτει από την ένταξη στον Καν. 2092/91 δύναται να καλυφθεί από το μέτρο 132.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η νομική βάση για τη συνέχιση εφαρμογής αποτελεί το άρθρο 3 του Καν. 1320/06 της Επιτροπής.

Δικαιούχοι της Δράσης θεωρούνται οι δικαιούχοι του μέτρου 3.2 του ΕΠΑΑ «Βιολογική κτηνοτροφία», εφόσον τηρούν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις μέχρι τη λήξη της περιόδου δέσμευσής τους.

Για τους εν λόγω δικαιούχους ισχύουν οι γενικές μεταβατικές διατάξεις του μέτρου.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214 1.2	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	124.280.000	40.230.075	164.510.075	0	164.510.075
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

Δράση 1.3: Εκτατικοποίηση κτηνοτροφίας

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (iv) και 39 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 27 και σημείο 5.3.2.1.4 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

214

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Υπηρεσία Εφαρμογής ορίζεται η Διεύθυνση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος συνεπικουρούμενη σε ειδικά θέματα αρμοδιότητάς τους από τις Διεύθυνσεις Εισροών Ζωικής Παραγωγής και Ζωικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η ελληνική αιγοπροβατοτροφία και βοοτροφία σε μεγάλο βαθμό στηρίζεται στη χρησιμοποίηση των φυσικών βοσκοτόπων. Η χρησιμοποίηση των φυσικών βοσκοτόπων παρουσιάζει ανομοιογενή κατανομή που σχετίζεται με τον αριθμό των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και των ζώων τους σε κάθε περιοχή.

Διακρίνονται δύο κατηγορίες περιπτώσεων:

1. Περιοχές που ο αριθμός των ζώων υπερβαίνει τη βοσκοϊκανότητα της βοσκόμενης έκτασης αλλά υπάρχουν και άλλες γειτονικές εκτάσεις οι οποίες έχουν θετικό ισοζύγιο μεταξύ βοσκοϊκανότητας και βοσκοφόρτωσης (ηπειρωτική χώρα).
2. Περιοχές που ο αριθμός των ζώων υπερβαίνει τη βοσκοϊκανότητα της βοσκόμενης έκτασης, η οποία είναι απομονωμένη. Σ' αυτή την κατηγορία ανήκουν τα νησιά.

Βασικό χαρακτηριστικό και των δύο κατηγοριών είναι οι αρνητικές επιπτώσεις λόγω της υπερβόσκησης στο περιβάλλον. Οι παραπάνω περιπτώσεις τεκμηριώνονται με τα αποτελέσματα σχετικών εργασιών. Η υπερβόσκηση είναι παράγοντας μείωσης της βιοποικιλότητας αλλά και ερημοποίησης. Όμως και η μειωμένη χρησιμοποίηση των φυσικών βοσκοτόπων επίσης μπορεί να επιδράσει αρνητικά στη βιοποικιλότητα μέσω της κυριαρχίας διαπλάσεων αποτελούμενων από επεκτατικά είδη ή με εξαιρετικά μικρό αριθμό ειδών. Η εγκατάλειψη των βοσκοτόπων έχει αρνητικές επιπτώσεις σε είδη της άγριας πανίδας και συγκεκριμένα σε αρπακτικά πουλιά που κινδυνεύουν με εξαφάνιση καθώς λόγω των διατροφικών τους κυρίως συνηθειών εξαρτώνται από την κτηνοτροφία. Συγκεκριμένα με την υποχώρηση της βόσκησης συνδέεται η μείωση των πληθυσμών των απειλούμενων ειδών του Βασιλαετού, του Χρυσαετού, του Όρνιου, του Γυπαετού, του Μαυρόγυπα και του Ασπροπάρη.

ΣΤΟΧΟΣ

Η δράση αποσκοπεί στη μείωση των πιέσεων που δέχονται οι βοσκότοποι από την υπερβόσκηση μέσω της μείωσης της πυκνότητας βόσκησης τουλάχιστον κατά 20% με στόχο να επιτευχθεί πυκνότητα 0,8 ΜΜΖ έως 1 ΜΜΖ /Ha εκτός και αν προβλέπεται κάτι διαφορετικό σε σχετική μελέτη.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η δράση θα εφαρμοστεί σε βοσκότοπους που η πυκνότητα βόσκησης κυμαίνεται μεταξύ 1 ΜΜΖ έως 3 ΜΜΖ ανά εκτάριο.

Η μείωση της πυκνότητας θα πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο των ακόλουθων παρεμβάσεων.

Παρέμβαση Α:

Περιοχές της ηπειρωτικής χώρας, όπου η μείωση της Πυκνότητας Βόσκησης θα πραγματοποιείται με αύξηση της βοσκούμενης έκτασης. Η επιπλέον έκταση που εντάσσεται είναι ανάλογη με το βαθμό βοσκοφόρτωσης, και επίσης πρέπει **να είναι ιδιωτική (όχι κοινόχρηστη).**

Παρέμβαση Β:

Περιοχές της νησιωτικής χώρας, όπου η μείωση της Πυκνότητας Βόσκησης θα πραγματοποιείται με μείωση του ζωικού κεφαλαίου.

Η δράση θα εφαρμοσθεί σε 50.000 ha.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΤΥΠΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΒΑΣΙΖΟΜΕΝΕΣ ΣΤΙΣ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟ ΜΕ ΤΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ:

Η ανάγκη για μείωση της Πυκνότητας Βόσκησης στους επιβαρυμένους βοσκότοπους θα τεκμηριώνεται με την εκπόνηση μελετών βοσκοϊκανότητας – βοσκοφόρτωσης, οι οποίες θα γίνονται κατά Δήμο ή Δημοτικό Διαμέρισμα ή κατά περιοχή βοσκότοπου. Οι μελέτες αυτές θα αποτυπώνουν τη βοσκοϊκανότητα της περιοχής και θα καταδεικνύουν την ανάγκη μείωσης της υφιστάμενης πυκνότητας βόσκησης λόγω ειδικών συνθηκών που επικρατούν στην περιοχή (ξηροθερμικές συνθήκες, μειωμένη βροχόπτωση). Με τον τρόπο αυτό θα καθορίζεται το απαιτούμενο ποσοστό μείωσης της πυκνότητας βόσκησης προκειμένου να επιτευχθεί η αειφορική διαχείριση του βοσκότοπου.

Η δικαιολόγηση των διαφορετικών τύπων υποχρεώσεων σχετίζεται άμεσα με τη δυνατότητα ή αδυναμία εξεύρεσης βοσκοτόπων στις περιοχές παρέμβασης Α και Β αντίστοιχα, με την αποτροπή των φαινομένων ερημοποίησης και της μείωσης της φυσικής βιοποικιλότητας και την αναστροφή αυτών, στόχοι υψηλής προτεραιότητας. Αυτοί θα επιτευχθούν με την υποχρέωση των δικαιούχων να εφαρμόζουν Σχέδια Περιβαλλοντικής Διαχείρισης προσαρμοσμένα στην περιοχή τους για μια πενταετία. Η επίτευξη αυτών των στόχων θα έχει άμεσα θετικές επιπτώσεις στο αβιοτικό και βιοτικό περιβάλλον των βοσκοτόπων.

ΟΙ ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

Στους βοσκοτόπους δεν ασκείται λίπανση

ΤΥΠΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ:

Δικαιούχοι της δράσης μπορούν να κριθούν αγρότες φυσικά και νομικά πρόσωπα εκτροφείς επιλέξιμων ζώων εφόσον αξιοποιούν βοσκότοπους στις περιοχές παρέμβασης εφόσον αναλάβουν την υποχρέωση να μειώσουν την πυκνότητα βόσκησης τουλάχιστον κατά 20% και μέχρι 0,8 ΜΜΖ – 1 ΜΜΖ/Ha σε σχέση με την υφιστάμενη, όπως αυτή τεκμηριώνεται από εγκεκριμένες μελέτες βοσκοφόρτωσης – βοσκοϊκανότητας του βοσκοτόπου, εφαρμόζοντας κατά περίπτωση στην ηπειρωτική χώρα τη δέσμευση τύπου Α και στα νησιά τη δέσμευση τύπου Β.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΥΛΩΝΑ 1

Ο τύπος των δεσμεύσεων της παρούσας δράσης δεν ενισχύεται από τις δράσεις της ΚΟΑ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΣΗΜΕΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ: (Α) ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΚΟΣΤΟΣ, (Β) ΤΟ ΔΙΑΦΥΓΟΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΦΘΕΙΣΑΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ (Γ) ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ

ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

1. **Γραμμή βάσης**

   Οι απαιτήσεις της πολλαπλής συμμόρφωσης που βρίσκουν εφαρμογή στην εκμετάλλευση και ειδικότερα η πυκνότητα βόσκησης της υπάρχουσας κατάστασης του βοσκότοπου όπως ορίζεται στο πλαίσιο ειδικής μελέτης και υπό τον όρο ότι αυτή βρίσκεται εντός των ορίων 1 ΜΜΖ – 3 ΜΜΖ ανά Ha. Ενδεικτικά αναφέρονται οι πυκνότητες βόσκησης σε υπάρχουσες μελέτες βοσκοϊκανότητας – βοσκοφόρτωσης στο συνημμένο Παράρτημα 10.

   Δεσμεύσεις πλέον της γραμμής βάσης που δημιουργούν προϋποθέσεις ενίσχυσης.

   Μείωση της πυκνότητας βόσκησης τουλάχιστον κατά 20% σε σχέση με την γραμμή βάσης μέσω:

αύξηση του βοσκοτόπου με ιδιωτικό βοσκότοπο στην περιοχή παρέμβασης Α.

σφαγής των επιπλέον ζώων στην περιοχή παρέμβασης Β

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ – ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ

Η μείωση της πυκνότητας βόσκησης θα μειώσει αντίστοιχα την πίεση στον βοσκότοπο με σταδιακή αποκατάσταση της χλωρίδας του, γεγονός που θα συμβάλει:

- στη μείωση της διάβρωσης του εδάφους
- στη βελτίωση της φυτικής του μάζας, συνεπώς στη βελτίωση της βιοποικιλότητας και του ισοζυγίου του άνθρακα.

ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ[30]

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης λαμβάνονται υπόψη ανά τύπο δέσμευσης η απώλεια εισοδήματος, το πρόσθετο κόστος και το κόστος συναλλαγής.

Ειδικότερα:

- **Απώλεια εισοδήματος**

  α. Περιοχή Α: Επέκταση του βοσκότοπου. Δεν υπολογίζεται απώλεια εισοδήματος.

  β. Περιοχή Β: Σφαγή ζώων.

  Η απώλεια εισοδήματος εξαρτάται από τον αριθμό των ζώων που θα οδηγηθούν στη σφαγή και υπολογίζεται με βάση το Τυπικό Ακαθάριστο Κέρδος[31] του ζώου στην 5ετία αφού αφαιρεθούν οι εισπράξεις από την πώληση του σφάγειου.

  Το ανωτέρω ποσό επιμερίζεται ισόποσα την 5ετία και ανάγεται ανά Ha αξιοποιούμενου βοσκότοπου.

- **Πρόσθετο κόστος**

  α. Περιοχή Α: Επέκταση βοσκότοπου.

  Σαν πρόσθετο κόστος λαμβάνεται το ποσό της μίσθωσης του ιδιωτικού βοσκότοπου.

3. Κόστος συναλλαγής

Δικαιολογείται κόστος συναλλαγής στην περιοχή Β λόγω της πολυπλοκότητας της διαδικασίας για την απομάκρυνση των ζώων (σφαγή) κυρίως λόγω της απομόνωσης των νησιών το οποίο υπολογίζεται σε 30 ΕΥΡΩ/ανά απομακρυνθείσα ΜΜΖ.

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

<u>ΠΕΡΙΟΧΗ Α</u> (για όλες τις κατηγορίες ζώων) μέχρι 33 ΕΥΡΩ /Ha/ετησίως.

---

[30] Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την καταλληλότητα της μεθοδολογίας και την ακρίβεια των στοιχείων και των υπολογισμών του ύψους ενίσχυσης περιλαμβάνονται στη μελέτη του ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του άρθρου 48 του Καν. 1974/06, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και παρατίθεται στο παράρτημα 5 του προγράμματος.

[31] ΤΑΚ υπολογίζεται σύμφωνα με το αριθμ. 85/377/ΕΟΚ έγγραφο της Επιτροπής αν από την Ακαθάριστη αξία της παραγωγής αφαιρεθούν οι επιμεριζόμενες δαπάνες όπως δαπάνες διατροφής, κτηνιατρικών κλπ.

ΠΕΡΙΟΧΗ Β

Μέγιστα ποσά ανά απομακρυνθείσα ΜΜΖ

ΕΥΡΩ/ετησίως

Περιφέρεια	**Πρόβατα**	**Αίγες**
-Αν. Μακεδονία- Θράκη -Κεντρική Μακεδονία -Δυτ. Μακεδονία	705	625
-Δυτ. Ελλάδας -Πελοποννήσου -Ιονίων Νήσων -Ηπείρου	780	740
Θεσσαλίας	480	550
-Στ. Ελλάδος -Κρήτης -Β. και Ν. Αιγαίου -Αττικής	515	550

Μέγιστα ποσά ανά Ha αξιοποιούμενου βοσκοτόπου

ΕΥΡΩ/ετησίως

Περιφέρεια	**Πρόβατα**	**Αίγες**
- Αν. Μακεδονία - Θράκη - Κεντρική Μακεδονία - Δυτ. Μακεδονία	360	320
- Δυτ. Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων - Ηπείρου	400	380
Θεσσαλίας	270	310
- Στ. Ελλάδος - Κρήτης - Β. και Ν. Αιγαίου - Αττικής	290	310

Το ετήσιο ύψος ενίσχυσης ανά Ha αξιοποιούμενου βοσκότοπου υπολογίζεται από τη σχέση:

ΕΕ= (α x β) / γ όπου:

α = ο αριθμός των ΜΜΖ που απομακρύνθηκαν

β = η ετήσια απώλεια εισοδήματος ανά απομακρυνθείσα ΜΜΖ

γ = τα Ha του αξιοποιούμενου βοσκότοπου

Περιορισμός

Το ετήσιο ύψος ενίσχυσης δεν μπορεί να υπερβεί τα 450 ΕΥΡΩ/Ha.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η νομική βάση για τη συνέχιση εφαρμογής αποτελεί το άρθρο 3 του Καν. 1320/06 της Επιτροπής.

Δικαιούχοι της παρούσας Δράσης θεωρούνται οι δικαιούχοι του μέτρου 3.4 του ΕΠΑΑ 2000-2006 «Εκτατικοποίηση της κτηνοτροφίας», εφόσον τηρούν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις.

Για τους δικαιούχους αυτούς ισχύουν οι γενικές μεταβατικές διατάξεις του μέτρου.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214 1.3	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	23.000.000	7.445.218	30.445.218	0	30.445.218
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

Δράση 1.4: Αμειψισπορά με ξηρικές καλλιέργειες

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36(α) (iv) και 39 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005

Άρθρα 27 και σημείο 5.3.2.1.4 Παράρτημα II του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

214

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Φορέας Εφαρμογής ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Μεγάλο μέρος των εκτάσεων, που το 2005 καλλιεργούνταν με ποτιστικές ποικιλίες καπνού, μετά την μεταρρύθμιση της ΚΟΑ καπνού το 2006, στράφηκαν σε αρδευόμενες καλλιέργειες (αραβόσιτο, βαμβάκι, μηδική), εφόσον αυτές προσέφεραν αυξημένο γεωργικό εισόδημα στους παραγωγούς σε σχέση με τις ξηρικές καλλιέργειες.

Με την παρούσα δράση παρέχεται η δυνατότητα στους πρώην καπνοπαραγωγούς που εγκατέλειψαν την καλλιέργεια του καπνού και στράφηκαν σε αρδευόμενες καλλιέργειες να καλλιεργήσουν ξηρικά σε συγκεκριμένο ποσοστό της επιλέξιμης έκτασης. Στόχος της δράσης είναι η προστασία του περιβάλλοντος με τη μείωση της κατανάλωσης αρδευτικού νερού, τη μείωση της χρήσης χημικών εισροών και τον περιορισμό των έκλυσης αερίων του θερμοκηπίου (N_2O και CO_2).

Σύμφωνα με έρευνα του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών η αντικατάσταση αρδευόμενων καλλιεργειών με ξηρικές επιφέρει μικρότερη επιβάρυνση της ατμόσφαιράς με επιβλαβή αέρια θερμοκηπίου (μείωση κατά 11,33 Kg CO_2 ανά Ha, όπως υπολογίστηκε μετά τη μετατροπή του N_2O σε ισοδύναμα CO_2).

ΣΤΟΧΟΣ

Η δράση στοχεύει στην προστασία του περιβάλλοντος με:

- τη μείωση της κατανάλωσης αρδευτικού νερού,
- τη μείωση της χρήσης χημικών εισροών και
- τον περιορισμό έκλυσης των αερίων του θερμοκηπίου.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Γεωγραφικό πεδίο: Περιοχές καλλιέργειας καπνού (βλέπε κεφ. 5 του ΠΑΑ)

Τομείς παρέμβασης: : Αρδευόμενες καλλιέργειες αραβόσιτου, βαμβακιού και μηδικής, στις περιοχές παρέμβασης

Η δράση θα εφαρμοσθεί σε περίπου 20.000 Ha.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι της δράσης μπορούν να κριθούν γεωργοί, φυσικά και νομικά πρόσωπα, οι οποίοι στις περιοχές παρέμβασης έχουν ενεργοποιήσει, το 2009, εκτατικά δικαιώματα προερχόμενα από τον καπνό, εφόσον αναλάβουν την υποχρέωση, για μια 5ετία, να καλλιεργήσουν σε συγκεκριμένο ποσοστό της επιλέξιμης έκτασης, ξηρική αμειψισπορά, όπως σκληρό και μαλακό σιτάρι, βρώμη και βίκος.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΥΛΩΝΑ 1

Ο τύπος των δεσμεύσεων της παρούσας δράσης δεν ενισχύεται από τις ΚΟΑ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΣΗΜΕΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ: (Α) ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΚΟΣΤΟΣ, (Β) ΤΟ ΔΙΑΦΥΓΟΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΦΘΕΙΣΑΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ (Γ) ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ.

ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Γραμμή βάσης	**Επιπλέον δεσμεύσεις που δημιουργούν προϋποθέσεις ενίσχυσης**	**Συμβολή της δράσης στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων - προτεραιοτήτων**
Εντατική καλλιέργεια με την υποχρέωση τήρησης της πολλαπλής συμμόρφωσης και ειδικότερα της εφαρμογής αμειψισποράς με έναν από τους παρακάτω τρόπους: 1. *Καλλιέργεια και ενσωμάτωση στο έδαφος χειμερινών ψυχανθών, συμπληρωματικά προς την εαρινή καλλιέργεια, στο 20% της αρόσιμης έκτασης της εκμετάλλευσης, κατ' έτος*[32]*,* ***ή***	Καλλιέργεια ξηρικής αμειψισποράς[33] σε ποσοστό: • *80%* της επιλέξιμης έκτασης στην περίπτωση που η ποτιστική καλλιέργεια ήταν *αραβόσιτος* • *65%* της επιλέξιμης έκτασης στην περίπτωση που η ποτιστική καλλιέργεια ήταν *βαμβάκι* • *70%* της	Η αμειψισπορά των ποτιστικών καλλιεργειών με ξηρικές καλλιέργειες θα συμβάλλει: • Στη μείωση της κατανάλωσης αρδευτικού νερού • Στην ελαχιστοποίηση των εισροών (χημικά) σε νερό και έδαφος • Στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου (κλιματική αλλαγή)

32 Η παρούσα δέσμευση της πολλαπλής συμμόρφωσης θα υλοποιείται στο 20% της επιλέξιμης έκτασης. Στην έκταση αυτή, μετά την ενσωμάτωση των χειμερινών ψυχανθών, καλλιεργείται η ποτιστική – ανοιξιάτικη καλλιέργεια. Στην περίπτωση που η ποτιστική, κύρια καλλιέργεια είναι η μηδική (ψυχανθές), δεν απαιτείται συμπληρωματικά με αυτή να καλλιεργηθεί χειμερινό ψυχανθές, σε απαίτηση της πολλαπλής συμμόρφωσης.

33 Ενδεικτικά αναφέρονται: σιτηρά, βίκος

2. *Καλλιέργεια ετησίως, τουλάχιστον τριών διαφορετικών (ομάδων) καλλιεργειών στην εκμετάλλευσή του,* ***ή*** 3. *Απαλλαγή από την υποχρέωση της αμειψισποράς εφόσον αποδεδειγμένα το έδαφος του αγροτεμαχίου περιέχει 3% κατ' ελάχιστο οργανική ουσία.*	επιλέξιμης έκτασης στην περίπτωση που η ποτιστική καλλιέργεια ήταν *μηδική*	

ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ[34]

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη η απώλεια εισοδήματος σε σχέση με τη γραμμή βάσης, που είναι οι εντατικές, αρδευόμενες καλλιέργειες.

Τύπος δέσμευσης	Αγρονομική υπόθεση	Παράμετροι υπολογισμού
Καλλιέργεια ξηρικών σε ποσοστό: • *80%* της επιλέξιμης έκτασης *αραβόσιτου (το υπόλοιπο 20% της επιλέξιμης έκτασης καλλιεργείται με αραβόσιτο)* • *65%* της επιλέξιμης έκτασης *βαμβακιού (το υπόλοιπο 35% της επιλέξιμης έκτασης καλλιεργείται με βαμβάκι)* • *70%* της επιλέξιμης έκτασης *μηδικής (το υπόλοιπο 30% της επιλέξιμης έκτασης καλλιεργείται με μηδική)*	Η ξηρική καλλιέργεια δεν έχει μεγάλες απαιτήσεις σε νερό, έχει μικρότερες απαιτήσεις σε λιπάσματα και λοιπές φροντίδες, όμως αποδίδει λιγότερη πρόσοδο από την ποτιστική καλλιέργεια	Η απώλεια εισοδήματος υπολογίζεται από τη διαφορά του ακαθάριστου κέρδους μεταξύ αρδευόμενης και ξηρικής αμειψισποράς (μέση σταθμισμένη τιμή)

[34] Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την καταλληλότητα της μεθοδολογίας και την ακρίβεια των στοιχείων και των υπολογισμών του ύψους ενίσχυσης περιλαμβάνονται στη μελέτη του ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ.

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το μέγιστο ύψος ενίσχυσης ανά Ηα, ετησίως στις κυριότερες καλλιέργειες έχει ως ακολούθως:

Ποσά σε € ανά Ηα ετησίως

Ποτιστική Καλλιέργεια	**Ποσοστό ξηρικής αμειψισποράς επί της επιλέξιμης έκτασης ποτιστικών**	**΄Υψος ενίσχυσης**
Αραβόσιτος	80%	600
Βαμβάκι	65%	600
Μηδική	70%	600

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214 1.4	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	45.720.000	14.799.799	60.519.799	0	60.519.799
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

ΥΠΟΜΕΤΡΟ 2 : ΓΕΩΡΓΟΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214 ΥΠΟΜΕΤΡΟ 2	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	380.080.000	123.033.849	503.113.849	0	503.113.849
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

Το υπομέτρο περιλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις :

Δράση 2.1. : Προστασία των ευαίσθητων στα νιτρικά περιοχών

Δράση 2.2. : Προστασία υγροτοπικών συστημάτων

Δράση 2.3. : Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στην παραγωγή καπνού

Δράση 2.1: Προστασία των ευαίσθητων στα νιτρικά περιοχών

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (iv) και 39 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 27 και σημείο 5.3.2.1.4 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

214

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Υπηρεσία Εφαρμογής ορίζεται η Διεύθυνση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Οι πρακτικές που απορρέουν από τους Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής που έχουν θεσπισθεί ως υποχρεωτικοί στις ευαίσθητες στα νιτρικά περιοχές σε εφαρμογή της Οδηγίας 91/7676/ΕΟΚ παρέχουν προοπτικές σταδιακής αποκατάστασης και κυρίως εγγυήσεις για την αποφυγή περαιτέρω επιβάρυνσης. Ωστόσο, λόγω και των έντονων προβλημάτων και της κοινωνικής απαίτησης για ταχύτερη αποκατάσταση κρίνεται απαραίτητη η ενθάρρυνση των γεωργών να αναλάβουν πρόσθετες υποχρεώσεις πέραν των υποχρεωτικών.

ΣΤΟΧΟΣ

Η αποκατάσταση του περιβάλλοντος μέσω:

Της μείωσης των εφαρμοζόμενων λιπασμάτων σε σχέση με τα προβλεπόμενα στα αντίστοιχα προγράμματα Δράσης τουλάχιστον κατά 30%.

Της μείωσης της κατανάλωσης νερού τουλάχιστον κατά 25%.

Της δημιουργίας χώρων οικολογικής αντιστάθμισης που αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 5% της επιλέξιμης έκτασης.

Ο ανωτέρω στόχος θα επιτευχθεί με τη συνέχιση εφαρμογής του μέτρου 3.5 και των ειδικών μέτρων 3.10 και 3.17 του ΕΠΑΑ 2000-2006 και την καθιέρωση της νέας δράσης με ενιαία εφαρμογή στο σύνολο των περιοχών.

Στο πλαίσιο εφαρμογής των ανωτέρω μέτρων την περίοδο 2003 – 2006 εντάχθηκαν 11.400 δικαιούχοι με συνολική επιλέξιμη έκταση 112.800 Ha.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής

Η δράση θα εφαρμοσθεί στις ακόλουθες περιοχές σε συνολική έκταση 250.000 Ha:

α/α	Πρόγραμμα Δράσης περιοχής	ΚΥΑ ενσωμάτωσης	Έκταση (Ha)
1	Ανατολικής και Δυτικής Θεσσαλίας (συμπεριλαμβανομένου και ενός τμήματος του Ν. Φθιώτιδας)	25638/2905/18.10.2001 (ΦΕΚ 1422/Β΄/22.10.2001)	110.000
2	Κωπαϊδικού πεδίου	20417/2520/7.9.2001 (ΦΕΚ 1195/Β΄/14.9.2001)	30.000
3	Λεκάνης Πηνειού Ηλείας	20418/2521/7.9.2001 (ΦΕΚ 1197/Β΄/14.9.2001)	5.000
4	Κάμπου Θεσσαλονίκης-Πέλλας-Ημαθίας (συμπεριλαμβανομένου και του Ν. Κιλκίς)	16175/824/12.4.2006 (ΦΕΚ 530/Β΄/28.4.2006)	70.000
5	Λεκάνης Στρυμόνα	50982/2309/11.12.2006 (ΦΕΚ 1894/Β΄/29.12.2006)	20.000
6	Πεδιάδας Άρτας – Πρέβεζας	50981/2808/11.12.2006 (ΦΕΚ 1895/Β΄/29.12.2006)	10.000
7	Αργολικού Πεδίου	20416/2519/01 (ΦΕΚ 1196/Β)	5.000
Σύνολο			250.000

Τομείς παρέμβασης

Η δράση εφαρμόζεται σε αρδευόμενες εκτάσεις που βρίσκονται στην περιοχή παρέμβασης.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι της δράσης μπορούν να κριθούν αγρότες φυσικά και νομικά πρόσωπα εφόσον αξιοποιούν επιλέξιμες εκτάσεις στις περιοχές παρέμβασης και εφαρμόσουν μια από τις ακόλουθες Μεθοδολογίες (πρακτικές).

ΑΡΟΤΡΑΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ

Μεθοδολογία Α: «Συνδυασμός μόνιμης Αγρανάπαυσης και μείωσης λιπαντικών μονάδων»

Στα πλαίσια της μεθοδολογίας αυτής οι δικαιούχοι θα πρέπει να τηρήσουν τα ακόλουθα πρότυπα:

Αγρανάπαυση

Να θέσουν σε μόνιμη αγρανάπαυση έκταση που να αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 25% της εν δυνάμει αρδευόμενης έκτασης.

Για την εν λόγω αγρανάπαυση θα επιλεγούν κατά προτεραιότητα από τα αγροτεμάχια της εκμετάλλευσης, αυτά που γειτνιάζουν με λίμνες, ποτάμια ή βρίσκονται σε περιοχές που έχει εξαντληθεί ο υδροφόρος ορίζοντας, ενώ κατά τη διάρκεια της δέσμευσης απαγορεύεται η άσκηση οποιασδήποτε γεωργικής δραστηριότητας (όργωμα, λίπανση, άρδευση, ζιζανιοκτονία κλπ).

Λίπανση

Να μειώσουν κατά 30% τη συνολική εφαρμοζόμενη αζωτούχο λίπανση σε σχέση με τη λιπαντική αγωγή των αντίστοιχων Προγραμμάτων Δράσης στο υπόλοιπο 75% της έκτασης.

Μεθοδολογία Β: «Συνδυασμός αμειψισποράς – μείωσης λιπαντικών μονάδων και ακαλλιέργητου περιθωρίου»

Στα πλαίσια της μεθοδολογίας αυτής οι δικαιούχοι θα πρέπει να τηρήσουν τα ακόλουθα πρότυπα:

Αμειψισπορά

Αμειψισπορά τουλάχιστον του 20% της αρδευόμενης επιλέξιμης έκτασης με στόχο το σύνολο της έκτασης να τεθεί σε αμειψισπορά μία τουλάχιστον φορά στη διάρκεια της 5ετίας. Ως καλλιέργειες αμειψισποράς εφαρμόζονται αποκλειστικά ξηρικές καλλιέργειες.

Ακαλλιέργητο περιθώριο

Σταθερό ακαλλιέργητο περιθώριο (χώρος οικολογικής αντιστάθμισης) που να αντιστοιχεί κατ' ελάχιστο στο 5% της έκτασης. Το περιθώριο αυτό μπορεί να είναι περιμετρικά των αγροτεμαχίων, μόνιμη αγρανάπαυση μέρους ή του συνόλου αγροτεμαχίων που γειτνιάζουν με λίμνες ή ποτάμια.

Λίπανση

Να μειώσουν κατά 30% τη συνολική αζωτούχο λίπανση σε σχέση με τη λιπαντική αγωγή των αντίστοιχων Προγραμμάτων Δράσης τόσο στο 75% της κύριας καλλιέργειας όσο και στο 20% της καλλιέργειας αμειψισποράς.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΥΛΩΝΑ 1

Ο τύπος των δεσμεύσεων της παρούσας δράσης δεν ενισχύεται από τις δράσεις της ΚΟΑ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΣΗΜΕΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ: (Α) ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΚΟΣΤΟΣ, (Β) ΤΟ ΔΙΑΦΥΓΟΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΦΘΕΙΣΑΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ (Γ) ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ

1. ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

1.1 Γραμμή βάσης

Το σύνολο των απαιτήσεων της πολλαπλής συμμόρφωσης που βρίσκουν εφαρμογή στην εκμετάλλευση και πλέον αυτών οι ειδικές δεσμεύσεις που απορρέουν από τα προγράμματα δράσης των ευπρόσβλητων στα νιτρικά περιοχών στη βάση των οποίων είναι:

Να εφαρμόζουν τη λιπαντική αγωγή σχετικά με την ποσότητα και το χρόνο, όπως ορίζεται ανά καλλιέργεια και εδαφική κλάση στα προγράμματα Δράσης και προσδιορίζεται στον πίνακα που ακολουθεί για τα ελαφρά εδάφη.

Βαμβάκι

Μονάδες αζώτου ανά Ha

Πρόγραμμα Δράσης	**Γραμμή βάσης**	
	Σύνολο	**Από κοπριά**
Θεσσαλία	130	130
Κωπαϊδα	120	120
Πηνειός Ηλείας	-	-
Στρυμώνας	130	130
Θεσ/νίκη- Πέλλα Ημαθία-Κιλκίς	140	140
Άρτα -Πρέβεζα	130	130

Αραβόσιτος

Μονάδες αζώτου ανά Ha

Πρόγραμμα Δράσης	**Γραμμή βάσης**	
	Σύνολο	**Από κοπριά**
Θεσσαλία	230	170
Κωπαϊδα	220	170
Πηνειός Ηλείας	220	170
Στρυμώνας	280	170
Θεσ/νίκη - Πέλλα – Ημαθία - Κιλκίς	290	170
Άρτα -Πρέβεζα	240	170

Σιτηρά

Μονάδες αζώτου ανά Ha

Πρόγραμμα Δράσης	**Γραμμή βάσης**	
	Σύνολο	**Από κοπριά**
Θεσσαλία	70	70
Κωπαϊδα	70	70
Πηνειός Ηλείας	70	70
Στρυμώνας	-	-
Θεσ/νίκη - Πέλλα – Ημαθία - Κιλκίς	120	120
Άρτα -Πρέβεζα	-	-

Να χρησιμοποιούν συστήματα άρδευσης και να εφαρμόζουν τον αριθμό των αρδεύσεων και τη δόση άρδευσης, όπως καθορίζεται ανά καλλιέργεια και εδαφική κλάση στα προγράμματα Δράσης και προσδιορίζεται στον πίνακα που ακολουθεί για τα ελαφρά εδάφη.

							ΜΜ νερού ανά Ha
Καλλιέργεια	**Θεσσαλία**	**Κωπαϊδα**	**Πηνειός Ηλείας**	**Στρυμόνας**	**Θες/νίκη Πέλλα Ημαθία**	**Αρτα Πρέβεζα**	**Αργολίδα**
Βαμβάκι	4000	3500	-	4620	5200	5200	-
Αραβόσιτος	5000	5000	7500	5600	5600	5980	-
Σιτηρά	-	-	-	-		-	-
Εσπεριδοειδή							7000
Βερικοκιά							6000
Αγκινάρα							4500
Λάχανο							5000

1.2 Δεσμεύσεις πάνω από τη γραμμή βάσης (ανάλογα με τη μεθοδολογία)

Μόνιμη αγρανάπαυση **τουλάχιστον** στο 25% της επιφάνειας της επιλέξιμης έκτασης.

Μόνιμο ακαλλιέργητο περιθώριο στο 5% της επιφάνειας της επιλέξιμης έκτασης.

Αμειψισπορά με ξηρική καλλιέργεια **τουλάχιστον** στο 20% της επιφάνειας της επιλέξιμης έκτασης.

Μείωση κατά 30% των εφαρμοζόμενων ποσοτήτων λιπασμάτων και κοπριάς σε σχέση με τη γραμμή βάσης.Τα μέγιστα επιτρεπόμενα όρια στο πλαίσιο της παρούσας δέσμευσης φαίνονται στους πίνακες που ακολουθούν.

Βαμβάκι

Μονάδες αζώτου ανά Ha

Πρόγραμμα Δράσης	**Επί πλέον δέσμευση**	
	Σύνολο	**Από κοπριά**
Θεσσαλία	91	91
Κωπαϊδα	84	84
Πηνειός Ηλείας	-	-
Στρυμώνας	91	91
Θεσ/νίκη - Πέλλα – Ημαθία - Κιλκίς	98	98
Άρτα -Πρέβεζα	91	91

Αραβόσιτος

Μονάδες αζώτου ανά Ha

Πρόγραμμα Δράσης	**Επί πλέον δέσμευση**	
	Σύνολο	**Από κοπριά**
Θεσσαλία	161	119
Κωπαϊδα	154	119
Πηνειός Ηλείας	154	119
Στρυμώνας	196	119
Θεσ/νίκη - Πέλλα – Ημαθία - Κιλκίς	203	119
Άρτα -Πρέβεζα	168	119

Σιτηρά

Μονάδες αζώτου ανά Ha

Πρόγραμμα Δράσης	**Επί πλέον δέσμευση**	
	Σύνολο	**Από κοπριά**
Θεσσαλία	49	49
Κωπαϊδα	49	49
Πηνειός Ηλείας	49	49
Στρυμώνας	-	-
Θεσ/νίκη - Πέλλα – Ημαθία - Κιλκίς	84	84
Άρτα -Πρέβεζα	-	-

2. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ – ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ

Η μείωση των εφαρμοζόμενων ποσοτήτων λιπάσματος θα συμβάλει:

Στην ταχύτερη απονιτροποίηση των νερών (ποιοτική αποκατάσταση)

Στη μείωση των εκπομπών οξειδίων του αζώτου συνεπώς στην άμβλυνση των κλιματικών αλλαγών

Η αγρανάπαυση και αμειψισπορά θα συμβάλουν:

Στη μείωση της κατανάλωσης νερού (ποσοτική αποκατάσταση)

Στη δημιουργία χώρων οικολογικής αντιστάθμισης για την άγρια χλωρίδα και πανίδα (προστασία βιοποικιλότητας).

3. ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ[35]

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης λαμβάνονται υπόψη η απώλεια εισοδήματος και το πρόσθετο κόστος, ανά τύπο δέσμευσης και μεθοδολογία, σε σχέση με τη γραμμή βάσης. Ειδικότερα:

[35] Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την καταλληλότητα της μεθοδολογίας και την ακρίβεια των στοιχείων και των υπολογισμών του ύψους ενίσχυσης περιλαμβάνονται στη μελέτη του ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του άρθρου 48 του Καν. 1974/06, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και παρατίθεται στο παράρτημα 5Α του προγράμματος.

3.1 Απώλεια εισοδήματος

Μεθοδολογία Α Συνδυασμός Αγρανάπαυσης και λιπαντικών μονάδων

Τύπος δέσμευσης	**Αγρονομική υπόθεση**	**Παράμετροι υπολογισμού**
Αγρανάπαυση 25%	Από το τμήμα της έκτασης που τίθεται σε αγρανάπαυση δεν προκύπτουν εισόδημα και δαπάνες.	Για τους υπολογισμούς χρησιμοποιείται η μεταβολή του ΤΑΚ[36]
Μείωση της εφαρμοζόμενης ποσότητας λιπάσματος 30%	Η μείωση της λιπαντικής αγωγής συμβάλλει στη μείωση της παραγωγής άρα και της προσόδου.	Η απώλεια εισοδήματος υπολογίζεται από τη μεταβολή του Ακαθάριστου κέρδους σε συνάρτηση με τη μεταβολή του όγκου παραγωγής και της μείωσης των δαπανών αγοράς λιπασμάτων τηρουμένων των λοιπών παραμέτρων σταθερών.

Μεθοδολογία Β Συνδυασμός αμειψισποράς ακαλλιέργητου περιθωρίου και μείωσης λιπαντικής αγωγής.

Τύπος δέσμευσης	**Αγρονομική υπόθεση**	**Παράμετροι υπολογισμού**
Μείωση εφαρμοζόμενων ποσοτήτων λιπάσματος 30%	Όπως και στην Α.	Όπως και στην Α.

[36] Το ΤΑΚ υπολογίζεται με βάση την μεθοδολογία RICA (έγγραφο 35/377/ΕΟΚ της Επιτροπής) αν από την Ακαθάριστη αξία παραγωγής αφαιρεθούν οι επιμεριζόμενες δαπάνες ανά προϊόν. Τέτοιες δαπάνες για τη φυτική παραγωγή είναι: δαπάνες αγοράς σπόρων, λιπασμάτων, φυτοπροστασίας, άρδευσης, εμπορίας.

Αμειψισπορά με ξηρική καλλιέργεια το 20% της επιφάνειας	Η ξηρική καλλιέργεια δεν έχει απαιτήσεις σε νερό, έχει μικρότερες απαιτήσεις σε λιπάσματα και λοιπές φροντίδες, όμως αποδίδει λιγότερη πρόσοδο από την κύρια καλλιέργεια.	Η απώλεια εισοδήματος υπολογίζεται από τη σχέση: (ΤΑΚΑ – ΤΑΚΞ) x 0,20 όπου ΤΑΚΑ = το τυπικό ακαθάριστο κέρδος της αρδευόμενης καλλιέργειας και ΤΑΚΞ το ΤΑΚ της ξηρικής.
Ακαλλιέργητο περιθώριο 5%	Ισχύει αντίστοιχα όπως και στην αγρανάπαυση της μεθοδολογίας Α.	Όπως και στην μεθοδολογία Α.

3.2 Πρόσθετο κόστος

Μεθοδολογίες Α και Β

Σαν πρόσθετο κόστος λαμβάνονται οι δαπάνες διάγνωσης της περιβαλλοντικής κατάστασης της εκμετάλλευσης για την επιλογή των μέτρων και του τύπου των δεσμεύσεων και μέχρι 15€\Ha.

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Με βάση τις ανωτέρω μεθοδολογικές προσεγγίσεις και υπολογισμούς το μέγιστο ύψος ενίσχυσης στις κυριότερες καλλιέργειες έχει ως ακολούθως:

Μεθοδολογία Α

Ποσά σε ΕΥΡΩ/Ha/έτος

	Περιφέρεια			
Καλλιέργεια	**Αν. Μακεδονίας-Θράκης Κεντ. Μακεδονίας Δυτ. Μακεδονίας**	**Δυτ. Ελλάδας Πελοποννήσου Ιονίων Νήσων Ηπείρου**	**Θεσσαλίας**	**Στ. Ελλάδος Κρήτης Β. & Ν. Αιγαίου Αττικής**
Αραβόσιτος	405	405	585	451
Βαμβάκι	339	312	431	350
Κηπευτικά	600	600	600	600
Σακχαρότευτλα	565	565	600	565

Μεθοδολογία Β

Ποσά σε ΕΥΡΩ/Ha/έτος

	Περιφέρεια			
Καλλιέργεια	**Αν. Μακεδονίας-Θράκης Κεντ. Μακεδονίας Δυτ. Μακεδονίας**	**Δυτ. Ελλάδας Πελοποννήσου Ιονίων Νήσων Ηπείρου**	**Θεσσαλίας**	**Στ. Ελλάδος Κρήτης Β. & Ν. Αιγαίου Αττικής**
Αραβόσιτος	331	298	524	372
Βαμβάκι	263	206	337	271
Κηπευτικά	600	600	600	600
Σακχαρότευτλα	525	525	600	525

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η νομική βάση για τη συνέχιση εφαρμογής αποτελεί το άρθρο 3 του Καν. 1320/06 της Επιτροπής.

Δικαιούχοι της Δράσης θεωρούνται οι δικαιούχοι των μέτρων 3.5 «Μείωση της Νιτρορύπανσης γεωργικής προέλευσης», 3.10 «Διαχείριση παραλίμνιων εκτάσεων της περιοχής Δικτύου ΦΥΣΗ 2000 'Λίμνες Βόλβη – Κορώνεια'», 3.17 «Προστασία Λίμνης Δοϊράνης» του ΕΠΑΑ, εφόσον τηρούν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις μέχρι τη λήξη της περιόδου δέσμευσης.

Για τους εν λόγω δικαιούχους ισχύουν οι γενικές μεταβατικές διατάξεις του μέτρου.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214 2.1	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	302.560.000	97.940.227	400.500.227	0	400.500.227
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

Δράση 2.2: Προστασία υγροτοπικών συστημάτων

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (iv) και 39 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 27 και σημείο 5.3.2.1.4 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

214

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Υπηρεσία Εφαρμογής ορίζεται η Διεύθυνση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Τα υγροτοπικά συστήματα (λίμνες, λιμνοθάλασσες, Δέλτα, κ.λ.π.) δέχονται πιέσεις από την εντατικοποίηση της γεωργικής δραστηριότητας (συνεχής καλλιέργεια, υπεραρδεύσεις, υπερλιπάνσεις) με συνέπεια να δημιουργούνται προϋποθέσεις υποβάθμισης του συνολικού οικοσυστήματος.

Οι ορθές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες και οι κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης της πολλαπλής συμμόρφωσης συμβάλλουν στη μείωση των κινδύνων, ωστόσο η λήψη πρόσθετων μέτρων μπορεί να τους αποτρέψει και να συμβάλει στην αποκατάσταση των οικολογικών λειτουργιών των υγροτοπικών συστημάτων.

ΣΤΟΧΟΣ

Η μείωση των πιέσεων που δέχονται τα υγροτοπικά συστήματα από τη γεωργική δραστηριότητα μέσω της μείωσης της κατανάλωσης νερού κατά 25% και της δημιουργίας χώρων οικολογικής αντιστάθμισης τουλάχιστον 5% της επιλέξιμης επιφάνειας.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Γεωγραφικό Πεδίο Εφαρμογής

Λίμνες Δ. Μακεδονίας μέχρι συνολική έκταση 10.000 Ha.

Λίμνες Λιμνοθάλασσες Θράκης μέχρι συνολική έκταση 20.000 Ha.

Λίμνη Παμβώτιδα μέχρι συνολική έκταση 3.000 Ha.

Δέλτα Έβρου μέχρι συνολική έκταση 9.000 Ha.

Άλλα υγροτοπικά συστήματα μέχρι 30.000 Ha στα οποία περιλαμβάνονται μεταξύ των άλλων:

Το Νότιο τμήμα του κόλπου Αμβρακικού, δηλ. η περιοχή που γεωγραφικά ανήκει στο Ν. Αιτωλοακαρνανίας. (Το βόρειο τμήμα του κόλπου Αμβρακικού προτείνεται στη Δράση 2.1 «Προστασία των ευαίσθητων από νιτρικά περιοχών» στην ευπρόσβλητη από νιτρορύπανση περιοχή της πεδιάδας Άρτας-Πρέβεζας, με αποτέλεσμα την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση της ρύπανσης στον κόλπο).

> Υγροτοπικά συστήματα Δέλτα Αχελώου, Λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλικού και εκβολές Ευήνου (GR 2310001 και GR 2310002), Λίμνη Οζερός (GR 2310008) και Λίμνες Τριχωνίδα – Λυσιμαχίας (GR 2310009)

Λεκάνη του ποταμού Αγγίτη. Περιλαμβάνει πεδινές αρδευόμενες γεωργικές εκτάσεις των Δήμων Προσοτσάνης, Σιταγρών και Καλαμπακίου του Ν. Δράμας και των Δήμων Αλιστράτης, Κορμίστας, Νέας Ζίχνης και Πρώτης του Ν. Σερρών.

Λιμνοθάλασσα Κοτυχίου-Δ. Στροφυλιάς

Κοιλάδα Σπερχειού που ανήκει στο GR 2440002.

Τομείς παρέμβασης

Η δράση εφαρμόζεται σε αρδευόμενες γεωργικές εκτάσεις με ετήσιες καλλιέργειες, μηδική και τριφύλλι (πολλαπλών κοπών) που βρίσκονται εντός του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι της δράσης μπορούν να κριθούν αγρότες φυσικά και νομικά πρόσωπα που αξιοποιούν αρδευόμενες εκτάσεις στις περιοχές παρέμβασης εφόσον εφαρμόσουν μια από τις ακόλουθες μεθοδολογίες (πρακτικές).

Μεθοδολογία Α :

Αγρανάπαυση

Να θέσουν σε μόνιμη αγρανάπαυση έκταση που να αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 25% της εν δυνάμει αρδευόμενης έκτασης. Για την εν λόγω αγρανάπαυση θα επιλεγούν κατά προτεραιότητα από τα αγροτεμάχια της εκμετάλλευσης αυτά που γειτνιάζουν με λίμνες, ποτάμια ή βρίσκονται σε περιοχές που έχει εξαντληθεί ο υδροφόρος ορίζοντας. Κατά τη διάρκεια της πενταετούς δέσμευσης απαγορεύεται η άσκηση οποιασδήποτε γεωργικής δραστηριότητας (όργωμα, λίπανση, άρδευση, ζιζανιοκτονία κ.λ.π.).

Ειδική Περίπτωση

Ειδικά στο Δέλτα του Νέστου (GR 1150010) σε γεωργικές εκτάσεις 300 Ηα που οριοθετούνται Νότια, Νοτιοδυτικά και Δυτικά του οικισμού Δασοχωρίου και των εγκαταστάσεων της Φωνής της Αμερικής που περιβάλλεται από δασικές εκτάσεις, εκτάσεις του Δέλτα και τον οικισμό, οι αγρότες δύνανται να θέσουν σε μόνιμη αγρανάπαυση το σύνολο της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (Χάρτης Περιοχής Δέλτα Νέστου στο Παράρτημα 2).

Η περιοχή είναι σημαντική για αναπαραγόμενα, διαβατικά και διαχειμαζόμενα υδρόβια, αρπακτικά και στρουθιόμορφα για περίπου 32 είδη ορνιθοπανίδας. Ενδεικτικά αναφέρονται ορισμένα είδη όπως Branta ruficollis (ξεχειμωνιάζει), Haliaeetus albicilla (5 άτομα που μένουν όλο τον χρόνο), Aquila heliaca (ξεχειμωνιάζει), Galliango media (25 άτομα που ξεχειμωνιάζουν), Larus audouinii (μετανάστευση), Cygnus olor (χειμώνας), Anser erythropus (χειμώνας) κλπ.

Απειλή για τα ανωτέρω είδη της άγριας ορνιθοπανίδας αποτελεί η εντατικοποίηση της γεωργίας ιδίως η καλλιέργεια, η χρήση χημικών κλπ, ενώ απειλή μπορεί να αποτελέσει και ο ανθρώπινος παράγων λόγω των καταστροφών που υφίσταται οι καλλιέργειες.

Παράλληλα στο γειτονικό δάσος ζουν αγριογούρουνα τα οποία ολοκληρώνουν τις καταστροφές στις καλλιεργούμενες εκτάσεις.

Για την αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής προτείνεται η παρούσα ενέργεια σαν γεωργοπεριβαλλοντική και όχι στο πλαίσιο των ενισχύσεων NATURA του μέτρου 213 δοθέντος ότι η προτεινόμενη δέσμευση στη φάση αυτή δεν επέχει θέση απαγόρευσης αλλά οικειοθελούς συμμετοχής με τους ίδιους περιβαλλοντικούς στόχους (προστασία νερών – προστασία βιοποικιλότητας).

Μεθοδολογία Β : Συνδυασμός αμειψισποράς και ακαλλιέργητου περιθωρίου

Αμειψισπορά

Αμειψισπορά τουλάχιστον του 20% της έκτασης με στόχο το σύνολο της εντάξιμης έκτασης που βρίσκεται εντός του πεδίου εφαρμογής να τεθεί σε αμειψισπορά μία τουλάχιστον φορά κατά τη διάρκεια της 5ετίας. Ως καλλιέργειες αμειψισποράς εφαρμόζονται αποκλειστικά ξηρικές καλλιέργειες.

Ακαλλιέργητο περιθώριο

Σταθερό ακαλλιέργητο περιθώριο (χώρος οικολογικής αντιστάθμισης) που να αντιστοιχεί κατ' ελάχιστο στο 5% της έκτασης. Το περιθώριο αυτό μπορεί να είναι περιμετρικά των αγροτεμαχίων, μόνιμη αγρανάπαυση μέρους ή του συνόλου αγροτεμαχίων που γειτνιάζουν με λίμνες ή ποτάμια, ή βρίσκονται σε περιοχές που έχει εξαντληθεί ο υδροφόρος ορίζοντας, ενώ σε περίπτωση επικλινών εκτάσεων θα χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία μόνιμων ζωνών ανάσχεσης.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΥΛΩΝΑ 1

Ο τύπος των δεσμεύσεων της παρούσας δράσης δεν ενισχύεται από τις δράσεις της ΚΟΑ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΣΗΜΕΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ: (Α) ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΚΟΣΤΟΣ, (Β) ΤΟ ΔΙΑΦΥΓΟΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΦΘΕΙΣΑΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ (Γ) ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ

ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

1. Γραμμή βάσης

Οι πρακτικές παραγωγής στη βάση των απαιτήσεων της πολλαπλής συμμόρφωσης

Η διατήρηση αυτοφυών θάμνων και δένδρων και της χλωρίδας πέριξ της ρίζας τους ως ακολούθως:

θάμνοι: 0,5 μ.

δένδρα: προβολή της κόμης

> Η γραμμή βάσης και κατ΄επέκταση οι υπολογισμοί θα αναθεωρηθούν μετά την έκδοση των Σχεδίων Διαχείρισης των περιοχών NATURA και κατά το μέρος των απαιτήσεων που επικαλύπτουν τις επιπλέον δεσμεύσεις.

2. Δεσμεύσεις πάνω από τη γραμμή βάσης που δικαιολογούν ενίσχυση

Μόνιμη αγρανάπαυση **τουλάχιστον** στο 25% της επιφάνειας του επιλέξιμου αγροτεμαχίου πέραν της γραμμής βάσης.

Μόνιμη αγρανάπαυση στο 100% της επιφάνειας του επιλέξιμου αγροτεμαχίου πέραν της γραμμής βάσης.

Σταθερό ακαλλιέργητο περιθώριο (μόνιμη αγρανάπαυση) στο 5% της επιφάνειας του επιλέξιμου αγροτεμαχίου πέραν της γραμμής βάσης.

Αμειψισπορά με ξηρική καλλιέργεια **τουλάχιστον** στο 20% της επιφάνειας του επιλέξιμου αγροτεμαχίου πέραν της γραμμής βάσης

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ – ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ

Μεθοδολογία Α

Γενική περίπτωση αγρανάπαυση 25%

Η αγρανάπαυση (μόνιμη και ακαλλιέργητο περιθώριο) συμβάλλει:

Στη μείωση της κατανάλωσης νερού, συνεπώς στη συνολική προστασία του οικοσυστήματος.

Στη μείωση των χημικών εισροών, συνεπώς στην ποιοτική προστασία του οικοσυστήματος.

Στη δημιουργία χώρων οικολογικής αντιστάθμισης για την ανάπτυξη της άγριας χλωρίδας – πανίδας (βιοποικιλότητα).

Στην αύξηση της μόνιμης φυτικής μάζας, συνεπώς μείωση του ισοζυγίου του CO2.

Ειδική περίπτωση αγρανάπαυση 100%

Δοθέντος ότι στο σύνολο των εκτάσεων δεν θα πραγματοποιηθεί καμία αγροτική δραστηριότητα (λίπανση, χημική ζιζανιοκτονία, άρδευση, βόσκηση κλπ) η παρέμβαση θα έχει πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων, ιδίως:

- Της προστασίας της βιοποικιλότητας, κυρίως της άγριας χλωρίδας και πανίδας, αφού θα αποτελέσει καθόλη την περίοδο της δέσμευσης μόνιμο χώρο οικολογικής αντιστάθμισης.
- Της ποσοτικής και ποιοτικής προστασίας των νερών (εκτιμάται ότι θα υπάρξει μείωση των χημικών εισροών κατά 50 tn τουλάχιστον και της κατανάλωσης νερού κατά 1,5 εκ. m^3).

Μεθοδολογία Β

Η αμειψισπορά συμβάλλει:

Στη μείωση της κατανάλωσης νερού (ποσοτική προστασία)

Στη μείωση των χημικών εισροών

Στη βελτίωση της δομής του εδάφους.

ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ[37] ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης λαμβάνονται υπόψη η απώλεια εισοδήματος και το πρόσθετο κόστος.

Οι αγρονομικές υποθέσεις και οι παράμετροι υπολογισμού είναι όμοιες με τους αντίστοιχους τύπους δεσμεύσεων της Δράσης 2.1.

΄ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Μεθοδολογία Α (αγρανάπαυση 25%)

[37] Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την καταλληλότητα της μεθοδολογίας και την ακρίβεια των στοιχείων και των υπολογισμών του ύψους ενίσχυσης περιλαμβάνονται στη μελέτη του ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του άρθρου 48 του Καν. 1974/06 , όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και παρατίθεται στο παράρτημα 5Α του προγράμματος.

Ποσά σε ΕΥΡΩ/Ηα/έτος

	Περιφέρεια			
Καλλιέργεια	**Αν. Μακεδονίας Θράκης Κεντρικής Μακεδονίας Δυτ. Μακεδονίας**	**Δυτ. Ελλάδας Πελοποννήσου Ιονίων Νήσων Ηπείρου**	**Θεσσαλίας**	**Στ. Ελλάδας Κρήτης Β. και Ν. Αιγαίου Αττικής**
Αραβόσιτος	273	270	418	287
Βαμβάκι	222	198	272	198
Κηπευτικά	600	600	600	600
Σακχαρότευτλα	530	530	600	530

Μεθοδολογία Α (Ειδική περίπτωση αγρανάπαυση 100%)

Καλλιέργεια	**Ποσό σε €/Ηα/έτος**
Αραβόσιτος	1.000
Βαμβάκι	850
Κηπευτικά	1.000
Σακχαρότευτλα	1.000
Σιτηρά και λοιπά ξηρικά	380

Μεθοδολογία Β (αμειψισπορά 20% - περιθώριο 5%)

Ποσά σε ΕΥΡΩ/Ηα/έτος

	Περιφέρεια			
Καλλιέργεια	Αν. Μακεδονίας **Θράκης Κεντρικής Μακεδονίας Δυτ. Μακεδονίας**	**Δυτ. Ελλάδας Πελοποννήσου Ιονίων Νήσων Ηπείρου**	**Θεσσαλίας**	**Στ. Ελλάδας Κρήτης Β. και Ν. Αιγαίου Αττικής**
Αραβόσιτος	205	222	318	196
Βαμβάκι	154	151	172	151
Κηπευτικά	600	600	600	600
Σακχαρότευτλα	463	484	536	440

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η νομική βάση για τη συνέχιση εφαρμογής αποτελεί το άρθρο 3 του Καν. 1320/06 της Επιτροπής.

Δικαιούχοι της Δράσης θεωρούνται οι δικαιούχοι των μέτρων 3.9 «Διαχείριση λιμνών και λιμνοθαλασσών Θράκης» (μέτρο που εφαρμόσθηκε στις περιοχές Δέλτα Νέστου, Λιμνοθάλασσα Κεραμωτής, λιμνοθάλασσες Θράκης), 3.16 «Περιβαλλοντική προστασία Λιμνών Περιφέρειας Δ. Μακεδονίας» (μέτρο που εφαρμόσθηκε στις παραλίμνιες εκτάσεις των λιμνών Βεγορίτιδας, Πετρών, Χειμαδίτιδας, Ζάζαρης), του ΕΠΑΑ, εφόσον τηρούν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις μέχρι τη λήξη της περιόδου δέσμευσης.

Για τους εν λόγω δικαιούχους ισχύουν οι γενικές μεταβατικές διατάξεις του μέτρου.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214 2.2	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	31.800.000	10.293.823	42.093.823	0	42.093.823
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

Δράση 2.3 : Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στην παραγωγή καπνού

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (iv) και 39 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 27 και σημείο 5.3.2.1.4 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

214

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Φορέας Εφαρμογής ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ.

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η γεωργία με τη μορφή που ασκείται (εντατικοποίηση, εκμηχάνιση, αλόγιστη και λαθεμένη χρήση λιπασμάτων, παρασιτοκτόνων, νερού) έχει δημιουργήσει αρκετά προβλήματα τόσο στο περιβάλλον όσο και στους καταναλωτές, ενώ δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που ανάλογα προβλήματα δημιουργούνται στους ίδιους τους παραγωγούς από την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας.

Η ολοκληρωμένη διαχείριση της γεωργικής παραγωγής αποτελεί ένα πολυδιάστατο δημιουργικά εξελισσόμενο σύστημα σύγχρονης παραγωγικής διαδικασίας στο γεωργικό τομέα, το οποίο ικανοποιεί την κοινωνική απαίτηση για αειφόρο αγροτική ανάπτυξη με σεβασμό στο περιβάλλον και την ασφάλεια των παραγόμενων προϊόντων, ενώ παράλληλα παρέχει ασφάλεια και στους χώρους δουλειάς.

Προκειμένου να επιτευχθεί η μετάβαση από τη συμβατική παραγωγή καπνού σ' αυτή της ολοκληρωμένης διαχείρισης κρίνεται απαραίτητη η καθιέρωση ενός καθεστώτος ενίσχυσης των παραγωγών που θα καλύπτει το πρόσθετο κόστος, την απώλεια εισοδήματος και τις δαπάνες συναλλαγής, που συνεπάγεται η προσαρμογή αυτή.

Αντίστοιχο καθεστώς για προϊόντα που χρησιμοποιούνται για τη διατροφή του ανθρώπου εφαρμόζεται στο πλαίσιο του μέτρου 132.

Πέραν των υποχρεώσεων που συνεπάγεται η εφαρμογή της ολοκληρωμένης διαχείρισης, για τη βελτίωση της οργανικής ουσίας των φτωχών, καταπονημένων εδαφών, που για χρόνια καλλιεργείται ο καπνός και τη βελτίωση της βιοποικιλότητας, κρίνεται σκόπιμο να αναληφθεί από τους παραγωγούς μια σειρά αναγκαίων, συμπληρωματικών περιβαλλοντικών δεσμεύσεων, όπως χλωρή λίπανση, ακαλλιέργητο περιθώριο και χειρονακτική απομάκρυνση ζιζανίων.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (Βασικά Σημεία)

1. **Πολλαπλασιαστικό υλικό**

   Η εκμετάλλευση θα πρέπει να χρησιμοποιεί πιστοποιημένο σπόρο ποικιλιών που είναι καταχωρημένες στους κοινοτικούς καταλόγους ή εισάγεται νομίμως ως προς την ισοδυναμία της χώρας προέλευσης, ενώ σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να τηρούνται τα απαραίτητα στοιχεία για έλεγχο (αριθμός παρτίδας, όνομα της παραγωγού εταιρείας, όνομα ποικιλίας κατά αγροτεμάχιο, παραστατικά αγοράς και πιστοποιητικό ποιότητας).

2. **Διαχείριση εδάφους**

   Η διαχείριση εδάφους γίνεται βάση σχεδίου λαμβάνοντας υπόψη τις εδαφοκλιματικές συνθήκες, τη μηχανική του σύσταση, την οργανική ουσία, την κλίση προκειμένου να αποφευχθούν:

   - Η μείωση της οργανικής ουσίας
   - Η μηχανική σύσταση και δομή
   - Η διάβρωση

3. **Θρέψη φυτών**

   Η εφαρμογή των λιπασμάτων βάση σχεδίου βασίζεται στον υπολογισμό των απαιτήσεων των φυτών μετά από αναλύσεις του εδάφους, νερού και όπου απαιτείται της φυλλοδιαγνωστικής.

   Ειδικά σημεία που αφορούν τη λίπανση:

   - Σχεδιασμός εναλλαγής καλλιεργειών και διαχείρισης του εδάφους για τη μείωση της απώλειας οργανικής ουσίας και θρεπτικών ουσιών.
   - Γραμμική εφαρμογή του λιπάσματος και εφαρμογή του μέσω του αρδευτικού.
   - Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να καταγράφονται ανά αγροτεμάχιο η ημερομηνία εφαρμογής, ο τύπος του λιπάσματος, ο τρόπος και η ποσότητα εφαρμογής και οι καιρικές συνθήκες που επικράτησαν τον χρόνο εφαρμογής.
   - Η επιφανειακή λίπανση χορηγείται σε δόσεις, ενώ στην περίπτωση που η ποσότητα της δόσης υπερβαίνει τα 50 Kgr/Ha θα πρέπει να χρησιμοποιείται άζωτο αργής αποδέσμευσης.
   - Για να μειωθεί ο κίνδυνος έκπλυσης νιτρικών και φωσφορικών το σχέδιο λίπανσης θα λαμβάνει κάθε φορά τον ρυθμό ανοργανοποίησης των οργανικών λιπασμάτων, της οργανικής ουσίας και των επιφανειακών απορροών ενώ συνιστάται η φυτοκάλυψη των επιφανειών μετά τη συλλογή των εαρινών και δημιουργία ζωνών ανάσχεσης για την αποφυγή απορροών τους χειμερινούς μήνες.

- Ο λιπασματοδιανομέας θα πρέπει να είναι κατάλληλος για την συγκεκριμένη χρήση και να διατηρείται (συντηρείται) σε καλή κατάσταση για ομοιόμορφη εφαρμογή.
- Η αποθήκευση των λιπασμάτων θα πρέπει να γίνεται σε χώρους καθαρούς και ξηρούς μακριά από αποδέκτες επιφανειακών νερών ή πηγές, ενώ στον ίδιο χώρο δεν μπορούν να αποθηκευτούν φυτοφάρμακα τρόφιμα και πολλαπλασιαστικό υλικό.
- Δεν επιτρέπεται η χρήση λυμάτων ή υγρών αποβλήτων, ενώ σε περίπτωση χρήσης κοπριάς αυτή θα πρέπει να είναι χωνεμένη, απαλλαγμένη παθογόνων και να ενσωματωθεί άμεσα στο έδαφος.

4. Άρδευση

- Η άρδευση γίνεται βάση σχεδίου. Το σχέδιο λαμβάνει υπόψη του:
  Τις νόμιμες και ρυθμιστικές διαδικασίες για την άντληση νερού και τη χρήση του.
  Τις επιτρεπόμενες ποσότητες νερού όπως προκύπτουν από τα προγράμματα δράσης των ευπρόσβλητων περιοχών και για τις λοιπές περιοχές τα πρακτικά άρδευσης των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.
  Τις απαιτήσεις των φυτών όπως αυτ5ές προσδιορίζεται κάθε φορά με βάση τον τύπο του εδάφους, την κλίση, τις καιρικές συνθήκες.

5. Φυτοπροστασία

- Η φυτοπροστασία γίνεται βάση σχεδίου το οποίο στηρίζεται:
  Στην συνδυασμένη εφαρμογή μεθόδων με προτεραιότητα στην εφαρμογή μεθόδων καλλιεργητικών, μηχανικών και βιολογικών.
  Τα χρησιμοποιούμενα φυτοπροστατευτικά προϊόντα θα πρέπει να πληρούν την κείμενη νομοθεσία όσον αφορά την μεταφορά, αποθήκευση, εφαρμογή, διαχείριση των μη χρησιμοποιηθέντων και καταστροφή των μέσων συσκευασίας.
  Η προστασία των καλλιεργειών και η καταπολέμηση των ζιζανίων θα πρέπει να γίνεται με την ελάχιστη χρήση χημικών.
- Ειδικότερα σημεία:
  Οι γεωργοί θα πρέπει να υιοθετούν το σύστημα της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας.
  Η επιλογή του φυτοπροστατευτικού προϊόντος θα γίνεται με βάση τις πληροφορίες που δίδονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
- Οι παραγωγοί υποχρεούνται:
  Χρησιμοποιούν μόνον εγκεκριμένα για την καλλιέργεια φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

Ακολουθούν τις οδηγίες της ετικέτας κατά την εφαρμογή των φυτοπροστατευτικών προϊόντων ή των βιολογικών σκευασμάτων.

Μη χρησιμοποιούν φυτοπροστατευτικά προϊόντα που είναι απαγορευμένα στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Λαμβάνουν υπόψη τους περιορισμούς που υπάρχουν σχετικά με τα υπολείμματα ορισμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων στις χώρες όπου διατίθενται τα προϊόντα τους.

Συμβουλεύονται τους αγοραστές των προϊόντων τους για τυχόν πρόσθετους εμπορικούς περιορισμούς.

Να καταγράφουν τα εξής στοιχεία:

α) αγροτεμάχιο

β) ημερομηνία και ώρα εφαρμογής

γ) στόχος και αιτιολογία εφαρμογής

δ) είδος, συγκέντρωση και συνολική ποσότητα του κάθε φυτοπροστατευτικού προϊόντος (αν έγινε μίγμα) ή άλλου μέσου

ε) όγκος ψεκαστικού υγρού που χρησιμοποιήθηκε

στ) τύπος ψεκαστικού μηχανήματος, είδος μπεκ, πίεση ψεκασμού, μέση ταχύτητα κατά τον ψεκασμό, όνομα του χειριστή του ψεκαστικού μηχανήματος

ζ) χρόνος αναμονής πριν τη συγκομιδή

6. Περιβάλλον – Βιοποικιλότητα

Συντάσσεται σχέδιο διαχείρισης του περιβάλλοντος στο οποίο περιλαμβάνεται ο τρόπος για την εκτίμηση ή τη μέτρηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του συστήματος καθώς και τα προβλεπόμενα μέτρα για την αντιμετώπισή τους.

Στοχος

Το μέτρο αποσκοπεί στην επέκταση της δυνατότητας εφαρμογής της ολοκληρωμένης διαχείρισης, με βάση το πρότυπο AGRO 2, στην καλλιέργεια καπνού και κρίνεται απαραίτητη προκειμένου να ενδυναμωθεί ο περιβαλλοντικός ρόλος της δράσης, μέσω της ορθολογικής διαχείρισης της παραγωγής με στόχο τη μείωση των ενεργειακών εισροών (χημικά λιπάσματα – φυτοφάρμακα) κατά 30% στο σύνολο των αρροτραίων καλλιεργειών, την παροχή εγγυήσεων στους καταναλωτές και την ασφάλεια στο χώρο της εργασίας.

Οι πρόσθετες δεσμεύσεις, αμειψισπορά με ψυχανθές τουλάχιστον στο 20% της επιλέξιμης έκτασης για χλωρά λίπανση, ακαλλιέργητο περιθώριο τουλάχιστον στο 5% της επιλέξιμης έκτασης και χειρονακτική απομάκρυνση ζιζανίων, έχουν σαν στόχο τη βελτίωση της οργανικής ουσίας του εδάφους, την εξοικονόμηση νερού και τη βελτίωση της βιοποικιλότητας.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η δράση θα εφαρμοστεί στις περιοχές καπνοπαραγωγής της χώρας (βλέπε κεφ. 5 του ΠΑΑ)

Η δράση θα εφαρμοσθεί σε περίπου 12.800 ha.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι της δράσης μπορούν να κριθούν καπνοπαραγωγοί, φυσικά και νομικά πρόσωπα οι οποίοι έχουν ενεργοποιήσει, το 2009, εκτατικά δικαιώματα προερχόμενα από τον καπνό στις περιοχές παρέμβασης και εντάσσουν την καλλιέργεια καπνού στο σύστημα της ολοκληρωμένης διαχείρισης με βάση τις κατευθύνσεις και προδιαγραφές του Προτύπου AGRO 2 καθώς επίσης αναλαμβάνουν και τις ακόλουθες πρόσθετες δεσμεύσεις:

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

- *Συνδυασμός αμειψισποράς και ακαλλιέργητου περιθωρίου*

  Αμειψισπορά με ψυχανθή τουλάχιστον στο 20% της επιλέξιμης έκτασης για χλωρά λίπανση, με στόχο το σύνολο της έκτασης να τεθεί σε αμειψισπορά μια φορά τουλάχιστον στην πενταετία. Το ψυχανθές δε συγκομίζεται, ενσωματώνεται την κατάλληλη χρονική περίοδο για να παρέχει το μέγιστο των θρεπτικών και η έκταση αυτή δεν καλλιεργείται με καπνό.

  Όσον αφορά στο ποσοστό έκτασης, στο οποίο καλλιεργούνται ψυχανθή διευκρινίζεται ότι:

  - Στο 20% της έκτασης, στην οποία καλλιεργείται καπνός με το Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης (75% της επιλέξιμης έκτασης) εγκαθίσταται και ενσωματώνεται στο έδαφος χειμερινό ψυχανθές για χλωρά λίπανση, συμπληρωματικά με τον καπνό (στα πλαίσια της Πολλαπλής Συμμόρφωσης και αποτελεί γραμμή βάσης).

  - Στο 20% της επιλέξιμης έκτασης, το οποίο είναι διαφορετικό από την έκταση που καλλιεργείται με καπνό (75% της επιλέξιμης έκτασης), εγκαθίσταται ψυχανθές, το οποίο κόβεται και παραμένει στο έδαφος καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, στα πλαίσια της πρόσθετης δέσμευσης. Η καλλιέργεια των ψυχανθών στην περίπτωση αυτή γίνεται εκ περιτροπής έτσι ώστε στο διάστημα της πενταετίας να ωφεληθεί όλη η επιλέξιμη έκταση.

- Ακαλλιέργητο περιθώριο τουλάχιστον στο 5% της επιλέξιμης έκτασηςκαι το οποίο αφορά στο ακαλλιέργητο περιθώριο πλάτους κατ΄ ελάχιστο ενός μέτρου περιμετρικά της επιλέξιμης έκτασης. Το σύνολο του ακαλλιέργητου

περιθωρίου θα πρέπει να αθροίζει στο 5% της επιλέξιμης έκτασης. Στα πλαίσια της Πολλαπλής Συμμόρφωσης δεν υπάρχει δέσμευση για ακαλλιέργητο περιθώριο μέχρι το τέλος του 2011. Για τα αγροτεμάχια που γειτνιάζουν με υδάτινους όγκους (και μόνο), από 1-1-2012, δεν επιτρέπεται η καλλιέργεια σε απόσταση μικρότερη του ενός μέτρου από τις όχθες τους (δέσμευση Πολλαπλής Συμμόρφωσης). Λόγω του ότι ο καπνός στην Ελλάδα αποτελεί ως επί τω πλείστον εντατική μονοκαλλιέργεια, επιλέχθηκε η πρόσθετη δέσμευση του 5% ακαλλιέργητου περιθωρίου σε όλα τα αγροτεμάχια, επιπλέον της Πολλαπλής Συμμόρφωσης. Τα περιβαλλοντικά οφέλη από το ακαλλιέργητο περιθώριο αφορούν στην αύξηση της βιοποικιλότητας (οικολογικά ενδιαιτήματα ή/και διαδρόμους) καθώς επίσης και στην διατήρηση ή/και δημιουργία γραμμικών αρχιτεκτονικών στοιχείων.

- Χειρονακτική απομάκρυνση ζιζανίων, στο 75% της επιλέξιμης έκτασης που καλλιεργείται με καπνό. Απαγορεύεται κάθε χρήση χημικού ζιζανιοκτόνου.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΥΛΩΝΑ 1

Ο τύπος των δεσμεύσεων της παρούσας δράσης δεν ενισχύεται από τις δράσεις της ΚΟΑ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΣΗΜΕΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ: (Α) ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΚΟΣΤΟΣ, (Β) ΤΟ ΔΙΑΦΥΓΟΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΦΘΕΙΣΑΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ (Γ) ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ

ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Γραμμή βάσης	**Επιπλέον δεσμεύσεις που δημιουργούν προϋποθέσεις ενίσχυσης**	**Συμβολή της δράσης στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων - προτεραιοτήτων**
Η πρακτική καλλιέργεια της συμβατικής παραγωγής με βάση τις απαιτήσεις της πολλαπλής συμμόρφωσης και ειδικότερα: 1. Να εφαρμόζει αμειψισπορά με έναν από τους παρακάτω τρόπους: - *Καλλιέργεια και ενσωμάτωση στο έδαφος χειμερινών ψυχανθών, συμπληρωματικά προς την εαρινή καλλιέργεια, στο 20% της αρόσιμης έκτασης της εκμετάλλευσης, κατ' έτος,* ***ή*** - *Καλλιέργεια ετησίως, τουλάχιστον τριών διαφορετικών (ομάδων) καλλιεργειών στην εκμετάλλευσή του, ή* - Απαλλαγή από την υποχρέωση της αμειψισποράς εφόσον αποδεδειγμένα το έδαφος του αγροτεμαχίου περιέχει 3% κατ' ελάχιστο οργανική ουσία. 2. Για τα αγροτεμάχια που γειτνιάζουν με υδάτινους όγκους, από 1-1-2012, δεν επιτρέπεται η καλλιέργεια σε απόσταση μικρότερη του ενός μέτρου από τις όχθες τους.	• Μετάβαση από το σύστημα της συμβατικής παραγωγής καπνού στο σύστημα της ολοκληρωμένης διαχείρισης μέσω του προτύπου AGRO 2 και • Αμειψισπορά με ψυχανθή, τουλάχιστον στο 20% της επιλέξιμης έκτασης για χλωρά λίπανση, • Χειρονακτική απομάκρυνση ζιζανίων. • Ακαλλιέργητο περιθώριο τουλάχιστον στο 5% της επιλέξιμης έκτασης	Λόγω της ελεγχόμενης και συνεχώς βελτιούμενης διαχείρισης εδάφους, Λίπανσης και φυτοπροστασίας το σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης συμβάλλει: Στην προστασία της δομής και της οργανικής ουσίας του εδάφους Στην ελαχιστοποίηση των πηγών ρύπανσης με χημικά (λιπάσματα – φυτοφάρμακα) των νερών και των εκπομπών οξειδίων του Αζώτου (αέρια θερμοκηπίου) Στην οικονομία νερού (ελεγχόμενη άρδευση) Ο συνδυασμός αμειψισποράς και ακαλλιέργητου περιθωρίου συμβάλλει: • στη βελτίωση της οργανικής ουσίας του εδάφους, • στην εξοικονόμηση νερού και • στη βελτίωση της βιοποικιλότητας Η χειρονακτική απομάκρυνση ζιζανίων συμβάλλει στη βελτίωση της βιοποικιλότητας.

Για τη μετάβαση από το σύστημα της συμβατικής παραγωγής στο σύστημα της ολοκληρωμένης διαχείρισης του προτύπου AGRO 2 τηρούνται οι ακόλουθες δεσμεύσεις:

Στάδιο 1: Προετοιμασία

I. Κατανομή αρμοδιοτήτων και συνεργασία με εξειδικευμένο σύμβουλο για εκπόνηση της μελέτης, ανάπτυξης και υποστήριξης της εφαρμογής του συστήματος Ολοκληρωμένη Φυτοπροστατευτική Διαχείριση (ΟΦΔ) καλλιεργειών, σύμφωνα με τα πρότυπα AGRO 2.1 / AGRO 2.2.
II. Σύνταξη ιδιωτικού συμφωνητικού, μεταξύ του φορέα υλοποίησης και των παραγωγών – μελών της για τη δέσμευσή τους ως προς την υιοθέτηση συστήματος ΟΦΔ .
III. Ενημέρωση – αρχική εκπαίδευση προσωπικού και παραγωγών για το σύστημα (AGRO 2.1 / AGRO 2.2) και των απαιτήσεών του από εξειδικευμένο σύμβουλο.
IV. Διαγνωστική μελέτη των διαδικασιών με έμφαση στην υφιστάμενη κατάσταση και τις αποκλίσεις του φορέα από το πρότυπο. Απόδοση προτάσεων εκ μέρους των συμβούλων προς τον φορέα για μελέτη, συζήτηση, προσαρμογή.
V. Καθορισμός και κοινοποίηση της «Πολίτικής της Εκμετάλλευσης».
VI. Ενημέρωση διοίκησης και προσωπικού.

Στάδιο 2: Προγραμματισμός

I. Καταγραφές (ακριβής αριθμός παραγωγών, δημιουργία βάσης δεδομένων συσχέτισης αγροτεμαχίων και ενεργειών – ευρημάτων).
II. Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης ως προς τις απαιτήσεις των προτύπων (σύνταξη και αξιολόγηση ειδικού ερωτηματολογίου, interviews, παρατηρήσεις και μετρήσεις, μελέτη υπαρχόντων ευρημάτων).
III. Καθορισμός και αξιολόγηση περιβαλλοντικών θεμάτων.
IV. Καθορισμός και υιοθέτηση νομικών και άλλων απαιτήσεων.
V. Καθορισμός τεκμηριωμένων και μετρήσιμων σκοπών και στόχων.
VI. Πρόγραμμα βελτίωσης για επίτευξη σκοπών – στόχων.

Στάδιο 3: Εκτέλεση

I. Σύνταξη και τεκμηρίωση σχεδίων διαχείρισης.
II. Σύνταξη φόρμας οδηγιών
III. Τεκμηρίωση, τελική μορφοποίηση τυποποίηση και έλεγχος όλων των εγγράφων.
IV. Σύνταξη εγχειριδίου ΟΦΔ.
V. Προσχεδιασμός και ανάπτυξη συστήματος μέτρησης προδιαγραφών και ιχνηλασιμότητας.
VI. Ανάπτυξη συστήματος επικοινωνίας ειδικά για την ΟΦΔ.
VII. Υιοθέτηση συστήματος Πρόληψης – Αντιμετώπιση κρίσεων.
VIII. Προσδιορισμός απαιτήσεων για εκπαίδευση – επιμόρφωση. Καθορισμός προγράμματος εκπαίδευσης.

IX. Εφαρμογή προγράμματος εκπαίδευσης – κατάρτισης εμπλεκομένων στο σύστημα.
X. Αναλύσεις φυτικών υπολειμμάτων.

Στάδιο 4: Έλεγχος

I. Εγκατάσταση συστήματος παρακολούθησης και μετρήσεων.
II. Έκδοση οδηγιών – εντύπων – Τήρηση αρχείων.
III. Καθορισμός συστήματος εσωτερικών επιθεωρήσεων.
IV. Εγκατάσταση διαδικασιών μη συμμορφώσεων.
V. Έλεγχος τελικού προϊόντος (αναλύσεις υπολειμμάτων).
VI. Διορθωτικές ενέργειες (τροποποιήσεις, βελτιώσεις).
VII. Τελικές αξιολογήσεις από το σύμβουλο ικανότητας εφαρμογής και λειτουργίας σύμφωνα με το πρότυπο.
VIII. Έκθεση προς τη Διοίκηση.

Στάδιο 5: Ανασκόπηση

I. Ανασκόπηση του συστήματος.
II. Προετοιμασία διαδικασιών για πιστοποίηση.
III. Επιβεβαίωση αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος.
IV. Σύνταξη φακέλου αίτησης προς τον πιστοποιητικό φορέα.
V. Αίτηση για πιστοποίηση.

Στάδιο 6: Πιστοποίηση

I. Επιθεώρηση από αρμόδιο πιστοποιητικό φορέα
II. Έκδοση πιστοποιητικού.

Στάδιο 7: Συνεχής Βελτίωση

I. Προγραμματισμός και έναρξη υλοποίησης των μέτρων που θα εξασφαλίσουν την συνεχή βελτίωση, ενέργεια που απαιτείται για τη διατήρηση της πιστοποίησης.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ - ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ

Λόγω της ελεγχόμενης και συνεχώς βελτιούμενης διαχείρισης εδάφους, λίπανσης και φυτοπροστασίας σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης, συμβάλλει

Στην προστασία της δομής και της οργανικής ουσίας του εδάφους

Στην ελαχιστοποίηση των πηγών ρύπανσης με χημικά (λιπάσματα – φυτοφάρμακα) των νερών και των εκπομπών οξειδίων του Αζώτου (αέρια θερμοκηπίου)

Στην οικονομία νερού (ελεγχόμενη άρδευση)

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Ο συνδυασμός αμειψισποράς και ακαλλιέργητου περιθωρίου συμβάλλει:

- στη βελτίωση της οργανικής ουσίας του εδάφους,
- στην εξοικονόμηση νερού και
- στη βελτίωση της βιοποικιλότητας

Η χειρονακτική απομάκρυνση ζιζανίων συμβάλλει στη βελτίωση της βιοποικιλότητας και στην εξάλειψη των χημικών εισροών (ζιζανιοκτόνα).

ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ[38]

ΣΥΣΤΗΜΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη το πρόσθετο κόστος που συνεπάγονται οι επιπλέον δεσμεύσεις και αφορούν

Δαπάνες παροχής υπηρεσιών ειδικών για τη σύνταξη και παρακολούθηση των σχεδίων, την πιστοποίηση, την κατάρτιση.

Δαπάνες αγοράς ειδικού εξοπλισμού, όπως παγίδες, πεχάμετρο, αγωγιμόμετρο, πενετρόμετρο, στερεοσκόπιο

Δαπάνες Αναλύσεων εδάφους, νερού, φυλλοδιαγνωστικής, υπολειμμάτων

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Συνδυασμός αμειψισποράς και ακαλλιέργητου περιθωρίου

Για τον υπολογισμό του ύψους ενίσχυσης λαμβάνονται υπόψη:

Η απώλεια εισοδήματος από το ακαλλιέργητο περιθώριο στο 5% της επιλέξιμης έκτασης και

Η απώλεια εισοδήματος από την καλλιέργεια των ψυχανθών στο 20% της επιλέξιμης έκτασης, για να χρησιμοποιηθεί για χλωρά λίπανση και να μην καλλιεργηθεί με καπνά.

Χειρονακτική απομάκρυνση ζιζανίων

Το πρόσθετο κόστος για τη χειρονακτική διαχείριση των ζιζανίων

[38] Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την καταλληλότητα της μεθοδολογίας και την ακρίβεια των στοιχείων και των υπολογισμών του ύψους ενίσχυσης περιλαμβάνονται στην επικαιροποιημένη μελέτη του ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του άρθρου 48 του Καν. 1974/06 ,όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και παρατίθεται στο παράρτημα 5 του προγράμματος.

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το ύψος ενίσχυσης ορίζεται σε **936€**/Ha ετησίως**.**

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214 2.3	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	45.720.000	14.799.799	60.519.799	0	60.519.799
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

Υπομέτρο 3 : Ειδικές Δράσεις για τη Διατήρηση της Βιοποικιλότητας

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214 ΥΠΟΜΕΤΡΟ 3	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	54.940.000	17.784.360	72.724.360	3.000.000	75.724.360
%	75,55%	24,45%	96,04%	4%	100%

Το υπομέτρο περιλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις :

Δράση 3.1. : Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων

Δράση 3.2. : Διατήρηση εκτατικών καλλιεγειών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση

Δράση 3.3. : Προώθηση γεωργικών πρακτικών για την προστασία της άγριας ζωής

Δράση 3.4. : Διατήρηση γενετικών πόρων στην κτηνοτροφία

Δράση 3.5. : Προστασία Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου

Δράση3.6. :Μακροχρόνια παύση της εκμετάλλευσης γεωργικών γαιών.

Δράση 3.1 : Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (iv) και 39 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 27 και σημείο 5.3.2.1.4 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

214

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Υπηρεσία Εφαρμογής ορίζεται η Διεύθυνση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συνεπικουρούμενη σε ειδικά θέματα αρμοδιότητάς τους από τη Διεύθυνση Εισροών Ζωικής Παραγωγής και τα Κέντρα Γενετικής Βελτίωσης Ζώων.

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Χαρακτηριστικό στοιχείο της πλούσιας βιοποικιλότητας της χώρας μας αποτελούν οι αυτόχθονες φυλές αγροτικών ζώων, οι οποίες κινδυνεύουν με εξαφάνιση (εγκατάλειψη ή αντικατάσταση με εντατικής μορφής παραγωγικά ζώα), κυρίως λόγω της εκτατικής τους μορφής και των μικρών τους αποδόσεων.

Για την αντιστροφή αυτής της τάσης απαραίτητη προϋπόθεση είναι η αντιστάθμιση των μειωμένων εισοδημάτων.

Η δράση αποτελεί συνέχεια της αντίστοιχης του μέτρου 3.7 του Ε.Π.Α.Α.

ΣΤΟΧΟΣ

Η Δράση αποσκοπεί στη στήριξη των γεωργών, προκειμένου να διατηρήσουν ή και να αυξήσουν τον αριθμό των απειλούμενων από εγκατάλειψη αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων μέχρι ένα ελάχιστο αποδεκτό αριθμό ασφάλειας με στόχο:

Τη διατήρηση της βιοποικιλότητας των αυτοχθόνων αγροτικών ζώων που κινδυνεύουν με εξαφάνιση.

Τη διατήρηση των παραδοσιακών εκτατικών συστημάτων εκτροφής.

Στην επίτευξη του στόχου θα συμβάλει η ενίσχυση τόσο των αρσενικών αναπαραγωγών ζώων όσο και των θηλυκών αναπαραγωγών ζώων καθώς και η δράση «Διατήρηση γενετικών πόρων στην κτηνοτροφία».

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Γεωγραφικό πεδίο: Όλη η χώρα

Τομείς παρέμβασης: Οι φυλές των ζώων ανά περιοχή όπως εμφανίζονται στον πίνακα (κατάλογος επιλέξιμων φυλών) του παραρτήματος, όπως αυτός αναθεωρείται και εμπλουτίζεται κάθε φορά.

Η δράση θα εφαρμοσθεί σε 15.000 ΜΜΖ.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι της δράσης μπορούν να κριθούν αγρότες φυσικά και νομικά πρόσωπα κάτοχοι επιλέξιμων απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων εφόσον :

Εκτρέφουν τουλάχιστον (1) ένα καθαρόαιμο θηλυκό ζώο αναπαραγωγής που μπορεί να διατεθεί για αναπαραγωγή. Στο πρόγραμμα εντάσσονται και αρσενικά ζώα αναπαραγωγής προκειμένου να διατηρηθεί η καθαρότητα της φυλής στους τομείς βοοτροφίας, αιγοπροβατοτροφίας και χοιροτροφίας εφόσον πληρούν την αναλογία ένα (1) αρσενικό έναντι δεκαπέντε (15) θηλυκών ζώων αναπαραγωγής. Στα ιπποειδή ενισχύονται τόσο τα θηλυκά αναπαραγωγά ζώα όσο και τα αρσενικά αναπαραγωγά ζώα.

Έχουν καταχωρημένα τα επιλέξιμα ζώα σε γενεαλογικό μητρώο, το οποίο να τηρείται σύμφωνα με τους ζωοτεχνικούς κοινοτικούς κανόνες.

Για κάθε μεταβολή ενημερώνουν το αρμόδιο Κέντρο Γενετικής Βελτίωσης και να εφαρμόζουν τις οδηγίες του.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΦΥΛΩΝ ΠΟΥ ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΥΝ ΝΑ ΑΠΟΛΕΣΘΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΘΗΛΥΚΩΝ ΖΩΩΝ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΤΙΣ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ.

Πηγή : Κέντρα Γενετικής Βελτίωσης Ζώων (Κ.Γ.Β.Ζ.)

Είδος ζώου	**Φυλή**	**Περιοχή κατανομής**	**Αριθμός θηλυκών ζώων**	**Γενεαλογικά Βιβλία ΚΓΒΖ**
Βοοειδή	Κατερίνης	Θεσσαλία, Κεντρ. Μακεδονία	238	Καρδίτσας
	Ελληνικός Βούβαλος	Υγρότοποι σε όλη την Ελλάδα	2.662	Σύνολο
	Ελληνική Βραχυκερατική	Όλη η Ελλάδα	3.994	Σύνολο
	Τήνου	Κυκλάδες	-	Αθήνας
	Κέας	Κυκλάδες	-	Αθήνας
	Συκιάς	Χαλκιδική	-	Θεσ/νίκης
Πρόβατα	Κατσικά	Ήπειρος	1.980	Ιωαννίνων
	Ζακύνθου	Ζάκυνθος	860	Αθήνας

Είδος ζώου	**Φυλή**	**Περιοχή κατανομής**	**Αριθμός θηλυκών ζώων**	**Γενεαλογικά Βιβλία ΚΓΒΖ**
	Φλώρινας Πελαγονίας	Όλη η Μακεδονία	136	Θεσ/κης
	Σαρακατσάνικο	Όλη η Ελλάδα	1.190	Καρδίτσας, Ιωαννίνων, Δράμας
	Γλώσσας Σκοπέλου	Μαγνησία, Β. Σποράδες, Λάρισα	3.165	Καρδίτσας
	Κύμης	Εύβοια	904	Αθήνας
	Αγρινίου	Αιτωλ/νία, Άρτα	1.242	Αθήνας
	Θράκης	Θράκη	-	Δράμας
	Καλαρρύτικο	Ήπειρος, Θεσσαλία, Αιτ/νία	5.714	Καρδίτσας, Ιωαννίνων, Αθήνα
	Πηλίου	Μαγνησία, Λάρισα	2.591	Καρδίτσας
	Καταφυγίου	Δ. και Κ. Μακεδονία	-	Θεσ/νίκης
	Ρουμλουκίου	Δ. και Κ. Μακεδονία	-	Θεσ/νίκης
	Δράμας	Δράμα	-	Δράμας
	Ικαρίας	Ν. Σάμου	-	Αθήνας
	Λευκίμης	Κέρκυρα	-	Ιωαννίνων
	Άργους	Πελοπόννησος	-	Αθήνας
	Σερρών	Σέρρες	6.523	Θεσ/νίκης
Αίγες	Σκοπέλου	Β. Σποράδες, Μαγνησία, Λάρισα	7.901	Καρδίτσας
Χοίροι	Εγχώριος Ελληνικός	Όλη η Ελλάδα	145	Όλα
Ίπποι	Θεσσαλίας	Θεσσαλία και όμοροι νομοί: Καρδίτσα, Λάρισα, Μαγνησία, Τρίκαλα, Κοζάνη, Γρεβενά, Φθιώτιδα, Ιωάννινα και Ευρυτανία	528	Καρδίτσας
	Σκύρου	Θεσ/κη, Εύβοια, Θεσσαλία, Στ. Ελλάδα, Κέρκυρα	121	Όλα
	Μεσσαρά	Κρήτη, Πελοπόννησος,	171	Αθήνας
	Πηνείας	Ζάκυνθος, Πελοπόννησος, Αιτωλ/νία, Αττική	80	Αθήνας
	Πίνδου	Ήπειρος, Μακεδονία, Θεσσαλία και Στερεά Ελλάδα	2.691	Όλα
	Ηλείας	Ζάκυνθος, Πελοπόννησος, Αιτωλοακαρνανία, Αττική	-	Αθήνας

Σημείωση : Οι φυλές στις οποίες δεν αναφέρεται ο αριθμός των θηλυκών ζώων, διαθέτουν πολύ μικρό αριθμό ζώων που δεν είναι εγγεγραμμένα στα γενεαλογικά βιβλία.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΥΛΩΝΑ 1

Βάσει του Καν. (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου, καταβάλλεται στήριξη υπό τη μορφή πρόσθετης ενίσχυσης σε γεωργούς ορεινών και μειονεκτικών περιοχών οι οποίοι διατηρούν αιγοπρόβατα, για τα έτη 2010, 2011 και 2012.

Για την αποφυγή επικάλυψης μεταξύ πρώτου και δεύτερου πυλώνα, δεν είναι δικαιούχοι της πρόσθετης ενίσχυσης αιγοπροβάτων κατά τα έτη 2010, 2011 και 2012 όσοι γεωργοί συγχρηματοδοτούνται για τις ίδιες δράσεις και για το ίδιο έτος ενίσχυσης στο πλαίσιο του Μέτρου 214, Δράση 3.1 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΣΗΜΕΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ: (Α) ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΚΟΣΤΟΣ, (Β) ΤΟ ΔΙΑΦΥΓΟΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΦΘΕΙΣΑΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ (Γ) ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ

ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

1. **Γραμμή βάσης**

   Οι βελτιωμένες και εντατικά εκτρεφόμενες φυλές αγροτικών ζώων.

2. **Δεσμεύσεις πάνω από τη γραμμή βάσης που δικαιολογούν ενίσχυση.**

   Η μη αντικατάσταση των τοπικών φυλών με βελτιωμένες φυλές αλλά η διατήρηση και όπου αυτό είναι δυνατόν η αύξηση του αριθμού των θηλυκών.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ – ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ

Η διάσωση των τοπικών φυλών θα συμβάλλει:

- Στη συνολική μείωση των πιέσεων που δέχονται όλοι οι πόροι του περιβάλλοντος λόγω της εκτατικής τους μορφής.
- Στη διατήρηση των γενετικών πόρων (βιοποικιλότητα)

ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ[39]

[39] Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την καταλληλότητα της μεθοδολογίας και την ακρίβεια των στοιχείων και των υπολογισμών του ύψους ενίσχυσης περιλαμβάνονται στη μελέτη του ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του άρθρου 48 του Καν. 1974/06 ,όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και παρατίθεται στο παράρτημα 5Α του προγράμματος.

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης λαμβάνονται υπόψη η απώλεια εισοδήματος και το πρόσθετο κόστος ανά ΜΜΖ διατηρούμενης τοπικής φυλής.

Ειδικότερα:

Ο βασικός λόγος του κινδύνου εξαφάνισης των τοπικών φυλών είναι οι μικρές τους αποδόσεις σε σχέση με τις βελτιωμένες και εντατικά εκτρεφόμενες φυλές και το υψηλό κόστος διατήρησής τους και κατά συνέπεια απώλεια εισοδήματος και πρόσθετο κόστος αντίστοιχα.

Η απώλεια εισοδήματος υπολογίζεται από τη μεταβολή του μέσου Ακαθάριστου κέρδους[40] των απειλούμενων φυλών σε σχέση με το μέσο ακαθάριστο κέρδος των αντίστοιχων βελτιωμένων φυλών.

Ανάλυση παραμέτρων που συμμετέχουν στον υπολογισμό της ενίσχυσης

Ποσά ΕΥΡΩ/ΜΜΖ/ετησίως

Είδος ζώου	**Απώλεια εισοδήματος παραγωγικών ζώων**		**Πρόσθετο κόστος εκτροφής μη παραγωγικών ζώων**	**Σύνολο**
	Διαφεύγον εισόδημα λόγω μειωμένων αποδόσεων	**Διαφεύγον εισόδημα από απώλεια κοινοτικών ενισχύσεων**		
1	2	3	4	5=2+3+4
Βοοειδή	112,0	200,0	23,0	335,0
Πρόβατα	198,0	-	23,0	221,0
Αίγες	171,0	-	23,0	194,0
Χοίροι	196,0	-	23,0	219,0
Ιπποειδή	-	-	350,0	350,0

Διευκρινήσεις – Τεκμηρίωση παραμέτρων

α. Για τους υπολογισμούς:

[40] Ακαθάριστο κέρδος: Η ακαθάριστη αξία της παραγωγής αφού αφαιρεθούν οι μεταβλητές δαπάνες (δαπάνες ζωοτροφών, κτηνιατρικών φαρμάκων κλπ).

- Σαν παραγωγικά ζώα ελήφθησαν μόνο τα θηλυκά βοοειδή, αιγοπρόβατα και χοίροι και
- Σαν μη παραγωγικά τα αρσενικά βοοειδή, αιγοπρόβατα και χοίροι που είναι απαραίτητα σε μια κανονική εκτροφή (1 αρσενικό ανά 15 θηλυκά) καθώς επίσης το σύνολο των ιπποειδών (αρσενικά και θηλυκά).

β. Η απώλεια εισοδήματος και το πρόσθετο κόστος παραγωγικών και μη παραγωγικών ζώων εμφανίζεται στον ανωτέρω πίνακα και τεκμηριώνεται στη μελέτη του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

γ. Το διαφυγόν εισόδημα από την απώλεια κοινοτικών ενισχύσεων στα βοοειδή αφορά ενισχύσεις που χορηγούνται στο πλαίσιο του άρθρου 69 του Καν. 73/2009 σε βελτιωμένες φυλές ενώ αποκλείονται οι αυτόχθονες (τοπικές) δοθέντος ότι δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας.

- **Συνολικό ύψος ποιοτικού παρακρατήματος και εφαρμογή άρθρου 69 του Κανονισμού (ΕΚ) 73/2009του Συμβουλίου στη χώρα μας**

  Το συνολικό ποσό του ποιοτικού παρακρατήματος, που μπορεί να διατεθεί στο πλαίσιο του άρθρου 69 του Κανονισμού (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου στον τομέα του βοείου κρέατος στην Ελλάδα ανέρχεται σε 8,8 εκατομ. Ευρώ. Προτάθηκε από την υπηρεσία μας να χορηγηθεί σε εν δυνάμει βιώσιμες εκμεταλλεύσεις οι οποίες παράγουν καλής ποιότητας σφάγια ταύρων. Στόχος του εν λόγω τρόπου χορήγησης της ενίσχυσης είναι η παραγωγή μοσχαριών καλύτερης ποιότητας τα οποία σήμερα είναι σε μεγάλο βαθμό υποβαθμισμένα και δίνουν πολύ μικρό βάρος σφάγιου. Επίσης με τη χορήγηση σε μονάδες με ένα ελάχιστο μέγεθος (15 γεννήσεις ετησίως με στόχο τις 20 γεννήσεις ετησίως), προωθείται η δημιουργία οργανωμένων μονάδων με καλή διαχείριση και αναβαθμισμένο ζωικό κεφάλαιο. Οι βοοτροφικές μονάδες αναμένεται να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους και την βιωσιμότητά τους.

- **Ανάλυση όρων επιλεξιμότητας σφαγίων ταύρων**

  Για το 2006 οι δικαιούχοι θα πρέπει να είχαν 15 γεννήσεις μοσχαριών (αρσενικών και θηλυκών) στην εκμετάλλευση ετησίως, ελάχιστο βάρος σφαγίου ταύρου 240 κιλά**,** ποιότητα σφαγίου R και πάνω και λίπος σφάγιου κατηγορία 3 και κάτω, βάσει της κοινοτικής κλίμακας ταξινόμησης SEUROP. Η ενίσχυση αφορούσε αποκλειστικά τους παραγόμενους από τις παραπάνω εκμεταλλεύσεις ταύρους δηλαδή ταύρους που γεννήθηκαν στις εκμ/σεις ή που θεωρούνται ότι γεννήθηκαν (αγοράσθηκαν με τις μητέρες τους) και παχύνθηκαν στην εκμετάλλευση. Τελικά λόγω του περιορισμένου αριθμού επιλέξιμων ταύρων (17.800) χορηγήθηκαν 450 Ευρώ ανά επιλέξιμο σφάγιο ταύρου ανεξάρτητα αριθμού γεννήσεων μοσχαριών.

Για το 2007 οι δικαιούχοι θα πρέπει να έχουν επίσης 15 γεννήσεις μοσχαριών (αρσενικών και θηλυκών) στην εκμετάλλευση, ελάχιστο βάρος σφάγιου ταύρου 250 κιλά, ποιότητα σφάγιου R και πάνω και λίπος σφάγιου κατηγορία 3 και κάτω βάσει της κοινοτικής κλίμακας ταξινόμησης SEUROP. Για τα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους ισχύουν 10 γεννήσεις ελάχιστο βάρος σφάγιου ταύρου 220 κιλά, ποιότητα σφάγιου R- και πάνω και λίπος σφάγιου κατηγορία 3 και κάτω της κοινοτικής κλίμακας ταξινόμησης SEUROP. Η ενίσχυση αφορά τους παραγόμενους από τις παραπάνω εκμεταλλεύσεις ταύρους (έχουν γεννηθεί στις εκμ/σεις ή αγοράσθηκαν με τις μητέρες τους). Το ύψος ενίσχυσης θα οριστεί βάσει του συνολικού αριθμού επιλέξιμων ταύρων και του συνολικά διαθέσιμου ποσού των 8,8 εκατ. Ευρώ.

Για το 2008 οι όροι χορήγησης είναι ίδιοι με αυτούς του 2007 με εξαίρεση ότι δικαιούχοι για τα σφάγια καλής ποιότητας ταύρων μπορεί να είναι και οι παχυντές των επιλέξιμων ζώων εφόσον ο αρχικός δικαιούχος παραχωρεί στον παχυντή, το δικαίωμά του στην ενίσχυση δεδομένου ότι πολλοί παραγωγοί πωλούν τα μοσχάρια τους για περαιτέρω πάχυνση στους παχυντές.

- **Αποκλεισμός ταύρων απειλούμενων αυτόχθονων φυλών από την ενίσχυση σφάγιων ταύρων του**

Οι κτηνοτρόφοι, που συμμετέχουν στο πρόγραμμα διατήρησης αυτόχθονων φυλών δεν είναι δυνατόν να πληρούν τους όρους επιλεξιμότητας για το ποιοτικό παρακράτημα του άρθρου 69 του Καν. (ΕΚ) 73/2009 με δεδομένο το γενετικό δυναμικό του ζωικού τους κεφαλαίου. Τα σφάγια ταύρων των φυλών Κατερίνης και Βραχυκερατικής οι οποίες ανήκουν στις απειλούμενες αυτόχθονες φυλές δεν ξεπερνούν τα 150 κιλά και επομένως αποκλείονται από την εν λόγω ενίσχυση.

Μετά από μια περίοδο προσαρμογής και βελτίωσης των μονάδων εκτιμούμε ότι το ποσό ανά σφάγιο ταύρου θα είναι περί τα 200 Ευρώ ανά σφάγιο ταύρου.

Στο πλαίσιο της δράσης 214 του ΠΑΑ όπως είναι προφανές στον υπολογισμό του ύψους ενίσχυσης για τα βοοειδή (135 Ευρώ ανά ΜΜΖ), δε λήφθηκε υπόψη η μεγάλη διαφορά σφάγιων των αυτόχθονων φυλών και των βελτιωμένων φυλών βοοειδών η οποία κυμαίνεται στα 100 κιλά και περισσότερο καθώς και το ποσό ενίσχυσης που χορηγείται στο πλαίσιο του άρθρου 69 του Καν. (ΕΚ) 73/2009και αφορά βοοειδή τα οποία είναι βαριά και γενικά ζώα με βελτιωμένο γενετικό υλικό.

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Είδος ζώων	**ΕΥΡΩ/ΜΜΖ ετησίως**
Βοοειδή	335
Πρόβατα	221
Αίγες	194
Χοίροι	219
Ιπποειδή	350

Δεν ενισχύονται:

Βοοειδή και ιπποειδή ηλικίας μικρότερης των 6 μηνών

Αιγοπρόβατα ηλικίας μικρότερης του έτους

Μη αναπαραγωγά ζώα ανεξαρτήτως ηλικίας και είδους.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η νομική βάση για τη συνέχιση εφαρμογής αποτελεί το άρθρο 3 του Καν. 1320/06 της Επιτροπής.

Δικαιούχοι του μέτρου θεωρούνται και οι αντίστοιχοι δικαιούχοι του μέτρου 3.7 «Πρόγραμμα απειλούμενων με εγκατάλειψη φυλών αγροτικών ζώων».

Για τους δικαιούχους αυτούς (παλαιοί δικαιούχοι) ισχύουν οι γενικές μεταβατικές διατάξεις του μέτρου.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214 3.1	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	20.072.000	6.497.410	26.569.410	0	26.569.410
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

Δράση 3.2: Διατήρηση Εκτατικών καλλιεργειών που κινδυνεύουν από Γενετική Διάβρωση

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (iv) και 39 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 27 και σημείο 5.3.2.1.4 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

214

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Υπηρεσία Εφαρμογής ορίζεται η Διεύθυνση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συνεπικουρούμενη σε ειδικά θέματα αρμοδιότητάς της από τη Διεύθυνση Εισροών Φυτικής Παραγωγής.

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Οι φυτογενετικοί πόροι στην Ελλάδα είναι ανάλογοι με το πλούσιο φυσικό της περιβάλλον και τη μακρά γεωργική της ιστορία. Λαμβάνοντας υπόψη το μικρό της μέγεθος, η Ελλάδα θεωρείται μία από τις πλουσιότερες χώρες φυσικής βλάστησης και αγρίων συγγενικών ειδών καλλιεργητικών φυτών (CWRs) στην Ευρώπη. Οι ντόπιες ποικιλίες καταλάμβαναν κυρίαρχη θέση μέχρι πριν από κάποιες δεκαετίες στην χώρα μας, συνδράμοντας καθοριστικά στο παραγόμενο προϊόν της ελληνικής γεωργίας.

Όμως με την έλευση της σύγχρονης γεωργίας που είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες της αγοράς, η Ελλάδα υπέστη δραματικές απώλειες στο καλλιεργούμενο γενετικό υλικό της, το οποίο εκτοπίστηκε από ανώτερες σύγχρονες ποικιλίες που παρήχθησαν από τα τοπικά Ινστιτούτα Βελτίωσης ή εισήχθησαν από το εξωτερικό. Η διάβρωση ήταν ιδιαίτερα έντονη και ταχεία στα καλλιεργούμενα σιτηρά, όπου οι τοπικοί πληθυσμοί και ποικιλίες που καλλιεργούνται σήμερα μόλις και φθάνουν το 1% της συνολικής έκτασης. Μία ανάλογη τάση, αλλά με 15ετή – 20ετή καθυστέρηση σε σύγκριση με αυτήν των σιτηρών, αρχίζει να διαφαίνεται πλέον και για τις καλλιέργειες λαχανικών, όπου τα τελευταία χρόνια οι τοπικές ποικιλίες εκτοπίζονται ραγδαία ακόμη και από τα περιβόλια των αγροτικών νοικοκυριών. Οι παραδοσιακές ποικιλίες συνεχίζουν να χρησιμοποιούνται στην καλλιέργεια πολλών οπωροφόρων δένδρων (ελιά, μηλιά, κερασιά, βερικοκιά, αχλαδιά, φιστικιά) και στο αμπέλι. Ωστόσο, ο αριθμός των ποικιλιών που χρησιμοποιούταν σε μεγάλη κλίμακα έχει μειωθεί σημαντικά. Με βάση τα παραπάνω είναι αναγκαίο να περιλαμβάνονται στο Μέτρο για προληπτικούς λόγους και τοπικές ποικιλίες που αυτή τη στιγμή δεν αντιμετωπίζουν άμεσο ενδεχόμενο να χαθούν αλλά βρίσκονται σε πρόδρομο στάδιο απώλειας. Αυτή η επιλογή σχετίζεται με τη γενική τάση εγκατάλειψης των παραδοσιακών

καλλιεργειών που σημαίνει ότι υπάρχει η περίπτωση σε μερικά χρόνια να μειωθεί σημαντικά η έκταση καλλιέργειάς τους ή ακόμα και να μηδενιστεί.

Η παρέμβαση είναι συνέχεια αντίστοιχης που εφαρμόσθηκε στο πλαίσιο του μέτρου 3.8 του ΕΠΑΑ 2000-2006.

ΣΤΟΧΟΣ

Σκοπός της Δράσης είναι η διατήρηση εκτατικών τοπικών καλλιεργειών που κινδυνεύουν από Γενετική Διάβρωση.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Γεωγραφικό πεδίο: Όλη η χώρα

Τομείς παρέμβασης (κατάλογος επιλέξιμων ειδών και ποικιλιών)

Τα είδη και ποικιλίες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο απειλούμενων με γενετική διάβρωση, όπως ισχύει κάθε φορά

Η Δράση θα περιλαμβάνει τις ενέργειες :

1. Καλλιέργεια ετήσιων και πολυετών φυτών
2. Διατήρηση ντόπιων ειδών πολυετών καλλιεργειών που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των απειλούμενων με γενετική διάβρωση
3. Αναπαραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού από τα καλλιεργούμενα φυτά, ετήσια και πολυετή είδη και ποικιλίες.

Η δράση θα εφαρμοσθεί σε 4.380 ha.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι των ενισχύσεων μπορούν να κριθούν αγρότες φυσικά και νομικά πρόσωπα καλλιεργητές ποικιλιών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση, εφόσον

καλλιεργούν το απειλούμενο είδος ή ποικιλία που επιλέγουν και προσιδιάζει στις τοπικές συνθήκες σύμφωνα με τις οδηγίες των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

διαθέτουν εάν αυτό του ζητηθεί, στην αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μέρος του παραγόμενου γενετικού υλικού.

τηρούν αρχεία καλλιέργειας σύμφωνα με τις υποδείξεις των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΥΛΩΝΑ 1

Ο τύπος των δεσμεύσεων της παρούσας δράσης δεν ενισχύεται από τις δράσεις της ΚΟΑ.

Στο Παράρτημα 11 του ΠΑΑ επισυνάπτεται σε πίνακα ο κατάλογος με τις Τοπικές Ποικιλίες που περιλαμβάνονται στον Εθνικό Κατάλογο, καθώς ο κατάλογος με τις Τοπικές Ποικιλίες που δεν περιλαμβάνονται στον Εθνικό Κατάλογο και είναι αποτέλεσμα της Ομάδας Εργασίας Τοπικών Ποικιλιών, η οποία συστάθηκε με την υπ΄αριθμ. 28065/3-4-2009 απόφαση.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΣΗΜΕΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ: (Α) ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΚΟΣΤΟΣ, (Β) ΤΟ ΔΙΑΦΥΓΟΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΦΘΕΙΣΑΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ (Γ) ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ

ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

1. **Γραμμή βάσης**
   Οι εντατικά καλλιεργούμενες και παραγωγικότερες ποικιλίες και είδη.
2. **Δεσμεύσεις πάνω από τη γραμμή βάσης που δικαιολογούν ενίσχυση**
   Η ένταξη σε πεντετές προγραμματισμό της καλλιέργειας και διατήρησης τουλάχιστον μίας από τις ποικιλίες ή είδος που κινδυνεύει.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ – ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ

Η διάσωση των τοπικών ειδών και ποικιλιών θα συμβάλει

Λόγω της εντατικής τους μορφής στη μείωση των πιέσεων που δέχεται το έδαφος, το νερό και ο αέρας

Στη διατήρηση των γενετικών πόρων.

ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ[41]

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης λαμβάνονται υπόψη η απώλεια εισοδήματος και το πρόσθετο κόστος. Ειδικότερα:

Ο βασικός λόγος του κινδύνου εξαφάνισης των τοπικών ειδών και ποικιλιών είναι οι μικρές τους αποδόσεις σε σχέση με άλλα είδη και ποικιλίες εντατικής καλλιέργειας. Για την αντιστροφή της κατάστασης απαιτείται αντιστάθμιση της απώλειας εισοδήματος, η οποία υπολογίζεται από τη μεταβολή του μέσου Τυπικού Ακαθάριστου Κέρδους των απειλούμενων ειδών και ποικιλιών σε σχέση με το μέσο ΤΑΚ χώρας των αντίστοιχων ειδών και ποικιλιών.

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Καλλιέργεια	**ΕΥΡΩ/Ha/ετησίως**
Σιτηρά	270

[41] Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την καταλληλότητα της μεθοδολογίας και την ακρίβεια των στοιχείων και των υπολογισμών του ύψους ενίσχυσης περιλαμβάνονται στη μελέτη του ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του άρθρου 48 του Καν. 1974/06 , όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και παρατίθεται στο παράρτημα 5 του προγράμματος.

Φασόλια	570
Ρεβύθια	290
Φακή	460
Άμπελος	870
Εσπεριδοειδή	870
Ακρόδρυα	870
Κηπευτικά	570
Ελιές	700
φρούτα	870

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η νομική βάση για τη συνέχιση εφαρμογής αποτελεί το άρθρο 3 του Καν. 1320/06 της Επιτροπής.

Δικαιούχοι των ενισχύσεων θεωρούνται και οι δικαιούχοι (παλαιοί δικαιούχοι) που εντάχθηκαν στο πλαίσιο εφαρμογής του μέτρου 3.8 του ΕΠΑΑ.

Για τους δικαιούχους αυτούς ισχύουν οι γενικές μεταβατικές διατάξεις του μέτρου.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214 3.2	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	2.280.000	738.048	3.018.048	0	3.018.048
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

Δράση 3.3: Προώθηση γεωργικών πρακτικών για την προστασία της άγριας ζωής

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (iv) και 39 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 27 και σημείο 5.3.2.1.4 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

214

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Υπηρεσία Εφαρμογής ορίζεται η Διεύθυνση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η συνέχιση της γεωργικής δραστηριότητας ως άμεσα συνδεδεμένης με τη διατήρηση της άγριας ζωής αποτελεί το αντικείμενο του συγκεκριμένου μέτρου. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία όλο και πιο έντονη υποβάθμιση του ρόλου των αγροτικών γαιών ως βιοτόπων για τα είδη της άγριας ζωής. Από τη μία πληθαίνουν αρνητικές για την άγρια ζωή δράσεις όπως οι αποξηράνσεις και η ρύπανση των υγροτόπων, το παράνομο κυνήγι, η εντατικοποίηση της γεωργίας και η αυξημένη χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, η χρήση δηλητηριωδών δολωμάτων, κ.α. και από την άλλη η εγκατάλειψη των μη προσοδοφόρων αγροτικών γαιών και των μειονεκτικών περιοχών από τους γεωργούς.

Αυτό αποβαίνει τελικά σε βάρος της άγριας πανίδας στην οποία συγκαταλέγονται και απειλούμενα ή προστατευόμενα είδη, τα οποία χάνουν τους βιοτόπους που χρησιμοποιούν εδώ και χρόνια κυρίως ως τόπους διατροφής και αναπαραγωγής.

Η ευρωπαϊκή πολιτική για το περιβάλλον μέσω του δικτύου NATURA 2000 διασφαλίζει τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων της άγριας πανίδας και της αυτοφυούς χλωρίδας με βάση συγκεκριμένα μέτρα. Από το 1979, με τις Συμβάσεις της Βέρνης και της Βόννης, αλλά και με τα σημαντικότερα νομοθετήματα για τη φύση, την Οδηγία για τα πτηνά (79/409) και την Οδηγία για τους οικοτόπους (92/43), η Ε.Ε. και τα κράτη μέλη της έχουν αναλάβει διεθνείς δεσμεύσεις για την προστασία των αποδημητικών ειδών, της άγριας ζωής γενικότερα και των φυσικών οικοτόπων στην Ευρώπη.

Οι γεωργικές εκτάσεις αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των βιοτόπων της άγριας ζωής. Οι εκτάσεις αυτές συχνά υποστηρίζουν την άγρια πανίδα προσφέροντας τροφή, χώρους φωλιάσματος ή ακόμα και χώρους κυνηγιού.

Η συνέχιση της γεωργικής δραστηριότητας που είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη διατήρηση της άγριας ζωής και κατ' επέκταση τη διατήρηση της βιοποικιλότητας αποτελεί αντικείμενο του συγκεκριμένου μέτρου.

ΣΤΟΧΟΣ

Η εφαρμογή του συγκεκριμένου μέτρου αποσκοπεί στη διατήρηση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων οι οποίες συντελούν:

Στη διατήρηση και την προστασία της απειλούμενης και σπάνιας άγριας ζωής, της οποίας ο βιότοπος εξαρτάται μερικώς από τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Στην προστασία και διαχείριση της άγριας πανίδας που συνδέεται στενά ή εξαρτάται από τις αγροτικές γαίες και οι πληθυσμοί της έχουν υποστεί σοβαρή μείωση κατά τις τελευταίες δεκαετίες.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Γεωγραφικό Πεδίο Εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε περιοχές που περιλαμβάνουν γεωργικά ενδιαιτήματα απειλούμενων και σπάνιων ειδών άγριας πανίδας. Προτεραιότητα θα δοθεί σε περιπτώσεις που αφορούν είδη που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ και στο παράρτημα ΙΙ της Οδηγίας 92/43 ΕΟΚ. Επίσης θεωρείται σκόπιμο να περιληφθούν όλα τα είδη που συνιστούν τον πανευρωπαϊκό δείκτη πτηνών αγροοικοσυστημάτων (farmland birds indicator).

Τομείς παρέμβασης

Επιλέξιμες περιοχές είναι οι περιοχές που αποτελούν βιοτόπους των ειδών της πανίδας τα οποία αναφέρονται στη συνέχεια,

Η δράση θα εφαρμοσθεί σε 3.000 ha.

Α. Οι βιότοποι της αρκούδας και του τσακαλιού

ΕΝΕΡΓΕΙΑ Ι : Ο Βιότοπος της αρκούδας

Οι βιότοποι της Αρκούδας (Ursus arctos) συναντώνται στις οροσειρές της Ροδόπης και της Πίνδου, σε δύο απομονωμένους πληθυσμιακά πυρήνες, αν και υπάρχει επικοινωνία με πληθυσμούς των όμορων χωρών (Βουλγαρία και Αλβανία). Οι ετήσιες ζημιές σε ζωικό κεφάλαιο και καλλιέργειες κυμαίνονται από 84.000 – 145.000 Ευρώ. Μεγάλο ποσοστό των ζημιών μπορεί να αποδοθεί στην απουσία κατάλληλων προληπτικών μέτρων όπως σκύλοι φύλαξης, περιφράξεις.

Το είδος τελεί υπό καθεστώς ολοκληρωτικής προστασίας.

Οι κυριότερες τροφές της αρκούδας είναι: κεράσια, κορόμηλα, δαμάσκηνα, μήλα, αγριόμηλα, γκόρτσια, αχλάδια, βατόμουρα, σμέουρα, καρποί αγριοτριανταφυλλιάς, φράουλες, κράνα, σταφύλια, φουντούκια, καρύδια, κάστανα, καλαμπόκι, σιτηρά, μηδική, ηλίανθος κ.λπ.

Επιλέξιμες είναι οι γεωργικές εκτάσεις που καλλιεργούνται με καλαμπόκι, ηλίανθο, αμπέλια, δενδρώδεις καλλιέργειες (όπως αχλάδια, μήλα, κεράσια, κορόμηλα, δαμάσκηνα, φουντούκια, καρύδια, κάστανα), κηπευτικά, σιτηρά και μηδική.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΙΙ : Ο Βιότοπος του τσακαλιού

Ο βιότοπος του Τσακαλιού (Canis aureus). Σύμφωνα με στοιχεία του WWF, στην Ελλάδα το τσακάλι απαντάται μόνο σε περιοχές με μεσογειακή βλάστηση και μικρής έκτασης καλλιέργειες καθώς και υγροτόπους και παραποτάμια δάση χαμηλού υψομέτρου και εντοπίζεται πλέον σε επτά απομονωμένες υποπεριοχές. Πρόκειται για έναν ανώτερο καταναλωτή που αποτελεί σημαντικότατο δείκτη υγείας των περιοχών όπου επιβιώνει. Σήμερα, θεωρείται το σπανιότερο είδος της οικογένειας των κυνοειδών στην Ελλάδα και ένα από τα πλέον απειλούμενα άγρια θηλαστικά της χώρας, καθώς οι βασικοί κίνδυνοι για το είδος είναι η ανθρωπογενής θνησιμότητα, ο κατακερματισμός του βιοτόπου (αποξηράνσεις μικρών λιμνών και υγροτόπων, ευθυγράμμιση κοιτών ποταμών, μπαζώματα, εκχερσώσεις, εγκατάλειψη της υπαίθρου, κ.α.), η έλλειψη φυσικής λείας και η αρνητική στάση των κατοίκων της υπαίθρου.

Το είδος χαρακτηρίζεται ως 'είδος κοινοτικού ενδιαφέροντος' σε περιοχές του Δικτύου Φύση 2000 και αναμένεται σύντομα να χαρακτηρισθεί ως 'τρωτό' και απαντάται σε Έβρο, Νέστο – Βιστωνίδα, Σέρρες, Χαλκιδική, Φωκίδα, Πελοπόννησο και Σάμο.

Οι κυριότερες τροφές του τσακαλιού είναι τρωκτικά, έντομα, φρούτα και καρποί, νεκρά ζώα και σε σπάνιες περιπτώσεις μπορεί να επιτεθεί σε αιγοπρόβατα.

Επιλέξιμες είναι οι γεωργικές εκτάσεις που καλλιεργούνται με δενδρώδεις καλλιέργειες (όπως αχλάδια, μήλα, κεράσια, κορόμηλα, δαμάσκηνα, φουντούκια, καρύδια, κάστανα), κηπευτικά και αμπέλι.

Β. Βιότοποι Άγριας Πτηνοπανίδας

Σε αυτή την Ενέργεια εντάσσονται οι βιότοποι πολλών σημαντικών, σπάνιων ή απειλούμενων ειδών ορνιθοπανίδας, εκ των οποίων 23 είδη αναφέρονται και στο παράρτημα Ι της Κ.Ο. 79/409 και αποτελούν είδη προτεραιότητας σε κοινοτικό επίπεδο. Επίσης, οι βιότοποι ειδών των οποίων οι πληθυσμοί έχουν υποστεί σοβαρή μείωση κατά τις τελευταίες δεκαετίες (Sfougaris et al. 1998, Sfougaris and Tsiligiannis 2004, Σφουγγάρης και Τσιλιγιάννης 2004, Merken et al. 2006). Εφαρμόζονται δύο ενέργειες:

1. ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΙΙΙ : Διαχείριση αροτραίων καλλιεργειών

Η ενέργεια αυτή στοχεύει στο να εξασφαλίσουν τροφή τα πτηνά από ασυγκόμιστη παραγωγή.

Περιλαμβάνει αρπακτικά και στρουθιόμορφα είδη, καθώς και είδη που συνιστούν τον πανευρωπαϊκό δείκτη πτηνών αγροοικοσυστημάτων.

Από τα αρπακτικά, κάποια διατρέφονται στη ζώνη των καλλιεργειών με έντομα, μικροθηλαστικά και μικροπούλια που ενδιαιτούν κυρίως στις ζώνες των φυτοφρακτών, ενώ κάποια άλλα ενδιαιτούν σε σανοδοτικά φυτά, σιτηρά και μηδική

που επίσης αποτελούν περιβάλλον ανάπτυξης μικροπανίδας (Sfougaris et al. 1998, Sfougaris and Tsiligiannis 2004, Σφουγγάρης και Τσιλιγιάννης 2004, Merken et al. 2006).

Από τα υπόλοιπα είδη, άλλα φωλιάζουν σε γέρικα δένδρα που βρίσκονται στις παρυφές ή διάσπαρτα εντός της ζώνης των εκτατικών καλλιεργειών, άλλα τρέφονται κυρίως με έντομα που βρίσκουν μέσα στα χωράφια, φωλιάζοντας στη ζώνη των φυτοφρακτών και άλλα φωλιάζουν στην περιοχή, εντός των καλλιεργειών ή στους φυτοφράκτες. Επομένως, η διατήρηση της ζώνης των εκτατικών καλλιεργειών και επιπλέον μιας ακαλλιέργητης ζώνης στις παρυφές των χωραφιών, αλλά και των φυτοφρακτών που βρίσκονται εντός αυτής, αποτελεί ζωτικής σημασίας παράμετρο για όλα τα παραπάνω είδη, αφού συνδέεται άμεσα με την αφθονία της τροφής τους και παράλληλα λειτουργούν ως χώροι φωλιάσματος και αναπαραγωγής (Tucker and Evans 1997, Tucker et al. 1994, Sfougaris et al. 1998, Sfougaris and Tsiligiannis 2004, Σφουγγάρης και Τσιλιγιάννης 2004, Merken et al. 2006).

Ειδικά για το κιρκινέζι, το οποίο θεωρείται είδος προτεραιότητας, παγκοσμίως απειλούμενο με εξαφάνιση, επιλέξιμες θεωρούνται οι καλλιέργειες σιτηρών που είναι το σημαντικότερο ενδιαίτημα του είδους στη Θεσσαλία και τους νομούς Αιτωλοακαρνανίας, Φθιώτιδας, Φωκίδας, Αρκαδίας, Φλώρινας, Ιωαννίνων, Κιλκίς και στη Ν. Λήμνο, ενώ η παρουσία αναπαραγωγικών πληθυσμών κιρκινεζιού συνδέεται και με τη παρουσία παλαιών αγροτικών κτισμάτων στο αγροτικό τοπίο (Tucker and Evans 1997; Ν. Κόρδαρης, Σχεδιασμός περιοχής ειδικής διαχείρισης στη Θεσσαλία για την προστασία του κιρκινεζιού (Falco naumanni), 2003, Sfougaris et al. 2004, Maredis and Sfougaris 2004, Σφουγγάρης και συν. 2005)).

Επίσης, εντάσσεται στο μέτρο και το απειλούμενο είδος Νανόχηνα το οποίο χρησιμοποιεί για τη διατροφή του αγροτικές εκτάσεις στην περιφέρεια των υγροτόπων Έβρου, Ισμαρίδας και Κερκίνης.

Στον Πίνακα που ακολουθεί περιλαμβάνονται αναλυτικά τα είδη που εντάσσονται στην Ενέργεια ΙΙΙ, καθώς και οι καλλιέργειες που θεωρούνται επιλέξιμες.

Κοινό Όνομα	**Λατινική Ονομασία**	**Επιλέξιμες Καλλιέργειες**
ΑΡΠΑΚΤΙΚΑ		
Βασιλαετός	*Aquila heliaca*	Σιτηρά
Φιδαετός	*Circaetus gallicus*	Σιτηρά
Αετογερακίνα	*Buteo rufinus*	Σιτηρά
Λιβαδόκιρκος	*Circus pygargus*	Σιτηρά
Βαλτόκιρκος	*Circus cyaneus*	Σιτηρά
Σαΐνι	*Accipiter brevipes*	Σιτηρά

Κιρκινέζι	*Falco naumanni*	Σιτηρά
Χρυσαετός	*Aquila chrysaetos*	Σιτηρά, σανοδοτικά φυτά και μηδική
Γυπαετός	*Gypaetus barbatus*	Σανοδοτικά φυτά και μηδική
Όρνιο	*Gyps fulvus*	Σανοδοτικά φυτά και μηδική
Σπιζαετός	*Hieraaetus fasciatus*	Σανοδοτικά φυτά και μηδική
Μαυροπετρίτης	*Falco eleonorae*	Σανοδοτικά φυτά και μηδική
Χρυσογέρακο	*Falco biarmicus*	Σανοδοτικά φυτά και μηδική
Πετρίτης	*Falco peregrinus*	Σανοδοτικά φυτά και μηδική
ΣΤΡΟΥΘΙΟΜΟΡΦΑ		
Γαλιάντρα	*Melanocorypha calandra*	Σιτηρά
Μικρογαλιάντρα	*Calandrella brachydactyla*	Σιτηρά
Χαμοκελάδα	*Anthus campestris*	Σιτηρά
Βλάχος	*Emberiza hortulana*	Σιτηρά
Γαϊδουροκεφαλάς	*Lanius minor*	Σιτηρά
Γιδοβύζι	*Caprimulgus europaeus*	Σιτηρά
Βαλκανοτσικλιτάρα	*Dendrocopous syriacus*	Σιτηρά
Καμπίσια Πέρδικα	*Perdix perdix*	Σιτηρά
Χαλκοκουρούνα	*Corarias garrulus*	Σιτηρά
Μουστακοτσιροβάκος	*Sylvia ruepelli*	Σανοδοτικά φυτά και μηδική
Δενδροσταρήθρα	*Lullula arborea*	Σιτηρά, σανοδοτικά φυτά και μηδική
ΥΔΡΟΒΙΑ		
Νανόχηνα	*Anser erythropus*	Σιτηρά
ΠΟΥΛΙΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΓΡΟΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ		
Πεδινή Πέρδικα	*Perdix perdix*	Σιτηρά και ψυχανθή
Ορτύκι	*Coturnix coturnix*	Σιτηρά και ψυχανθή
Κολχικός φασιανός	*Phasianus colchicus*	Σιτηρά και ψυχανθή
Βραχοκιρκίνεζο	*Falco tinnunculus*	Σιτηρά
Πετροτριλίδα	*Burhinus oedicnemus*	Σιτηρά
Καλημάνα	*Vanellus vanellus*	Σιτηρά
Φάσσα	*Columba palumbus*	Σιτηρά
Τρυγόνι	*Streptopelia turtur*	Σιτηρά
Κατσουλιέρης	*Galerida cristata*	Σιτηρά
Σταρήθρα	*Alauda arvensis*	Σιτηρά
Χελιδόνι	*Hirudo rustica*	Σιτηρά
Κιτρινοσουσουράδα	*Motacilla flava*	Σιτηρά
Καστανολαίμης	*Saxicola ruberta*	Σιτηρά
Θαμνοτσιροβάκος	*Sylvia communis*	Σιτηρά

Αετομάχος	*Lanius collurio*	Σιτηρά
Κοκκινοκεφαλάς	*Lanius senator*	Σιτηρά
Ψαρόνι	*Sturnus vulgaris*	Σιτηρά
Δεντροσπουργίτης	*Passer montanus*	Σιτηρά
Καρδερίνα	*Carduelis carduelis*	Σιτηρά
Χρυσοτσίχλονο	*Emberiza citrinella*	Σιτηρά
Τσιφτάς	*Miliaria calandra*	Σιτηρά

2. ΕΝΕΡΓΕΙΑ IV: Διαχείριση ορυζώνων

Η ενέργεια στοχεύει στη χειμερινή κατάκλυση των ορυζώνων, ώστε να δημιουργούνται τεχνητές υγροτοπικές επιφάνειες κατά το τρίμηνο Νοέμβριος – Δεκέμβριος – Ιανουάριος. Αυτή η ενέργεια θα συμβάλλει στην ανάπτυξη προσωρινά κατακλυζόμενων περιοχών για την προστασία και διατήρηση της πτηνοπανίδας της συγκεκριμένης περιοχής. Έτσι, στην Ενέργεια IV εντάσσονται τα υδρόβια και παρυδάτια είδη Χαλκόκοτα (Plegadis falcinellus), Πορφυροτσικνιά (Ardea purpurea) και άλλα ερωδιόμορφα, πελαργοί (Ciconia nigra και Ciconia ciconia), γλαρόνια.

Βιότοποι των συγκεκριμένων ειδών θεωρούνται οι υγροτοπικές επιφάνειες των ορυζώνων και κατ' επέκταση επιλέξιμες εκτάσεις θεωρούνται οι ορυζώνες στην περιοχή Δέλτα Αξιού – Εκβολές Λουδία – Δέλτα Αλιάκμονα – Αλυκή Κίτρους, Σπερχειός – Μαλλιακός Κόλπος, και Αμβρακικός Κόλπος – Δέλτα Λούρου και Αράχθου, Δέλτα Καλαμά Αμβρακικός Κόλπος – Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια και εκβολές ποταμού Στρυμόνα.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι των ενισχύσεων μπορούν να κριθούν αγρότες φυσικά και νομικά πρόσωπα, που αξιοποιούν γεωργικές εκτάσεις στις επιλέξιμες περιοχές και εφόσον κατά περίπτωση:

- Στους βιότοπους της αρκούδας και του τσακαλιού
  Αφήνουν ασυγκόμιστη παραγωγή από τα επιλέξιμα είδη καλλιεργειών που να αντιστοιχεί στο 10% της καλλιεργούμενης επιφάνειας και μέχρι 1 Ha.

  Στην εν λόγω έκταση απαγορεύεται ο ψεκασμός με φυτοπροστατευτικά προϊόντα και ζιζανιοκτόνα που περιέχουν τοξικές δραστικές ουσίες.
- Στους βιότοπους της ορνιθοπανίδας
  Αφήνουν ασυγκόμιστη παραγωγή από τα επιλέξιμα είδη καλλιεργειών που να αντιστοιχεί στο 30% της καλλιεργούμενης επιφάνειας (η δέσμευση αυτή δεν ισχύει για τους ορυζώνες) και μέχρι 1 Ha.

  Κατακλύζουν τους ορυζώνες με νερό καθόλη τη διάρκεια του χειμώνα (δημιουργία τεχνητού χειμερινού βιοτόπου)

Πλέον των ανωτέρω:

Οι ενισχυόμενες εκτάσεις θα πρέπει να μένουν ελεύθερης πρόσβασης στην άγρια ζωή

Να διατηρούνται τα υπάρχοντα μονοπάτια και τα μικρά αρδευτικά κανάλια

Να μην χρησιμοποιούν δηλητηριασμένα δολώματα

Να διατηρήσουν τις υπάρχουσες αγροικίες στους βιότοπους του κιρκινεζιού

Το χρονικό διάστημα 15 Μαρτίου έως 10 Ιουνίου να μην κάνουν χρήση εντομοκτόνων ευρέως φάσματος στην εξωτερική ζώνη πλάτους 12 μέτρων των εγροτεμαχίων που καλλιεργούνται με σιτηρά.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΥΛΩΝΑ 1

Ο τύπος των δεσμεύσεων της παρούσας δράσης δεν ενισχύεται από τις δράσεις της ΚΟΑ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΣΗΜΕΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ: (Α) ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΚΟΣΤΟΣ, (Β) ΤΟ ΔΙΑΦΥΓΟΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΦΘΕΙΣΑΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ (Γ) ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ

1. **ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ**

Γραμμή βάσης

Κατά περίπτωση :

Η συγκομιδή ολόκληρης της παραγωγής από τις καλλιεργούμενες εκτάσεις, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει η ανάλογη τροφή για την άγρια ζωή

Η έγκαιρη προετοιμασία των ορυζώνων για τη σπορά.

Δεσμεύσεις πάνω από τη γραμμή βάσης που δημιουργούν προϋποθέσεις ενίσχυσης

Ασυγκόμιστη κατά περίπτωση παραγωγή προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για τη διατροφή της άγριας ζωής

Χειμερινή κατάκλυση ορυζώνων που έχει σαν συνέπεια την καταστροφή των αναχωμάτων, την καθυστέρηση προεοιμασίας και σποράς (οψίμιση)

2. **ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ – ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ**

   Η ασυγκόμιστη παραγωγή όπως και η κατάκλυση των ορυζώνων θα συμβάλει στη διατροφή της άγριας ζωής (προστασία και διατήρηση βιοποικιλότητας).

3. **ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ[42]**

[42] Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την καταλληλότητα της μεθοδολογίας και την ακρίβεια των στοιχείων και των υπολογισμών του ύψους ενίσχυσης περιλαμβάνονται στη μελέτη του ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης λαμβάνονται υπόψη η απώλεια εισοδήματος και το πρόσθετο κόστος ανά τύπο δέσμευσης.

Απώλεια εισοδήματος

α. Για τις ασυγκόμιστες εκτάσεις

Η απώλεια εισοδήματος προκύπτει από την απώλεια της ασυγκόμιστης παραγωγής και υπολογίζεται σαν ποσοστό 10% ή 30% (κατά περίπτωση δέσμευσης) του ακαθάριστου κέρδους[43] της επιλέξιμης καλλιέργειας.

β. Οι ορυζώνες που υφίσταντα χειμερινή κατάκλυση αποδίδουν λόγω οψίμισης μειωμένη κατά μέσο όρο 10% παραγωγή, σε σχέση με τους λοιπούς οριζώνες, γεγονός που συνεπάγεται απώλεια εισοδήματος, το ύψος του οποίου υπολογίζεται σαν ποσοστό της ακαθάριστης αξίας της παραγωγής, δεδομένου ότι οι μεταβλητές δαπάνες έχουν πραγματοποιηθεί στο σύνολό τους.

Πρόσθετο κόστος

Σαν πρόσθετο κόστος λαμβάνονται οι ακόλουθες δαπάνες :

Στους ορυζώνες

Οι δαπάνες αποκατάστασης των αναχωμάτων,

Οι δαπάνες παροχής υπηρεσιών από τον Οργανισμό Εγγείων Βελτιώσεων και μέχρι 100€/Ηα/ετησίως, εφόσον τεκμηριωθούν με παραστατικά.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του άρθρου 48 του Καν. 1974/06 , όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,και παρατίθεται στο παράρτημα 5 του προγράμματος.

[43] Το ακαθάριστο κέρδος προκύπτει αν από την ακαθάριστη αξία παραγωγής αφαιρεθούν οι μεταβλητές δαπάνες. Για τη συγκεκριμένη περίπτωση έχουν πραγματοποιηθεί όλες οι δαπάνες πλην της συλλογής.

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Βιότοπος αρκούδας – τσακαλιού

Ποσά σε €/Ηα/ετησίως

Καλλιέργεια	**Β. Ελλάδα**	**Δ. Ελλάδα, και Πελ/σος**	**Θεσσαλία**	**Στ. Ελλάδα**
Αραβόσιτος	94	93	148	98
Νωπά φρούτα	257	398	695	718
Καρποί με κέλυφος	409	330	310	294
Σταφύλια οινοποιήσιμα	224	181	196	208
Επιτραπέζια Σταφύλια	524	570	524	570
Κηπευτικά	570	570	570	570
Σιτηρά	29	27	31	31
Ηλίανθος	28	28	33	28
Μηδική	97	128	30	64

Βιότοπος Ορνιθοπανίδας

α. <u>Διαχείριση αροτραίων καλλιεργειών</u>

Ποσά σε €/Ηα/ετησίως

Καλλιέργεια	**Β. Ελλάδα**	**Δ. Ελλάδα, Ιόνια και Πελ/σος**	**Θεσσαλία**	**Στ. Ελλάδα , Κρήτη και Αιγαίο**
Σιτηρά	86	82	93	94
Ψυχανθή	563	382	268	281
Μηδική	292	383	91	193

β. <u>Διαχείριση ορυζώνων</u>

Καλλιέργεια	**Ενίσχυση σε ΕΥΡΩ / ΗΑ/έτος**
Ρύζι (με ΟΕΒ)	305
Ρύζι (χωρίς ΟΕΒ)	205

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η νομική βάση για τη συνέχιση εφαρμογής αποτελεί το άρθρο 3 του Καν. 1320/06 της Επιτροπής.

Δικαιούχοι της Δράσης θεωρούνται και οι δικαιούχοι του γεωργοπεριβαλλοντικού μέτρου 3.13 «Διατήρηση γεωργικών εκτάσεων για την προστασία της άγριας ζωής» του ΕΠΑΑ 2000-2006, που εντάχθηκαν σε αντίστοιχες δράσεις του μέτρου αυτού.

Για τους δικαιούχους αυτούς ισχύουν οι γενικές μεταβατικές διατάξεις του μέτρου.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214 3.3	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	2.280.000	738.048	3.018.048	0	3.018.048
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

Δράση 3.4 : Διατήρηση γενετικών πόρων στην κτηνοτροφία

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρο 39 παρ. (5) του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 28 και σημείο 5.3.2.1.4 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

214

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Υπηρεσία Εφαρμογής ορίζεται η Διεύθυνση Εισροών Ζωικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Μία από τις βασικές προϋποθέσεις για τον εκσυγχρονισμό της παραγωγικής βάσης της κτηνοτροφίας με περιβαλλοντική διάσταση αποτελεί η χρησιμοποίηση από τους κτηνοτρόφους του κατάλληλου για κάθε περιοχή αναπαραγωγικού υλικού. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται από τις δράσεις της προτεινόμενης παρέμβασης γιατί ακριβώς εφαρμόζεται το άρθρο 39 παράγραφος 5, που προβλέπει στήριξη για τη διατήρηση των γενετικών πόρων στη γεωργία για πράξεις που δεν προβλέπονται στις παραγράφους 1- 4 του ίδιου άρθρου.

Σημειώνεται ότι ανάλογη παρέμβαση υπήρξε στα πλαίσια του μέτρου 5.1 «Ολοκληρωμένο πρόγραμμα υπηρεσιών στήριξης των κτηνοτρόφων της Ελληνικής υπαίθρου για την παραγωγή και χρησιμοποίηση του κατάλληλου για την κάθε περιοχή ζωικού αναπαραγωγικού κεφαλαίου»του ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006, με ιδιαίτερη επιτυχία.

ΣΤΟΧΟΣ

Διατήρηση και αξιοποίηση των γενετικών πόρων στη κτηνοτροφία με την εξασφάλιση δομών και υπηρεσιών στήριξης για χρησιμοποίηση από τους κτηνοτρόφους του κατάλληλου για κάθε περιοχή αναπαραγωγικού υλικού.

Δημιουργία και στήριξη σύγχρονων δομών και οργανώσεων για τον έλεγχο της γενεαλογίας και των αποδόσεων της κάθε φυλής.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής: Όλη η χώρα

Τομείς παρέμβασης: Τοπικές – εγχώριες και προσαρμοσμένες φυλές ή και ομοιογενείς πληθυσμοί αγροτικών ζώων, όπως εμφανίζονται στον ακόλουθο πίνακα.

ΕΙΔΟΣ	ΦΥΛΗ
ΒΟΟΕΙΔΗ	Βραχυκερατική, Κατερίνης, Συκίας, εγχώριος Βούβαλος, ασπρόμαυρη και ασπροκόκκινη*
ΠΡΟΒΑΤΑ	Καραγκούνικη,Μυτιλήνης, Σφακίων, Καρύστου, Φριζάρτα, Ορεινό Ηπείρου, Σερρών, Χίου, Κεφαλληνίας, Καλαρρύτικη, Πηλίου, Γλώσσας Σκοπέλου, Θράκης, Κατσικά Ιωαννίνων, Σαρακατσάνικη, Άργους, Κύμης, Ζακύνθου, Φλώρινας, *Αγρινίου*
ΑΙΓΕΣ	Εγχώρια (Βλάχικη), Σκοπέλου
ΙΠΠΟΙ	Σκύρου, Πηνείας, Μεσσαρά Κρήτης, Θεσσαλίας, Πίνδου

*η ασπρόμαυρη και ασπροκόκκινη φυλή αγελάδων είναι προσαρμοσμένες ελληνικές φυλές που προέρχονται από φυλές αγελάδων Holstein.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΣΤΗΡΙΞΗ

Τήρηση στοιχείων γενεαλογίας και ελέγχου αποδόσεων των ζώων (ποσοτικός και ποιοτικός έλεγχος)

Ενημέρωση και παροχή συμβουλών για τη διάδοση του κατάλληλου για την κάθε περιοχή ζωικού αναπαραγωγικού υλικού. Η ενημέρωση (όχι κατάρτιση ή εκπαίδευση) στα πλαίσια των κατά τόπους συγκεντρώσεων των κτηνοτρόφων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, αφορά

στη σωστή διαχείριση των ποιμνίων τους και

στη συνεργασία αυτών με τους ελεγκτές (εξειδικευμένα άτομα που συγκεντρώνουν τα γενεολογικά στοιχεία και τα στοιχεία αποδόσεων των ζώων.

Η ενημέρωση θα αφορά κατά γενικό κανόνα τρία (3) σεμινάρια ή ημερίδες για κάθε φορέα ανά έτος. Επίσης θα περιλαμβάνει την πρόσληψη συμβούλου για την ενημέρωση, δαπάνες για ενοικιάσεις αιθουσών, αμοιβές εισηγητών, δαπάνες μετακίνησης και διανυκτέρευσης. Επίσης θα περιλαμβάνει δαπάνες για την έκδοση έντυπου και εποπτικού υλικού.

Σημειώνεται ότι δεν υπάρχει καμία επικάλυψη (διοικητικοί έλεγχοι) με το Πρόγραμμα Πλάισιο της ΕΕ για Έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και δράσεις επίδειξης.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Φορέας αναπαραγωγής προβάτων φυλής Χίου, Φορέας αναπαραγωγής αγελάδων ασπρόμαυρης και ασπροκόκκινης φυλής, Ενώσεις και Συνεταιρισμοί που διαθέτουν νομική υπόσταση και ασκούν κτηνοτροφικές δραστηριότητες οι ίδιοι ή/και τα μέλη τους. Επισημαίνεται, ότι εφόσον κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος

δημιουργηθεί φορέας αναπαραγωγής μιας εκ των φυλών που αναφέρονται στον παραπάνω πίνακα, ο εν λόγω φορέας τίθεται εν δυνάμει δικαιούχος του προγράμματος.

Οι ανωτέρω είναι πρωτοβάθμιοι κτηνοτροφικοί συνεταιρισμοί ή ενώσεις γεωργικών και κτηνοτροφικών συνεταιρισμών, που δεν έχουν σχέση με ενώσεις αναπαραγωγής (breeding associations)

΄ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Ορίζονται κατά περίπτωση δράσης

Ενίσχυση σε ποσοστό μέχρι 100% του διοικητικού κόστους για την καθιέρωση και διατήρηση γενεαλογικών βιβλίων και μητρώων

Ενίσχυση σε ποσοστό μέχρι 70% του κόστους για τον ατομικό έλεγχο της ποιοτικής και ποσοτικής απόδοσης των ζώων και τον προσδιορισμό της γενετικής ποιότητάς τους εξαιρουμένων των δαπανών που αφορούν ελέγχους που διενεργεί ο ιδιοκτήτης

Ενίσχυση σε ποσοστό έως 100% του κόστους ενημέρωσης και παροχής συμβουλών για τη διάδοση και χρήση του κατάλληλου για την κάθε περιοχή και κτηνοτρόφο ζωικού αναπαραγωγικού υλικού,

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214 3.4	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	18.900.000	6.118.027	25.018.027	3.000.000	28.018.027
%	75,55%	24,45%	89,29%	11%	100%

Δράση3.5: Προστασία Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (iv) και 39 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 27 και σημείο 5.3.2.1.4 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

214

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Φορέας υπεύθυνος για την εφαρμογή του μέτρου ορίζεται η Δ/νση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (Ε.Θ.Π.Ζ.) ιδρύθηκε, λαμβάνοντας υπόψη τα άρθρα 18,19,20, του νόμου 1650/ 86 (σύμφωνα με τον οποίο, η φύση και το τοπίο προστατεύονται και διατηρούνται, ώστε να διασφαλίζονται οι φυσικές διεργασίες, η αποδοτικότητα των φυσικών πόρων, η ισορροπία και η εξέλιξη των οικοσυστημάτων καθώς και η ποικιλομορφία, η ιδιαιτερότητα ή η μοναδικότητά τους) και το άρθρο 15 του Νόμου 2742/ 99.

Χαρακτηρίστηκε με το Π.Δ. 906/Δ/1999, όπως τροποποιήθηκε από το Π.Δ. 1272/Δ/2003 και το έτος 2008 θα τεθεί σε ισχύ ο Κανονισμός Λειτουργίας και Διοίκησης (διοικητική πράξη – Υπουργική απόφαση, η οποία μεταξύ των άλλων αφορά και τον τρόπο άσκησης των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων, κατά περιοχή Ζώνης του «Πάρκου»). Τα προσδιοριζόμενα στον Κανονισμό για την άσκηση της αγροτικής δραστηριότητας αποτελούν τη βάση (επίπεδο αναφοράς) για τη διαχείριση του Ε.Θ.Π.Ζ. και της Περιφερειακής του Ζώνης.

Ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (ΕΘΠΖ) χαρακτηρίζεται η θαλάσσια έκταση του κόλπου του Λαγανά και νήσων Στροφάδων και η χερσαία έκταση του Δήμου Ζακυνθίων (τέως Δήμος Ζακυνθίων και κοινότητες Βασιλικού, Αργασίου) και του Δήμου Λαγανά (τέως κοινότητες Καλαμακίου, Παντοκράτορα, Λιθακιάς, Κερίου) (Ν. Ζακύνθου). Ως Περιφερειακή Ζώνη του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου, χαρακτηρίζεται η χερσαία έκταση του Δήμου Ζακυνθίων (τέως κοινότητες Βασιλικού, Αργασίου, Αμπελοκήπων) και του Δήμου Λαγανά (τέως κοινότητες Καλαμακίου, Παντοκράτορα, Λιθακιάς, Κερίου) (Ν. Ζακύνθου). Συνολικά, το Πάρκο περιλαμβάνει 89,2 km2 θαλάσσιας έκτασης, 14,2 km2 χερσαίας έκτασης, ενώ η περιφερειακή ζώνη του καταλαμβάνει έκταση 31,2 km2. Το σύνολο της χερσαίας περιοχής και της περιφερειακής ζώνης του Ε.Θ.Π.Ζ. υπάγεται διοικητικά στους δήμους Λαγανά και Ζακυνθίων. Η γεωργική γη καταλαμβάνει έκταση 24,54 km2 δηλαδή ποσοστό 54,05% της συνολικής χερσαίας περιοχής (45,2 km2).

Στη θαλάσσια περιοχή απαντώνται η μεσογειακή φώκια (Monachus monachus) (που έχει καταγραφεί ως κινδυνεύον είδος στο κόκκινο βιβλίο) και το ρινοδέλφινο (Tursiops truncates), τα οποία περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΕ. Η παραλία των Σενακίων δε αποτελεί την πιο σημαντική παραλία ωοτοκίας της θαλάσσιας χελώνας Caretta caretta στη Μεσόγειο. Η θαλάσσια χελώνα Caretta caretta περιλαμβάνεται στα είδη πανίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης που απειλούνται με εξαφάνιση, γι' αυτό και η προστασία του είδους και των βιοτόπων του θεωρείται προτεραιότητα από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ.

Σκοπός χαρακτηρισμού του Ε.Θ.Π.Ζ. είναι η διαφύλαξη της σημαντικότατης φυσικής κληρονομιάς και η διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας της θαλάσσιας παράκτιας έκτασης και των νησίδων του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων, νομού Ζακύνθου, με παράλληλη ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου στην ευρύτερη περιοχή αυτών.

Η υφιστάμενη κατάσταση στον πρωτογενή τομέα έχει ως ακολούθως:

ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Η γεωργία στη Ζάκυνθο και ιδιαίτερα στην περιοχή του Πάρκου ασκείται με όρους συμβατικής γεωργίας με κύριο χαρακτηριστικό την αλόγιστη χρήση χημικών λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων με συνέπεια την επιβάρυνση των νερών (υπόγειων και επιφανειακών) και γενικότερα του οικοσυστήματος με νιτρικά και φωσφορικά ιόντα και υπολείμματα φυτοφαρμάκων και ζιζανιοκτόνων.

<u>Ελαιοκαλλιέργεια</u>

Ασκείται κυρίως με όρους συμβατικής γεωργίας.

Καταλαμβάνει έκταση 1.935 Ha εκ των οποίων μόνο 16 Ha έχουν ενταχθεί στο σύστημα της βιολογικής παραγωγής.

<u>Αμπελοκαλλιέργεια</u>

Η αμπελοκαλλιέργεια καταλαμβάνει συνολική έκταση 1.328 Ha με κύριο χαρακτηριστικό τον πολυποικιλιακό χαρακτήρα και τη μοναδικότητά τους όπως π.χ. η «κορινθιακή σταφίδα Ζακύνθου» που η καλλιέργειά της χρονολογείται από το 1.516 ενώ ορισμένες οινοποιήσιμες ποικιλίες μνημονεύονται από το έτος 1601 γεγονός που υπαγορεύει την ανάγκη διάσωσής τους.

<u>Αροτραίες εκτάσεις</u>

Οι αροτραίες εκτάσεις στην περιοχή του Πάρκου εκτιμάται ότι καταλαμβάνουν επιφάνεια περίπου 1590 Ha.

Σκληρό σιτάρι

Η κύρια καλλιέργεια είναι αυτόχθονες τοπικές ποικιλίες σκληρού σίτου, όπως είναι: «Ντόπιο», «Μαυραγάνι», «Γρινιάς», «Ξυλόκαστρο».

Ζακυνθινό πεπόνι

Καλλιέργείται σαν ξηρικό σε αμμοαργιλώδη έως αργιλοπηλώδη εδάφη επί σειρά 5-7 ετών χωρίς αμειψισπορά ή αγρανάπαυση.

Ζακυνθινό νεροκρέμμυδο

Είναι αρδευόμενη καλλιέργεια και απαιτεί ειδική τεχνική για την καλλιέργειά της. Στην περιοχή του Πάρκου καλλιεργείται κυρίως στα Δημοτικά διαμερίσματα Αργασίου και Βασιλικού.

Ζακυνθινή φράουλα

Καλλιεργείται στο Δημοτικό διαμέρισμα Αργασίου σε συνολική έκταση 0,4 Ηα.

ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Σε σχέση με το εκτρεφόμενο ζωϊκό κεφάλαιο το πρόβατο Ζακύνθου αποτελεί αυτόχθονη φυλή με επισφαλή βαθμό κινδύνου εξαφάνισης. Προέρχεται από την ιταλική φυλή Bergamaska και εισήχθη στη Ζάκυνθο από τους Ενετούς.

Η συνολική έκταση των βοσκοτόπων είναι 1.578 Ha ενώ ο συνολικός αριθμός των αιγοπροβάτων που θα μπορούσαν να κάνουν χρήση τους αριθμεί 411,6 ΜΜΖ.

Με βάση πρόταση του σχεδίου διαχείρισης αειφορικής ανάπτυξης και προστασίας του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου (Natura), βασική προϋπόθεση για να διατηρήσει ο βοσκότοπος το ρόλο του στο οικοσύστημα του πάρκου είναι ο περιορισμός του χρόνου αξιοποίησής του από τα ζώα.

ΣΤΟΧΟΣ

Στόχος της δράσης είναι η προστασία του πάρκου από οχλήσεις της γεωργικής δραστηριότητας.

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΣΤΟΧΟΥ

- Προώθηση της βιολογικής παραγωγής.

Η διαδικασία της βιολογικής παραγωγής θεωρείται μια ολιστική προσέγγιση αειφόρου αγροτικής ανάπτυξης αφού συμβάλλει μέσω της αντικατάστασης των χημικών με βιοθρεπτικά και βιοθεραπευτικά

Στην προστασία του εδάφους μέσω της αύξησης της οργανικής ουσίας και της μείωσης των χημικών ρύπων.

Στην προστασία των νερών από χημικούς ρύπους (νιτρικά, φωσφορικά, φυτοπροστατευτικές ουσίες)

Στην παροχή εγγυήσεων στους καταναλωτές, ασφάλεια στην εργασία και προστιθέμενη αξία στα προϊόντα.

- Προώθηση πρακτικών μόνιμης αγρανάπαυσης και αμειψισποράς στις αροτραίες εκτάσεις.

Η μόνιμη αγρανάπαυση αποτελεί χώρο οικολογικής αντιστάθμισης και συμβάλλει στην προστασία της βιοποικιλότητας (άγρια χλωρίδα – πανίδα) ενώ παράλληλα συμβάλλει

στη μείωση των χημικών ρύπων αφού δεν πραγματοποιείται καμία γεωργική δραστηριότητα

στην αύξηση της φυτικής μάζας για απορρόφηση του CO2 (κλιματικές αλλαγές).

Η αμειψισπορά με ξηρικά ψυχανθή θα συμβάλλει στον εμπλουτισμό του εδάφους με οργανική ύλη και προστασία από τη διάβρωση.

- Προώθηση ορθολογικότερης χρήσης των βοσκοτόπων μέσω της σύντμησης του χρόνου βοσκής.
  Οι βοσκότοποι αποτελούν βασικό οικότοπο της τοπικής άγριας χλωρίδας και ενδημικών και αποδημητικών ειδών άγριας πανίδας. Για τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας κρίνεται απαραίτητο η αποσυμφόρηση των βοσκοτόπων από την πίεση που δέχονται από τη βόσκηση ιδίως την περίοδο φωλιάσματος της άγριας ορνιθοπανίδας.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Γεωγραφική Κάλυψη

Το μέτρο θα εφαρμοστεί στις γεωργικές εκτάσεις που βρίσκονται εντός της περιοχής του Ε.Θ.Π.Ζ και της περιφερειακής του ζώνης.

Τομεακή Κάλυψη

Τομέας	**Έκταση σε Ha**
Αροτραίες καλλιέργειες	1.590
Βοσκότοποι	1.578
Σύνολο τομεακής κάλυψης	**6.431**

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι των γεωργοπεριβαλλοντικών ενισχύσεων της παρούσας δράσης μπορούν να κριθούν αγρότες φυσικά και νομικά πρόσωπα εφόσον αξιοποιούν εκτάσεις ή εκτρέφουν ζώα στην περιοχή του πάρκου.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΥΛΩΝΑ 1

Ο τύπος των δεσμεύσεων της παρούσας δράσης δεν ενισχύεται από τις δράσεις της ΚΟΑ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΣΗΜΕΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ: (Α) ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΚΟΣΤΟΣ, (Β) ΤΟ ΔΙΑΦΥΓΟΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΦΘΕΙΣΑΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ (Γ) ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ

ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

1. <u>Γραμμή βάσης</u>

   α. Η συμβατική παραγωγή με την υποχρέωση τήρησης των απαιτήσεων της πολλαπλής συμμόρφωσης.

   β. Η διατήρηση αυτοφυών θάμνων και δένδρων και της βλάστησης εκατέρωθεν της ρίζας τους ως ακολούθως:

   - για δένδρα η κάθετη προβολή της κόμης
   - για τους θάμνους 0,5 μ. εκατέρωθεν της ρίζας.

   γ. Η δυνατότητα αξιοποίησης του βοσκότοπου ολόκληρο το έτος.

2. <u>Δεσμεύσεις πάνω από τη γραμμή βάσης που δικαιολογούν απώλεια εισοδήματος και πρόσθετο κόστος στο πλαίσιο της παρούσας δράσης:</u>

Μόνιμη αγρανάπαυση στις ξηρικές αροτραίες καλλιέργειες το οποίο να καλύπτει τουλάχιστον το 25% της επιφάνειας του αγροτεμαχίου πέραν της γραμμής βάσης.

Αγρανάπαυση ή αμειψισπορά με ξηρικά ψυχανθή μία τουλάχιστο φορά την 5ετία στο σύνολο των αρδευόμενων αγροτεμαχίων.

Περιορισμός του χρόνου βόσκησης των βοσκοτόπων σε 6 μήνες. Οι ημερομηνίες εισόδου και εξόδου από τον βοσκότοπο θα ορίζονται από την οικεία Δ/νση Αγροτικής Ανάπτυξης με βάση την κατάσταση του βοσκότοπου.

3. <u>Δεσμεύσεις πάνω από τη γραμμή βάσης που δικαιολογούν απώλεια εισοδήματος και πρόσθετο κόστος που αποτελούν αντικείμενο άλλων μέτρων και δράσεων. (Συμπληρωματικότητα)</u>

   Ένταξη στο σύστημα της βιολογικής παραγωγής του συνόλου των καλλιεργειών που βρίσκονται στην περιοχή του πάρκου και του συνόλου του εκτρεφόμενου σ' αυτό ζωϊκού κεφαλαίου.

   Η ένταξη στις δράσεις 1.1 (βιολογική γεωργία), 1.2 (βιολογική κτηνοτροφία), 132 (Στήριξη γεωργών που συμμετέχουν σε συστήματα ποιότητας) και 133 (στήριξη ομάδων παραγωγών για δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης προϊόντων και τροφίμων ποιότητας) γίνεται κατά προτεραιότητα με τους όρους, προϋποθέσεις, ύψη ενίσχυσης που ισχύουν στα αντίστοιχα μέτρα και δράσεις.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ – ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ

Οι αναληφθείσες δεσμεύσεις θα συμβάλλουν στην προστασία της συγκεκριμένης περιοχής NATURA μέσω:

της προστασίας του εδάφους από τη διάβρωση και του εμπλουτισμού του με οργανική ουσία

της προστασίας των νερών από χημικούς ρύπους

της δημιουργίας και διατήρησης χώρων οικολογικής αντιστάθμισης (προστασία βιοποικιλότητας)

ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΔΡΑΣΗ[44]

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης για τις δεσμεύσεις που καλύπτονται από την παρούσα δράση λαμβάνονται υπόψη η απώλεια εισοδήματος και το πρόσθετο κόστος που συνεπάγονται για τον αγρότη η ανάληψη των εν λόγω δεσμεύσεων.

Ειδικότερα:

1. **Απώλεια εισοδήματος**
   - Φυτική παραγωγή

     Για τον υπολογισμό της απώλειας εισοδήματος λαμβάνεται υπόψη η μεταβολή του Ακαθάριστου κέρδους κατά περίπτωση δέσμευσης. Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό του Ακαθάριστου κέρδους λαμβάνεται υπόψη η ακαθάριστη αξία της παραγωγής αφού αφαιρεθούν οι δαπάνες καλλιέργειας, αγοράς σπόρων, αγοράς λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων και δαπάνες ξένης και άϋλης εργασίας.

     Στην περίπτωση της αγρανάπαυσης στις αρδευόμενες καλλιέργειες η συνολική απώλεια επιμερίζεται ισόποσα στην διάρκεια της 5ετίας.

   - Ζωϊκή παραγωγή

     Δεν υπολογίζεται απώλεια εισοδήματος.

2. **Πρόσθετο κόστος**
   - Ζωϊκή παραγωγή

     Σαν πρόσθετο κόστος λαμβάνονται οι δαπάνες αγοράς ζωοτροφών για τη θρέψη των ζώων κατά το χρονικό διάστημα απαγόρευσης βόσκησης.

[44] Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την καταλληλότητα της μεθοδολογίας και την ακρίβεια των στοιχείων και των υπολογισμών του ύψους ενίσχυσης περιλαμβάνονται στη μελέτη του ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του άρθρου 48 του Καν. 1974/06 , όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και παρατίθεται στο παράρτημα 5 του προγράμματος.

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

1. **Δεσμεύσεις που ενισχύονται στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης.**

Ποσά σε €/Ηα/ετησίως

Σιτηρά	68
Αραβόσιτος	186
Ψυχανθή	319
Κηπευτικά	600
Βοσκότοποι	180

2. **Δεσμεύσεις που ενισχύονται στο πλαίσιο άλλων μέτρων και δράσεων.**
   Ισχύουν τα ποσά που αναφέρονται κατά περίπτωση στα αντίστοιχα Τεχνικά Δελτία.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Ισχύει για την πληρωμή των δεσμεύσεων που καλύπτονται από την παρούσα δράση. Για την πληρωμή των λοιπών δράσεων ισχύουν χρηματοδοτικοί πίνακες των αντίστοιχων Τεχνικών Δελτίων.

ΜΕΤΡΟ 214 3.5	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	2.980.000	964.641	3.944.641	0	3.944.641
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

Δράση 3.6 : Μακροχρόνια παύση της εκμετάλλευσης γεωργικών γαιών

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Φορέας υπεύθυνος για την εφαρμογή του μέτρου ορίζεται η Δ/νση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων .

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Οι γεωργικές δραστηριότητες συνδέονται άμεσα με τους φυσικούς οικότοπους και τη ζωή σε αυτούς. Ενώ σε πολλές περιπτώσεις οι γεωργικές καλλιέργειες εντάσσονται αρμονικά στο φυσικό οικοσύστημα, σε άλλες περιπτώσεις τείνουν να το συμπιέσουν και να περιορίσουν το βιότοπο σημαντικών ειδών. Κάτι τέτοιο χαρακτηρίζει πολλά υγροτοπικά οικοσυστήματα.

Σε υγρότοπους με αναγνωρισμένη μεγάλη φυσική αξία, η γεωργική χρήση όχι μόνο δεν πρέπει να διαταράσσει τα οικοσυστήματα αλλά να συμβάλει και στην ανάδειξή τους. Για να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά οι διαταραχές σε υγρότοπους εξαιτίας της γεωργικής χρήσης το πρόγραμμα δίνει κίνητρα για την εγκατάλειψη της χρήσης αυτής με στόχο την βελτίωση της κατάστασης των υγροτοπικών οικοσυστημάτων και αποκατάσταση των λειτουργιών του.

Το μέτρο είναι συνεχιζόμενο και εγκρίθηκε σαν πρόγραμμα με την αριθ. Ε(96) 1144/19-7-96, απόφαση της Επιτροπής και εφαρμόστηκε με βάση τους όρους, προϋποθέσεις που είχαν ορισθεί με τις ακόλουθες αποφάσεις:

την αριθ. 237/348747/8765/9-9-96 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας, όπως τροποποιήθηκε με την αριθ. 218727/7-7-2006 και

την 79184/1957/6-11-96, απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, όπως τροποποιήθηκε από τις 218727/7-7-2006 και 221179/19-9-2007 όμοιες

Το πρόγραμμα προέβλεπε αρχικά δύο μέτρα, το Α και το Β.

Το μέτρο Α είχε σαν βασικό στόχο την βελτίωση της βιοποικιλότητας της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας, καθώς και στην αναβάθμιση του αγροτικού τοπίου σε υποβαθμισμένες περιοχές.

Το μέτρο Β είχε σαν στόχο την προστασία των νερών από την ρύπανση και τον ευτροφισμό, την δημιουργία ρυθμιστικών ζωνών (Buffer Zones) σε απόσταση μέχρι 150μ. από τις όχθες ποταμών, 600μ. από τις όχθες λιμνών και 1.000μ. από την ακτογραμμή.

Στο μέτρο Α εντάχθηκαν τελικά 56 εκτάσεις με συνολική έκταση 19.311,6 Ηα.

Για την διασφάλιση της κανονικότητας των διατάξεων εφαρμογής πραγματοποιήθηκε από τις Ελληνικές Αρχές καθολικός έλεγχος των δικαιούχων. Ο έλεγχος ολοκληρώθηκε και πλέον συνεχίζουν την εφαρμογή του προγράμματος μόνο αυτοί οι δικαιούχοι που κρίθηκαν ότι πληρούσαν όλες τις προϋποθέσεις για ένταξη στο πρόγραμμα και έχουν εκπληρώσει τους όρους και τις δεσμεύσεις που απορρέουν

από τις συμβάσεις τους. Οι υπόλοιποι έχουν απενταχθεί και δεν είναι πλέον δικαιούχοι του προγράμματος.

Οι εν λόγω δικαιούχοι του μέτρου Α΄ θα συνεχίζουν να αναγνωρίζονται δικαιούχοι και κατά την τέταρτη προγραμματική περίοδο. Δεν θα γίνει ένταξη νέων δικαιούχων, με τους όρους και προϋποθέσεις του μέτρου Α΄ κατά την τέταρτη προγραμματική περίοδο.

Το μέτρο Β΄ δεν έτυχε της ίδιας υποδοχής με αυτή του μέτρου Α, αφού εντάχθηκαν μόλις 26 εκτάσεις με 174,82 Ηα έκταση. Οι εν λόγω δικαιούχοι του μέτρου Β΄ θα συνεχίζουν να αναγνωρίζονται δικαιούχοι και κατά την τέταρτη προγραμματική περίοδο.

Στο μέτρο δεν προβλέπεται να ενταχθούν νέοι δικαιούχοι.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι των ενισχύσεων μπορούν να θεωρηθούν από τους δικαιούχους των περιπτώσεων Α και Β μόνο εκείνοι για τους οποίους τεκμηριώνεται η επιλεξιμότητα των πράξεων και η τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων που ανέλαβαν.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η νομική βάση για τη συνέχιση εφαρμογής αποτελεί το άρθρο 3 του Καν. 1320/06 της Επιτροπής.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214 3.6	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	8.428.000	2.728.187	11.156.187	0	11.156.187
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

ΥΠΟΜΕΤΡΟ 4 : ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΠΟΥ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕ Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214 ΥΠΟΜΕΤΡΟ 4	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	14.550.000	4.709.910	19.259.910	0	19.259.910
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

Το υπομέτρο περιλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις :

Δράση 4.1.: Προστασία παραδοσιακού ελαιώνα Άμφισσας

Δράση 4.2.: Διατήρηση αμπελοκομικής πρακτικής στον αμπελώνα Ν. Θήρας

Δράση 4.1: Προστασία παραδοσιακού Ελαιώνα Άμφισσας

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (iv) και 39 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 27 και σημείο 5.3.2.1.4 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

214

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Φορέας υπεύθυνος για την εφαρμογή του μέτρου ορίζεται η Δ/νση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Ο Ελαιώνας της Άμφισσας, που εκτείνεται και στις παρυφές της Αράχωβας, αποτελεί αμιγή μη γραμμική καλλιέργεια ελαιοδένδρων. Τα δένδρα είναι μεγάλης ηλικίας (σε ποσοστό 70% είναι ηλικίας άνω των 150 ετών), με κορμούς με βαθιές πτυχώσεις και ανεπτυγμένη κώμη, το ύψος των οποίων σε πολλές περιπτώσεις φθάνει τα 10 μέτρα. Το στοιχειώδες αγροτεμάχιο είναι το «λαχίδι». Τα λαχίδια χωρίζονται με αναχώματα τα λεγόμενα «τράφια», τα οποία συγκρατούν το νερό της βροχής, ενώ στις επικλινείς εκτάσεις έχουν δημιουργηθεί αναβαθμίδες. Αξίζει να σημειωθεί, ότι διαμέσου του Ελαιώνα διέρχεται το ιστορικό μονοπάτι που οδηγεί στο Μαντείο των Δελφών.

Η μορφή των ελαιοδένδρων σε συνδυασμό με την τεχνική της καλλιέργειας (τράφια – αναβαθμίδες), ενώ προσδίδει στο αγροτικό τοπίο μια διαφορετική αισθητική και μοναδικότητα, που θα πρέπει να διατηρηθεί, παράλληλα, επιδρά αρνητικά στην παραγωγικότητά του (μείωση παραγωγής – αύξηση του κόστους), με συνέπεια να κινδυνεύει ποικιλοτρόπως η διατήρησή του.

Συμπληρωματικότητα σύμφωνα με το άρθρο 2(2) του Καν. 1974/06, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Στο αριθ. 8441/27-7-2005 έγγραφο του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοινώνεται ότι η Κυβέρνηση της Ελλάδας αποφάσισε την εφαρμογή καθεστώτος πλήρους αποδέσμευσης των ενισχύσεων από την παραγωγή σε όλους τους τομείς των προϊόντων που περιλαμβάνονται στο άρθρο 64 και το παράρτημα VII σημεία Η και Θ του Καν.73/2009 του συμβουλίου μεταξύ των οποίων και του ελαιολάδου. Στο ίδιο έγγραφο φαίνεται ότι η Ελλάδα προτίθεται να εφαρμόσει μόνο την παρ. 4 του άρθρου 110θ για παρακράτηση 5% στον τομέα του ελαιολάδου.

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι είναι ειλημμένη απόφαση να μην εφαρμοστεί στην Ελλάδα το μέτρο της διατήρησης ελαιώνων με περιβαλλοντική και κοινωνική αξία του κεφαλαίου 10β του καν.864/2004 του Συμβουλίου. Συνεπώς δεν υπάρχει λόγος

λήψης μέτρων για τη διασφάλιση της μη ένταξης γεωργών στα δυο μέτρα ταυτόχρονα.

Άλλωστε ο τύπος των δεσμεύσεων της παρούσας δράσης δεν ενισχύεται από την ΚΟΑ.

ΣΤΟΧΟΣ

Στόχος της δράσης είναι η διατήρηση του παραδοσιακού ελαιώνα και των χαρακτηριστικών του τοπίων στη μορφή που είναι σήμερα.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η δράση εφαρμόζεται στα ελαιοτεμάχια του Ελαιώνα Άμφισσας και μέχρι συνολική έκταση 8.000 Ηα εφόσον τα ελαιοτεμάχια αυτά:

α. βρίσκονται εντός των ορίων του παραδοσιακού ελαιώνα δηλ. συνδέονται με τον οδικό άξονα Άμφισσας – Ιτέας ή τον οδικό άξονα Άμφισσας - Δελφών – Αράχωβας μέσω διαδρομής που διέρχεται αποκλειστικά και μόνο από εκτάσεις καλυμμένες από ελαιόδεντρα ή κείνται εντός του ελαιώνα που περιβάλλει το χωριό της Αγίας Ευθυμίας.

β. καλύπτονται από υψίκορμα ελαιόδεντρα μεγάλης ηλικίας

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Στη δράση μπορούν να ενταχθούν μόνο αγρότες φυσικά και νομικά πρόσωπα που αξιοποιούν ελαιοτεμάχια που κείνται εντός του πεδίου, εφόσον αναλάβουν :

Να διατηρήσουν τα ελαιόδενδρα στη μορφή που έχουν σήμερα (κορμοί, κώμη, ύψος) και να μην προβούν σε ενέργειες ανανέωσής τους όπως:

αυστηρό κλάδεμα για να μειωθεί το ύψος των δένδρων ή

καρατόμηση για επαναδιαμόρφωση των δένδρων, με σκοπό να μην αλλοιωθεί η όψη που έχουν σήμερα τα ελαιόδενδρα (κορμοί, κώμη, ύψος) και κατ' επέκταση το αγροτικό τοπίο.

Να μην καταστρέψουν τα χαρακτηριστικά αναχώματα (τράφια) με τη χρήση μηχανικών μέσων. Η ζιζανιοκτονία στα τράφια θα γίνεται μόνο χειρονακτικά προκειμένου να διατηρηθούν τα «λαχίδια» στη μορφή που είναι σήμερα.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΣΗΜΕΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ: (Α) ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΚΟΣΤΟΣ, (Β) ΤΟ ΔΙΑΦΥΓΟΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΦΘΕΙΣΑΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ (Γ) ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ

ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

1. **Γραμμή βάσης**
   - Η διατήρηση των ελαιοδένδρων και ορθολογική διαχείριση των υπολειμμάτων του κλαδέματος

- Η συνήθης πρακτική για τη διαχείριση γηρασμένων και μεγάλο ύψος ελαιώνων προκειμένου να καταστούν παραγωγικότερα που είναι:
  - Η μείωση του ύψους των δένδρων και η αύξηση της κόμης τους με στόχους τη μείωση του κόστους και την αύξηση της παραγωγής. Οι στόχοι αυτοί επιτυγχάνονται είτε με αυστηρό κλάδεμα (κύριους βραχίονες) είτε με κορμοτόμηση για επαναδιαμόρφωση της κόμης.

Η καταπολέμηση των ζιζανίων με μηχανικά ή χημικά μέσα.

2. Δεσμεύσεις πάνω από τη γραμμή βάσης που δικαιολογούν ενίσχυση.

Η βασική δέσμευση δεν είναι η διατήρηση της ελαιοκαλλιέργειας ή ενός ελαιώνα στην περιοχή, αλλά η διατήρηση του παραδοσιακού ελαιώνα της Άμφισσας στην κατάσταση και μορφή που έχει σήμερα σε ό,τι αφορά την ηλικία των δένδρων, τους κορμούς με τις βαθιές πτυχώσεις, το ύψος και τη μορφή της κόμης και τα χαρακτηριστικά «λαχίδια» με τα αναχώματά τους.

Για την υλοποίηση της δέσμευσης αναλαμβάνονται οι ακόλουθες επιμέρους δεσμεύσεις.

Δεν θα προβούν στη χρήση πρακτικών όπως π.χ. αυστηρό κλάδεμα ή κορμοτόμηση που θα συμβάλλουν στη μείωση του ύψους και της μορφής της κόμης των δένδρων. Επιτρεπτές πρακτικές μπορεί να είναι η αφαίρεση ξηρών τμημάτων και ελαφρό κλάδεμα που δεν θα μειώνεται το ύψος και θα αλλοιώνεται το σχήμα της κόμης

Η ζιζανιοκτονία στα τράφια θα γίνεται μόνο χειρονακτικά (σε καμιά περίπτωση δεν θα γίνεται χρήση μηχανικών ή χημικών)

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ – ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ

Η διατήρηση του ελαιώνα της Άμφισσας θα συμβάλλει στη διατήρηση του αγροτικού τοπίου και των χαρακτηριστικών του, όπως διαμορφώθηκαν στην πορεία των χρόνων, και τις παλιές γεωργικές πρακτικές, ενώ παράλληλα θα δημιουργηθούν χώροι οικολογικής αντιστάθμισης για την προστασία της άγριας χλωρίδας και πανίδας (βιοποικιλότητα).

ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ[45]

[45] Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την καταλληλότητα της μεθοδολογίας και την ακρίβεια των στοιχείων και των υπολογισμών του ύψους ενίσχυσης περιλαμβάνονται στη μελέτη του ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του άρθρου 48 του Καν. 1974/06 , όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και παρατίθεται στο παράρτημα 5Α του προγράμματος.

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης λαμβάνονται υπόψη η απώλεια εισοδήματος και το πρόσθετο κόστος ως ακολούθως:

1. **Απώλεια εισοδήματος**

   Η μη ανανέωση της κόμης των δένδρων έχει σαν συνέπεια τη μείωση των εν δυνάμει ανθοφόρων βλαστών (βλαστοί παρελθόντος έτους) με αποτέλεσμα τη μείωση της παραγωγής και κατ΄επέκταση της προσόδου.

   Για τον υπολογισμό της απώλειας εισοδήματος χρησιμοποιούνται συγκριτικά στοιχεία μέσης σταθμισμένης παραγωγής του ελαιώνα τις χρονικές περιόδους 1971 – 1980, 1981 – 1990 και 1991 – 2000[46]

   Πρόσθετο κόστος

   Σαν πρόσθετο κόστος λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες δαπάνες:

   α. Δαπάνες που οφείλονται στην πρόσθετη εργασία που προκύπτει λόγω του ύψους των δένδρων (μέχρι 10 μέτρα) κατά το κλάδεμα (ελαφρύ)

   β. Οι δαπάνες της πρόσθετης εργασίας για την καταπολέμηση των ζιζανίων χειρονακτικά.

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το ύψος ενίσχυσης ορίζεται σε **870** ΕΥΡΩ/Ha ετησίως όταν ο Ελαιώνας έχει τράφια (αναχώματα) και σε 550 ΕΥΡΩ/Ha ετησίως όταν ο Ελαιώνας δεν έχει τράφια (αναχώματα).

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η νομική βάση για τη συνέχιση εφαρμογής αποτελεί το άρθρο 3 του Καν. 1320/06 της Επιτροπής.

Δικαιούχοι της Δράσης θεωρούνται και οι δικαιούχοι του αντίστοιχου γεωργοπεριβαλλοντικού μέτρου 3.14 του ΕΠΑΑ : «Προστασία παραδοσιακού ελαιώνα της Άμφισσας».

Για τους δικαιούχους αυτούς ισχύουν οι γενικές μεταβατικές διατάξεις του μέτρου.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214 4.1	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	11.450.000	3.706.424	15.156.424	0	15.156.424
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

[46] Πηγή: Μελέτη Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών Άμφισσας.

Δράση 4.2: Διατήρηση αμπελοκομικής πρακτικής στον αμπελώνα Ν. Θήρας

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (iv) και 39 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 27 και σημείο 5.3.2.1.4 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

214

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Φορέας υπεύθυνος για την εφαρμογή του μέτρου ορίζεται η Δ/νση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Στα νησιά Θήρα (Σαντορίνη) και Θηρασία, λόγω των ειδικών οικολογικών συνθηκών που επικρατούν (συχνοί και ισχυρής εντάσεως άνεμοι, εδάφη ξηρά και φτωχά) έχει επικρατήσει ένα ιδιόρρυθμο κυπελλοειδές στεφανωτό ή με γυριστές, που έχει σκοπό να προφυλάξει τους βλαστούς και τα σταφύλια από τη σφοδρότητα των ανέμων που πνέουν στα νησιά αυτά και που προκαλούν μηχανικές βλάβες, τόσο λόγω αποκολλήσεως ολόκληρων βλαστών, όσο και σχισίματα στα φύλλα ή τραύματα των πράσινων οργάνων και των σταφυλιών από τους κόκκους της άμμου που μεταφέρουν. Στις πιο υπήνεμες θέσεις των νησιών αυτών βρίσκει κανείς το κυπελλοειδές με κουλούρα.

Η χρήση αυτών των ιδιόρρυθμων κυπελλοειδών συνέβαλε στη διαμόρφωση των Θηραϊκών αμπελώνων και του ευρύτερου Θηραϊκού τοπίου. Το παραδοσιακό κλάδεμα και η διαμόρφωση του Θηραϊκού αμπελώνα είναι μοναδικά σε παγκόσμια κλίμακα.

Συμπληρωματικότητα σύμφωνα με το άρθρο 2(2) του Καν. 1974/06, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Η ενίσχυση δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις του άρθρου 2 του Καν.(ΕΚ) 1974/06, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, δεδομένου ότι η δράση στοχεύει στη διατήρηση των παραδοσιακών τεχνικών κλαδέματος και όχι του αμπελώνα.

ΣΤΟΧΟΣ

Με το μέτρο καθιερώνεται καθεστώς ενίσχυσης προκειμένου οι αγρότες να αναλάβουν δεσμεύσεις που υπερβαίνουν την εφαρμογή της πολλαπλής συμμόρφωσης με στόχο την προστασία του θηραϊκού τοπίου και των χαρακτηριστικών του όπως έχει διαμορφωθεί στην πορεία των χρόνων και κυρίως:

Τη διάσωση των γεωργικών πρακτικών που τείνουν να εκλείψουν κάτω από οικονομικές πιέσεις

Την προστασία του εδάφους από τη διάβρωση, αποσάθρωση και αλλαγή χρήσης μέσω της συνέχισης της γεωργικής δραστηριότητας

Τη δημιουργία χώρων οικολογικής αντιστάθμισης

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Γεωγραφικό Πεδίο Εφαρμογής

Το μέτρο θα εφαρμοστεί σε γεωργικές εκτάσεις των νησιών Θήρα και Θηρασία.

Τομείς παρέμβασης

Επιλέξιμες για ενίσχυση είναι οι γεωργικές εκτάσεις εντός της περιοχής παρέμβασης, οι οποίες καλλιεργούνται με αμπέλια και μέχρι συνολική έκταση 1.500 Ha.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι της δράσης μπορούν να κριθούν φυσικά πρόσωπα νόμιμοι κάτοχοι επιλέξιμων αμπελοτεμαχίων εφόσον:

τηρήσουν το παραδοσιακό κλάδεμα των αμπελιών ώστε να παραμείνει ο αμπελώνας στην παραδοσιακή του μορφή

δημιουργήσουν χώρο οικολογικής αντιστάθμισης 0,5μ. πέριξ του αγροτεμαχίου και δεν κάνουν χρήση χημικής ή μηχανικής καταπολέμησης των ζιζανίων σ' αυτό.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΣΗΜΕΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ: (Α) ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΚΟΣΤΟΣ, (Β) ΤΟ ΔΙΑΦΥΓΟΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΦΘΕΙΣΑΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ (Γ) ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ

ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

1. Γραμμή βάσης

Η συνήθης αμπελοκομική πρακτική κλαδέματος των οινοποιήσιμων ποικιλιών (1 έως 3 οφθαλμοί, συνήθως 2 ανάλογα με την κατάσταση του πρέμνου).

Η καταπολέμηση των ζιζανίων με μηχανικά ή χημικά μέσα.

2. Δεσμεύσεις πάνω από τη γραμμή βάσης που δικαιολογούν ενίσχυση.

Διατήρηση του παραδοσιακού τρόπου κλαδέματος

Η δημιουργία χώρου οικολογικής αντιστάθμισης πέριξ του αγροτεμαχίου ελάχιστου πλάτους 0,5μ. και η καταπολέμηση των ζιζανίων μόνο χειρονακτικά.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ – ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ

Η δράση θα συμβάλλει:

Στη διάσωση της μοναδικής στο είδος της, σε παγκόσμιο επίπεδο, παραδοσιακής πρακτικής κλαδέματος (χαρακτηριστικό του τοπίου).

Στην προστασία του εδάφους από την αποσάθρωση (άνεμοι).

Στην προστασία της βιοποικιλότητας.

ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ[47]

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη μόνο το πρόσθετο κόστος (δεν υπολογίζεται απώλεια εισοδήματος).

Για τους υπολογισμούς κατά τύπο δέσμευσης λαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Κλάδεμα

  Το παραδοσιακό κλάδεμα της Σαντορίνης απαιτεί διπλάσιο χρόνο σε σχέση με τη συνήθη πρακτική κλαδέματος της γραμμής βάσης και εξειδικευμένο στο σύστημα αυτό κλαδευτή.

  Έχει υπολογισθεί ότι απαιτούνται επί πλέον 10 ημερομίσθια/Ha. Η δαπάνη για τα ημερομίσθια αυτά και τη συνήθη αμοιβή του εξειδικευμένου κλαδευτή (60 ΕΥΡΩ/ημερησίως) είναι **600** ΕΥΡΩ/Ha.

- Χειρονακτική καταπολέμηση ζιζανίων.

  Υπολογίζεται ότι απαιτούνται 6 ημερομίσθια ανά Ha ετησίως και με βάση το συνήθες ημερομίσθιο η δαπάνη ανέρχεται σε **300** ΕΥΡΩ/ Ha.

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η μέγιστη ενίσχυση ορίζεται σε **900** ΕΥΡΩ/Ha/ετησίως.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η νομική βάση για τη συνέχιση εφαρμογής αποτελεί το άρθρο 3 του Καν. 1320/06 της Επιτροπής.

Δικαιούχοι της Δράσης θεωρούνται και οι δικαιούχοι του αντίστοιχου γεωργοπεριβαλλοντικού Μέτρου 3.15 του ΕΠΑΑ : «Διατήρηση παραδοσιακού αμπελώνα Ν. Θήρας».

Για τους δικαιούχους αυτούς ισχύουν οι γενικές μεταβατικές διατάξεις του μέτρου.

[47] Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την καταλληλότητα της μεθοδολογίας και την ακρίβεια των στοιχείων και των υπολογισμών του ύψους ενίσχυσης περιλαμβάνονται στη μελέτη του ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του άρθρου 48 του Καν. 1974/06 , όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και παρατίθεται στο παράρτημα 5 του προγράμματος.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 214 4.2	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	3.100.000	1.003.486	4.103.486	0	4.103.486
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

5.3.2.1.6 Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (vi) και 41 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 29 και σημείο 5.3.2.1.6 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

216

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Ορισμένες επενδύσεις παρότι η εκτέλεσή τους θα συνέβαλλε πολλαπλασιαστικά στην προστασία του περιβάλλοντος δεν πραγματοποιούνται επειδή από οικονομικής πλευράς κρίνονται ασύμφορες (υψηλό κόστος χωρίς παράλληλα να βελτιώνουν την οικονομική θέση της εκμετάλλευσης).

Από την άποψη αυτή και προκειμένου να ενδυναμωθεί η αποτελεσματικότητα των περιβαλλοντικών δράσεων κρίνεται απαραίτητη η στήριξη των γεωργών να πραγματοποιήσουν επενδύσεις, που είναι συμβατές και συμπληρωματικές με τις αναληφθείσες περιβαλλοντικές δράσεις και μεγιστοποιούν το περιβαλλοντικό όφελος.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Οι παρεμβάσεις που προβλέπονται στο παρόν μέτρο αποσκοπούν στη στήριξη των γεωργών να πραγματοποιήσουν μη παραγωγικές δαπάνες, που συνδέονται με τις δεσμεύσεις των παρεμβάσεων του Μέτρου 214, με στόχο τη μεγιστοποίηση του περιβαλλοντικού αποτελέσματος.

Η εξειδίκευση του στόχου γίνεται κατά περίπτωση δράσης.

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Με τον όρο μη παραγωγικές επενδύσεις νοούνται οι επενδύσεις που δεν οδηγούν σε σημαντική αύξηση της αξίας ή αποδοτικότητας της εκμετάλλευσης.

Με βάση τον ανωτέρω ορισμό μπορούν οι κατωτέρω παρεμβάσεις να χαρακτηρισθούν μη παραγωγικές επενδύσεις και να αποτελέσουν τις επιμέρους δράσεις του παρόντος.

<u>Υπομέτρο 1. Συνοδευτικές δράσεις για την προστασία της άγριας ζωής</u>

Δράση 1.1 Αγορά και εγκατάσταση ηλεκτροφόρου περίφραξης της άγριας ορνιθοπανίδας

<u>Υπομέτρο 2. Προστασία Φυτοφρακτών και αναβαθμίδων</u>

Δράση 2.2 Αποκατάσταση αναβαθμίδων

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Για την καταβολή της ενίσχυσης τηρούνται οι διατάξεις του Καν. 1290/05, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, όπως εξειδικεύονται στις αποφάσεις εφαρμογής.

Για την ένταξη των δικαιούχων στις επιμέρους δράσεις θα πρέπει να υποβληθεί φάκελος υποψηφιότητας. Το περιεχόμενο, η υπηρεσία υποβολής και ο τρόπος αξιολόγησής του θα ορίζεται κατά περίπτωση στις αποφάσεις εφαρμογής.

΄ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου σαν ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών με τους όρους που ορίζονται κατά περίπτωση στις δράσεις.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 216	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	6.397.598	2.070.935	8.468.533	2.200.000	10.668.533
%	75,55%	24,45%	79,38%	21%	100%

Μέτρα δυνάμει του Καν. (ΕΚ) 1257/99	ΚΑ βάσει του Καν. 817/2004	Άξονες και μέτρα δυνάμει του Καν. (ΕΚ) 1698/05 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει	ΚΑ ΚΥΑ
			Άξονας 2
Γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα άρθρα 22, 23 και 24	(στ)	Άρθρα 36 και 41	216 216

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	**Δείκτης**	**Στόχος**
Επιδόσεων	Αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων και εκμεταλλεύσεων άλλων διαχειριστών γαιών που λαμβάνουν στήριξη	2.500
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	10.668.533 €

Όσον αφορά τους δείκτες εκροών (output) σε επίπεδο Δράσης, θα υπάρχει για αυτούς αναλυτική αναφορά κατά την πορεία υλοποίησης, στο πλαίσιο των Ετήσιων Εκθέσεων ή άλλων εγγράφων παρακολούθησης που αφορούν την υλοποίηση.

Υπομέτρο 1: Συνοδευτικές δράσεις για την προστασία της άγριας ζωής

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (vi) και 41 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 29 και σημείο 5.3.2.1.6 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

216

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Οι γεωργικές εκτάσεις ανέκαθεν αποτελούσαν αναπόσπαστο τμήμα των βιοτόπων της άγριας ζωής, αφού στις εκτάσεις αυτές βρίσκει κατά κανόνα την τροφή της η άγρια πτηνοπανίδα. Ωστόσο, υπάρχουν περιπτώσεις που η συνύπαρξη γεωργοκτηνοτροφικής δραστηριότητας και άγριων ειδών όπως η Αρκούδα και ο Λύκος στο ίδιο περιβάλλον, δημιουργεί αφενός προβλήματα οικονομικής βιωσιμότητας για τις εκμεταλλεύσεις, λόγω των μεγάλων ζημιών που αποδίδονται στα άγρια ζώα και αφετέρου, ανθρωπογενή θνησιμότητα για τα άγρια ζώα. Τα μεγαλύτερα προβλήματα εντοπίζονται κυρίως στην μελισσοκομία και δευτερευόντως στις λοιπές κτηνοτροφικές μονάδες, στα κηπευτικά, στα αμπέλια και στις αροτραίες και δενδρώδεις καλλιέργειες. Στην άμβλυνση του προβλήματος μπορεί να συμβάλλει η δράση της παρούσας παρέμβασης.

ΣΤΟΧΟΣ

Προστασία της βιοποικιλότητας

Διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η Δ/νση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Το πεδίο εφαρμογής περιγράφεται κατά περίπτωση δράσης.

Δράση 1.1. Αγορά - εγκατάσταση ηλεκτροφόρου περίφραξης

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 216 ΥΠΟΜΕΤΡΟ 1	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	2.619.809	848.046	3.467.855	1.000.000	4.467.855
%	75,55%	24,45%	77,62%	22%	100%

ΔΡΑΣΗ 1.1. ΑΓΟΡΑ – ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΦΟΡΟΥ ΠΕΡΙΦΡΑΞΗΣ

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Γεωγραφικό πεδίο (περιοχές παρέμβασης)

Η δράση μπορεί να εφαρμοσθεί μόνο στις περιοχές που αποτελούν οικότοπους της Αρκούδας.

Τομείς παρέμβασης

Η δράση καλύπτει την οργανωμένη μελισσοκομία κατά προτεραιότητα και την κτηνοτροφία που ασκείται στις περιοχές παρέμβασης.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι μπορούν να κριθούν κατά προτεραιότητα συστηματικοί μελισσοκόμοι που μετακινούνται στις περιοχές παρέμβασης και κτηνοτρόφοι με εκτατικές εκτροφές αιγοπροβάτων που διαμένουν ή μετακινούνται στις περιοχές παρέμβασης, με προτεραιότητα τις μονάδες που έχουν ενταχθεί στα μέτρα του παρόντος άξονα, εφόσον:

Δεν έχουν ενισχυθεί για την ίδια δράση από άλλο πρόγραμμα.

Υποβάλλουν αρμοδίως αίτηση με τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

Αναλάβουν την υποχρέωση τουλάχιστον για μια 5ετία:

Να διατηρήσουν – χρησιμοποιούν την ηλεκτροφόρο περίφραξη στον τόπο μετακίνησής τους.

Να δέχονται και να διευκολύνουν τους ελέγχους, που πραγματοποιούν Εθνικά και Κοινοτικά Όργανα.

Οι μελισσοκόμοι να είναι κάτοχοι μελισσοκομικού βιβλιαρίου σε ισχύ

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΠΡΟΣ ΣΤΗΡΙΞΗ

Η αγορά και εγκατάσταση ηλεκτροφόρου περίφραξης, η οποία περιλαμβάνει :

Φωτοβολταϊκό σύστημα (ηλιακό πάνελ), καλώδιο (σύρμα) φράκτη για περίφραξη (η περίφραξη μπορεί να περιλαμβάνει μέχρι 4 σειρές καλώδιο για την προστασία από επιθέσεις αρκούδας), τεντωτήρας συρμάτων, για να συντηρείται ευθυτενές το σύρμα μετάδοσης παλμών, σετ πόρτας, μονωτήρας για τη στήριξη του σύρματος (σε ξύλο ή σίδερο), όργανο ελέγχου, μπαταρία, ξύλινοι ή μεταλλικοί πάσσαλοι.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 36(Α, IV) ΤΟΥ ΚΑΝ 1698/2005, ΟΠΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΙΣΧΥΕΙ.

Αποτελεί τον καλύτερο τρόπο πρόληψης των ζημιών που προκαλεί η Αρκούδα στην οργανωμένη μελισσοκομία, στην κτηνοτροφία και στις μικροκαλλιέργειες και κατ' επέκταση στη μείωση της ανθρωπογενούς θνησιμότητας των ζώων αυτών.

Συμβολή στην προστασία της βιοποικιλότητας.

΄ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου (βάσει παραστατικών) και το ύψος της δύναται να φθάσει στο 80% των επιλέξιμων δαπανών ανά κτηνοτροφική μονάδα ή μελισσοκομική μονάδα 100 κυψελών [48] .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 216 ΥΠΟΜΕΤΡΟ 1 ΔΡΑΣΗ 1.1	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	2.619.809	848.046	3.467.855	1.000.000	4.467.855
%	75,55%	24,45%	77,62%	22%	100%

[48] Με βάση τις τρέχουσες τιμές της αγοράς το κόστος αγοράς και εγκατάστασης ανέρχεται σε 2.200€/0,05Ηα.

ΔΡΑΣΗ 1.2. ΑΓΟΡΑ – ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΙΜΕΝΙΚΟΥ.

Η συγκεκριμένη δράση καταργείται.

ΔΡΑΣΗ 1.3. ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΙΔΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΟΡΝΙΘΟΠΑΝΙΔΑΣ

Η συγκεκριμένη δράση καταργείται

Υπομέτρο 2: Προστασία Φυτοφρακτών και Αναβαθμίδων

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (α) (vi) και 41 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 29 και σημείο 5.3.2.1.6 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

216

ΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Οι αναβαθμίδες αποτελούν χαρακτηριστικά στοιχεία που διαμόρφωσε η γεωργική δραστηριότητα στην πορεία των χρόνων. Τα στοιχεία αυτά πέραν της αισθητικής που προσδίδουν στο αγροτικό τοπίο αποτελούν ενδιαίτημα της άγριας πανίδας και παράλληλα μέσα για την ανάσχεση των νερών της βροχής και της προστασίας του εδάφους από τη διάβρωση.

Η διατήρηση των αναβαθμίδων και γενικότερα των χαρακτηριστικών του αγροτικού τοπίου αποτελεί δέσμευση των γεωργών στο πλαίσιο εφαρμογής της πολλαπλής συμμόρφωσης και η οποιαδήποτε επίπτωση από την ενέργεια αυτή στο εισόδημα των γεωργών δεν ενισχύεται.

Ωστόσο στην πορεία των χρόνων από την επίδραση φυσικών καταστροφών ή και ανθρωπογενών παρεμβάσεων ορισμένες αναβαθμίδες έχουν υποστεί σοβαρές καταστροφές με συνέπεια ο μόνος τρόπος για τη διατήρησή τους να αποτελεί η επαναδημιουργία τους όπου έχουν εξαφανισθεί ή η αποκατάστασή τους όπου έχουν υποστεί σοβαρές ζημιές.

ΣΤΟΧΟΣ

Το υπομέτρο αποσκοπεί στην καθιέρωση οικονομικών ενισχύσεων στους γεωργούς που θα προβούν στην επαναδημιουργία των αναβαθμίδων τους με στόχο την αποκατάσταση της αισθητικής και περιβαλλοντικής αξίας του αγροτικού τοπίου.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η Δ/νση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΔΡΑΣΕΙΣ

Για την επίτευξη του στόχου θα εφαρμοσθεί η δράση:

Αποκατάσταση αναβαθμίδων

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 216 ΥΠΟΜΕΤΡΟ 2	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	3.777.789	1.222.890	5.000.679	1.200.000	6.200.679
%	75,55%	24,45%	80,65%	19%	100%

Σημειώνεται ότι η χρηματοδότηση θα ισχύσει για τις υποχρεώσεις που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο του αντίστοιχου Γεωργοπεριβαλλοντικού Μέτρου του Εγγράφου Προγραμματισμού Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΠΑΑ) την περίοδο 2000-2006 και για μια καινούργια προκήρυξη.

ΔΡΑΣΗ 2.1 : ΑΝΑΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΦΥΤΟΦΡΑΚΤΩΝ

Η δράση καταργείται.

ΔΡΑΣΗ 2.2 : ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΔΩΝ

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι της Δράσης μπορούν να κριθούν κάτοχοι γεωργικών εκτάσεων στις οποίες υπάρχουν παραδοσιακά λιθόκτιστες αναβαθμίδες οι οποίες έχουν υποστεί ζημιές σε ποσοστό τουλάχιστον 10% με αίτιο τις πλημμύρες ή άλλες φυσικές καταστροφές.

ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ

Οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν τις ακόλουθες δεσμεύσεις

α. Να ανακατασκευάσουν τα τοιχία αντιστήριξης που έχουν υποστεί ζημιές από ξηρολιθοδομή με τις διαστάσεις και την τεχνοτροπία των ήδη υπαρχόντων με βάση μελέτη αρμοδίως εγκεκριμένη.

β. Να τηρήσουν στο σύνολο της εκμετάλλευσής τους τις δεσμεύσεις που απορρέουν από την εφαρμογή της πολλαπλής συμμόρφωσης περιλαμβανομένης και της διατήρησης των αναβαθμίδων (τοιχία αντιστήριξη – διόδου προσπέλασης κλπ).

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΠΡΟΣ ΣΤΗΡΙΞΗ

Στο επιλέξιμο κόστος περιλαμβάνονται:

Οι δαπάνες αγοράς – μεταφοράς της πέτρας

Οι δαπάνες του τεχνίτη

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 36, Α, IV ΤΟΥ ΚΑΝ. 1698/05, ΟΠΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΙΣΧΥΕΙ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ

Οι αναβαθμίδες αποτελούν χαρακτηριστικό στοιχείο αγροτικού τοπίου που διαμόρφωσε η γεωργική δραστηριότητα και παράλληλα οικότοπο για πολλά είδη της άγριας πανίδας (βιοποικιλότητα) και μέσον για την προστασία των εδαφών από τη διάβρωση (ερημοποίηση).

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Οι ενδιαφερόμενοι μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος θα πρέπει να υποβάλλουν αίτηση με τα δικαιολογητικά που ορίζονται στα οποία περιλαμβάνεται και σχετική μελέτη.

΄ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου (βάση παραστατικών) και το ύψος της δύναται να φθάσει στο 80% του συνολικού επιλέξιμου κόστους και μέχρι 100 ΕΥΡΩ ανά m3 παρέμβασης[49]

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Οι δράσεις εφαρμόσθηκαν την Γ΄ Προγραμματική Περίοδο στο πλαίσιο εφαρμογής των μέτρων 3.11 και 3.12 του ΕΠΑΑ και η νομική βάση συνέχισης πληρωμής των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν αποτελεί το άρθρο 3 του Καν. 1320/06. Για τους δικαιούχους αυτούς ισχύουν οι γενικές δεσμεύσεις των μεταβατικών μέτρων των γεωργοπεριβαλλοντικών ενισχύσεων.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 216 ΥΠΟΜΕΤΡΟ 2 ΔΡΑΣΗ 2.2	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	3.777.789	1.222.890	5.000.679	1.200.000	6.200.679
%	75,55%	24,45%	80,65%	19%	100%

[49] Πηγή Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις

5.3.2.2 Μέτρα που στοχεύουν στην αειφορική χρήση δασικής γης

Στη δεύτερη ομάδα μέτρων θα υπάρχουν παρόμοια μέτρα και δράσεις που αφορούν σε

πρώτη δάσωση γεωργικών γαιών

πρώτη δάσωση μη γεωργικών γαιών

ενισχύσεις Natura 2000

αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και την εισαγωγή δράσεων πρόληψης και

στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις

δηλαδή μέτρα που αποσκοπούν, πρωταρχικά, στη στήριξη του εισοδήματος των Δασοκτημόνων με ενισχύσεις που θα πρέπει να αντισταθμίζουν το πρόσθετο κόστος και το διαφυγόν εισόδημα των Δασοκτημόνων που απορρέει από τους περιορισμούς των οδηγιών 79/409/ΕΟΚ και 92/43/ΕΟΚ που εφαρμόζονται στις συγκεκριμένες περιοχές. Μέτρα που ενισχύουν τους παραγωγούς που αναλαμβάνουν να δασώσουν γεωργικές και μη γεωργικές γαίες, καθώς και μέτρα που δίνουν κίνητρα για την αύξηση της αισθητικής αξίας μίας περιοχής προς όφελος του κοινού. Επίσης με το μέτρο αποκατάστασης του δασοκομικού δυναμικού και την εισαγωγή δράσεων πρόληψης για την προστασία των δασών από τις πυρκαγιές και δράσεις αντιπλημμυρικών και αντιδιαβρωτικών έργων για την αποφυγή επιπτώσεων πλημμύρων με σκοπό την διασφάλιση της προστασίας των εδαφών, της υδατικής ισορροπίας, την πρόληψη των φυσικών κινδύνων (πυρκαγιές, πλημμύρες και διάβρωση του εδάφους) και την άμβλυνση των κλιματικών αλλαγών.

Με τα μέτρα αυτά, αντιμετωπίζονται προβλήματα, αδυναμίες και απειλές που εντοπίστηκαν σχετικά με την προστασία του εδάφους, την προστασία των νερών, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, την άμβλυνση των κλιματολογικών μεταβολών και την οικολογική σταθερότητα των δασικών οικοσυστημάτων.

5.3.2.2.1. Πρώτη δάσωση γεωργικών γαιών

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Πρώτη δάσωση γεωργικών γαιών

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρο 43 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 31 του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και Παράρτημα ΙΙ, σημείο 5.3.2.2.1

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

221

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Για την μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων για την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος, ιδίως σε ό,τι αφορά την ενίσχυση της αντιδιαβρωτικής προστασίας, τον εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφορέα, την διατήρηση της βιοποικιλότητας και την αύξηση της φυτικής μάζας για την άμβλυνση των κλιματικών μεταβολών, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η επέκταση και βελτίωση των δασικών πόρων με παράλληλη άμβλυνση των πιέσεων που δέχονται οι φυσικοί πόροι και η βιοποικιλότητα από την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας, ιδιαίτερα των επιβαρυμένων χωραφιών που καλλιεργούνταν με καπνό. Αποτέλεσμα που μπορεί να επιτευχθεί μέσω του μέτρου της δάσωσης γεωργικών γαιών.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Το μέτρο αποσκοπεί στην επέκταση και βελτίωση των Δασικών πόρων, μέσω της στήριξης της πρώτης Δάσωσης γεωργικών γαιών, με στόχο την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος και ιδίως:

Την ενίσχυση της αντιδιαβρωτικής προστασίας

Τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και

Την άμβλυνση των κλιματικών μεταβολών

Η επίτευξη των ανωτέρω στόχων θα γίνει μέσω της συνέχισης εφαρμογής του παλαιού μέτρου και την καθιέρωση νέου.

ΠΕΔΙΟ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΔΑΣΩΘΟΥΝ

Γεωγραφικό πεδίο (περιοχές παρέμβασης):

Επιλέξιμες περιοχές θα είναι οι περιοχές οι οποίες είναι κατάλληλες για δάσωση για περιβαλλοντικούς λόγους, όπως είναι η προστασία από διάβρωση, η διατήρηση της

βιοποικιλότητας ή η επέκταση των δασικών πόρων που συμβάλλουν στην άμβλυνση των κλιματικών μεταβολών, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Οι περιοχές Παρέμβασης είναι όλη η χώρα με προτεραιότητα στις περιοχές που χαρακτηρίζονται από τα εξής κριτήρια:

Επικλινείς εκτάσεις με κλίση πάνω από 10%, για την προστασία των εδαφών από την διάβρωση.

Εκτάσεις που γειτνιάζουν με δασικά οικοσυστήματα, έτσι ώστε η δάσωση σε αυτές τις εκτάσεις να γίνει με είδη που θα είναι στην ίδια ζώνη βλάστησης και θα είναι προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες για την διατήρηση της βιοποικιλότητας της περιοχής και την αύξηση του ποσοστού της δασοκάλυψης με σκοπό την άμβλυνση των κλιματικών αλλαγών.

Εκτάσεις που βρίσκονται σε περιοχές καπνοπαραγωγής

Εκτάσεις που σύμφωνα με το σχέδιο πυροπροστσίας έχουν χαρακτηριστεί σε ζώνη μέτριου ή υψηλού κινδύνου πυρκαγιάς.

Η επιλεξιμότητα των εντασσόμενων εκτάσεων διασφαλίζεται σύμφωνα με την νομοθεσία του Κράτους – Μέλους και αποτελεί ευθύνη του.

Τομείς παρέμβασης:

Το σύνολο των γεωργικών γαιών με προτεραιότητα:

τις καλλιέργειες καπνού που τελούν υπό καθεστώς διαρθρωτικών μεταβολών

τις αρόσιμες γαίες

τις μόνιμες φυτείες που τελούν υπό καθεστώς διαρθρωτικών μεταβολών

Η στήριξη καλύπτει μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες δράσεις:

Δαπάνες εγκατάστασης

Ετήσια πριμοδότηση ανά δασωμένο εκτάριο για την κάλυψη των δαπανών συντήρησης

Ετήσια πριμοδότηση ανά Ha για την κάλυψη των απωλειών εισοδήματος που απορρέει από τη δάσωση

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΓΗΣ

Γεωργικές νοούνται οι γαίες (εκτάσεις) στις οποίες ασκείται συστηματικά η γεωργική δραστηριότητα με οικονομικά αποτελέσματα τουλάχιστον την τελευταία τριετία. Τέτοιες γαίες μπορούν να θεωρηθούν:

Οι αρόσιμες γαίες, εφόσον αξιοποιήθηκαν τουλάχιστον μία φορά την τελευταία τριετία

Οι βοσκότοποι, εφόσον αξιοποιήθηκαν μία φορά την τελευταία τριετία

Οι συστηματικοί δενδρώνες, αμπελώνες και λοιπές μόνιμες φυτείες.

Δεν δύνανται να θεωρηθούν γεωργικές εκτάσεις για την εφαρμογή του παρόντος οι εγκαταλελειμμένες εκτάσεις ή οι εκτάσεις που βρίσκονται υπό καθεστώς αγρανάπαυσης για χρονικό διάστημα περισσότερο των τριών ετών, καθώς και οι εκτάσεις, οι οποίες με βάση το Εθνικό Δίκαιο δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για γεωργική χρήση.

Είδη ταχείας ανάπτυξης για βραχυπρόθεσμη χρήση, νοούνται τα είδη για τα οποία το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ δύο υλοτομήσεων στο ίδιο αγροτεμάχιο είναι μικρότερος από 15 έτη.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΟΥ

Το φυσικό πρόσωπο, το οποίο έχει κύριο ταμείο ασφάλισης τον ΟΓΑ, εφόσον από τα στοιχεία της φορολογικής του δήλωσης προκύπτει ότι τουλάχιστον το 25% του συνολικού του εισοδήματος προέρχεται από γεωργικές δραστηριότητες και επιπροσθέτως διαθέτουν αντίστοιχο ποσοστό του χρόνου τους για την γεωργική τους εκμετάλλευση.

Το νομικό πρόσωπο, εφόσον από το καταστατικό του προκύπτει ότι η κύρια δραστηριότητά του είναι η άσκηση γεωργικής δραστηριότητας και από τους διαθέσιμους ισολογισμούς των τριών τελευταίων ετών ή άλλο ισοδύναμο στοιχείο προκύπτει ότι τουλάχιστον το 50% των συνολικών του εισοδημάτων προέρχεται από την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας και επιπροσθέτως διαθέτουν αντίστοιχο ποσοστό του χρόνο τους για την γεωργική τους εκμετάλλευση.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

1. ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Δικαιούχος της πρώτης εγκατάστασης μπορεί να κριθεί οποιοδήποτε πρόσωπο, με προτεραιότητα τους γεωργούς και τις ενώσεις τους, που κατέχει νόμιμα και αξιοποιεί επιλέξιμες εκτάσεις στην περιοχή παρέμβασης, εφόσον δασώνει την εν λόγω έκταση με τα είδη που θα καθορίζονται σε εγκεκριμένη μελέτη από τις Δ/νσεις Δασών, και που θα προσιδιάζουν στις τοπικές συνθήκες (εξαιρούνται ρητά τα χριστουγεννιάτικα δένδρα) και παράλληλα αναλαμβάνει τις ακόλουθες δεσμεύσεις:

α) Να διατηρήσει την φυτεία τουλάχιστον για 15 έτη με εξαίρεση τα είδη ταχείας ανάπτυξης

β) Να τηρεί τις υποχρεωτικές απαιτήσεις που προβλέπονται στα άρθρα 4 και 5 και στα παραρτήματα ΙΙΙ και IV του Καν. (ΕΚ)73/2009.

γ) Να δέχεται και να διευκολύνει τους ελέγχους που πραγματοποιούν εξουσιοδοτημένα Εθνικά και Κοινοτικά Όργανα

Δεν μπορούν να κριθούν δικαιούχοι έστω κι αν πληρούν τις ανωτέρω προϋποθέσεις οι δικαιούχοι της Πρόωρης Συνταξιοδότησης.

2. ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ

Δικαιούχοι των δαπανών συντήρησης μπορούν να κριθούν οι δικαιούχοι της προηγούμενης κατηγορίας, με εξαίρεση τις δημόσιες αρχές και τους Οργανισμούς Ιδιωτικού Δικαίου στους οποίους οι δημόσιες αρχές συμμετέχουν με ποσοστό άνω του 50% στο μετοχικό κεφάλαιο, εφόσον υποβάλλουν κατ' έτος αίτηση πληρωμής και πιστοποιηθεί, ότι τηρούνται στο σύνολό τους οι αναληφθείσες δεσμεύσεις.

Δεν δικαιούνται ενισχύσεων για δαπάνες συντήρησης, έστω κι αν πληρούν τις ανωτέρω προϋποθέσεις, οι εκτάσεις που έχουν δασωθεί με είδη ταχείας ανάπτυξης για βραχυπρόθεσμη καλλιέργεια.

3. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΑΠΩΛΕΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Δικαιούχοι των ενισχύσεων για απώλεια εισοδήματος μπορούν να κριθούν οι δικαιούχοι της προηγούμενης παραγράφου 2. «Δαπάνες Συντήρησης».

Δεν δικαιούνται ενισχύσεων για απώλεια εισοδήματος, έστω κι αν πληρούν τις ανωτέρω προϋποθέσεις, οι εκτάσεις που έχουν δασωθεί με είδη ταχείας ανάπτυξης για βραχυπρόθεσμη καλλιέργεια.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Ο υπολογισμός των δαπανών εγκατάστασης γίνεται με βάση το πραγματικό κόστος των αναδασωτικών εργασιών που περιλαμβάνονται σε μελέτη, αρμοδίως εγκεκριμένη χωρίς όμως το ύψος αυτό να μπορεί να υπερβεί τις ισχύουσες σε Εθνικό επίπεδο Αναλυτικές Τιμές Αναδασωτικών Εργασιών (Α.Τ.Α.Ε.).

Στις επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να συμπεριληφθούν:

Το κόστος σύνταξης μελέτης

Το κόστος εγκατάστασης το οποίο περιλαμβάνει το κόστος του υλικού φύτευσης και τις δαπάνες που συνδέονται άμεσα με τη φύτευση.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ

Οι πρακτικές για τη διατήρηση της φυτείας καθόλη την περίοδο της δέσμευσης περιγράφονται αναλυτικά στην εγκεκριμένη μελέτη για την εγκατάσταση της φυτείας. Από τις πρακτικές αυτές το κόστος αυτών, που θα πραγματοποιηθεί πραγματικά την πρώτη 5ετία αποτελεί τις επιλέξιμες δαπάνες και μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ενίσχυσης υπό τον όρο ότι αυτές δεν θα υπερβαίνουν τις οριζόμενες στις Αναλυτικές Τιμές Αναδασωτικών Εργασιών (ΑΤΑΕ).

Στις επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να συμπεριληφθούν:

Οι δαπάνες για την συμπλήρωση αστοχιών εγκατάστασης και μέχρι ποσοστό 10%

Οι δαπάνες για την καταπολέμηση ανεπιθύμητων φυτών

Οι δαπάνες άρδευσης

Οι δαπάνες για τη λίπανση

Η ενίσχυση χορηγείται ετησίως και μέχρι 5 έτη.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Ο υπολογισμός της απώλειας εισοδήματος, προκύπτει από τη διαφορά του Μέσου Ακαθάριστου Κέρδους από την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας (είδος καλλιέργειας ή αξιοποίησης) και του μέσου Ακαθάριστου Κέρδους ειδών δάσωσης, που παρέχουν εισόδημα π.χ. καστανιές, καρυδιές χωρίς το ύψος αυτό να μπορεί να υπερβεί για τους δικαιούχους γεωργούς και ενώσεις τους τα 700 ΕΥΡΩ ανά Ha και για τους λοιπούς δικαιούχους τα 150 ΕΥΡΩ ανά Ha.

ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΌΠΩΣ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΆΡΘΡΟ 48.2 ΤΩΝ ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΝΑ ΕΛΕΓΞΟΥΝ ΤΗΝ ΣΥΝΟΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΛΟΓΟ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

Υπάρχουν στην Μελέτη τεκμηρίωσης του ύψους ενίσχυσης του Μέτρου στο Παράρτημα 6 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013.

ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΜΕ ΕΘΝΙΚΑ / ΥΠΟ-ΕΘΝΙΚΑ ΔΑΣΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Ή ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΔΑΣΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΑ

Το μέτρο συνδέεται συμπληρωματικά με τα Δασικά έργα που περιλαμβάνονται στα ετήσια Δασικά Προγράμματα (Ετήσιο Νομαρχιακό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δασοπονίας), που συντάσσονται από τις Δ/νσεις Δασών των Νομών με βάση τα διαλαμβανόμενα στην 162115/21-07-1982 «Κατάρτιση και υποβολή ετησίων προγραμμάτων δασικών έργων και εργασιών», θεωρούνται από τις Δ/νσεις Δασών Περιφέρειας και εγκρίνονται από το Νομαρχιακό Συμβούλιο, το οποίο και καθορίζει τις προτεραιότητες των προβλεπόμενων έργων, σύμφωνα με τις υφιστάμενες δασοπονικές αναπτυξιακές ανάγκες και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 7 του άρθρου 10 του ν. 2503/97 (ΦΕΚ 107/Τ.Α' /30-05-1997).

Συγκεκριμένα το κάθε ετήσιο Δασικό Πρόγραμμα περιλαμβάνει έργα αναδάσωσης που πραγματοποιούνται σε επίπεδο Νομού.

Το Μέτρο αυτό συμβάλλει στην κοινοτική στρατηγική κατευθυντήρια γραμμή 3.2 «Βελτίωση του περιβάλλοντος και του τοπίου» (απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για την αγροτική ανάπτυξη 2007 – 2013, (2009/61/ΕΚ) L55/20)).

Επίσης το Μέτρο συνδέεται με το Κοινοτικό σχέδιο δράσης για τα δάση (COM (2006) 302 τελικό 15-06-2006 – SEC (2006)748) και συγκεκριμένα συνεισφέρει στους 2 από τους 4 βασικούς στόχους του οι οποίοι επιγραμματικά είναι:

Βελτίωση και προστασία του περιβάλλοντος και η

Συμβολή στην ποιότητα ζωής

Επιπλέον συνδέεται με την «Δασική Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης», (COM (1998)649.03/11/98) και συγκεκριμένα με τα ειδικά ζητήματα που αφορούν την δασοκομία όπως:

Τη Διατήρηση της δασικής βιοποικιλότητας, η υλοποίηση του μέτρου να γίνεται κατά τρόπο που να μην επηρεάζει αρνητικά περιοχές, οικοτόπους και τοπία

οικοσυστημάτων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον ή είναι αξιοσημείωτα από οικολογική άποψη.

Οι κλιματικές αλλαγές, όπου η συμβολή της Δασοκομίας για την δέσμευση του άνθρακα δύναται να είναι η αύξηση της έκτασης των δασών μέσω της δάσωσης γεωργικής γης, με είδη που είναι προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες ή κατά προτίμηση, αυτόχθονα είδη ή είδη τοπικής προέλευσης.

ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΑΣΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΧΕΣ, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΘΗΚΑΝ ΣΑΝ ΥΨΗΛΗΣ Ή ΜΕΣΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΥΝ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΜΕ ΑΥΤΑ ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Σύμφωνα με την Ε(93) 1619 ΤΕΛΙΚΟ / 24-06-1993 Απόφαση της Επιτροπής που δηλώνει ότι το «Σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας», έχει ταξινομηθεί σε ζώνη υψηλού κινδύνου. Η απόφαση αυτή λήφθηκε στα πλαίσια εφαρμογής της παρ. 2 και 5 του άρθρου 2 του Καν. 2158/1992 «για την πυροπροστασία των κοινοτικών δασών»

Τα Δασικά έργα και εργασίες προβλέπουν έργα αντιπυρικής προστασίας δασών (αντιπυρικές ζώνες, αντιπυρικούς δρόμους, υδατοδεξαμενές, παρατηρητήρια, συντήρηση δρόμων, δασοκομικούς χειρισμούς κ.λ.π.) και εκπονούνται στα πλαίσια των παραπάνω ετήσιων δασικών προγραμμάτων, είναι σύμφωνα με τα σχέδια πρόληψης που έχουν εκπονηθεί τόσο σε κεντρικό, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο και που εντάσσονται στον γενικότερο σχεδιασμό στα πλαίσια εφαρμογής της παρ. 5 του άρθρου 1 της ΚΥΑ αριθ. 12030 Φ.109.1./99 (ΦΕΚ 713/Τ.Β' /19-05-1999).

Κάθε χρόνο και πριν την έναρξη της αντιπυρικής περιόδου συνεδριάζει το «Συντονιστικό Νομαρχιακό Όργανο» σε κάθε Νομό και αποφασίζει την λήψη των αναγκαίων προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων κατά των πυρκαγιών των Δασών. Στην απόφαση αυτή καθορίζεται η οργάνωση και ο συντονισμός για τον αντιπυρικό αγώνα, η πρόληψη και η καταστολή των πυρκαγιών κατά των δασών, δασικών εκτάσεων και γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και οι υποχρεώσεις και οι ευθύνες των εμπλεκόμενων Δημοσίων Υπηρεσιών, των ΟΤΑ κ.λ.π., για τα απαραίτητα προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα που επιβάλλεται να ληφθούν από αυτές.

Θα επιλεχθούν περιοχές εφαρμογής του Μέτρου που έχουν χαρακτηριστεί σε επίπεδο χώρας, σαν ζώνη μέτριου ή υψηλού κινδύνου πυρκαγιάς.

΄ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

1. Δαπάνες πρώτης Δάσωσης

Η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου και το ύψος της δύναται να φθάσει:

Στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, το 80% των επιλέξιμων δαπανών με εξαίρεση τις περιπτώσεις που δικαιούχος είναι Δημόσια αρχή

Το 100% των επιλέξιμων δαπανών, εφόσον δικαιούχος είναι Δημόσια αρχή

Το 70% των επιλέξιμων δαπανών σε κάθε άλλη περίπτωση.

Το συνολικό ύψος της ενίσχυσης για τις δαπάνες πρώτης δάσωσης δεν μπορεί να υπερβεί τα ποσά που αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα.

ΕΙΔΟΣ ΦΥΤΕΙΑΣ	**ΔΑΠΑΝΕΣ ΔΑΣΩΣΗΣ**	
	€ / Ha	**Με περίφραξη* (€ /Ha)**
Φυτευτικός σύνδεσμος 3,2m x3,2 m (1000 φυτά/Ha)	5.904,58	8.854,38
Φυτευτικός σύνδεσμος 6 mx6 m (280 φυτά/Ha)	3.125,38	6.075,18

**Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον από τη σχετικά μελέτη τεκμηριώνεται η ανάγκη κατασκευής περίφραξης για την επιτυχή ανάπτυξη της φυτείας*

Είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 56 του Καν. (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και μόνο για τις δαπάνες εγκατάστασης

2. Δαπάνες συντήρησης

Η ενίσχυση χορηγείται ετησίως και μέχρι 5 έτη και δύναται να φθάσει το ποσοστό της προηγούμενης παραγράφου.

Το συνολικό ύψος της ενίσχυσης για τις δαπάνες συντήρησης δεν μπορεί να υπερβεί τα ποσά που αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα.

ΕΙΔΟΣ ΦΥΤΕΙΑΣ	**ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ**	
	Έτη 1-2 (€/Ha)	**Έτη 3-5 (€/Ha)**
Φυτευτικός σύνδεσμος 3,2 mx3,2 m (1000 φυτά/Ha)	3.398,00	500,00
Φυτευτικός σύνδεσμος 6x6 (280 φυτά/Ha)	1.001,84	140,00

3. Απώλεια εισοδήματος

Η ενίσχυση χορηγείται ετησίως επί 15 έτη το πολύ και δύναται να φτάσει μέχρι 700 €/Ha στους γεωργούς ή στις ενώσεις τους που καλλιεργούσαν τη πριν από τη δάσωσή τους και μέχρι 150 €/Ha σε οποιοδήποτε άλλο φυσικό πρόσωπο ή πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου.

Η ετήσια πριμοδότηση για την εισοδηματική απώλεια υπολογίζεται ανάλογα με τη χρήση της γης πριν από τη δάσωση και δεν δύναται να υπερβεί τα ποσά που αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα.

α/α	**Είδος καλλιέργειας**	**Μέσο ακαθάριστο κέρδος (€/Ha)**
1	Αρδευόμενες αροτραίες (πλην αραβοσίτου καρπού μηδικής και τριφυλλιών)	700
2	Κηπευτικά	700
3	Μποστανικά	700
4	Όσπρια	700
5	Δενδρώδεις καλλιέργειες	700
6	Αμπελώνες	700
7	Αραβόσιτος καρπός	700
8	Μηδική/τριφύλλια	600
9	Σκληρό σιτάρι	650
10	Μαλακό σιτάρι	350
11	Κριθάρι, λοιπά χειμερινά σιτηρά	300
12	Ηλίανθος	450
13	Λοιπές ξηρικές αροτραίες καλλιέργειες (βίκος, κτηνοτροφικά φυτά για χόρτο κ.λ.π.)	250
14	Βαμβάκι	700
15	Γλυκάνισο, σακχαρότευτλα, καπνά, κρόκος	700
16	Αρωματικά φυτά	700

Η Ελλάδα θα υλοποιήσει το παρόν Μέτρο υπό τον κανόνα των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis).

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 221	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	89.921.865	29.108.170	119.030.035	14.000.000	133.030.035
%	75,55%	24,45%	89,48%	11%	100%

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΠΑΛΑΙΑ ΜΕΤΡΑ

Με τον όρο παλαιά μέτρα νοούνται τα μέτρα που εφαρμόσθηκαν στα πλαίσια του άξονα 4 του ΕΠΑΑ «Δασώσεις γεωργικών γαιών» στο οποίο περιλαμβάνονται:

α. Το παλαιό καθεστώς στήριξης πριν από το έτος 1992, Καν. 1609/89

β. «Η δάσωση γεωργικών γαιών» στα πλαίσια του Καν. 2080/92

γ. «Η Δάσωση γεωργικών γαιών» στα πλαίσια του Καν. 1257/99

Η νομική βάση για τη συνέχιση των μέτρων αυτών αποτελεί ο Καν. 1320/06 άρθρο 3 της Επιτροπής.

Δικαιούχοι (παλαιοί) των παλαιών μέτρων μπορούν να αναγνωρισθούν στα πλαίσια εφαρμογής του παρόντος οι δικαιούχοι των δύο πρώτων (α και β) και από το τρίτο της μόνο εκείνοι των οποίων η απόφαση ένταξής τους πραγματοποιήθηκε μέχρι την 31/12/06 στα πλαίσια εφαρμογής της ΚΥΑ 312268/9023/507/02, όπως ισχύει, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του παρόντος.

Με την επιφύλαξη τροποποιήσεων, στα πλαίσια κανονιστικών απαιτήσεων για τους παλιούς δικαιούχους, ισχύει το νομικό πλαίσιο ένταξής τους (Δεσμεύσεις, ύψος ενίσχυσης, κυρώσεις κλπ)

Οι ανειλημμένες υποχρεώσεις των παλιών δικαιούχων των Καν. 2080/92 και 1257/99, ανέρχονται στο ποσό των 110.000.000 €.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΑΑ

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός δικαιούχων που λαμβάνουν ενίσχυση δάσωσης	32.500
	Αριθμός εκταρίων δασωμένης γης	39.600 ha

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΑΣΟΠΟΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΓΙΑ ΑΝΑΔΑΣΩΣΕΙΣ

	ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
	ΚΩΝΟΦΟΡΑ	
1	Ερυθρελάτη	*Picea excelsa*
2	Ελάτη η λευκή	*Abies alba*
3	Ελάτη η υβριδογενής	*Abies borisii-regis* *(Abies alba x Abies cephalonica)*
4	Ελάτη η κεφαλληνιακή	*Abies cephalonica*
5	Πεύκη η λευκόδερμη	*Pinus heldreichii var. leucodermis*
6	Πεύκη η δασική	*Pinus sylvestris*
7	Πεύκη η μαύρη	*Pinus nigra*
8	Πεύκη η τραχεία	*Pinus halepensis ssp brutia*
9	Πεύκη η χαλέπιος	*Pinus halepensis ssp halepensis*
10	Κουκουναριά	*Pinus pinea*
11	Πεύκη η βαλακανική ή πενταβέλονη	*Pinus peuce*
12	Κυπαρίσσι αειθαλές	*Cupressus sempervirens*
13	Ίταμος	*Taxus baccata*
14	Ψευδοτσούγκα	*Pseudotsuga menziensii*
15	Λάριξ Ευρωπαική	*Larix europaea*
16	Κέδρος του Λιβάνου	*Cedrus libani ssp. libani*
17	Κέδρος ο βραχύφυλλος	*Cedrus libani ssp. brevifolia*
18	Άρκευθος	*Juniperus sp.*
	ΠΛΑΤΥΦΥΛΛΑ	
1	Λεύκη (όλοι οι κλώνοι και τα υβρίδια)	*Populus sp.*
2	Καρυδιά η βασιλική	*Juglans regia*
3	Καστανιά	*Castanea sativa*
4	Φράξος ο οξύκαρπος, νερόφραξος	*Fraxinus angustifolia ssp oxycarpa*
5	Σφένδαμος ο ψευδοπλάτανος	*Acer pseudoplatanus*
6	Σφένδαμος ο πλατανοειδής -νεροπλάτανος	*Acer platanoides*
7	Σκλήθρο κολλώδες	*Alnus glutinosa*
8	Αρκουδοπούρναρο	*Ilex aquifolium*
9	Δάφνη η ευγενής	*Laurus nobilis*
10	Πλάτανος ο ανατολικός	*Platanus orientalis*
11	Λικιδάμβαρη η ανατολική, Υγράμβαρη	*Liquidambar orientaliw*
12	Ιπποκαστανιά	*Aesculus hippocastanus*
13	Σημύδα η κρεμοκλαδής	*Beula pendula*
14	Δρύς η χνοώδης	*Quercus pubescens*
15	Δρύς η ευθύφλοιος	*Quercus cerris*
16	Αριά	*Quercus ilex*
17	Δρύς η πλατύφυλλη	*Quercus frainetto (Quercus conferta)*
18	Βαλανιδιά	*Quercus ithaburensis ssp macrolepis*

		(Quercus aegilops)
19	Δρύς η πετραία	*Quercus petraea (Q. sessiliflora)*
20	Δρύς η ποδισκοφόρος	*Quercus robur ssp. pedunculiflora*
21	Δρύς η μακεδονική	*Quercus trojana ssp. trojana*
22	Φελλοδρύς	*Quercus suber*
23	Οξυά η δασική	*Fagus sylvatica*
24	Οξυά η μοισιακή	*Fagus moesiaca*
25	Οξυά η ανατολική	*Fagus orientalis*
26	Μαστιχόδενδρο	*Pistacia lentiscus var.chia*
27	Μελικοκκιά	*Celtis australis*
28	Κουτσουπιά	*Cercis siliquastrum*
29	Χαρουπιά (Ξυλοκερατιά)	*Ceratonia siliqua*
30	Λεπτοκαρυά	*Corylus avellana*
31	Μουριά η λευκή	*Morus alba*
32	Μουριά η μαύρη	*Morus nigra*
33	Ιτιές (όλα τα είδη)	*Salix spp.*
34	Κερασιά	*Prunus avium*
35	Φιλύρα η καρδιοειδής	*Tilia cordata*
36	Φιλύρα η πλατύφυλλη	*Tilia platyphyllos*
37	Φιλύρα η πιληματώδης	*Tilia tomentosa*
38	Σορβιά η οικιακή	*Sorbus domestica*
39	Αλμυρίκι (όλα τα είδη)	*Tamarix s.p*
40	Ψευδακακία	*Robinia pseudoakakia*

Ο ελάχιστος αριθμός δένδρων ανά Ha θα καθορίζεται ανάλογα με το δασικό είδος που επιλέγεται και ενδεικτικά ως ακολούθως:

α. Κωνοφόρα : **1000 φυτά ανά** Ha**.**

β. Πλατύφυλλα : **1000 φυτά ανά** Ha.

γ. Για τα πλατύφυλλα Βασιλική καρυδιά, Λεύκη, Καστανιά η κοινή, Χαρουπιά, Μουριά, Μελικοκκιά, Μαστιχόδενδρο,, Πλατάνι : **28**0 φυτά ανά Ha.

Ο ελάχιστος, καθώς και ο συνολικός αριθμός δένδρων ανά Ha, καθώς και το κατάλληλο δασικό ή δασικά είδη, που θα χρησιμοποιηθούν στις αναδασώσεις θα τεκμηριωθούν και θα καθοριστούν από την μελέτη ή και το «Τεχνικό Δελτίο Περιγραφής Εργασιών» με βάση :

Τους τιθέμενους σκοπούς του Μέτρου και

την ζώνη δασικής βλάστησης, στην οποία ευρίσκεται η υπό αναδάσωση περιοχή.

5.3.2.2.3.Πρώτη δάσωση μη γεωργικών γαιών

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Πρώτη δάσωση μη γεωργικών γαιών

Το Μέτρο αυτό καταργείται

5.3.2.2.4. Ενισχύσεις Natura 2000

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Ενισχύσεις Natura 2000

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (β) (iv) και 46 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 30 και σημείο 5.3.2.2.4 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

224

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Κίνητρα σε ιδιώτες δασοκτήμονες (Ιδιώτες ιδιοκτήτες δασών ή ενώσεις τους, και μισθωτές των ιδιόκτητων αυτών εκτάσεων) για την λήψη κατάλληλων μέτρων προστασίας σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000, ώστε να αποφεύγεται η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των ειδών , καθώς και οι ενοχλήσεις που έχουν επιπτώσεις στα είδη, εφ' όσον οι ενοχλήσεις αυτές θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές επιπτώσεις όσον αφορά τους στόχους που τίθενται από την οδηγία 92/43/ΕΟΚ και την 79/409/ΕΟΚ και για την διευθέτηση συγκεκριμένων προβλημάτων που απορρέουν από την εφαρμογή τους.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Η διαφύλαξη, βελτίωση και αποκατάσταση μιας επαρκούς ποικιλίας και έκτασης βιοτόπων και οικοτόπων για όλα τα είδη της άγριας πτηνοπανίδας και η διατήρηση των κατάλληλων συνθηκών φωλεοποίησης και αναπαραγωγής των ειδών του παραρτήματος Ι της οδηγίας 79/409/ ΕΟΚ.

Η στήριξη ετησίως και ανά εκτάριο δάσους σε ιδιώτες ιδιοκτήτες δασών ή ενώσεις τους, για να αντισταθμίσει το κόστος και το διαφυγόν εισόδημα εξαιτίας των περιορισμών στη χρήση των δασών και άλλων δασικών εκτάσεων, που οφείλονται στην εφαρμογή των οδηγιών 79/409/ΕΟΚ και 92/43/ΕΟΚ στη συγκεκριμένη περιοχή.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι του Μέτρου θα είναι ιδιώτες δασοκτήμονες δασών ή ενώσεις τους και παράλληλα αναλαμβάνουν τις ακόλουθες δεσμεύσεις:

α) Να τηρούν σε ολόκληρη την εκμετάλλευση τις υποχρεωτικές απαιτήσεις που προβλέπονται στα άρθρα 4 και 5 και στα παραρτήματα ΙΙΙ και IV του Καν. (ΕΚ)73/2009.

β) Να δέχονται και να διευκολύνουν τους ελέγχους που πραγματοποιούν εξουσιοδοτημένα Εθνικά και Κοινοτικά Όργανα

.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις που περιλαμβάνονται στο δίκτυο Natura 2000, στα πλαίσια εφαρμογής των σχετικών διατάξεων των οδηγιών 79 / 409 /ΕΟΚ και 92 /43 / ΕΟΚ και έχουν εκδοθεί τα σχετικά Προεδρικά Διατάγματα ή ΚΥΑ για τον χαρακτηρισμό και την προστασία τους, καθώς και σε περιοχές Natura, για τις οποίες υπάρχει εγκεκριμένη ειδική περιβαλλοντική μελέτη (ΕΠΜ), αλλά όχι ακόμη νομοθετήματα κήρυξής τους σε εθνικό επίπεδο. Πέρα από αυτό το μέτρο μπορεί να εφαρμοστεί και σε περιοχές του δικτύου Natura 2000, στις οποίες ενδιαιτούν είδη για τα οποία υπάρχουν εγκεκριμένα σχέδια διαχείρισης σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Εξαιτίας των φετινών δασικών πυρκαγιών στην Ελλάδα, που είχαν σαν αποτέλεσμα μια τεράστια οικολογική καταστροφή πολύτιμων δασικών οικοσυστημάτων, στην επιλεξιμότητα των εκτάσεων θα δοθεί προτεραιότητα στις πληγείσες περιοχές.

Συγκεκριμένα το Μέτρο θα εφαρμοστεί στις παρακάτω περιοχές του Πίνακα 1:

Πίνακας 1: Περιοχές Natura 2000 με εγκεκριμένες ΕΠΜ και κήρυξη σε εθνικό επίπεδο σύμφωνα με το ν. 1650/86 που θα εφαρμοστεί το Μέτρο.

Α/Α	ΠΕΡΙΟΧΗ NATURA 2000	ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΕΠΜ	ΑΡ. ΠΔ ή ΑΡ. ΦΕΚ
1	GR 2210002 - Κόλπος Λαγανά Ζακύνθου (Ακρ. Γεράκι – Κέρι) και Νησίδες Μαραθονήσι και Πελούζο (ΤΚΣ)	Κόλπος Λαγανά Ζακύνθου	ΦΕΚ 906/Δ/22-12-99 Τροποποίηση ΦΕΚ 1272/Δ/27-11-03
2	GR 2210003 ΝΗΣΟΙ ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ (ΤΚΣ)	Κόλπος Λαγανά Ζακύνθου	ΦΕΚ 906/Δ/22-12-99 Τροποποίηση ΦΕΚ 1272/Δ/27-11-03
3	GR 2210004 ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΤΑΜΦΑΝΙ & ΑΡΠΙΙΑ (ΖΕΠ)	Κόλπος Λαγανά Ζακύνθου	ΦΕΚ 906/Δ/22-12-99 Τροποποίηση ΦΕΚ 1272/Δ/27-11-03
4	GR 1430004 ΕΘΝΙΚΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΠΑΡΚΟ ΑΛΟΝΝΗΣΟΥ ΒΟΡΕΙΩΝ ΣΠΟΡΑΔΩΝ, ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΣΚΟΠΕΛΟΣ (ΤΚΣ)	Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Αλοννήσου Βορείων Σποράδων	ΚΥΑ 23537/6-5-03 ΦΕΚ 621/Δ/19-6-03
5	GR 1430005 ΝΗΣΙΑ ΚΥΡΑ ΠΑΝΑΓΙΑ, ΠΙΠΕΡΙ, ΨΑΘΟΥΡΑ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΝΗΣΙΔΕΣ ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΝΗΣΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ, ΛΕΘΟΥΣΑ, ΓΑΙΔΟΥΡΟΝΗΣΙΑ	Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Αλοννήσου Βορείων Σποράδων	ΚΥΑ 23537/6-5-03 ΦΕΚ 621/Δ/19-6-03
6.	GR1220001 ΛΙΜΝΕΣ ΒΟΛΒΗ ΚΑΙ ΛΑΓΚΑΔΑ - ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ (ΤΚΣ)	Λίμνες Κορώνεια – Βόλβη, Μακεδονικά Τέμπη και ευρύτερη περιοχή τους	ΚΥΑ 6919/11-2-04 ΦΕΚ 248/Δ/5-3-04
7.	GR1220003 ΣΤΕΝΑ ΡΕΝΤΙΝΑΣ – ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ (ΤΚΣ)	Λίμνες Κορώνεια – Βόλβη, Μακεδονικά	ΚΥΑ 6919/11-2-04 ΦΕΚ 248/Δ/5-3-04

		Τέμπη και ευρύτερη περιοχή τους	
8.	GR1220009 ΛΙΜΝΕΣ ΒΟΛΒΗ ΚΑΙ ΛΑΓΚΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΕΝΑ ΡΕΝΤΙΝΑΣ	Λίμνες Κορώνεια – Βόλβη, Μακεδονικά Τέμπη και ευρύτερη περιοχή τους	ΚΥΑ 6919/11-2-04 ΦΕΚ 248/Δ/5-3-04
9.	GR1310001 ΒΑΣΙΛΙΤΣΑ (ΤΚΣ)	Ορεινοί Όγκοι της Πίνδου	ΚΥΑ 23069/31-5-05 ΦΕΚ 639/Δ/14-6-05
10.	GR1310002 ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΙΝΔΟΥ (ΤΚΣ)	Ορεινοί Όγκοι της Πίνδου	ΚΥΑ 23069/31-5-05 ΦΕΚ 639/Δ/14-6-05
11.	GR1310003 ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΙΝΔΟΥ (ΒΑΛΙΑ ΚΑΛΝΤΑ) – ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ (ΤΚΣ)	Ορεινοί Όγκοι της Πίνδου	ΚΥΑ 23069/31-5-05 ΦΕΚ 639/Δ/14-6-05
12.	GR2130001 ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΒΙΚΟΥ ΑΩΟΥ (ΤΚΣ)	Ορεινοί Όγκοι της Πίνδου	ΚΥΑ 23069/31-5-05 ΦΕΚ 639/Δ/14-6-05
13.	GR2130002 ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΣΜΟΛΙΚΑ (ΤΚΣ)	Ορεινοί Όγκοι της Πίνδου	ΚΥΑ 23069/31-5-05 ΦΕΚ 639/Δ/14-6-05
14.	GR2130004 ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ (ΤΚΣ)	Ορεινοί Όγκοι της Πίνδου	ΚΥΑ 23069/31-5-05 ΦΕΚ 639/Δ/14-6-05
15.	GR2130006 ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΤΣΟΒΟΥ (ΑΝΗΛΙΟ – ΚΑΤΑΡΑ) (ΤΚΣ) περίπου η μισή περιοχή είναι στην κήρυξη	Ορεινοί Όγκοι της Πίνδου	ΚΥΑ 23069/31-5-05 ΦΕΚ 639/Δ/14-6-05
16.	GR2130008 ΟΡΟΣ ΜΙΤΣΙΚΕΛΙ (ΤΚΣ/ΖΕΠ) περίπου η μισή περιοχή είναι στην κήρυξη	Ορεινοί Όγκοι της Πίνδου	ΚΥΑ 23069/31-5-05 ΦΕΚ 639/Δ/14-6-05
17.	GR2130009 ΟΡΟΣ ΤΥΜΦΗ (ΓΚΑΜΙΛΑ) (ΖΕΠ)	Ορεινοί Όγκοι της Πίνδου	ΚΥΑ 23069/31-5-05 ΦΕΚ 639/Δ/14-6-05
18.	GR2310015 ΔΕΛΤΑ ΑΧΕΛΩΟΥ, ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ – ΑΙΤΩΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΕΣ ΕΒΥΝΟΥ, ΝΗΣΟΙ ΕΧΙΝΑΔΕΣ, ΝΗΣΟΣ ΠΕΤΑΛΑΣ, ΔΥΤΙΚΟΣ ΑΡΑΚΥΝΘΟΣ ΚΑΙ ΣΤΕΝΑ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ (ΖΕΠ) τμήμα της περιοχής είναι στην κήρυξη (δεν είναι ο Δυτικός Αράκυνθος)	Υγρότοποι Μεσολογγίου – Αιτωλικού και ευρύτερη περιοχής τους	ΚΥΑ 22306/26-5-06 ΦΕΚ 477/Δ/31-5-06
19.	GR2310001 ΔΕΛΤΑ ΑΧΕΛΩΟΥ, ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ – ΑΙΤΩΛΙΚΟΥ, ΕΚΒΟΛΕΣ ΕΒΥΝΟΥ, ΝΗΣΟΙ ΕΧΙΝΑΔΕΣ, ΝΗΣΟΣ ΠΕΤΑΛΑΣ (ΤΚΣ)	Υγρότοποι Μεσολογγίου – Αιτωλικού και ευρύτερη περιοχής τους	ΚΥΑ 22306/26-5-06 ΦΕΚ 477/Δ/31-5-06
20	GR2310005 ΟΡΟΣ ΒΑΡΑΣΟΒΑ (ΤΚΣ) τμήμα της περιοχής είναι στην κήρυξη (δεν είναι το ανατολικό τμήμα)	Υγρότοποι Μεσολογγίου – Αιτωλικού και ευρύτερη περιοχής τους	ΚΥΑ 22306/26-5-06 ΦΕΚ 477/Δ/31-5-06
21	GR2310010 ΟΡΟΣ ΑΡΑΚΥΝΘΟΣ ΚΑΙ ΣΤΕΝΑ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ (ΤΚΣ) πολύ μικρό τμήμα της περιοχής είναι στην κήρυξη (δεν είναι ο Αράκυνθος)	Υγρότοποι Μεσολογγίου – Αιτωλικού και ευρύτερη περιοχής τους	ΚΥΑ 22306/26-5-06 ΦΕΚ 477/Δ/31-5-06

22	GR1110002 ΔΑΣΟΣ ΔΑΔΙΑΣ – ΣΟΥΦΛΙ	Διαχείριση και Προστασία του Δάσους Δαδιάς	Έχει εκδοθεί ΦΕΚ 911/Δ/13-10-06 (ΚΥΑ υπ' αριθ. 35633/30-8-06)
23	GR1260008 ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ ΚΕΡΚΙΝΗΣ – ΟΡΟΣ ΚΡΟΥΣΙΑ (ΖΕΠ)	Λίμνη Κερκίνη και ευρύτερη περιοχή της	Έχει εκδοθεί ΦΕΚ 98/ΤΑΑΠΘ/8-11-06 (ΚΥΑ υπ' αριθ. 42699/19-10-06)
24	GR1110006 ΔΕΛΤΑ ΕΒΡΟΥ (ΖΕΠ)	Δέλτα Έβρου και ευρύτερη περιοχή του	Έχει εκδοθεί ΦΕΚ 102/Δ/16-3-07 (ΚΥΑ 4110/29-1-07)
25	GR 2520003 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΜΟΥΣΤΟΥ (ΤΚΣ)	Όρος Πάρνων και υγρότοπος Μουστού	ΚΥΑ σε στάδιο τελικών υπογραφών
	GR2520006 ΟΡΟΣ ΠΑΡΝΩΝΑΣ (ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΛΕΒΗΣ) (ΤΚΣ)	Όρος Πάρνων και υγρότοπος Μουστού	ΚΥΑ σε στάδιο τελικών υπογραφών
	GR2540001 ΟΡΟΙ ΓΙΔΟΒΟΥΝΙ, ΓΑΙΔΟΡΟΒΟΥΝΙ, ΧΙΟΝΟΒΟΥΝΙ, ΚΟΡΑΚΙΑ, ΚΑΛΟΓΕΡΟΒΟΥΝΙ, ΚΟΥΛΟΧΕΡΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ (ΤΚΣ)	Όρος Πάρνων και υγρότοπος Μουστού	ΚΥΑ σε στάδιο τελικών υπογραφών
26	GR2110001 ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ, ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΑΤΑΦΟΥΡΚΟ ΚΑΙ ΚΟΡΑΚΟΝΗΣΙΑ (ΖΕΠ)	Αμβρακικός κόλπος και ευρύτερη περιοχή του	Έχει υπογραφεί από όλους τους συναρμόδιους Υπουργούς, αναμένεται η έκδοση ΦΕΚ
27	GR1130009 ΛΙΜΝΕΣ ΚΑΙ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΘΡΑΚΗΣ – ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ (ΤΚΣ)	Δέλτα Νέστου – Βιστωνίδας – Ισμαρίδας και ευρύτερη περιοχή τους	Τελική επεξεργασία σχεδίου ΚΥΑ

Επιλέξιμες δράσεις, οι οποίες θα είναι σχετικές με τα διαχειριστικά μέτρα που προτείνονται από τα εγκεκριμένα προεδρικά διατάγματα ή ΚΥΑ και τις εγκεκριμένες ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες. Τέτοιες δράσεις δύναται να είναι :

1. Η διατήρηση ώριμων συνδενδριών, ή συστάδων κατά τη διαχείριση δάσους με πρεμνοφυή μορφή.
2. Η διατήρηση ανυλοτόμητων συστάδων, σε ρεματιές, μισγάγγειες και βραχώδεις περιοχές για τη διασφάλιση των διαδρόμων επικοινωνίας (corridors) των ειδών της άγριας πανίδας και την αποφυγή της διάσπασης της συνέχειας του δασικού τοπίου.
3. Να μην καταστρέφεται ή υποβαθμίζεται η παρόχθια βλάστηση και ειδικότερα να μην επιτρέπεται η υλοτομία όλων των ειδών των δένδρων εκατέρωθεν των χειμάρρων σε πλάτος 30 μ (ελάχιστο) έως - 50 μ (μέγιστο) από το κέντρο της κοίτης του ρέματος.

4. Να μην επιτρέπονται οι υλοτομικές εργασίες σε ακτίνα 50 μέτρων από τις φωλιές των αρπακτικών ειδών ή όπως θα προσδιορίζεται από το αντίστοιχο προεδρικό διάταγμα ή την αντίστοιχή εγκεκριμένη ειδική περιβαλλοντική μελέτη στις εγκεκριμένες περιοχές.
5. Να απαγορεύεται η απομάκρυνση όλων των κακόμορφων δένδρων, κατακειμένων δένδρων και υπερώριμων ατόμων, πολύτιμων για την ορνιθοπανίδα. Ειδικότερα σε περιοχές ορνιθολογικού ενδιαφέροντος πρέπει να τροποποιείται μερικώς η διαδικασία της καλλιέργειας των συστάδων στο στάδιο της αρνητικής επιλογής και να διατηρούνται και λίγα ανεπιθύμητα άτομα (κακόμορφα, δέντρα με κουφάλες κ.λ.π.). Έτσι θα αφήνονται μετά από κάθε φάση 2 -6 μη επιθυμητά ζωντανά άτομα (κακόμορφα, στρεβλά, κουφαλερά, με προσβολές, διχαλωτά κ.α) συνολικού όγκου τουλάχιστον 8 κ.μ. ανά εκτάριο).
6. Να απαγορεύεται η υλοτομία των ωρίμων συστάδων Platanus orientalis σε παραποτάμιες συστάδες σε Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ).
7. Να μην επιτρέπεται η υλοτομία της Κρασπεδικής Ζώνης πλάτους 50 μ (ελάχιστο) έως 100μ (μέγιστο). Η κρασπεδική ζώνη είναι το τελευταίο κομμάτι του δάσους στη ζώνη των δασοορίων. Επίσης να μην επιτρέπεται η υλοτομία και των μεμονομένων δέντρων που φύονται πέραν της γραμμής των δασοορίων. 9. Η διατήρηση διακένων λόγω της υψηλής βιοποικιλότητας των ίδιων των λιβαδιών και της ύπαρξης μεταβατικών οικοτόπων που έχουν σαν συνέπεια τον αυξημένο αριθμό ειδών της αγρίας πανίδας γιατί αυτά τα διάκενα αποτελούν σημαντικές θέσεις των ενδιαιατημάτων τους. «Διάκενο» θεωρείται κάθε μη καλυπτόμενος από δέντρα χώρος σε συστάδες με συγκόμωση > 70%, του οποίου η μέγιστη διάμετρος είναι μεγαλύτερη από το μέγιστο ύψος των δέντρων που βρίσκονται στις παρυφές του.
8. Να μην εκτελούνται ενρητινώσεις πρινώνων και δρυοδασών . Οι πρινώνες μπορεί να αποτελούν πρόδρομες φυτοκοινωνίες δρυοδασών και επομένως η καταστροφή τους για φύτευση κωνοφόρων μπορεί να έχει μακροπρόθεσμα αρνητικές συνέπειες στις θέσεις φωλιάσματος, στα ενδιαιτήματα και στην ίδια τη δομή των ειδών της ορνιθοπανίδας, καθώς και στη διατήρηση της βιοποικιλότητας των συγκεκριμένων δασικών οικοσυστημάτων.

ΟΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ 79/409/ΕΟΚ ΚΑΙ 92/43/ΕΟΚ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΙΔΙΩΤΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΕΣ ΔΑΣΩΝ, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΣ ΕΘΝΙΚΕΣ/ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Το Μέτρο θα εφαρμοστεί σε Ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις που περιλαμβάνονται στο Δίκτυο Natura 2000, στα πλαίσια εφαρμογής των σχετικών διατάξεων των οδηγιών 79/409/ΕΟΚ και 92/43/ΕΟΚ και πιο συγκεκριμένα σε περιοχές που έχουν εκδοθεί τα σχετικά Προεδρικά Διατάγματα που περιγράφουν τις επιτρεπόμενες και απαγορευμένες χρήσεις και δραστηριότητες, καθώς και σε περιοχές Natura, για τις οποίες υπάρχει εγκεκριμένη ειδική περιβαλλοντική μελέτη (ΕΠΜ) η οποία ορίζει τις επιτρεπόμενες και απαγορευμένες χρήσεις, οι οποίες θα είναι και οι επιλέξιμες

δράσεις του Μέτρου και που θα καθορίζουν και τις δεσμεύσεις που θα αναλαμβάνουν οι δασοκτήμονες στις περιοχές αυτές.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΑΦΥΓΟΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΕΞΑΙΤΙΑΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΩΝ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ, ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΟΦΕΙΛΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ 79/409/ΕΟΚ ΚΑΙ 92/43/ΕΟΚ ΣΤΗΝ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Για την χορήγηση της στήριξης θα υποβάλλεται από τον Δασοκτήμονα προς την αρμόδια δασική αρχή τεχνική έκθεση, στην οποία θα περιγράφονται οι συγκεκριμένες δράσεις, που θα αναλάβει μέσα στα πλαίσια των επιλέξιμων δράσεων που περιγράφονται στο Τεχνικό Δελτίο.

Για κάθε δράση για την οποία θα αιτείται ο δικαιούχος στήριξη θα κοστολογείται και θα αιτιολογείται το ύψος της απώλειας εισοδήματος, ώστε να εγκρίνεται το κατάλληλο επίπεδο στήριξης μεταξύ της ελάχιστης πληρωμής των 40 €/Ha και της μέγιστης των 200 €/Ha.

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΟΤΙ ΟΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΡΚΕΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΕΙΝΑΙ ΟΜΟΙΕΣ ΜΕ ΑΥΤΕΣ ΠΟΥ ΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ (ΕΚ) 73/2009

Η αρθμ. 324032/24-12-2004 ΚΥΑ (ΦΕΚ 1921/Β΄/2004), με θέμα «Εφαρμογή του καθεστώτος της πολλαπλής συμμόρφωσης και λοιπά συμπληρωματικά μέτρα σε εκτέλεση του Κανονισμού (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου» και η Υπουργική Απόφαση 262021 (ΦΕΚ 538/Β΄/21-04-2005), με θέμα «Λεπτομέρειες εφαρμογής της υπ' αριθ. 324032/24-12-2004 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εφαρμογή του καθεστώτος της πολλαπλής συμμόρφωσης και λοιπά συμπληρωματικά μέτρα σε εκτέλεση του Κανονισμού (ΕΚ) 73/2009του Συμβουλίου».

ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΠΩΣ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 48 (2) ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) 1974/2006, ΟΠΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΙΣΧΥΕΙ, ΠΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΝΑ ΕΛΕΓΞΟΥΝ ΤΗΝ ΣΥΝΟΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΛΟΓΟ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

Υπάρχουν στην Μελέτη τεκμηρίωσης του ύψους ενίσχυσης του Μέτρου στο Παράρτημα 6 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013.

΄ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η στήριξη θα χορηγείται για επτά (7) έτη και θα περιορίζεται μεταξύ των κατώτατων και ανώτατων ποσών που καθορίζονται στο Παράρτημα του Κανονισμού 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει:

Ελάχιστη πληρωμή: 40 ΕΥΡΩ ανά εκτάριο

Μέγιστη πληρωμή: 200 ΕΥΡΩ ανά εκτάριο.

Το συνολικό ύψος της ενίσχυσης που θα αντισταθμίζει το κόστος και το διαφυγόν εισόδημα δεν μπορεί να υπερβεί τα ποσά που αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ & ΕΙΔΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΠΩΛΕΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΚΤΑΡΙΟ (€/Ηα/έτος)
ΧΑΛΕΠΙΟΣ ΠΕΥΚΗ - ΤΡΑΧΕΙΑ ΠΕΥΚΗ - ΚΟΥΚΟΥΝΑΡΙΑ - ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΣ	80
ΛΟΙΠΑ ΚΩΝΟΦΟΡΑ	145
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΡΗΤΙΝΗΣ	165
ΠΛΑΤΥΦΥΛΛΑ	160

ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΜΕ ΕΘΝΙΚΑ / ΥΠΟ-ΕΘΝΙΚΑ ΔΑΣΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Η ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΔΑΣΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Το Μέτρο συνδέεται συμπληρωματικά με τα Ετήσια Προγράμματα Δασικών Έργων και Εργασιών Δημόσιας και μη Δημόσιας Δασοπονίας που συντάσσονται κάθε χρόνο σε επίπεδο Νομού και περιλαμβάνουν έργα και εργασίες που εκπονούν οι Περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες σε προστατευόμενες περιοχές, όπως περιοχές Natura, Εθνικούς Δρυμούς, Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης και Αισθητικά Δάση.

Το μέτρο συνδέεται επίσης με το Κοινοτικό σχέδιο δράσης για τα δάση (COM (2006) 302 τελικό 15.6.2006) και συγκεκριμένα συνεισφέρει στους 2 από τους 4 βασικούς στόχους του οι οποίοι επιγραμματικά είναι:

βελτίωση και προστασία του περιβάλλοντος

συμβολή στην ποιότητα ζωής.

Επίσης, στο 6ο Κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον, άρθρα 2 και 6 τα οποία προβλέπουν την στήριξη μέτρων για την ποιοτική αναβάθμιση των φυσικών οικοσυστημάτων.

ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΑΣΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΧΕΣ, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΘΗΚΑΝ ΣΑΝ ΥΨΗΛΗΣ Η ΜΕΣΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΥΝ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΜΕ ΑΥΤΑ ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Οι προτεινόμενες δράσεις του Μέτρου θα είναι σύμφωνες με τα σχέδια πρόληψης που έχουν εκπονηθεί τόσο σε κεντρικό, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο και που εντάσσονται στον γενικότερο σχεδιασμό στα πλαίσια εφαρμογής της παρ. 5 του άρθρου 1 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΚΥΑ) αριθ. 12030 Φ.109.1./99 (ΦΕΚ 713/Τ.Β' /19-05-1999) και θα έχουν προτεραιότητα οι περιοχές που βρίσκονται σε υψηλή ζώνη επικινδυνότητας από τις πυρκαγιές, καθώς επίσης και με τις προληπτικές δράσεις που θα αναλαμβάνουν οι ιδιώτες δασοκτήμονες σαν

αποτέλεσμα των παραπάνω εγκεκριμένων Προεδρικών Διαταγμάτων που αφορούν αυτές τις περιοχές.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Δ/νση Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας, του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 224	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	7.613.654	2.464.579	10.078.233	0	10.078.233
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός δασοκομικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν ενίσχυση σε περιοχή Natura 2000	330
	Στηριζόμενη δασική γη (εκτάρια) σε περιοχή Natura 2000	6.600 ha

5.3.2.2.6. Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγή δράσεων πρόληψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγή δράσεων πρόληψης

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 16α (1α), 36 (β) (vi) και 48 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρα 30,33 και σημείο 5.3.2.2.6 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

226 ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ «Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγή δράσεων πρόληψης»

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Οι δασικές πυρκαγιές έχουν καταστροφικές συνέπειες στο περιβάλλον και ειδικότερα στα δάση της χώρας μας, προκαλώντας την έντονη διάβρωση, απερήμωση, απώλεια της βιοποικιλότητας και των ενδιαιτημάτων, καθώς επίσης και την υποβάθμιση της ποιότητας του νερού. Για την αποτροπή αυτών των φαινομένων υπάρχει ανάγκη άμεσης αποκατάστασης του δασοκομικού δυναμικού σε δάση και δασικές εκτάσεις που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές και πυρκαγιές και την εισαγωγή των κατάλληλων δράσεων πρόληψης σε δάση και δασικές εκτάσεις που χαρακτηρίζονται ως υψηλού ή μέσου κινδύνου για δασικές πυρκαγιές σύμφωνα με τα σχέδιο δασοπροστασίας.

Επίσης η χώρα μας είναι από τις περισσότερο χειμαρρόπληκτες. Κάθε χρόνο 86 περίπου εκατομμύρια κυβικά μέτρα εδάφους αποσπώνται από τις ορεινές και ημιορεινές περιοχές, μεταφέρονται και αποθέτονται στις πεδινές, προκαλώντας σοβαρές πλημμύρες και άλλες καταστροφές, όπως υποβάθμιση των εδαφών και επιζήμιες προσχώσεις στις πεδινές περιοχές.

Οι πρόσφατες δασικές πυρκαγιές στην Ελλάδα είχαν σαν αποτέλεσμα την τεράστια οικολογική καταστροφή πολύτιμων δασικών οικοσυστημάτων. Μετά τις άμεσες επιπτώσεις αυτών των πυρκαγιών πολλές δραστηριότητες ή δευτερεύοντα φαινόμενα ακολουθούν, όπως η διάβρωση του εδάφους και οι αλλαγές στο υδρολογικό σύστημα των περιοχών. Αυτές οι επιπτώσεις αποτελούν σοβαρούς λόγους για την άμεση και αποτελεσματική αποκατάσταση αυτών των καμένων δασικών εκτάσεων.

Σύμφωνα με την έκθεση για την συνολική αποτύπωση των οικολογικών επιπτώσεων των καλοκαιρινών πυρκαγιών στην Πελοπόννησο που πραγματοποιήθηκε από το WWF (World Wide Fund for Nature) Ελλάς σε συνεργασία με το εργαστήριο Δασικής

Διαχείρισης και Τηλεπισκόπησης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, οι συνολικές καμένες εκτάσεις της Πελοποννήσου φτάνουν τα 177.265,4 Ha, εκ των οποίων τα 55% (97.518 Ha), είναι δάση και δασικές εκτάσεις. Οι περιοχές με ιδιαίτερη οικολογική αξία που επλήγησαν σοβαρά από τις πυρκαγιές είναι οι εξής:

Δάσος και Λίμνη Καϊάφα: κάηκαν 757,7 Ha (22,5% της προστατευόμενης περιοχής)

Ολυμπία: Κάηκαν 67 Ha (21,3% της προστατευόμενης περιοχής)

Οροπέδιο Φολόης: Κάηκαν 2.994,3 Ha (30,7% της προστατευόμενης περιοχής)

Όρος Ταΰγετος: Κάηκαν 8.654,2 Ha (16,3% της προστατευόμενης περιοχής)

Όρος Πάρνωνας: Κάηκαν 4.506,6 Ha (8,1% της προστατευόμενης περιοχής)

Όρη Μπαρμπάς και Κλωκός, φαράγγι Σελινούντα: Κάηκαν 3.047,6 Ha (50,4% της προστατευόμενης περιοχής)

Φαράγγι Βουραικού: Κάηκαν 636,2 Ha (29,2% της προστατευόμενης περιοχής)

Από τις δορυφορικές εικόνες του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών για τις δασικές πυρκαγιές (EFFIS), οι καμένες εκτάσεις δασών και δασικών εκτάσεων στην Εύβοια ανέρχονται σε 24.342 Ha.

Το μεγάλο πρόβλημα μετά από μια δασική πυρκαγιά και που χρειάζεται άμεση αντιμετώπιση είναι ο κίνδυνος διάβρωσης των εδαφών τα οποία έχουν χάσει το προστατευτικό τους κάλυμμα και οι πλημμύρες που ακολουθούν. Γι' αυτό πριν από οποιαδήποτε αναδάσωση πρέπει να γίνουν τα κατάλληλα έργα αποτροπής της διάβρωσης και συγκράτησης των επιφανειακών ρεόντων υδάτων. Γι' αυτό προτείνονται παρεμβάσεις με ορεινά αντιπλημμυρικά και αντιδιαβρωτικά έργα για την αποφυγή αυτών των επιπτώσεων.

Όσον αφορά τα έργα αναδάσωσης, αυτά θα πρέπει να γίνουν μετά το πέρας του ενός έτους, γιατί τα πλατύφυλλα είδη τόσο τα αείφυλλα όσο και τα φυλλοβόλα πρεμνοβλαστάνουν και ριζοβλαστάνουν γρήγορα μετά από μια πυρκαγιά, οπότε η φυσική αναγέννηση είναι εξασφαλισμένη και μετά θα πρέπει να ακολουθήσει η επέμβαση με έργα αναδάσωσης, έτσι ώστε να υποβοηθούν τμήματα στα οποία δεν υπάρχει φυσική αναγέννηση ή να βοηθηθεί τεχνικά αυτή. Τούτου δοθέντος ο ακριβής αριθμός των εκτάσεων που θα αναδασωθούν τεχνητά θα προσδιοριστεί σαν αποτέλεσμα ερευνών πεδίου και παρατηρήσεων για τη διαπίστωση της φυσικής αναδάσωσης. Οι αναδασώσεις θα γίνουν με την ευθύνη και εποπτεία της δασικής υπηρεσίας και της αρμόδιας διεύθυνσης αναδασώσεων ή των οικείων δασαρχείων. Η αναδάσωση είναι ένα πολύ λεπτό και δαπανηρό εγχείρημα και πρέπει να γίνεται από τους ειδικούς και σύμφωνα με τις αρχές της αναδάσωσης και μετά από μελέτες αναδάσωσης, οι οποίες θα είναι σύμφωνες με τις προδιαγραφές αναδάσωσης μιας περιοχής που έχει ορίσει η Δ/νση Αναδασώσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, έτσι ώστε να τηρούνται οι όροι και τα κριτήρια που τίθενται με αυτές τις προδιαγραφές για την εξασφάλιση της επιτυχίας των αναδασώσεων

Στα πλαίσια των νέων προκλήσεων οι επιπλέον πιστώσεις στις Δράσεις 1 και 3, θα συμβάλλουν αθροιστικά για τη νέα πρόκληση, που θα έχει αποτέλεσμα στην δέσμευση του άνθρακα από τα δάση και στην αποφυγή των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO_2), καθώς επίσης και στην μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της αλλαγής του κλίματος.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Η αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και η βελτίωση των συνθηκών πρόληψης για την αντιπυρική προστασία των δημόσιων δασών και δασικών εκτάσεων διασφαλίζει την προστασία της βιολογικής ποικιλομορφίας, την αύξηση της βιοποικιλότητας, την υδατική ισορροπία – λεκάνες απορροής, την πρόληψη των φυσικών κινδύνων (πυρκαγιές, πλημμύρες, διάβρωση του εδάφους) και την άμβλυνση των κλιματικών αλλαγών.

Οι παρεμβάσεις με ορεινά αντιπλημμυρικά και αντιδιαβρωτικά έργα για αποφυγή των επιπτώσεων πλημμυρών, θα συμβάλλουν στην σταθεροποίηση των εδαφών, τον περιορισμό της παραγωγής φερτών υλών όπως (αποτροπή διαβρώσεων, γεωλισθήσεων, γεωκατακρημνίσεων, αποσαθρώσεων κ.λ.π.) και τη βελτίωση των υδρολογικών συνθηκών όπως περιορισμό απορροής, αύξηση διήθησης και παραγωγής νερού.

Μετά τις δασικές πυρκαγιές στην Ελλάδα, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, κρίνεται επιτακτική η ανάγκη αποκατάστασης αυτών των περιοχών που επλήγησαν, για την άμεση αντιμετώπιση της διάβρωσης των εδαφών να μην χάσουν το προστατευτικό τους κάλυμμα και την αντιμετώπιση των πλημμυρών που συνήθως ακολουθούν μετά από μια δασική πυρκαγιά με αντιπλημμυρικά έργα (φράγματα, κ.λ.π).

Με τις δράσεις αποκατάστασης του δασοκομικού δυναμικού από πυρκαγιές και φυσικές καταστροφές, θα διατηρήσουμε και θα αυξήσουμε την δασική έκταση, που θα συμβάλλει στην δέσμευση του άνθρακα και στην αποφυγή των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO_2) στην ατμόσφαιρα.

Στο Μέτρο αυτό θα δοθεί προτεραιότητα για αποκατάσταση των περιοχών που επλήγησαν από τις πρόσφατες πυρκαγιές. Σε πρώτο επίπεδο οι παρεμβάσεις θα αφορούν έργα αντιπλημμυρικά και αντιδιαβρωτικά για την αποφυγή των επιπτώσεων των πλημμυρών και διάβρωσης των εδαφών και σε δεύτερο στάδιο και με το πέρας του ενός έτους, παρεμβάσεις με έργα αναδάσωσης για την αποκατάσταση του οικοσυστήματος και του τοπίου, εκεί που η φυσική αναγέννηση δεν εξασφαλίστηκε ή χρειάζεται τεχνητή υποστήριξη.

Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι τα έργα αναδάσωσης θα πραγματοποιηθούν μετά από μελέτες αναδάσωσης, οι οποίες θα διαμορφώσουν κριτήρια, με τα οποία θα καθοριστούν οι προτεραιότητες επέμβασης, δεδομένης της μεγάλης έκτασης των

καταστροφών. Θα δοθεί προτεραιότητα στις καμένες περιοχές Natura 2000 αυτών των περιοχών, καθώς επίσης και στις επικλινείς εκτάσεις με κλίση πάνω από 10%, για την προστασία των εδαφών από την διάβρωση. Το μέτρο θα προσαρμοστεί ανάλογα μετά και την τελική αξιολόγηση των επιπτώσεων των πυρκαγιών στα δασικά οικοσυστήματα.

΄**Υψος Ενίσχυσης**: Το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται στο 100% της Δημόσιας Δαπάνης του Μέτρου. Η Ελλάδα αναλαμβάνει τη δέσμευση ότι θα κοινοποιήσει σχήμα κρατικής ενίσχυσης για το Μ 226 το συντομότερο δυνατό. Μέχρι την έγκριση του σχήματος κρατικής ενίσχυσης, η Ελλάδα θα υλοποιήσει το παρόν Μέτρο υπό τον κανόνα των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis), σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 1998/2006.

ΕΙΔΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 56 του Καν. (ΕΚ) 1974/2006 της Επ. όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Όλη η χώρα.

Επιλέξιμες Δράσεις:

Δράση 1: Βελτίωση των συνθηκών πρόληψης για την αντιπυρική προστασία των δασών και δασικών εκτάσεων και αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων που έχουν υποστεί καταστροφές κυρίως από πυρκαγιές

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ- ΔΑΣΟΚΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

1. Μελέτες αντιπυρικής προστασίας για έργα πρόληψης πυρκαγιών
2. Διάνοιξη αντιπυρικών δασικών δρόμων, σε δάση όπου η προσέγγιση των πυροσβεστικών μέσων δεν είναι δυνατή λόγω έλλειψης οδικού δικτύου, καθώς και χωματοδρόμων και μονοπατιών με σκοπό την βελτίωση δασικού οδικού δικτύου αντιπυρικής προστασίας .
3. Μικρά τεχνικά έργα (οχετοί, κλπ) και εργασίες για την βελτίωση και αποκατάσταση της βατότητας των δασικών δρόμων αντιπυρικής προστασίας, έτσι ώστε να είναι εύκολη η πρόσβαση των πυροσβεστικών μέσων για την αντιμετώπιση πυρκαγιών.
4. Κατασκευή σημείων υδροδότησης (υδατοδεξαμενές, υδρομαστεύσεις, κλπ) και απαραίτητες εργασίες και έργα για την βελτίωση του δικτύου των σημείων υδροληψίας για τον ανεφοδιασμό των μέσων κατάσβεσης.
5. Διάνοιξη νέων αντιπυρικών ζωνών και βελτίωση των υφιστάμενων.
6. Καθαρισμοί παρεδάφιας βλάστησης κατά μήκος δασικών δρόμων και άλλων περιοχών υψηλού κινδύνου.

7. Έργα προληπτικής δασοκομίας όπως δασοκομικές εργασίες μετριάσεως της καύσιμης ύλης και διαφοροποίησης της δομής της με σκοπό την μείωση των επιπτώσεων σε περίπτωση πυρκαγιάς. Αραιώσεις πυκνοφυτειών καθώς επίσης και νεαρών και μεγάλης ηλικίας υποβαθμισμένων συστάδων με σκοπό τη μείωση της συγκόμωσής τους. Αποκλαδώσεις, απομάκρυνση μέρους εύφλεκτης βλάστησης του υπορόφου των δασών, γεγονότα που οδηγούν στη μείωση της πιθανότητας να εξελιχθεί σε επικόρυφη μια πυρκαγιά και μειώνουν την ταχύτητα μετάδοσης της από δένδρο σε δένδρο.
8. Καλλιεργητικές επεμβάσεις (υλοτομίες, κλπ) σε δάση κωνοφόρων για την απομάκρυνση εύφλεκτης βιομάζας για λόγους προστασίας από δασικές πυρκαγιές.
9. Κατασκευή και βελτίωση μονίμων συστημάτων επιτήρησης δασικών πυρκαγιών (παρατηρητήρια, καινοτόμα συστήματα ανίχνευσης – εντοπισμού - παρακολούθησης δασικών πυρκαγιών και έγκαιρης ειδοποίησης, βελτιώσεις υποδομής και υλικοτεχνικού επικοινωνιακού εξοπλισμού, κλπ)
10. Προμήθεια υλικών επικοινωνίας (ασύρματοι, ραδιοζεύξεις , κλπ).

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Δ/νση Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 226 ΔΡΑΣΗ 1	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	1	*2*	*3 = 1+2*	*4*	*5 = 3+4*
Αρχική Κατανομή (Χωρίς Νέες Προκλήσεις)					
€	26.290.821	9.500.115	35.790.936	0	35.790.936
%	73,46%	26,54%	100,00%	0%	100%
Νέες Προκλήσεις					
€	8.000.000	1.600.000	9.600.000	0	9.600.000
%	83,33%	16,67%	100,00%	0%	100%
Τελική Κατανομή					
€	34.290.821	11.100.115	45.390.936	0	45.390.936
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

Δράση 2: Ορεινά αντιπλημμυρικά και αντιδιαβρωτικά έργα για αποφυγή των επιπτώσεων πλημμυρών.

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ - ΦΥΤΟΤΕΧΝΙΚΑ

1. Φυτοκομικά εν γένει έργα, όπως αναδασώσεις, αναθαμνώσεις, αναχλοάσεις, επιπέδωση πρανών, βαθμίδωση εδάφους, καλλιέργεια, κλπ. Φυτεύσεις που γίνονται κατά μήκος των πρανών κυρίως από υδρόφιλα είδη (πλατάνια, λεύκες, σκλήθρα, λυγαριές κλπ). Εδώ περιλαμβάνονται και οι περιφράξεις, που γίνονται για την προστασία τους.

2. Ξύλινα αντιδιαβρωτικά έργα, νεκρά ή ζώντα, όπως κορμοφράγματα, κορμοδέματα, κλαδοδέματα, κλαδοπλέγματα, κλαδοστρώματα, φακελώματα, κλπ.
3. Αντιδιαβρωτικά έργα σε μικροχαραδρώσεις, από ξηρολιθοδομή, λιθοδομή με τσιμεντοκονία, σκυρόδεμα, συρματόπλεχτα κιβώτια, συρματόπλεγμα δικτυωτό, κλπ.
4. Έργα στη λεκάνη απορροής, για τον περιορισμό της διάβρωσης και τη συγκράτηση του απορρέοντος νερού, αρόσεις, βαθμιδώσεις, τάφροι συγκράτησης του νερού της βροχής, κλπ.
5. Τοίχοι για τη βαθμίδωση επικλινών εδαφών και την αντιστήριξή τους.
6. Έργα αποστράγγισης επικίνδυνων για ολίσθηση εδαφών όπως έργα υδρομάστευσης και τάφροι επενδεδυμένες ή μη για την απομάκρυνση του νερού και την αποτροπή του εμποτισμού των επικίνδυνων για ολίσθηση επιφανειών, αντιολισθητικά εμπόδια, κλπ.
7. Τα πάσης φύσεως έργα αποτροπής των αποσαθρώσεων και γεωκατακρημνίσεων και συγκράτησης των παραγόμενων υλικών σε κατάλληλες θέσεις της λεκάνης.

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ – ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

1. Τα πάσης φύσεως φράγματα, που κατασκευάζονται για τη μείωση της συρτικής δύναμης του νερού (αναβαθμοί) και τη σταθεροποίηση των κοιτών (ζωστήρες).
2. Οι πάσης φύσεως πρόβολοι, που γίνονται για την αποτροπή των πρανικών διαβρώσεων.
3. Τα πάσης φύσεως έργα αύξησης της αντοχής των κοιτών στη διάβρωση (κοιτοστρώσεις, επενδύσεις πρανών από ζώντα ή νεκρά υλικά, κλπ).
4. Τα πάσης φύσεως φράγματα συγκράτησης φερτών υλικών, όπως και αυτά διαλογής των.
5. Τα φράγματα ανύψωσης της κοίτης για την αποτροπή ολισθήσεων.
6. Τα έργα διαμόρφωσης κατάλληλων κοιτών (αναχώματα, παράλληλοι τοίχοι, διευρύνσεις, εκβαθύνσεις, εκτροπές, ευθυγραμμίσεις, κλπ).
7. Τα έργα ανάσχεσης πλημμύρων (φράγματα ταμίευσης νερού και ρύθμισης της απορροής του, ώστε η παροχή να μη υπερβαίνει τα ασφαλή όρια, έργα αύξησης του χρόνου συρροής, κλπ).
8. Τα έργα εμπλουτισμού των υπόγειων υδάτων.
9. Τα έργα στον κώνο πρόσχωσης περιορισμού της ροής σε ορισμένο χώρο και αποφόρτισης των υδάτων από τις φερτές ύλες.
10. Τα έργα στην κοίτη εκβολής ασφαλούς διοχέτευσης των υδάτων στον τελικό αποδέκτη.
11. Μικρά έργα οδοποιίας, που επηρεάζουν τη λειτουργία των ρευμάτων, όπως ισόπεδες διαβάσεις, σωληνωτοί και πλακοσκεπείς – κιβωτοειδείς οχετοί.

12. Έργα που επιβάλλουν οι οικολογικές και αισθητικές απαιτήσεις (βελτίωση της εμφάνισης των έργων, βελτίωση της ποιότητας του νερού).

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 226 ΔΡΑΣΗ 2	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	19.048.000	6.165.935	25.213.935	0	25.213.935
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

Δράση 3: Έργα Αναδάσωσης - Ορεινά αντιπλημμυρικά και αντιδιαβρωτικά έργα αποκατάστασης καμένων εκτάσεων.

ΕΡΓΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ – ΦΥΤΟΤΕΧΝΙΚΑ

1. Μελέτες αναδάσωσης για την αποκατάσταση των καμένων δασικών εκτάσεων
2. Έργα αποκατάστασης (αναδασώσεις) δασοκομικού δυναμικού που έχει υποστεί καταστροφές κυρίως από πυρκαγιές.
3. Υλοτομία, μεταφορά και απομάκρυνση καμένων δέντρων.
4. Φυτοκομικά εν γένει έργα, όπως αναδασώσεις, αναθαμνώσεις, αναχλοάσεις, επιπέδωση πρανών, βαθμίδωση εδάφους, καλλιέργεια, κλπ. Φυτεύσεις που γίνονται κατά μήκος των πρανών κυρίως από υδρόφιλα είδη (πλατάνια, λεύκες, σκλήθρα, λυγαριές κλπ). Εδώ περιλαμβάνονται και οι περιφράξεις, που γίνονται για την προστασία τους.
5. Ξύλινα αντιδιαβρωτικά έργα, νεκρά ή ζώντα, όπως κορμοφράγματα, κορμοδέματα, κλαδοδέματα, κλαδοπλέγματα, κλαδοστρώματα, φακελώματα, κλπ.
6. Αντιδιαβρωτικά έργα σε μικροχαραδρώσεις, από ξηρολιθοδομή, λιθοδομή με τσιμεντοκονία, σκυρόδεμα, συρματόπλεχτα κιβώτια, συρματόπλεγμα δικτυωτό, κλπ.
7. Έργα στη λεκάνη απορροής, για τον περιορισμό της διάβρωσης και τη συγκράτηση του απορρέοντος νερού, αρόσεις, βαθμιδώσεις, τάφροι συγκράτησης του νερού της βροχής, κλπ.
8. Έργα αποστράγγισης επικίνδυνων για ολίσθηση εδαφών όπως έργα υδρομάστευσης και τάφροι επενδεδυμένες ή μη για την απομάκρυνση του νερού και την αποτροπή του εμποτισμού των επικίνδυνων για ολίσθηση επιφανειών, αντιολισθητικά εμπόδια, κλπ.
9. Τα πάσης φύσεως έργα αποτροπής των αποσαθρώσεων και γεωκατακρημνίσεων και συγκράτησης των παραγόμενων υλικών σε κατάλληλες θέσεις της λεκάνης.

ΕΡΓΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ – ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

1. Τα πάσης φύσεως φράγματα, που κατασκευάζονται για τη μείωση της συρτικής δύναμης του νερού (αναβαθμοί) και τη σταθεροποίηση των κοιτών (ζωστήρες).
2. Οι πάσης φύσεως πρόβολοι, που γίνονται για την αποτροπή των πρανικών διαβρώσεων.
3. Τα πάσης φύσεως έργα αύξησης της αντοχής των κοιτών στη διάβρωση (κοιτοστρώσεις, επενδύσεις πρανών από ζώντα ή νεκρά υλικά, κλπ).
4. Τα πάσης φύσεως φράγματα συγκράτησης φερτών υλικών, όπως και αυτά διαλογής των.
5. Τα έργα διαμόρφωσης κατάλληλων κοιτών (αναχώματα, παράλληλοι τοίχοι, διευρύνσεις, εκβαθύνσεις, εκτροπές, ευθυγραμμίσεις, κλπ).
6. Τα έργα στον κώνο πρόσχωσης περιορισμού της ροής σε ορισμένο χώρο και αποφόρτισης των υδάτων από τις φερτές ύλες.
7. Τα έργα στην κοίτη εκβολής ασφαλούς διοχέτευσης των υδάτων στον τελικό αποδέκτη.
8. Μικρά έργα οδοποιίας, που επηρεάζουν τη λειτουργία των ρευμάτων, όπως ισόπεδες διαβάσεις, σωληνωτοί και πλακοσκεπείς – κιβωτοειδείς οχετοί.
9. Έργα που επιβάλλουν οι οικολογικές και αισθητικές απαιτήσεις (βελτίωση της εμφάνισης των έργων, βελτίωση της ποιότητας του νερού).

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 226 ΔΡΑΣΗ 3	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
Αρχική Κατανομή (Χωρίς Νέες Προκλήσεις)					
€	67.262.296	23.257.612	90.519.908	0	90.519.908
%	74,31%	25,69%	100,00%	0%	100%
Νέες Προκλήσεις					
€	12.000.000	2.400.000	14.400.000	0	14.400.000
%	83,33%	16,67%	100,00%	0%	100%
Τελική Κατανομή					
€	79.262.296	25.657.612	104.919.908	0	104.919.908
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ 1, 2 & 3:

Δικαιούχοι των Δράσεων 1,2, και 3 είναι οι Δασικές Υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της Χώρας, καθώς και οι ιδιοκτήτες και οι φορείς διαχείρισης των ανωτέρω δασών και συγκεκριμένα: φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και Δήμοι ή Κοινότητες.

ΦΥΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ

Τα έργα και οι εργασίες αυτές θα είναι σύμφωνες με τα σχέδια πρόληψης που έχουν εκπονηθεί τόσο σε κεντρικό, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο και που εντάσσονται

στον γενικότερο σχεδιασμό στα πλαίσια εφαρμογής της παραγράφου 5 του άρθρου 1 της ΚΥΑ αριθμ. 12030 Φ.109.1./ 1999 (ΦΕΚ 713/Τ.Β΄/ 19.5.1999).

ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΜΕ ΕΘΝΙΚΑ / ΥΠΟ-ΕΘΝΙΚΑ ΔΑΣΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Η ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΔΑΣΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΑ

Το μέτρο συνδέεται συμπληρωματικά με τα Δασικά έργα που περιλαμβάνονται στα ετήσια Δασικά Προγράμματα (Ετήσιο Νομαρχιακό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δασοπονίας), που συντάσσονται από τις Δ/νσεις Δασών των Νομών με βάση τα διαλαμβανόμενα στην 162115/21-07-1982 «Κατάρτιση και υποβολή ετησίων προγραμμάτων δασικών έργων και εργασιών», θεωρούνται από τις Δ/νσεις Δασών Περιφέρειας και εγκρίνονται από το Νομαρχιακό Συμβούλιο, το οποίο και καθορίζει τις προτεραιότητες των προβλεπόμενων έργων, σύμφωνα με τις υφιστάμενες δασοπονικές αναπτυξιακές ανάγκες και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 7 του άρθρου 10 του ν. 2503/97 (ΦΕΚ 107/Τ.Α' /30-05-1997).

Συγκεκριμένα το κάθε ετήσιο Δασικό Πρόγραμμα περιλαμβάνει έργα αναδάσωσης που πραγματοποιούνται σε επίπεδο Νομού.

Το Μέτρο αυτό συμβάλλει στην κοινοτική στρατηγική κατευθυντήρια γραμμή 3.2 «Βελτίωση του περιβάλλοντος και του τοπίου» (απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για την αγροτική ανάπτυξη 2007 – 2013, (2009/61/ΕΚ) L55/20)).

Επίσης το Μέτρο συνδέεται με το Κοινοτικό σχέδιο δράσης για τα δάση (COM (2006) 302 τελικό 15-06-2006 – SEC (2006)748) και συγκεκριμένα συνεισφέρει στους 2 από τους 4 βασικούς στόχους του οι οποίοι επιγραμματικά είναι:

Βελτίωση και προστασία του περιβάλλοντος και η

Συμβολή στην ποιότητα ζωής

Επιπλέον συνδέεται με την «Δασική Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης», (COM (1998)649.03/11/98) και συγκεκριμένα με τα ειδικά ζητήματα που αφορούν την δασοκομία όπως:

Τη Διατήρηση της δασικής βιοποικιλότητας, η υλοποίηση του μέτρου να γίνεται κατά τρόπο που να μην επηρεάζει αρνητικά περιοχές, οικοτόπους και τοπία οικοσυστημάτων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον ή είναι αξιοσημείωτα από οικολογική άποψη.

Οι κλιματικές αλλαγές, όπου η συμβολή της Δασοκομίας για την δέσμευση του άνθρακα δύναται να είναι η αύξηση της έκτασης των δασών μέσω των αναδασώσεων, με είδη που είναι προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες ή κατά προτίμηση, αυτόχθονα είδη ή είδη τοπικής προέλευσης.

ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΑΣΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΧΕΣ, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΘΗΚΑΝ ΣΑΝ ΥΨΗΛΗΣ Η ΜΕΣΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΥΝ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΜΕ ΑΥΤΑ ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Σύμφωνα με την Ε(93) 1619 ΤΕΛΙΚΟ / 24-06-1993 Απόφαση της Επιτροπής που δηλώνει ότι το «Σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας», έχει ταξινομηθεί σε ζώνη υψηλού κινδύνου. Η απόφαση αυτή λήφθηκε στα πλαίσια εφαρμογής της παρ. 2 και 5 του άρθρου 2 του Καν. 2158/1992 «για την πυροπροστασία των κοινοτικών δασών»

Τα Δασικά έργα και εργασίες προβλέπουν έργα αντιπυρικής προστασίας δασών (αντιπυρικές ζώνες, αντιπυρικούς δρόμους, υδατοδεξαμενές, παρατηρητήρια, συντήρηση δρόμων, δασοκομικούς χειρισμούς κ.λ.π.) και εκπονούνται στα πλαίσια των παραπάνω ετήσιων δασικών προγραμμάτων, είναι σύμφωνα με τα σχέδια πρόληψης που έχουν εκπονηθεί τόσο σε κεντρικό, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο και που εντάσσονται στον γενικότερο σχεδιασμό στα πλαίσια εφαρμογής της παρ. 5 του άρθρου 1 της ΚΥΑ αριθ. 12030 Φ.109.1./99 (ΦΕΚ 713/Τ.Β' /19-05-1999).

Κάθε χρόνο και πριν την έναρξη της αντιπυρικής περιόδου συνεδριάζει το «Συντονιστικό Νομαρχιακό Όργανο» σε κάθε Νομό και αποφασίζει την λήψη των αναγκαίων προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων κατά των πυρκαγιών των Δασών. Στην απόφαση αυτή καθορίζεται η οργάνωση και ο συντονισμός για τον αντιπυρικό αγώνα, η πρόληψη και η καταστολή των πυρκαγιών κατά των δασών, δασικών εκτάσεων και γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και οι υποχρεώσεις και οι ευθύνες των εμπλεκόμενων Δημοσίων Υπηρεσιών, των ΟΤΑ (Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης) κ.λ.π., για τα απαραίτητα προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα που επιβάλλεται να ληφθούν από αυτές. Για την εφαρμογή του Μέτρου:

- ✓ Θα επιλεχθούν περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί σε επίπεδο χώρας, σαν ζώνη μέτριου ή υψηλού κινδύνου πυρκαγιάς.
- ✓ Το Μέτρο θα λειτουργεί συμπληρωματικά με τα ετήσια εγκεκριμένα Νομαρχιακά προγράμματα που συντάσσονται και εγκρίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2503/ 97 και θα εκτελούνται βάσει εγκεκριμένης μελέτης σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας περί δασοτεχνικών έργων.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ 2& 3:

Δ/νση Αναδασώσεων και Ορεινής Υδρονομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 226	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	1	2	3 = 1+2	4	5 = 3+4
Αρχική Κατανομή (Χωρίς Νέες Προκλήσεις)					
€	112.601.117	38.923.663	151.524.780	0	151.524.780
%	74,31%	25,69%	100,00%	0%	100%
Νέες Προκλήσεις					
€	20.000.000	4.000.000	24.000.000	0	24.000.000
%	83,33%	16,67%	100,00%	0%	100%
Τελική Κατανομή					
€	132.601.117	42.923.663	175.524.780	0	175.524.780
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

ΜΕΤΡΟ 226 (ΧΩΡΙΣ ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ)

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός δράσεων πρόληψης / αποκατάστασης	260
	Στηριζόμενη περιοχή πληγέντων δασών	83.860 ha
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	151.524.780

ΜΕΤΡΟ 226 (ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ)

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός δράσεων πρόληψης / αποκατάστασης	50
	Στηριζόμενη περιοχή πληγέντων δασών	16.140 ha
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	24.000.000 €

5.3.2.2.7. Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 36 (β) (vii) και 49 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Σημείο 5.3.2.2.7 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

227

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ «ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΜΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ»

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Στην σημερινή εποχή υπάρχει αυξημένη ζήτηση για δασική αναψυχή λόγω του σύγχρονου τρόπου ζωής. Τα δάση και οι δασικού χαρακτήρα περιοχές αποτελούν πόλο έλξης ενός συνεχώς αυξανόμενου αριθμού επισκεπτών, που επιδιώκουν την ικανοποίηση συγχρόνων αναγκών, με την συμμετοχή τους σε διάφορες μορφές υπαίθριας αναψυχής και φυσιολατρικού, περιηγητικού ή οικολογικού τουρισμού, που έχει αυξηθεί ραγδαία τα τελευταία χρόνια. Η επίσκεψη και παραμονή τους στην ύπαιθρο, συνδέεται και με την επιδίωξη διαφόρων δραστηριοτήτων δασικής αναψυχής, που διευκολύνουν την παραμονή τους στην ύπαιθρο και παρέχουν την ευκαιρία για ευχάριστες δραστηριότητες και περιβαλλοντικού τύπου αναψυχή. Ακόμη θα γίνουν παρεμβάσεις που συνδέονται με την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων, όπως η βιολογική καταπολέμηση της ασθένειας του έλκους της καστανιάς που θα συμβάλλει στην διατήρηση της βιοποικιλότητας και στην άμβλυνση των κλιματικών αλλαγών.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Το μέτρο στοχεύει στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων (προστασία της βιοποικιλότητας, διατήρηση του Τοπίου) με την δημιουργία μη κερδοφόρων επενδύσεων σε δάση και δασικές εκτάσεις, στοχεύοντας επίσης και στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών αναψυχής, με την επαύξηση της αξίας αυτών των περιοχών προς όφελος του κοινού. Επίσης η βιολογική καταπολέμηση της ασθένειας του έλκους της καστανιάς που έχει προσβάλλει τα περισσότερα καστανοδάση της χώρας, θα συμβάλλει στην διατήρηση της βιοποικιλότητας, στην άμβλυνση των κλιματικών αλλαγών και στην βελτίωση της αισθητικής του Τοπίου.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Όλη η χώρα, εξαιρουμένων των δασών και δασικών εκτάσεων που βρίσκονται σε περιοχές Natura και περιοχές υψηλής φυσικής αξίας (High nature value), όσον αφορά την Δράση Α, η Δράση Β «Εκπόνηση μελέτης και εκτέλεση των προβλεπόμενων από αυτή μικρών έργων για την καταπολέμηση του έλκους της καστανιάς» θα εφαρμοστεί σε όλα τα δάση και δασικές εκτάσεις των Νομών Κοζάνης, Φλώρινας, Καστοριάς, Αχαΐας, Ηλείας, Σερρών, Λέσβου και Χανίων.

Επιλέξιμες δράσεις:

ΔΡΑΣΗ 1: «Έργα δασικής αναψυχής σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις»

Επιλέξιμες δράσεις:

ΔΡΑΣΗ 1: «Έργα δασικής αναψυχής σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις»

1. Έργα Δασικής Αναψυχής στα Δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις που μπορεί να περιλαμβάνουν ενδεικτικά, ανάλογα με τα ιδιαίτερα οικολογικά και αισθητικά χαρακτηριστικά της περιοχής τα εξής :

Αισθητική βελτίωση της βλάστησης και του συνόλου του φυσικού τοπίου με τους κατάλληλους δασοκομικούς χειρισμούς

Δημιουργία θέσεων θέας

Κατασκευή παρατηρητηρίων για παρατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας

Κατασκευή, βελτίωση και σήμανση μονοπατιών και σε περίπτωση που το επιτρέπουν οι τοπογραφικές συνθήκες θα υπάρξει μέριμνα για την κατασκευή και χρήση των μονοπατιών από ΑΜΕΑ).

Σήμανση του χώρου

Περίφραξη

Δημιουργία κυρίας εισόδου και χώρων υποδοχής επισκεπτών

Κατασκευή χώρων αναψυχής κατά μήκος δρόμων (παρόδια αναψυχή)

2. Έργα ερμηνείας φυσικού περιβάλλοντος με σκοπό την περιβαλλοντική εκπαίδευση και ενημέρωση του κοινού (infokiosk, δημιουργία περιβαλλοντικών μονοπατιών).

3. Διαμόρφωση και Οργάνωση χώρων στάθμευσης οχημάτων για την ενίσχυση της προσβασιμότητας των χώρων αναψυχής προς όφελος του κοινού.

4. Οργάνωση Χώρων Υπαίθριας Αναψυχής των επισκεπτών.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ

ΕΙΔΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 56 του Καν. (ΕΚ) 1974/2006 της Επ. όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 227 ΔΡΑΣΗ 1	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	2.284.243	739.421	3.023.664	0	3.023.664
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

ΔΡΑΣΗ 2: «Εκπόνηση μελέτης και εκτέλεση των προβλεπόμενων από αυτή μικρών έργων για την καταπολέμηση του έλκους της καστανιάς»

Ορισμός της Ασθένειας: Το έλκος της καστανιάς είναι ασθένεια φλοιού που προκαλείται από το μύκητα Cryphonectria parasitica. Ο μύκητας θεωρείται τραυματοπαράσιτο. Επομένως κάθε μορφή πλήγωσης του φλοιού είτε αυτή προέρχεται από φυσικά αίτια (σπάσιμο κλαδιών, ασυνέχεια του φλοιού στις διακλαδώσεις του κορμού, τρίψιμο κλαδιών μεταξύ τους κ.λ.π), είτε από ανθρώπινη παρέμβαση (καλλιεργητικές φροντίδες, κλαδέματα κ.λ.π), δημιουργεί εισόδους για τον μύκητα και εμφάνιση νέων ελκών. Δέντρα που προσβάλλονται, νεκρώνονται σε σύντομο χρονικό διάστημα ανάλογα με την ηλικία τους. Η ασθένεια είναι μεταδοτική, έχει την μορφή επιδημίας και δεν μπορεί να προβλεφθεί. Η ασθένεια έχει προσβάλλει σχεδόν όλα τα καστανοδάση της χώρας. Η συνολική έκταση που καλύπτεται με καστανιές στην χώρα μας είναι 43.000 Ηα και το ποσοστό προσβολής της ασθένειας φτάνει στο 70%.

Βιολογική καταπολέμηση: Η αντιμετώπιση της ασθένειας επικεντρώνεται στην βιολογική καταπολέμηση της ασθένειας με την χρήση ιού του γένους Hypovirus με διπλή περιέλιξη RNA (ds-RNA), ο οποίος όταν προσβάλλει το μύκητα στη φύση τον μετατρέπει από μολυσματικό (virulent) σε υπομολυσματικό (hypovirulent). Η βιολογική αυτή καταπολέμηση είναι το αποτέλεσμα της έρευνας του εργαστηρίου Δασικής Παθολογίας του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας (Ε.Θ.Ι.Α.ΓΕ). Στο εργαστήριο αυτό παρασκευάζεται πάστα η οποία περιέχει μύκητα C. Parasitica μολυσμένο με τον ιό και συμβατό με το μύκητα της περιοχής, όπου θα εφαρμοστεί η βιολογική καταπολέμηση. Η πάστα αυτή στη συνέχεια τοποθετείται περιμετρικά των ελκών ασθενών δέντρων τα οποία και επουλώνει. Ο ιός διασπείρεται με φυσικούς μηχανισμούς και επιφέρει σταδιακά τη συνολική υποβάθμιση της ασθένειας στην ευρύτερη περιοχή μετατρέποντας τον παθογόνο μύκητα σε υπολυσματικό. Για την εφαρμογή της βιολογικής καταπολέμησης αρχικά συντάσσεται μελέτη για την

αναγνώριση και χαρτογράφηση των τύπων βλαστικής συμβατότητας του παθογόνου μύκητα σε εθνικό επίπεδο.

Η εργασία υπαίθρου γίνεται από εξειδικευμένα συνεργεία που επικεφαλής αυτών είναι Δασολόγος ή Δασοπόνος και σύμφωνα με τον γενικό σχεδιασμό τα συνεργεία απλώνουν τον ιό κατά το δυνατόν ομοιόμορφα σε μεγάλες γεωγραφικές περιοχές σύμφωνα με τους χάρτες της μελέτης.

Η εφαρμογή της βιολογικής καταπολέμησης της ασθένειας πραγματοποιήθηκε στα καστανοδάση του Αγίου όρους (1998 -2000) σε μια έκταση 7.000 εκταρίων με πολύ θετικά αποτελέσματα για την εξάλειψη της ασθένειας. Επίσης παρόμοια καταπολέμηση έγινε σε καστανοδάση της αρμοδιότητας του Δασαρχείου Αρναίας την περίοδο 2005-2007 και άρχισε ήδη να αποδίδει με τα ποσοστά υπομολυσματικότητας να ανέρχονται στο 60-70%.

Η εν λόγω δράση περιλαμβάνει και ανειλημμένες υποχρεώσεις της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου. Κατά την Δ' Προγραμματική Περίοδο θα εφαρμοστεί ως νέα δράση και θα καλύψει τους Νομούς Κοζάνης, Φλώρινας, Καστοριάς, Αχαΐας, Ηλείας, Σερρών, Λέσβου, Χανίων, Ξάνθης, Ημαθίας, και Τρικάλων που δεν είχαν προβλεφθεί στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο και η έκταση που καταλαμβάνει η καστανιά σε αυτούς τους Νομούς είναι 7.755 Ηα περίπου. Σημειώνεται δε ότι οι περιοχές της Λέσβου και της Κρήτης που είναι οι μόνες περιοχές που δεν έχουν προσβληθεί από την ασθένεια ακόμη, έχουν προβλεφθεί στο πρόγραμμα, γιατί στην διάρκεια της επταετίας εφαρμογής του προγράμματος η ασθένεια μπορεί να μεταδοθεί και εκεί.

Το συνολικό ποσό της δράσης ανέρχεται σε 5.000.000 € εκ των οποίων μόνο τα 2.000.000 € αφορούν σε ανειλημμένες υποχρεώσεις της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η Δράση αυτή περιλαμβάνει ενέργειες σε συνέχεια του Μέτρου 6.3 του Ε.Π. «Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση Υπαίθρου 2000 - 2006», σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 8 του Καν. (ΕΚ) 1320/2006 για τη θέσπιση μεταβατικών κανόνων, όσων αφορά στη στήριξη της Αγροτικής Ανάπτυξης που προβλέπεται από τον Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Το ποσό ανέρχεται σε 2.000.000 €

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΠΟΥ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΝΤΑΙ

Τα έργα και οι εργασίες που πρόκειται να υλοποιηθούν θα λειτουργούν συμπληρωματικά με τα ετήσια εγκεκριμένα Νομαρχιακά προγράμματα που συντάσσονται και εγκρίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2503/ 98.

Θα εκτελούνται βάσει εγκεκριμένης μελέτης, που θα συντάσσεται σύμφωνα με τις προδιαγραφές της 169694/6997/17.10.83 εγκυκλίου «Οδηγίες συντάξεως μελετών διαχείρισης προστατευόμενων φυσικών περιοχών και χώρων υπαίθριας αναψυχής» και της 66102//970/23.21995 Απόφασης του Υπ. ΑΑΤ (Γεωργίας) «Ρύθμιση θεμάτων

που αφορούν την δημιουργία χώρων διημέρευσης και υπαίθριας αναψυχής στα δάση και τις δασικές εκτάσεις της χώρας» και σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας περί δασοτεχνικών έργων.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 36 (Α) (V) ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) ΑΡΙΘ. 1698/2005, ΟΠΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΙΣΧΥΕΙ, Η ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΓΕΩΡΓΟΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ

Η επιλεξιμότητα των δράσεων θα συνδέεται με την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων, όπως την προστασία της βιολογικής ποικιλομορφίας μέσω δράσεων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ενημέρωσης και ανάδειξης αυτής με κατασκευή μικρών έργων ερμηνείας του φυσικού περιβάλλοντος, την κατασκευή περιβαλλοντικών μονοπατιών και την βιολογική καταπολέμηση της ασθένειας του έλκους της καστανιάς. Επίσης μέσω δράσεων μικρής κλίμακας αναδασώσεων για αισθητικούς σκοπούς και της δράσης της βιολογικής καταπολέμησης της ασθένειας της καστανιάς, το μέτρο θα συμβάλλει στην διατήρηση του Τοπίου και έμμεσα στην άμβλυνση των κλιματικών αλλαγών.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΕΠΑΥΞΗΘΕΙ ΠΡΟΣ ΤΕΡΨΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ.

Στο Μέτρο αυτό θα ενταχθούν δράσεις που θα έχουν σαν σκοπό την βελτίωση των υπηρεσιών Δημόσιας αναψυχής, ενισχύοντας τον κοινωνικό ρόλο των δασών καθώς επίσης και την ανάδειξη σημειακών αισθητικών αξιών (συστάδες αιωνόβιων δέντρων, χλωρίδα, πανίδα κ.λ.π.), καθώς επίσης και την άνετη προσβασιμότητα αυτών των περιοχών μέσα από δράσεις όπως σήμανσης μονοπατιών, κατασκευή μονοπατιών για διάφορες χρήσεις περιβαλλοντικές, πεζοπορίας, ποδηλασίας κ.λ.π. και δημιουργία - οργάνωση χώρων ανάπαυσης και θέσεων θέας.

ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΜΕ ΕΘΝΙΚΑ / ΥΠΟ-ΕΘΝΙΚΑ ΔΑΣΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Η ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΔΑΣΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Το μέτρο αυτό συνδέεται με το Κοινοτικό σχέδιο δράσης για τα δάση (COM (2006) 302 τελικό 15.6.2006) και συγκεκριμένα συνεισφέρει στους 2 από τους 4 βασικούς στόχους του οι οποίοι επιγραμματικά είναι:

βελτίωση και προστασία του περιβάλλοντος

συμβολή στην ποιότητα ζωής.

Στο 6ο Κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον, άρθρα 2 και 6 τα οποία προβλέπουν την στήριξη μέτρων για την ποιοτική αναβάθμιση των φυσικών οικοσυστημάτων.

Το μέτρο αυτό θα λειτουργεί συμπληρωματικά με τα ετήσια εθνικά δασικά προγράμματα.

ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΑΣΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΧΕΣ, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΘΗΚΑΝ ΣΑΝ ΥΨΗΛΗΣ Η ΜΕΣΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΥΝ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΜΕ ΑΥΤΑ ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Οι προτεινόμενες δράσεις του Μέτρου θα είναι σύμφωνες με τα σχέδια πρόληψης που έχουν εκπονηθεί τόσο σε κεντρικό, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο και που εντάσσονται στον γενικότερο σχεδιασμό στα πλαίσια εφαρμογής της παρ. 5 του άρθρου 1 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΚΥΑ) αριθ. 12030 Φ.109.1./99 (ΦΕΚ 713/Τ.Β' /19-05-1999).

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 227 ΔΡΑΣΗ 2	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	3.806.862	1.232.301	5.039.163	0	5.039.163
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 227 ΣΥΝΟΛΟ	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	6.091.105	1.971.722	8.062.827	0	8.062.827
%	75,55%	24,45%	100,00%	0%	100%

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων κατόχων δασών*	112
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	8.062.827 €.

* Το Μέτρο αφορά σε μη παραγωγικές επενδύσεις, οι οποίες θα υλοποιηθούν από δημόσιες υπηρεσίες σε δημόσια δάση, δεν περιλαμβάνουν ενέργειες οι οποίες προκαλούν αύξηση εισοδήματος και έτσι δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση.

5.3.3. Άξονας 3: Ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας

Κατά τη Γ΄ Προγραμματική Περίοδο στο πλαίσιο του μονοταμειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) «Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000-2006» (ΕΠΑΑ-ΑΥ) εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης με πολυτομεακό χαρακτήρα και στόχο τη βελτίωση συνολικά της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης σαφώς προσδιορισμένων αγροτικών περιοχών.

Στη νέα προγραμματική περίοδο το στρατηγικό πλαίσιο του Άξονα 3 του ΠΑΑ αφορά τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των αγροτικών περιοχών (ορεινές, μειονεκτικές, πεδινές) και τη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας. Οι ομάδες μέτρων, τα μέτρα και οι δράσεις που θα υιοθετηθούν θα έχουν σαν στόχο την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική αναβάθμιση της υπαίθρου, κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται η οικονομική αυτοδυναμία της, η προστασία του περιβάλλοντος και η διάσωση και διαφύλαξη στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς. Επίσης θα υποστηριχθεί η δημιουργία και η αναβάθμιση της διαδικτυακής υποδομής υψηλής ταχύτητας σε αγροτικές περιοχές για την κάλυψη των «λευκών κηλίδων» στον ευρυζωνικό χάρτη της χώρας (κάτω από το 50% του πληθυσμού σε αγροτικές περιοχές δεν έχει ευρυζωνική πρόσβαση), καθόσον στις αγροτικές περιοχές η διείσδυση του internet είναι από δύο έως τέσσερις φορές μικρότερη απ' ότι στις αστικές περιοχές και αυξάνει και πιο αργά απ' ότι στις αστικές περιοχές.

Ειδικότερα, μέσω του Άξονα 3, επιδιώκεται η εξυπηρέτηση των ακόλουθων ειδικών στόχων του ΕΣΣΑΑ :

Βελτίωση της ελκυστικότητας των αγροτικών περιοχών

Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας

Για την επίτευξη των ανωτέρω η στρατηγική που υιοθετείται επικεντρώνεται :

στην αντιμετώπιση προβλημάτων σε γεωγραφικό επίπεδο καθότι ο αγροτικός χώρος παρουσιάζει μεγάλη ποικιλομορφία και επομένως η στρατηγική πρέπει να είναι κατάλληλα προσαρμοσμένη στα ειδικά χαρακτηριστικά κάθε περιοχής

στην ανάπτυξη όλων των τομέων της οικονομίας και στην ενδυνάμωση των πολλαπλασιαστικών επιδράσεων στην τοπική οικονομία

στην αξιοποίηση του ενδογενούς δυναμικού κάθε περιοχής

στη στήριξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, στη δημιουργία κατάλληλων υποδομών και στην παροχή υπηρεσιών για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού

στον εφοδιασμό των αγροτικών περιοχών με σύγχρονες συνδέσεις στο διαδίκτυο (διαδίκτυο υψηλών ταχυτήτων - ευρυζωνικές συνδέσεις),

στην ανάπτυξη και διάχυση των ΤΠΕ στον αγροδιατροφικό τομέα στο σύνολό του, στην ανάπτυξη του αγροτουρισμού με την υποστήριξη των ΤΠΕ.

στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης (στρατηγική Λισσαβόνας)

στην προώθηση ίσων ευκαιριών σε νέους, γυναίκες και ειδικές ομάδες πληθυσμού

στην προστασία του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος μέσω εισαγωγής ήπιων αναπτυξιακών δράσεων σε όλα τα επίπεδα

στη συνεργασία και το συντονισμό μεταξύ των εμπλεκόμενων κεντρικών και τοπικών φορέων.

Η εξυπηρέτηση του πρώτου ειδικού στόχου θα πραγματοποιηθεί με δράσεις που αφορούν:

βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό που σχετίζονται άμεσα με την ποιότητα ζωής των κατοίκων και την ανάδειξη των πολιτιστικών στοιχείων της υπαίθρου

ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών με στόχο την προστασία και ανάδειξη του παραδοσιακού και τοπικού οικιστικού περιβάλλοντος των περιοχών παρέμβασης, καθώς και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων

διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς με στόχο την προστασία και ανάδειξη περιοχών φυσικού κάλους καθώς και των παραδοσιακών στοιχείων της αγροτικής κληρονομιάς της υπαίθρου

ανάπτυξη υποδομών ευρυζωνικής πρόσβασης μπορεί να περιλαμβάνει α) δημιουργία νέας ευρυζωνικής υποδομής συμπεριλαμβανομένων ευκολιών οπισθόζευξης (π.χ σταθερή, επίγεια ασύρματη, δορυφορική ή συνδυασμό αυτών) β) αναβάθμιση ήδη υφιστάμενης ευρυζωνικής υποδομής γ) εγκατάσταση παθητικής ευρυζωνικής υποδομής (π.χ αγωγοί - ducts, λοιπά στοιχεία δικτύου όπως οπτικές ίνες - dark fibre, κλπ.) με την πιθανή αξιοποίηση των υποδομών δικτύων κοινής ωφέλειας όπως Ενέργεια, Μεταφορές, Ύδρευσης, Αποχέτευσης, κλπ

Η εξυπηρέτηση του δεύτερου ειδικού στόχου θα πραγματοποιηθεί με δράσεις που αφορούν :

στη διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες, με την ενίσχυση επενδύσεων από γεωργούς για την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων που δεν σχετίζονται με τη γεωργία

στη στήριξη δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων με στόχο την προώθηση της απασχόλησης εκτός του πρωτογενή τομέα και τη δημιουργία κατάλληλων προϋποθέσεων για τη συγκράτηση ή/και αύξηση του πληθυσμού στην ύπαιθρο

στην ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων με τη στήριξη μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης και υποδομών αναψυχής καθώς και την ανάπτυξη και διάθεση στην αγορά τουριστικών υπηρεσιών που σχετίζονται με τον τουρισμό της υπαίθρου.

Χρηματοδοτική Βαρύτητα Μέτρων του Άξονα 3:

Μέτρα	**Δημόσια Δαπάνη**	**Κοινοτική Συμμετοχή**
Για τη Διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας	56,03 %	56,03 %
Για τη Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές	43,97 %	43,97 %

Τα μέτρα του Άξονα 3 θα υλοποιηθούν σε γεωγραφικά οριοθετημένες αγροτικές περιοχές παρέμβασης κυρίως σε:

ορεινές και μειονεκτικές περιοχές σύμφωνα με το Άρθρο 50 του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,

περιοχές που ο πρωτογενής τομέας παρουσιάζει μεγάλη σημασία στην τοπική οικονομία,

περιοχές με πληθυσμιακή συρρίκνωση και

σε περιοχές με απόσταση από τα μεγάλα αστικά κέντρα

Ειδικότερα, η εφαρμογή των Μέτρων του Άξονα 3 θα αφορά κυρίως αγροτικές περιοχές παρέμβασης των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ) του Ε.Π. «Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000-2006» (ΕΠΑΑ-ΑΥ) και των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) 2000-2006. (Οι περιοχές εφαρμογής των Ο.Π.Α.Α.Χ. 2000-2006 παρουσιάζονται στο χάρτη που επισυνάπτεται στο τέλος του κεφαλαίου).

Όσον αφορά στην εφαρμογή των μέτρων του άξονα 3 μέσω της προσέγγισης Leader (άξονας 4) οι περιοχές παρέμβασης θα συμπεριλαμβάνουν εκτός των ορεινών και μειονεκτικών και πεδινές αγροτικές περιοχές.

Για την καλύτερη ενημέρωση, δημοσιοποίηση και ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού καθώς και την επιτάχυνση της εφαρμογής δύναται να χρησιμοποιηθούν υποστηρικτικοί μηχανισμοί που θα χρηματοδοτηθούν από την Τεχνική Βοήθεια του ΠΑΑ.

Κοινοί Δείκτες Αποτελεσμάτων – Άξονας 3: Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της οικονομικής δραστηριότητας.

Η υλοποίηση του παρεμβάσεων που περιλαμβάνονται στον Άξονα 3 αναμένεται να έχει τα ακόλουθα αποτελέσματα:

ΑΞΟΝΑΣ 3

	Αύξηση μη γεωργικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας στις στηριζόμενες επιχειρήσεις (ΕΥΡΩ)			Ακαθάριστος αριθμός νέων θέσεων εργασίας			Πρόσθετος αριθμός τουριστών (αριθμός) 313		Πληθυσμός αγροτικών περιοχών που επωφελούνται των βελτιωμένων υπηρεσιών			Αύξηση της διείσδυσης του διαδικτύου σε αγροτικές περιοχές	
	Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες 311	Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων 312	Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων 313	Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες 311	Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων 312	Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων 313	Αριθμός τουριστών χωρίς διανυκτέρευση	Αριθμός διανυκτερεύσεων	Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό 321	Ανακαίνιση και ανάπτυξη των χωριών 322	Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς 323		
ΑΠΟ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΠΑΑ	2.604.596	1.798.485	12.493.073	278	247	1717	900.000	3.717.000	627.000	230.000	57.400		*
ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ									340.000			>30%	
ΣΥΝΟΛΟ	2.604.596	1.798.485	12.493.073	278	247	1717	900.000	3.717.000	967.000	230.000	57.400	>30%	

* Ο δείκτης αναφέρεται σε Μέτρα, τα οποία δεν προβλέπεται να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του ΠΑΑ της Ελλάδας

Περιοχές εφαρμογής Ο.Π.Α.Α.Χ. και Δημοτικά Διαμερίσματα με πληθυσμό έως 3000 κατοίκους

Υπόμνημα

Περιοχές εφαρμογής Ο.Π.Α.Α.Χ.

Δημοτικά Διαμερίσματα

έως 3000 κατ.

άνω των 3000 κατ.

5.3.3.1. Μέτρα για τη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας

Στην πρώτη ομάδα, τα μέτρα αποσκοπούν, πρωταρχικά, στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, τη διαφοροποίηση των αγροτικών δραστηριοτήτων και τη συγκράτηση του πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές. Ο τουρισμός, η βιοτεχνία/χειροτεχνία και η παροχή υπηρεσιών στις αγροτικές περιοχές αποτελούν δράσεις υψηλής προτεραιότητας αφού δημιουργούν ευκαιρίες για τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων εκτός, αλλά και συμπληρωματικά της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της δασοκομίας. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ενθάρρυνση εισόδου γυναικών στην αγορά εργασίας.

Τα μέτρα αυτά θα συμβάλουν στη διατήρηση της απασχόλησης και τη συγκράτηση του πληθυσμού των αγροτικών περιοχών αξιοποιώντας τα τοπικά συγκριτικά πλεονεκτήματα που μπορεί να είναι τοπικά αγροτικά προϊόντα, ιδιαίτεροι φυσικοί και πολιτισμικοί πόροι, σε σχέση με τον τουρισμό και εν γένει την τοπική επιχειρηματικότητα, δημιουργώντας προϋποθέσεις ενδογενούς τοπικής ανάπτυξης.

5.3.3.1.1. Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 52 (α) (i) και 53 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 35 και σημείο 5.3.3.1.1 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

311

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Ένα από τα σημαντικότερα διαρθρωτικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η ελληνική γεωργία είναι η υποαπασχόληση σε σχέση με την εποχικότητα της γεωργικής δραστηριότητας και την ανεργία στις αγροτικές περιοχές. Επιπλέον, οι απασχολούμενοι στον τομέα αυτό έρχονται να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα από τις επιπτώσεις της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ).

Για τους ανωτέρω λόγους, απαιτούνται παρεμβάσεις οι οποίες θα έχουν σαν στόχο την επέκταση των δραστηριοτήτων των εκμεταλλεύσεων σε τομείς εκτός της γεωργίας, προκειμένου να αμβλυνθούν τα προαναφερόμενα προβλήματα, δημιουργώντας νέες ευκαιρίες για εργασία και επιπλέον εισόδημα στο αγροτικό νοικοκυριό.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Στόχος του Μέτρου είναι η παροχή δυνατοτήτων δημιουργίας πολλαπλών δραστηριοτήτων και απόκτησης εναλλακτικών εισοδημάτων για τη μείωση της υποαπασχόλησης στο γεωργικό τομέα, τη δημιουργία ίσων ευκαιριών σε νέους, γυναίκες και ειδικές ομάδες πληθυσμού, τη βελτίωση εισοδημάτων και τη συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού στην ύπαιθρο.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ενθάρρυνση γεωργών των οποίων οι άμεσες ενισχύσεις έχουν μειωθεί από το 2010, σε ποσοτό μεγαλύτερο του 25% σε σχέση με το έτος 2009, λόγω της μείωσης των άμεσων ενισχύσεων στον τομέα του καπνού, προκειμένου να επενδύσουν στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου και να συμπληρώσουν το εισόδημά τους.

Το Μέτρο περιλαμβάνει την ενίσχυση επενδύσεων από γεωργούς, οι οποίες διαφοροποιούν τις δραστηριότητες με τις οποίες ασχολούνται στη γεωργική

εκμετάλλευσή τους, με την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων που δε σχετίζονται με τη γεωργία (αγροτικός τουρισμός, βιοτεχνία κ.λ.π.).

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Το Μέτρο θα υλοποιηθεί σε γεωγραφικά οριοθετημένες περιοχές παρέμβασης οι οποίες θα είναι κυρίως ορεινές και μειονεκτικές σύμφωνα με το Άρθρο 50 του Καν. 1698/2005, όπως τροποιήθηκε και ισχύει.

Στο πλαίσιο του μέτρου εντάσσονται οι ακόλουθες ενδεικτικές δράσεις:

Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης.

Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης και αναψυχής.

Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επισκέψιμων αγροκτημάτων.

Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας)

Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων (σε ενδεικτικούς κλάδους με βάση ταξινόμηση ΚΑΔ 2008, όπως αυτοί αναφέρονται στον πίνακα της ενότητας «ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΟΙ ΤΟΜΕΙΣ».

Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών (σε ενδεικτικούς κλάδους με βάση ταξινόμηση ΚΑΔ 2008, όπως αυτοί αναφέρονται στον πίνακα της ενότητας «ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΟΙ ΤΟΜΕΙΣ»).

Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων ειδών διατροφής μετά την α΄ μεταποίηση

Βελτίωση υποδομής επιχειρήσεων (των κατηγοριών που αναφέρονται στις δράσεις αυτού του Μέτρου και για τους δικαιούχους αυτού του Μέτρου) με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όπως φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμίας) για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης.

Όσον αφορά στις υποδομές διανυκτέρευσης (ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί) το επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι **600.000 € και έως 40 κλίνες.** Τα όρια αυτά ισχύουν και για τη δράση : Επισκέψιμα αγροκτήματα στην περίπτωση που η παρέμβαση περιλαμβάνει και υποδομή διανυκτέρευσης. Σημειώνεται, ότι οι παρεμβάσεις εκσυγχρονισμού των υποδομών διανυκτέρευσης δύναται να αφορούν είτε ποιοτική αναβάθμιση, είτε και αύξηση της δυναμικότητας. Για τις λοιπές επιχειρήσεις (ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί), το συνολικό κόστος θα ανέρχεται μέχρι **300.000 €.**

Οι παρεμβάσεις, θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Οι δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι γεωργοί, και ειδικότερα φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση κατά τη στιγμή της υποβολής της αίτησης για στήριξη. Εξαιρούνται οι γεωργικοί εργάτες.

Οι δικαιούχοι θα επιλέγονται σε συνέχεια προκήρυξης για εκδήλωση ενδιαφέροντος, αξιολόγησης και επιλογής.

ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

Το μέτρο αφορά πολύ μικρές επιχειρήσεις, κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

Στο πλαίσιο του Μέτρου ενισχύεται, για τους δικαιούχους που αναφέρονται στο παρόν Μέτρο, η ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων σύμφωνα με τις τέσσερις πρώτες δράσεις ανωτέρω, καθώς και λοιπές επιχειρηματικές μονάδες σύμφωνα με τους ακόλουθους κλάδους ΚΑΔ 2008.

Κ.Α.Δ. 2008[50]	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΚΛΑΔΟΥ
10.39.22	Παραγωγή μαρμελάδων, ζελέδων και πουρέ και πολτών φρούτων ή καρπών με κέλυφος
10.71.1	Παραγωγή ψωμιού, νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής και γλυκισμάτων
10.72.1	Παραγωγή παξιμαδιών και μπισκότων· παραγωγή διατηρούμενων ειδών ζαχαροπλαστικής
10.82.1	Παραγωγή πάστας κακάου (κακαομάζας), αποβουτυρωμένης ή μη, βούτυρου, λίπους και λαδιού κακάου και κακάου σε σκόνη
10.82.2	Παραγωγή προϊόντων σοκολατοποιίας και ζαχαροπλαστικής
10.73.1	Παραγωγή μακαρονιών, ρυζομακάρονων (noodles), κουσκούς και παρόμοιων αλευρωδών προϊόντων
10.83.1	Επεξεργασία τσαγιού και καφέ
10.89.1	Παραγωγή σουπών, αβγών, μαγιών και άλλων προϊόντων διατροφής· εκχυλισμάτων και ζωμών κρέατος, ψαριών και υδρόβιων ασπόνδυλων
11.01.1	Παραγωγή αποσταγμένων αλκοολούχων ποτών
13.20.1	Ύφανση υφασμάτων (εκτός των ειδικών υφασμάτων), από φυσικές ίνες εκτός του βαμβακιού
13.20.2	Ύφανση βαμβακερών υφασμάτων
13.20.3	Ύφανση υφασμάτων (εκτός των ειδικών υφασμάτων), από τεχνητές ή συνθετικές συνεχείς ή

[50] Εθνική Ονοματολογία Οικονομικών Δραστηριοτήτων Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας 2008.

	ασυνεχείς ίνες
13.20.4	΄Υφανση υφασμάτων με πέλος, θηλειωτών υφασμάτων σπογγώδους μορφής (πετσετέ) και άλλων ειδικών υφασμάτων
13.93.1	Κατασκευή χαλιών και κιλιμιών
14.12.1	Κατασκευή ανδρικών ενδυμάτων εργασίας
14.12.2	Κατασκευή γυναικείων ενδυμάτων εργασίας
14.12.3	Κατασκευή άλλων ενδυμάτων εργασίας
15.12.1	Κατασκευή ειδών σελοποιίας και σαγής· αποσκευών, τσαντών και παρόμοιων ειδών· άλλων δερμάτινων ειδών
16.10.1	Παραγωγή ξυλείας, πριονισμένης ή πελεκημένης κατά μήκος, τεμαχισμένης ή αποφλοιωμένης, με πάχος > 6 mm· στρωτήρων (τραβερσών) σιδηροδρόμων ή τροχιοδρόμων από μη εμποτισμένη ξυλεία
16.10.2	Παραγωγή ξυλείας συνεχώς διαμορφωμένης κατά μήκος οποιασδήποτε άκρης ή επιφάνειας· ξυλόμαλλου· ξυλάλευρου· ξυλείας σε πελεκούδια ή σε μόρια
16.10.3	Παραγωγή ακατέργαστης ξυλείας· στρωτήρων (τραβερσών) σιδηροδρόμων ή τροχιοδρόμων από ξύλο, εμποτισμένης ή κατά άλλο τρόπο επεξεργασίας
16.23.1	Κατασκευή τεχνουργημάτων λεπτοξυλουργικής και χονδροξυλουργικής για οικοδομές (εκτός από τα προκατασκευασμένα κτίρια), από ξύλο
16.29.2	Κατασκευή ειδών από φελλό, άχυρο ή άλλα υλικά σπαρτοπλεκτικής· ειδών καλαθοπλεκτικής
17.21.1	Κατασκευή κυματοειδούς χαρτιού και χαρτονιού και κιβωτίων από χαρτί και χαρτόνι.
20.14.72	Παραγωγή ξυλάνθρακα
20.41.3	Παραγωγή σαπουνιού, παρασκευασμάτων πλύσης και καθαρισμού
20.41.4	Παραγωγή ευωδών παρασκευασμάτων και κεριών
20.53.1	Παραγωγή αιθέριων ελαίων
23.13.1	Κατασκευή κοίλου γυαλιού
23.41.1	Κατασκευή κεραμικών ειδών οικιακής χρήσης και κεραμικών διακοσμητικών ειδών
23.49.1	Παραγωγή άλλων προϊόντων κεραμικής
25.71.11	Κατασκευή μαχαιριών (εκτός των μαχαιριών για μηχανές) και ψαλιδιών και λεπίδων τους
25.73.1	Κατασκευή εργαλείων χειρός των τύπων που χρησιμοποιούνται στη γεωργία, στην κηπουρική ή στη δασοκομία
25.73.2	Κατασκευή χειροπρίονων· λεπίδων για πριόνια κάθε είδους
25.73.3	Κατασκευή άλλων εργαλείων χειρός
25.73.4	Κατασκευή εναλλάξιμων εργαλείων για εργαλεία χειρός ή για εργαλειομηχανές, που είτε λειτουργούν με ρεύμα είτε χωρίς ρεύμα
28.30.3	Κατασκευή μηχανημάτων εδάφους

28.30.4	Κατασκευή χορτοκοπτικών μηχανών για χλοοτάπητες, πάρκα ή αθλητικά γήπεδα
28.30.5	Κατασκευή θεριστικών μηχανημάτων
28.30.6	Κατασκευή μηχανημάτων για εκτόξευση, διασπορά ή ψεκασμό υγρών ή κονιοποιημένων προϊόντων για τη γεωργία ή την κηπουρική
28.30.7	Κατασκευή ρυμουλκούμενων ή ημιρυμουλκούμενων οχημάτων που διαθέτουν συστήματα φόρτωσης ή εκφόρτωσης, για γεωργικούς σκοπούς
28.30.8	Κατασκευή άλλων αγροτικών μηχανημάτων
28.30.9	Κατασκευή μερών αγροτικών μηχανημάτων και εξοπλισμού·
31.01	Κατασκευή επίπλων για γραφεία και καταστήματα
31.02	Κατασκευή επίπλων κουζίνας
31.09.1	Κατασκευή άλλων επίπλων και μερών τους
31.09.91	Υπηρεσίες ταπετσαρίσματος καρεκλών και καθισμάτων, όχι γραφείου και εκτός οχημάτων
31.09.92	Υπηρεσίες τελειοποίησης (φινιρίσματος) νέων επίπλων (εκτός του ταπετσαρίσματος καρεκλών και καθισμάτων)
32.12.1	Κατασκευή κοσμημάτων και συναφών ειδών
32.20.1	Κατασκευή πιάνων και άλλων έγχορδων και πνευστών μουσικών οργάνων, ηλεκτρικών οργάνων με κλίμακα πλήκτρων, μετρονόμων, διαπασών· μηχανισμών για μουσικά κουτιά
32.20.2	Κατασκευή μερών και εξαρτημάτων μουσικών οργάνων
47.11.10.05	Λιανικό εμπόριο ειδών παντοπωλείου
47.25.2	Λιανικό εμπόριο ποτών σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.78.89.04	Λιανικό εμπόριο διάφορων τουριστικών και λοιπών παρόμοιων ειδών λαϊκής τέχνης
95.23.1	Υπηρεσίες επισκευής υποδημάτων και δερμάτινων ειδών
79.1	Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων και γραφείων οργανωμένων ταξιδιών
77.21.10	Υπηρεσίες ενοικίασης και χρηματοδοτικής μίσθωσης ειδών αναψυχής και αθλητισμού
90.03.11	Υπηρεσίες που παρέχονται από συγγραφείς, συνθέτες, γλύπτες και άλλους καλλιτέχνες, εκτός των καλλιτεχνών του θεάματος
90.04	Εκμετάλλευση αιθουσών θεαμάτων και συναφείς δραστηριότητες
93.21	Δραστηριότητες πάρκων αναψυχής και άλλων θεματικών πάρκων
93.29	Άλλες δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας
93.11	Εκμετάλλευση αθλητικών εγκαταστάσεων
96.01	Πλύσιμο και (στεγνό) καθάρισμα κλωστοϋφαντουργικών και γούνινων προϊόντων
96.02.11	Υπηρεσίες κομμωτηρίων γυναικών και κοριτσιών
96.02.12	Υπηρεσίες κομμωτηρίων και κουρείων ανδρών και αγοριών

96.04 Δραστηριότητες σχετικές με τη φυσική ευεξία

Σημειώνεται ότι στο παρόν μέτρο δεν περιλαμβάνονται ενέργειες μεταποίησης/εμπορίας γεωργικών προϊόντων του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης οι οποίες καλύπτονται οριζόντια στο πλαίσιο του Μέτρου 123 του Άξονα 1 του Προγράμματος.

Οι επιλέξιμες/μη επιλέξιμες δαπάνες σύμφωνα με το άρθρο 55 του Καν. 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, αναφέρονται στα εξής :

Κατασκευή ή βελτίωση ακινήτων.

Αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση με δυνατότητα αγορά καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, περιλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών, μέχρι την αγοραστική αξία του περιουσιακού στοιχείου. Άλλες δαπάνες που συνδέονται με σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης, όπως το περιθώριο κέρδους του εκμισθωτή, έξοδα ανά χρηματοδότησης τόκων, γενικά έξοδα, ασφάλιστρα δεν είναι επιλέξιμες

Γενικές δαπάνες συνδεόμενες με τα ανωτέρω όπως, αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας, δαπάνες για την απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και δαπάνες αδειών εκμετάλλευσης.

Η αγορά μεταχειρισμένου εξοπλισμού δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη

Είναι δυνατή η χρήση του Ταμείου Δανειοδότησης Αγροτικής Ανάπτυξης.

ΕΝΤΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το μέγιστο όριο ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει μέχρι 60% και σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον εγκεκριμένο χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της Χώρας (Ελλάδα Ν. 408/2006) καθώς και τη σχετική υπ' αριθ. Χ 299/2010 (ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ 3 ΚΑΙ 4 ΤΟΥ ΠΑΑ 2007-2013) γνωστοποίηση στην Επιτροπή όπως προβλέπεται στον Καν. (ΕΚ) 800/2008.

ΕΙΔΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης.

Είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 56 του Καν. (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΗ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΜΕ ΑΛΛΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΤΗΣ Ε.Ε.

Το μέτρο δεν εντάσσεται σε άλλο χρηματοδοτικό μέσο.

Ειδικότερα, για τις γεωγραφικά οριοθετημένες περιοχές παρέμβασης το μέτρο αφορά:

α. δικαιούχους γεωργούς

β. πολύ μικρές επιχειρήσεις σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής,

γ. τους τομείς και το συνολικό επιλέξιμο κόστος που ορίζονται ανωτέρω,

δ. Δημοτικά Διαμερίσματα έως 3.000 κατοίκους

και καλύπτεται στο σύνολό του από το ΕΓΤΑΑ

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Αρμόδια υπηρεσία για την εφαρμογή του παρόντος μέτρου ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 311	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	36.564.774	13.314.376	49.879.150	53.000.000	102.879.150
%	73,31%	26,69%	48,48%	52%	100%

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός δικαιούχων	250
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	102.879.150 €

Ο ανωτέρω δείκτες θα παρακολουθούνται τόσο συνολικά σε επίπεδο χώρας όσο και σε επίπεδο νομών – περιοχών που χαρακτηρίζονται από καλλιέργεια καπνού και βάμβακος.

5.3.3.1.2. Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 52 (α) (ii) και 54 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Σημείο 5.3.3.1.2 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

312

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Ο παραδοσιακός χαρακτήρας οργάνωσης των βιοτεχνικών μονάδων καθώς και το φαινόμενο της διαρκούς γήρανσης του πληθυσμού, το οποίο στερεί από τις περιοχές αυτές τις δυναμικές ηλικίες του πληθυσμού έχουν σαν αποτέλεσμα το χαμηλό επίπεδο των επενδύσεων που πραγματοποιούνται από τον ιδιωτικό τομέα στις περιοχές παρέμβασης. Επιπλέον, παρατηρείται η ύπαρξη ορισμένων παραδοσιακών δραστηριοτήτων στον τομέα της βιοτεχνίας που τείνουν να εξαλειφθούν ή που πρέπει να εκσυγχρονιστούν.

Η δημιουργία και ο εκσυγχρονισμός βιοτεχνικών μονάδων στις αγροτικές περιοχές δίνει τη δυνατότητα ανάπτυξης και διαφοροποίησης της τοπικής παραγωγικής διάρθρωσης. Επιπλέον, συμβάλλει στη δημιουργία δυνατοτήτων απασχόλησης εκτός του πρωτογενή τομέα, καθώς και τη δημιουργία κατάλληλων προϋποθέσεων για τη συγκράτηση του πληθυσμού και των οικονομικών δραστηριοτήτων στις περιοχές αυτές.

Η ανάγκη για την προστασία και αναβάθμιση του περιβάλλοντος μέσω της ορθολογικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, με την παράλληλη έλλειψη συστημάτων για την προστασία του περιβάλλοντος που παρατηρείται στις υφιστάμενες βιοτεχνίες των αγροτικών περιοχών απαιτεί την ενίσχυση πρωτοβουλιών από τους ιδιώτες που θα εισάγουν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στη λειτουργία της επιχείρησής τους.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Στόχος του Μέτρου είναι η προώθηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας με την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε διάφορους τομείς της τοπικής οικονομίας, η δημιουργία δυνατοτήτων απασχόλησης εκτός του πρωτογενή τομέα, προκειμένου να

δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για τη συγκράτηση ή/και αύξηση του πληθυσμού στην ύπαιθρο, με παράλληλη ενδυνάμωση των πολλαπλασιαστικών επιδράσεων στην τοπική οικονομία. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στην προώθηση ίσων ευκαιριών σε νέους, γυναίκες, συνεταιριστικές οργανώσεις και ειδικές ομάδες πληθυσμού.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Το Μέτρο θα υλοποιηθεί σε γεωγραφικά οριοθετημένες περιοχές παρέμβασης οποίες θα είναι κυρίως ορεινές και μειονεκτικές σύμφωνα με το Άρθρο 50 του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Το είδος των δράσεων αναφέρεται στη συνέχεια.

ΤΥΠΟΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Περιλαμβάνεται η στήριξη πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, εκτός αυτών που αφορούν τουριστικές δραστηριότητες.

Στο πλαίσιο του μέτρου εντάσσονται οι ακόλουθες ενδεικτικές δράσεις:

Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί βιοτεχνικών μονάδων (σε επιλεγμένους κλάδους σύμφωνα με ταξινόμηση ΚΑΔ 2008, όπως αυτοί αναφέρονται στον πίνακα που ακολουθεί)

Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών (σε επιλεγμένους κλάδους με βάση ταξινόμηση ΚΑΔ 2008, όπως αυτοί αναφέρονται στον πίνακα που ακολουθεί).

Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α΄ μεταποίηση (σε επιλεγμένους κλάδους με βάση ταξινόμηση ΚΑΔ 2008, όπως αυτοί αναφέρονται στον πίνακα που ακολουθεί).

Βελτίωση υποδομής επιχειρήσεων (των κατηγοριών που αναφέρονται στις δράσεις αυτού του Μέτρου και για τους δικαιούχους αυτού του Μέτρου) με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όπως φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμίας) για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης.

Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων όλων των κλάδων της τοπικής οικονομίας.

Οι παρεμβάσεις, θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.Οι επιλεγμένοι κλάδοι ΚΑΔ 2008 είναι οι ακόλουθοι :

Κ.Α.Δ. 2008[51]	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΚΛΑΔΟΥ
10.39.22	Παραγωγή μαρμελάδων, ζελέδων και πουρέ και πολτών φρούτων ή καρπών με κέλυφος
10.71.1	Παραγωγή ψωμιού, νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής και γλυκισμάτων
10.72.1	Παραγωγή παξιμαδιών και μπισκότων· παραγωγή διατηρούμενων ειδών ζαχαροπλαστικής
10.82.1	Παραγωγή πάστας κακάου (κακαομάζας), αποβουτυρωμένης ή μη, βούτυρου, λίπους και λαδιού κακάου και κακάου σε σκόνη
10.82.2	Παραγωγή προϊόντων σοκολατοποιίας και ζαχαροπλαστικής
10.73.1	Παραγωγή μακαρονιών, ρυζομακάρονων (noodles), κουσκούς και παρόμοιων αλευρωδών προϊόντων
10.83.1	Επεξεργασία τσαγιού και καφέ
10.89.1	Παραγωγή σουπών, αβγών, μαγιών και άλλων προϊόντων διατροφής· εκχυλισμάτων και ζωμών κρέατος, ψαριών και υδρόβιων ασπόνδυλων
11.01.1	Παραγωγή αποσταγμένων αλκοολούχων ποτών
13.20.1	Ύφανση υφασμάτων (εκτός των ειδικών υφασμάτων), από φυσικές ίνες εκτός του βαμβακιού
13.20.2	Ύφανση βαμβακερών υφασμάτων
13.20.3	Ύφανση υφασμάτων (εκτός των ειδικών υφασμάτων), από τεχνητές ή συνθετικές συνεχείς ή ασυνεχείς ίνες
13.20.4	Ύφανση υφασμάτων με πέλος, θηλειωτών υφασμάτων σπογγώδους μορφής (πετσετέ) και άλλων ειδικών υφασμάτων
13.93.1	Κατασκευή χαλιών και κιλιμιών
14.12.1	Κατασκευή ανδρικών ενδυμάτων εργασίας
14.12.2	Κατασκευή γυναικείων ενδυμάτων εργασίας
14.12.3	Κατασκευή άλλων ενδυμάτων εργασίας
15.12.1	Κατασκευή ειδών σελοποιίας και σαγής· αποσκευών, τσαντών και παρόμοιων ειδών· άλλων δερμάτινων ειδών
16.10.1	Παραγωγή ξυλείας, πριονισμένης ή πελεκημένης κατά μήκος, τεμαχισμένης ή αποφλοιωμένης, με πάχος > 6 mm· στρωτήρων (τραβερσών) σιδηροδρόμων ή τροχιοδρόμων από μη εμποτισμένη ξυλεία
16.10.2	Παραγωγή ξυλείας συνεχώς διαμορφωμένης κατά μήκος οποιασδήποτε άκρης ή επιφάνειας· ξυλόμαλλου· ξυλάλευρου· ξυλείας σε πελεκούδια ή σε μόρια
16.10.3	Παραγωγή ακατέργαστης ξυλείας· στρωτήρων (τραβερσών) σιδηροδρόμων ή τροχιοδρόμων

[51] Εθνική Ονοματολογία Οικονομικών Δραστηριοτήτων Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας 2008.

	από ξύλο, εμποτισμένης ή κατά άλλο τρόπο επεξεργασίας
16.23.1	Κατασκευή τεχνουργημάτων λεπτοξυλουργικής και χονδροξυλουργικής για οικοδομές (εκτός από τα προκατασκευασμένα κτίρια), από ξύλο
16.29.2	Κατασκευή ειδών από φελλό, άχυρο ή άλλα υλικά σπαρτοπλεκτικής· ειδών καλαθοπλεκτικής
17.21.1	Κατασκευή κυματοειδούς χαρτιού και χαρτονιού και κιβωτίων από χαρτί και χαρτόνι.
20.14.72	Παραγωγή ξυλάνθρακα
20.41.3	Παραγωγή σαπουνιού, παρασκευασμάτων πλύσης και καθαρισμού
20.41.4	Παραγωγή ευωδών παρασκευασμάτων και κεριών
20.53.1	Παραγωγή αιθέριων ελαίων
23.13.1	Κατασκευή κοίλου γυαλιού
23.41.1	Κατασκευή κεραμικών ειδών οικιακής χρήσης και κεραμικών διακοσμητικών ειδών
23.49.1	Παραγωγή άλλων προϊόντων κεραμικής
25.71.11	Κατασκευή μαχαιριών (εκτός των μαχαιριών για μηχανές) και ψαλιδιών και λεπίδων τους
25.73.1	Κατασκευή εργαλείων χειρός των τύπων που χρησιμοποιούνται στη γεωργία, στην κηπουρική ή στη δασοκομία
25.73.2	Κατασκευή χειροπρίονων· λεπίδων για πριόνια κάθε είδους
25.73.3	Κατασκευή άλλων εργαλείων χειρός
25.73.4	Κατασκευή εναλλάξιμων εργαλείων για εργαλεία χειρός ή για εργαλειομηχανές, που είτε λειτουργούν με ρεύμα είτε χωρίς ρεύμα
28.30.3	Κατασκευή μηχανημάτων εδάφους
28.30.4	Κατασκευή χορτοκοπτικών μηχανών για χλοοτάπητες, πάρκα ή αθλητικά γήπεδα
28.30.5	Κατασκευή θεριστικών μηχανημάτων
28.30.6	Κατασκευή μηχανημάτων για εκτόξευση, διασπορά ή ψεκασμό υγρών ή κονιοποιημένων προϊόντων για τη γεωργία ή την κηπουρική
28.30.7	Κατασκευή ρυμουλκούμενων ή ημιρυμουλκούμενων οχημάτων που διαθέτουν συστήματα φόρτωσης ή εκφόρτωσης, για γεωργικούς σκοπούς
28.30.8	Κατασκευή άλλων αγροτικών μηχανημάτων
28.30.9	Κατασκευή μερών αγροτικών μηχανημάτων και εξοπλισμού·
31.01	Κατασκευή επίπλων για γραφεία και καταστήματα
31.02	Κατασκευή επίπλων κουζίνας
31.09.1	Κατασκευή άλλων επίπλων και μερών τους
31.09.91	Υπηρεσίες ταπετσαρίσματος καρεκλών και καθισμάτων, όχι γραφείου και εκτός οχημάτων
31.09.92	Υπηρεσίες τελειοποίησης (φινιρίσματος) νέων επίπλων (εκτός του ταπετσαρίσματος καρεκλών

	και καθισμάτων)
32.12.1	Κατασκευή κοσμημάτων και συναφών ειδών
32.20.1	Κατασκευή πιάνων και άλλων έγχορδων και πνευστών μουσικών οργάνων, ηλεκτρικών οργάνων με κλίμακα πλήκτρων, μετρονόμων, διαπασών· μηχανισμών για μουσικά κουτιά
32.20.2	Κατασκευή μερών και εξαρτημάτων μουσικών οργάνων
47.11.10.05	Λιανικό εμπόριο ειδών παντοπωλείου
47.25.2	Λιανικό εμπόριο ποτών σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.78.89.04	Λιανικό εμπόριο διάφορων τουριστικών και λοιπών παρόμοιων ειδών λαϊκής τέχνης
95.23.1	Υπηρεσίες επισκευής υποδημάτων και δερμάτινων ειδών
79.1	Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων και γραφείων οργανωμένων ταξιδιών
77.21.10	Υπηρεσίες ενοικίασης και χρηματοδοτικής μίσθωσης ειδών αναψυχής και αθλητισμού
90.03.11	Υπηρεσίες που παρέχονται από συγγραφείς, συνθέτες, γλύπτες και άλλους καλλιτέχνες, εκτός των καλλιτεχνών του θεάματος
90.04	Εκμετάλλευση αιθουσών θεαμάτων και συναφείς δραστηριότητες
93.21	Δραστηριότητες πάρκων αναψυχής και άλλων θεματικών πάρκων
93.29	Άλλες δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας
93.11	Εκμετάλλευση αθλητικών εγκαταστάσεων
96.01	Πλύσιμο και (στεγνό) καθάρισμα κλωστοϋφαντουργικών και γούνινων προϊόντων
96.02.11	Υπηρεσίες κομμωτηρίων γυναικών και κοριτσιών
96.02.12	Υπηρεσίες κομμωτηρίων και κουρείων ανδρών και αγοριών
96.04	Δραστηριότητες σχετικές με τη φυσική ευεξία

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι των ανωτέρω επιχειρήσεων μπορούν να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του Μέτρου 311, κάτοικοι ή μη των περιοχών παρέμβασης του Άξονα 3 που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.

Οι δικαιούχοι θα επιλέγονται σε συνέχεια προκήρυξης για εκδήλωση ενδιαφέροντος, αξιολόγησης και επιλογής.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

Περιλαμβάνεται η στήριξη πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, εκτός αυτών που αφορούν τουριστικές δραστηριότητες και όπως αυτές προσδιορίζονται ανωτέρω.

Οι επιλέξιμες/μη επιλέξιμες δαπάνες σύμφωνα με το άρθρο 55 του Καν. 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, αναφέρονται στα εξής :

Κατασκευή ή βελτίωση ακινήτων.

Αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση με δυνατότητα αγορά καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, περιλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών, μέχρι την αγοραστική αξία του περιουσιακού στοιχείου. Άλλες δαπάνες που συνδέονται με σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης, όπως το περιθώριο κέρδους του εκμισθωτή, έξοδα ανά χρηματοδότησης τόκων, γενικά έξοδα, ασφάλιστρα δεν είναι επιλέξιμες

Γενικές δαπάνες συνδεόμενες με τα ανωτέρω όπως, αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας, δαπάνες για την απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και δαπάνες αδειών εκμετάλλευσης.

Η αγορά μεταχειρισμένου εξοπλισμού δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη

Στο πλαίσιο των δράσεων του μέτρου δύναται να χρηματοδοτούνται ενέργειες για την εγκατάσταση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και απόκτηση ποιοτικών σημάτων.

Είναι δυνατή η χρήση του Ταμείου Δανειοδότησης Αγροτικής Ανάπτυξης.

Το συνολικό κόστος των προαναφερόμενων επενδύσεων ανέρχεται μέχρι **300.000 €.**

ΕΝΤΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το μέγιστο όριο ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει μέχρι 60% και σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον εγκεκριμένο χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της Χώρας (Ελλάδα Ν. 408/2006), καθώς και τη σχετική υπ' αριθ. Χ 299/2010 (ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ 3 ΚΑΙ 4 ΤΟΥ ΠΑΑ 2007-2013) γνωστοποίηση στην Επιτροπή όπως προβλέπεται στον Καν. (ΕΚ) 800/2008.

ΕΙΔΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης.

Είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 56 του Καν. (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΗ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΜΕ ΑΛΛΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΤΗΣ Ε.Ε.

Για τις γεωγραφικά οριοθετημένες περιοχές παρέμβασης το μέτρο περιορίζεται :

α. στην κατηγορία των πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ,

β. στους τομείς, επιλεγμένους κλάδους σύμφωνα με ταξινόμηση ΣΤΑΚΟΔ. και το συνολικό επιλέξιμο κόστος που ορίζονται ανωτέρω,

γ. σε παρεμβάσεις σε Δημοτικά Διαμερίσματα έως 3.000 κατοίκους.

Παρεμβάσεις με τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς αυτούς, δεν χρηματοδοτούνται από άλλα χρηματοδοτικά μέσα της Ε.Ε.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Αρμόδια υπηρεσία για την εφαρμογή του παρόντος μέτρου ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 312	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	25.248.134	9.193.634	34.441.768	35.000.000	69.441.768
%	73,31%	26,69%	49,60%	50%	100%

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων / συσταθεισών πολύ μικρών επιχειρήσεων	400

Ο ανωτέρω δείκτες θα παρακολουθούνται τόσο συνολικά σε επίπεδο χώρας όσο και σε επίπεδο νομών - περιοχών που χαρακτηρίζονται από καλλιέργεια καπνού και βάμβακος.

5.3.3.1.3. Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 52 (α) (iii) και 55 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Σημείο 5.3.3.1.3 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

313

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Στον τομέα του τουρισμού παρατηρείται η λειτουργία μικρού αριθμού μονάδων, στην πλειονότητα των περιοχών παρέμβασης, οι οποίες είναι κυρίως οικογενειακής μορφής που ακολουθούν παραδοσιακούς τρόπους οργάνωσης. Επιπλέον, παρατηρείται η ύπαρξη ενός σημαντικού αριθμού περιοχών οι οποίες στερούνται υποδομών διανυκτέρευσης, με δυσμενείς επιπτώσεις στις προοπτικές διαφοροποίησης και ανάπτυξης του τοπικού εισοδήματος και με αποτέλεσμα τη διαφυγή οικονομικών πόρων.

Παράλληλα, η ανάγκη δημιουργίας νέων τουριστικών προορισμών και προϊόντων στις αγροτικές περιοχές, λόγω της αυξημένης ζήτησης των κατοίκων των πόλεων, με την παράλληλη απαίτηση παροχής υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, απαιτεί την οργάνωση και βελτίωση του τουριστικού προϊόντος.

Οι περιοχές αυτές μπορούν να αποτελέσουν πόλο έλξης επισκεπτών προσφέροντας εναλλακτικές ή/και ειδικές μορφές τουρισμού, με την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, και αξιοποιώντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα συγκριτικά πλεονεκτήματα τους, τόσο ως προς το φυσικό όσο και ως προς το πολιτισμικό περιβάλλον, με αποτέλεσμα τη διαφοροποίηση της τοπικής παραγωγικής δομής και την ανταγωνιστικότητα της τοπικής οικονομίας.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Στόχοι είναι, η βελτίωση και οργάνωση του τουριστικού προϊόντος, η ενίσχυση της απασχόλησης, η αύξηση της επισκεψιμότητας των περιοχών παρέμβασης, η συμβολή στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, καθώς και η προβολή-προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στην προώθηση ίσων ευκαιριών σε νέους, γυναίκες, συνεταιριστικές οργανώσεις και ειδικές ομάδες πληθυσμού.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Το Μέτρο θα υλοποιηθεί σε γεωγραφικά οριοθετημένες περιοχές παρέμβασης οι οποίες θα είναι κυρίως ορεινές και μειονεκτικές σύμφωνα με το Άρθρο 50 του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Στο Μέτρο εντάσσονται ενδεικτικά τα ακόλουθα:

α) Παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα:

Ίδρυση και εκσυγχρονισμός τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης (γραφεία – περίπτερα ενημέρωσης και πληροφόρησης),

Σήμανση αξιοθέατων και μνημείων

Ποδηλατικές διαδρομές σε περιοχές της αγροτικής υπαίθρου

Προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών).

Οι τρεις πρώτες δράσεις υλοποιούνται εκτός περιοχών NATURA.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω παρεμβάσεων θα καλυφθούν δαπάνες που ενδεικτικά αφορούν σε :

- Μελέτη και κατασκευή έργου
- Απαραίτητο εξοπλισμό
- Ενέργειες προβολής και προώθησης (όπως παραγωγή πληροφοριακού και διαφημιστικού υλικού, καταχωρήσεις, συμμετοχή σε εκθέσεις, ημερίδες – εκδηλώσεις, ιστοσελίδες και δικτυακοί τόποι)

β) Παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας:

Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, μικρής δυναμικότητας υποδομές διανυκτέρευσης

Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, χώρων εστίασης και αναψυχής

Ίδρυση και εκσυγχρονισμός γραφείων οργάνωσης, πληροφόρησης και προώθησης αγροτικού τουρισμού.

Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού, (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης)

Βελτίωση υποδομής επιχειρήσεων (των κατηγοριών που αναφέρονται στις δράσεις της κατηγορίας «παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας» αυτού του Μέτρου και για τους δικαιούχους αυτού του Μέτρου) με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όπως φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμίας) για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης.

Οι επιλέξιμες/μη επιλέξιμες δαπάνες σύμφωνα με το άρθρο 55 του Καν. 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, αναφέρονται στα εξής :

Κατασκευή ή βελτίωση ακινήτων.

Αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση με δυνατότητα αγορά καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, περιλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών, μέχρι την αγοραστική αξία του περιουσιακού στοιχείου. Άλλες δαπάνες που συνδέονται με σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης, όπως το περιθώριο κέρδους του εκμισθωτή, έξοδα ανά χρηματοδότησης τόκων, γενικά έξοδα, ασφάλιστρα δεν είναι επιλέξιμες

Γενικές δαπάνες συνδεόμενες με τα ανωτέρω όπως, αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας, δαπάνες για την απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και δαπάνες αδειών εκμετάλλευσης.

Η αγορά μεταχειρισμένου εξοπλισμού δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη

Είναι δυνατή η χρήση του Ταμείου Δανειοδότησης Αγροτικής Ανάπτυξης.

Οι παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας αφορούν πολύ μικρές επιχειρήσεις, κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, εκτός αυτών που περιλαμβάνονται στο Μέτρο 312 ανωτέρω.

Για τις υποδομές διανυκτέρευσης (ιδρύσεις και εκσυγχρονισμοί), το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται έως **600.000 €** και **έως 40 κλίνες**. Για τις περιπτώσεις εκσυγχρονισμού των υποδομών διανυκτέρευσης, οι σχετικές παρεμβάσεις θα πρέπει να συνοδεύονται υποχρεωτικά με αύξηση της δυναμικότητας τους μέχρι το όριο που ορίζεται ανωτέρω, με προσθήκη καθ'ύψος ή/και κατ'επέκταση. Για τις υπόλοιπες δράσεις (ιδρύσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων, παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα) το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι **300.000 €**.

Για τα Δημόσια Έργα το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται έως 300.000 € . Σε ότι αφορά το ΦΠΑ δεν είναι δυνατή η συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ εξαιρουμένου του ΦΠΑ για τις περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 71, παρ. 3(α) του Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Οι παρεμβάσεις, θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

α) Για παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα:

Φορείς υλοποίησης δύναται να είναι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και οι εταιρείες τους, καθώς και συλλογικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, των οποίων στον καταστατικό τους σκοπό προβλέπεται η υλοποίηση αντίστοιχων έργων.

β) Για παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας:

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του Μέτρου 311, κάτοικοι ή μη των περιοχών παρέμβασης του Άξονα 3, που δύνανται να ασκήσουν επιχειρηματική δραστηριότητα.

Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ επιλέγει τα σχετικά δημόσια έργα μετά από διαδικασία δημοσιοποίησης, ενημέρωσης, υποβολής ενδιαφέροντος και αξιολόγησης.

Οι δικαιούχοι λοιπών παρεμβάσεων θα επιλέγονται σε συνέχεια προκήρυξης για εκδήλωση ενδιαφέροντος, αξιολόγησης και επιλογής.

ΕΝΤΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

α) Για τις παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα, οι οποίες δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση, το ύψος ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως 100% του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού.

β) Το μέγιστο όριο ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει μέχρι 60% και σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον εγκεκριμένο χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της Χώρας (Ελλάδα Ν. 408/2006) καθώς και τη σχετική υπ' αριθ. Χ 299/2010 (ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ 3 ΚΑΙ 4 ΤΟΥ ΠΑΑ 2007-2013) γνωστοποίηση στην Επιτροπή όπως προβλέπεται στον Καν. (ΕΚ) 800/2008.

ΕΙΔΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης.

Είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 56 του Καν. (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΗ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΜΕ ΑΛΛΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΤΗΣ Ε.Ε.

Για τις γεωγραφικά οριοθετημένες περιοχές παρέμβασης το μέτρο περιορίζεται :

α. στην κατηγορία των πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής,

β. στις κατηγορίες παρεμβάσεων που αναφέρονται ανωτέρω και το συνολικό επιλέξιμο κόστος που ενισχύεται,

γ. σε παρεμβάσεις σε Δημοτικά Διαμερίσματα έως 3.000 κατοίκους,

δ. για τις υποδομές διανυκτέρευσης, στο όριο δυναμικότητας που ορίζεται ανωτέρω ενώ στις περιπτώσεις εκσυγχρονισμού τους η σχετική παρέμβαση θα πρέπει να συνοδεύεται υποχρεωτικά με αύξηση της δυναμικότητάς τους με προσθήκη καθ' ύψος ή/και κατ' επέκταση.

Παρεμβάσεις με τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς αυτούς, δεν χρηματοδοτούνται από άλλα χρηματοδοτικά μέσα της Ε.Ε.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Αρμόδια υπηρεσία για την εφαρμογή του παρόντος μέτρου ορίζεται:

Α. Για τα δημόσια έργα, η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Β. Για τα καθεστώτα ενίσχυσης, η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ

.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 313	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	175.384.743	63.863.060	239.247.803	229.000.000	468.247.803
%	73,31%	26,69%	51,09%	49%	100%

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων νέων τουριστικών δράσεων	1.350
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	468.247.803 €

Ο ανωτέρω δείκτες θα παρακολουθούνται τόσο συνολικά σε επίπεδο χώρας όσο και σε επίπεδο νομών - περιοχών που χαρακτηρίζονται από καλλιέργεια καπνού και βάμβακος.

5.3.3.2. Μέτρα για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές

Στη δεύτερη ομάδα, τα μέτρα αποσκοπούν, πρωταρχικά, στην ανάπτυξη βασικών υποδομών και υπηρεσιών στις αγροτικές περιοχές, αλλά και στην ανάδειξη πλεονεκτημάτων όπως η πολιτιστική κληρονομιά το αγροτικό και δασικό τοπίο των περιοχών αυτών, με στόχο την τοπική ανάπτυξη και τη συγκράτηση του πληθυσμού στις περιοχές αντιμετωπίζοντας την απειλή της πληθυσμιακής «αποψίλωσης» και της εγκατάλειψης των αγροτικών περιοχών από τους νέους.

5.3.3.2.1. Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 16α (1) (ζ), 52 (β) (i), 56 Παράρτημα III του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Σημείο 5.3.3.2.1 Παράρτημα II του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

321

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Στις περιοχές παρέμβασης παρατηρείται έλλειψη μικρών υποδομών για την αντιμετώπιση προβλημάτων από την εποχική υπερχείλιση ποταμών και χειμάρρων που οδηγούν αφενός σε απαξίωση της γεωργικής γης, και αφετέρου σε υποβάθμιση του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος, με αποτέλεσμα τις τάσεις εγκατάλειψης τους, την αποδυνάμωση του τοπικού αγροτικού εισοδήματος, και τη σταδιακή μείωση ροής επισκεπτών στις περιοχές αυτές.

Επιπλέον, σε πολλές περιπτώσεις, παρατηρείται η ύπαρξη σημαντικών επιφανειακών υδάτων τα οποία δεν αξιοποιούνται λόγω έλλειψης κατάλληλων ταμιευτήρων, ενώ παράλληλα εμφανίζονται διαρροές υδάτων στα υφιστάμενα αρδευτικά δίκτυα ως αποτέλεσμα των φθορών που έχουν υποστεί λόγω της παλαιότητάς τους.

Επίσης, το τοπικό δίκτυο αγροτικής οδοποιίας συχνά εμφανίζει προβλήματα βατότητας, ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες, με αποτέλεσμα να υπάρχει δυσκολία και μη ασφαλής προσπελασιμότητα προς τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις της περιοχής.

Οι ανωτέρω συνθήκες δημιουργούν σοβαρά προβλήματα τόσο στις συνθήκες εργασίας του αγροτικού πληθυσμού όσο και στην ποιότητα ζωής του τοπικού πληθυσμού γενικότερα.

Οι περιοχές παρέμβασης στερούνται επίσης υποδομών και υπηρεσιών στον τομέα της κοινωνικής εξυπηρέτησης, επιμόρφωσης και πολιτισμού, με αποτέλεσμα το χαμηλό βιοτικό επίπεδο των κατοίκων τους.

Ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών σε αγροτικες περιοχές του Άξονα 3

Σε συνέχεια των αποφάσεων που ελήφθησαν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Σχεδίου για την Ανάκαμψη της Οικονομίας, όπου μεταξύ άλλων διατίθενται πόροι στα ΚΜ μέσω του ΕΓΤΑΑ με σκοπό την ανάπτυξη του ευρυζωνικού Διαδικτύου στις αγροτικές περιοχές και δεδομένου ότι στις αγροτικές περιοχές της Ελλάδας υπάρχει σημαντική έλλειψη ευρυζωνικών υποδομών και παροχής υπηρεσιών με τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), διαπιστώνεται η ανάγκη επέκτασης/αναβάθμισης των υποδομών ευρυζωνικού διαδικτύου στις περιοχές παρέμβασης του Άξονα 3. Σύμφωνα με τα στοιχεία του έτους 2008, η εγχώρια πληθυσμιακή ευρυζωνική κάλυψη προσεγγίζει, χωρίς να υπερβαίνει, τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο. Στο σύνολο των 25 Κ-Μ, η Ελλάδα κατέχει την 19η θέση με ποσοστό 85% σε σχέση με την συνολική πληθυσμιακή ευρυζωνική κάλυψη και μόλις την 22η θέση με ποσοστό 50% σε σχέση με την πληθυσμιακή ευρυζωνική κάλυψη στις αγροτικές και νησιωτικές περιοχές. Η χαμηλή αυτή θέση της Ελλάδας, οφείλεται κατά το μεγαλύτερο ποσοστό στη διαφορετικότητα και στο δύσβατο των ελληνικών αγροτικών περιοχών.

Κατά την διάρκεια του Γ' ΚΠΣ και μέσω του Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας», μεταξύ των άλλων, υλοποιείται το εθνικό έργο – «Ανάπτυξη της ευρυζωνικής πρόσβασης στις περιφέρειες της Ελλάδας» - για την ευρυζωνικότητα, έργο κρατικής ενίσχυσης, με αποδοχή ΕC, απόφαση Ν 210/2006 («μεγάλο έργο»). Επίσης, δημιουργήθηκαν ευρυζωνικά μητροπολιτικά δίκτυα σε 74 δήμους και ασύρματα ευρυζωνικά δίκτυα σε 120 δήμους και σε 20 Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων.

Σκοπός του «μεγάλου έργου» ήταν η συγχρηματοδότηση ιδιωτικών εταιριών, για την ανάπτυξη νέων υποδομών σε υπο-εξυπηρετούμενες ('λευκές' και 'γκρίζες') περιοχές της ελληνικής επικράτειας, με σκοπό την προσφορά/ παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών συγκεκριμένου επιπέδου/ ποιότητας προς το ευρύ κοινό. Τη χρονική στιγμή έναρξης του σχεδιασμού της εν λόγω δράσης (αρχές 2005), η γεωγραφική και πληθυσμιακή κάλυψη της χώρας με ευρυζωνικές υπηρεσίες κυμαίνονταν στο ~13% και ~60% αντίστοιχα. Ως στόχος της δράσης τέθηκε η αύξηση της γεωγραφικής και πληθυσμιακής κάλυψης, ώστε μετά το πέρας του έργου να υπερβαίνει το 60% και 90% αντίστοιχα (συνολική κάλυψη, συμπεριλαμβανομένων τόσο των υφιστάμενων υποδομών, όσο και τις νέων υποδομών που θα υλοποιούνταν μέσω του «μεγάλου έργου»). Οι συγκεκριμένοι δείκτες τέθηκαν και ως ποσοτικά κριτήρια αξιολόγησης και παρακολουθούνται αναλυτικά μέχρι επιπέδου διακριτού Δημοτικού Διαμερίσματος

(ΔΔ). Με βάση τα δεδομένα της υλοποίησης (νομικές δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί και την πορεία του έργου), έχουν υπερκαλυφθεί οι ανωτέρω στόχοι του έργου και έχει επιτευχθεί **γεωγραφική κάλυψη 68.03% και πληθυσμιακή 90,44%.** Το ποσοστό πληθυσμού και έκτασης που δεν προβλέπεται να καλυφθούν (επί του συνολικού πληθυσμού και έκτασης της χώρας) είναι **9,56% και 31,07%** αντίστοιχα, είναι δε σαφές ποιες περιοχές επηρεάζονται από την εν λόγω δράση και ποιες παραμένουν λευκές.

Συνεπώς, η νέα προτεινόμενη δράση θα εστιάσει στην κάλυψη μέρους των υπόλοιπων λευκών περιοχών της ελληνικής επικράτειας, για τις οποίες δεν υπήρχε σχεδιασμός να καλυφθούν από την συγχρηματοδοτούμενη μέσω του «μεγάλου έργου» δράση, δε συμβασιοποιήθηκαν ποτέ στο πλαίσιο του «μεγάλου έργου» και παράλληλα αποτελούν περιοχές παρέμβασης του Άξονα 3 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007 – 2013. Οι εν λόγω περιοχές έχουν χαρακτηριστεί «λευκές περιοχές» (white areas) με βάση την ανάλυση αγοράς του «μεγάλου έργου». Για να υλοποιηθεί ο εν λόγω στόχος, απαιτείται στις περιοχές παρέμβασης, η δημιουργία/αναβάθμιση ευρυζωνικών υποδομών καθώς και η εγκατάσταση παθητικής ευρυζωνικής υποδομής, προκειμένου να συμβάλουν καθοριστικά στην αγροτική ανάπτυξη, με την άρση της απομόνωσης, την ανάπτυξη σχετικών οικονομικών δραστηριοτήτων, θέσεων απασχόλησης, πρόσβασης σε δίκτυα πληροφοριών και προώθησης τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Στόχοι του Μέτρου είναι:

η προστασία και αξιοποίηση των φυσικών πόρων της υπαίθρου (εδαφικών και υδατικών) για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και διαβίωσης του τοπικού και αγροτικού πληθυσμού.

η παροχή και βελτίωση υπηρεσιών προς τον αγροτικό και τοπικό πληθυσμό. Οι υπηρεσίες αυτές σχετίζονται άμεσα με την ποιότητα ζωής των κατοίκων, καθώς και την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας των περιοχών παρέμβασης.

η κάλυψη των «λευκών κηλίδων» στον ευρυζωνικό χάρτη της χώρας με τη δημιουργία και αναβάθμιση της διαδικτυακής υποδομής υψηλής ταχύτητας σε αγροτικές περιοχές και συγκεκριμένα σε λευκές περιοχές παρέμβασης του Άξονα 3 (Παράρτημα ΙΙ: Χάρτης 3, Πίνακας 45).

η δημιουργία/αναβάθμιση της ευρυζωνικής υποδομής θα βελτιώσει την ποιότητα ζωής των κατοίκων των περιοχών αυτών, μέσω της εξασφάλισης με ηλεκτρονικό τρόπο ικανοποιητικού επιπέδου υπηρεσιών υγείας, εκπαίδευσης και εμπορικών εφαρμογών. Οι ανωτέρω υποδομές πρόσβασης κρίνονται επίσης αναγκαίες για την αναβάθμιση και βελτίωση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των περιοχών, τη

διατήρηση αλλά και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Επιπλέον, κατάλληλη δικτυακή υποδομή μπορεί να υποστηρίξει την εποπτεία-προστασία των περιοχών αυτών από φυσικές καταστροφές, (π.χ. πυρκαγιές, σεισμούς κ.λπ.) και να ενισχύσει άλλες εφαρμογές για την προστασία του περιβάλλοντος.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Το Μέτρο θα υλοποιηθεί σε γεωγραφικά οριοθετημένες περιοχές παρέμβασης οι οποίες θα είναι κυρίως ορεινές και μειονεκτικές σύμφωνα με το Άρθρο 50 του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Οι ενισχυόμενες δράσεις αναφέρονται στη συνέχεια.

ΕΙΔΟΣ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Το μέτρο αφορά παρεμβάσεις δημιουργίας βασικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων πολιτισμού και αναψυχής, που αφορούν ένα χωριό ή ομάδα χωριών και τη συναφή μικρής κλίμακας υποδομή.

Ως ενδεικτικές δράσεις αναφέρονται:

Έργα υποδομής μικρής κλίμακας όπως: μικρά εγγειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων, μικρά έργα πρόσβασης στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Χώροι άσκησης πολιτιστικών, αθλητικών, εκπαιδευτικών, περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων, καθώς και δραστηριοτήτων κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, όπως κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, δημοτικές βιβλιοθήκες, ωδεία,.

Ανάπτυξη υποδομών ευρυζωνικής πρόσβασης: Η ανάπτυξη υποδομών ευρυζωνικής πρόσβασης μπορεί να περιλαμβάνει α) δημιουργία νέας ευρυζωνικής υποδομής συμπεριλαμβανομένων ευκολιών οπισθόζευξης (π.χ σταθερή, επίγεια ασύρματη, δορυφορική ή συνδυασμό αυτών) και διευκόλυνση πρόσβασης σε αυτή β) αναβάθμιση υφιστάμενης ευρυζωνικής υποδομής γ) εγκατάσταση παθητικής ευρυζωνικής υποδομής (π.χ αγωγοί - ducts, λοιπά στοιχεία δικτύου όπως οπτικές ίνες - dark fibre, κλπ.) με την πιθανή αξιοποίηση των υποδομών δικτύων κοινής ωφέλειας όπως Ενέργεια, Μεταφορές, Ύδρευσης, Αποχέτευσης, κλπ

Αναλυτικότερα, η ανάπτυξη υποδομών ευρυζωνικού διαδικτύου έχει σχεδιαστεί ως ακολούθως:

Θα κατασκευαστούν νέες **δημόσιες** παθητικές και ενεργές υποδομές ευρυζωνικής πρόσβασης, με προϋπόθεση την τεχνολογική ουδετερότητα, οι οποίες θα παρέχονται στη συνέχεια με βάση ένα ανοικτό και κοστοστρεφές μοντέλο διάθεσης προς χρήση/ αξιοποίηση από τρίτους τηλεπικοινωνιακούς φορείς (Internet Service

Providers - ISPs). Αποκλείεται η απευθείας παροχή υπηρεσιών προς τους χρήστες την οποία θα αναλάβουν υποχρεωτικά οι αδειοδοτημένοι ISPs.

Η κατασκευή, θέση σε παραγωγική λειτουργία, συντήρηση και τεχνική υποστήριξη των υποδομών αυτών, θα ανατεθεί σε οικονομικούς φορείς (αναδόχους) μέσω μίας δημόσιας, ανοικτής, διεθνούς διαγωνιστικής διαδικασίας αφού προηγηθεί η σχετική διαβούλευση με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς. Η τελική επιλογή και ανάθεση θα γίνει βάσει της συμφερότερης προσφοράς

Η διακήρυξη θα είναι ευθυγραμμισμένη με τους σχετικούς εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες, θα περιλαμβάνει τα κριτήρια επιλογής, την βαρύτητα αυτών, τις προϋποθέσεις συμμετοχής, δικαιώματα και υποχρεώσεις των αναδόχων κλπ. Η διακήρυξη θα περιγράφει την υλοποίηση ενός έργου **Δημόσιας Σύμβασης Προμηθειών** και ως τέτοιο έργο θα εξειδικεύει τον τρόπο παρακολούθησης της ορθής υλοποίησής του μέσω της πρόβλεψης Ειδικής Επιτροπής Παρακολούθησης και Παραλαβής (ΕΠΠΕ), πιστοποίησης παραδοτέων, επιβολής ρητρών, κλπ.

Διευκρινίζεται ότι θα γίνει ένας ενιαίος διαγωνισμός από μία συγκεκριμένη Κεντρική Δημόσια Αρχή για όλο το έργο και σε καμία περίπτωση δε θα κάνει ο κάθε Δήμος χωριστά τη δική του διακήρυξη. Η ενιαία διακήρυξη θα είναι δομημένη σε 3-5 lots και θα γίνονται δεκτές προσφορές ξεχωριστά για κάθε lot (κατά τα πρότυπα του «μεγάλου έργου»).

Η ιδιοκτησία των υποδομών που θα δημιουργηθούν **παραμένει στο Δημόσιο**. Κάθε Δήμος των περιοχών παρέμβασης θα δεσμεύεται (κατά τα πρότυπα του «μεγάλου έργου»), να διαθέσει ατελώς στους αναδόχους τη δυνατότητα διέλευσης και εγκατάστασης ευκολιών υπό, επί, ή άνω του εδάφους για την υλοποίηση τηλεπικοινωνιακών υποδομών, όπως **ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά**:

- οπτικές ίνες
- καμπίνες
- ιστοί και πυλώνες κεραιών.

Θα μεριμνά δε για την έκδοση όλων των αναγκαίων αδειών (πολεοδομικών, συχνοτήτων κλπ.) από τις αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές, στο όνομα του Δήμου.

Η διαχείριση των υποδομών (συντήρηση, τεχνική υποστήριξη, παροχή βασικών ευκολιών και υπηρεσιών σε τρίτους) θα ανατεθεί για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, - όχι μεγαλύτερο των 7 ετών - στους επιλεγμένους αναδόχους, οι οποίοι είχαν αναλάβει και την αρχική υλοποίηση αυτών. Οι ανάδοχοι θα «συνδιαλέγονται» κατευθείαν με τους τρίτους τηλεπικοινωνιακούς παρόχους, θα τους χρεώνουν με μία τιμολογιακή πολιτική που θα είναι βασισμένη στο κόστος. Μετά τη λήξη της περιόδου «συντήρησης και τεχνικής υποστήριξης» θα καθοριστεί εκ νέου ο τρόπος διαχείρισης της δημιουργηθείσας υποδομής. Εφόσον αποφασιστεί να ανατεθεί εκ νέου σε οικονομικό φορέα, αυτό θα γίνει με νέα ανοικτή (διαγωνιστική) διαδικασία, στην οποία θα καθοριστούν και οι επιμέρους όροι επιλογής και ανάθεσης.

Οι ISPs θα αξιοποιούν τις υποδομές αυτές για να παρέχουν υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο προς τους τελικούς χρήστες (πολίτες και επιχειρήσεις). Επομένως, το Δημόσιο δε θα παρέχει απευθείας υπηρεσίες προς το ευρύ κοινό. Αντίθετα, οι ανάδοχοι, θα παρέχουν υπηρεσίες/διευκολύνσεις προς τους ISPs, λειτουργώντας ως ένα σημείο ως ιδιότυποι (τηλεπικοινωνιακοί) πάροχοι υποδομών χονδρικής.

Το εύρος των υπηρεσιών / παροχών / διευκολύνσεων που θα προσφέρονται από τους αναδόχους προς τους ISPs θα εκτείνονται σωρευτικά στα παρακάτω τρία (3) επίπεδα της «πυραμίδας τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών», ώστε να αποτελεί εσωτερική απόφαση του κάθε τρίτου τηλεπικοινωνιακού φορέα το ύψος της επένδυσης και ο βαθμός ανεξαρτησίας του από τις δημιουργούμενες υποδομές. Πιο συγκεκριμένα θα είναι δυνατό (κάθε επόμενο επίπεδο προϋποθέτει τις λειτουργικές δυνατότητες του προηγουμένου επιπέδου) :

Επίπεδο 1: Να αξιοποιηθούν μόνο οι παθητικές υποδομές που θα δημιουργηθούν από τους τρίτους τηλεπικοινωνιακούς φορείς (όπως για παράδειγμα σκοτεινές οπτικές ίνες, χαντάκια, ιστοί και πυλώνες για την τοποθέτηση κεραιών κλπ.). Στην περίπτωση αυτή:

i. Κάθε τρίτος τηλεπικοινωνιακός φορέας θα αξιοποιεί τις παθητικές υποδομές για να μειώσει σημαντικά (άνω του 50%-60%) το κόστος αρχικής επένδυσης για την κατασκευή ιδιόκτητου δικτύου (προσθέτοντας ενεργό εξοπλισμό για δίκτυο διανομής και δίκτυο πρόσβασης). Καταβάλει κοστοστρεφώς μίσθωμα για τις υποδομές που χρησιμοποιεί.
ii. Θα πρέπει να υλοποιήσει το δικό του (ιδιόκτητο) δίκτυο για να μπορέσει να καλύψει τους τελικούς χρήστες στις εν λόγω αγροτικές περιοχές
iii. Θα έχει το μεγαλύτερο δυνατό επίπεδο ευελιξίας, ανεξαρτησίας και ως ένα βαθμό επιλογής των τεχνολογιών που θα χρησιμοποιήσει για την υλοποίηση του δικτύου του
iv. Το ύψος της αναγκαίας επένδυσης ίσως δεν επιτρέπει σε πρώτη φάση την πλήρη αξιοποίηση του συγκεκριμένου μοντέλου. Η αναμενόμενη μείωση του κόστους επένδυσης εκτιμάται ότι είναι στο επίπεδο του «μεγάλου έργου», επομένως εκτιμάται ως μη επαρκής υπό τις παρούσες συνθήκες να δημιουργήσει ευνοϊκές συνθήκες ανάπτυξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας των τηλεπικοινωνιακών φορέων στις συγκεκριμένες περιοχές.

Επίπεδο 2: Να αξιοποιηθούν εκτός των υποδομών του επιπέδου 1 και ενεργές υποδομές του δικτύου διανομής και πρόσβασης. Στην περίπτωση αυτή θα παρέχονται υπηρεσίες «μισθωμένων γραμμών» στους τρίτους τηλεπικοινωνιακούς φορείς, από κεντρικά σημεία PoPs μέχρι τοπικά σημεία σε επίπεδο Δημοτικών διαμερισμάτων. Στην περίπτωση αυτή:

i. Θα παρέχονται επιπλέον του επιπέδου 1 κοστοστρεφώς «μισθωμένες γραμμές» (ενοικιαζόμενο bandwidth) υψηλής ταχύτητας, για να καλυφθεί η κίνηση των τελικών χρηστών.

ii. Οι πάροχοι θα πρέπει να αναπτύξουν το δικό τους δίκτυο μόνο σε επίπεδο τοπικής πρόσβασης (π.χ. ενεργό εξοπλισμό ασύρματου δικτύου σε επίπεδο δημοτικού διαμερίσματος, ή DSLAM σε επίπεδο τοπικού βρόχου και υπο-βρόχου), για να παρέχουν υπηρεσίες προς τους τελικούς χρήστες.

iii. Το κόστος της επένδυσης μειώνεται ακόμα περισσότερο, αλλά συνεχίζει να υπάρχει ανάγκη ανάπτυξης και διαχείρισης κάποιας δικτυακής υποδομής από τους τρίτους τηλεπικοινωνιακούς παρόχους.

Επίπεδο 3: αφορά την πλήρη ανάπτυξη δικτύου μέχρι και το επίπεδο τοπικής πρόσβασης (π.χ. ασύρματο δίκτυο που καλύπτει και τις ίδιες τις κατοικίες, ή τοποθέτηση DSLAM στον υποβρόχο) με σκοπό την ικανότητα παροχής χονδρικής υπηρεσίας internet προς τους τρίτους τηλεπικοινωνιακούς φορείς .

Στην περίπτωση αυτή οι ISPs δεν κάνουν καμία επένδυση σε δίκτυο και λαμβάνουν την κίνηση των χρηστών τους (κατοίκων των περιοχών αυτών) κατευθείαν σε συγκεκριμένα PoPs, όπου έχουν τον εξοπλισμό τους (BRAS). Πληρώνουν βέβαια με κριτήριο κοστοστρέφειας την χρήση της υποδομής.

Ένα τμήμα της δυναμικότητας της δημιουργούμενης δικτυακής υποδομής θα μπορεί να αξιοποιείται απευθείας από το δημόσιο για την παροχή ευρυζωνικής πρόσβασης αποκλειστικά σε δημόσιους φορείς. Με τον τρόπο αυτό

i. Δίνεται η δυνατότητα ακόμα και στις πιο απομακρυσμένες και δυσπρόσιτες γεωγραφικά υπηρεσίες/ φορείς του δημοσίου να αξιοποιούν ευρυζωνικές υπηρεσίες ανάλογες αυτών που έχουν οι αντίστοιχοι φορείς σε αστικά κέντρα.

ii. Μειώνεται μεσο-μακροπρόθεσμα το πραγματικό κόστος προμήθειας υπηρεσιών από το δημόσιο, δεδομένου ότι θα μπορεί να εξυπηρετεί ένα μεγάλο αριθμό μικρών και δυσπρόσιτων σημείων από δικές του υποδομές.

iii. Η συγκεκριμένη δράση λειτουργεί συμπληρωματικά με το ΣΥΖΕΥΞΙΣ.

Οι υποδομές που θα δημιουργηθούν θα είναι επαρκείς ώστε να επιτρέπουν την παροχή υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά/ προδιαγραφές, για κάθε δημοτικό διαμέρισμα που θα δηλώνεται ότι καλύπτεται:

a. Δυνατότητα κάλυψης τουλάχιστον του 50% των υφιστάμενων νοικοκυριών αξιοποιώντας τις συγκεκριμένες υποδομές (χωρίς άλλη επένδυση).

b. Δυνατότητα παροχής ευρυζωνικού Internet ανά νοικοκυριό με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά (**ενδεικτικά**):

   i. >8MBps downlink & >1Mbps uplink (για να υπάρχει η τεχνική δυνατότητα μεταφοράς αξιόπιστης ποιότητας video, όπως IPTV).

   ii. Contention ratio ανά χρήστη 1:40 ή καλύτερο.

   iii. Συνεχής, αδιάλειπτη πρόσβαση με ποιότητα 99,5%.

Το μέτρο δεν αφορά επιχειρηματική δραστηριότητα.

Οι παρεμβάσεις, θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Συνολικό κόστος

Όσον αφορά στα έργα υποδομής μικρής κλίμακας (μικρά εγγειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων, μικρά έργα πρόσβασης στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις) το συνολικό κόστος θα ανέρχεται σε **500.000 €** και για δημοτικά διαμερίσματα μέχρι 3.000 κατοίκους των περιοχών παρέμβασης του άξονα 3. Ως εκ τούτου αντίστοιχα έργα αυτού του προϋπολογισμού για τις περιοχές παρέμβασης του άξονα 3 δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του μέτρου 125 του ΠΑΑ.

Για τις λοιπές δράσεις του Μέτρου το συνολικό κόστος θα ανέρχεται έως **300.000 €**.

Για τις δράσεις ανάπτυξης υποδομών ευρυζωνικής πρόσβασης έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή σχήμα κρατικής ενίσχυσης, το οποίο εγκρίθηκε με τον αριθμό SA 32866-C(2011)8122/10-11-2011 για «Υποδομές ευρυζωνικού διαδικτύου μέσω του ΕΓΤΑΑ».

Σύμφωνα με το άρθρο 56 του Καν. (ΕΚ)1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ο περιορισμός στο μέγεθος της υποδομής δεν ισχύει για τι ενέργειες που αφορούν σε υποδομή ευερυζωνικού διαδικτύου στις αγροτικές περιοχές.

Σε ότι αφορά το ΦΠΑ δεν είναι δυνατή η συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ εξαιρουμένου του ΦΠΑ για τις περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 71, παρ. 3(α) του Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΕΙΔΟΣ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Στο πλαίσιο του Μέτρου θα καλυφθούν ενδεικτικά δαπάνες που αφορούν σε :

μελέτη και κατασκευή του έργου

απαραίτητο εξοπλισμό

δαπάνες δημοσιοποίησης και προβολής

δαπάνες δημιουργίας/αναβάθμισης ευρυζωνικής υποδομής (π.χ. σταθερής, επίγειας ασύρματης, δορυφορικής ή συνδυασμού τεχνολογιών) και διευκόλυνση πρόσβασης σε αυτή καθώς και εγκατάστασης παθητικής ευρυζωνικής υποδομής (π.χ. αγωγοί ή άλλα στοιχεία δικτύου όπως οι ανενεργές οπτικές ίνες κλπ)

Διευκρινίζονται τα εξής:

Δεδομένου ότι δεν είναι δυνατό να επιλεγεί συγκεκριμένη τεχνολογία εξαρχής, δεν είναι εφικτό να προεκτιμηθούν οι ακριβείς ανάγκες δημιουργίας νέας ή χρήσης υπάρχουσας υποδομής. Υπό αυτή την έννοια, η αναβάθμιση της ευρυζωνικής υποδομής (εάν και όταν απαιτηθεί), θα μπορούσε να αφορά στα εξής:

Παρεμβάσεις στους αγωγούς και σε άλλες κοινές υποδομές με σκοπό την εγκατάσταση παθητικών FTTX στοιχείων.

Ενίσχυση/Ανακαίνιση υπαρχόντων πύργων κεραιών προκειμένου να μπορούν να υποδεχθούν σύγχρονο ενεργό εξοπλισμό

Αναβάθμιση της υπάρχουσας τηλεπικοινωνιακής υποδομής.

Η χρηματοδότηση του τελευταίου χιλιομέτρου (last mile) είναι επιλέξιμη δαπάνη, στις περιπτώσεις που απαιτείται τέτοια υποδομή. Φυσικά ο ακριβής τύπος και τα στοιχεία της εν λόγω υποδομής καθώς και η αναγκαιότητα δημιουργίας νέας ή αναβάθμιση υπάρχουσας τέτοιας υποδομής, συνδέεται άμεσα με την τεχνολογία που θα επιλεγεί από τον ανάδοχο.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι εταιρείες τους,.

Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ επιλέγει τα σχετικά δημόσια έργα μετά από διαδικασία δημοσιοποίησης, ενημέρωσης, υποβολής ενδιαφέροντος και αξιολόγησης.

Οι δικαιούχοι λοιπών παρεμβάσεων θα επιλέγονται σε συνέχεια προκήρυξης για εκδήλωση ενδιαφέροντος, αξιολόγησης και επιλογής.

Δικαιούχοι για τις δράσεις ανάπτυξης υποδομών ευρυζωνικής πρόσβασης δύναται να είναι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης Α και Β βαθμού, ενώσεις αυτών και εταιρείες που ιδρύονται από το Ελληνικό Δημόσιο για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων.

ΕΝΤΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Οι παρεμβάσεις δεν αφορούν κρατική ενίσχυση και το ποσοστό επιχορήγησης ανέρχεται στο 100% του συνολικού προϋπολογισμού.

Για τις δράσεις ανάπτυξης υποδομών ευρυζωνικής πρόσβασης και δεδομένου ότι πρόκειται για δημόσια υποδομή, το ποσοστό επιχορήγησης ανέρχεται στο 100% του συνολικού προϋπολογισμού.

ΕΙΔΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης.

Είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 56 του Καν. (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΗ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΜΕ ΑΛΛΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΤΗΣ Ε.Ε.

Η πρώτη ενδεικτική δράση δε χρηματοδοτείται από άλλο χρηματοδοτικό μέσο της Ε.Ε. Ως προς τις λοιπές δράσεις, η εφαρμογή τους μέσω του ΕΓΤΑΑ περιορίζεται σε Δημοτικά Διαμερίσματα μέχρι 3.000 κατοίκους για τις περιοχές παρέμβασης του Άξονα 3 και μέχρι το όριο του προϋπολογισμού που ενισχύεται.

Σε ότι αφορά στη δράση για την ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών, αυτή θα εφαρμοστεί, μέσω του ΕΓΤΑΑ, σε περιοχές παρέμβασης του Άξονα 3 στις οποίες δεν υφίσταται ευρυζωνική υποδομή ή οι συνθήκες πρόσβασης δεν είναι ικανοποιητικές

(λευκές περιοχές). Συγκεκριμένα θα γίνουν παρεμβάσεις σε Δημοτικά Διαμερίσματα, που αποτελούν περιοχές παρέμβασης του Άξονα 3 με συνολική έκταση περίπου 26.000.000 στρέμματα και 340.000 κατοίκους, όπως ενδεικτικά φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

Περιφέρειες	**Αριθμός Δ.Δ. που πρόκειται να καλυφθούν**	**Πληθυσμός**	**Έκταση (στρ)**
Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης	52	13.373	2.476.429
Δυτ. Μακεδονίας	128	17.388	2.515.227
Κ. Μακεδονίας	90	28.733	2.752.641
Δυτ. Ελλάδας	154	50.172	2.775.078
Ηπείρου	64	21.560	1.247.770
Στ. Ελλάδας	178	46.974	4.131.238
Θεσσαλίας	53	24.959	1.750.995
Ιονίων Νήσων	47	12.945	487.372
Κρήτης	105	31.667	1.537.196
Ν. Αιγαίου	40	12.341	1.032.116
Β. Αιγαίου	113	27.417	1.555.787
Πελοποννήσου	198	53.720	4.061.734
Αττικής	5	1.788	100.216
ΣΥΝΟΛΑ	1.227	343.037	26.423.799

Τα παραπάνω ΔΔ είναι «λευκές περιοχές» και δεν υπάρχει σχεδιασμός για παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών. Στα παραπάνω ΔΔ δεν έχουν γίνει μέχρι τώρα παρεμβάσεις με χρηματοδότηση από άλλο ταμείο ούτε πρόκειται να γίνουν στο άμεσο μέλλον. Στα παραπάνω ΔΔ θα γίνουν παρεμβάσεις μόνο από το ΕΓΤΑΑ, οι οποίες θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά προς τις παρεμβάσεις που έχουν γίνει μέχρι τώρα στην υπόλοιπη Ελλάδα, επιδιώκοντας βάσιμους στόχους συνοχής και οικονομικής ανάπτυξης.

Καθώς το συνολικό κόστος που απαιτείται για ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών εξαρτάται άμεσα από την τεχνολογία που θα χρησιμοποιηθεί κατά περίπτωση και δεδομένου ότι μία από τις αρχές εφαρμογής του μέτρου είναι η τεχνολογική ουδετερότητα, το συνολικό κόστος που απαιτείται για την κάλυψη των λευκών περιοχών παρέμβασης του Άξονα 3 εκτιμάται στο σύνολο της δημόσιας δαπάνης που έχει κατανεμηθεί στη δράση.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Αρμόδια υπηρεσία για την εφαρμογή του παρόντος μέτρου

Α. Για τα δημόσια έργα, η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Β. Για την ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών η ΕΥΔ ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση του Υπ. Οικονομίας και Οικονομικών.

Γ. Για τα καθεστώτα ενίσχυσης, η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 321	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
Αρχική Κατανομή (Χωρίς Νέες Προκλήσεις)					
€	53.548.394	26.394.892	79.943.286	0	79.943.286
%	66,98%	33,02%	100,00%	0%	100%
Νέες Προκλήσεις					
€	42.024.000	8.406.000	50.430.000	0	50.430.000
%	83,33%	16,67%	100,00%	0%	100%
Κατανομή με Νέες Προκλήσεις					
€	95.572.394	34.800.892	130.373.286	0	130.373.286
%	73,31%	26,69%	100,00%	0%	100%

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων δράσεων	140
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	79.943.286 €

ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Κατηγορία Δείκτη	Τύποι Ενεργειών	Δείκτης	Στόχος	Ποσό Επενδύσεων
Επιδόσεων	Δημιουργία ευρυζωνικής υποδομής, η οποία περιλαμβάνει ευκολίες οπισθόζευξης και εγκαταστάσεις εδάφους και διευκόλυνση πρόσβασης σε αυτή	Αριθμός στηριζόμενων δράσεων	730	40.900.000 €
	Αναβάθμιση της υφιστάμενης ευρυζωνικής υποδομής	Αριθμός στηριζόμενων δράσεων	70	3.925.000 €
	Εγκατάσταση παθητικής ευρυζωνικής υποδομής	Αριθμός στηριζόμενων δράσεων	100	5.605.000 €
		Συνολικό ποσό επενδύσεων		50.430.000

Οι ανωτέρω δείκτες θα παρακολουθούνται τόσο συνολικά σε επίπεδο χώρας όσο και σε επίπεδο νομών - περιοχών βαμβακοπαραγωγής.

5.3.3.2.2. Ανακαίνιση και ανάπτυξη των χωριών

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Ανακαίνιση και ανάπτυξη των χωριών

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρο 52 (β (ii) του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Σημείο 5.3.3.2.2 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

322

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Το οικιστικό περιβάλλον των περιοχών παρέμβασης αντανακλά τα προβληματικά χαρακτηριστικά της δημογραφικής συρρίκνωσης και της κοινωνικής – οικονομικής καθυστέρησης σε σχέση με τους αντίστοιχους μέσους όρους της χώρας.

Ωστόσο, στους οικισμούς στους οποίους συγκρατήθηκε η κρίσιμη μάζα πληθυσμού παρατηρείται έλλειψη υποδομών για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, έλλειψη παρεμβάσεων για τη διατήρηση και ανάδειξη της τοπικής φυσιογνωμίας, καθώς και εγκατάλειψη και φθορά του αρχιτεκτονικού τους πλούτου.

Τέλος, η διαμόρφωση κοινόχρηστων χώρων περιορίστηκε κατά κύριο λόγο στις κεντρικές πλατείες ορισμένων οικισμών, χωρίς να εξασφαλίζεται η λειτουργική και η μορφολογική τους σύνδεση με τον υπόλοιπο οικιστικό ιστό και τη συνολική αναβάθμισή του.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Στόχος είναι η προστασία και ανάδειξη του παραδοσιακού και τοπικού οικιστικού περιβάλλοντος του αγροτικού χώρου, καθώς και η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων. Οι δράσεις δε θα έχουν αποσπασματικό χαρακτήρα, αλλά θα αφορούν συνολικές παρεμβάσεις που θα αποσκοπούν τεκμηριωμένα στη διατήρηση της παραδοσιακής εικόνας των οικισμών, την τοπική αρχιτεκτονική και την αγροτική κληρονομιά και σε πλήρη συμβατότητα με την προώθηση του στόχου της τοπικής οικονομικής ανάπτυξης.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Το Μέτρο θα υλοποιηθεί σε γεωγραφικά οριοθετημένες περιοχές παρέμβασης οι οποίες θα είναι κυρίως ορεινές και μειονεκτικές σύμφωνα με το Άρθρο 50 του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Μπορούν να περιληφθούν έργα για την αναβάθμιση χωριών σε εφαρμογή συνολικής μελέτης αναβάθμισης και όχι σημειακές παρεμβάσεις.

ΕΙΔΟΣ ΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

Ειδικότερα, αφορά:

βελτίωση και ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων (όπως διαμόρφωση υπαίθριων χώρων, πλακοστρώσεις-πεζοδρομήσεις, φωτισμός, υπογειοποίηση καλωδίων)

αποκατάσταση κτιρίων για κοινωφελή χρήση

αποκατάσταση εξωτερικών όψεων κτισμάτων με ιδιαίτερα στοιχεία αισθητικής και ιστορικής αξίας

Βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση των ανωτέρω δράσεων είναι η ύπαρξη μελέτης συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης του οικισμού ή η ύπαρξη σχεδίου αναβάθμισης αυτού. Επιπλέον, οι παρεμβάσεις, θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Το μέτρο δεν εφαρμόζεται σε χαρακτηρισμένους παραδοσιακούς οικισμούς.

Κατά προτεραιότητα θα εντάσσονται περιοχές στις οποίες έχουν ήδη ολοκληρωθεί τα βασικά δίκτυα (π.χ. ύδρευσης, αποχέτευσης)

Το μέτρο αφορά κυρίως δημόσια έργα και συνολικά για τις ανωτέρω παρεμβάσεις ο συνολικός προϋπολογισμός θα ανέρχεται έως **1.000.000 €** .

Σε ότι αφορά το ΦΠΑ δεν είναι δυνατή η συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ εξαιρουμένου του ΦΠΑ για τις περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 71, παρ. 3(α) του Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΕΙΔΟΣ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Στο πλαίσιο του Μέτρου θα καλυφθούν ενδεικτικά δαπάνες που αφορούν σε :

μελέτη και κατασκευή του έργου

απαραίτητο εξοπλισμό

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι εταιρείες τους, καθώς φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ επιλέγει τα σχετικά δημόσια έργα μετά από διαδικασία δημοσιοποίησης, ενημέρωσης, υποβολής ενδιαφέροντος και αξιολόγησης.

Οι δικαιούχοι λοιπών παρεμβάσεων θα επιλέγονται σε συνέχεια προκήρυξης για εκδήλωση ενδιαφέροντος, αξιολόγησης και επιλογής.

ΕΝΤΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το ύψος ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει μέχρι το 100% του συνολικού προϋπολογισμού, ανάλογα με το χαρακτήρα της παρέμβασης.

ΕΙΔΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης.

Είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 56 του Καν. (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΗ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΜΕ ΑΛΛΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΤΗΣ Ε.Ε.

Στο πλαίσιο του μέτρου ενισχύονται παρεμβάσεις σε Δημοτικά Διαμερίσματα μέχρι 3.000 κατοίκους και μέχρι το ύψος του προϋπολογισμού που αναφέρεται ανωτέρω. Λοιπές παρεμβάσεις που δε σχετίζονται με τα ανωτέρω μπορούν να ενισχυθούν μέσω ΕΤΠΑ.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Αρμόδια υπηρεσία για την εφαρμογή του παρόντος μέτρου

Α. Για τα δημόσια έργα, η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Β. Για τα καθεστώτα ενίσχυσης, η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ..

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 322	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	45.772.202	16.667.088	62.439.290	15.000.000	77.439.290
%	73,31%	26,69%	80,63%	19%	100%

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός χωριών όπου υλοποιήθηκαν δράσεις	80
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	77.439.290 €

Ο ανωτέρω δείκτες θα παρακολουθούνται τόσο συνολικά σε επίπεδο χώρας όσο και σε επίπεδο νομών - περιοχών βαμβακοπαραγωγής.

5.3.3.2.3. Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 52 (β) (iii) και 57 του Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Σημείο 5.3.3.2.3 Παράρτημα ΙΙ του Καν. (ΕΚ) 1974/2006 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

323

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Παρά την περιορισμένη ανάπτυξη των περιοχών παρέμβασης, παρατηρείται ότι ορισμένες δραστηριότητες προκάλεσαν κατά το παρελθόν ή προκαλούν και σήμερα περιβαλλοντική υποβάθμιση στις περιοχές με ιδιαίτερο οικολογικό ενδιαφέρον, καθώς και σε τοποθεσίες υψηλής φυσικής αξίας.

Στις περιοχές παρέμβασης παρατηρείται έλλειψη κινητοποίησης και ενημέρωσης του τοπικού πληθυσμού καθώς και των επισκεπτών προς την κατεύθυνση της προστασίας του περιβάλλοντος και την αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων.

Επιπλέον, η αναπτυξιακή καθυστέρηση των περιοχών παρέμβασης είχε ως αποτέλεσμα να διατηρηθούν στην ύπαιθρο σημαντικά στοιχεία που είναι συνδεδεμένα με την παραδοσιακή αγροτική ζωή της χώρας (μύλοι, λιοτρίβια, γεφύρια κλπ.). Ο αρχιτεκτονικός αυτός πλούτος ο οποίος παρέμεινε ανεκμετάλλευτος επί δεκαετίες και κινδυνεύει σήμερα από τη φθορά του χρόνου αποτελεί σοβαρό συγκριτικό πλεονέκτημα των περιοχών αυτών πάνω στο οποίο μπορεί να στηριχθεί η προβολή της φυσιογνωμίας της περιοχής, η προσέλκυση επισκεπτών και ανάπτυξη εναλλακτικών οικονομικών δραστηριοτήτων.

Επίσης, στον τομέα του πολιτισμού, διαπιστώνεται η ανάγκη διάσωσης και διατήρησης πολιτισμικών στοιχείων, παραδόσεων και εθίμων που σταδιακά ατονούν, ενώ θα μπορούσαν να αποτελούν στοιχεία τόνωσης και προβολής της τοπικής κοινωνικής ζωής.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Στόχος είναι η προστασία και ανάδειξη περιοχών φυσικού κάλλους, η διάσωση παραδοσιακών αρχιτεκτονικών στοιχείων καθώς και η αναβίωση και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς της υπαίθρου.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Το Μέτρο θα υλοποιηθεί κυρίως σε γεωγραφικά οριοθετημένες περιοχές παρέμβασης οι οποίες θα είναι κυρίως ορεινές και μειονεκτικές σύμφωνα με το Άρθρο 50 του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Οι προβλεπόμενες δράσεις αναφέρονται παρακάτω.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΤΩΝ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Το Μέτρο ενδεικτικά περιλαμβάνει σχέδια δράσης και παρεμβάσεις σχετικές με:

Τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση περιοχών, με προτεραιότητα σε τοποθεσίες υψηλής φυσικής αξίας (όταν αυτές προσδιοριστούν με σχετική μελέτη-εμπειρογνωμοσύνη) όπως βελτίωση – σήμανση μονοπατιών, φυτοτεχνικές εργασίες, τεχνικά έργα μικρής κλίμακας για την προστασία του εδάφους, διαμόρφωση θέσεων θέας καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης. Εξαιρούνται οι περιοχές του Δικτύου Natura 2000.

Τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση τοπίου της υπαίθρου (όπως αποκατάσταση περιβαλλοντικά υποβαθμισμένων περιοχών, δενδροφυτεύσεις με ενδημικά είδη).

Τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση πολιτιστικών χαρακτηριστικών της αγροτικής υπαίθρου (όπως γεφύρια, μύλοι, λιοτρίβια, πατητήρια, βρύσες).

Παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία-συλλογές-εκθετήρια που σχετίζονται με τη λαογραφική / αγροτική /πολιτιστική κληρονομιά.

Την ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς – στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών.

Στο πλαίσιο του Μέτρου θα καλυφθούν ενδεικτικά δαπάνες που αφορούν σε :

μελέτη και κατασκευή του έργου καθώς επίσης και απαραίτητο εξοπλισμό,

για την οργάνωση εκδηλώσεων θα καλυφθούν δαπάνες όπως μίσθωση χώρων και εξοπλισμού, διαμόρφωση χώρων, μίσθωση οπτικοακουστικών μηχανημάτων, έξοδα συμμετοχής παραδοσιακών μουσικών, χορευτικών, θεατρικών συγκροτημάτων

Το συνολικό κόστος των σχετικών παρεμβάσεων μπορεί να ανέλθει σε **300.000** €.

Σε ότι αφορά το ΦΠΑ δεν είναι δυνατή η συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ εξαιρουμένου του ΦΠΑ για τις περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 71, παρ. 3(α) του Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Το μέτρο δεν αφορά επιχειρηματική δραστηριότητα.

Οι παρεμβάσεις, θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι εταιρείες τους, συλλογικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα στο καταστατικό των οποίων προβλέπεται η υλοποίηση σχετικών ενεργειών, φυσικά και Νομικά Πρόσωπα.

Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα επιλέγει τα σχετικά δημόσια έργα μετά από διαδικασία δημοσιοποίησης, ενημέρωσης, υποβολής ενδιαφέροντος και αξιολόγησης.

Οι δικαιούχοι λοιπών παρεμβάσεων θα επιλέγονται σε συνέχεια προκήρυξης για εκδήλωση ενδιαφέροντος, αξιολόγησης και επιλογής.

ΕΝΤΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το ύψος ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει μέχρι το 100% του συνολικού προϋπολογισμού, ανάλογα με το χαρακτήρα της παρέμβασης.

ΕΙΔΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης.

Είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 56 του Καν. (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΗ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΜΕ ΑΛΛΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΤΗΣ Ε.Ε.

Οι παρεμβάσεις που σχετίζονται με τα πολιτιστικά χαρακτηριστικά και το τοπίο της υπαίθρου χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ μέχρι το ύψος του προϋπολογισμού που αναφέρεται και για Δημοτικά Διαμερίσματα έως 3.000 κατοίκους. Ως προς την πρώτη δράση, σημειώνεται ότι οι παρεμβάσεις που εντάσσονται στον Άξονα 3 δεν εφαρμόζονται σε περιοχές NATURA 2000.

ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Αρμόδια υπηρεσία για την εφαρμογή του παρόντος μέτρου

Α. Για τα δημόσια έργα, η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Β. Για τα καθεστώτα ενίσχυσης, η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 323	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	13.100.757	4.770.395	17.871.152	5.000.000	22.871.152
%	73,31%	26,69%	78,14%	22%	100%

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων δράσεων αγροτικής κληρονομιάς	100
	Συνολικό ποσό επενδύσεων	22.871.152 €

Οι ανωτέρω δείκτες θα παρακολουθούνται τόσο συνολικά σε επίπεδο χώρας όσο και σε επίπεδο νομών - περιοχών βαμβακοπαραγωγής.

5.3.3.4 Απόκτηση δεξιοτήτων, εμψύχωση και εφαρμογή

Το μέτρο καταργείται

5.3.4. Άξονας 4: Εφαρμογή της προσέγγισης Leader

Η πρωτοβουλία LEADER I αποτέλεσε την αρχή μίας νέας προσέγγισης στην πολιτική αγροτικής ανάπτυξης, η οποία στηριζόταν στην ολοκληρωμένη και συμμετοχική προσέγγιση σε τοπικό επίπεδο. Η εφαρμογή της ξεκίνησε το 1991 δίνοντας την ευκαιρία στις τοπικές κοινωνίες να σχεδιάσουν και να επιλέξουν οι ίδιες τον τρόπο και τη «διαδρομή» ανάπτυξή τους.

Τα ενθαρρυντικά αποτελέσματα της πρώτης πειραματική εφαρμογής και η διαπίστωση ότι η πρωτοβουλία συνέβαλε, αντιστρόφως ανάλογα με τον προϋπολογισμό της, στην ενεργοποίηση του τοπικού πληθυσμού, οδήγησαν σε ένα πιο συστηματικό και ολοκληρωμένο σχεδιασμό της LEADER II.

Η εφαρμογή της πρωτοβουλίας συνεχίστηκε κατά την Γ΄ Προγραμματική Περίοδο μέσω της LEADER PLUS, η οποία κινήθηκε στη λογική και τη φιλοσοφία των προηγούμενων εφαρμογών, επιδιώκοντας ωστόσο να ανακαλύψει τρόπους αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων των διαρθρωτικών δομών και πολιτικών στον αγροτικό χώρο.

Η πρωτοβουλία LEADER, μετά την εμπειρία τριών περιόδων προγραμματισμού, έχει φτάσει σε επίπεδο ωριμότητας που δίνει τη δυνατότητα στις αγροτικές περιοχές να εφαρμόσουν ευρύτερα την προσέγγιση LEADER εξυπηρετώντας βασικούς στόχους του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013.

Μέσω της προσέγγισης LEADER θα εφαρμοστούν στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με ολοκληρωμένο και πολυτομεακό χαρακτήρα σε σαφώς προσδιορισμένες αγροτικές περιοχές μικρότερες της περιφέρειας.

Η εκπόνηση και εφαρμογή των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης θα πραγματοποιηθεί μέσω της «εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγισης» από τοπικά εταιρικά σχήματα δημοσίου – ιδιωτικού τομέα (Ομάδες Τοπικής Δράσης – Ο.Τ.Δ.) που δραστηριοποιούνται στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης.

Οι Ομάδες Τοπικής Δράσης που θα εκπονήσουν και θα εφαρμόσουν τη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης θα πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικές των δημοσίων και ιδιωτικών φορέων της περιοχής αναφοράς τους.

Οι Ο.Τ.Δ. συνιστούν κοινή δομή με νομική μορφή αυτή της Ανώνυμης Εταιρείας. Ως ενδεικτικοί εταίροι - μέτοχοι θα μπορούσαν να αναφερθούν: Δήμοι ή Κοινότητες, ΠεριφερειακέςΑυτοδιοικήσεις ή και άλλοι φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΤΕΔΚ, Σύνδεσμοι και οι Ανώνυμες Εταιρείες Ο.Τ.Α.), φορείς του ευρύτερου Δημοσίου τομέα, συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών, Επιστημονικοί Φορείς, Επιμελητήρια, Φορείς συλλογικών, κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων, καθώς και τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων.

Το σχετικό καταστατικό σύστασης πρέπει να διασφαλίζει την εύρυθμη λειτουργία της εταιρικής σχέσης και την ικανότητα διαχείρισης δημοσίων κονδυλίων.

Στο επίπεδο λήψης αποφάσεων (Επιτροπή Διαχείρισης Προγράμματος LEADER – ΕΔΠ), οι οικονομικοί και κοινωνικοί εταίροι καθώς και άλλοι εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών πρέπει να αποτελούν τουλάχιστον το 50% της σύνθεσης της ΕΔΠ. Το επίπεδο λήψης αποφάσεων μπορεί να συμπίπτει με το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Φορέα, εφόσον αυτό καλύπτει την αναγκαία σύνθεση. Σε αντίθετη περίπτωση, ως επίπεδο λήψης απόφασης ορίζεται ειδική επιτροπή με απόφαση **των αρμόδιων οργάνων του φορέα** στην οποία καθορίζονται :

Η σύνθεσή της, η οποία πρέπει να ικανοποιεί το ανωτέρω ποσοστό, ενώ παράλληλα η συμμετοχή φορέων **που εκπροσωπούν συμφέροντα του Δημοσίου ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή** να μην είναι μικρότερη του 30%.

Όλες οι αρμοδιότητες που μεταβιβάζονται στην ειδική επιτροπή, προκειμένου να επιτευχθεί η αποτελεσματική υλοποίηση των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης.

Τα φυσικά πρόσωπα που θα συμμετέχουν στην επιτροπή αυτή θα πρέπει να καθορίζονται με αποφάσεις των αρμοδίων αποφασιστικών οργάνων των αντίστοιχων φορέων.

Η διαδικασία επιλογής των Ο.Τ.Δ. θα είναι ανοικτή στις σχετικές αγροτικές περιοχές και θα διασφαλίζει την άμιλλα μεταξύ αυτών που προτείνουν στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο αυτό μέσω του Άξονα 4 θα υλοποιηθούν δράσεις που αποσκοπούν :

στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων

στη διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες

στη στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων

στην ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων

σε βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό

στην ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών

στη διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς

Παράλληλα θα ενισχυθεί η συνεργασία και δικτύωση μεταξύ περιοχών, φορέων και κλάδων προκειμένου να αναπτυχθούν νέοι τρόποι και διαδικασίες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των επιλεγμένων αγροτικών περιοχών.

Στο πλαίσιο των παρεμβάσεων θα επιδιωχθεί η στήριξη της καινοτομίας σε όλους τους τομείς της τοπικής οικονομίας και η ενίσχυση καινοτόμων παρεμβάσεων με θετικά αποτελέσματα στην ανταγωνιστικότητα των περιοχών παρέμβασης και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Επιπλέον, θα ενισχυθούν παρεμβάσεις για τη λειτουργία της Ομάδας Τοπικής Δράσης, την απόκτηση δεξιοτήτων και την εμψύχωση στην περιοχή.

Ειδικότερα, τα τοπικά προγράμματα του Άξονα 4 του Π.Α.Α. 2007 – 2013, αφορούν στην εφαρμογή των ακόλουθων μέτρων:

Κωδικός μέτρου	**Τίτλος μέτρου**	**Νομική βάση**
41	Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης	Άρθρα 61, 62, 63(α) και 64 του Καν.(ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, άρθρο 37 και σημείο 5.3.4.1 Παράρτημα ΙΙ του Καν(ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
421	Συνεργασία	Άρθρα 61, 62, 63(β) και 65 του Καν(ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, άρθρα 37,39 και σημείο 5.3.4.2 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
431	Δαπάνες λειτουργίας, απόκτηση δεξιοτήτων, εμψύχωση	Άρθρα 61, 62 και 63(γ) του Καν (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, άρθρα 37,38 και σημείο 5.3.4.3 Παράρτημα ΙΙ του Καν(ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Οι τρεις εφαρμογές της πρωτοβουλίας LEADER περιορίστηκαν σε περιοχές που παρουσίαζαν τα μεγαλύτερα διαρθρωτικά προβλήματα και ειδικότερα κυρίως σε ορεινές και μειονεκτικές.

Ωστόσο, μετά την εμπειρία των εφαρμογών αυτών, στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2007-2013 και λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη ισόρροπης ανάπτυξης του αγροτικού χώρου αλλά κυρίως την ανάγκη αντιμετώπισης των προβλημάτων των περιοχών που πλήττονται άμεσα από την εφαρμογή της ΚΓΠ, η προσέγγιση LEADER θα αφορά **ορεινές, μειονεκτικές, αλλά και πεδινές, συμπεριλαμβανομένων νησιωτικών περιοχών** της Χώρας, με ιδιαίτερη μέριμνα για τις περιπτώσεις πυρόπληκτων περιοχών από τις πρόσφατες πυρκαγιές (Ιούλιος – Αύγουστος 2007). **Εξαιρείται ο Νομός Αττικής, πλην των νησιών αυτών, του Δήμου Τροιζήνας και του Δήμου Μεθάνων**

Ο πληθυσμός των περιοχών κυμαίνεται μεταξύ **5.000 έως 150.000 κατοίκων**.

Η περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος πρέπει να είναι μικρότερη σε έκταση της διοικητικής περιφέρειας στην οποία εντάσσεται ή προκειμένου για περιοχή που εντάσσεται σε περισσότερες της μιας περιφέρειες, η έκτασή της να είναι μικρότερη ή ίση του μέσου όρου της έκτασης των αντίστοιχων περιφερειών.

Οι σχετικές παρεμβάσεις θα υλοποιηθούν σε Δημοτικά/ **Τοπικά** Διαμερίσματα μέχρι **5.000** κατοίκους **ή/και μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους που αποτελούν Δήμους, οι οποίοι δε διαιρούνται σε Δημοτικά/Τοπικά Διαμερίσματα. Επίσης μπορεί να περιλαμβάνει και εκτός σχεδίου περιοχές Δημοτικών/Τοπικών Διαμερισμάτων τα οποία έχουν πληθυσμό από 5.000 έως 10.000 κατοίκους. Στην τελευταία αυτή περίπτωση σημειώνεται ότι ο πληθυσμός των εν λόγω Δ.Δ. προσμετράται στο συνολικό πληθυσμό της περιοχής παρέμβασης. Ωστόσο επισημαίνεται ότι σε κάθε περίπτωση το κατώτατο όριο των 5.000 θα πρέπει να εξασφαλίζεται από Δ.Δ. με πληθυσμό έως 5.000.**

Σε κομβικά σημεία εκτός περιοχής παρέμβασης μπορεί να εξετασθεί η υλοποίηση δράσεων που δεν αφορούν υποδομές ή/και επιχειρηματικότητα, με την προϋπόθεση ότι η συγκεκριμένη χωροθέτηση τεκμηριωμένα εξυπηρετεί την καλύτερη προβολή – προώθηση και ανάδειξη της περιοχής παρέμβασης ή τομέων του κοινωνικοοικονομικού της ιστού, καθώς και δράσεων δικτύωσης.

Σημειώνεται ότι σε συνάρτηση με την πρόοδο και την απορροφητικότητα που θα διαπιστωθεί για τα μέτρα που υλοποιούνται μέσω της προσέγγισης Leader θα εξεταστεί η δυνατότητα μεταφοράς πιστώσεων στον άξονα 4.

5.3.4.1. Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 61, 62, 63 (α) και 64 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρο 37 και σημείο 5.3.4.1 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

41

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Οι παρεμβάσεις του μέτρου αφενός μεν εξυπηρετούν τις προτεραιότητες των Αξόνων 1 και 3 και αφετέρου στηρίζουν την προτεραιότητα βελτίωσης της διακυβέρνησης μέσω της κινητοποίησης του ενδογενούς αναπτυξιακού δυναμικού των αγροτικών περιοχών.

Ειδικότερα, μέσω των παρεμβάσεων του μέτρου επιδιώκεται:

η προώθηση αναπτυξιακών πρωτοβουλιών που σχεδιάζονται και υλοποιούνται σε τοπικό επίπεδο

η ενίσχυση της προσπάθειας διαφοροποίησης της οικονομίας της υπαίθρου

η βελτίωση της ποιότητας ζωής στην ύπαιθρο

η μείωση των διαφορών και ανισοτήτων μεταξύ των κατοίκων των αγροτικών και αστικών περιοχών

η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας

η δημιουργία θέσεων απασχόλησης (στρατηγική Λισσαβόνας)

η προώθηση ίσων ευκαιριών σε νέους, γυναίκες και ειδικές ομάδες πληθυσμού

η αξιοποίηση των τοπικών προϊόντων και η διευκόλυνση της πρόσβασης σε αγορές

η αξιοποίηση, προστασία και ανάδειξη φυσικών και πολιτιστικών πόρων

η χρήση σύγχρονης τεχνολογίας και νέας τεχνογνωσίας για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας προϊόντων και υπηρεσιών

ΆΞΟΝΑΣ (1,2 ΚΑΙ/ Η 3) ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΞΟΝΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ LEADER

Στο πλαίσιο των τοπικών στρατηγικών ανάπτυξης του Άξονα 4 «Προσέγγιση Leader», μπορούν να ενταχθούν παρεμβάσεις που αντιστοιχούν στα ακόλουθα Μέτρα των Αξόνων 1 και 3 του προγράμματος:

Ειδικότερα, το Μέτρο περιλαμβάνει:

ΟΜΑΔΑ ΥΠΟΜΕΤΡΩΝ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΟΜΑΔΑΣ	ΥΠΟΜΕΤΡΟ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ
Ανταγωνιστικότητα	411	Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων	123
Ποιότητα ζωής / Διαφοροποίηση	413	Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες	311
		Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων	312
		Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων	313
		Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	321
		Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών	322
		Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς	323

Αναλυτικότερα:

Υπομέτρο 411: Ανταγωνιστικότητα

Στο πλαίσιο του υπομέτρου, θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις που αποσκοπούν στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων.

Ειδικότερα, ενισχύεται:

η στήριξη επιχειρήσεων μεταποίησης / εμπορίας **δασοκομικών προϊόντων και γεωργικών προϊόντων** προϊόντων που καλύπτονται από το Παράρτημα 1 της Συνθήκης, εξαιρουμένων των αλιευτικών προϊόντων (κωδικός Μέτρου 123).

Τα ανωτέρω αφορούν μόνο:

πολύ μικρές επιχειρήσεις, κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής,

παρεμβάσεις περιορισμένου ύψους και ειδικότερα μέχρι το ύψος των €500.000 συνολικού επιλέξιμου κόστους.

Για την εφαρμογή του Μέτρου ισχύουν λοιποί όροι και προϋποθέσεις που αναφέρονται στο μέτρο 123 " Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων" και οι οποίοι θα εξειδικευτούν στο πλαίσιο του θεσμικού πλαισίου που θα διέπει την εφαρμογή του Άξονα. Επιπλέον, κατά την εφαρμογή του Μέτρου, θα

καθορισθούν οι τομείς μεταποίησης στο πλαίσιο του Μέτρου 123, που θα είναι επιλέξιμοι στο πλαίσιο του Άξονα 4.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 411	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	22.837.628	7.131.586	29.969.214	30.000.000	59.969.214
%	76,20%	23,80%	49,97%	50%	100%

Ομάδα υπομέτρων 413 Βελτίωση ποιότητας ζωής / διαφοροποίηση:

Για τα υπομέτρα της ομάδας αυτής, σύμφωνα με τα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα, ισχύουν τα αναφερόμενα στα αντίστοιχα Τεχνικά Δελτία του Άξονα 3 ως προς:

- το πεδίο εφαρμογής και τις δράσεις
- τους δικαιούχους
- τους καλυπτόμενους τομείς
- τις εντάσεις ενίσχυσης
- το είδος ενίσχυσης

Επιπλέον:

Ως προς το υπομέτρο «Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων» (312), οι κλάδοι ΣΤΑΚΟΔ είναι ενδεικτικοί.

Ως προς τις παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα που προβλέπονται στο υπομέτρο «Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων», αυτές μπορούν να υλοποιηθούν και εντός περιοχών Natura 2000.

Ως προς το υπομέτρο «Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς», η δράση «Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση περιοχών» εφαρμόζεται σε περιοχές Natura 2000.

Οι σχετικές παρεμβάσεις υλοποιούνται σε Δημοτικά Διαμερίσματα έως 5.000 κατοίκους ή και σε μικρά νησιά Αιγαίου Πελάγους ή και σε εκτός σχεδίου περιοχές Δημοτικών/Τοπικών Διαμερισμάτων με πληθυσμό έως και 10.000 κατοίκους.

Η επιλογή των έργων (ιδιωτικών και δημοσίων) πραγματοποιείται από τις Ο.Τ.Δ.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 413	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	175.250.847	54.726.197	229.977.044	173.000.000	402.977.044
%	76,20%	23,80%	57,07%	43%	100%

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ, ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης πραγματοποιείται στο πλαίσιο τοπικής εταιρικής σχέσης από Ομάδες Τοπικής Δράσης (Ο.Τ.Δ.).

Οι Ο.Τ.Δ. πρέπει να πληρούν τους ακόλουθους όρους:

να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν μια ολοκληρωμένη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης, η οποία:

αφορά συγκεκριμένη περιοχή

χαρακτηρίζεται από πολυτομεακό σχεδιασμό και λαμβάνει υπόψη της την αλληλεπίδραση μεταξύ φορέων και έργων διαφόρων τομέων της τοπικής οικονομίας

εφαρμόζει προσέγγιση εκ των κάτω προς τα άνω με συμμετοχή των εταίρων στη λήψη αποφάσεων τόσο σε επίπεδο σχεδιασμού, όσο και σε επίπεδο εφαρμογής

να αποτελούν ομάδα που είχε ήδη επιλεγεί για τις πρωτοβουλίες LEADER II ή LEADER+ ή νέα ομάδα που διαθέτει τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά και πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις

να καθορίσουν επίπεδο λήψης απόφασης, Επιτροπή Διαχείρισης προγράμματος LEADER – ΕΔΠ), στο οποίο οι οικονομικοί και κοινωνικοί εταίροι, καθώς και άλλοι εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών (π.χ. αγρότες, γυναίκες, νέοι και ενώσεις αυτών) να αποτελούν τουλάχιστον το 50% της σύνθεσης της ΕΔΠ.

να αποδεικνύουν την ικανότητα σχεδιασμού και εφαρμογής στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης.

Η επιλογή των τοπικών προγραμμάτων και των αντίστοιχων ΟΤΔ του Άξονα 4 θα γίνει μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος προς στους ενδιαφερόμενους και αντίστοιχη αξιολόγηση.

Η σύνταξη των σχεδίων τοπικών προγραμμάτων θα γίνει με βάση τυποποιημένο πρότυπο που θα αποτελεί παράρτημα της πρόσκλησης, με στόχο την καλύτερη

προετοιμασία και την πληρέστερη μορφή των σχεδίων, αλλά και τη διευκόλυνση της αξιολόγησής τους.

Με την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος θα δίνεται εύλογο χρονικό διάστημα για τη σύνταξη των σχεδίων τοπικών προγραμμάτων και την υποβολή τους, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο της πρόσκλησης.

Είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν περισσότερες από μία προσκλήσεις στην περίπτωση που δεν συμπληρωθεί ο αριθμός των προβλεπόμενων τοπικών προγραμμάτων από την πρώτη προκήρυξη.

Ενδεικτικά, το χρονοδιάγραμμα επιλογής των ΟΤΔ έχει ως ακολούθως :

Δεκέμβρης 2007 Ψήφιση Νόμου για τη «Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013»
Ιούνιος 2008 Δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την επιλογή Ομάδων Τοπικής Δράσης και τοπικών προγραμμάτων
Σεπτέμβρης 2008 Λήξη προθεσμίας για την υποβολή προτάσεων
Ιανουάριος 2009 Επιλογή Ομάδων Τοπικής Δράσης και τοπικών προγραμμάτων
Φεβρουάριος – Μάρτιος 2009 Τεχνικές συσκέψεις για την οριστικοποίηση των τοπικών προγραμμάτων
Απρίλιος 2009 Έναρξη διαδικασία για την υπογραφή συμβάσεων μεταξύ Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Ομάδων Τοπικής Δράσης (προετοιμασία σχεδίου σύμβασης και αποστολή του για έλεγχο στο ελεγκτικό συνέδριο)

Ειδικότερα, για την αξιολόγηση και επιλογή των σχετικών τοπικών προγραμμάτων και των αντίστοιχων Ο.Τ.Δ. του Άξονα 4 θα ληφθούν υπόψη κριτήρια που αφορούν την προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης, το περιεχόμενο του προγράμματος, την εταιρική σχέση και την οργανωτική δομή της υποψήφιας Ο.Τ.Δ.

Συγκεκριμένα, θα χρησιμοποιηθούν ελάχιστα απαιτούμενα κριτήρια και κριτήρια αξιολόγησης ως ακολούθως:

Α) Ελάχιστα απαιτούμενα κριτήρια

1. Ως προς την προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης

Η περιοχή που καλύπτεται από τη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης πρέπει να παρουσιάζει συνοχή και να διαθέτει επαρκή κρίσιμη μάζα από την άποψη του

ανθρώπινου δυναμικού και των χρηματοοικονομικών πόρων, προκειμένου να στηρίζει μια βιώσιμη αναπτυξιακή στρατηγική.

Ειδικότερα, η περιοχή παρέμβασης θα πρέπει να ικανοποιεί τα ακόλουθα ελάχιστα απαιτούμενα κριτήρια:

να ανήκει στις επιλέξιμες περιοχές εφαρμογής

ο πληθυσμός της να είναι μεταξύ 5.000 και 150.000 κατοίκων

να διαθέτει συνοχή και επάρκεια πόρων

2. Ως προς το περιεχόμενο του σχεδίου

Ως προς το περιεχόμενο του σχεδίου θα πρέπει:

να αποδεικνύεται ότι το περιεχόμενο του σχεδίου αποτελεί προϊόν διαβούλευσης με τους αντιπροσωπευτικούς εταίρους της περιοχής.

οι στόχοι του σχεδίου τοπικού προγράμματος να συνάδουν με τους στόχους του Άξονα.

το περιεχόμενο του προτεινόμενου σχεδίου είναι σύμφωνο με τα προβλεπόμενα στον Άξονα, χαρακτηρίζεται από πολυτομεακό σχεδιασμό και αλληλεπίδραση μεταξύ φορέων και έργων διαφόρων τομέων της τοπικής οικονομίας.

η εκτίμηση των προτεινόμενων πιστώσεων του σχεδίου είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στην προκήρυξη

3. Ως προς την εταιρική σχέση και την οργανωτική δομή της Ο.Τ.Δ.

η εταιρική σχέση να είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στον Άξονα και τη σχετική προκήρυξη

το καταστατικό της εταιρικής σχέσης να εξασφαλίζει τον αναπτυξιακό της χαρακτήρα

να ικανοποιείται η αναγκαία σύνθεση στο επίπεδο λήψης απόφασης

να υπάρχει ικανοποιητική οικονομική ρευστότητα του φορέα.

4. Πληρότητα φακέλου

το σχέδιο τοπικού προγράμματος να έχει συνταχθεί σύμφωνα με το συνημμένο στην πρόσκληση τυποποιημένο πρότυπο.

Β) Κριτήρια αξιολόγησης

1. Ως προς την προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης

Ως προς την περιοχή παρέμβασης θα αξιολογηθούν:

ο αγροτικός χαρακτήρας της περιοχής και ειδικότερα η απασχόληση στον πρωτογενή τομέα

τα δημογραφικά χαρακτηριστικά

η μεταβολή της απασχόλησης

η περιοχή ή τμήμα αυτής έχει χαρακτηρισθεί ως πυρόπληκτη ή πλήττεται από την εφαρμογή της ΚΓΠ

η προτεινόμενη περιοχή περιλαμβάνει περιοχές που υπάγονται σε καθεστώς προστασίας **Natura 2000**.

2. Ως προς το περιεχόμενο του σχεδίου

Το περιεχόμενο του σχεδίου θα αξιολογηθεί με βάση:

την επάρκεια ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης

την επάρκεια ανάπτυξης της ανάλυσης SWOT

τον καθορισμό στόχων και το συσχετισμό αυτών με τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την εφαρμογή του τοπικού προγράμματος

την ποιότητα της αναπτυξιακής στρατηγικής για την επίτευξη των στόχων

την εξειδίκευση των δράσεων του τοπικού προγράμματος

τη συμπληρωματικότητα του σχεδίου με άλλα προγράμματα και πολιτικές

την πρόβλεψη ενίσχυσης καινοτόμων παρεμβάσεων για την περιοχή παρέμβασης.

το χρηματοδοτικό σχήμα του σχεδίου

τον καθορισμό σαφών στόχων συνεργασίας και τη συσχέτιση αυτών με τις ανάγκες της περιοχής και τους λοιπούς στόχους του τοπικού προγράμματος

3. Ως προς την εταιρική σχέση και την οργανωτική δομή της Ο.Τ.Δ.

Ως προς την αξιολόγηση της εταιρικής σχέσης και της οργανωτικής δομής της Ο.Τ.Δ. θα ληφθούν υπόψη:

η αντιπροσωπευτικότητα της εταιρικής σχέσης σε σχέση με την οικονομική και κοινωνική διάρθρωση της περιοχής

η οικονομική επιφάνεια

η ετοιμότητα υλοποίησης

Κανονικότητα υλοποίησης LEADER+

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΜΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Ο μέγιστος αριθμός των τοπικών προγραμμάτων και αντίστοιχων Ομάδων Τοπικής Δράσης που θα ενταχθούν στο πλαίσιο του Άξονα 4 ενδεικτικά ανέρχεται σε **40**.

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Οι στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης εφαρμόζονται σε αγροτικές περιοχές σύμφωνα με τον ορισμό του ΟΟΣΑ, οι οποίες είναι μικρότερες των ορίων των διοικητικών περιφερειών της χώρας.

Το ποσοστό των αγροτικών περιοχών που θα καλυφθεί από τοπικές στρατηγικές ανάπτυξης εκτιμάται να ανέλθει περίπου σε **65 %** της έκτασης της Χώρας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΜΑΔΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η επιλογή των επενδυτικών σχεδίων των τοπικών προγραμμάτων του Άξονα 4 γίνεται από τις Ομάδες Τοπικής Δράσης με διαφανείς και αντικειμενικές διαδικασίες.

Η Ομάδα Τοπικής Δράσης προβαίνει σε ενέργειες ενημέρωσης των εν δυνάμει ενδιαφερόμενων και τους καλεί μέσω πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για υποβολή σχετικού φακέλου. Στο πλαίσιο της πρόσκλησης ανακοινώνονται οι προκηρυσσόμενες δράσεις, η διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής, καθώς και η διαδικασία υλοποίησης και παρακολούθησης του επενδυτικού σχεδίου.

Επίσης, στο πλαίσιο της πρόκλησης, η ΟΤΔ παρέχει στους ενδιαφερόμενους υπόδειγμα φακέλου, βάσει του οποίου θα πρέπει να συνταχθεί και υποβληθεί η πρότασή τους.

Η επιλογή ή απόρριψη ένταξης επενδυτικών σχεδίων στο τοπικό πρόγραμμα είναι αρμοδιότητα και ευθύνη της ΟΤΔ, ενώ η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ εξετάζει την επιλεξιμότητα και νομιμότητα των επενδυτικών σχεδίων.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΜΑΔΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Οι πιστώσεις του τοπικού προγράμματος καταβάλλονται στις ΟΤΔ τμηματικά και ανάλογα με την πορεία υλοποίησης του τοπικού προγράμματος. Η απόδοση των πιστώσεων αυτών γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία εκτέλεσης του Π.Δ.Ε. και τους ρυθμούς υλοποίησης των παρεμβάσεων όπως πιστοποιούνται από την Υπηρεσία Διαχείρισης. Οι πιστώσεις κατατίθενται σε τραπεζικό λογαριασμό που τηρούν οι ΟΤΔ και ο οποίος αφορά αποκλειστικά και μόνο το τοπικό πρόγραμμα.

Η καταβολή της ενίσχυσης για τα επενδυτικά σχέδια γίνεται τμηματικά και ανάλογα με την πορεία εκτέλεσης των εργασιών. Τα στάδια και ο τρόπος τμηματικής καταβολής της αναλογούσας ενίσχυσης καθορίζονται στο πλαίσιο της σύμβασης μεταξύ ΟΤΔ και ωφελούμενου ανάλογα με τη φύση του επενδυτικού σχεδίου, τον προϋπολογισμό του, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και το είδος των εργασιών.

Είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 56 του Καν. (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής στις Ο.Τ.Δ. σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 38 του Καν. (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ (Π.Χ. ΟΜΑΔΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΑ)

Οι δύο Άξονες Προτεραιότητας του ΠΑΑ και του ΕΠΑΛ υλοποιούνται μέσω Τοπικών Στρατηγικών Ανάπτυξης που υποβάλλονται από Ομάδες Τοπικής Δράσης στη βάση της εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγισης (bottom up).

Οι περιοχές οι οποίες θα ενταχθούν στον Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΠΑΑ και στον Άξονα Προτεραιότητα 4 του ΕΠΑΛ θα διαφοροποιούνται γεωγραφικά και δεν θα επικαλύπτονται.

Στην περίπτωση που επιλεγεί τοπικό πρόγραμμα στο πλαίσιο της προκήρυξης, το οποίο περιλαμβάνει περιοχή που έχει επιλεγεί και στο πλαίσιο του Άξονα 4 του Ε.Π. "Αλιεία 2007-2013" ή αντίστροφα, στο πλαίσιο τεχνικής σύσκεψης με τις συναρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ αποφασίζεται το πρόγραμμα, στο πλαίσιο του οποίου θα ενισχυθεί η εν λόγω περιοχή, προκειμένου να εξασφαλίζεται χωρική διαφοροποίηση.

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός ομάδων τοπικής δράσης	43
	Συνολικό μέγεθος της περιοχής της ομάδας τοπικής δράσης (km2)	85000
	Συνολικός πληθυσμός της ομάδας τοπικής δράσης	2.320.000
	Αριθμός έργων χρηματοδοτούμενων από τις ομάδες τοπικής δράσης	1.150
	Αριθμός στηριζόμενων δικαιούχων	1.150

Ο ανωτέρω δείκτες θα παρακολουθούνται τόσο συνολικά σε επίπεδο χώρας όσο και σε επίπεδο νομών - περιοχών βαμβακοπαραγωγής.

5.3.4.2. Διατοπική και διεθνική συνεργασία

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Διατοπική και διεθνική συνεργασία

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 61,62,63 (β) και 65 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρα 37, 39 και σημείο 5.3.4.2 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

421

ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Τα σχέδια συνεργασιών εξυπηρετούν τους γενικούς και ειδικούς στόχους του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης.

Ειδικότερα, με την εφαρμογή σχεδίων συνεργασίας επιδιώκεται η συγκέντρωση τεχνογνωσίας και η ανταλλαγή εμπειριών για την καλύτερη αξιοποίηση των πόρων (ανθρώπινοι, φυσικοί, οικονομικοί κ.λπ), καθώς και η αύξηση της προστιθέμενης αξίας για την περιοχή.

Δράσεις:

Το μέτρο 421περιλαμβάνει τα ακόλουθα υπομέτρα:

421α. «Διατοπική συνεργασία: αφορά συνεργασία στο εσωτερικό της Χώρας για την εφαρμογή κοινής δράσης»

421β. «Διακρατική συνεργασία: αφορά συνεργασία μεταξύ περιοχών της Χώρας με περιοχές άλλων κρατών μελών ή τρίτων χωρών για την εφαρμογή κοινής δράσης»

Συνεργασίες μπορούν να αναπτυχθούν μεταξύ:

- Ομάδων Τοπικής Δράσης του Άξονα 4 του ΠΑΑ
- Μίας τουλάχιστον ΟΤΔ του Άξονα 4 του ΠΑΑ και Φορέων άλλων αγροτικών περιοχών, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης, εκπονούν στρατηγική τοπικής ανάπτυξης για συγκεκριμένη περιοχή και είναι οργανωμένοι στη βάση εταιρικής σχέσης.

Ωστόσο επιμέρους ενέργειες του σχεδίου δύναται να υλοποιούνται και από φορείς που εξυπηρετούν συμφέροντα του Δημοσίου ή συλλογικά συμφέροντα του ιδιωτικού τομέα και οι οποίοι : α) δραστηριοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης των τοπικών προγραμμάτων προσέγγισης LEADER και β) από το καταστατικό τους προκύπτει η δυνατότητα υλοποίησης των προτεινόμενων ενεργειών.

Για τα σχέδια συνεργασιών ορίζεται μεταξύ των εταίρων μια συντονίστρια ΟΤΔ. Για τα σχέδια διακρατικής συνεργασίας ορίζεται επιπλέον σε επίπεδο χώρας μία εθνική συντονίστρια ΟΤΔ. Συντονιστικό ρόλο μπορεί να αναλάβει αποκλειστικά και μόνο ΟΤΔ που υλοποιεί τοπικό πρόγραμμα στο πλαίσιο του Άξονα 4 του ΠΑΑ.

Επιλέξιμες θεωρούνται οι ενέργειες και οι αντίστοιχες δαπάνες που αφορούν την προετοιμασία του σχεδίου και την υλοποίηση κοινής δράσης, οι οποίες πραγματοποιούνται στο πλαίσιο Ομάδων Τοπικής Δράσης του Άξονα 4.

Τα σχέδια συνεργασιών υποβάλλονται στην Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ προς έγκριση μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2013.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ, ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΡΓΩΝ ΔΙΑΤΟΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Διαδικασία επιλογής σχεδίων και χρονοδιάγραμμα:

Οι Ο.Τ.Δ. υποβάλλουν σχέδια συνεργασιών στην αρμόδια Υπηρεσία προς έγκριση σταδιακά κατά τη διάρκεια υλοποίησης του τοπικού προγράμματος και μέχρι την 31.12.2013.

Κριτήρια επιλογής σχεδίων συνεργασίας:

Ο καθορισμός σαφών στόχων συνεργασίας

Η συσχέτιση του σχεδίου συνεργασίας με τους στόχους του τοπικού προγράμματος

Η τεκμηρίωση της συνεργασίας σε σχέση με τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες της περιοχής

Η ποιότητα των συνεργασιών

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα από τη συνεργασία για την περιοχή

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 421	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	7.612.542	2.377.195	9.989.737	0	9.989.737
%	76,20%	23,80%	100,00%	0%	100%

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	**Δείκτης**	**Στόχος**
Επιδόσεων	Αριθμός έργων συνεργασίας	30
	Αριθμός συνεργαζόμενων ομάδων τοπικής δράσης	35

Ο ανωτέρω δείκτες θα παρακολουθούνται τόσο συνολικά σε επίπεδο χώρας όσο και σε επίπεδο νομών που χαρακτηρίζονται από την καλλιέργεια βάμβακος.

5.3.4.3. Λειτουργία της ομάδας τοπικής δράσης, απόκτηση δεξιοτήτων και εμψύχωση στην περιοχή

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Λειτουργία της ομάδας τοπικής δράσης, απόκτηση δεξιοτήτων και εμψύχωση στην περιοχή

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 61,62 και 63 (γ) του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Άρθρα 37, 38 και σημείο 5.3.4.3 Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

43

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Στόχος του Μέτρου είναι η στήριξη της λειτουργίας των Ομάδων Τοπικής Δράσης που αναλαμβάνουν την υλοποίηση του τοπικού προγράμματος προσέγγισης LEADER στην περιοχή παρέμβασής τους, συμβάλλοντας έτσι στην τοπική ανάπτυξη μέσω της «εκ των κάτω» διαδικασίας.

Ειδικότερα, επιδιώκεται η στήριξη των φορέων σχεδιασμού και υλοποίησης της τοπικής στρατηγικής, οι οποίοι αφενός είναι υποχρεωμένοι να διαθέτουν αποτελεσματικό επίπεδο λήψης αποφάσεων, και αφετέρου ισχυρό υπηρεσιακό πυρήνα, ώστε να μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά και μακροπρόθεσμα στην αναπτυξιακή διαδικασία της περιοχής τους.

Παράλληλα, για την εξυπηρέτηση της εκ των κάτω προσέγγισης, θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα σε ενέργειες πληροφόρησης, αλλά και σε ενέργειες διαβούλευσης με τους φορείς της περιοχής και κυρίως με τους εταίρους του επιπέδου λήψης απόφασης τόσο σε επίπεδο σχεδιασμού, όσο και σε επίπεδο εφαρμογής.

Επιπλέον, για την καλύτερη υλοποίηση του τοπικού προγράμματος, απαιτούνται υποστηρικτικές ενέργειες, όπως η παροχή τεχνικής υποστήριξης και η αναβάθμιση δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού που εμπλέκεται στην εφαρμογή και διαχείριση.

Για την επίτευξη των στόχων του Μέτρου, θα ενισχυθούν τα ακόλουθα:

1. Δαπάνες λειτουργίας της Ο.Τ.Δ.:

Περιλαμβάνονται ενέργειες και αντίστοιχες δαπάνες με στόχο τη στήριξη των Φορέων σχεδιασμού και υλοποίησης της τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής (των Ομάδων Τοπικής Δράσης). Ενδεικτικά, περιλαμβάνονται δαπάνες για τη στελέχωση, τις μετακινήσεις, τα λειτουργικά έξοδα, τον εξοπλισμό και τη μηχανοργάνωση της Ομάδας.

2. Απόκτηση δεξιοτήτων και εμψύχωση:

Περιλαμβάνονται:

η εκπόνηση μελετών για τις περιοχές εφαρμογής (όπως ενδεικτικά: μελέτες εξειδίκευσης τομεακών στρατηγικών του τοπικού προγράμματος, μελέτες για την υλοποίηση πιλοτικών εφαρμογών στην παραγωγή προϊόντων ή παροχή υπηρεσιών κ.λπ)

ενέργειες πληροφόρησης για την περιοχή παρέμβασης και την τοπική αναπτυξιακή στρατηγική. Οι ενέργειες αυτές αφορούν ενδεικτικά: τη διεξοδική πληροφόρηση των τοπικών φορέων και του πληθυσμού για τους στόχους, τη στρατηγική, τις δυνατότητες που παρέχει το πρόγραμμα, τις προοπτικές ανάπτυξης της περιοχής, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, τα επιμέρους θεματικά πεδία αυτού, τις διαδικασίες εφαρμογής κ.λπ.

διοργάνωση εκδηλώσεων προβολής

ενέργειες επιμόρφωσης ατόμων με ηγετικό ρόλο (μπορεί να αφορά τα μέλη του Επιπέδου Λήψης Αποφάσεων και τους Συντονιστές του τοπικού προγράμματος για θέματα αναπτυξιακού χαρακτήρα, εφαρμογής προγράμματος, διοίκησης κ.λπ)

ΌΡΙΟ ΠΟΥ ΘΑ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΙ ΣΤΟ ΜΕΡΙΔΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥΣ

Οι δαπάνες του μέτρου μπορούν να ανέλθουν μέχρι το **20%** της Δημόσιας Δαπάνης των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης (Μέτρο 41 του Άξονα 4). Σε περίπτωση που οι εν λόγω φορείς εφαρμόζουν και άλλα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, αυτό θα λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να γίνεται επιμερισμός των λειτουργικών τους δαπανών ανά πρόγραμμα.

ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το ύψος ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως το 100% του συνολικού ποσού.

Οι Ομάδες Τοπικής Δράσης μπορούν να υποβάλλουν αίτημα στην αρμόδια Υπηρεσία για λήψη προκαταβολής σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 38 του Καν. (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής όπως τροποιήθηκε και ισχύει.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 59 ΣΤΟΙΧΕΙΑ Α) ΕΩΣ Δ) ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) ΑΡΙΘ.1698/2005, ΟΠΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΙΣΧΥΕΙ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΜΨΥΧΩΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΆΞΟΝΑ LEADER.

Οι δαπάνες για απόκτηση δεξιοτήτων και εμψύχωση θα πρέπει να ανέρχονται τουλάχιστον στο **1%** της Δημόσιας Δαπάνης των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης του Άξονα 4.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΤΡΟ 431	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
	[1]	*[2]*	*[3] = [1]+[2]*	*[4]*	*[5] = [3]+[4]*
€	41.868.983	13.074.574	54.943.557	0	54.943.557
%	76,20%	23,80%	100,00%	0%	100%

ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Κατηγορία Δείκτη	Δείκτης	Στόχος
Επιδόσεων	Αριθμός στηριζόμενων δράσεων	2.100

5.3.5. ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3.6. Κατάλογος τύπων ενεργειών που αναφέρονται στο Άρθρο 16α (3) (α) του Καν. (ΕΚ) 1698/2005

Μέτρο	Τύποι Ενεργειών	Πιθανά Αποτελέσματα	«Υφιστάμενος» ή «Νέος» τύπος ενέργειας (Υ ή Ν)	Αναφορά στην περιγραφή του τύπου ενέργειας μέσα στο ΠΑΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ-ΣΤΟΧΟΣ	
121	Τεχνολογίες εξοικονόμησης ύδατος (π.χ. αποτελεσματικά συστήματα άρδευσης)	Βελτίωση της ικανότητας αποδοτικότητας χρήσης του ύδατος και βελτίωση της ικανότητας αποθήκευσης ύδατος	Υ	Κεφ. 5.2.1.2.1.	Αριθμός εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν επενδυτική στήριξη 4.100	Συνολικό ποσό επενδύσεων 70.000.000 €
	Χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	Υποκατάσταση των ορυκτών καυσίμων	Υ	Κεφ. 5.2.1.2.1.	730	108.925.000 €
123^{A}	Βελτιώσεις μεταποίησης και εμπορίας στο γαλακτοκομικό τομέα	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του γαλακτοκομικού τομέα	Υ	Κεφ. 5.3.1.2.3. 123^{A} Γεωργικά προϊόντα	Αριθμός στηριζόμενων επιχειρήσεων 50	Συνολικό ποσό επενδύσεων 35.857.142 €
226 (Δράση 1)	Προληπτικές δράσεις κατά των δασικών πυρκαγιών και των φυσικών καταστροφών που σχετίζονται με το κλίμα	Δέσμευση άνθρακα στα δάση και αποφυγή των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO_2), μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της αλλαγής του κλίματος στα δάση	Υ	Κεφ. 5.3.2.2.6. 226^{A} Δράση 1	Αριθμός δράσεων πρόληψης/αποκατάστασης 32 Στηριζόμενη περιοχή πληγέντων δασών (εκτάρια) 10.600	Συνολικό ποσό επενδύσεων 9.600.000€
226 (Δράση 3)	Έργα Αναδάσωσης-Ορεινά αντιπλημμυρικά και αντιδιαβρωτικά έργα αποκατάστασης καμένων εκτάσεων	Δέσμευση άνθρακα στα δάση και αποφυγή των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO_2), μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της αλλαγής του κλίματος στα δάση	Υ	Κεφ. 5.3.2.2.6. 226^{A} Δράση 1	Αριθμός δράσεων πρόληψης/αποκατάστασης 18 Στηριζόμενη περιοχή πληγέντων δασών (εκτάρια) 5.540	Συνολικό ποσό επενδύσεων 14.400.000€
321	Δημιουργία ευρυζωνικής υποδομής, η οποία περιλαμβάνει ευκολίες οπισθόζευξης και εγκαταστάσεις εδάφους και διευκόλυνση πρόσβασης σε αυτή	Μη διαθέσιμο	Ν	Κεφ. 5.3.3.2.1.	Αριθμός στηριζόμενων δράσεων 730	Συνολικό ποσό επενδύσεων 40.900.000 €
	Αναβάθμιση της υφιστάμενης ευρυζωνικής υποδομής	Μη διαθέσιμο	Ν	Κεφ. 5.3.3.2.1.	70	3.925.000 €
	Εγκατάσταση παθητικής ευρυζωνικής υποδομής επίσης σε συνέργεια με άλλες υποδομές	Μη διαθέσιμο	Ν	Κεφ. 5.3.3.2.1.	100	5.605.000 €

6. Χρηματοδοτικό σχέδιο, το οποίο περιλαμβάνει δύο πίνακες

6.1. Ετήσια συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ (σε ΕΥΡΩ)

ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.1 : Ετήσια Κατανομή από το Ε.Γ.Τ.Α.Α. (ΣΕ ΕΥΡΩ)

ΕΤΟΣ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	ΣΥΝΟΛΟ
Περιοχές Εκτός Σύγκλισης	47.008.720	47.222.060	50.195.336	50.055.282	72.118.215	68.585.013	68.293.964	**403.478.590**
Περιοχές Σύγκλισης	390.344.167	392.115.674	383.590.107	382.427.153	527.544.553	529.648.715	523.910.477	**3.129.580.846**
Νήσοι Αιγαίου	24.023.319	24.132.344	23.607.647	23.536.074	36.905.418	32.596.670	32.243.516	**197.044.988**
Πρόσθετες πιστώσεις από το Άρθρο 69(5α) του Καν.(ΕΕ) 1698/05 - Περιοχές Εκτός Σύγκλισης			9.888.000	14.761.600	11.600.000	15.280.000	18.920.000	**70.449.600**
Πρόσθετες πιστώσεις από το Άρθρο 69(5α) του Καν.(ΕΕ) 1698/05 - Περιοχές Σύγκλισης			14.832.000	22.142.400	17.400.000	22.920.000	28.380.000	**105.674.400**
ΣΥΝΟΛΟ Ε.Γ.Τ.Α.Α.	**461.376.206**	**463.470.078**	**482.113.090**	**492.922.509**	**665.568.186**	**669.030.398**	**671.747.957**	**3.906.228.424**

6.2. Χρηματοδοτικό σχέδιο ανά Άξονα (σε ΕΥΡΩ, συνολική περίοδος)

ΠΙΝΑΚΕΣ 6.2 : ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ

Πίνακας 6.2.1 : Χρηματοδοτικό σχήμα ανά Άξονα στις περιοχές Εκτός Σύγκλισης

	Δημόσια Δαπάνη	Ποσοστό Κοινοτικής Συμμετοχής	Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)
ΑΞΟΝΑΣ			
Άξονας 1	374.508.330	49,99%	187.216.714
Άξονας 2	295.581.193	53,06%	156.835.381
Άξονας 3	60.001.112	50,00%	30.000.556
Άξονας 4	53.501.707	55,00%	29.425.939
Τεχνική Βοήθεια	0	0,00%	0
ΣΥΝΟΛΟ	**783.592.342**		**403.478.590**

Πίνακας 6.2.2 : Χρηματοδοτικό σχήμα ανά Άξονα στις περιοχές Σύγκλισης

	Δημόσια Δαπάνη	Ποσοστό Κοινοτικής Συμμετοχής	Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)
ΑΞΟΝΑΣ			
Άξονας 1	1.541.509.421	74,94%	1.155.207.160
Άξονας 2	1.796.334.744	78,80%	1.415.511.778
Άξονας 3	406.307.075	75,00%	304.730.306
Άξονας 4	250.542.146	80,00%	200.433.717
Τεχνική Βοήθεια	71.597.180	75,00%	53.697.885
ΣΥΝΟΛΟ	**4.066.290.565**		**3.129.580.846**

Πίνακας 6.2.3 : Χρηματοδοτικό σχήμα ανά Άξονα στις Νήσους Αιγαίου

	Δημόσια Δαπάνη	Ποσοστό Κοινοτικής Συμμετοχής	Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)
ΑΞΟΝΑΣ			
Άξονας 1	86.405.394	84,92%	73.375.461
Άξονας 2	112.433.384	81,00%	91.071.041
Άξονας 3	17.515.461	85,00%	14.888.142
Άξονας 4	20.835.699	85,00%	17.710.344
Τεχνική Βοήθεια	0	0,00%	0
ΣΥΝΟΛΟ	**237.189.938**		**197.044.988**

Πίνακας 6.2.4 : Χρηματοδοτικό σχήμα ανά Άξονα για Πρόσθετες πιστώσεις από το Άρθρο 69(5α) του Καν.(ΕΕ) 1698/05 - Περιοχές Εκτός Σύγκλισης

	Δημόσια Δαπάνη	Ποσοστό Κοινοτικής Συμμετοχής	Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)
ΑΞΟΝΑΣ			
Άξονας 1	60.853.333	75,00%	45.640.000
Άξονας 2	10.666.667	75,00%	8.000.000
Άξονας 3	22.412.800	75,00%	16.809.600
Άξονας 4	0		
Τεχνική Βοήθεια	0	0,00%	0
ΣΥΝΟΛΟ	**93.932.800**		**70.449.600**

Πίνακας 6.2.5 : Χρηματοδοτικό σχήμα ανά Άξονα για Πρόσθετες πιστώσεις από το Άρθρο 69(5α) του Καν.(ΕΕ) 1698/05 - Περιοχές Σύγκλισης

	Δημόσια Δαπάνη	Ποσοστό Κοινοτικής Συμμετοχής	Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)
ΑΞΟΝΑΣ			
Άξονας 1	76.066.667	90,00%	68.460.000
Άξονας 2	13.333.333	90,00%	12.000.000
Άξονας 3	28.016.000	90,00%	25.214.400
Άξονας 4	0		
Τεχνική Βοήθεια	0	0,00%	0
ΣΥΝΟΛΟ	**117.416.000**		**105.674.400**

Πίνακας 6.2 : Χρηματοδοτικό σχήμα του ΠΑΑ ανά Άξονα

	Δημόσια Δαπάνη	Ποσοστό Κοινοτικής Συμμετοχής	Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	Βαρύτητες Κ.Σ.
ΑΞΟΝΑΣ				
Άξονας 1	2.139.343.145	71,51%	1.529.899.335	39,17%
Άξονας 2	2.228.349.321	75,55%	1.683.418.200	43,10%
Άξονας 3	534.252.448	73,31%	391.643.004	10,03%
Άξονας 4	324.879.552	76,20%	247.570.000	6,34%
Τεχνική Βοήθεια	71.597.180	75,00%	53.697.885	1,37%
ΣΥΝΟΛΟ	**5.298.421.646**	**73,72%**	**3.906.228.424**	

Πίνακας 6.3 : Ενδεικτική κατανομή των πιστώσεων σε σχέση με τις ενέργειες που αναφέρονται στο Άρθρο 16α του Καν. (ΕΚ) 1698/05 μεταξύ 1/1/2009 και 31/12/2013 (Άρθρο 16α(3β) σχετικά με τα ποσά που καθορίζονται στο Άρθρο 69(5α) του Καν. (ΕΚ) 1698/05)

Μέτρο / Άξονας	Σύντομη Περιγραφή	Κοινοτική Συμμετοχή
111 Επαγγελματική κατάρτιση και ενημέρωση		
112 Εγκατάσταση νέων γεωργών		
113 Πρόωρη συνταξιοδότηση		
114 Χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών		
115 Σύσταση συμβουλευτικών υπηρεσιών		
121 Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων		99.100.000
122 Βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών		
123 Προστιθέμενη αξία των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων		15.000.000
124 Ανάπτυξη νέων προϊόντων, επεξεργασιών και τεχνολογιών		
125 Γεωργικές και Δασοκομικές Υποδομές		
126 Φυσικές καταστροφές. Αποκατάσταση/πρόληψη		
131 Εκπλήρωση προτύπων		
132 Συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας		
133 Δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης		
Σύνολο Άξονα 1	**Ανταγωνιστικότητα**	**114.100.000**
211 Ενισχύσεις για μειονεκτήματα ορεινών περιοχών		
212 Ενισχύσεις για μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών περιοχών		
213 Ενισχύσεις Natura 2000 και Νερά		
214 Γεωργο-περιβαλλοντικές ενισχύσεις		
215 Ενισχύσεις για την καλή διαβίωση των ζώων		
216 Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις		
221 Πρώτη δάσωση γεωργικής γης		
222 Πρώτη εγκατάσταση γεωργοδασοκομικών συστημάτων σε γεωργική γη		
223 Πρώτη δάσωση μη γεωργικής γης		
224 Ενισχύσεις Natura 2000 (για δάση)		
225 Δασο-περιβαλλοντικές ενισχύσεις		
226 Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγή δράσεων πρόληψης		20.000.000
227 Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις		
Σύνολο Άξονα 2	**Βελτίωση Περιβάλλοντος & Υπαίθρου**	**20.000.000**
311 Διαφοροποίηση		
312 Ανάπτυξη πολύ μικρών επιχειρήσεων		
313 Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων		
321 Βασικές υπηρεσίες (που συνδέεται με τις προτεραιότητες που απαριθμούνται στο άρθρο 16α παράγραφος 1 στοιχείο ζ του Καν. (ΕΚ) αριθμ. 1698/05)		42.024.000
322 Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών		
323 Διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς		
331 Κατάρτιση και ενημέρωση οικονομικών φορέων		
341 Απόκτηση δεξιοτήτων και εμψύχωση		
Σύνολο Άξονα 3	**Διαφοροποίηση & Ποιότητα Ζωής** (που συνδέεται με τις προτεραιότητες που απαριθμούνται στο άρθρο 16α παράγραφος 1 στοιχείο ζ του Καν. (ΕΚ) αριθμ. 1698/05)	**42.024.000**
411 Ανταγωνιστικότητα		
412 Περιβάλλον		
413 Ποιότητα ζωής / Διαφοροποίηση		
421 Συνεργασίες		
431 Λειτουργικά / Απόκτηση δεξιοτήτων και εμψύχωση		
Σύνολο Άξονα 4	**Leader**	**0**
Μέτρο 511	**Τεχνική Βοήθεια**	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ		**176.124.000**
Σύνολο για τους Άξονες 1, 2, 3 και 4 που συνδέονται με τις προτεραιότητες που απαριθμούνται στο άρθρο 16α παράγραφος 1 στοιχεία α) έως στ) του Καν. (ΕΚ) αριθμ. 1698/05		***134.100.000***
Σύνολο για τους Άξονες 3 και 4 που συνδέεται με τις προτεραιότητες που απαριθμούνται στο άρθρο 16α παράγραφος1 στοιχείο ζ) του Καν. (ΕΚ) αριθμ. 1698/05		***42.024.000***

7. Ενδεικτική κατανομή ανά μέτρο αγροτικής ανάπτυξης (σε ΕΥΡΩ, συνολική περίοδος)

ΠΙΝΑΚΑΣ 7 : ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑ ΜΕΤΡΟ

Μέτρο / Άξονας	Σύντομη Περιγραφή	Κοινοτική Συμμετοχή	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
111 Επαγγελματική κατάρτιση και ενημέρωση			0	0	0
112 Εγκατάσταση νέων γεωργών		132.163.311	184.811.292	0	184.811.292
113 Πρόωρη συνταξιοδότηση		21.427.157	29.962.783	0	29.962.783
114 Χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών		7.140.770	9.985.335	3.000.000	12.985.335
115 Σύσταση συμβουλευτικών υπηρεσιών			0	0	0
121 Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων		548.500.955	766.999.326	510.000.000	1.276.999.326
122 Βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών			0		0
123 Προστιθέμενη αξία των γεωργικών και δασοκομικών π		242.898.637	339.658.644	334.000.000	673.658.644
124 Ανάπτυξη νέων προϊόντων, επεξεργασιών και τεχνολο		0	0	0	0
125 Γεωργικές και Δασοκομικές Υποδομές		364.892.581	510.249.546	20.000.000	530.249.546
126 Φυσικές καταστροφές. Αποκατάσταση/πρόληψη		7.142.154	9.987.270	0	9.987.270
131 Εκπλήρωση προτύπων		5.711.945	7.987.330	0	7.987.330
132 Συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας		21.426.308	29.961.596	0	29.961.596
133 Δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης		21.426.308	29.961.596	13.000.000	42.961.596
144 Εκμεταλλεύσεις υπό αναδιάρθρωση λόγω κοινής οργ		157.169.209	219.778.427		219.778.427
Σύνολο Άξονα 1	**Ανταγωνιστικότητα**	**1.529.899.335**	**2.139.343.145**	**880.000.000**	**3.019.343.145**
211 Ενισχύσεις για μειονεκτήματα ορεινών περιοχών		313.977.046	415.613.029	0	415.613.029
212 Ενισχύσεις για μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών περι		115.072.913	152.322.606	0	152.322.606
213 Ενισχύσεις Natura 2000 και Νερά		6.090.123	8.061.527	0	8.061.527
214 Γεωργο-περιβαλλοντικές ενισχύσεις		1.005.652.779	1.331.187.751	3.000.000	1.334.187.751
215 Ενισχύσεις για την καλή διαβίωση των ζώων			0	0	0
216 Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις		6.397.598	8.468.533	2.200.000	10.668.533
221 Πρώτη δάσωση γεωργικής γης		89.921.865	119.030.035	14.000.000	133.030.035
222 Πρώτη εγκατάσταση γεωργοδασοκομικών συστημάτω		0	0	0	0
223 Πρώτη δάσωση μη γεωργικής γης			0		0
224 Ενισχύσεις Natura 2000 (για δάση)		7.613.654	10.078.233	0	10.078.233
225 Δασο-περιβαλλοντικές ενισχύσεις			0	0	0
226 Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και εισαγ		132.601.117	175.524.780	0	175.524.780
227 Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις		6.091.105	8.062.827	0	8.062.827
Σύνολο Άξονα 2	**Βελτίωση Περιβάλλοντος & Υπαίθρου**	**1.683.418.200**	**2.228.349.321**	**19.200.000**	**2.247.549.321**
311 Διαφοροποίηση		36.564.774	49.879.150	53.000.000	102.879.150
312 Ανάπτυξη πολύ μικρών επιχειρήσεων		25.248.134	34.441.768	35.000.000	69.441.768
313 Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων		175.384.743	239.247.803	229.000.000	468.247.803
321 Βασικές υπηρεσίες		95.572.394	130.373.286	0	130.373.286
322 Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών		45.772.202	62.439.290	15.000.000	77.439.290
323 Διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς		13.100.757	17.871.152	5.000.000	22.871.152
331 Κατάρτιση και ενημέρωση οικονομικών φορέων		0	0		0
341 Απόκτηση δεξιοτήτων και εμψύχωση		0	0	0	0
Σύνολο Άξονα 3	**Διαφοροποίηση & Ποιότητα Ζωής**	**391.643.004**	**534.252.448**	**337.000.000**	**871.252.448**
411 Ανταγωνιστικότητα		22.837.628	29.969.214	30.000.000	59.969.214
412 Περιβάλλον		0	0		0
413 Ποιότητα ζωής / Διαφοροποίηση		175.250.847	229.977.044	173.000.000	402.977.044
421 Συνεργασίες		7.612.542	9.989.737		9.989.737
431 Λειτουργικά / Απόκτηση δεξιοτήτων και εμψύχωση		41.868.983	54.943.557	0	54.943.557
Σύνολο Άξονα 4	**Leader**	**247.570.000**	**324.879.552**	**203.000.000**	**527.879.552**
Μέτρο 511	**Τεχνική Βοήθεια**	**53.697.885**	**71.597.180**	**0**	71.597.180
	1) Λειτουργικά για το ΕΑΔ *	1.875.000	2.500.000	0	2.500.000
	2) Πρόγραμμα Δράσης του ΕΑΔ	5.625.000	7.500.000	0	7.500.000
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		**3.906.228.424**	**5.298.421.646**	**1.439.200.000**	**6.737.621.646**

Για τον έλεγχο της συμμόρφωσης προς το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, στη συνολική κατανομή του άξονα 4 εφαρμόζεται η κλείδα κατανομής μεταξύ αξόνων που προκύπτει από τις στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης

8. Συμπληρωματική εθνική χρηματοδότηση ανά άξονα

Συμπληρωματική εθνική χρηματοδότηση (άρθρο 16 στοιχείο στ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005)

Μέτρο / Άξονας		Σύντομη Περιγραφή	ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
111	Επαγγελματική κατάρτιση και ενημέρωση		
112	Εγκατάσταση νέων γεωργών		
113	Πρόωρη συνταξιοδότηση		
114	Χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών		
115	Σύσταση συμβουλευτικών υπηρεσιών		
121	Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων		
122	Βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών		
123	Προστιθέμενη αξία των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων		
124	Ανάπτυξη νέων προϊόντων, επεξεργασιών και τεχνολογιών		
125	Γεωργικές και Δασοκομικές Υποδομές		468.000.000
126	Φυσικές καταστροφές. Αποκατάσταση/πρόληψη		
131	Εκπλήρωση προτύπων		
132	Συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας		
133	Δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης		
Σύνολο Άξονα 1		**Ανταγωνιστικότητα**	**468.000.000**
211	Ενισχύσεις για μειονεκτήματα ορεινών περιοχών		352.000.000
212	Ενισχύσεις για μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών περιοχών		190.000.000
213	Ενισχύσεις Natura 2000 και Νερά		
214	Γεωργο-περιβαλλοντικές ενισχύσεις		
215	Ενισχύσεις για την καλή διαβίωση των ζώων		
216	Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις		
221	Πρώτη δάσωση γεωργικής γης		
222	Πρώτη εγκατάσταση γεωργοδασοκομικών συστημάτων σε γεωργική γη		
223	Πρώτη δάσωση μη γεωργικής γης		
224	Ενισχύσεις Natura 2000 (για δάση)		
225	Δασο-περιβαλλοντικές ενισχύσεις		
226	Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγή δράσεων πρόληψης		
227	Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις		
Σύνολο Άξονα 2		**Βελτίωση Περιβάλλοντος & Υπαίθρου**	**542.000.000**
311	Διαφοροποίηση		
312	Ανάπτυξη πολύ μικρών επιχειρήσεων		
313	Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων		
321	Βασικές υπηρεσίες		
322	Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών		
323	Διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς		
331	Κατάρτιση και ενημέρωση οικονομικών φορέων		
341	Απόκτηση δεξιοτήτων και εμψύχωση		
Σύνολο Άξονα 3		**Διαφοροποίηση & Ποιότητα Ζωής**	**0**
411	Ανταγωνιστικότητα		
412	Περιβάλλον		
413	Ποιότητα ζωής / Διαφοροποίηση		
421	Συνεργασίες		
431	Λειτουργικά / Απόκτηση δεξιοτήτων και εμψύχωση		
Σύνολο Άξονα 4		**Leader**	**0**
Μέτρο	**511**	**Τεχνική Βοήθεια**	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ			**1.010.000.000**

Για όλες τις ανωτέρω κατανομές εφαρμόζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις που ισχύουν στα αντίστοιχα Μέτρα και τις δράσεις του ΠΑΑ.

9. Τα στοιχεία που απαιτούνται για την εκτίμηση της τήρησης των κανόνων ανταγωνισμού και ο κατάλογος των καθεστώτων ενίσχυσης

Α. Για μέτρα και πράξεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 (πρώην 36) της Συνθήκης

Προβλέπεται συμπληρωματική εθνική χρηματοδότηση για τα Μέτρα 211 και 212 που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Άρθρου 42 (πρώην 36) της Συνθήκης και υποβάλλονται σχετικά δελτία πληροφοριών (**Παράρτημα 10**) σύμφωνα με το παράρτημα του Καν. (ΕΚ) 794/2004 της Επιτροπής όπως τροποποιήθηκε από τον Καν. (ΕΚ) 1935/2006 της Επιτροπής.

Μέτρο 211: Ενισχύσεις στους γεωργούς ορεινών περιοχών για φυσικά μειονεκτήματα

Προϋπολογισμός: 352.000.000 €

Διάρκεια του καθεστώτος ενίσχυσης: 1-1-2010 έως 31-12-2013

Μέτρο 212: Ενισχύσεις στους γεωργούς περιοχών με μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών περιοχών

Προϋπολογισμός: 190.000.000 €

Διάρκεια του καθεστώτος ενίσχυσης: 1-1-2010 έως 31-12-2013

Όσον αφορά το **Μέτρο 125 Δράση Α1: Εγγειοβελτιωτικά έργα και δράσεις** η συμπληρωματική εθνική χρηματοδότηση με προϋπολογισμό ύψους 400.000.000 € αφορά δημόσια έργα, δεν αποτελεί καθεστώς ενισχύσεων και δεν εμπίπτει σε κανένα καθεστώς ενίσχυσης που επιτρέπεται βάσει των άρθρων 107,108,109 (πρώην 87,88,89) της Συνθήκης.

Β. Μέτρα που προβλέπονται στα Άρθρα 25, 27, 43 έως 49 και 52 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ.1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Ως προς το Άρθρο 25, δεν προβλέπεται ιδιωτική συμμετοχή. Το Μέτρο 115 που προβλέπεται στο Άρθρο 25 του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, δεν εφαρμόζεται.

Ως προς το Άρθρο 27, δεν προβλέπεται συμπληρωματική εθνική χρηματοδότηση.

Ως προς το Άρθρο 28, οι προβλεπόμενες πράξεις εμπίπτουν εντός του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 36 της Συνθήκης και αφορούν γεωργικά προϊόντα του

Παραρτήματος Ι της Συνθήκης. Ως προς τα δασοκομικά προϊόντα για επενδυτικά σχέδια προϋπολογισμού μέχρι και 200.000 € θα εφαρμοστεί ο Καν. 1998/2006 για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Ως προς τα δασοκομικά προϊόντα, για επενδυτικά σχέδια προϋπολογισμού μεγαλύτερου των €200.000 θα εφαρμοσθούν τα ποσοστά ενίσχυσης του Χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο 1.1.2007-31.12.2013 – ΕΛΛΑΔΑ Ν 408/2006 (ΕΕ ΕΚ C286/23.11.2006). Ο σχετικός αριθμός καταχώρησης σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 800/2008 είναι **Χ 298/2010 (Strengthen micro-enterprises under the measure 123b Axis 1 RDP 2007-2013).**

Ως προς τα άρθρα **43** και **48** θα εφαρμοστεί ο Καν. 1998/2006 για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Για τις δράσεις του Μέτρου 226 έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή σχήμα κρατικής ενίσχυσης το οποίο εγκρίθηκε με την αριθμ. 7720/09-11-2011 απόφαση της Επιτροπής με κωδικό SA 32904 (2011/N) «Αποκατάσταση δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγή δράσεων πρόληψης».Μέχρι την έγκριση του σχήματος κρατικής ενίσχυσης, η Ελλάδα θα υλοποιήσει το παρόν Μέτρο υπό τον κανόνα των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis), σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 1998/2006.

Ως προς το άρθρο **49** δεν προβλέπεται ιδιωτική συμμετοχή, δεν προκαλείται αύξηση εισοδήματος και οι αντίστοιχες δράσεις του Μ 227 «Μη παραγωγικές επενδύσεις» υλοποιούνται από δημόσιες υπηρεσίες, σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις (δημόσια έργα), οπότε και δεν εμπίπτουν στους κανόνες ανταγωνισμού που προβλέπονται για τις κρατικές ενισχύσεις.

Ως προς το Άρθρο 52, και ειδικότερα τα Μέτρα 311, 312 και 313, θα εφαρμοσθούν τα ποσοστά ενίσχυσης του Χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο 1.1.2007-31.12.2013 – ΕΛΛΑΔΑ Ν 408/2006 (ΕΕ ΕΚ C286/23.11.2006). Ο σχετικός αριθμός καταχώρησης σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 800/2008 είναι **Χ 299/2010 (ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ 3 ΚΑΙ 4 ΤΟΥ ΠΑΑ 2007-2013).** Τα λοιπά Μέτρα 321 (εκτός από τα δράση για την ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών), 322, 323 του Άρθρου 52 του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, δεν υπόκεινται σε καθεστώς Κρατικών Ενισχύσεων).

Μέτρο 321: Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό

Για τις δράσεις ανάπτυξης υποδομών ευρυζωνικής πρόσβασης έχει εγκριθεί από την Επιτροπή σχήμα κρατικής ενίσχυσης με αριθμό SA 32866-C(2011)8122/10-11-2011 για «Υποδομές ευρυζωνικού διαδικτύου μέσω του ΕΓΤΑΑ».

Γ. Πίνακας Κρατικών Ενισχύσεων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 36 της Συνθήκης.

Κωδικός Μέτρου	**Τίτλος Μέτρου**	**Τίτλος του καθεστώτος ενίσχυσης**	**Ένδειξη νομιμότητας του καθεστώτος**	**Διάρκεια του καθεστώτος ενίσχυσης**
123	Προστιθέμενη αξία στα δασοκομικά προϊόντα (για επενδυτικά σχέδια προϋπολογισμού μεγαλύτερου των 200.000 €)	Καθεστώς ενισχύσεων για πολύ μικρές επιχειρήσεις, σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, για τη μεταποίηση ή/και εμπορία καθώς και τις υπηρεσίες στο πλαίσιο εφαρμογής του Μέτρου 123 του Άξονα 1 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013	Χ 298/2010 (Strengthen micro-enterprises under the measure 123b Axis 1 RDP 2007-2013)	15.07.2010–31.12.2013
123	Προστιθέμενη αξία στα δασοκομικά προϊόντα (για επενδυτικά σχέδια προϋπολογισμού μέχρι και 200.000 €)	Κανονισμός (ΕΚ) 1998/2006 της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας	ΕΕ ΕΚ L379/28.12.2006	1.1.2008-31.12.2013
221	Πρώτη δάσωση γεωργικής γης	Κανονισμός (ΕΚ) 1998/2006 της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας	Κάθε ενίσχυση που χορηγείται δυνάμει του παρόντος μέτρου συνάδει με τον καν. (ΕΚ) 1998/2006 για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας	1.10.2010-31.12.2013
226	Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγή δράσεων πρόληψης	Κανονισμός (ΕΚ) 1998/2006 της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας	Για το Μέτρο 226 έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή σχήμα κρατικής ενίσχυσης με αριθμό το οποίο εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 7720/09-11-2011 (SA 32904 (2011/N) …..	1.10.2010-31.12.2013
227	Μη παραγωγικές επενδύσεις		Οι δράσεις του μέτρου υλοποιούνται από δημόσιες υπηρεσίες, σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις (δημόσια έργα), οπότε και δεν εμπίπτουν στους κανόνες ανταγωνισμού που προβλέπονται για τις κρατικές ενισχύσεις.	
311	Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες	Καθεστώς ενισχύσεων για πολύ μικρές επιχειρήσεις, σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα, σε μέλη αγροτικού νοικοκυριού και σε κατοίκους ή μη της υπαίθρου, στο πλαίσιο	Χ 299/2010 (ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ 3 ΚΑΙ 4 ΤΟΥ ΠΑΑ 2007-2013)	15.07.2010–31.12.2013

Κωδικός Μέτρου	Τίτλος Μέτρου	Τίτλος του καθεστώτος ενίσχυσης	Ένδειξη νομιμότητας του καθεστώτος	Διάρκεια του καθεστώτος ενίσχυσης
		εφαρμογής Μέτρων του Άξονα 3 και του Άξονα 4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013		
312	Ανάπτυξη πολύ μικρών επιχειρήσεων	Καθεστώς ενισχύσεων για πολύ μικρές επιχειρήσεις, σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα, σε μέλη αγροτικού νοικοκυριού και σε κατοίκους ή μη της υπαίθρου, στο πλαίσιο εφαρμογής Μέτρων του Άξονα 3 και του Άξονα 4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013	Χ 299/2010 (ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ 3 ΚΑΙ 4 ΤΟΥ ΠΑΑ 2007-2013)	15.07.2010 – 31.12.2013
313	Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων	Καθεστώς ενισχύσεων για πολύ μικρές επιχειρήσεις, σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα, σε μέλη αγροτικού νοικοκυριού και σε κατοίκους ή μη της υπαίθρου, στο πλαίσιο εφαρμογής Μέτρων του Άξονα 3 και του Άξονα 4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013	Χ 299/2010 (ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ 3 ΚΑΙ 4 ΤΟΥ ΠΑΑ 2007-2013)	15.07.2010– 31.12.2013
321	Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	«Υποδομές ευρυζωνικού διαδικτύου στις αγροτικές περιοχές της Ελλάδας»	SA 32866-C(2011) 8122/10-11-2011	1-1-2012 έως 31-12-2015

Η Διαχειριστική Αρχή δεσμεύεται ότι, για την εφαρμογή των καθεστώτων ενισχύσεων που προβλέπονται στα μέτρα του ΠΑΑ, θα τηρηθούν οι κανόνες των κρατικών ενισχύσεων

Στις περιπτώσεις όπου η εφαρμογή των σχεδίων που περιγράφονται πιο πάνω για τα οποία σύμφωνα με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων ή σύμφωνα με τους όρους και τις δεσμεύσεις στην αντίστοιχη απόφαση έγκρισης κρατικών ενισχύσεων, χρειάζονται ξεχωριστές κοινοποιήσεις, αυτές θα κοινοποιηθούν με βάση το άρθρο 88 (3) της Συνθήκης.

10. Πληροφορίες για τη συμπληρωματικότητα με τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από τα άλλα μέσα της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, μέσω της πολιτικής Συνοχής, καθώς και από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας

10.1. Εκτίμηση και μέσα συμπληρωματικότητας

Συνάφεια του ΠΑΑ 2007-2013 με το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013

Η εξέταση της συνεκτικότητας της στρατηγικής του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 με τις εθνικές πολιτικές γίνεται μέσω της εξέτασης / αντιστοίχησης των Γενικών Στόχων και των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης με τους Γενικούς Στόχους του ΕΣΠΑ.

Κεντρικό στοιχείο της αναπτυξιακής στρατηγικής που υιοθετείται από το ΕΣΠΑ, αποτελεί η περιφερειακή διάσταση και η εξειδίκευση των αναπτυξιακών παρεμβάσεων τόσο τομεακά όσο και χωρικά. Η στρατηγική του ΕΣΠΑ για την ανάπτυξη της χώρας συμπυκνώνεται τόσο στις πέντε θεματικές προτεραιότητες και στους δεκαεπτά γενικούς στόχους που αυτές περιλαμβάνουν όσο και στις χωρικές του προτεραιότητες.

Η ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών και των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία, η ανάπτυξη των αστικών κέντρων και η προώθηση των διασυνοριακών και διακρατικών συνεργασιών συνθέτουν τις χωρικές προτεραιότητες του ΕΣΠΑ.

Οι θεματικές προτεραιότητες και οι γενικοί στόχοι του ΕΣΠΑ είναι :

Επένδυση στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας

ΓΣ 1 «Η αύξηση της εξωστρέφειας και των εισροών Ξένων Άμεσων Επενδύσεων»,

ΓΣ 2 «Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και η αύξηση της παραγωγικότητας»,

ΓΣ 3 «Η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος της χώρας»

Κοινωνία της γνώσης και καινοτομία

ΓΣ 4 «Βελτίωση της ποιότητας και της έντασης των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο για την αναβάθμιση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος»

ΓΣ 5 «Η ενίσχυση της Έρευνας, Τεχνολογίας και η προώθηση της Καινοτομίας σε όλους τους κλάδους ως βασικό παράγοντα αναδιάρθρωσης της ελληνικής οικονομίας και μετάβασης στην οικονομία της γνώσης»

ΓΣ 6 «Η ψηφιακή σύγκλιση της χώρας με την ενσωμάτωση και τη συστηματική χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στους τομείς κοινωνικής και οικονομικής δραστηριοποίησης»

Απασχόληση και Κοινωνική συνοχή

ΓΣ 7 «Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των εργαζόμενων και των επιχειρήσεων»

ΓΣ 8 «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση»

ΓΣ 9 «Προώθηση της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης»

Γ.Σ 10 «Θεμελίωση ενός αποδοτικού και οικονομικά βιώσιμου συστήματος Υγείας, που θα προσφέρει ποιοτικές και εξατομικευμένες υπηρεσίες στους πολίτες και θα εστιάζει στη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών πρόληψης και φροντίδας»

Γ.Σ 11«Η ανάδειξη του οικονομικού, κοινωνικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα των θεμάτων ισότητας των φύλων, με την άμεση σύνδεσή τους με τις κυρίαρχες εθνικές πολιτικές προτεραιότητες (ανάπτυξη – απασχόληση – κοινωνική συνοχή»

Θεσμικό Περιβάλλον

ΓΣ 12 «Η βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων πολιτικών και η αποτελεσματική εφαρμογή τους για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών και τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής δράσης»

Ελκυστικότητα της Ελλάδος και των Περιφερειών ως τόπο επενδύσεων, εργασίας και διαβίωσης

Γ Σ 13 «Η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός των φυσικών υποδομών και των συναφών υπηρεσιών του συστήματος μεταφορών της χώρας»

Γ.Σ 14 «Ο ασφαλής ενεργειακός εφοδιασμός της χώρας με γνώμονα την αειφορία».

Γ.Σ 15 «Η αειφόρος διαχείριση του περιβάλλοντος»,

ΓΣ 16 «Η άσκηση αποτελεσματικής περιβαλλοντικής πολιτικής»

ΓΣ 17 «Ανάδειξη του Πολιτισμού ως ζωτικού παράγοντα της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας»,

Η αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας ολοκληρώνεται και εμπλουτίζεται με τη χωρική της διάσταση. Επισημαίνονται τρεις στόχοι συνδεδεμένοι με το χώρο και αναδεικνύονται τρεις χωρικές προτεραιότητες που είναι :

Βιώσιμη αστική ανάπτυξη

Ανάπτυξη της υπαίθρου

Διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία

Οι Γενικοί Στόχοι του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013 βρίσκονται σε άμεση ή έμμεση συνέργια και συσχέτιση με τους Γενικούς Στόχους του ΕΣΠΑ. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η συσχέτιση των Γενικών Στόχων του Προγράμματος (οριζόντιες στήλες) με τους Γενικούς Στόχους του ΕΣΠΑ (κάθετες στήλες).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΜΗΤΡΑ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΕΣΠΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΕΝΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ ΠΑΑ 2007-2013

		ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΑΑ 2007-2013			
	ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 2007-2013	Γενικός στρατηγικός στόχος 1 : Διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, της δασοκομίας και του αγροδιατροφικού τομέα	Γενικός στρατηγικός στόχος 2 : Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων	Γενικός στρατηγικός στόχος 3 : Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας	Γενικός στρατηγικός στόχος 4 :Δημιουργία τοπικών ικανοτήτων για την απασχόληση και τη διαφοροποίηση στις αγροτικές περιοχές μέσω της προσέγγισης Leader
1	Η αύξηση της εξωστρέφειας και των εισροών Ξένων Άμεσων Επενδύσεων	(•)		(•)	(•)
2	Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και η αύξηση της παραγωγικότητας	•		•	•
3	Η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος της χώρας			•	•
4	Η βελτίωση της ποιότητας και της έντασης των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο για την αναβάθμιση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος	•			
5	Η ενίσχυση της Έρευνας, Τεχνολογίας και η προώθηση της καινοτομίας σε όλους τους κλάδους ως βασικό παράγοντα αναδιάρθρωσης της οικονομίας και μετάβασης στην οικονομία της γνώσης.	(•)			
6	Η ψηφιακή σύγκλιση της χώρας με την ενσωμάτωση και τη συστηματική χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στους τομείς κοινωνικής και οικονομικής δραστηριοποίησης.	•			
7	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των εργαζόμενων και των επιχειρήσεων	(•)			
8	Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση	(•)		(•)	(•)
9	Προώθηση της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης. Στόχος είναι η διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης όλων στην αγορά εργασίας και η πρόληψη των φαινομένων περιθωριοποίησης και αποκλεισμού.				
10	Θεμελίωση ενός αποδοτικού και οικονομικά βιώσιμου συστήματος Υγείας, που θα προσφέρει ποιοτικές και εξατομικευμένες υπηρεσίες στους πολίτες και θα εστιάζει στη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών πρόληψης και φροντίδας				
11	Η ανάδειξη του οικονομικού, κοινωνικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα των θεμάτων ισότητας των φύλων, με την άμεση σύνδεσή τους με τις κυρίαρχες εθνικές πολιτικές προτεραιότητες (ανάπτυξη – απασχόληση – κοινωνική συνοχή).			•	•
12	Η βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων πολιτικών και η αποτελεσματική εφαρμογή τους για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών και τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής δράσης.				
13	Η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός των φυσικών υποδομών και των συναφών υπηρεσιών του συστήματος μεταφορών της χώρας.			(•)	
14	Ο ασφαλής ενεργειακός εφοδιασμός της χώρας με γνώμονα την αειφορία				
15	Η αειφόρος διαχείριση του Περιβάλλοντος	•	•	•	•
16	Η άσκηση αποτελεσματικής περιβαλλοντικής πολιτικής		•		
17	Ανάδειξη του Πολιτισμού ως ζωτικού παράγοντα της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας.			•	•
	ΧΩΡΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ				
18	Βιώσιμη αστική ανάπτυξη				
19	Ανάπτυξη της υπαίθρου	•	•	•	•
20	Διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία				•

• *Εκτιμώμενη άμεση συμβολή ή συνέργεια*

(•) Εκτιμώμενη έμμεση συμβολή ή συνέργεια

Ο πρώτος Γενικός Στρατηγικός Στόχος του ΠΑΑ 2007 -2013 «Διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, της δασοκομίας και του αγροδιατροφικού τομέα» εξυπηρετεί άμεσα τέσσερις Γενικούς Στόχους και μία χωρική προτεραιότητα του ΕΣΠΑ. Ειδικότερα, συμβάλλει άμεσα στην επίτευξη των ακόλουθων Γενικών Στόχων του ΕΣΠΑ :

ΓΣ 2 «Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και η αύξηση της παραγωγικότητας»,

ΓΣ 4 «Βελτίωση της ποιότητας και της έντασης των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο για την αναβάθμιση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος»,

ΓΣ 6 «Η ψηφιακή σύγκλιση της χώρας με την ενσωμάτωση και τη συστηματική χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στους τομείς κοινωνικής και οικονομικής δραστηριοποίησης» και,

ΓΣ 15 «Η αειφόρος διαχείριση του περιβάλλοντος» του ΕΣΠΑ καθώς και στη χωρική προτεραιότητα «Ανάπτυξη της υπαίθρου».

Έμμεση είναι η συμβολή του σε 4 Γενικούς Στόχους του ΕΣΠΑ και ειδικότερα στους :

ΓΣ 1 «Η αύξηση της εξωστρέφειας και των εισροών Ξένων Άμεσων Επενδύσεων»,

ΓΣ 5 «Η ενίσχυση της Έρευνας, Τεχνολογίας και η προώθηση της καινοτομίας σε όλους τους κλάδους ως βασικό παράγοντα αναδιάρθρωσης της οικονομίας και μετάβασης στην οικονομία της γνώσης»,

ΓΣ 7 «Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των εργαζόμενων και των επιχειρήσεων» και,

ΓΣ 8 «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση»

Ο δεύτερος Γενικός Στρατηγικός Στόχος του ΠΑΑ 2007-2013 «Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων» έχει άμεση συνάφεια με τους Γενικούς Στόχους 15 «Η αειφόρος διαχείριση του περιβάλλοντος» και 16 «Η άσκηση αποτελεσματικής περιβαλλοντικής πολιτικής» του ΕΣΠΑ, καθώς και με τη χωρική προτεραιότητα «Ανάπτυξη της υπαίθρου».

Ο τρίτος Γενικός Στρατηγικός Στόχος του ΠΑΑ 2007-2013 «Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας» έχει άμεση συνάφεια με πέντε Γενικούς Στόχους και μία χωρική προτεραιότητα του ΕΣΠΑ. Ειδικότερα, συμβάλλει άμεσα στην επίτευξη των ΓΣ2, «Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και η αύξηση της παραγωγικότητας», ΓΣ 3 «Η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος της χώρας», ΓΣ11«Η ανάδειξη του οικονομικού, κοινωνικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα των θεμάτων ισότητας των φύλων, με την άμεση σύνδεσή τους με τις κυρίαρχες εθνικές πολιτικές προτεραιότητες (ανάπτυξη – απασχόληση – κοινωνική συνοχή», ΓΣ 15 «Η αειφόρος διαχείριση του περιβάλλοντος» και ΓΣ 17 «Ανάδειξη του Πολιτισμού ως ζωτικού παράγοντα της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας» του ΕΣΠΑ καθώς και στη χωρική προτεραιότητα «Ανάπτυξη της Υπαίθρου». Έμμεση είναι η συμβολή του στην επίτευξη των ΓΣ1 «Η αύξηση της εξωστρέφειας και των εισροών Ξένων Άμεσων Επενδύσεων», ΓΣ 8 «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση» του ΕΣΠΑ και ΓΣ 13«Η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός των φυσικών υποδομών και των συναφών υπηρεσιών του συστήματος μεταφορών της χώρας».

Τέλος, ο τέταρτος Γενικός Στρατηγικός Στόχος του ΠΑΑ 2007-2013 εξυπηρετεί άμεσα την επίτευξη πέντε (5) Γενικών Στόχων του ΕΣΠΑ και δύο (2) χωρικών προτεραιοτήτων. Ειδικότερα, έχει άμεση συνάφεια με τους ΓΣ2, «Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και η αύξηση της παραγωγικότητας», ΓΣ3 «Η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος της χώρας» ΓΣ11 «Η ανάδειξη του οικονομικού, κοινωνικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα των θεμάτων ισότητας των φύλων, με την άμεση σύνδεσή τους με τις κυρίαρχες εθνικές πολιτικές προτεραιότητες (ανάπτυξη – απασχόληση – κοινωνική συνοχή», ΓΣ15 «Η αειφόρος διαχείριση του περιβάλλοντος», και ΓΣ17«Ανάδειξη του Πολιτισμού ως ζωτικού παράγοντα της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας» του ΕΣΠΑ και με τις χωρικές προτεραιότητες «Ανάπτυξη της Υπαίθρου» και «Διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία». Έμμεση είναι η συμβολή του στους ΓΣ 1 «Η αύξηση της εξωστρέφειας και των εισροών Ξένων Άμεσων Επενδύσεων» και ΓΣ 8 «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση» του ΕΣΠΑ.

Στον Πίνακα που ακολουθεί εξετάζεται η συμβολή των Αξόνων Προτεραιότητας του ΠΑΑ 2007-2013 στην επίτευξη των Γενικών Στόχων του ΕΣΠΑ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 : ΜΗΤΡΑ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΕΣΠΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΑΑ 2007-2013

Α/Α	ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 2007-2013	ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΑΑ 2007-2013			
		Άξονας 1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας	Άξονας 2: Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου	Άξονας 3: Ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας	Άξονας 4: Εφαρμογή της προσέγγισης Leader
1	Η αύξηση της εξωστρέφειας και των εισροών Ξένων Άμεσων Επενδύσεων	•		(•)	(•)
2	Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και η αύξηση της παραγωγικότητας	•		•	•
3	Η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος της χώρας			•	•
4	Η βελτίωση της ποιότητας και της έντασης των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο για την αναβάθμιση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος	•			
5	Η ενίσχυση της Έρευνας, Τεχνολογίας και η προώθηση της καινοτομίας σε όλους τους κλάδους ως βασικό παράγοντα αναδιάρθρωσης της οικονομίας και μετάβασης στην οικονομία της γνώσης.	•			
6	Η ψηφιακή σύγκλιση της χώρας με την ενσωμάτωση και τη συστηματική χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στους τομείς κοινωνικής και οικονομικής δραστηριοποίησης.	•			
7	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των εργαζόμενων και των επιχειρήσεων	•			
8	Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση	•		•	•
9	Προώθηση της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης. Στόχος είναι η διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης όλων στην αγορά εργασίας και η πρόληψη των φαινομένων περιθωριοποίησης και αποκλεισμού.				
10	Θεμελίωση ενός αποδοτικού και οικονομικά βιώσιμου συστήματος Υγείας, που θα προσφέρει ποιοτικές και εξατομικευμένες υπηρεσίες στους πολίτες και θα εστιάζει στη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών πρόληψης και φροντίδας				
11	Η ανάδειξη του οικονομικού, κοινωνικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα των θεμάτων ισότητας των φύλων, με την άμεση σύνδεσή τους με τις κυρίαρχες εθνικές πολιτικές προτεραιότητες (ανάπτυξη – απασχόληση – κοινωνική συνοχή).			•	•
12	Η βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων πολιτικών και η αποτελεσματική εφαρμογή τους για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών και τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής δράσης.				
13	Η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός των φυσικών υποδομών και των συναφών υπηρεσιών του συστήματος μεταφορών της χώρας.			(•)	
14	Ο ασφαλής ενεργειακός εφοδιασμός της χώρας με γνώμονα την αειφορία				
15	Η αειφόρος διαχείριση του Περιβάλλοντος	(•)	•	(•)	(•)
16	Η άσκηση αποτελεσματικής περιβαλλοντικής πολιτικής		•		
17	Ανάδειξη του Πολιτισμού ως ζωτικού παράγοντα της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας.			•	•
	ΧΩΡΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ				
18	Βιώσιμη αστική ανάπτυξη				
19	Ανάπτυξη της υπαίθρου	•	•	•	•
20	Διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία				•

• *Εκτιμώμενη άμεση συμβολή ή συνέργεια*

(•) Εκτιμώμενη έμμεση συμβολή ή συνέργεια

Μέσω των παρεμβάσεων των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης εξυπηρετούνται άμεσα και έμμεσα ως ακολούθως οι Γενικοί Στόχοι του ΕΣΠΑ :

Ο Α.Π 1: «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της Γεωργίας και της δασοκομίας» του ΠΑΑ 2007 -2013 εξυπηρετεί άμεσα την επίτευξη των ακόλουθων επτά (7) Γενικών Στόχων του ΕΣΠΑ:

ΓΣ 1 «Η αύξηση της εξωστρέφειας και των εισροών Ξένων Άμεσων Επενδύσεων», μέσω των δράσεων που στοχεύουν στην ενίσχυση της εξωστρέφειας των γεωργικών και αγροδιατροφικών προϊόντων (μέτρο 133),

ΓΣ 2 «Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και η αύξηση της παραγωγικότητας» μέσω των μέτρων που χρηματοδοτούν τις επενδύσεις στις γεωργικές (μέτρο 121) και δασικές εκμεταλλεύσεις (μέτρο 122) και τις ΜΜΕ πρώτης μεταποίησης και εμπορίας των γεωργικών και δασικών προϊόντων (μέτρο 123),

ΓΣ 4 « Η βελτίωση της ποιότητας και της έντασης των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο για την αναβάθμιση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος». Η κατάρτιση των δικαιούχων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (όλων των αξόνων) θα υλοποιηθεί με αποκλειστική χρηματοδότηση από το ΕΚΤ και όχι πλέον μέσω των παρεμβάσεων του μέτρου 111,

ΓΣ 5 «Η ενίσχυση της Έρευνας, Τεχνολογίας και η προώθηση της Καινοτομίας σε όλους τους κλάδους ως βασικό παράγοντα αναδιάρθρωσης της ελληνικής οικονομίας και μετάβασης στην οικονομία της γνώσης» με δεδομένη την έμφαση που δίνεται στην προώθηση της καινοτομίας και της εισαγωγής νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία που προβλέπονται στα μέτρα (121, 122,123,),

ΓΣ 6 «Η ψηφιακή σύγκλιση της χώρας με την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στους τομείς κοινωνικής και οικονομικής διαφοροποίησης», μέσω των παρεμβάσεων για την προμήθεια Η/Υ και την διασύνδεση με το διαδίκτυο που προβλέπονται στο μέτρο 121,

ΓΣ 7 «Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των εργαζόμενων και των επιχειρήσεων», μέσω των επενδύσεων του μέτρου 121 που προβλέπει την παροχή ενισχύσεων για την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών,

ΓΣ 8 «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση», μέσω του μέτρου 112 που αφορά την πριμοδότηση των νέων για την έναρξη άσκησης γεωργικής δραστηριότητας.

Καθώς και με τη χωρική προτεραιότητα «Ανάπτυξη της υπαίθρου».

Επιπλέον, έχει έμμεση συμβολή στο ΓΣ 15 «Η αειφόρος διαχείριση του περιβάλλοντος» του ΕΣΠΑ, μέσω της υλοποίησης των εγγειοβελτιωτικών έργων του μέτρου 125 αλλά και της παροχής ενισχύσεων για την μετεγκατάσταση των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων (μέτρο 121).

Ο δεύτερος Άξονας Προτεραιότητας του ΠΑΑ «Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου» συμβάλει άμεσα στην επίτευξη των Γενικών Στόχων 15 «Η αειφόρος διαχείριση του Περιβάλλοντος» και 16 «Η άσκηση αποτελεσματικής περιβαλλοντικής πολιτικής» του ΕΣΠΑ, καθώς και στη χωρική προτεραιότητα «Ανάπτυξη της υπαίθρου». Η διατήρηση της βιοποικιλότητας, η προστασία του εδάφους, η προστασία των υδάτων , η μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, η διατήρηση και προστασία των ευαίσθητων οικολογικά περιοχών αποτελούν προτεραιότητες των μέτρων του Άξονα 2 του ΠΑΑ.

Ο τρίτος Άξονας Προτεραιότητας του ΠΑΑ «Ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας» έχει άμεση συνάφεια με τους εξής έξι (6) Γενικούς Στόχους του ΕΣΠΑ :

ΓΣ 2 «Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και η αύξηση της παραγωγικότητας», μέσω της ενθάρρυνσης των επενδύσεων (μέτρα 311,312,313),

ΓΣ 3 «Η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος της χώρας», μέσω του μέτρου 313,

ΓΣ 6 «Η ψηφιακή σύγκλιση της χώρας με την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στους τομείς κοινωνικής και οικονομικής διαφοροποίησης», μέσω των παρεμβάσεων για την επέκταση / αναβάθμιση υποδομών ευρυζωνικού διαδικτύου στις αγροτικές περιοχές μέσω του Μέτρου 321,

ΓΣ 8 «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση», λόγω των ευνοϊκότερων όρων και προϋποθέσεων για την ένταξη στα μέτρα που αφορούν την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων του άξονα για τους νέους και τις γυναίκες,

Γ.Σ 11 «Η ανάδειξη του οικονομικού, κοινωνικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα των θεμάτων ισότητας των φύλων, με την άμεση σύνδεσή τους με τις κυρίαρχες εθνικές πολιτικές προτεραιότητες (ανάπτυξη – απασχόληση – κοινωνική συνοχή», λόγω των ευνοϊκότερων όρων και προϋποθέσεων για την ένταξη στα μέτρα που αφορούν την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων του άξονα για τις γυναίκες,

ΓΣ 17 «Ανάδειξη του Πολιτισμού ως ζωτικού παράγοντα της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας», μέσω των μέτρων 322 και 323.

Καθώς και με τη χωρική προτεραιότητα «Ανάπτυξη της υπαίθρου».

Έμμεση είναι η συμβολή του 3ου Άξονα Προτεραιότητας στην επίτευξη των Γενικών Στόχων 1 «Η αύξηση της εξωστρέφειας και των εισροών Ξένων Άμεσων Επενδύσεων», μέσω των παρεμβάσεων για την αναβάθμιση και προστασία του φυσικού αλλά κυρίως του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στις αγροτικές περιοχές, που αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την προσέλκυση επενδύσεων είτε για επιχειρηματική δραστηριότητα είτε για κατοικία, ΓΣ 13 «Η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός των φυσικών υποδομών και των συναφών υπηρεσιών του συστήματος μεταφορών της χώρας» και ΓΣ 15 «Η αειφόρος διαχείριση του Περιβάλλοντος», μέσω των παρεμβάσεων του μέτρου 321.

Ο τελευταίος Άξονας Προτεραιότητας του ΠΑΑ που αφορά στην εφαρμογή της προσέγγισης Leader εξυπηρετεί άμεσα τους ακόλουθους πέντε (5) Γενικούς Στόχους του ΠΑΑ :

ΓΣ 2 «Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και η αύξηση της παραγωγικότητας», μέσω των μέτρων 411 και 413 ,

ΓΣ 3 «Η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος της χώρας», μέσω του μέτρου 413,

ΓΣ 8 «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση», λόγω των ευνοϊκότερων όρων και προϋποθέσεων για την ένταξη στα μέτρα που αφορούν την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων του άξονα για τους νέους και τις γυναίκες,

ΓΣ 11 «Η ανάδειξη του οικονομικού, κοινωνικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα των θεμάτων ισότητας των φύλων, με την άμεση σύνδεσή τους με τις κυρίαρχες εθνικές πολιτικές προτεραιότητες (ανάπτυξη – απασχόληση – κοινωνική συνοχή), λόγω των ευνοϊκότερων όρων και προϋποθέσεων για την ένταξη στα μέτρα που αφορούν την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων του άξονα για τις γυναίκες,

ΓΣ 17 «Ανάδειξη του Πολιτισμού ως ζωτικού παράγοντα της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας», μέσω των μέτρων 322 και 323.

Καθώς και με τις χωρικές προτεραιότητες «Ανάπτυξη της Υπαίθρου» και «Διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία», μέσω των Σχεδίων Συνεργασίας που θα αναπτυχθούν από τις Ομάδες Τοπικής Δράσης του Άξονα.

Έμμεση είναι η συμβολή του με το ΓΣ 1 «Η αύξηση της εξωστρέφειας και των εισροών Ξένων Άμεσων Επενδύσεων», μέσω των παρεμβάσεων για την αναβάθμιση και προστασία του φυσικού αλλά κυρίως του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στις αγροτικές περιοχές που αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την προσέλκυση επενδύσεων είτε για επιχειρηματική δραστηριότητα είτε για κατοικία και με το ΓΣ 15 «Η αειφόρος διαχείριση του περιβάλλοντος»του ΕΣΠΑ, μέσω των παρεμβάσεων του μέτρου 321.

Συμπληρωματικότητα ΠΑΑ με Στρατηγικές και Σχέδια Δράσης της ΕΕ

Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας την 4η Προγραμματική Περίοδο δρα συμπληρωματικά με στρατηγικές και σχέδια δράσης της Ε.Ε . Ειδικότερα :

Με το 6ο Κοινοτικό Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα δράσης κυρίως μέσω του Άξονα 2 αλλά και του Άξονα 3 και αναλυτικότερα με:

την Κοινοτική στρατηγική για τη βιοποικιλότητα – Δίκτυο Natura με μέτρα όπως ενισχύσεις σε περιοχές Natura (Άξονας 2), γεωργοπεριβαλλοντικά και δασικά μέτρα (Άξονας 2) και ενισχύσεις σε μειονεκτικές περιοχές (Άξονας 2).

την οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων με μέτρα όπως η βελτίωση του υδατικού ισοζυγίου με τον εκσυγχρονισμό των αρδευτικών δικτύων και υιοθέτηση βελτιωμένων τεχνικών άρδευσης (Άξονας 1) και προώθησης καλλιεργειών και γεωργικών πρακτικών για την εξοικονόμηση των υδατικών πόρων σε περιοχές εφαρμογής της οδηγίας για τα νερά με την στήριξη ξηρικών ή λιγότερο υδρόφιλων καλλιεργειών και η αποφυγή ενδεχόμενης ρύπανσης (Άξονας 2)

τη στρατηγική για την προστασία του εδάφους μέσω του ειδικού στόχου με γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα (φυτοκάλυψη των εδαφών, αγραναπαύσεις κ.α.) και δασοπεριβαλλοντικά μέτρα όπως δάσωση γεωργικών γαιών και πρόληψη και αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές (Άξονας 2)

το Κοινοτικό πρόγραμμα για τις κλιματικές αλλαγές και τη στρατηγική για τη ρύπανση του αέρα με μέτρα για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (άξονας 1), ενθάρρυνσης της παραγωγής προϊόντων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας προώθησης γεωργικών πρακτικών και ολοκληρωμένης διαχείρισης για τη μείωση της νιτρορύπανσης γεωργικής προέλευσης, και δασώσεις γεωργικής γης και μη γεωργικής γης κ.α. (Άξονας 2)

τη στρατηγική για την χρήση των φυτοφαρμάκων με γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα όπως προώθησης γεωργικών πρακτικών και ολοκληρωμένης διαχείρισης για τη μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων σε ευαίσθητες περιβαλλοντικά περιοχές και η προώθηση της βιολογική γεωργία (Άξονας 2) και μέτρα όπως επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις τηρώντας τα ελάχιστα κοινοτικά πρότυπα (Άξονας 1)

Με τη Δασική Στρατηγική της Ε.Ε. μέσω του Άξονα 2 αλλά και του Άξονα 1 και αναλυτικότερα με :

> μέτρα υποδομών για την ανάπτυξη της δασοκομίας, βελτίωσης της οικονομικής αξίας των δασών και χρήσης συμβουλευτικών υπηρεσιών στον τομέα (Άξονας 1) όλη την ομάδα των μέτρων για την αειφορική χρήση της δασικής γης (Άξονας 2).

Με το Ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη βιολογική παραγωγή και τρόφιμα κυρίως μέσω του Άξονα 2 αλλά και του Άξονα 1 και αναλυτικότερα με :

> Γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα (βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία) (Άξονας 2)
>
> Μέτρα για τη παροχή συμβουλών, συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας, εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και αύξησης της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων (Άξονας 1).

Με την Καινοτομία μέσω κυρίως των Άξονων 1, 3 και 4 (Leader) αλλά και στον Άξονα 2. Αναλυτικότερα:

> στον Άξονα 1 με μέτρα σε γεωργικές, δασικές εκμεταλλεύσεις και μεταποιητικές επιχειρήσεις για την προώθηση της καινοτομίας με μέτρα εισαγωγής πρακτικών διαχείρισης της γης και ενεργειακές λύσεις στον Άξονα 3 και 4 με μέτρα για τη δημιουργία μικροεπιχειρήσεων εκτός του πρωτογενή τομέα και την παροχή βασικών υπηρεσιών σε αγροτικές περιοχές.

Συμπληρωματικότητα ΠΑΑ με το ΕΠ «Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» 2007-2013 και με τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα της περιόδου 2007-2013

Συνολικά για τον τομέα του Περιβάλλοντος την 4η προγραμματική Περίοδο (2007-2013), θα διατεθούν αρκετά σημαντικά χρηματοδοτικά κονδύλια που περιλαμβάνουν Κοινοτικούς, Εθνικούς και Ιδιωτικούς πόρους, μέσω του ΕΠ «Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» 2007-2013, των ΠΕΠ αλλά και του ΠΑΑ 2007-2013.

Συμπληρωματικότητα ΠΑΑ με το ΕΠ «Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» 2007-2013

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013 έχει σημαντική συνεισφορά σε θέματα Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης. Το πρόγραμμα αναμένεται να δράσει συμπληρωματικά με το ΕΠ «Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» 2007-2013 στους παρακάτω Άξονες Προτεραιότητάς του:

Στους Άξονες Προτεραιότητας 1 & 6 (Προστασία Ατμοσφαιρικού Περιβάλλοντος – Αντιμετώπιση Κλιματικής Αλλαγής) του ΕΠ «Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» 2007-2013, μέσω των Αξόνων Προτεραιότητας 1 & 2 του ΠΑΑ, με τα μέτρα για την προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (άξονας 1), την ενθάρρυνση της παραγωγής προϊόντων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, την προώθηση γεωργικών πρακτικών και ολοκληρωμένης διαχείρισης για τη μείωση της νιτρορύπανσης γεωργικής προέλευσης, τη δασώση γεωργικής γης και μη γεωργικής γης (Άξονας 2). Η πλειοψηφία των μέτρων του ΠΑΑ συμβάλει έμμεσα ή άμεσα στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Στον Άξονα Προτεραιότητας 9 του ΕΠ «Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» 2007-2013 (Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος & Βιοποικιλότητας) κυρίως μέσω των μέτρων του Άξονα 2

Στους Άξονες Προτεραιότητας 2 & 7 του ΕΠ «Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» 2007-2013 (Προστασία και Διαχείριση Υδατικών Πόρων) με μέτρα όπως η βελτίωση του υδατικού ισοζυγίου με τον εκσυγχρονισμό των αρδευτικών δικτύων και την υιοθέτηση βελτιωμένων τεχνικών άρδευσης (Άξονας 1), την προώθηση γεωργικών πρακτικών για την εξοικονόμηση των υδατικών πόρων, τη μείωση της χρήσης λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων και τη προώθηση της αγρανάπραυσης συμβάλουν στη μείωση της (Άξονας 2).

Στον Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΕΠ «Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» 2007-2013 (Προστασία εδαφικών συστημάτων – Διαχείριση Στερεών αποβλήτων) με γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα (φυτοκάλυψη των εδαφών, αγραναπαύσεις κ.α.) και δασοπεριβαλλοντικά μέτρα όπως δάσωση γεωργικών γαιών και πρόληψη και αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού που έχει πληγεί από φυσικές

καταστροφές, την παροχή ενισχύσεων σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές για τη συνέχιση της άσκησης της γεωργικής δραστηριότητας (Άξονας 2), που συμβάλλουν στην προστασία των εδαφών από φαινόμενα διάβρωσης και ερήμωσης.

Συμπληρωματικότητα ΠΑΑ με τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα της περιόδου 2007-2013

Οι αναπτυξιακοί στόχοι για την προστασία του περιβάλλοντος εξυπερετούνται και μέσω των ΠΕΠ. Η διαμόρφωση πέντε (5) προγραμματικών / αναπτυξιακών χωρικών ενοτήτων, όπως υπάρχει στο κεφάλαιο της συνολικής στρατηγικής του ΕΣΠΑ, υπακούει σε αναπτυξιακά κριτήρια, συνδέεται άμεσα με σειρά παραγόντων, που συνοψίζουν την εμπειρία των τελευταίων 20 ετών σε ό,τι αφορά στο σχεδιασμό και την άσκηση περιφερειακής πολιτικής και αναμένεται να ενισχύσει άμεσα την περιφερειακή ανταγωνιστικότητα της χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό στα πέντε ΠΕΠ, υπάρχει κοινή δομή των θεματικών Αξόνων προτεραιότητας και αντίστοιχα ένας κοινός κορμός παρεμβάσεων ως εξής:

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΠ	**ΚΟΙΝΟΣ ΚΟΡΜΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΑ ΠΕΠ**
Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας	• Έργα προσπελασιμότητας τοπικής (ή μη)κλίμακας
Αειφόρος Ανάπτυξη και Ποιότητα ζωής	• Παρεμβάσεις περιβάλλοντος τοπικής (ή μη) κλίμακας • Παρεμβάσεις πολιτισμού (ενίσχυση των βασικών πολιτιστικών υποδομών, προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς) • Παρεμβάσεις υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης (υποδομές νοσοκομείων και δομών κοινωνικής φροντίδας, ειδικών μονάδων, κέντρων υγείας και ανοιχτής φροντίδας, εξειδικευμένος εξοπλισμός) • Κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες* • Παρεμβάσεις βιώσιμης αστικής ανάπτυξης • Παρεμβάσεις ενίσχυσης ορεινών, μειονεκτικών, νησιωτικών περιοχών
Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα	• Παρεμβάσεις Επιχειρηματικότητας, Ανταγωνιστικότητας και Ψηφιακής Σύγκλισης

Το πρόγραμμα αναμένεται να δράσει συμπληρωματικά με τα ΠΕΠ της περιόδου 2007-2013 στον κοινό Άξονα Προτεραιότητάς τους με τίτλο «Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής»

Είναι φανερή η συμπληρωματικότητα του κοινού κορμού παρεμβάσεων των Αξόνων Προτεραιότητας «Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής» των πέντε ΠΕΠ, όπως οι παρεμβάσεις περιβάλλοντος τοπικής (ή μη) κλίμακας και οι παρεμβάσεις ενίσχυσης ορεινών, μειονεκτικών, νησιωτικών περιοχών με τα μέτρα του άξονα Προτεραιότητας 2 του ΠΑΑ, όπως με μέτρα όπως ενισχύσεις σε περιοχές Natura (Άξονας 2),

γεωργοπεριβαλλοντικά και δασοπεριβαλλοντικά μέτρα (Άξονας 2) και ενισχύσεις σε μειονεκτικές περιοχές (Άξονας 2), με έμφαση σε αγροτικά οικοσυστήματα.

10.2. Συμπληρωματικότητα σε σχέση με τα μέτρα των Αξόνων 1, 2, και 3

Συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων με αυτές που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης(ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ) - Κριτήρια Διαχωρισμού των Παρεμβάσεων των Ταμείων με το ΕΓΤΑΑ και ΕΤΑ.

Το κείμενο που ακολουθεί είναι κοινό για όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ, το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης και το Επιχειρησιακό πρόγραμμα Αλιεία και οριοθετεί τις παρεμβάσεις μεταξύ των Ταμείων (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΤΣ), του ΕΓΤΑΑ και του ΕΤΑ..

10.2.1. Γενικά

Ο κύριος όγκος των παρεμβάσεων που αφορούν στη βελτίωση της προσπελασιμότητας των αγροτικών περιοχών και τις παρεμβάσεις σε υποδομές περιβάλλοντος, **θα καλυφθεί από το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ),** η ενίσχυση μεγάλης κλίμακας επενδυτικών σχεδίων, η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, η αναβάθμιση του συστήματος υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, η προώθηση της ψηφιακής σύγκλισης, καθώς και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος **θα καλυφθούν από το ΕΤΠΑ**, ενώ η αναβάθμιση της δημόσιας διοίκησης, η βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος και οι παρεμβάσεις στους ανθρώπινους πόρους, **θα καλυφθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).**

Η **θέσπιση κριτηρίων διαχωρισμού** μεταξύ των ομοειδών κατηγοριών πράξεων που δύνανται να χρηματοδοτηθούν από τα διαφορετικά Ταμεία δεν διαπνέεται από «διαχειριστική» λογική, αλλά **αντανακλά τις προτεραιότητες των επιμέρους πολιτικών** (περιφερειακή πολιτική, πολιτική αγροτικής ανάπτυξης, αλιευτική πολιτική) το σύνολο των οποίων βεβαίως επηρεάζεται από τη διάσταση του χώρου.

Η μεγάλη έκταση των αγροτικών περιοχών, το μήκος της ακτογραμμής και το πλήθος των νησιών καθιστούν απαγορευτική την υιοθέτηση ως μόνου κριτηρίου διαχωρισμού των πράξεων των Ταμείων το «χωρικό – γεωγραφικό» κριτήριο, διότι είναι δεδομένο ότι οι πόροι του ΕΓΤΑΑ και του ΕΤΑ δεν επαρκούν για να καλύψουν ικανοποιητικά τις ανάγκες στις **δυο γενικές ομάδες παρεμβάσεων, μέσω των οποίων θα εξυπηρετηθούν ο στόχος της διαφοροποίησης της οικονομίας των αγροτικών περιοχών και των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία και ο στόχος της βελτίωσης της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές.**

Οι δύο γενικές ομάδες παρεμβάσεων αφορούν:

Στις παρεμβάσεις στο παραγωγικό περιβάλλον

Στα έργα υποδομών για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των αγροτικών περιοχών και των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία.

Αναγκαιότητα θέσπισης κριτηρίων εντοπίζεται, επίσης στους ακόλουθους τομείς παρεμβάσεων:

Παρεμβάσεις στον τομέα του Περιβάλλοντος.

Παρεμβάσεις με βάση την προσέγγιση LEADER που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ

Παρεμβάσεις για την ανάπτυξη επιλεγμένων αλιευτικών περιοχών μέσω μιας τοπικής στρατηγικής, που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΑ.

Με βάση την παραπάνω προσέγγιση, τα κριτήρια διαχωρισμού των πράξεων που παρουσιάζονται στη συνέχεια, αποτελούν ένα συγκερασμό χωρικών – γεωγραφικών, οικονομικών και διοικητικών κριτηρίων.

Για τις παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν στις περιοχές εφαρμογής του **Άξονα Προτεραιότητας 4 Leader του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007 -2013**, με νομική βάση τα άρθρα 61 - 64 του Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, του Συμβουλίου, της 20/9/2005, «για τη στήριξη της Αγροτικής Ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)» **κριτήριο διαχωρισμού των παρεμβάσεων αποτελεί αυτή καθ' εαυτή η προσέγγιση Leader.**

Επίσης, για τις παρεμβάσεις με στόχο την ανάπτυξη **επιλεγμένων αλιευτικών περιοχών** στο πλαίσιο εφαρμογής του **άξονα Προτεραιότητας 4 του Ε.Π Αλιείας (ΕΠΑΛ) 2007 -2013,** με νομική βάση τα άρθρα 43 - 45 του Καν.(ΕΚ) 1198/2006 του Συμβουλίου, της 27/7/2006, για το «Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας», κριτήριο διαχωρισμού των παρεμβάσεων αποτελεί αυτή καθ' εαυτή η επιλεχθείσα τοπική στρατηγική για την κάθε αλιευτική περιοχή.

Επενδύσεις για τον **εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων** (κατεύθυνσης φυτικής και ζωικής παραγωγής) και **δασοκομικών εκμεταλλεύσεων (άξονας 1 ΠΑΑ)**, στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, **χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ.**

Επενδύσεις για την **αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών, κτηνοτροφικών και δασοκομικών προϊόντων (άξονας 1 ΠΑΑ), δράσεις επιχειρηματικότητας και γενικότερα όλες οι δράσεις**, οι οποίες αφορούν στην πρώτη μεταποίηση ή/και εμπορία προϊόντων (δεν αφορά επενδύσεις στο λιανικό εμπόριο) **που καλύπτονται από το Παράρτημα Ι της Συνθήκης, καθώς και δασικών προϊόντων, χρηματοδοτούνται κατά αποκλειστικότητα από το ΕΓΤΑΑ.** Σύμφωνα με τον Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, **η στήριξη από το ΕΓΤΑΑ περιορίζεται στις πολύ μικρές, τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, κατά την έννοια της Σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής52**

[52] Οι πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ορίζονται με βάση τον αριθμό των απασχολουμένων ατόμων και τον κύκλο εργασιών τους ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού τους. Ειδικότερα:

καθώς και για τις επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 750 υπαλλήλους ή έχουν κύκλο εργασιών μικρότερο των 200 εκ. €. Στην περίπτωση της **δασοκομίας** η στήριξη παρέχεται από το **ΕΓΤΑΑ στις πολύ μικρές επιχειρήσεις, σύμφωνα με τον Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει**.

Οι επενδύσεις στον τομέα της **υδατοκαλλιέργειας**, της **αλιείας εσωτερικών υδάτων** και της **θαλάσσιας αλιείας**, χρηματοδοτούνται από το ΕΤΑ μέχρι εξαντλήσεων των πόρων του ΕΠΑΛ.

Οι επενδύσεις στην πρώτη **μεταποίηση και εμπορία** ιχθύων, οστράκων κ.λ.π. χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΤΑ, μέχρι εξαντλήσεως των πόρων του ΕΠΑΛ.

Η στήριξη στην **υδατοκαλλιέργεια** και στη **μεταποίηση των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας**, από το ΕΤΑ, περιορίζεται στις **επιχειρήσεις, όπως αυτές προβλέπονται στον Καν. 1198/200553.**

Υδρεύσεις, αποχετεύσεις και βιολογικοί καθαρισμοί χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΤΠΑ.

Τα κριτήρια διαχωρισμού, που παρουσιάζονται στη συνέχεια και τα οποία εκφράζονται σε χρηματοοικονομικούς όρους, αφορούν στο συνολικό προϋπολογισμό της παρέμβασης (δημόσια δαπάνη και ιδιωτική συμμετοχή).

10.2.2. Ειδικά Κριτήρια Διαχωρισμού

10.2.2.1. Έργα υποδομών που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ και ΕΤΑ

Παρεμβάσεις σε υποδομές υλοποιούνται στο σύνολο των αγροτικών περιοχών εφαρμογής του **άξονα προτεραιότητας 3 του Προγράμματος Αγροτική Ανάπτυξη** (ΠΑΑ) 2007 -2013 σε Δημοτικά Διαμερίσματα έως 3000 κατοίκους και στις περιοχές εφαρμογής του ΕΠΑΛ, ως ακολούθως:

10.2.2.1.1. Υποδομές για την ενθάρρυνση της τουριστικής δραστηριότητας και τη διατήρηση και αναβάθμιση της πολιτιστικής κληρονομιάς (άξονας 3 ΠΑΑ)

- ☑ Ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζόμενους και της οποίας ο κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. Ευρώ.
- ☑ Ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζόμενους και ο κύκλος εργασιών της ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. Ευρώ.
- ☑ Ως μεσαία επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 250 εργαζόμενους και της οποίας ο κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. Ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. Ευρώ.

[53] Οι ενισχύσεις επενδύσεων από το ΕΤΑ περιορίζονται σύμφωνα με τον Καν. 1198/2006 σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ομοίως, σύμφωνα με τη Σύσταση 2003/361/ΕΚ, της Επιτροπής) καθώς και σε επιχειρήσεις, οι οποίες απασχολούν λιγότερους από 750 υπαλλήλους ή των οποίων ο κύκλος εργασιών είναι μικρότερος από 200 εκ. Ευρώ.

Τοπικά κέντρα τουριστικής πληροφόρησης (γραφεία-περίπτερα ενημέρωσης και πληροφόρησης), σήμανση αξιοθέατων, μνημείων, κ.λ.π., ποδηλατικές διαδρομές σε περιοχές της αγροτικής υπαίθρου, προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών.

Υποδομές για τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως τα πολιτιστικά χαρακτηριστικά της αγροτικής υπαίθρου (μνημεία, γεφύρια, μύλοι, λιοτρίβια, πατητήρια, βρύσες κ.λ.π.) και το τοπίο της υπαίθρου (όπως αναβαθμίδες κ.λ.π.).

Τα ανωτέρω αφορούν σε παρεμβάσεις τοπικής κλίμακας και **δεν επιτρέπονται παρεμβάσεις σε μνημεία αρμοδιότητας του Υπουργείου Πολιτισμού**.

Ως ανώτατο ύψος προϋπολογισμού των παρεμβάσεων αυτών είναι τα **300.000€** .

Ίδιες κατηγορίες παρέμβασης προϋπολογισμού υψηλότερου αυτού του ορίου θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

10.2.2.1.2. Υποδομές και Υπηρεσίες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές (άξονας 3 ΠΑΑ)

Α) Παρεμβάσεις σε κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία – συλλογές - εκθετήρια που σχετίζονται με την λαογραφική / αγροτική πολιτιστική κληρονομιά, κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, βιβλιοθήκες, ωδεία, χώροι άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων (θέατρο, κινηματογράφος).

Ως ανώτατο ύψος προϋπολογισμού των παρεμβάσεων αυτών είναι τα 300.000 €. Ίδιες κατηγορίες παρέμβασης, συνολικού προϋπολογισμού υψηλότερου αυτού του ορίου, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

Β) Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς – στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών κλπ.

Ως ανώτατο ύψος προϋπολογισμού των παρεμβάσεων αυτών είναι τα 300.000 €. Ίδιες κατηγορίες παρέμβασης, προϋπολογισμού υψηλότερου αυτού του ορίου, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

Οι παρεμβάσεις των σημείων Α, Β, ανωτέρω δεν σχετίζονται με επιχειρηματική δραστηριότητα.

10.2.2.1.3. Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών (άξονας 3 ΠΑΑ).

Για την ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών, θα χρηματοδοτηθούν δράσεις για τη συνολική αναβάθμιση χωριών (Δημοτικά Διαμερίσματα έως 3.000 κατοίκων κατά βάση ορεινών και μειονεκτικών στο πλαίσιο εφαρμογής του Άξονα 3 του ΠΑΑ) σε **εφαρμογή συνολικής μελέτης αναβάθμισης**[54] του οικισμού. Οι επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών αφορούν τα παρακάτω:

βελτίωση και ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων (διαμόρφωση υπαίθριων χώρων, πλακοστρώσεις, πεζοδρομήσεις, φωτισμός κ.λ.π.)

αποκατάσταση κτιρίων για κοινωφελή χρήση

αποκατάσταση εξωτερικών όψεων κτισμάτων με ιδιαίτερα στοιχεία αισθητικής και ιστορικής αξίας

Το μέτρο αφορά κυρίως σε **δημόσια έργα** και συνολικά για τις ανωτέρω παρεμβάσεις ο επιλέξιμος προϋπολογισμός θα ανέρχεται έως **1.000.000 €** .

Δράσεις για την **ανακαίνιση και ανάπτυξη χαρακτηρισμένων «παραδοσιακών οικισμών» θα συγχρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από το ΕΤΠΑ.**

10.2.2.1.4. Υποδομές πρόσβασης.

Μικρά έργα πρόσβασης στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις συνολικού προϋπολογισμού **μέχρι 500.000€,** χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΤΑ.

10.2.2.1.5. Αλιευτικά καταφύγια (Άξονας 3 ΕΠΑΛ).

Το ΕΤΑ θα χρηματοδοτεί:

(α) Την κατασκευή μόνο μικρών αλιευτικών καταφυγίων (μέχρι 50 θέσεις ελλιμενισμού και προϋπολογισμού μέχρι 1,5Μ€ στα απομακρυσμένα Ελληνικά Νησιά όπως αυτά αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 του Ε.Π Αλιείας 2007 –2013.

(β) Τον εκσυγχρονισμό και εξοπλισμό των υφιστάμενων αλιευτικών καταφυγίων.

10.2.2.1.6. Υποδομές Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

Παρεμβάσεις που άπτονται υποδομών, ανάπτυξης και εφαρμογών ΤΠΕ για την εξυπηρέτηση του πολίτη χρηματοδοτούνται κυρίως από το ΕΤΠΑ. Ανάπτυξη υποδομών ευρυζωνικού διαδικτύου χρηματοδοτείται και από το ΕΓΤΑΑ σε «λευκές»

[54] Ως προς αυτό το μέτρο απαραίτητη προϋπόθεση είναι η σύνταξη μελέτης συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης συνολικά του οικισμού ή σύνταξη σχεδίου αναβάθμισης αυτού. Αυτή η κατηγορία παρέμβασης δεν εφαρμόζεται σε εγκαταλελειμμένους οικισμούς. Το περιεχόμενο της μελέτης θα προσδιορισθεί σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ. Κατά προτεραιότητα εντάσσονται περιοχές που έχουν ήδη ολοκληρωθεί τα βασικά δίκτυα (ύδρευσης, αποχέτευσης)

περιοχές παρέμβασεις του Άξονα 3 του ΠΑΑ για την κάλυψη των «λευκών κηλίδων» στον ευρυζωνικό χάρτη της χώρας των περιοχών παρέμβασης του Άξονα 3.

Οι παρεμβάσεις υλοποιούνται στα πλαίσια των στόχων της στρατηγικής της Λισσαβόνας και της πρωτοβουλίας i-2010 και προκειμένου να περιλάβουν καλύτερες δημόσιες υπηρεσίες και να βελτιώσουν τη ποιότητα ζωής των πολιτών μέσω της χρήσης εφαρμογών ΤΠΕ.

10.2.2.1.7. Λοιπά έργα υποδομών

Τα λοιπά έργα υποδομών, στις αγροτικές και αλιευτικές περιοχές, χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

10.2.3. Ανθρώπινο δυναμικό

10.2.3.1. Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013

Οι δικαιούχοι του ΠΑΑ (άξονες 1,2,3 και 4) θα λαμβάνουν επαγγελματική κατάρτιση με αποκλειστική συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ και ως εκ τούτου δεν υπάρχει καμία επικάλυψη δράσεων μεταξύ δράσεων ΕΓΤΑΑ και ΕΚΤ.

10.2.4. Περιβάλλον

10.2.4.1. Κριτήρια διαχωρισμού ανά περιβαλλοντικό τομέα

Οι ειδικότερες περιβαλλοντικές δράσεις ομαδοποιήθηκαν ανά περιβαλλοντικό τομέα (φύση, έδαφος, ατμοσφαιρικό περιβάλλον, ακουστικό περιβάλλον, κλιματική αλλαγή, πολιτική προστασία, μηχανισμοί-εργαλεία-θεσμοί, υδατικό περιβάλλον, χωροταξία-πολεοδομία).

Για τα πεδία που μπορούν να χρηματοδοτηθούν από περισσότερα του ενός Ταμείου και για τα οποία υπάρχει αναγκαιότητα προσδιορισμού κριτηρίων διαχωρισμού και διασφάλισης συμπληρωματικότητας εφαρμόζονται τα ακόλουθα κριτήρια, τα οποία παρατίθενται ανά τομέα: ***Τομέας «Φύση»:***

Η **εφαρμογή μέτρων προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων και γενικότερα τα θέματα παρεμβάσεων σε περιοχές Δικτύου Natura 2000** αποτελεί από τα σημαντικότερα πεδία εφαρμογής κριτηρίων διαχωρισμού, ιδιαίτερα μεταξύ των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (βλ. ανάλυση στον πίνακα που ακολουθεί).

Μεταχείριση και παρακολούθηση γενετικά τροποποιημένων προϊόντων και οργανισμών που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή. Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από κάθε Ε.Π. εξειδικεύονται στις αντίστοιχες περιγραφές των προγραμματικών κειμένων. **Γενικό κριτήριο διαχωρισμού αποτελεί το Παράρτημα Ι της Συνθήκης**, όπου σχετικές δράσεις είναι επιλέξιμες μόνο στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ.

Πυρκαγιές: Το ΠΑΑ θα καλύψει τον τομέα των δασικών πυρκαγιών και ειδικότερα θα χρηματοδοτήσει δράσεις αντίστοιχες αυτών που χρηματοδοτήθηκαν από τα ΠΕΠ,

μέσω του ΕΓΤΠΕ-Π κατά τη Γ' προγραμματική περίοδο, όπως **έργα πρόληψης και προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές** (Ο εξοπλισμός δασοπυρόσβεσης χρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ (βλ. και πίνακα που ακολουθεί)).

Τομέας «Ατμοσφαιρικό περιβάλλον»:

Ενίσχυση ασφάλειας προστατευόμενων περιοχών από φυσικούς ή άλλους κινδύνους (Μεταφορά, χρήση ή αποθήκευση ουσιών – πυρκαγιές).

Το ΕΓΤΑΑ συγχρηματοδοτεί δράσεις για την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών, ως ανωτέρω.

Τομέας «Κλιματική Αλλαγή»:

Προώθηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ): Το ΕΓΤΑΑ (μέσω ΠΑΑ) ΠΑΑ, θα χρηματοδοτήσει αποκλειστικά **μικρής κλίμακας** (συνολικού προϋπολογισμού έως 300.000 €), επενδυτικά σχέδια προώθησης ΑΠΕ που αφορούν σε δικαιούχους γεωργούς και για ίδια κατανάλωση, στο πλαίσιο του **Άξονα 3 του ΠΑΑ**.

> Επενδύσεις στο σύνολο της χώρας που αφορούν σε μονάδες παραγωγής ΑΠΕ για την πώληση ενέργειας στην αγορά, ανεξαρτήτως προϋπολογισμού , θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.
>
> Οι επενδύσεις σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης για την προώθηση των ενεργειακών καλλιεργειών θα χρηματοδοτηθούν από τον Άξονα Προτεραιότητας 1 του ΠΑΑ 2007 – 2013.

Ενίσχυση τεχνολογιών και προϊόντων για την προστασία της στοιβάδας του όζοντος:

> Οι παρεμβάσεις του ΠΑΑ στο συγκεκριμένο τομέα αφορούν αποκλειστικά σε επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (ζωικής και φυτικής παραγωγής) καθώς και των επιχειρήσεων σχετιζομένων με την πρώτη μεταποίηση των προϊόντων του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης.
>
> Παρεμβάσεις για την προστασία της στοιβάδας του όζοντος περιλαμβάνονται στο ΠΑΑ, μέσω της παροχής στρεμματικών ενισχύσεων, στο πλαίσιο εφαρμογής γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων.

Τομέας «Μηχανισμοί, Εργαλεία, Θεσμοί»:

Αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του ΕΤΠΑ

Τομέας «Χωροταξία – Πολεοδομία»:

Οι παρεμβάσεις χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΤΠΑ. Όσον αφορά παρεμβάσεις σχετικές με την οριοθέτηση, καταγραφή και αποτύπωση δασών και δασικών εκτάσεων, δύναται η χρηματοδότηση να γίνει από το ΕΓΤΑΑ.

Με βάση τα σημαντικότερα πεδία δυνητικών επικαλύψεων που εντοπίσθηκαν, διαμορφώθηκε ο Πίνακας, που ακολουθεί, στον οποίο εξειδικεύονται οι δράσεις του

τομέα περιβάλλοντος που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΓΤΑΑ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΕΠΙΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΟΜΕΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΤΠΑ, Τ.Σ. ΚΑΙ ΕΓΤΑΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ: ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	**ΕΤΠΑ**	**ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ**	**ΕΓΤΑΑ**
Αντιπλημμυρικά έργα	♦	♦	
Αντιπλημμυρικά έργα, στο πλαίσιο παρεμβάσεων ορεινής υδρονομίας σε δάση			♦
Αρδευτικά δίκτυα[55]			♦
Δίκτυα ύδρευσης	♦	♦	
Ταμιευτήρες, Λιμνοδεξαμενές, Φράγματα για άρδευση			♦
Ταμιευτήρες, Λιμνοδεξαμενές, Φράγματα για ύδρευση	♦	♦	
Ταμιευτήρες, Λιμνοδεξαμενές, Φράγματα στα νησιά ή αγροτικές περιοχές υπό όρους (μικτής χρήσης, ύδρευση- άρδευση)			♦
Βιοποικιλότητα, παρεμβάσεις σε περιοχές Natura 2000[56]	♦		
Βιοποικιλότητα, παρεμβάσεις σε περιοχές Υψηλής Αισθητικής αξίας, μέσω γεωργοπεριβαλλοντικών και δασοπεριβαλλοντικών μέτρων, στο πλαίσιο εφαρμογής του Καν. 1698/2005 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει			♦
Έρευνα και τεχνολογία σε θέματα περιβάλλοντος	♦		
Δάση, πρόληψη πυρκαγιών, αναδασώσεις			♦
Μονοπάτια, ποδηλατικές διαδρομές, σήμανση, παρατηρητήρια, θέσεις θέας (αγροτικές περιοχές)			♦
Μονοπάτια, ποδηλατικές διαδρομές, σήμανση, παρατηρητήρια, θέσεις θέας (περιοχές Natura 2000)	♦		
Ύδρευση / αντικατάσταση δικτύων κλπ.	♦		
Βιολογικοί καθαρισμοί	♦	♦	
Διαχείριση απορριμμάτων	♦	♦	
Απειλούμενοι φυτικοί και ζωικοί πόροι (είδη και φυλές)			♦
Άγρια πανίδα και χλωρίδα	♦		
Έργα υποδομής σε περιοχές NATURA [57]	♦		♦
Μηχανισμοί πιστοποίησης και σήμανσης (προϊόντα του παραρτήματος 1 της συνθήκης)			♦
Μηχανισμοί πιστοποίησης και σήμανσης (λοιπά προϊόντα)	♦		
Μηχανισμοί παρακολούθησης της ποιότητας του περιβάλλοντος	♦		

[55] Δεν υπάρχουν μικτά δίκτυα

[56] Κατηγοριοποίηση των Παρεμβάσεων σύμφωνα με τον τεχνικό Οδηγό για τη χρηματοδότηση του Δικτύου Natura 2000 (2006)

57 Έργα υποδομών, σε περιοχές Natura 2000 ακολουθούν την κατηγοριοποίηση ανά Ταμείο, όπως αποτυπώνονται στους πίνακες 3 και 4.)

Βιοκαύσιμα μικρής κλίμακας - μονάδες παραγωγής για ίδια χρήση			♦
Βιοκαύσιμα (μεγάλες μονάδες παραγωγής)	♦		
Αξιοποίηση βιομάζας γεωργοκτηνοτροφικής και δασικής προέλευσης			♦
Εξοπλισμός δασοπυρόσβεσης	♦		

10.2.4.2. Κριτήρια διαχωρισμού για παρεμβάσεις στις περιοχές του δικτύου Natura 2000

Το Δίκτυο **Natura 2000** καλύπτει διαφορετικούς τύπους εκτάσεων και εδαφών της χώρας, στους οποίους περιλαμβάνονται γεωργικές εκτάσεις, δάση, άλλες χερσαίες εκτάσεις (όπως αλπικές, θαμνώδεις, εγκαταλελειμμένες γεωργικές εκτάσεις κλπ), εσωτερικά ύδατα, υγρότοποι, παράκτιες ζώνες και θαλάσσιες ζώνες. Ως εκ τούτου, καθίσταται προφανές ότι οι σχετικές δραστηριότητες εμπίπτουν στο πεδίο παρέμβασης τόσο των προγραμμάτων του ΕΤΠΑ όσο και των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ και το ΕΤΑ και χρήζουν διαχωρισμού.

Δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος της Κοινοτικής συγχρηματοδότησης του Δικτύου **Natura 2000** παρέχεται μέσω των υφιστάμενων Κοινοτικών πόρων που προορίζονται για την ενίσχυση της αγροτικής, περιφερειακής και θαλάσσιας ανάπτυξης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε έναν Τεχνικό Οδηγό για την καταγραφή των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων για το Δίκτυο **Natura 2000** (Τεχνικός Οδηγός για τη Χρηματοδότηση του δικτύου Natura 2000, (Ε.Ε). 2006). Ο συγκεκριμένος Τεχνικός Οδηγός αποτέλεσε χρήσιμο εργαλείο για τον προσδιορισμό της συμπληρωματικότητας και των συνεργιών που αναπτύσσονται μεταξύ των διαφορετικών χρηματοδοτικών μέσων, καθώς και την αποφυγή πιθανών επικαλύψεων και επαναλήψεων σε ό,τι αφορά τη χρηματοδότηση επιμέρους δραστηριοτήτων, που αναπτύσσονται στις περιοχές του δικτύου και χρηματοδοτούνται από διαφορετικά μέσα.

Ως **βασικές αρχές για το διαχωρισμό των δραστηριοτήτων** σημειώνονται οι εξής:

Οι δραστηριότητες που αφορούν στο καθεστώς προστασίας των περιοχών (φορείς διαχείρισης, μελέτες, επιχειρησιακά σχέδια κλπ) καθώς και στην υλοποίηση πιλοτικών έργων θα χρηματοδοτηθούν από τα προγράμματα του ΕΤΠΑ

Οι δράσεις που αφορούν στην εφαρμογή γεωργικών και δασικών πρακτικών μέσω της παροχής στρεμματικών ενισχύσεων, συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ.

Δράσεις προστασίας και μελέτης συγκεκριμένων ειδών θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ

Δράσεις προστασίας ειδών, μέσω της εφαρμογής γεωργοπεριβαλλοντικών και δασοπεριβαλλοντικών μέτρων, συγχρηματοδοτείται αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ, ενώ

Υποδομές για τη διευκόλυνση της πρόσβασης, την ενθάρρυνση της επισκεψιμότητας, δράσεις για την αποκατάσταση οικοτόπων ή ειδών θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

Ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων στις περιοχές του δικτύου **Natura 2000** αποτυπώνεται στον Πίνακα 4 , που ακολουθεί:

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ / ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ NATURA 2000

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ NATURA 2000	ΕΤΠΑ	ΕΓΤΑΑ	Παρατηρήσεις
Διαχείριση της διαδικασίας επιλογής	+		
Επιστημονικές Μελέτες/ Κατάλογοι Απογραφής για τον προσδιορισμό και την κήρυξη περιοχών	+		
Προετοιμασία αρχικού Ενημερωτικού & Διαφημιστικού Υλικού	+		
Πιλοτικά Έργα	+		
Προετοιμασία Σχεδίων & Στρατηγικών Διαχείρισης	+		
Σύσταση Φορέων Διαχείρισης ή άλλων οργανωτικών σχημάτων διαχείρισης	+		
Διαβούλευση και Δικτύωση-Δημόσιες Συσκέψεις, Δικτύωση, Σύνδεσμοι με Γαιοκτήμονες	+		
Εκπόνηση και Αναθεώρηση Σχεδίων & Στρατηγικών Διαχείρισης	+		
Τρέχουσες Δαπάνες Φορέων Διαχείρισης ή άλλων οργανωτικών σχημάτων διαχείρισης	+		
Συντήρηση Εγκαταστάσεων για το Κοινό - Πρόσβαση και Χρήση Περιοχών	+		
Τρέχουσες Δαπάνες Προσωπικού	+		
Διαχείριση Προστασίας - Οικότοποι			
Ενισχύσεις για Φυσικά Μειονεκτήματα στους γεωργούς ορεινών περιοχών		+	
Ενισχύσεις στους γεωργούς περιοχών με μειονεκτήματα, εκτός ορεινών		+	
Ενισχύσεις Natura 2000 και ενισχύσεις που συνδέονται με την Οδηγία 2000/60		+	
Αγροπεριβαλλοντικές ενισχύσεις		+	
Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις (γεωργικές εκτάσεις)		+	
Πρώτη Δάσωση Γεωργικών Γαιών		+	
Πρώτη εγκατάσταση αγροδασοκομικών συστημάτων σε γεωργική γη		+	
Πρώτη δάσωση μη γεωργικών γαιών		+	
Ενισχύσεις Natura (δάση)		+	
Δασοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις		+	
Αποκατάσταση δασοκομικού δυναμικού & δράσεις πρόληψης		+	
Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις (δάση)		+	
Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς		+	
Διαχείριση Προστασίας - Είδη	+		
Διαχείριση Προστασίας - Είδη μέσω γεωργοπεριβαλλοντικών και δασοπεριβαλλοντικών μέτρων		+	

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ NATURA 2000	ΕΤΠΑ	ΕΓΤΑΑ	Παρατηρήσεις
Διαχείριση Προστασίας - Εισβάλλοντα Ξένα Είδη	+		
Υλοποίηση Σχεδίων και Συμβάσεων Διαχείρισης	+		
Παροχή Υπηρεσιών και απώλεια εσόδων από αγροτικές δραστηριότητες		+	
Παρακολούθηση και επισκόπηση	+		
Διαχείριση Κινδύνων	+		
(Συνεχιζόμενη) Επιτήρηση Περιοχών	+		
Παροχή Ενημερωτικού και Διαφημιστικού Υλικού Εθνικής και Περιφερειακής Εμβέλειας	+		
Παροχή Ενημερωτικού και Διαφημιστικού Υλικού Τοπικής Εμβέλειας		+	
Επιμόρφωση και Εκπαίδευση της περιοχές Natura τηςτους Φορείς Διαχείρισης	+		
Εγκαταστάσεις για την ενθάρρυνση της χρήσης επισκεπτών και την εκτίμηση περιοχών Natura 2000	+		
Αγορά γαιών, περιλαμβανομένης της αποζημίωσης για δικαιώματα ανάπτυξης	+		
Υποδομή που απαιτείται για την αποκατάσταση οικοτόπων ή ειδών	+		
υποδομή που απαιτείται για την αποκατάσταση οικοτόπων ή ειδών μέσω γεωργοπεριβαλλοντικών και δασοπεριβαλλοντικών μέτρων		+	
Υποδομή για Δημόσια Πρόσβαση	+		
Υποδομή για Δημόσια Πρόσβαση (αγροτική οδοποιία)		+	

Στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου δημιουργείται Ειδική Υπηρεσία για το συντονισμό των δράσεων στον τομέα του Περιβάλλοντος. Ο ρόλος και οι αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας περιγράφονται αναλυτικά στο ΕΣΠΑ. Η σύσταση της Ειδικής Υπηρεσίας αναμένεται ότι όχι μόνο θα διασφαλίσει την αποφυγή επικαλύψεων, αλλά θα συμβάλλει στην μέγιστη συνέργεια και συμπληρωματικότατα των πράξεων στον τομέα του Περιβάλλοντος, ανεξάρτητα πηγής (Ταμείου) χρηματοδότησης.

10.2.4.3. Περιβάλλον στο πλαίσιο της αλιείας

Στο βαθμό που η αειφόρος διαχείριση των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία και η προστασία του περιβάλλοντος αποτελούν βασικούς στρατηγικούς στόχους της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και του ΕΣΣΑΑΛ για την Δ' προγραμματική περίοδο, σχεδόν το σύνολο των δράσεων που προβλέπονται στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος αποτελούν δράσεις για το περιβάλλον.

Ειδικότερα **οι δράσεις προς την κατεύθυνση του περιβάλλοντος που θα χρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από το ΕΠΑΛ**, είναι αυτές που προβλέπονται από τον Κανονισμό του ΕΤΑ και περιλαμβάνουν:

Μεθόδους υδατοκαλλιέργειας που μειώνουν τον αρνητικό αντίκτυπο ή ενισχύουν το θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον, σε σχέση με τη συνήθη πρακτική στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας.

Στήριξη παραδοσιακών μεθόδων υδατοκαλλιέργειας για τη διατήρηση και ανάπτυξη του οικονομικού και κοινωνικού πλέγματος και του περιβάλλοντος.

Μορφές υδατοκαλλιέργειας για τη βελτίωση του περιβάλλοντος, των φυσικών πόρων και της γενετικής ποικιλίας καθώς και την διαχείριση των χαρακτηριστικών τοπίου και των παραδοσιακών χαρακτηριστικών των ζωνών υδατοκαλλιέργειας.

Βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια συμβατή με συγκεκριμένους περιβαλλοντικούς περιορισμούς, που προκύπτουν από το χαρακτηρισμό των περιοχών Natura 2000 σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ.

Βιώσιμη συμβολή στην καλύτερη διαχείριση ή προστασία των αλιευτικών πόρων.

Δράσεις που αφορούν άμεσα στις αλιευτικές δραστηριότητες για την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος στο πλαίσιο του Δικτύου Natura, εκτός λειτουργικών εξόδων.

Προστασία του περιβάλλοντος σε μικρές αλιευτικές περιοχές για τη διατήρηση της ελκυστικότητάς τους, ανάπλαση μικρών παράκτιων κωμοπόλεων και χωριών και προστασία και βελτίωση της φυσικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.

Για την ανάπτυξη, αναδιάρθρωση ή την βελτίωση ζωνών υδατοκαλλιέργειας, στους φορείς διαχείρισης Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ), (Νόμος 2742/1999 & αριθ Η.Π.17239 / 30.8.2002 Υπουργική Απόφαση), χορηγείται στήριξη προκειμένου να υλοποιούν ενέργειες συλλογικού χαρακτήρα, ιδίως για την προμήθεια συλλογικού εξοπλισμού για παρακολούθηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του νερού στις ΠΟΑΥ και για αντιμετώπιση περιστατικών έκτακτης ρύπανσης, διενέργεια σχετικών μελετών κλπ.

Στο πλαίσιο την εφαρμογής του Κανονισμού 1967/2006, για τα μέτρα διαχείρισης στη Μεσόγειο, χορηγείται ενίσχυση ιδίως για:

τη συλλογή επιστημονικών πληροφοριών προκειμένου να χαρτογραφηθούν οι βιοτόποι που θα προστατευθούν (Posidonia oceanica)(άρθρο 4 του Κανονισμού),

τη συλλογή επιστημονικών πληροφοριών για την επιστημονική ταυτοποίηση και χαρτογράφηση των περιοχών (Εθνικές προστατευόμενες περιοχές), οι οποίες θα προστατευθούν στο πλαίσιο του άρθρου 7 του Κανονισμού, και

την επιστημονική παρακολούθηση των σχεδίων διαχείρισης, σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 19 του Κανονισμού.

10.2.5. Παρεμβάσεις στο Παραγωγικό περιβάλλον

Οι παρεμβάσεις στο Παραγωγικό Περιβάλλον, **στο πλαίσιο εφαρμογής του Άξονα 3 του ΠΑΑ**, που αφορά στη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές, συνδέονται με μέτρα τα οποία περιλαμβάνουν :

διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες

στήριξη για τη δημιουργία και ανάπτυξη πολύ μικρών επιχειρήσεων (όπως αυτές ορίζονται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής)

ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων.

Τα κριτήρια διαχωρισμού, οι όροι και οι προϋποθέσεις, κυρίως για παρεμβάσεις από γεωργούς και μη γεωργούς, στις περιοχές εφαρμογής του Άξονα 3 του ΠΑΑ, ορίζονται στα παρακάτω σημεία:

10.2.5.1. Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες -Επενδύσεις από γεωργούς

Οι γεωργοί, όπως η ιδιότητα αυτή προσδιορίζεται από το εκάστοτε Εθνικό θεσμικό πλαίσιο, οι ασφαλισμένοι στον ΟΓΑ και τα μέλη των νοικοκυριών τους, **μπορούν να χρηματοδοτηθούν μόνο από το ΕΓΤΑΑ για τη δημιουργία, τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση πολύ μικρών επιχειρήσεων κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.**

Ενδεικτικές δράσεις είναι οι εξής:

Μικρής δυναμικότητας υποδομές διανυκτέρευσης, έως 40 κλίνες

Χώροι εστίασης και αναψυχής

Επισκέψιμα αγροκτήματα

Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (π.χ. εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας κλπ.).

Οικοτεχνία, χειροτεχνία, παραγωγή ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικές μονάδες

Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών

Επιχειρήσεις παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α΄ μεταποίηση

Βελτίωση επιχειρήσεων προς την κατεύθυνση προστασίας του περιβάλλοντος, εκτός των όσων προβλέπονται από τη νομοθεσία (π.χ. φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας με σκοπό την ίδια κατανάλωση ΑΠΕ, γεωθερμίας κλπ.).

Θα συγχρηματοδοτηθούν επίσης ενέργειες για την εγκατάσταση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και απόκτηση ποιοτικών σημάτων.

Όσον αφορά τις **επενδύσεις από γεωργούς στον τουρισμό**, αυτές χρηματοδοτούνται **αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ**, **μέχρι** ύψους συνολικού προϋπολογισμού **600.000 ευρώ**. Μεγαλύτερου συνολικού προϋπολογισμού επενδύσεις στον τομέα του τουρισμού, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

Επίσης, **οι παρεμβάσεις από γεωργούς στη μεταποίηση και τις υπηρεσίες** χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το **ΕΓΤΑΑ**, μέχρι ύψους συνολικού προϋπολογισμού **300.000 ευρώ**. Μεγαλύτερου συνολικού προϋπολογισμού επενδύσεις στους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

10.2.5.2. Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες / Επενδύσεις από μη γεωργούς

Βασικές αρχές που θα διέπουν τα κριτήρια διαχωρισμού για επενδύσεις **από μη γεωργούς**, όπως ορίσθηκαν ανωτέρω, στους **τομείς της μεταποίησης, εμπορίας, υπηρεσιών και τουρισμού** είναι οι παρακάτω:

Γεωγραφικό κριτήριο. Για τις περιοχές εφαρμογής των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ), που θα είναι ορεινές και μειονεκτικές, κατά την έννοια του Καν.1698/05, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και που θα προσδιοριστούν μετά την συνεξέταση μιας σειράς παραμέτρων, η χρηματοδότηση αντίστοιχων επενδύσεων θα γίνει από το ΕΓΤΑΑ. Η χρηματοδότηση από το ΕΓΤΑΑ δεν θα αφορά σε Δημοτικά Διαμερίσματα άνω των 3.000 κατοίκων.

Ύψος Προϋπολογισμού. Στις παραπάνω περιοχές, **οι παρεμβάσεις στη μεταποίηση και τις υπηρεσίες από το ΕΓΤΑΑ δεν θα υπερβαίνουν τις 300.000 €** (συνολικός προϋπολογισμός). Οι **επενδύσεις στον τουρισμό** για **ίδρυση και εκσυγχρονισμό με αύξηση δυναμικότητας** (με προσθήκη καθ' ύψος και κατ' επέκταση) **χρηματοδοτούνται για τις ίδιες περιοχές αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ και μέχρι ύψους συνολικού προϋπολογισμού 600.000€.**

Κλαδικό κριτήριο. Η εξειδίκευση του κριτηρίου αυτού, στους κλάδους της μεταποίησης, εμπορίου και υπηρεσιών, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα 5, ο οποίος αφορά στους κλάδους/παρεμβάσεις που θα συγχρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΚΛΑΔΟΙ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΟΥΝ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΓΤΑΑ

Κωδικός ΣΤΑΚΟΔ[58]	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΚΛΑΔΟΥ
153.3	Παραγωγή ζαχαρωδών προϊόντων από φρούτα και λαχανικά
158.1	Αρτοποιία, παραγωγή νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής
158.2	Παραγωγή φρυγανιών, μπισκότων, παραγωγή διατηρούμενων ειδών ζαχαροπλαστικής
158.4	Παραγωγή κακάου, σοκολάτας και ζαχαρωτών
158.5	Παραγωγή μακαρονιών, λαζανιών, κουσκούς και παρόμοιων αλευρωδών προϊόντων
158.6	Επεξεργασία τσαγιού και καφέ
158.9	Παραγωγή άλλων ειδών διατροφής μ.α.κ.
159.1	Παραγωγή αποσταγμένων αλκοολούχων ποτών
172	Υφαντήρια

[58] Στατιστική Ταξινόμηση των Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας, Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδας.

Κωδικός ΣΤΑΚΟΔ[58]	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΚΛΑΔΟΥ
175.1	Ταπητουργία
182.1	Κατασκευή ενδυμάτων εργασίας
192.0	Κατασκευή ειδών ταξιδίου, τσαντών και παρόμοιων ειδών, ειδών σελοποιίας και σαγματοποιίας
201.0	Πριόνισμα, πλάνισμα και εμποτισμός ξύλου
203.0	Κατασκευή ξυλουργικών προϊόντων για την οικοδομική
205.2	Κατασκευή ειδών από φελλό και ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτική
212.1	Κατασκευή κυματοειδούς χαρτιού και χαρτονιού και ειδών συσκευασίας από χαρτί και χαρτόνι.
241.4	Παραγωγή άλλων οργανικών βασικών χημικών ουσιών (παραγωγή ξυλάνθρακα)
245.1	Παραγωγή σαπουνιών και απορρυπαντικών, προϊόντων καθαρισμού και στίλβωσης
246.3	Παραγωγή αιθέριων ελαίων
261.3	Κατασκευή κοίλου γυαλιού
262.1	Κατασκευή κεραμικών ειδών οικιακής χρήσης και κεραμικών διακοσμητικών ειδών
262.5	Κατασκευή άλλων κεραμικών προϊόντων
286.1	Κατασκευή ειδών μαχαιροποιίας
286.2	Κατασκευή εργαλείων
293.9	Κατασκευή άλλων γεωργικών και δασοκομικών μηχανημάτων
361.1	Κατασκευή καρεκλών και καθισμάτων
361.2	Κατασκευή άλλων επίπλων για γραφεία και καταστήματα
361.3	Κατασκευή άλλων επίπλων κουζίνας
361.4	Κατασκευή άλλων επίπλων
362.9	Κατασκευή κοσμημάτων και συναφών ειδών
363.0	Κατασκευή μουσικών οργάνων
521.2	Παντοπωλεία
522.5	Λιανικό εμπόριο οινοπνευματωδών και λοιπών ποτών
525.5	Λιανικό εμπόριο αναμνηστικών ειδών και ειδών λαϊκής τέχνης
528.1	Επισκευή υποδημάτων κάθε είδους και άλλων δερμάτινων ειδών
923.1	Καλλιτεχνική και λογοτεχνική δημιουργία και ερμηνεία
923.2	Εκμετάλλευση αιθουσών θεαμάτων και συναφείς δραστηριότητες
923.3	Υπαίθριες ψυχαγωγικές εκδηλώσεις και πάρκα αναψυχής
930.1	Πλύσιμο και στεγνό καθάρισμα κλωστοϋφαντουργικών και γούνινων προϊόντων
930.2	Δραστηριότητες κομμωτηρίων, κουρείων
930.4	Δραστηριότητες σχετικές με τη φυσική ευεξία

10.2.6. Κριτήρια διαχωρισμού δράσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013

Παρεμβάσεις, οι οποίες στοχεύουν στην οικονομική διαφοροποίηση των αγροτικών περιοχών και των αλιευτικών περιοχών θα υλοποιηθούν μέσω του **Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 και ειδικότερα μέσω των Αξόνων Προτεραιότητας 3 και 4 αλλά και μέσω του Ε.Π Αλιεία 2007-2013, Άξονας Προτεραιότητας 4: «Αειφόρος Ανάπτυξη Αλιευτικών Περιοχών».**

Για την αποφυγή επικαλύψεων αλλά και την διασφάλιση της συμπληρωματικότητας μεταξύ των Ταμείων θα χρησιμοποιηθούν τα ακόλουθα κριτήρια διαχωρισμού των δράσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο των δύο Προγραμμάτων.

Άξονας Προτεραιότητας 4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 «Προσέγγιση LEADER» και Άξονας Προτεραιότητας 4: «Αειφόρος Ανάπτυξη Αλιευτικών Περιοχών» του Ε.Π. Αλιεία 2007 – 2013

Οι δύο Άξονες Προτεραιότητας υλοποιούνται μέσω **Τοπικών Στρατηγικών Ανάπτ**υξης που υποβάλλονται από Ομάδες Τοπικής Δράσης, στη βάση της εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγισης (bottom up).

Οι περιοχές, οι οποίες θα ενταχθούν στον Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΠΑΑ και στον Άξονα Προτεραιότητα 4 του ΕΠΑΛ, **θα διαφοροποιούνται γεωγραφικά**.

Άξονας Προτεραιότητας 3 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 «Ποιότητα Ζωής στις Αγροτικές Περιοχές και Διαφοροποίηση της Αγροτικής Οικονομίας» και Άξονας Προτεραιότητας 4: «Αειφόρος Ανάπτυξη Αλιευτικών Περιοχών» του Ε.Π Αλιεία 2007 – 2013.

Παρεμβάσεις του Άξονα Προτεραιότητας 3 του ΠΑΑ είναι δυνατόν να υλοποιούνται σε περιοχές, οι οποίες εντάσσονται παράλληλα και στον Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΛ. Στις περιπτώσεις αυτές η χρηματοδότηση πράξεων ακολουθεί τα παρακάτω κριτήρια διαχωρισμού:

Προκειμένου για δημόσια έργα, ο Άξονας Προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΛ χρηματοδοτεί αποκλειστικά και μόνο τα έργα, τα οποία αναφέρονται **ονομαστικά και κατά προτεραιότητα** στα Τοπικά Προγράμματα που θα υποβληθούν από τις Ομάδες Τοπικής Δράσης Αλιευτικών Περιοχών, για την ένταξή τους στον Άξονα Προτεραιότητας. Λοιπά δημόσια έργα στις ίδιες περιοχές είναι δυνατόν να χρηματοδοτηθούν από τον Άξονα Προτεραιότητας 3 του ΠΑΑ «Ποιότητα Ζωής στις Αγροτικές Περιοχές και Διαφοροποίηση της Αγροτικής Οικονομίας»

Οι ιδιωτικές επενδύσεις στις περιοχές αυτές χρηματοδοτούνται κατά προτεραιότητα από τον Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΛ και μέχρι την εξάντληση του προϋπολογισμού, που αναλογεί από το Μέτρο 4.1, για κάθε περιοχή παρέμβασης.

10.2.7. Οριζόντια Διάταξη

Ο όρος εφαρμογής των κριτηρίων μέχρι την εξάντληση του διαθέσιμου προϋπολογισμού (με βάση την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο των σχετικών προκηρύξεων) ισχύει για όλα τα κριτήρια που παρατίθενται στο παρόν κεφάλαιο του προγράμματος. Στην περίπτωση εξάντλησης του προϋπολογισμού, η αρμόδια Διαχειριστική Αρχή ενημερώνει σχετικά το μηχανισμό συντονισμού, ο οποίος με τη σειρά του μεριμνά για τη σχετική κατά περίπτωση άρση των κριτηρίων.

Τέλος, λαμβάνοντας υπόψη ότι η υλοποίηση των προγραμμάτων είναι μια δυναμική διαδικασία, η οποία καλύπτει χρονική περίοδο τουλάχιστον 7 ετών, τα κριτήρια διαχωρισμού μπορούν να συμπληρωθούν ή/και να αναθεωρηθούν, όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο.

10.3. Σε Σχέση με τα Μέτρα του Άξονα 4

Άξονας Προτεραιότητας 4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 «Προσέγγιση LEADER» και Άξονας Προτεραιότητας 4: «Αειφόρος Ανάπτυξη Αλιευτικών Περιοχών» του Ε.Π. Αλιεία 2007 – 2013

Οι δύο Άξονες Προτεραιότητας του ΠΑΑ και του Ε.Π. Αλιεία 2007-2013 υλοποιούνται μέσω Τοπικών Στρατηγικών Ανάπτυξης που υποβάλλονται από Ομάδες Τοπικής Δράσης στη βάση της εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγισης (bottom up).

Οι περιοχές, οι οποίες θα ενταχθούν στον Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΠΑΑ και στον Άξονα Προτεραιότητα 4 του ΕΠΑΛ θα διαφοροποιούνται γεωγραφικά.

Στο πλαίσιο του Άξονα 4, υλοποιούνται σχέδια διατοπικής και διακρατικής συνεργασίας τα οποία αφορούν τουλάχιστον μία Ομάδα Τοπικής Δράσης, επιλεγμένης στο πλαίσιο του Άξονα 4. Τα εν λόγω σχέδια μπορούν να αφορούν την υλοποίηση δράσεων που σχετίζονται με έναν ή περισσότερους στόχους του ΠΑΑ.

Η διαφοροποίηση μεταξύ ΕΓΤΑΑ και των άλλων διαρθρωτικών ταμείων θα εξειδικευτεί στο πλαίσιο του μηχανισμού συντονισμού.

10.4. Συντονισμός ΕΠ του ΕΣΠΑ με ΕΓΤΑΑ και ΕΤΑ

Για το συντονισμό των ΕΠ του ΕΣΠΑ με τα ΕΓΤΑΑ και ΕΤΑ, θεσπίζεται, στο πλαίσιο της Εθνικής Αρχής Συντονισμού, μηχανισμός προώθησης της συμπληρωματικότητας των δράσεων σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς χάραξης πολιτικής, χωρικά (περιοχή παρέμβασης) και θεματικά (τομέας παρέμβασης), που λειτουργεί σε επίπεδο α) Προγραμματισμού, β) Παρακολούθησης υλοποίησης (Διαχειριστικές Αρχές), και γ) Επανεξέτασης Στρατηγικής (Εθνική Αρχή Συντονισμού και Διαχειριστικές Αρχές του ΠΑΑ και του ΕΠΑΛ).

Στο πρώτο επίπεδο, ο μηχανισμός αυτός εξειδικεύει κατευθύνσεις για τη διασφάλιση της συμπληρωματικότητας και του διαχωρισμού των δράσεων και συντονίζει το πλαίσιο εφαρμογής τους, θεματικά και γεωγραφικά.

Στο δεύτερο επίπεδο, οι Διαχειριστικές Αρχές (ΔΑ) των ΕΠ του ΕΣΠΑ, του ΠΑΑ και του ΕΠΑΛ τηρούν τις κατευθύνσεις κατά τη διαδικασία επιλογής των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων. Σε ετήσια βάση, συντάσσουν ειδική αναφορά για την πρόοδο και αποτελεσματικότητα των δράσεων με χρήση των κωδικών θεματικής και χωρικής διάστασης και τις γνωστοποιούν στον μηχανισμό αυτό.

Στο τρίτο επίπεδο και στο πλαίσιο της ανωτέρω ειδικής αναφοράς, ο μηχανισμός, εξετάζει την πρόοδο και αποτελεσματικότητα των δράσεων, προσδιορίζει την ανάγκη αναθεώρησης των κατευθύνσεων και της κατανομής των Κοινοτικών πόρων, συνεπεία αλλαγών στις προτεραιότητες (κοινοτικές, εθνικές, περιφερειακές) ή στις συνθήκες υλοποίησής τους και εισηγείται μέτρα στην ΕΔΙΠ.

11. Προσδιορισμός αρμόδιων αρχών και υπευθύνων φορέων

11.1. Αρμόδιες Αρχές και Φορείς

Σύμφωνα με το Άρθρο 74 (2) του Καν. 1698/2005 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, για την εφαρμογή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 -2013 που εφαρμόζεται σε εθνικό επίπεδο καθορίζονται οι ακόλουθες αρμόδιες αρχές:

η Διαχειριστική Αρχή (ΔΑ),

ο Διαπιστευμένος Οργανισμός Πληρωμών (ΟΠΛ), και

ο Οργανισμός Πιστοποίησης (ΟΠ/Σ)

Οι αρμόδιες αρχές και οι αρμοδιότητες τους περιγράφονται συνοπτικά στις παρακάτω παραγράφους και στο επισυναπτόμενο οργανόγραμμα.

11.1.1. Διαχειριστική Αρχή (ΔΑ)

Σύμφωνα με το Άρθρο 75 του Καν. 1698/2005 αλλά και το Ν. 3614/2007 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, η διαχείριση και εφαρμογή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος 2007-2013 (ΠΑΑ) ασκείται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000-2006» (ΕΥΔ του ΕΠΑΑ-ΑΥ) η οποία μετονομάστηκε σε Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος 2007-2013 (ΕΥΔ ΠΑΑ).

Η διαχειριστική αρχή είναι αρμόδια για τη διαχείριση και εφαρμογή του ΕΣΣΑΑ και του ΠΑΑ, με αποδοτικό, αποτελεσματικό και ορθό τρόπο, και ιδίως για τα ακόλουθα:

α) είναι ο κύριος συνομιλητής της χώρας με την Επιτροπή για θέματα του ΕΣΣΑΑ και του ΠΑΑ

β) παρακολουθεί και συντονίζει την πορεία εφαρμογής του ΠΑΑ και συντάσσει προτάσεις αναθεώρησής τους τις οποίες, μετά την έγκριση της Επιτροπής Παρακολούθησης, υποβάλλει προς έγκριση στην Επιτροπή

γ) έχει την ευθύνη για το σχεδιασμό του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του Προγράμματος. Εποπτεύει την αποτελεσματική εφαρμογή του και την προσαρμογή του, ώστε να διασφαλίζεται η επίτευξη των στόχων του. Εκδίδει οδηγίες και παρέχει κατευθύνσεις σχετικές με την διαχείριση προς τους φορείς που εξουσιοδοτεί για την άσκηση μέρους των αρμοδιοτήτων της, σύμφωνα με το άρθρο 75, παρ. 2 του 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει . Στις περιπτώσεις που διατυπωθούν συστάσεις από τα αρμόδια όργανα για τροποποιήσεις του εγκεκριμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ), επεξεργάζεται σχετικές προτάσεις καθώς και τις οικονομικές επιπτώσεις τους, σε συνεργασία με τις αρμόδιες εθνικές αρχές.

δ) εξασφαλίζει ότι το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου έχει συσταθεί με τρόπο που εξασφαλίζει την αποτελεσματική του λειτουργία και τη σαφή κατανομή και διαχωρισμό των καθηκόντων μεταξύ της διαχειριστικής αρχής και άλλων οργανισμών και φορέων.

ε) εξασφαλίζει ότι υπάρχει σύστημα για την καταγραφή και τήρηση σε μηχανογραφική μορφή στατιστικών στοιχείων σχετικά με την εφαρμογή, κατάλληλων για τους σκοπούς της παρακολούθησης και της αξιολόγησης.

ζ) εξασφαλίζει και συντονίζει την εφαρμογή των αποφάσεων της Ετήσιας Διάσκεψης Προέδρων των Επιτροπών Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία του ΠΑΑ και του ΕΠ Αλιείας.

η) συντάσσει την έκθεση στρατηγικής παρακολούθησης του άρθρου 13 του κανονισμού 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

θ) διασφαλίζει από κοινού με την αρχή Εθνική Αρχή Συντονισμού και την ΕΥΔ του Ε.Π Αλιείας και σε συνεργασία με τις αρμόδιες εθνικές και περιφερειακές αρχές, το συντονισμό της συνδρομής των Διαρθρωτικών Ταμείων, του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας (ΕΤΑ) και το συντονισμό μεταξύ των Ταμείων και των παρεμβάσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και άλλων χρηματοδοτικών μέσων .

ι) μεριμνά για το συντονισμό του προγραμματισμού και της εφαρμογής των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κρατικών ενισχύσεων εφαρμόζοντας τις αποφάσεις της αρμόδιας επιτροπής για το συντονισμό και την εφαρμογή των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κρατικών ενισχύσεων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ισχύουσα νομοθεσία για τη Διαχείριση τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007 - 2013 σχετικά με την εφαρμογή κρατικών ενισχύσεων του ΠΑΑ.

ια) επιλέγει τις προς χρηματοδότηση πράξεις σύμφωνα με τα κριτήρια που εφαρμόζονται στο ΠΑΑ και διασφαλίζει τη συμμόρφωση τους με τους ισχύοντες κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες καθ' όλη την περίοδο υλοποίησης των πράξεων .

ιβ) εξασφαλίζει ότι οι δικαιούχοι και οι λοιποί οργανισμοί που εμπλέκονται στην υλοποίηση των πράξεων:

ενημερώνονται για τις υποχρεώσεις τους, που απορρέουν από τη χορηγούμενη ενίσχυση και τηρούν είτε χωριστό λογιστικό σύστημα, είτε τον κατάλληλο λογιστικό κωδικό για όλες τις δοσοληψίες που σχετίζονται με την πράξη

είναι ενήμεροι για τις απαιτήσεις που αφορούν την παροχή στοιχείων στη διαχειριστική αρχή και την καταγραφή των επιδόσεων και των αποτελεσμάτων

ιγ) θεσπίζει κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών, με την επιφύλαξη των ειδικών όρων που προβλέπονται από τον κανονισμό 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, για ορισμένα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης και ιδιαίτερα τη συμπληρωματικότητα με τα προβλεπόμενα στις ΚΟΑ.

ιδ) οργανώνει και παρακολουθεί τις αξιολογήσεις του ΠΑΑ και διασφαλίζει τη διεξαγωγή τους εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στον κανονισμό 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, σύμφωνα με το κοινό πλαίσιο

παρακολούθησης και αξιολόγησης, υποβάλλει τις αξιολογήσεις που πραγματοποιήθηκαν στις αρμόδιες εθνικές αρχές και στην Επιτροπή και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την αξιοποίηση των συμπερασμάτων τους.

ιε) εξασφαλίζει ότι ο Οργανισμός Πληρωμών λαμβάνει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες ιδίως σχετικά με τις διαδικασίες που εφαρμόζονται και οιουσδήποτε ελέγχους διενεργούνται σε σχέση με τις πράξεις που έχουν επιλεγεί για χρηματοδότηση, πριν εγκριθούν οι πληρωμές. Η επικοινωνία μεταξύ Διαχειριστικής Αρχής και Οργανισμού Πληρωμών γίνεται με την ανταλλαγή ηλεκτρονικών αρχείων .Επισημαίνεται επίσης ότι στο ΟΠΣΑΑ υπάρχει διαβαθμισμένη πρόσβαση τόσο της Διαχειριστικής Αρχής όσο και του Οργανισμού Πληρωμών.

ιστ) συντάσσει και, μετά την έγκριση της Επιτροπής Παρακολούθησης, υποβάλλει στην Επιτροπή τις ετήσιες και τελικές εκθέσεις σχετικά με την υλοποίηση του ΠΑΑ.

ιη) εξασφαλίζει την τήρηση των υποχρεώσεων σχετικά με τη δημοσιότητα που αναφέρονται στο άρθρο 76 του Κανονισμού 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

κ) προβαίνει σε εξέταση των σταδίων εξέλιξης δημόσιων συμβάσεων και ιδίως κατά τη διαδικασία διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης σύμβασης

κα) διασφαλίζει τη συλλογή και καταχώρηση στο ΟΠΣΑΑ των δεδομένων προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση, τους ελέγχους και την αξιολόγηση , καθώς και των λογιστικών εγγράφων για κάθε πράξη στο πλαίσιο του ΠΑΑ. Είναι υπεύθυνη για την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που καταχωρούνται.

κβ) ηγείται της Επιτροπής Παρακολούθησης και της διαβιβάζει τα αναγκαία έγγραφα για την παρακολούθηση της εφαρμογής του ΠΑΑ σε σχέση με τους ειδικότερους στόχους του.

κγ) προβαίνει στην ακύρωση μέρους ή του συνόλου της κοινοτικής συνεισφοράς της πράξης, η οποία επιβάλλεται ως αποτέλεσμα ελέγχου ή επαλήθευσης και ενημερώνει τον Οργανισμό Πληρωμών προκειμένου να προβεί στις σχετικές ενέργειες ανάκτησης των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος δύναται να εκχωρήσει μέρος των αρμοδιοτήτων της σε άλλες υπηρεσίες, διατηρώντας, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 75 του Καν.1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, την πλήρη ευθύνη για την αποδοτικότητα και την αρτιότητα της διαχείρισης και εκτέλεσης των καθηκόντων αυτών. Στο πλαίσιο αυτό η Διαχειριστική Αρχή συντονίζει και εποπτεύει την άσκηση των αρμοδιοτήτων των φορέων που ασκούν μέρος των καθηκόντων της και φέρει την τελική ευθύνη έναντι της Επιτροπής.

Ενδεικτικά αναφέρεται η δυνατότητα εκχώρησης των αρμοδιοτήτων ε, ια, ιβ, ιε, ιη , κ, κα, κγ ανωτέρω, σε φορείς του δημοσίου, που στο εξής αναφέρονται ως « Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ» και Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές. Για συγκεκριμένα Μέτρα του Άξονα 1 του ΠΑΑ θα εκχωρηθούν αρμοδιότητες στις 13 «Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές των Περιφερειών» σύμφωνα με το Ν. 3614/2007 όπως

τροποποιήθηκε και ισχύει ενώ θα εκχωρηθούν και αρμοδιότητες στην Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ όπως αυτή μετονομάστηκε με το Ν. 3840/2010 που αφορά στην τροποποίηση του Ν. 3614/2007.

Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ ορίζεται με κατάλληλες κανονιστικές πράξεις και αναλαμβάνει μέρος των αρμοδιοτήτων της Διαχειριστικής Αρχής του ΠΑΑ ενεργώντας υπό την ευθύνη της σε σχέση με τους φορείς που είναι υπεύθυνοι για την υλοποίηση πράξεων.

Στις σχετικές κανονιστικές πράξεις, μεταξύ των άλλων, καθορίζονται:

Ο φορέας που αναλαμβάνει τη διαχείριση συγκεκριμένων μέτρων

Τα μέτρα που αναλαμβάνει και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός αυτών

Οι υποχρεώσεις της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής ΠΑΑ, των Ενδιάμεσων Διαχειριστικών Αρχών και της Διαχειριστικής Αρχής

Στην ίδια κανονιστική πράξη ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την άσκηση των αρμοδιοτήτων που αναλαμβάνει ο φορέας.

11.1.2. Διαπιστευμένος Οργανισμός Πληρωμών (ΟΠΛ)

Ως Οργανισμός Πληρωμών, σύμφωνα με το Άρθρο 6 του Καν. 1290/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, για τη χρηματοδότηση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, ορίσθηκε ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., όπως προβλέπεται στο Άρθρο 3 του υπ' αρ. 3508 Νόμου (ΦΕΚ 249 Α/16-11-2006). Σε εφαρμογή του άρθρου 6 του καν 1290/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, η εκτέλεση καθηκόντων του Οργανισμού Πληρωμών μπορεί να γίνει κατ'εξουσιοδότησή του, με εξαίρεση την καταβολή των κοινοτικών ενισχύσεων. Ο Οργανισμός Πληρωμών (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.) παρέχει για τις πληρωμές στις οποίες προβαίνει καθώς και για τη γνωστοποίηση και διατήρηση των στοιχείων, επαρκή εχέγγυα ότι:

α) η επιλεξιμότητα των αιτήσεων και, στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης, η διαδικασία χορήγησης των ενισχύσεων καθώς και η συμφωνία τους προς τους κοινοτικούς κανόνες πριν από την εντολή πληρωμής ελέγχονται·

β) οι εκτελούμενες πληρωμές καταχωρίζονται επακριβώς και πλήρως στα λογιστικά βιβλία·

γ) διενεργούνται οι έλεγχοι που προβλέπονται από την κοινοτική νομοθεσία

δ) τα απαιτούμενα έγγραφα υποβάλλονται εντός των προθεσμιών και με τη μορφή που προβλέπονται από τους κοινοτικούς κανόνες

ε) τα έγγραφα είναι προσπελάσιμα και διατηρούνται με τρόπο που διασφαλίζει την πληρότητα, την εγκυρότητα και την αναγνωσιμότητά τους διαχρονικώς, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εγγράφων υπό την έννοια των κοινοτικών κανόνων.

11.1.3. Οργανισμός Πιστοποίησης (ΟΠ/Σ)

Ο Οργανισμός Πιστοποίησης , σύμφωνα με το Άρθρο 7 του Καν. 1290/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, δύναται να είναι οντότητα του δημοσίου η του ιδιωτικού δικαίου ο οποίος επιλέγεται μετά από ανοιχτή δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, σύμφωνα με τις εν ισχύ ρυθμίσεις για τις δημόσιες συμβάσεις εκτός των περιπτώσεων που είναι Δημόσια Υπηρεσία ή ΝΠΔΔ.

Ο Οργανισμός Πιστοποίησης είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο των λογαριασμών του διαπιστευμένου Οργανισμού Πληρωμών ως προς το αληθές, την πληρότητα και την ακρίβεια, έχοντας υπόψη το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου που υφίσταται.

Ο Οργανισμός Πιστοποίησης των λογαριασμών του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., επιλέγεται κατόπιν ανοιχτού διαγωνισμού για μία τριετία σύμφωνα με την οδηγία ΕΚ 18/2004.

11.1.4. Ειδικές Υπηρεσίες Συντονισμού και Εφαρμογής

Α. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος 2007-2013 (ΕΥΔ ΠΑΑ), προκειμένου:

να εξασφαλίσει την ορθή διαχείριση και εφαρμογή του ΠΑΑ με αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο

να εξασφαλίσει το συντονισμό της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης, την έκδοση του απαραίτητου θεσμικού πλαισίου, την παρακολούθηση κρίσιμων παραμέτρων που σχετίζονται με την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής της Λισσαβόνας και της ΚΓΠ

θα εκχωρήσει μέρος των αρμοδιοτήτων στην Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ, όπως αυτή μετονομάστηκε με το Ν. 3840/2010 ως εξής

Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ, μεταξύ των άλλων θα έχει τις εξής αρμοδιότητες :

προετοιμασία και έκδοση των σχετικών κανονιστικών αποφάσεων μετά από το σύμφωνο γνώμης της Διαχειριστικής Αρχής του ΠΑΑ (όπως Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις, Υπουργικές Αποφάσεις, Οδηγοί Εφαρμογής) με τις οποίες θα προσδιορίζεται το πλαίσιο εφαρμογής των καθεστώτων ενισχύσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΠΑΑ και ειδικότερα οι όροι και οι προϋποθέσεις για την υπαγωγή των υποψήφιων δικαιούχων στα καθεστώτα αυτά. Επιπλέον, θα προσδιορίζονται η διαδικασία υποβολής των αιτήσεων ενίσχυση, η διαδικασία αξιολόγησης των προτάσεων καθώς και η έκδοση οδηγιών σχετικά με την αξιολόγηση, παρακολούθηση και πιστοποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (αναγνώριση δαπανών) σε συνεργασία με τον Οργανισμό Πληρωμών.

Β. Προκειμένου να εξασφαλίζεται ο έλεγχος της συμβατότητας, η αποφυγή επικαλύψεων και η διασφάλιση της συμπληρωματικότητας μεταξύ των επιλέξιμων για χρηματοδότηση πράξεων του ΠΑΑ με τα προβλεπόμενα στα Επιχειρησιακά Σχέδια

των ΚΟΑ και το πρόγραμμα των μικρών νησιών του Αιγαίου για τη μεγιστοποίηση της προστιθέμενης αξίας του συνόλου των παρεμβάσεων στο πλαίσιο της διάρθρωσης της ΕΥΔ ΠΑΑ λειτουργεί **Μονάδα** – Συντονισμού για το σκοπό αυτό.

Η διάρθρωση του ΣΔΕ αποτυπώνεται στο οργανόγραμμα που ακολουθεί:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2007-2013

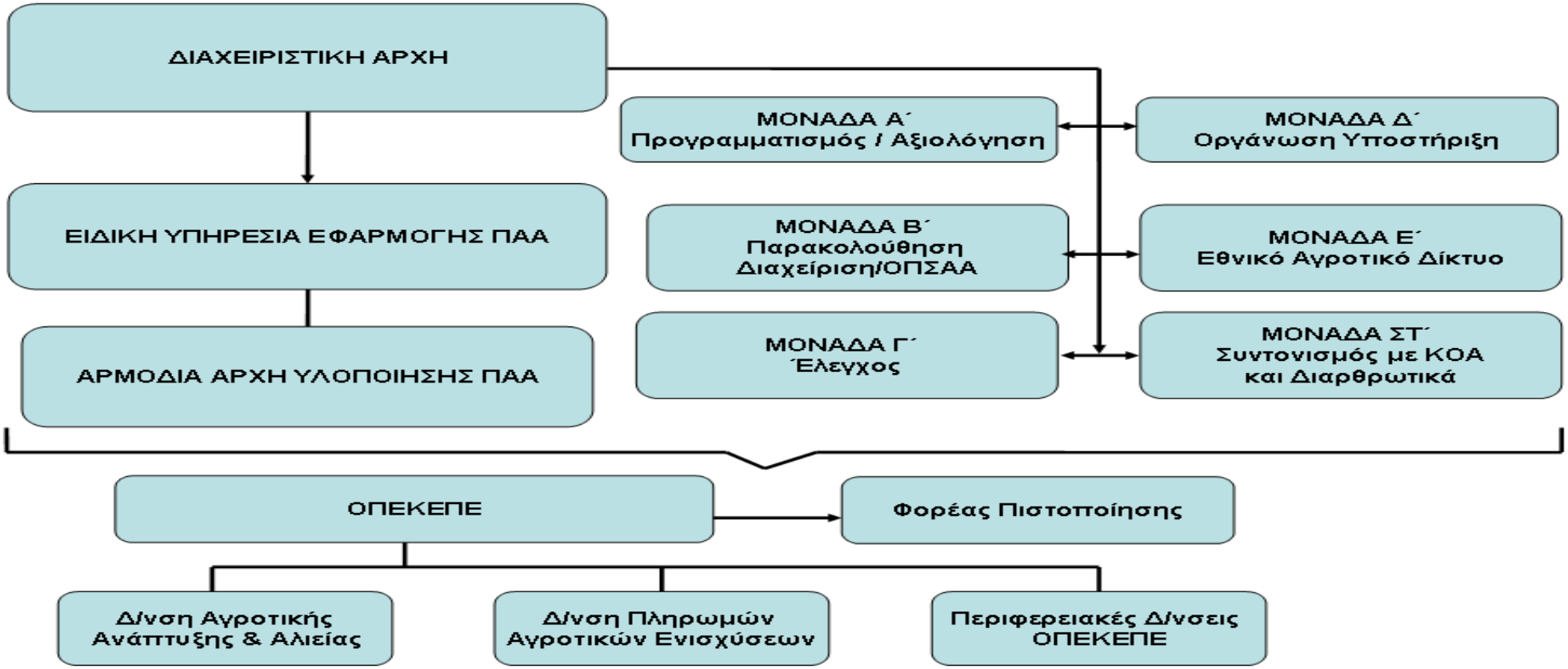

11.2. Διατάξεις Εφαρμογής / Πορεία Εντάξεων/ Σύστημα διαχείρισης και Ελέγχου

11.2.1. Πορεία ένταξης πράξεων και πληρωμών

Η παρακάτω διαδικασία περιγράφει την πορεία ένταξης και πληρωμής των πράξεων του ΠΑΑ. Τα στάδια έχουν ως εξής:

1. Πρόσκληση από την Διαχειριστική Αρχή (Δ.Α.) προς τον Φορέα Εφαρμογής Υλοποίησης (Φ.Υ.) για την υποβολή πρότασης πράξης ανάλογα με τους όρους και προϋποθέσεις του κάθε μέτρου

Τελικές προτάσεις έργων, οι οποίες αξιολογούνται σύμφωνα με τα Κριτήρια Επιλογής, για τα οποία θα υπάρχει διαβούλευση με την Επιτροπή Παρακολούθησης (Επ. Παρ.)

Απόφαση ένταξης ή απόρριψης έργων από την Δ.Α. και κοινοποίησή τους στον Φορέα Εφαρμογής. Η ένταξη πράξης στο Πρόγραμμα σημαίνει και την εγγραφή του έργου στο ΠΔΕ ή Τακτικό ΠΥ μέσω της Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Γεωργικών Διαρθρώσεων ή άλλης αρμόδιας υπηρεσίας

Ενημέρωση του ΟΠΕΚΕΠΕ για τις οριστικά ενταγμένες πράξεις και των αντιστοίχων ΣΑΕ προκειμένου να ζητά την μεταφορά συγκεκριμένων ποσών ανά ΣΑΕ από το ΠΔΕ στον ΕΛΈΓΕΠ σύμφωνα με τις προβλέψεις χρηματοδότησης ΣΑΕ Μεταφορά των προβλεπόμενων ποσών από το λογαρισμό ΠΔΕ στον ΕΛΕΓΕΠ σε μηνιαία βάση

Ο Φ.Υ. υλοποιεί τις δράσεις, και ανάλογα με τους όρους ένταξης συντάσσει αιτήματα πληρωμών δικαιούχων προς τον Οργανισμό Πληρωμών

Ο Οργανισμός πληρωμών διενεργεί την έγκριση και εκτέλεση της πληρωμής

Ο Οργανισμός Πληρωμών δύναται να αναθέσει την εκτέλεση καθηκόντων του σε άλλους φορείς σύμφωνα με την κείμενη κοινοτική νομοθεσία .

Ο Οργανισμός πληρωμών. ενημερώνει την Διαχειριστική Αρχή για την εξέλιξη των πληρωμών

Ο Οργανισμός Πληρωμών (ΟΠΛ) συντάσσει κατά μέγιστο 4 φορές τον χρόνο αίτημα πληρωμής στο Ταμείο (ΕΓΤΑΑ) για την είσπραξη της Κοινοτικής Συνδρομής μέσω της υποβολής των δηλώσεων δαπανών

Ο Οργανισμός Πιστοποίησης (ΟΠ) ενεργεί σύμφωνα με το άρθρο 5 του Καν. 885/2006. Μετά το τέλος κάθε οικονομικού έτους και προκειμένου να γίνει εκκαθάριση των λογαριασμών του ΟΠΛ, ο ΟΠ βεβαιώνει ότι οι λογαριασμοί που τηρεί ο Οργανισμός Πληρωμών είναι αληθείς, πλήρεις και ακριβείς και οι διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου λειτουργούν ικανοποιητικά. Εκφράζει γνώμη προς την Δήλωση Αξιοπιστίας του Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ σύμφωνα με την οποία δηλώνει ότι έχει θεσπίσει ένα σύστημα το οποίο παρέχει τα κατάλληλα εχέγγυα για τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποκείμενων συναλλαγών, και παράλληλα διασφαλίζει ότι η επιλεξιμότητα των αιτήσεων και όσον αφορά την

αγροτική ανάπτυξη η διαδικασία χορήγησης ενίσχυσης αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης ελέγχου και τεκμηρίωσης σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες

11.2.2. Έλεγχοι

Το σύστημα ελέγχων υλοποιείται σύμφωνα με τους κανόνες, που ορίζονται στον Καν. 65/2011, όπως ισχύει κάθε φορά.

Α. Έλεγχοι που διενεργούνται από τη Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Φορείς Εφαρμογής

Οι έλεγχοι που διενεργούνται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης, την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ, τους Φορείς Εφαρμογής του ΠΑΑ ή άλλο αρμόδιο Διαχειριστικό Φορέα/Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή στην οποία έχουν εκχωρηθεί αρμοδιότητες διαχείρισης μέτρων του ΠΑΑ, έχουν ως σκοπό την εξακρίβωση της τήρησης των κριτηρίων επιλεξιμότητας, την αξιολόγηση των αιτήσεων ενίσχυσης, την επαλήθευση της υλοποίησης – παράδοσης των συγχρηματοδοτούμενων έργων, προϊόντων και υπηρεσιών και της τήρησης των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει ο δικαιούχος, την επαλήθευση της πραγματοποίησης των δαπανών που δηλώνουν οι δικαιούχοι, την συμμόρφωσή τους με τους όρους της απόφασης χρηματοδότησης-ένταξης πράξης/σύμβασης/νομικές δεσμεύσεις καθώς και την τήρηση των ενωσιακών και εθνικών κανόνων καθ' όλη την περίοδο υλοποίησης των πράξεων. Οι πραγματοποιούμενοι έλεγχοι καλύπτουν ανά περίπτωση τις ενδεικνυόμενες διοικητικές, οικονομικές και φυσικές πτυχές των πράξεων και αφορούν:

Διοικητικούς ελέγχους σε όλες τις αιτήσεις ενίσχυσης και πληρωμής, οι οποίοι καλύπτουν όλα τα στοιχεία που είναι δυνατό και ενδεδειγμένο να ελεγχθούν διοικητικά και με τους οποίους επαληθεύεται η τήρηση των προβλεπόμενων διαδικασιών και ιδίως των εθνικών και ενωσιακών κανόνων που διέπουν την υλοποίηση και συγχρηματοδότηση των πράξεων.

Επιτόπιους ελέγχους σε δείγμα εγκεκριμένων πράξεων ή δικαιούχων προκειμένου να επαληθευτεί η τήρηση των αναληφθεισών τους υποχρεώσεων και δεσμεύσεων, η ύπαρξη λογιστικών ή άλλων εγγράφων που συνοδεύουν τις αιτήσεις πληρωμής που υποβλήθηκαν από τον δικαιούχο, καθώς και η συμμόρφωση της φύσης και του χρονοδιαγράμματος της δαπάνης προς τις ενωσιακές διατάξεις και η αντιστοιχία της με τις εγκεκριμένες προδιαγραφές της ενέργειας και με τις εργασίες οι οποίες όντως πραγματοποιήθηκαν ή τις υπηρεσίες οι οποίες όντως παρασχέθηκαν.

Συμπληρωματικούς διοικητικούς και επιτόπιους ελέγχους σε ειδικά Μέτρα (112, 113, 132, 144) και ελέγχους εποπτείας των Ομάδων Τοπικής Δράσης για τα Μέτρα του Άξονα 4.

Εκ των υστέρων ελέγχους σε επενδυτικές πράξεις οι οποίες συνεχίζουν να αποτελούν αντικείμενο δεσμεύσεων βάσει του άρθρου 72(1) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 και για τις οποίες έχει πραγματοποιηθεί η τελική πληρωμή από το ΕΓΤΑΑ.

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης,η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ, οι Φορείς Εφαρμογής του ΠΑΑ ή άλλος αρμόδιος Διαχειριστικός Φορέας / Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή, τηρούν στο ΟΠΣΑΑ αρχεία σχετικά με τους ελέγχους που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα πρότυπα και τις διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου. Για τις περιπτώσεις ελέγχων που διενεργούνται δειγματοληπτικά τηρούνται αρχεία που περιγράφουν τη μέθοδο δειγματοληψίας και καθορίζουν τις πράξεις που επιλέγονται .

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης, η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ, οι Φορείς Εφαρμογής του ΠΑΑ ή άλλος αρμόδιος Διαχειριστικός Φορέας / Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή στην περίπτωση διαπίστωσης παράβασης εθνικού ή ενωσιακού δικαίου, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τη φύση της παράβασης και τις δημοσιονομικές της επιπτώσεις, δύνανται να προβούν σε αποκλεισμό δικαιούχων-μείωση ενισχύσεων ή σε ακύρωση μέρους ή του συνόλου της χρηματοδότησης της πράξης από το ΠΑΑ σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο, προβαίνοντας στις αντίστοιχες λογιστικές εγγραφές στο ΟΠΣΑΑ και ενημερώνοντας σχετικά τον Οργανισμό Πληρωμών προκειμένου να προβεί σε ανάκτηση των αντίστοιχων αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης, η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ, οι Φορείς Εφαρμογής του ΠΑΑ ή άλλος αρμόδιος Διαχειριστικός Φορέας / Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή, εφόσον έχουν σοβαρές ενδείξεις για την ύπαρξη παραβάσεων του εθνικού ή ενωσιακού δικαίου προβαίνουν στη διενέργεια έκτακτου επιτόπιου ελέγχου, ενημερώνουν τον Οργανισμό Πληρωμών και όπου απαιτείται ζητούν την αναστολή της χρηματοδότησης. Εφόσον κατά τον επιτόπιο έλεγχο διαπιστωθεί παράβαση εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στην προηγούμενη παράγραφο .

Σε κάθε περίπτωση ο Οργανισμός Πληρωμών λαμβάνει γνώση των συμπερασμάτων των διενεργούμενων ελέγχων.

Οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των ανωτέρω εξειδικεύονται στις αντίστοιχες κανονιστικές πράξεις και οδηγίες.

Επίσης, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑΑ, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της σχετικά με την παρακολούθηση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου και τη διασφάλιση της αποδοτικότητας και την αρτιότητας της διαχείρισης και εκτέλεσης καθηκόντων αυτής που έχει εκχωρήσει σε Φορείς Διαχείρισης / Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές και Φορείς Εφαρμογής, δύναται να διενεργεί ελέγχους Συστήματος και εφαρμογής πράξεων σε ενδεικνυόμενους φορείς που εντάσσονται στο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου και σε κατάλληλο δείγμα πράξεων. Στις περιπτώσεις που διαπιστώνονται προβλήματα και παραλήψεις, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑΑ προβαίνει τις κατάλληλες διορθωτικές ενέργειες.

Β. Έλεγχοι που διενεργούνται από τον Οργανισμό Πληρωμών

Σύμφωνα με το άρθρο 33, παρ. 3 του Καν(ΕΕ)65/2011, όπως ισχύει κάθε φορά, ο Οργανισμός Πληρωμών έχει το δικαίωμα να επαληθεύει την ποιότητα των ελέγχων που διενεργούνται από άλλους φορείς.

Στα πλαίσια αυτά ο Οργανισμός Πληρωμών διενεργεί ελέγχους εποπτείας σε υπηρεσίες ή φορείς στους οποίους έχει εκχωρήσει αρμοδιότητές του, ελέγχοντας δειγματοληπτικά σε ποσοστό μέχρι 5% επί των αιτήσεων πληρωμής των δικαιούχων στους οποίους έχει ήδη διενεργηθεί επιτόπιος έλεγχος από τους εξουσιοδοτημένους φορείς. Οι έλεγχοι αυτοί διενεργούνται ύστερα από την εξαγωγή μηχανογραφικού δείγματος, διεξάγονται μετά τους

προαναφερόμενους διοικητικούς και επιτόπιους ελέγχους και έχουν ως σκοπό τη διασφάλιση της επάρκειας και της αποτελεσματικής λειτουργίας των συστημάτων ελέγχου και έγκρισης των πληρωμών των εξουσιοδοτημένων φορέων.

.

Διασταυρωτικοί έλεγχοι

Ο Οργανισμός πληρωμών έχει την ευθύνη διενέργειας διασταυτρωτικών ελέγχων μέσω του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ) Ειδικότερα για τα μέτρα 112 Εγκατάσταση νέων γεωργών και 121 Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων του άξονα 1 με εξαίρεση κάποιων μέτρων όπως αναφέρονται στο άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΕ)65/2011, όπως ισχύει κάθε φορά, η επαλήθευση των κριτηρίων επιλεξιμότητας των αιτήσεων πληρωμής καθώς και της τήρησης της πολλαπλής συμμόρφωσης, περιλαμβάνει διοικητικούς και επιτόπιους ελέγχους οι οποίοι διενεργούνται σύμφωνα με τη εφαρμοζόμενη διαδικασία που τηρεί ο ΟΠΕΚΕΠΕ για το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης & Ελέγχου (ΟΣΔΕ) που προβλέπεται στο κεφάλαιο 4 του τίτλου ΙΙ του Καν(ΕΚ)73/2009.

Επί πλέον το τμήμα Audit της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας του ΟΠΕΚΕΠΕ, διενεργεί ελέγχους τήρησης των εφαρμοζόμενων διαδικασιών διαχείρισης και ελέγχου, προκειμένου να εξακριβώνεται η συμμόρφωση με τους ενωσιακούς κανόνες.

11.2.3. Χρηματορροές

Η διαδικασία για τη διενέργεια πληρωμών στους δικαιούχους είναι η ακόλουθη:

1. Εγγραφή της δημόσιας δαπάνης της πράξης (εθνική και κοινοτική συμμετοχή) στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων μετά την ένταξή της στο επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Υποβολή αιτήματος πληρωμής του δικαιούχου προς τον Οργανισμό Πληρωμών Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε..

Μεταφορά των προβλεπόμενων ποσών από το λογαριασμό Π.Δ.Ε. στον ΕΛΕΓΕΠ σε μηνιαία βάση.

Εκτέλεση πληρωμών από την τράπεζα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία χρέωσης του ποσού στο ΕΓΤΑΑ, με πίστωση της δημόσιας δαπάνης στο ακέραιο στον τραπεζικό λογαριασμό επιλογής του αιτούντος ή του εντολοδόχου του.

Δήλωση Δαπανών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή από τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε..

Πίστωση με το ποσό των προκαταβολών (Έσοδα-Επιστροφές) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του λογαριασμού του ΕΛΕΓΕΠ του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και μεταφορά των

αντίστοιχων ποσών στο λογαριασμό του Π.Δ.Ε. που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Όλα τα προβλεπόμενα στοιχεία και οι πληροφορίες καταχωρούνται στο ΟΠΣΑΑ σε κάθε στάδιο, μετά την επαλήθευσή τους από τις αρμόδιες αρχές.

Οι τόκοι σύμφωνα με το άρθρο 34 του Καν. 498/2007 ή τυχόν τόκοι σύμφωνα με το άρθρο 81 του Καν. 1198/2006 θεωρούνται πόροι για το Κράτος-Μέλος.

11.2.4. Διαδικασία αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών

1. Όταν διαπιστωθεί αχρεώστητη καταβολή σε βάρος του Ε.Γ.Τ.Α.Α. η αρμόδια για την έγκριση Υπηρεσία καλεί με έγγραφη πρόσκληση τον υπόχρεο να πληρώσει το αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό ή να διατυπώσει μέσα σε προθεσμία 20 ημερών που μπορεί να παραταθεί μέχρι 10 ημέρες ακόμη τις έγγραφες παρατηρήσεις του και να προσκομίσει τυχόν συμπληρωματικά στοιχεία. Η ειδοποίηση αυτή αποστέλλεται στο Τμήμα Παρακολούθησης Αχρεωστήτως Καταβληθέντων του ΟΠΕΚΕΠΕ για εγγραφή στο Βιβλίο οφειλετών και στο Τμήμα Λογιστηρίου του ΟΠΕΚΕΠΕ για ενημέρωση.

Μετά τη λήξη της ορισθείσας προθεσμίας και αφού εξεταστούν οι έγγραφες παρατηρήσεις και τα τυχόν προσκομισθέντα δικαιολογητικά η αρμόδια Υπηρεσία συντάσσει Έκθεση Ελέγχου. Η Έκθεση Ελέγχου με συνημμένα εισηγητική έκθεση προς τον Υπουργό/Γεν. Γραμματέα/Νομάρχη και σχέδιο Απόφασης Καταλογισμού διαβιβάζονται στην Οικονομική Διεύθυνση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης ή στο Γενικό Γραμματέα ή αρμόδιο Νομάρχη με ταυτόχρονη κοινοποίηση στο Τμήμα Παρακολούθησης Αχρεωστήτως Καταβληθέντων και στο Τμήμα Λογιστηρίου του ΟΠΕΚΕΠΕ για ενημέρωση.

Εφόσον βάση του περιεχομένου της έκθεσης ελέγχου συντρέχει περίπτωση αδικαιολόγητης πληρωμής ο Υπουργός/Γενικός Γραμματέας/Νομάρχης εκδίδει απόφαση με την οποία διατάσσεται επιστροφή των αδικαιολογήτως καταβληθέντων ποσών, προσαυξημένων με τους προβλεπόμενους τόκους σε προθεσμία τριάντα ημερών.

Στην περίπτωση μη καταβολής του οφειλόμενου ποσού, αυτό βεβαιώνεται στην αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος ΔΟΥ του οφειλέτη και εισπράττεται κατά τις διατάξεις περί είσπραξης δημοσίων εσόδων.

Κάθε σχετικό έγγραφο κοινοποιείται στο Τμήμα Παρακολούθησης Αχρεωστήτως Καταβληθέντων του ΟΠΕΚΕΠΕ για ενημέρωση.

Το Τμήμα Παρακολούθησης Αχρεωστήτως Καταβληθέντων του ΟΠΕΚΕΠΕ ενημερώνει την Δ/νση Νομοπαρασκευαστικού Έργου και Νομικών Υποθέσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για τα προβλεπόμενα στον Καν(ΕΕ) 1848/06 και για την αντίστοιχη ενημέρωση στην OLAF.

(Νομικό πλαίσιο: Άρθρο 28 του Νόμου 2520/97, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του Νόμου 2732/99 και το άρθρο 23 του Νόμου 2945/01.)

12. Περιγραφή των Συστημάτων Παρακολούθησης και Αξιολόγησης, καθώς και προβλεπόμενη σύνθεση της Επιτροπής Παρακολούθησης

12.1. Περιγραφή του Συστήματος Παρακολούθησης και Αξιολόγησης

Για την περίοδο 2007-2013, η προσέγγιση παρακολούθησης και αξιολόγησης βασίζεται στις ρυθμίσεις που ίσχυαν κατά τις προηγούμενες περιόδους κατάλληλα τροποποιημένες ώστε να ανταποκρίνονται στις νέες απαιτήσεις των Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και Καν. (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, για την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του προγράμματος.

Σύμφωνα με το άρθρο 79 του Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, οι διαδικασίες παρακολούθησης του προγράμματος διενεργούνται από τη Διαχειριστική Αρχή και την Επιτροπή Παρακολούθησης, κυρίως με βάση τους δείκτες (χρηματοοικονομικούς και δείκτες επιδόσεων και αποτελεσμάτων) που έχουν καθορισθεί για κάθε άξονα του προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 80 και 81 του ίδιου κανονισμού.

Οι δείκτες του προγράμματος έχουν αναπτυχθεί με βάση την προτεινόμενη από την Επιτροπή μεθοδολογία που αναπτύσσεται στο σχετικό έγγραφο εργασίας για την προγραμματική περίοδο 2007-2013, «Κοινό Πλαίσιο Παρακολούθησης και Αξιολόγησης: Έγγραφο Καθοδήγησης». Οι δείκτες που επιλέχθηκαν για την παρακολούθηση της επίτευξης των στόχων του προγράμματος ανταποκρίνονται στον ιδιαίτερο χαρακτήρα του, στους στόχους του καθώς και στις κοινωνικοοικονομικές και περιβαλλοντικές συνθήκες που επικρατούν στο γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής. Τα δεδομένα που απαιτούνται για τον υπολογισμό των τιμών των δεικτών κατά την υλοποίηση του προγράμματος συλλέγονται σε επίπεδο έργου και μέτρου και συναθροίζονται σε επίπεδο άξονα και τέλος σε επίπεδο προγράμματος.

Στο πλαίσιο της τακτικής αξιολόγησης της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της υλοποίησης του προγράμματος, η Διαχειριστική αρχή διαβιβάζει στην Επιτροπή Παρακολούθησης τα δεδομένα που προκύπτουν από το σύστημα παρακολούθησης και αφορούν κυρίως σε συγκεντρωτικά οικονομικά στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με τους δείκτες κυρίως εκροών και αποτελεσμάτων. Για τη συλλογή αξιόπιστων χρηματοοικονομικών και στατιστικών δεδομένων σχετικών με την υλοποίηση του προγράμματος θα χρησιμοποιηθεί το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα στο οποίο θα τηρούνται πληροφορίες για όλες τις πράξεις που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα.

Στο πλαίσιο της παρακολούθησης του προγράμματος, η Διαχειριστική Αρχή συντάσσει ετήσια έκθεση υλοποίησης του προγράμματος την οποία αποστέλλει στην Επιτροπή μετά την έγκρισή της από την Επιτροπή Παρακολούθησης (άρθρο 82 παρ. 1 του Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει). Η έκθεση περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου και συντάσσεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του εφαρμοστικού του Καν. (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, παράρτημα VII. Στο παραπάνω πλαίσιο η διαχειριστική αρχή μεριμνά για τη συνεχή παρακολούθηση και βελτίωση των δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος.

Στην ετήσια έκθεση θα περιλαμβάνεται ειδική αναφορά για το φυσικό αντικείμενο, τις νομικές δεσμεύσεις και τις πληρωμές σε επίπεδο μέτρου για τους νομούς που υπήρχε ή εξακολουθεί να υπάρχει καλλιέργεια καπνού και βάμβακος, έτσι ώστε να ελέγχεται με αποτελεσματικό τρόπο η απορρόφηση των πόρων που μεταφέρθηκαν από τον πρώτο πυλώνα στο ΠΑΑ.

Σύμφωνα με το άρθρο 83 του Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, κάθε χρόνο μετά την υποβολή της ετήσιας έκθεσης, η Διαχειριστική Αρχή και η Επιτροπή εξετάζουν από κοινού την πρόοδο υλοποίησης του προγράμματος, τα κύρια αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν κατά το προηγούμενο έτος, τη χρηματοοικονομική υλοποίηση καθώς και οποιοδήποτε παράγοντα μπορεί να οδηγήσει σε βελτίωση της υλοποίησης προκειμένου να επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Για οποιοδήποτε σχόλιο διατυπώσει η Επιτροπή μετά την ετήσια εξέταση του προγράμματος, η Διαχειριστική Αρχή ενημερώνει την Επιτροπή Παρακολούθησης και την Επιτροπή για τα μέτρα που ελήφθησαν αναφορικά με τα σχόλια αυτά.

Το άρθρο 86 του Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ορίζει ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να δημιουργήσουν ένα σύστημα παράλληλης αξιολόγησης για κάθε πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης. Η διενέργεια των αξιολογήσεων του προγράμματος μέσω του συστήματος αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των ενδιάμεσων και εκ των υστέρων αξιολογήσεων του προγράμματος, βασίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές που αποτελούν μέρος του “Εγχειριδίου σχετικά με το κοινό πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης”. Η αξιολόγηση εξετάζει τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις των προγράμματος – αποτιμώντας την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητά του και την καταλληλότητα των μέτρων – και συμβάλλει στη χάραξη και στον επαναπροσανατολισμό των πολιτικών. Για τον σκοπό αυτό, η αξιολόγηση βασίζεται σε πολύ μεγάλο βαθμό στα δεδομένα και τις πληροφορίες που συλλέγονται με την παρακολούθηση, η οποία υποδηλώνει ότι οι δύο αυτές δραστηριότητες είναι εξ αρχής αλληλένδετες.

Η παράλληλη (on going) αξιολόγηση περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες αξιολόγησης, οι οποίες πρέπει να διενεργούνται καθ' όλη τη διάρκεια προγραμματισμού, συμπεριλαμβανομένων των εκ των προτέρων, των ενδιάμεσων και των εκ των υστέρων αξιολογήσεων, καθώς και των άλλων αξιολογήσεων που η αρμόδια για το πρόγραμμα αρχή (Διαχειριστική Αρχή) μπορεί να κρίνει χρήσιμες για

τη βελτίωση της διαχείρισης του προγράμματος. Συμπεριλαμβάνονται οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των δραστηριοτήτων αξιολόγησης, η συγκέντρωση και η βελτίωση δεικτών, και η συλλογή δεδομένων. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση θέτει τις βάσεις για την ανάπτυξη ενός συστήματος αξιολόγησης, στο οποίο προσδιορίζονται οι γραμμές βάσης του προγράμματος, οι στόχοι και τα επιδιωκόμενα επίπεδα. Αυτό σημαίνει ότι η παράλληλη αξιολόγηση θα ξεκινά από την αρχή της περιόδου προγραμματισμού.

Όπως ορίζεται στο άρθρο 86 παράγραφοι 3, 4 και 5 του κανονισμού 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει του Συμβουλίου, από το 2008 και εφεξής η Διαχειριστική Αρχή του ΠΑΑ θα υποβάλλει αναφορά σχετικά με τις δραστηριότητες της παράλληλης αξιολόγησης, στο πλαίσιο της Ετήσιας Έκθεσης Προόδου.

Στην πρώτη έκθεση, το 2008, θα περιγράφονται οι διατάξεις για τη δημιουργία του συστήματος αξιολόγησης στο εθνικό/περιφερειακό πλαίσιο (δείκτες, διοικητικές ρυθμίσεις, διατάξεις συλλογής δεδομένων). Το 2009 και από το 2011 έως το 2014, οι εκθέσεις θα περιγράφουν τις δραστηριότητες αξιολόγησης που έχουν αναληφθεί, αναφερόμενες μεταξύ άλλων στην ανάπτυξη των ικανοτήτων και στις μεθοδολογικές εργασίες, τη συλλογή δεδομένων και τις δυσκολίες που ανέκυψαν.

Όταν χρειάζεται, οι ετήσιες εκθέσεις θα αναφέρονται στις ανάγκες αναπροσαρμογής των ειδικών κατά πρόγραμμα δεικτών και ομάδων δεδομένων. Επιπλέον, οι εκθέσεις αυτές πρέπει να βοηθούν την Επιτροπή να προσδιορίζει τις ανάγκες διενέργειας συνοδευτικών/θεματικών οριζόντιων αξιολογήσεων σε σχέση με συγκεκριμένα μέτρα / άξονες / προκλήσεις.

Μια πλήρης αξιολόγηση των μέτρων και των προγραμμάτων θα λάβει χώρα το 2010 (ενδιάμεση αξιολόγηση) και το 2015 (εκ των υστέρων αξιολόγηση). Η έκθεση ενδιάμεσης αξιολόγησης και η έκθεση εκ των υστέρων αξιολόγησης θα παρέχουν απαντήσεις σε όλα τα κοινά και ειδικά για το ΠΑΑ ερωτήματα αξιολόγησης, που έχουν προκύψει από την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της καταλληλότητας των μέτρων. Οι εκθέσεις επίσης θα αποτιμούν τον βαθμό στον οποίο τα μέτρα και το ΠΑΑ συνολικά επιτυγχάνουν τους σκοπούς τους και συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στις εθνικές στρατηγικές καθώς και στην κοινοτική στρατηγική. Με βάση τα πορίσματα της αξιολόγησης, η έκθεση ενδιάμεσης αξιολόγησης επίσης θα επισημαίνει τις τυχόν αναγκαίες τροποποιήσεις.

12.2. Προβλεπόμενη σύνθεση της Επιτροπής Παρακολούθησης

Σύμφωνα με το άρθρο 77 του Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης συστήνεται, εντός τριών μηνών από την έγκρισή του από την Ε.Ε., Επιτροπή Παρακολούθησης του προγράμματος με αποστολή την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας υλοποίησής του.

Η σύνθεση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΑΑ ορίζεται με τη σύμφωνη γνώμη της Διαχειριστικής Αρχής, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της εταιρικής σχέσης

στη διαχείριση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των παρεμβάσεων σε όλα τα στάδια υλοποίησης του προγράμματος.Πρόεδρος της επιτροπής παρακολούθησης είναι ο Ειδικός Γραμματέας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Ως μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης, ενδεικτικά, συμμετέχουν οι εξής:

Ο προϊστάμενος της Διαχειριστικής Αρχής του προγράμματος

Εταίροι Αγροτικής Ανάπτυξης

Εκπρόσωπος της Ειδικής Υπηρεσίας Αρχής Συντονισμού (ΕΥΑΣ)

Εκπρόσωπος του Οργανισμού Πληρωμών

Εκπρόσωπος του Φορέα Πιστοποίησης

Εκπρόσωποι των φορέων εφαρμογής και των φορέων διαχείρισης του προγράμματος, εκπρόσωποι Υπουργείων ή άλλων κρατικών αρχών

Εκπρόσωποι δημόσιων αρχών που είναι αρμόδιες για θέματα κρατικών ενισχύσεων, απασχόλησης, περιβάλλοντος, υγείας, έρευνας και καινοτομίας, δημόσιας διοίκησης, κλπ.

Εκπρόσωπος της Επιτροπής ή και των ΕΤΕ ή ΕΤΕπ στην περίπτωση που οι τελευταίες συνεισφέρουν στο ΠΑΑ (με συμβουλευτικό ρόλο)

Εκπρόσωποι αντιπροσωπευτικών μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Στη σύνθεση της Επιτροπής Παρακολούθησης διασφαλίζεται, κατά το δυνατόν, η ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών.

Κατά τις συνεδριάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης μπορούν να προσκληθούν μη μόνιμα μέλη π.χ. ειδικοί επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες σε οικονομικά, τεχνικά, κοινωνικά, επιστημονικά και λοιπά θέματα ανάλογα με την ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης.

Τη γραμματειακή υποστήριξη της Επιτροπής Παρακολούθησης αναλαμβάνει η διαχειριστική αρχή του προγράμματος, η οποία επιφορτίζεται με την προετοιμασία της σχετικής τεκμηρίωσης για τη διεξαγωγή των συνεδριάσεων καθώς και της ημερήσιας διάταξης και των πρακτικών που τηρούνται.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης του προγράμματος καταρτίζει τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της στο πλαίσιο της εθνικής έννομης τάξης. Ο κανονισμός λειτουργίας καθορίζεται σε συνεργασία με τη διαχειριστική αρχή του προγράμματος, ώστε να εξασφαλίζεται η εκπλήρωση των καθηκόντων της επιτροπής που απορρέουν από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Στην πρώτη συνεδρίασή της η Επιτροπή εγκρίνει τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της.

Η Επ. Πα. θα έχει κυρίως τις εξής αρμοδιότητες:

Να γνωμοδοτεί, εντός τεσσάρων μηνών από την απόφαση για την έγκριση του προγράμματος, όσον αφορά τα κριτήρια επιλογής για τις χρηματοδοτούμενες πράξεις. Τα κριτήρια επιλογής αναθεωρούνται ανάλογα με τις ανάγκες του προγραμματισμού.

Να εξετάζει περιοδικά την πρόοδο που σημειώθηκε προς την επίτευξη των ειδικότερων στόχων του προγράμματος, με βάση τα έγγραφα που υποβάλλει η Διαχειριστική Αρχή.

Να εξετάζει τα αποτελέσματα της εφαρμογής, ιδίως την επίτευξη των στόχων που έχουν καθοριστεί για κάθε άξονα καθώς και τις παράλληλες αξιολογήσεις.

Να εξετάζει και να εγκρίνει την ετήσια έκθεση προόδου και την τελευταία έκθεση προόδου πριν από την αποστολή τους στην Ε.Ε.

Να μπορεί να προτείνει στην Διαχειριστική Αρχή οποιαδήποτε προσαρμογή ή αναθεώρηση του προγράμματος, η οποία αποβλέπει στην επίτευξη των στόχων του ΕΓΤΑΑ που ορίζονται στο άρθρο 4 του Καν. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ή στη βελτίωση της διαχείρισής του, συμπεριλαμβανομένης της δημοσιονομικής διαχείρισης.

Να εξετάζει και να εγκρίνει οποιαδήποτε πρόταση για την τροποποίηση του περιεχομένου της απόφασης της Ε.Ε. σχετικά με την συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ.

Όσον αφορά στις διαδικασίες παρακολούθησης ισχύουν τα εξής:

1. Η Διαχειριστική Αρχή και η Επιτροπή Παρακολούθησης παρακολουθούν την ποιότητα της εφαρμογής του προγράμματος.
2. Η Διαχειριστική Αρχή και η Επιτροπή Παρακολούθησης ασκούν την παρακολούθηση του προγράμματος μέσω οικονομικών δεικτών, καθώς και δεικτών επιδόσεων και αποτελεσμάτων.

13. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

Όροι και προϋποθέσεις ενημέρωσης και δημοσιότητας – Υλοποίηση δράσεων επικοινωνίας για το ΠΑΑ

13.1. Γενικά

Η υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και δημοσιότητας σχετικά με τις παρεμβάσεις του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ), αποτελεί ταυτόχρονα υποχρέωση της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος όπως αυτή απορρέει από τους Κανονισμούς (ΕΚ) 1698/2005 και 1974/2006, όπως αυτοί ισχύουν και την Εθνική Νομοθεσία, αλλά και απαραίτητη προϋπόθεση για την σωστή και επιτυχή υλοποίηση του ΠΑΑ.

Η δημοσιότητα του ΠΑΑ και η ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων και γενικότερα των πολιτών πρέπει να προετοιμάζονται με ιδιαίτερη φροντίδα, βάσει ενός Σχεδίου Επικοινωνίας και να συνοδεύουν όλα τα στάδια της πορείας του Προγράμματος, στο πλαίσιο του οποίου διατίθενται Κοινοτικοί και Εθνικοί πόροι, αλλά και ταυτόχρονα απαιτείται η κινητοποίηση και ενεργός συμμετοχή ιδιωτών και ιδιωτικών κεφαλαίων για την υλοποίηση σημαντικού αριθμού Μέτρων.

13.2. Ενημέρωση και δημοσιότητα σχετικά με τη συγχρηματοδότηση από το ΕΓΤΑΑ και τη χώρα

Σύμφωνα με το άρθρο 76 του Καν. (ΕΚ) 1698/2005 και το άρθρο 58, παρ.3 του Καν. (ΕΚ) 1974/2006 και του Παραρτήματος VI αυτού, όπως ισχύουν, η Διαχειριστική Αρχή λαμβάνει μέτρα ενημέρωσης ή/και δημοσιότητας, τόσο για τους δυνητικούς δικαιούχους και τους δικαιούχους όσο και για το ευρύ κοινό.

13.2.1. Υποχρεώσεις Διαχειριστικής Αρχής

Η Διαχειριστική Αρχή είναι υπεύθυνη για τη δημοσιότητα του ΠΑΑ ως εξής:

Διασφαλίζει την ευρεία δημοσιοποίηση του Προγράμματος με λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τη συγχρηματοδότηση από το ΕΓΤΑΑ και τη χώρα και μεριμνά για τη διανομή του στους ενδιαφερόμενους.

Παρέχει στους δυνητικούς δικαιούχους σαφείς, λεπτομερείς και επίκαιρες πληροφορίες σχετικά με:

- τις διοικητικές διαδικασίες που πρέπει να τηρηθούν ούτως ώστε να ικανοποιηθούν τα κριτήρια για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΠΑΑ,

- την περιγραφή των διαδικασιών εξέτασης των αιτήσεων χρηματοδότησης,

- τους όρους ή/και τα κριτήρια επιλεξιμότητας για την επιλογή και αξιολόγηση των έργων προς χρηματοδότηση,

- τα ονόματα των υπευθύνων ή των σημείων επικοινωνίας σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο για την παροχή επεξηγήσεων σχετικά με το Πρόγραμμα.

Κατευθύνει, στηρίζει και εποπτεύει τους Φορείς Εφαρμογής Μέτρων/Δράσεων του ΠΑΑ και τους ενημερώνει για τους κανόνες δημοσιότητας καθώς και για τις υποχρεώσεις τους.

Παρακολουθεί την τήρηση των υποχρεώσεων των Φορέων Εφαρμογής σχετικά με τη δημοσιότητα και την παροχή πληροφόρησης για τις πράξεις που εκτελούν.

Διασφαλίζει τη συμμετοχή των φορέων που μπορούν να ενεργήσουν ως κέντρα αναμετάδοσης πληροφοριών στα μέτρα ενημέρωσης για δυνητικούς δικαιούχους, όπως περιφερειακών και τοπικών αρχών, επαγγελματικών οργανώσεων, οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, μη κυβερνητικών οργανώσεων, κέντρων Ευρωπληροφόρησης και αντιπροσώπευσης της Επιτροπής.

13.2.2. Υποχρεώσεις Φορέων Εφαρμογής

Ο Φορέας Εφαρμογής, προκειμένου να τηρηθούν οι αρχές διαφάνειας, αντικειμενικότητας και δημοσιότητας, υποχρεούται να ενημερώνει τους δυνητικούς δικαιούχους / αποδέκτες / ωφελούμενους, ανάλογα με το είδος της πράξης που ανέλαβε να εκτελέσει, σύμφωνα με τις σχετικές με την ενημέρωση και δημοσιότητα διατάξεις εφαρμογής του ΠΑΑ.

Επιπλέον, ο Φορέας Εφαρμογής έχει την υποχρέωση ενημέρωσης του κοινού για την οικονομική συνδρομή που έλαβε μέσω του ΠΑΑ, με τη συγχρηματοδότηση του ΕΓΤΑΑ και της χώρας. Επίσης μεριμνά για τα εξής :

α. Όταν μία πράξη, στο πλαίσιο του ΠΑΑ, καταλήγει σε επένδυση το συνολικό κόστος της οποίας υπερβαίνει τα 50.000 ΕΥΡΩ, ο δικαιούχος οφείλει να τοποθετεί **επεξηγηματική πινακίδα**.

β. Στους τόπους εκτέλεσης έργων υποδομής, το συνολικό κόστος των οποίων υπερβαίνει τις 500.000 ΕΥΡΩ τοποθετούνται **διαφημιστικά πλαίσια**.

γ. Επεξηγηματικές πινακίδες τοποθετούνται επίσης στις εγκαταστάσεις των Ομάδων Τοπικής Δράσης από τον Άξονα 4.

Τα διαφημιστικά πλαίσια και οι επεξηγηματικές πινακίδες θα πρέπει να περιέχουν τα ακόλουθα στοιχεία:

Περιγραφή του έργου ή πράξης, την Ευρωπαϊκή σημαία σύμφωνα με τις προδιαγραφές που ορίζονται στο σημείο 4.1 του Παραρτήματος VI του Καν. (ΕΚ) 1974/2006, σε συνδυασμό με μια επεξήγηση του ρόλου της Επιτροπής, μέσω του ακόλουθου συνθήματος : *«Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης: Η Ευρώπη επενδύει στις αγροτικές περιοχές»*, την Ελληνική σημαία για το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και το λογότυπο του ΠΑΑ.

Για τις δράσεις και τα Μέτρα που χρηματοδοτούνται από τον Άξονα Leader, πρέπει να χρησιμοποιείται, εκτός των ανωτέρω και το λογότυπο Leader.

Το 25% τουλάχιστον της επιφάνειας του διαφημιστικού πλαισίου ή της επεξηγηματικής πινακίδας πρέπει να καταλαμβάνεται αθροιστικά από την περιγραφή του έργου ή πράξης, την Ευρωπαϊκή σημαία, το ανωτέρω σύνθημα και το λογότυπο Leader εάν απαιτείται.

13.3. Δράσεις ενημέρωσης και δημοσιότητας – Σχέδιο Επικοινωνίας

Στο πλαίσιο της ενημέρωσης και δημοσιότητας του ΠΑΑ προβλέπεται ένα **Σχέδιο Επικοινωνίας** το οποίο εξειδικεύεται στα ακόλουθα :

α. Στόχοι,

β. Κοινό – στόχος,

γ. Περιεχόμενο και στρατηγική επικοινωνίας καθώς και μέτρα ενημέρωσης που πρόκειται να ληφθούν,

δ. Χρονοδιάγραμμα – Ενδεικτικός προϋπολογισμός,

ε. Διοικητικά τμήματα ή φορείς που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή,

στ. Κριτήρια που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση των επιπτώσεων των δράσεων ενημέρωσης και δημοσιότητας ως προς τη διαφάνεια, την αναγνωρισιμότητα του ΠΑΑ και τον ρόλο που διαδραματίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ειδικότερα :

α. Στόχοι

Οι δύο κύριοι επικοινωνιακοί στόχοι των δράσεων ενημέρωσης και δημοσιότητας είναι:

Στόχος Α : Η εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διαφάνειας των δράσεων του ΠΑΑ, η μεγαλύτερη δυνατή κινητοποίηση των φορέων του δημόσιου και του ιδιωτικού φορέα των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, των μη κυβερνητικών οργανώσεων και η μεγαλύτερη δυνατή ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των δυνητικά ωφελούμενων για την πλήρη και αποτελεσματική αξιοποίηση των ευκαιριών που παρέχουν οι δράσεις του Προγράμματος

Στόχος Β : Η ενημέρωση της κοινής γνώμης, τόσο της ελληνικής όσο και της ευρωπαϊκής, για τις παρεμβάσεις του ΠΑΑ, τις δυνατότητες, τα οφέλη και τις επιπτώσεις τους στην ελληνική οικονομία και τον πληθυσμό με ένα σύνολο αλληλοσυμπληρούμενων δράσεων σε όλους τους τομείς και τις γεωγραφικές περιφέρειες της χώρας μας. Επίσης στόχος είναι η ενημέρωση για το ρόλο που διαδραματίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση στην πραγματοποίηση του Προγράμματος.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην προβολή της στήριξης και συμβολής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΕΓΤΑΑ, καθώς και στην ανάδειξη της κοινής προσπάθειας και συνεργασίας των Ελληνικών Αρχών για το σχεδιασμό και την υλοποίηση του Προγράμματος.

β. Κοινό - Στόχος

Το ΠΑΑ απευθύνεται και στοχεύει σε μία ευρύτατη ομάδα αποδεκτών που περιλαμβάνει:

Άμεσα και έμμεσα ωφελούμενους,

Φορείς Εφαρμογής,

Επίπεδα της διοίκησης που εμπλέκονται ως μηχανισμοί εφαρμογής.

Άμεσα Ωφελούμενοι

Είναι οι δυνητικοί δικαιούχοι αλλά και αποδέκτες των δράσεων, όπως για παράδειγμα:

Αρχηγοί γεωργικών εκμεταλλεύσεων που είναι οι άμεσοι αποδέκτες της στήριξης των δράσεων των επενδύσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις,

Επιχειρήσεις κάθε νομικής μορφής στον τομέα της πρώτης μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων,

Πολύ μικρές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην υλοτόμηση, μεταποίηση και εμπορία δασοκομικών προϊόντων,

Γεωργοί ηλικίας μικρότερης των 40 ετών που εγκαθίστανται για πρώτη φορά σε γεωργική εκμετάλλευση ως αρχηγοί της,

Άτυπες ομάδες παραγωγών, που δραστηριοποιούνται στο χώρο της ποιότητας τροφίμων, προβολής και προώθησης γεωργικών προϊόντων.

Γεωργοί που αναλαμβάνουν σε εθελοντική βάση γεωργοπεριβαλλοντικές υποχρεώσεις,

Ο αγροτικός πληθυσμός των περιοχών εφαρμογής των Μέτρων που αφορούν στη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας.

Έμμεσα Ωφελούμενοι

Στην ενότητα των έμμεσα ωφελούμενων εντάσσεται μία σημαντική κατηγορία δικαιούχων που είναι ενδεικτικά:

Οι καταρτιζόμενοι, οι φοιτητές, οι γεωτεχνικοί και γενικά οι επιστήμονες, αλλά και ευρύτερα κάθε ενδιαφερόμενος που θέλει να έχει πρόσβαση σε θεματολογία που αφορά τον αγροτικό χώρο αλλά και την πρωτογενή παραγωγή,

Οι παραγωγοί, επιχειρήσεις αλλά και οι καταναλωτές που θα ωφεληθούν έμμεσα από την ανάπτυξη νέων τεχνικών για την φιλική προς το περιβάλλον και τη δημόσια υγεία φυτοπροστασία, αλλά και τον εκσυγχρονισμό μεγάλων υποδομών,

Ο αγροτικός και λοιπός πληθυσμός της Χώρας,

Οι κτηνοτρόφοι μέσω της παραγωγής και χρησιμοποίησης του κατάλληλου για την κάθε περιοχή ζωικού αναπαραγωγικού κεφαλαίου,

Οι παραγωγοί αλλά και γενικότερα οι κάτοικοι των περιοχών στις οποίες θα υλοποιηθούν τα έργα για την ορθή διαχείριση των υδατικών πόρων,

Οι κάτοικοι των περιοχών εφαρμογής των έργων εγγείων βελτιώσεων, της παροχής βασικών υπηρεσιών προς τον αγροτικό πληθυσμό, της ανακαίνισης των χωριών, των έργων διαχείρισης των υδατικών πόρων αλλά και των έργων για τη βελτίωση της αγροτικής υποδομής.

Λόγω της μεγάλης γεωγραφικής διασποράς του ανωτέρω «κοινού – στόχος», που καλύπτει ουσιαστικά το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, στην υλοποίηση του Προγράμματος εμπλέκεται το σύνολο των δημόσιων αρχών όλων των επιπέδων διοίκησης.

γ. Περιεχόμενο της Στρατηγικής του Σχεδίου Επικοινωνίας

Η υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης - πληροφόρησης για ένα τόσο μεγάλο κοινό στόχο (που περιλαμβάνει κοινωνικούς φορείς, επιχειρήσεις, συλλογικούς ή μεμονωμένους παραγωγούς, περιβαλλοντικές οργανώσεις, κατοίκους συγκεκριμένων γεωγραφικών ενοτήτων, κ.λ.π. αλλά και την άμεση εμπλοκή όλων των επιπέδων της διοίκησης) απαιτεί την εκπόνηση ενός πολυεπίπεδου επικοινωνιακού σχεδίου, που πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις επιμέρους ιδιαιτερότητες του κοινού - στόχος.

Η πληροφόρηση της κοινής γνώμης για την πορεία υλοποίησης του Προγράμματος, την επίτευξη των στόχων του αλλά και τις άμεσες επιπτώσεις από την εφαρμογή του σε συνδυασμό με την ανάδειξη του ρόλου της Ε.Ε. αλλά και των Ελληνικών αρχών θα πρέπει να αποτελέσουν ένα διακριτό τμήμα στην ενότητα των δράσεων πληροφόρησης-ενημέρωσης, την ευθύνη εφαρμογής των οποίων έχει η Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος.

Σημειώνεται ότι για την υλοποίηση των ενεργειών πληροφόρησης και δημοσιότητας είναι απαραίτητο να ζητηθούν και οι υπηρεσίες ενός ***Συμβούλου Επικοινωνίας***, ο οποίος σε συνεργασία με την Διαχειριστική Αρχή θα αναλάβει τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και τις μετρήσεις αποτελεσματικότητας της επικοινωνιακής στρατηγικής των δράσεων του ΠΑΑ.

Θεμελιώδη στοιχεία του Σχεδίου Επικοινωνίας είναι ο επακριβής προσδιορισμός των αναγκών του «κοινού – στόχος» και η ταξινόμησή του σε επιμέρους κατηγορίες οι οποίες, ενδεικτικά, μπορεί να είναι:

(α) οι άμεσα ενδιαφερόμενοι για ένταξη στις δράσεις του Προγράμματος,

(β) οι εμπλεκόμενοι φορείς υλοποίησης,

(γ) οι συλλογικοί φορείς εκπροσώπησης (επιχειρηματικοί, κοινωνικοί) των εν δυνάμει τελικών αποδεκτών των δράσεων του Προγράμματος,

(δ) περιβαλλοντικές οργανώσεις και οργανώσεις για την προώθηση των μη διακρίσεων,

(ε) το ευρύ κοινό.

Οι ενέργειες στο πλαίσιο του Σχεδίου Επικοινωνίας εντάσσονται σε **τρεις φάσεις**:

Α΄ φάση : Γενική Πληροφόρηση.

Β΄ φάση : Απόκτηση γνώσης για το Πρόγραμμα και τις δράσεις του, μέσω ποικίλων ενεργειών επικοινωνίας (δημοσιότητα, διαφήμιση, δημόσιες σχέσεις κ.λ.π.).

Γ΄ φάση : Ενέργειες επικοινωνίας σε σχέση με τα αποτελέσματα του έργου που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος.

Ειδικότερα οι κατηγορίες αυτές εξειδικεύονται:

Α΄ φάση : Γενική Πληροφόρηση

Η πρώτη φάση επικοινωνίας αφορά τη γενική πληροφόρηση σχετικά με το ΠΑΑ και καλύπτει το σύνολο της κοινής γνώμης. Στη φάση αυτή ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην ενημέρωση των δικαιούχων και του κοινού για το βασικό περιεχόμενο του Προγράμματος (στρατηγική, στόχοι, προτεραιότητες), το περιεχόμενο των Αξόνων και Μέτρων, στην εκτίμηση των πρώτων αποτελεσμάτων, κ.λ.π.

Για το σκοπό αυτό η Διαχειριστική Αρχή:

δημοσιοποιεί όλα τα σχετικά με το ΠΑΑ έγγραφα στους άμεσα ενδιαφερόμενους,

ενημερώνει το κοινό σχετικά με την έγκριση του Προγράμματος από την Επιτροπή και τις επικαιροποιήσεις του,

διοργανώνει ενημερωτικές συναντήσεις, ημερίδες και συνεντεύξεις τύπου.

Β΄ φάση : Απόκτηση γνώσης για το Πρόγραμμα και τις δράσεις του, μέσω ποικίλων ενεργειών επικοινωνίας (δημοσιότητα, διαφήμιση, δημόσιες σχέσεις κ.λ.π.)

Ενημέρωση της κοινής γνώμης για όλες τις δυνατότητες και τα οφέλη που δίνονται μέσω των παρεμβάσεων του ΠΑΑ, καθώς και τις επιπτώσεις αυτών στην ελληνική οικονομία και κοινωνία.

Η πληροφόρηση στη φάση αυτή απευθύνεται σε επιλεγμένες ομάδες (target group), που αποτελούν τους άμεσα ενδιαφερόμενους δηλαδή τους «εν δυνάμει» υποψηφίους προς ένταξη στο Πρόγραμμα και παρέχει τις πλέον σαφείς, λεπτομερείς και επίκαιρες πληροφορίες σχετικά με τις διοικητικές διαδικασίες που πρέπει να τηρηθούν, την περιγραφή των διαδικασιών εξέτασης των αιτήσεων χρηματοδότησης, τους όρους ή/και τα κριτήρια επιλεξιμότητας για την επιλογή και αξιολόγηση των έργων προς χρηματοδότηση καθώς και τα ονόματα υπευθύνων ή/και σημείων επικοινωνίας.

Η υλοποίηση των δράσεων της φάσης αυτής προαπαιτεί μια ουσιαστική διερεύνηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της κάθε επιμέρους «ομάδας», το σαφή προσδιορισμό του είδους και του μέσου που θα χρησιμοποιηθεί, της «δυναμικής»

των συλλογικών φορέων (επιμελητήρια κ.λ.π.) ως «πολλαπλασιαστών» της πληροφορίας.

Γ΄ φάση : Ενέργειες επικοινωνίας σε σχέση με τα αποτελέσματα του έργου που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος

Η φάση αυτή αφορά την περίοδο κατά την οποία το Πρόγραμμα θα βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη και θα βαίνει προς την ολοκλήρωσή του, οπότε θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην προβολή του έργου που έχει ήδη υλοποιηθεί στο πλαίσιο της εφαρμογής του και θα περιλαμβάνει κυρίως την προβολή καλών και αξιόλογων πρακτικών.

Στην ενότητα αυτή εντάσσονται ενέργειες που αφορούν:

Την πρόοδο του Προγράμματος,

Τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις από την εφαρμογή του Προγράμματος,

Ενημέρωση του κοινού σχετικά με τα βασικά επιτεύγματα στην υλοποίησή του και οτιδήποτε σχετικό με την ολοκλήρωσή του.

Η ενημέρωση στη φάση αυτή απευθύνεται στο ευρύ κοινό, στους αποδέκτες της Β' φάσης και στους Φορείς Εφαρμογής. Καλύπτει δηλαδή το σύνολο του κοινού-στόχος.

Όλες οι παραπάνω ενέργειες μπορούν να εξειδικευθούν ανά φάση στο **Σχέδιο Επικοινωνίας** και να εντάσσονται, ενδεικτικά, στις ακόλουθες κατηγορίες:

Α. *Ενέργειες πληροφόρησης,*

Β. *Ενέργειες διαφημιστικής προβολής σε ΜΜΕ (τύπος, ραδιόφωνο, τηλεόραση, διαδίκτυο) κ.λ.π.*

Γ. *Ενέργειες δημοσίων σχέσεων, οργάνωσης Γραφείου τύπου και δημοσιότητας,*

Δ. *Ενέργειες προώθησης (εκθέσεις, ημερίδες, συνέδρια, κ.λ.π.).*

Για τις κατηγορίες αυτές προβλέπονται τα ακόλουθα:

Α. Ενέργειες πληροφόρησης

Η Διαχειριστική Αρχή, ιδιαίτερα στην Α' και Β' φάση της επικοινωνίας, θα διασφαλίσει την ευρεία δημοσιοποίηση του ΠΑΑ με λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τη συγχχρηματοδότηση από το ΕΓΤΑΑ.

Στο πλαίσιο αυτό θα υλοποιηθούν οι ακόλουθες ενέργειες :

Σχεδιασμός λογοτύπου,

Ανάπτυξη ιστοσελίδας στο διαδίκτυο με όλες τις πληροφορίες σχετικά με το Πρόγραμμα,

Εκδόσεις έντυπου υλικού πληροφόρησης (προσκλήσεις, προκηρύξεις, οδηγοί, κ.λ.π.) και Ενημερωτικών Δελτίων (Newsletter),

Οργάνωση και λειτουργία Infodesk, το οποίο παρέχει πληροφορίες σε κάθε ενδιαφερόμενο,

Δημιουργία ηλεκτρονικού υλικού (cd-rom, κ.λ.π.),

Άλλες ενέργειες που περιλαμβάνονται και σε επόμενες κατηγορίες, όπως η διοργάνωση ημερίδων και σεμιναρίων, ανακοινώσεις στον Τύπο, συνεντεύξεις Τύπου έκδοση φυλλαδίων κ.λ.π.

Β. Ενέργειες διαφημιστικής προβολής σε ΜΜΕ (τύπος, ραδιόφωνο, τηλεόραση, διαδίκτυο) κ.λ.π.

Διαφημιστικές καταχωρήσεις σε έντυπα μέσα,

Μετάδοση μηνυμάτων από τηλεόραση και ραδιόφωνο,

Ανακοινώσεις – Προσκλήσεις στον Τύπο,

Διαφήμιση στο διαδίκτυο κ.λ.π.

Γ. Ενέργειες δημοσίων σχέσεων, οργάνωσης Γραφείου τύπου και δημοσιότητας

Έκδοση φυλλαδίων και λοιπού έντυπου υλικού,

Σύνταξη δελτίων τύπου / αρθρογραφία / συνεντεύξεις,

Συνεντεύξεις Τύπου,

Προσέγγιση και συνεργασίες με φορείς πληροφόρησης ώστε να λειτουργήσουν ως πολλαπλασιαστές της πληροφόρησης.

Δ. Ενέργειες προώθησης

Συμμετοχή σε εκθέσεις σχετικές με το αντικείμενο του Προγράμματος

Διοργάνωση ημερίδων, συνεδρίων, σεμιναρίων, workshops, κ.λ.π.

Το Σχέδιο Επικοινωνίας θα εξειδικεύεται σε όρους:

χρόνου (συχνότητα, διάρκεια),

ποσών (κόστους),

είδους επικοινωνίας (έντυπη, ηλεκτρονική),

μέσου (έντυπα Μ.Μ.Ε, ηλεκτρονικά Μ.Μ.Ε.),

περιεχομένου της επικοινωνιακής πολιτικής.

δ. Χρονοδιάγραμμα – Ενδεικτικός Προϋπολογισμός

Η έναρξη των ενεργειών ενημέρωσης και δημοσιότητας ταυτίζεται με την ημερομηνία έγκρισης του Προγράμματος και την ανάρτησή του στο δικτυακό τόπο της Διαχειριστικής Αρχής. Παράλληλα, εντός του 2008, θα ολοκληρωθούν οι διαδικασίες για τη λειτουργία του infodesk και την έναρξη των ενεργειών προώθησης. Οι ακριβείς ημερομηνίες για τις υπόλοιπες ενέργειες θα προσδιοριστούν στο Σχέδιο Επικοινωνίας.

Οι ενέργειες ενημέρωσης και δημοσιότητας θα είναι συνεχείς, θα καλύψουν το σύνολο της προγραμματικής περιόδου και θα ολοκληρωθούν το 2014.

Ο συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός για τις δράσεις ενημέρωσης και δημοσιότητας ανέρχεται σε 5,15 εκατ. ΕΥΡΩ, ποσοστό δηλαδή 5% του συνολικού προϋπολογισμού της Τεχνικής Βοήθειας του Προγράμματος.

ε. Διοικητικά τμήματα / φορείς που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή του Σχεδίου Επικοινωνίας

Η Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος έχει την ευθύνη για την υλοποίηση των ενεργειών ενημέρωσης και δημοσιότητάς του και ορίζει ως υπεύθυνο ένα ή περισσότερα στελέχη της.

Η Διαχειριστική Αρχή συνεργάζεται με τουςΦορείς Εφαρμογής του Προγράμματος και τους γνωστοποιεί τις υποχρεώσεις τους για την δημοσιότητα των έργων του Προγράμματος όπως για παράδειγμα για την υποχρέωση σήμανσης (τοποθέτηση διαφημιστικών πλαισίων στα εργοτάξια έργων υποδομής κ.λ.π.).

Η αξιολόγηση των επιμέρους ενεργειών που επιλέγονται θα γίνεται από τη Διαχειριστική Αρχή με βάση τη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων του Σχεδίου Επικοινωνίας και σύμφωνα με τους προσδιορισθέντες ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους.

στ. Κριτήρια αξιολόγησης των επιπτώσεων των μέτρων ενημέρωσης και δημοσιότητας

Το πρόγραμμα επικοινωνίας επιτυγχάνει πλήρως τους στόχους του μόνον εάν η αποτελεσματικότητα και η συνοχή των δράσεων υπόκεινται σε αξιολόγηση. Τα κριτήρια αξιολόγησης των επιπτώσεων των μέτρων ενημέρωσης και δημοσιότητας ως προς τη διαφάνεια, την αναγνωρισιμότητα του ΠΑΑ και τον ρόλο που διαδραματίζει η Κοινότητα, είναι :

Το είδος και η ποσότητα των επικοινωνιακών υπηρεσιών που έχουν προσφερθεί και ο αριθμός των αποδεκτών της επικοινωνίας στα διάφορα επικοινωνιακά μέτρα

Η ποιότητα των υπηρεσιών που έχουν προσφερθεί και η συμβατότητά τους με τις διατάξεις των σχετικών Κανονισμών.

Η αξιολόγηση πρόκειται να επικεντρωθεί σε 5 βασικά σημεία :

Συνοχή και ανταπόκριση στις ανάγκες : Στο σημείο αυτό εξετάζεται κατά πόσον οι δράσεις επικοινωνίας ανταποκρίθηκαν στις ανάγκες και τις απαιτήσεις του Προγράμματος.

Αποδοτικότητα : Στο σημείο αυτό εξετάζεται εάν έγινε η βέλτιστη δυνατή αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων.

Αποτελεσματικότητα : Στο σημείο αυτό εξετάζεται η συμβολή των ενεργειών στην επίτευξη των επικοινωνιακών στόχων.

Χρησιμότητα : Στο σημείο αυτό εξετάζεται κατά πόσον υπήρξαν χρήσιμες οι πληροφορίες που δόθηκαν και εάν ικανοποίησαν τους ενδιαφερόμενους.

Διάρκεια του αντίκτυπου των δράσεων : Στο σημείο αυτό εξετάζεται το σύστημα διάδοσης των πληροφοριών να μπορεί να λειτουργήσει αυτόνομα ακόμη και μετά το πέρας της συγκεκριμένης εκστρατείας δημοσιότητας.

Τα σημεία ελέγχου για την αξιολόγηση, ενδεικτικά, μπορούν να είναι τα ακόλουθα :

Έρευνα αξιολόγησης επικοινωνίας με ερωτηματολόγια, η οποία θα πραγματοποιηθεί σε τρεις φάσεις, ώστε να διαπιστωθεί η ευαισθητοποίηση και η στάση του κοινού πριν και μετά το πρόγραμμα δημοσιότητας,

Αριθμός των ερωτημάτων και επαφής του κοινού με την υπηρεσία,

Ρυθμός αύξησης των επισκεπτών στην ιστοσελίδα,

΄Υψος της ζήτησης πληροφοριών ή εντύπων,

Αριθμός επαφών με τους δημοσιογράφους,

Αριθμός εκδηλώσεων που διοργανώθηκαν και συμμετέχοντες κ.λ.π.

14. Προσδιορισμός των εταίρων των οποίων ζητείται η γνώμη και των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης

14.1. Προσδιορισμός των εταίρων των οποίων ζητείται η γνώμη

Στο πλαίσιο σχεδιασμού της 4ης Προγραμματικής Περιόδου, με Υπουργικές Αποφάσεις του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (αριθ. πρωτ. 2035/25.05.2005, 4096/25.05.2006 και 4110/16.05.2007) ορίστηκαν οι ΕΤΑΙΡΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ οι οποίοι είναι οι πλέον αντιπροσωπευτικοί :

α) στη σφαίρα

την οικονομική

την κοινωνική

την περιβαλλοντική

άλλες σφαίρες

β) σε επίπεδο

εθνικό

περιφερειακό και

τοπικό

και είναι οι εξής :

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (ΥΠΟΙΟ)

Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ)

Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΥΠΕΣΔΑ) – Γενική Γραμματεία Ισότητας

Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας

Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΟΚΕ)

Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ)

Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΓΕΩΤΕΕ)

Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεως Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ)

Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος (ΓΕΣΑΣΕ)

Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος (ΣΥΔΑΣΕ)

Κέντρο Γυναικών Υπαίθρου (ΚΕΓΥ)

Ελληνική Ένωση Αναπτυξιακών Εταιρειών (HELLADA)

Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος (ΕΝΑΕ)

Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος (ΚΕΔΚΕ)

Ελληνικό Δίκτυο LEADER PLUS (Δίκτυο Φορέων Αγροτικής Ανάπτυξης)

Γενική Συνομοσπονδία Εργαζομένων Ελλάδος (ΓΣΕΕ)

Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχανιών (ΣΕΒ)

Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΕΕ)

Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχανιών Τροφίμων (ΣΕΒΤ)

Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ)

Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ)

Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ)

Πανελλήνια Ομοσπονδία Γεωτεχνικών Δημοσίων Υπαλλήλων (ΠΟΓΕΔΥ)

WWF Hellas

Ελληνική Εταιρεία Προστασίας Περιβάλλοντος και Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Αγρογή ΑΕ

Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων (ΕΚΒΥ)

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Πολυτεχνική Σχολή Ξάνθης Τμήμα Μηχανικών Περιβάλλοντος

13 Περιφέρειες της Χώρας

Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος

Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Ηπείρου

Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Θεσσαλίας

Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Κρήτης

Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Πελοποννήσου

Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος

Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Αττικής

Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος

Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Ηπείρου

Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Θεσσαλίας

Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Κρήτης

Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Πελοποννήσου

Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος

Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Υπηρεσία Διαχείρισης Αττικής

Επιστημονικοί Φορείς

Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης)

Πανεπιστήμιο Πατρών (Τμήμα Οικονομικών Επιστημών)

Πάντειο Πανεπιστήμιο (Ινστιτούτο Περιφερειακής Ανάπτυξης)

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Τμήμα Γεωπονίας – Τομέας Αγροτικής Οικονομίας)

Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων – Σχολή Διαχείρισης Φυσικών Πόρων και Επιχειρήσεων Αγρινίου - Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων

Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο

14.2. Αποτελέσματα της διαβούλευσης

Στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης που έχει οριστεί για την 4η Προγραμματική Περίοδο, όσον αφορά την Αγροτική Ανάπτυξη, όπως αυτή αναφέρεται στο προηγούμενο σημείο 14.1, πραγματοποιήθηκε σχετική διαβούλευση για την προετοιμασία τόσο του Εθνικού Σχεδίου Στρατηγικής Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ) όσο και την προετοιμασία του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013.

Οι εταίροι αγροτικής ανάπτυξης κατά το χρονικό διάστημα κατάρτισης του πρώτου σχεδίου του ΠΑΑ είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν:

Α. για την κύρια νομική βάση κατάρτισης του ΠΑΑ 2007-2013 :

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1290/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, του Συμβουλίου για τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το ΕΓΤΑΑ

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, της Επιτροπής για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το ΕΓΤΑΑ

καθώς και οι Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές (ΚΣΚΓ) για την Αγροτική Ανάπτυξη.

Β. αλλά και για το περιεχόμενο του ΕΣΣΑΑ, στο οποίο αποτυπώνονται οι στρατηγικές και γενικές κατευθύνσεις για την αγροτική ανάπτυξη γενικότερα αλλά και για την κατάρτιση του ΠΑΑ ειδικότερα.

Η ενημέρωσή τους πάνω στα προαναφερόμενα πραγματοποιήθηκε κυρίως στο πλαίσιο συνεδρίων, τοπικών ενημερωτικών συναντήσεων, τεχνικών συσκέψεων, συνεδριάσεων των Επιτροπών Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) «Αγροτική Ανάπτυξη- Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000-2006», μέσω σχετικής αλληλογραφίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αυτούς αλλά και μέσω του διαδικτύου (www.agrotikianaptixi.gr).

Ειδικότερα και όσον αφορά στη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε με τους Εταίρους και ιδιαίτερα αυτούς που αναφέρονται στην «σφαίρα» του περιβάλλοντος αναφέρουμε τα εξής :

2. Η WWF Ελλάς συμμετείχε στα δύο Αναπτυξιακά Συνέδρια που πραγματοποιήθηκαν στη Λαμία και στην Κρήτη (1ο Αναπτυξιακό Συνέδριο για την Αγροτική Ανάπτυξη κατά την 4η Προγραμματική Περίοδο 2007-2013 και 2ο Διεθνές Συνέδριο με θέμα : 4η Προγραμματική Περίοδος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013, Σχεδιασμός και Προοπτικές, Νέες Τεχνολογίες, Καινοτομίες, Περιβάλλον και Αγορές για την Αγροτική Ανάπτυξη) και τοποθετήθηκε μέσω εκπροσώπου της για θέματα του Άξονα 2 «Βελτίωση του Περιβάλλοντος και της Υπαίθρου». Τα σχετικά σχόλια ελήφθηκαν υπόψη στο σχεδιασμό του ΕΣΣΑΑ και του ΠΑΑ.

Στα τέσσερα Εθνικά Αναπτυξιακά Συνέδρια του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (ΥΠΟΙΟ) συμμετείχε το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με την παρουσίαση της Στρατηγικής για την Αγροτική Ανάπτυξη. Σε αυτά τα συνέδρια συμμετείχαν και οι εταίροι για την Αγροτική Ανάπτυξη.

Με το αριθ. πρωτ. 821/20.09.2006 έγγραφο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα : «Καθορισμός των περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας Γεωργικής και Δασικής γης και Εκτίμηση – Παρακολούθηση των Περιβαλλοντικών Δεικτών» ζητήθηκαν από τη WWF Ελλάς οι απόψεις της και η μεθοδολογία καθορισμού των περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας Γεωργικής και Δασικής Γης καθώς επίσης και η εμπλοκή τους στην εκτίμηση και παρακολούθηση των περιβαλλοντικών δεικτών (βιοποικιλότητα). Οι απαντήσεις της WWF Ελλάς λήφθηκαν υπόψη και αποφασίστηκε να υλοποιηθεί αυτό η μελέτη από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, όπου κατά την εκπόνηση του προγράμματος η WWF Ελλάς θα έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα.

Το WWF Ελλάς συμμετείχε, σε σεμινάριο που διοργανώθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ και στο οποίο παρουσιάστηκε από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων το Θέμα «Εθνικό Σχέδιο Στρατηγικής Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 και χρηματοδότηση του δικτύου Natura 2000». Η εισήγηση επικεντρώθηκε στην παρουσίαση του ΕΣΣΑΑ και πιο συγκεκριμένα στη στρατηγική του Άξονα 2 όπου και παρουσιάστηκαν αναλυτικά τα προγραμματιζόμενα μέτρα που αφορούν

κυρίως τις περιοχές Natura 2000 που θα υλοποιηθούν κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013.

Επιπλέον τον Απρίλιο του 2007 πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στην Ειδική Γραμματεία Προγραμματισμού και Εφαρμογών Γ΄ ΚΠΣ, με εκπροσώπους της WWF Ελλάς προκειμένου να γίνει ανταλλαγή απόψεων για διάφορα θέματα. Στους εκπροσώπους της WWF Ελλάς δόθηκε και αντίγραφο του ΠΑΑ για τα δικά τους σχόλια.

Σε συνέχεια των προαναφερόμενων, κατά τη διάρκεια σύνταξης του πρώτου σχεδίου του ΠΑΑ 2007-2013 αποστάληκαν προτάσεις από διάφορους εταίρους αλλά και ανταλλάχθηκαν απόψεις. Αυτά λήφθηκαν υπόψη για τη σύνταξη των Τεχνικών Δελτίων των Μέτρων του ΠΑΑ 2007-2013.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της 4ης Προγραμματικής Περιόδου από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχουν ανατεθεί και εκπονούνται 13 (μία σε κάθε Περιφέρεια) Περιφερειακές Μελέτες. Οι μελέτες αυτές καλύπτουν όλους τους παραγωγικούς κλάδους της Περιφέρειας, μελετώντας τόσο την υφιστάμενη κατάσταση αυτών, όσο και τις μελλοντικές τους προοπτικές. Στις οδηγίες του Υπουργείου προς τους μελετητές μεταξύ των άλλων, συμπεριλαμβάνεται και η διενέργεια σχετικής διαβούλευσης με τους τοπικούς αναπτυξιακούς φορείς, οι οποίοι εκπροσωπούνται και από τους Εταίρους, ενώ παράλληλα συμμετέχουν και εκπρόσωποι του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την ανταλλαγή απόψεων προκειμένου να ληφθούν υπόψη για την εφαρμογή του ΠΑΑ.

Ήδη, έχουν πραγματοποιηθεί οι σχετικές διαβουλεύσεις και στις 13 Περιφέρειες της Χώρας. Η ανταλλαγή απόψεων και οι προτάσεις που θα κατατεθούν σε αυτό το πλαίσιο λαμβάνονται υπόψη τόσο στο σχεδιασμό του ΕΣΣΑΑ όσο και του ΠΑΑ.

Η διαδικασία διαβούλευσης με του Εταίρους θα συνεχισθεί έως την τελική έγκριση του ΠΑΑ από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

15. Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και έλλειψη διακρίσεων

Η ισότητα των ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών, καθώς και η αποφυγή κάθε διάκρισης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, αποτελούν οριζόντιες προτεραιότητες της Ε.Ε αλλά και των Εθνικών πολιτικών. Οι εθνικές προτεραιότητες πολιτικής για την ισότητα των φύλων (2004-2008) επικεντρώνονται σε τέσσερις άξονες δράσης, την ισότητα στην αγορά εργασίας, την καταπολέμηση της βίας, την καταπολέμηση των στερεοτύπων και την προώθηση των γυναικών στα κέντρα λήψης των αποφάσεων. Η θέση της γυναίκας στην αγορά εργασίας στον πρωτογενή τομέα, αλλά και στις αγροτικές περιοχές είναι ιδιαίτερα σημαντική αν και πολλές φορές η προσφορά της δεν αποτυπώνεται στις επίσημες στατιστικές και «καταγράφεται» στην κατηγορία των συμβοηθούντων μελών.

Η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας αποτελεί Εθνικό στόχο και απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη των Στόχων της αναθεωρημένης στρατηγικής της Λισσαβόνας.

Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου αυτού αφενός μέσω της ενίσχυσης της γυναικείας επιχειρηματικότητας και αφετέρου μέσω της διευκόλυνσης της πρόσβασης τους στην αγορά εργασίας, με τη δημιουργία υποδομών φύλαξης παιδιών.

15.1. Περιγραφή του τρόπου με τον οποίο πρόκειται να προωθηθεί η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλα τα στάδια εφαρμογής του προγράμματος (σχεδιασμός, εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση)

Κατά την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού εμφανίστηκε μια τάση μείωσης της απασχόλησης των γυναικών στον πρωτογενή τομέα, ακολουθώντας στη συνολική μείωση των απασχολουμένων στον τομέα.

Η εμπειρία της εφαρμογής των προγραμμάτων της Γ' Προγραμματικής περιόδου ανέδειξε καλές πρακτικές προώθησης οριζόντιων πολιτικών σε θέματα ισότητας.

Συγκεκριμένα αναφέρεται η μέριμνα που είχε ληφθεί σε όρους κριτηρίων βαθμολόγησης (αυξημένη μοριοδότηση, αν ο φορέας είναι γυναίκα) σε σημαντικά μέτρα που ενθάρρυναν την επιχειρηματικότητα όπως η εγκατάσταση νέων γεωργών, οι επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, η «διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας», η ενίσχυση μικρών βιοτεχνικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τριτογενή τομέα.

Διαχρονικά η ενίσχυση της γυναικείας απασχόλησης αποτελούσε μια βασική προτεραιότητα στα Τοπικά Προγράμματα, όπως ανέδειξε η εμπειρία του LEADER + όπου τα θέματα ισότητας και η προώθηση της γυναικείας απασχόλησης αποτυπώνονται σε σημαντικό αριθμό «θεμάτων συσπείρωσης».

Λαμβάνοντας υπόψη την ευρωπαϊκή στρατηγική «ένταξης της ισότητας σε όλες τις πολιτικές» (gender mainstreaming) και τις εθνικές προτεραιότητες για το θέμα κατά τη διάρκεια εκπόνησης του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης και του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, η Γενική Γραμματεία Ισότητας συμμετείχε στους κοινωνικο-οικονομικούς εταίρους Αγροτικής Ανάπτυξης.

Στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο, το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης εντάσσει τη διάσταση του φύλου στη στρατηγική του ενθαρρύνοντας την ανάπτυξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών από γυναίκες (με αυξημένη μοριοδότηση αν ο φορέας είναι γυναίκα) στο πλαίσιο των μέτρων, εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων, διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες, στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων και ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων. Επιπλέον, στο πλαίσιο των παραπάνω μέτρων, προωθούνται τομείς, όπως υφαντήρια, παραγωγή γλυκών του κουταλιού και παραδοσιακών προϊόντων, παραγωγή προϊόντων καθαρισμού, παραγωγή αιθέριων ελαίων, κατασκευή κεραμικών ειδών, κατασκευή κοσμημάτων, δραστηριότητες κομμωτηρίων κλπ. Για τους τομείς αυτούς εκδηλώνουν ενδιαφέρον κυρίως γυναίκες ή γυναικείοι συνεταιρισμοί, είτε διότι ήδη δραστηριοποιούνται σ' αυτούς είτε διότι τους δίνεται η ευκαιρία να δραστηριοποιηθούν μέσω των μέτρων του Προγράμματος.

Στο πλαίσιο της παροχής και βελτίωσης των υπηρεσιών προς τον αγροτικό και τοπικό πληθυσμό, που σχετίζονται άμεσα με την ποιότητα ζωής και την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας των περιοχών, προβλέπεται η παροχή ενισχύσεων για τη δημιουργία υποδομών φύλαξης παιδιών.

Ακόμη, στο πλαίσιο των δράσεων κατάρτισης και αναβάθμισης των γνώσεων του ανθρώπινου αγροτικού δυναμικού (σε θέματα υιοθέτησης καλών γεωργικών πρακτικών), δράσεις οι οποίες θα υλοποιηθούν με συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ, υπάρχει μέριμνα να συμμετέχουν και οι γυναίκες.

Στις υποστηρικτικές ενέργειες για την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας εντάσσονται και δράσεις δικτύωσης και στήριξης επιχειρήσεων και συνεταιρισμών (προβολή, σύνδεσμοι με εγχώριες και μη μονάδες προώθησης των προϊόντων, εκθέσεις κλπ), δράσεις στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν και γυναικείοι συνεταιρισμοί.

Κατά την επιλογή των Ομάδων Τοπικής Δράσης και ειδικότερα όσον αφορά στο επίπεδο λήψης αποφάσεων για την εφαρμογή της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης (Άξονας 4 – Εφαρμογή προσέγγιση Leader) λαμβάνεται υπόψη θετικά στα κριτήρια επιλογής η συμμετοχή φορέων που εκπροσωπούν συμφέροντα γυναικών.

Στο πλαίσιο των ενεργειών δημοσιότητας του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και λειτουργίας του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου, προβλέπεται να διοργανωθούν εκδηλώσεις προβολής του ρόλου των γυναικών στην ύπαιθρο, εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα που προωθούν την ισότητα των φύλων και εκδηλώσεις ενημέρωσης για τις δυνατότητες ενίσχυσης από το Πρόγραμμα με ιδιαίτερη μέριμνα συμμετοχής σε αυτές γυναικών και συλλογικών τους φορέων.

Τέλος, στα ενεργά μέλη του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου συμμετέχει και η Ένωση Γυναικείων Αγροτουριστικών Συνεταιρισμών.

Σε ότι αφορά στη σύνθεση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος προβλέπεται η συμμετοχή ως μέλους με δικαίωμα ψήφου εκπροσώπου της Γενικής Γραμματείας Ισότητας, ενώ παράλληλα ενθαρρύνεται η ισότητα της συμμετοχής των δύο φύλων.

Για την παρακολούθηση της εφαρμογής του Προγράμματος σύμφωνα με το Κοινό Πλαίσιο Παρακολούθησης και Αξιολόγησης, οι δείκτες καταγράφονται και αναλύονται και σε επίπεδο φύλου με σκοπό την παρακολούθηση της συμμετοχής των γυναικών στο Πρόγραμμα. Τα στοιχεία της συμμετοχής των γυναικών στο Πρόγραμμα θα αξιοποιηθούν για την αξιολόγηση του βαθμού προώθησης ίσων ευκαιριών απασχόλησης μεταξύ ανδρών – γυναικών από το Πρόγραμμα.

Παράλληλα στο πλαίσιο της Ενδιάμεσης αλλά και της Εκ των Υστέρων Αξιολόγης θα εκτιμηθεί η συμβολή του Προγράμματος, στην προώθηση των θεμάτων ισότητας και των ίσων ευκαιριών απασχόλησης ανδρών - γυναικών.

15.2. Περιγραφή του τρόπου με τον οποίο αποφεύγεται κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού σε όλα τα στάδια εφαρμογής του προγράμματος

Σε θεσμικό επίπεδο ενσωματώθηκαν με το νόμο 3304/2005 «Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού», οι Οδηγίες 2000/43 και 2000/78 για την εφαρμογή της ίσης μεταχείρισης. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η πρόβλεψη του νόμου για τη θεσμοθέτηση του κοινωνικού διαλόγου σχετικά με την καταπολέμηση των διακρίσεων μέσω της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

16. Πράξεις Τεχνικής Βοήθειας

16.1. Περιγραφή των δραστηριοτήτων της προπαρασκευής, διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης, ενημέρωσης και ελέγχου της συνδρομής του προγράμματος, οι οποίες χρηματοδοτούνται από την Τεχνική Βοήθεια

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρο 66 (2), του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Άρθρο 40, σημείο 16.1 του Παραρτήματος ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

511

ΣΚΟΠΟΣ

Το συγκεκριμένο Μέτρο στοχεύει στην αποτελεσματική και ορθολογική εφαρμογή όλων των Μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, καθώς και του συνόλου του προγράμματος, ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι του.

ΔΡΑΣΕΙΣ

Το Μέτρο της Τεχνικής Βοήθειας αφορά Δράσεις προετοιμασίας, διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης, διοικητικής υποστήριξης, ελέγχων, πληροφόρησης δημοσιότητας, κ.λ.π.

Οι ανωτέρω Δράσεις επιτυγχάνονται με τις εξής ενέργειες:

Εκπόνηση μελετών και σύνταξη εμπειρογνωμοσυνών : Οι μελέτες και οι εμπειρογνωμοσύνες θα καλύψουν κυρίως ανάγκες του Προγράμματος, και αφορούν :

Έγκαιρη προετοιμασία και προσανατολισμό των επιμέρους Δράσεων των Μέτρων, και κυρίως προκαταρκτικές μελέτες που μπορεί να εξειδικεύουν τα μέτρα ή τις δράσεις του προγράμματος, να διευρύνουν το γνωστικό τους αντικείμενο, να αναλύουν/εξειδικεύουν τη στρατηγική και το αντικείμενό τους. Τέτοιες μελέτες κρίνονται αναγκαίες πριν την έναρξη μιας δράσεως καθώς συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη εφαρμογή της.

Άλλες μελέτες που η σκοπιμότητά τους, το φυσικό τους αντικείμενο και τα αποτελέσματά τους συνδέονται με τους στόχους του ΠΑΑ.

Στατιστικές αναλύσεις, καινοτόμες ενέργειες, έρευνες αγοράς

Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης : Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του Προγράμματος, εκτιμάται ότι θα προκύψουν εξειδικευμένα θέματα, τα οποία απαιτούν ειδική τεχνογνωσία για την επίλυσή τους και δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν υπό τις υπάρχουσες συνθήκες.

Ενέργειες αξιολόγησης : Προβλέπεται να υλοποιηθούν οι εξής αξιολογήσεις:

α. Εκ των υστέρων αξιολογήσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000-2006», του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας «Leader +» του «Εγγράφου Προγραμματισμού Αγροτικής Ανάπτυξης 2000-2006» και των 13 Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ 2000-2006) για τους άξονές τους που αφορούν την αγροτική ανάπτυξη.

β. Συνεχής (on going) αξιολόγηση του ΠΑΑ.

γ. Ενδιάμεση αξιολόγηση του ΠΑΑ.

δ. Εκ των υστέρων αξιολόγηση του ΠΑΑ.

ε. Άλλες θεματικές αξιολογήσεις που ενδέχεται να προκύψουν κατά την 4η Προγραμματική Περίοδο.

στ. Υποστήριξη από εξωτερικούς συνεργάτες για την αξιολόγηση προτάσεων που θα ενταχθούν στα Μέτρα του Προγράμματος. Σε περιόδους πολλών παράλληλων προκηρύξεων ή στις περιπτώσεις υποβολής μεγάλου πλήθους προτάσεων και προκειμένου να επιταχυνθούν οι απαιτούμενες διαδικασίες αξιολόγησης και επιλογής των δικαιούχωναπαιτείται η υποστήριξη των φορέων εφαρμογής για το συγκεκριμένο αντικείμενο και για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Σε κάθε περίπτωση θα διασφαλίζεται η μη εμπλοκή των ατόμων που θα απασχοληθούν στο εν λόγω αντικείμενο είτε στο πλαίσιο υποβολής επενδυτικού σχεδίου είτε στο πλαίσιο σύνταξης του φακέλου του επενδυτικού σχεδίου.

Η αμοιβή τους θα ορίζεται βάσει της ισχύουσας εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας σύμφωνα με το αντικείμενο που αναλαμβάνουν και τη χρονική διάρκεια απασχόλησης, όπως αυτά θα αποτυπώνονται στην αντίστοιχη νομική δέσμευση.

Δράσεις ελέγχων: Διενέργειες ελέγχων από εξωτερικούς ελεγκτές, όπου κρίνεται αναγκαίο, στο σύνολο του Προγράμματος ή σε μέρος αυτού, σε επίπεδο Μέτρου ή Δράσης και λαμβάνοντας υπόψη την κοινοτική και εθνική νομοθεσία. Διενέργειες ελέγχων ποιότητας κατασκευής έργων σύμφωνα με τις σχετικές προδιαγραφές από εξειδικευμένους εξωτερικούς φορείς.

Υποστηρικτικοί Μηχανισμοί: Πρόκειται για φορείς που θα αναλάβουν την υποστήριξη της εφαρμογής κυρίως του Άξονα 3, θα είναι εγκατεστημένοι σε νομαρχιακό ή και περιφερειακό επίπεδο, θα πρέπει να διαθέτουν επαρκή διαχειριστική ικανότητα και

να έχουν τη δυνατότητα στήριξης του πληθυσμού σε τοπικό επίπεδο. Οι φορείς αυτοί συνιστούν αναδόχους, οι οποίοι θα επιλεγούν μετά από σχετική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και το συγκεκριμένο μέτρο θα καλύψει την αμοιβή τους.

Υποστηρικτικές ενέργειες τεχνικής φύσεως: πρόκειται για ενέργειες, οι οποίες συμβάλλουν στην αποδοτικότερη και ορθολογικότερη εφαρμογή και διαχείριση του Προγράμματος όπως η συντήρηση και τυχόν επέκταση του πληροφοριακού συστήματος, δημιουργία παράλληλων εφαρμογών πληροφορικής, προμήθεια ηλεκτρονικού εξοπλισμού, λογισμικού και αναλώσιμων, δημιουργία κόμβων επικοινωνίας, διαδικτυακή σύνδεση μεταξύ εμπλεκομένων υπηρεσιών, συντηρήσεις ηλεκτρονικού εξοπλισμού, παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.

Υποστηρικτικές ενέργειες: για την εύρυθμη λειτουργία του ΠΑΑ είναι απαραίτητες ενέργειες που αφορούν κυρίως οργάνωση εκδηλώσεων, ημερίδων, Επιτροπών Παρακολούθησης, Ομάδες Εργασίας, δημιουργία εντύπων και εκτυπώσεων, μεταφράσεις.

Κατάρτιση των εμπλεκομένων φορέων του ΠΑΑ : πρόκειται για ενέργειες ενημέρωσης και κατάρτισης των φορέων που εμπλέκονται με την υλοποίηση του ΠΑΑ και προσωπικού της Διαχειριστικής Αρχής, με σκοπό τη διεύρυνση του γνωστικού τους αντικειμένου ανάλογα με τις αρμοδιότητές τους.

Πληροφόρηση και δημοσιότητα : πρόκειται για ενέργειες δημοσιότητας σύμφωνα με το άρθρο 76 του Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και του εφαρμοστικού του, Καν. (ΕΚ) 1974 /2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, άρθρο 58, Παράρτημα VI, σημεία 1, 2, 3 και 4. Οι ενέργειες αυτές θα περιλαμβάνουν κυρίως οργανώσεις ενημερωτικών εκδηλώσεων και ημερίδων για ενημέρωση τοπικών φορέων, υποψήφιων επενδυτών και κοινού σχετικά με το πρόγραμμα, συμμετοχή σε εκθέσεις για την προβολή του ΠΑΑ, πολλαπλές εκτυπώσεις έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού, το οποίο θα διανεμηθεί στο κοινό αλλά και στους ενδιαφερόμενους, προωθητικές ενέργειες, ενέργειες δημοσίευσης των μέτρων του προγράμματος προς τα ΜΜΕ, δημιουργία και συντήρηση ιστοσελίδας. Οι ανωτέρω ενέργειες θα υλοποιηθούν σύμφωνα με σχετικό σχέδιο δράσεις, είτε από την ίδια την Υπηρεσία, είτε μέσω Συμβούλου Δημοσιότητας, ο οποίος θα επιλεγεί μετά από σχετική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Περισσότερες λεπτομέρειες και ανάλυση στο σχέδιο δράσης της δημοσιότητας ορίζονται στο σημείο 13 του ΠΑΑ.

Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο: Θα υλοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 66, παράγραφος 3 και το άρθρο 68 του Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και το άρθρο 41 παρ. 2 του εφαρμοστικού Καν. (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Περιγραφή λειτουργίας και εφαρμογής του σχεδίου δράσης ορίζονται στο σημείο 16.2 του παρόντος Μέτρου.

Συνοχή με τον Πρώτο Πυλώνα

Δεν είναι επιλέξιμες, στο πλαίσιο του μέτρου, μελέτες στον τομέα των οπωροκηπευτικών διότι ανάλογες μελέτες δύναται να χρηματοδοτηθούν από το επιχειρησιακό πρόγραμμα του τομέα των οπωροκηπευτικών (Καν. 1580/07)

ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ

Οι επιμέρους ενέργειες για κάθε κατηγορία Δράσεων θα καθορισθούν αναλυτικά σε Εθνικό επίπεδο με Οδηγό Διαδικασιών και Επιλέξιμων Ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας. Για τη διαδικασία ανάθεσης και κατάρτισης συμβάσεων με Αναδόχους, θα εφαρμόζεται η ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία.

ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Τα όρια συγχρηματοδότησης στην Τεχνική Βοήθεια είναι 75% επειδή η πλειονότητα των περιοχών της χώρας είναι στον Στόχο Σύγκλισης.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχος του Μέτρου είναι η ΕΥΔ ΠΑΑ συνεπικουρούμενη από άλλες Ειδικές Υπηρεσίες.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Οι συνολικές πιστώσεις της Τεχνικής Βοήθειας ανέρχονται στο ύψος των 103.000.000 ΕΥΡΩ. Ποσό μέχρι 10.000.000 ΕΥΡΩ θα διατεθεί για το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο εκ των οποίων τα 2.500.000 ΕΥΡΩ είναι λειτουργικά έξοδα και τα 7.500.000 ΕΥΡΩ αφορούν το Πρόγραμμα Δράσης του.

ΜΕΤΡΟ 511	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	1	*2*	*3 = 1+2*	*4*	*5 = 3+4*
€	53.697.885	17.899.295	71.597.180	0	71.597.180
%	75,00%	25,00%	100,00%	0,00%	100,00%

16.2. Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρο 66 (3) και 68, του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Άρθρο 41, σημείο 16.2 του Παραρτήματος ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ

Ως κύριο αντικείμενο του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου (ΕΑΔ), ορίζονται :

- Η διασύνδεση των Οργανισμών/**φορέων** και Διοικητικών **Υπηρεσιών** που εμπλέκονται στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης και οι οποίοι αποτελούν τα μέλη του.
- Η διευκόλυνση σε επίπεδο Κράτους – Μέλους της ανταλλαγής εμπειριών και η υποστήριξη της εφαρμογής και της αξιολόγησης της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης, όπως επίσης και η διασφάλιση και ο συντονισμός της ροής πληροφοριών μεταξύ τοπικού, εθνικού και ευρωπαϊκού επιπέδου.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΟΥ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΥΝ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Τα μέλη του ΕΑΔ θα είναι :

α) Οργανισμοί που εκπροσωπούν κατηγορίες δικαιούχων του ΠΑΑ ή άλλα μέλη που δραστηριοποιούνται σε πεδία σχετικά με τους στόχους και αντικείμενα των μέτρων του Προγράμματος

β) Διοικητικές Υπηρεσίες που εμπλέκονται στην εφαρμογή του Προγράμματος.

Ενδεικτικά, στα μέλη θα περιλαμβάνονται:

Όσον αφορά στο α) ανωτέρω: Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεως Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ), Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος (ΓΕΣΑΣΕ), Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος (ΣΥΔΑΣΕ), Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος, Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΓΕΩΤΕΕ), Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.), Ένωση Περιφερειών Ελλάδος, Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Κ.Α.Π.Ε.), Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ, Ομάδες Τοπικής Δράσης (Ο.Τ.Δ.), Ελληνικό Δίκτυο LEADER+ (Δίκτυο Φορέων Αγροτικής Ανάπτυξης), ΕΘΙΑΓΕ, ΟΠΕΓΕΠ.

Όσον αφορά στο β) ανωτέρω: Υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Διαχειριστικές Αρχές, Φορείς Εφαρμογής του ΠΑΑ, καθώς και η Γενική

Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών & Φυσικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΑΝΑΛΗΦΘΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Οι βασικές κατηγορίες δραστηριοτήτων που θα αναληφθούν στο πλαίσιο του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου συνίσταται κυρίως σε:

- εντοπισμό, ανάλυση και πληροφόρηση σε τοπικό και εθνικό επίπεδο όσον αφορά τις μεταβιβάσιμες ορθές πρακτικές για την αγροτική ανάπτυξη,
- οργάνωση ανταλλαγών εμπειρίας και τεχνογνωσίας σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης,
- προετοιμασία προγραμμάτων κατάρτισης για τις ομάδες τοπικής δράσης που βρίσκονται στο στάδιο της σύστασης,
- παροχή τεχνικής στήριξης για τα σχέδια διατοπικής και διακρατικής συνεργασίας στο πλαίσιο του Άξονα 4,
- διάχυση γνώσης και εμπειρίας σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο,
- συνεργασία και διασύνδεση με το Ευρωπαϊκό Αγροτικό Δίκτυο και με τα Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα των υπόλοιπων Κρατών - Μελών,
- βελτίωση ικανοτήτων σε θέματα αξιολόγησης του Προγράμματος.

Ως ενδεικτικά εργαλεία για την υλοποίηση του αντικειμένου μπορούν να αναφερθούν τα ακόλουθα:

- διεξαγωγή ημερίδων, συνεδρίων, σεμιναρίων,
- οργάνωση θεματικών συναντήσεων εργασίας,
- εκδόσεις (όπως ενημερωτικά δελτία του ΠΑΑ, θεματικοί ή μεθοδολογικοί φάκελοι και οδηγοί για πεδία αγροτικής ανάπτυξης),
- συμβουλευτικές υπηρεσίες,
- σχεδιασμός και λειτουργία βάσεων δεδομένων (όπως βάση δεδομένων για την παρουσίαση καλών πρακτικών του ΠΑΑ, για αναζήτηση διακρατικών εταίρων και σχέδια συνεργασιών του Άξονα 4,),
- δημιουργία ιστοχώρου, σε ελληνική και αγγλική γλώσσα, για τις δραστηριότητες, τα νέα και το έργο του Δικτύου.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

Αρμόδια Δομή για τη λειτουργία του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου είναι η Μονάδα Ε' «Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο» της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ).

Το έργο της Δομής συνίσταται κυρίως στα ακόλουθα :

- Κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου. Στο Σχέδιο Δράσης θα αποτυπώνονται αναλυτικά οι δράσεις που απαιτούνται για την επίτευξη των δραστηριοτήτων, όπως αυτό περιγράφεται ανωτέρω, καθώς επίσης απαιτήσεις, προϋποθέσεις και ενέργειες για τη λειτουργία του με τον καλύτερο δυνατό τρόπο (για παράδειγμα, ρόλος των εμπλεκόμενων φορέων, θεματικά δίκτυα, συντονιστικές ομάδες εργασίας). Κατά την εφαρμογή, το εν λόγω Σχέδιο Δράσης εξειδικεύεται ή και επικαιροποιείται, στις περιπτώσεις που αυτό κριθεί αναγκαίο.
- Συντονισμός των δραστηριοτήτων που θα πραγματοποιηθούν για τα μέλη του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου.
- Ανάθεση σε φορέα/φορείς της υλοποίησης μέρους ή του συνόλου των ενεργειών που προβλέπονται στο Σχέδιο Δράσης. Σημειώνεται ότι η ανάθεση/αναθέσεις σε φορέα/είς, θα πραγματοποιείται σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία.
- Παρακολούθηση και αξιολόγηση των ενεργειών του Σχεδίου Δράσης
- Διάχυση της πληροφόρησης στα μέλη του ΕΑΔ.

Η ανωτέρω Δομή στελεχώνεται με επαρκές και ικανό προσωπικό με διεθνείς δεξιότητες, ώστε να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που προκύπτουν από την επαφή με το Ευρωπαϊκό Αγροτικό Δίκτυο και άλλα Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα και την παροχή υποστήριξης στις Διεθνικές Συνεργασίες.

Στο πλαίσιο της σχετικής Δομής έχει συσταθεί Συντονιστική Επιτροπή (μπορεί να περιλαμβάνει έως 11 μέλη), η οποία συγκροτείται από μέλη του ΕΑΔ και στελέχη του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και η οποία έχει ρόλο καθοδηγητικό και συμβουλευτικό προς τη Δομή του Δικτύου όσον αφορά στο σχεδιασμό και την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης. Τα μέλη του δικτύου που συμμετέχουν στη Συντονιστική Επιτροπή είναι αντιπροσωπευτικά των στόχων και των αντικειμένων των Αξόνων του ΠΑΑ.

Αντίστοιχα, οι φορείς που θα αναλάβουν την υλοποίηση μέρους ή του συνόλου των ενεργειών του Σχεδίου Δράσης πρέπει να διαθέτουν ανθρώπινο δυναμικό, εμπειρία και τεχνογνωσία, προκειμένου να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του έργου που θα αναλάβουν, καθώς και στις απαιτήσεις από τη συνεργασία τόσο με το Ευρωπαϊκό Αγροτικό Δίκτυο όσο και με τα Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα – των υπόλοιπων Κρατών - Μελών.

Επιπλέον, κατά περίπτωση, πρέπει ενδεικτικά να εξασφαλίζουν εμπειρία στα ακόλουθα θέματα:

- επικοινωνιακής στρατηγικής (στο εσωτερικό, αλλά και στο εξωτερικό της χώρας),
- εκδόσεων και εντύπων,
- δημοσίων σχέσεων,
- οργάνωσης εκδηλώσεων,

- υποστήριξης για ανάπτυξη σχεδίων συνεργασίας,
- ευαισθητοποίησης – ενημέρωσης – επιμόρφωσης,
- εφαρμοσμένης έρευνας και ακαδημαϊκής γνώσης η οποία θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε τοπικό επίπεδο,
- συμβουλευτικές υπηρεσίες σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης,
- διοικητικά θέματα και διαδικασίες.

Το χρονοδιάγραμμα των διαδικασιών που απαιτούνται για την υλοποίηση του έργου του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου έχει ενδεικτικά ως ακολούθως :

Νοέμβριος 2007 Ψήφιση Νόμου για τη «Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013»
Φεβρουάριος 2008 Έκδοση ΚΥΑ για τη σύσταση και λειτουργία της Διαχειριστικής του ΠΑΑ στο πλαίσιο της οποίας θα λειτουργήσει η Δομή του Δικτύου
Νοέμβριος 2008 Έκδοση Υπουργικής Απόφασης για τον καθορισμό των μελών του ΕΑΔ
Μάρτιος 2010 Έκδοση Απόφασης για τη σύνθεση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΕΑΔ
Ιούνιος - Δεκέμβριος 2010 Κατάρτιση Σχεδίου Δράσης του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου
Φεβρουάριος 2011 Έκδοση ΚΥΑ για την αναδιάρθρωση, αρμοδιότητες και κατανομή προσωπικού Ειδικών Υπηρεσιών του ΥΠουγείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013
Μάρτιος 2011 Στελέχωση της Δομής του Δικτύου
Ιούνιος 2011 Έναρξη υλοποίησης των ενεργειών του σχεδίου δράσης

Σε κάθε περίπτωση και σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 41 του Καν. 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, η σύσταση του ΕΑΔ προβλέπεται μέχρι το τέλος του 2008.

ΤΟ ΠΟΣΟ ΠΟΥ ΠΡΟΟΡΙΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

Η χρηματοδότησή του θα γίνει στα πλαίσια της Τεχνικής Στήριξης του Προγράμματος και, ανάλογα με τη φύση και το είδος των προβλεπόμενων ενεργειών του σχεδίου δράσης, θα μπορεί να ανέλθει μέχρι 10 εκατ. € περίπου.

Το ποσό αυτό αναλύεται ως ακολούθως :

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ	**ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ**	**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ**
Λειτουργικές δαπάνες για το εθνικό αγροτικό δίκτυο	έως 2.500.000 €	Δαπάνες των μελών του ΕΑΔ και του στελεχιακού δυναμικού της Δομής του ΕΑΔ για συναντήσεις και συμμετοχή στις επί μέρους ενέργειες, τεχνική υποστήριξη της Δομής του Δικτύου σε εξειδικευμένα θέματα.
Πρόγραμμα δράσης του εθνικού αγροτικού δικτύου	έως 7.500.000 €	Ημερίδες, συνέδρια, σεμινάρια, συναντήσεις εργασίας, εκδόσεις, συμβουλευτικές υπηρεσίες, βάσεις δεδομένων, ιστοχώρος
ΣΥΝΟΛΟ	έως **10.000.000 €**	

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Καν. (ΕΚ) 1974/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, το προβλεπόμενο ποσό για τη λειτουργία του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου δεν υπερβαίνει το 25% του ποσού που προορίζεται για το ΕΑΔ και θα ακολουθήσει κατά κανόνα ισόρροπη ετήσια χρονική κατανομή, ενώ τυχόν αποκλίσεις θα τεκμηριώνονται επαρκώς, σύμφωνα με τις ανάγκες των μελών και του έργου του Δικτύου.

ΕΑΔ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	1	*2*	*3 = 1+2*	*4*	*5 = 3+4*
€	1.875.000	625.000	2.500.000	0	2.500.000
%	75,00%	25,00%	100,00%	0,00%	100,00%

ΕΑΔ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ	**Κοινοτική Συμμετοχή**	**Εθνική Συμμετοχή**	**Δημόσια Δαπάνη**	**Ιδιωτική Συμμετοχή**	**Συνολικό Κόστος**
	1	*2*	*3 = 1+2*	*4*	*5 = 3+4*
€	5.625.000	1.875.000	7.500.000	0	7.500.000
%	75,00%	25,00%	100,00%	0,00%	100,00%

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ 1-11

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	ΘΕΜΑ
1	Κατάλογος κοινών δεικτών βάσης
2	Πίνακες – Διαγράμματα - Χάρτες
3	Εκ των προτέρων αξιολόγηση
4	Στρατηγική Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
5	Κοστολόγηση, Μεθοδολογίες, Υπολογισμοί Ύψους Ενίσχυσης για τα γεωργικά μέτρα
6	Υπολογισμός και Τεκμηρίωση των δαπανών Εγκατάστασης Συντήρησης και Διαφυγόντος Εισοδήματος που συνεπάγεται κατά περίπτωση η εφαρμογή των δασικών μέτρων του Καν. ΕΚ 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (άρθρα 43,45,46)
7	Χάρτες
8	Καθεστώς προστασίας – χρονοδιάγραμμα για περιοχές Natura
9	Κοινή Υπουργική Απόφαση έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικής Εκτίμησης του ΠΑΑ
10	Στοιχεία για την εκτίμηση της τήρησης των κανόνων ανταγωνισμού
11	Κατάλογος με τις Τοπικές Ποικιλίες που περιλαμβάνονται στον Εθνικό Κατάλογο, καθώς και με τις Τοπικές Ποικιλίες που δεν περιλαμβάνονται στον Εθνικό Κατάλογο.